

Карл Май
КРАЛЯ НА ПЕТРОЛА

ЗЛАТНИ ДЕТСКИ КНИГИ

62

Карл Май

КРАЛЯ
НА
ПЕТРОЛА

Превод от немски
Веселин Радков

TRUD
СОФИЯ, 2012

*Посвещавам моя скромен труд на д-р Венцислав Димов
с искрена благодарност за неговата всеотдайност и любов,
които влага в своята благородна професия на хирург ортопед.
Бъди жив и здрав, ДОКТОРЕ!*

Преводачът

Karl May
Der Öprin, 1983

- © Веселин Радков, превод, 1991, 2012 г.
- © Виктор Паунов, библиотечно оформление, 2012 г.
- © Людмил Веселинов, корица, 2012 г.
- © Книгоиздателска къща „Труд“, 2012 г.

ISBN 978-954-398-165-6

1.

The Finders

Онзи, който реши да тръгне за Калифорния по обичайния път от Ел Пасо дел Норте през Рио Колорадо, преди да достигне Тусон, главния град на Аризона, ще мине първо през старата мисия Сан Хавиер дел Бак, намираща се на около девет мили от Тусон. Основана е през 1668 година и представлява великолепна постройка, която предизвиква учудването на преминаващите, че сред дивите области на Аризона са се натъкнали на такъв разкошен монумент на цивилизацията.

На всеки ъгъл на сградата се издигат високи камбанарии, а фасадата ѝ е богато украсена с фантастични орнаменти. Главният параклис има голям купол, а над зидовете се проточват масивни каменни корнизи, леко издадени напред, назъбени като бойна кула и с изящни украшения.

Част от мисията е заобиколена от село, в което живееха около триста индианци от племето папаго. Папагосите бяха, а и до ден днешен са миролюбиво, трудолюбиво и благоразположено към белите племе, което с помощта на изкуствена напоителна система бе превърнало земите си в плодородна област. Червенокожите усърдно отглеждаха ръж, пшеница, нарове, тикви, както и други плодове и зеленчуци.

За съжаление тези свестни и трудолюбиви хорица си патеха твърде много от набезите на бялата папlach, която бе избрала Аризона за свое сборище. На тази територия, заобиколена от планини и пустини, все едно не съществуваха държавно управление и власт. Ръка-

та на правосъдието изобщо не достигаше до там, или пък това ставаше в много редки случаи, и от Мексико и от Щатите се стичаха стотици и хиляди хора, скъсали веднъж завинаги със законите, за да водят живот, основан единствено на най-брутално насилие.

Вярно, че в Тусон имаше войскови части, които имаха за задача да се грижат за обществената сигурност, но всичко на всичко това бяха две роты – съвсем недостатъчни за район от 300 000 квадратни километра, още повече че при дадените обстоятелства тези герои бяха радостни, ако престъпната папач ги оставеше на мира. Това беше добре известно на хората извън закона и затова те проявяваха дързост и нахалство, нямащи равни на себе си. Никой не се осмеляваше да се отдалечи дори и на четвърт час път от Тусон, без да помъкне със себе си цял арсенал от оръжия. Един американски пътешественик описа царящите по онова време порядки така: „Най-отчаяните негодници от Мексико, Тексас, Калифорния и другите щати намериха в Аризона сигурно убежище от ръката на наказателните съдилища. Убийци и крадци, главорези и комарджии съставляваха основната част от населението. Всичко живо трябваше да ходи с оръжие и кървавите сцени бяха неделима част от ежедневието. И дума не можеше да става за някакво правителство, а още по-малко за съдебна или военна закрила. Единственото занимание на гарнизона в Тусон беше да се напива и безучастно да гледа какво се върши наоколо. Така Аризона бе може би единствената територия в цялата страна, намираща се под егидата на цивилизовано правителство, където всеки използваше правосъдието в свой собствен интерес“.

И ето че в Сан Франсиско се събраха смели мъже с чувство за чест и законност, за да основат Комитет за сигурност, който трябваше да разгърне дейността си в Калифорния, но скоро и в съседна Аризона почувстваха здравата му десница. Ту на едно, ту на друго място из щата започнаха да се появяват дръзки и смели хора – сами или обединени в отряди, за да изчистят страната от престъпниците. Те никога не си тръгваха,

без да оставят след себе си ясни следи от раздаденото от тях правосъдие.

При папагосите край Сан Хавиер дел Бак се беше заселил един ирландец, който навярно също не беше дошъл в Аризона по особено почтени причини. Беше отворил магазин и твърдеше, че продава всевъзможни стоки, но в действителност от него не можеше да се купи нищо друго освен уиски, заради чието производство и продажба заслужаваше единствено прозвището „отровител“. Репутацията му беше такава, че свестните хора избягваха компанията му.

Беше хубав априлски ден, когато той седеше на една от грубо скованите дървени маси пред къщата си. Изглежда, бе в лошо настроение, защото потропа с празната си чаша по дъсчения плот и след като никой не се появи, за да я напълни, се извърна към отворената врата и гневно извика:

– Хей, дърта вещице! Нямах ли уши? Уиски искам, уиски, разбра ли! Побързай, иначе ще дойда да ти помогна!

При тези думи от къщицата излезе стара негърка с бутилка в ръка и му напълни чашата. Той я изпразни на един дъх и накара жената отново да му налее, като измърмори:

– Цял ден не се мерна нито един посетител! Червенокожите негодници не щат да се научат да пият. Не мине ли някой случаен пътник, мога ей тъй да си седя тук и да съсипвам собствения си стомах!

– Няма седи сам – утеша го старата. – Гости идат.

– Откъде знаеш?

– Видяла.

– Къде са?

– По пътя от Тубак насам.

– А, наистина ли? Кой са?

– Не знае. Стари очи не разпознават лесно. Те ездачи, много ездачи.

При тези думи ирландецът стана и бързо сви зад ъгъла на къщата. Оттам можеше да огледа пътя за Тубак. После пъргаво се върна и подвикна на старата:

– Това са the Finders, ясно ли е, the Finders, всички-

те дванайсетина! Те умеят да пият юнашки, работата ще потръгне! Бързо вътре, трябва да напълним бутилки!

Двамата изчезнаха в къщата. След броени минути в селото влязоха дванайсет ездачи, спряха пред дома му и скочиха от конете, които оставиха да обикалят наоколо. Това бяха мъжаги със запусната външност, дързък вид и добре въоръжени. Някои носеха мексиканско облекло, а други пък идваха от Щатите, което личеше от пръв поглед. Но всичките имаха нещо общо: между тях нямаше нито един, на когото да се довериш.

Те вдигаха шум и крещяха един през друг, подхвърляха си ругатни, а един от тях се приближи до отворената врата, измъкна револвера си, стреля веднъж вътре и извика:

– Хей, Пади! У дома ли си, или не, стари отровителю? Излизай със сярната си киселина! Жадни сме!

Както е известно, Пади е шеговито прозвище за ирландците. Кръчмарят се появи, стиснал по една пълна бутилка под мишница, като носеше в ръцете си дванайсет чаши. Той постави чашите на две от масите и докато ги наливаше, отговори:

– Ето ме, мешърс. Моята негърка ви видя да идвате. Хайде, пийте и да бъде благословено присъствието ви в моя дом!

– Запази благословиите за себе си, стари мошенико! Който пие отровата ти, е самоубиец.

– Самоубивай се спокойно, мистър Бътлър! После ще те възкреса с друга бутилка. От седмици не сме се виждали. Как я карахте? Добре ли върви работата?

– Добре? – отвърна Бътлър, като презрително махна с ръка и изля съдържанието на чашата в гърлото си. Неговите другари последваха примера му. – Хич не ни потръгна, мизерна работа като никога досега! Не направихме нито един удар, за който да си заслужава да говорим.

– Но защо? Нали са ви дали името the Finders, а и вие сами се наричате така. Не си ли отваряхте очите? Мислех си, че днес ще направим добра сделка.

– Което ще рече, че си се канел да купиш от нас плячката ни и да ни измамиш както винаги. Но този път няма нищо, наистина нищо. От индианците няма какво повече да вземеш, а срещнеш ли бял, то и той е от тия, дето гледат да бръкнат в чужд джоб. И към това се прибавя и Комитетът за сигурност, дано го вземат дяволите! Какво право имат тези негодници да ни се бъркат в работата? Какво ги засяга, ако жънем където не сме сели, нали и те не са посели нищо там! Наистина човек вече очаква да види дулата на няколко двуцевки да надничат иззад всеки храст! Но око за око, зъб за зъб! Решили сме безмилостно да бесим всеки, когото заподозрем, че се числи към Комитета за сигурност. А може би си забелязал тук подобни типове, а, Пади?

– Хмм! – промърмори кръчмарят. – Да не би да очаквате от мен да съм всезнаещ? Нима може по носа на човека да познаеш дали бди, или пък като вас коли и беси?

– Не се излагай, Пади! Лесно се различава птичарят от истинската кръвожадна ловджийска хрътка! Давам ти дума, че от петдесет крачки ще познай всеки, който е член на този комитет. Но да говорим за нещо друго. Гладни сме. Имаш ли месо?

– Няма да се намери дори толкова, колкото да закрепеш на върха на езика си.

– А яйца?

– Нито едно. И с часове да обикаляте из околностите, пак няма да намерите домашно животно за клане, дори кокошка. Затова са виновни такива като вас, дето опосаха всичко наоколо.

– Ами хляб?

– Само царевични питки, но и те тепърва трябва да се пекат.

– Тогава нека негърката ти започне да ги пече. Ние ще се погрижим за месо.

– Вие ли? Нали ви казах, че нищо не може да се намери.

– Пфу! Ние все пак намерихме.

– Какво?

- Един вол.
- Хайде бе! Невъзможно! Че откъде?
- Малко по-назад по пътя в долината на Санта Крус. Срегнахме, или по-скоро настигнахме и подминахме керван волски коли.
- Керван волски коли? Може би заселници?
- Вероятно. Бяха четири коли, всяка с по четири впрегнати вола.
- А колко са хората?
- Не знам точно. Освен коларите с кервана видях и неколцина конници. Но колко души е имало вътре в колите, не мога да кажа.
- Сигурно сте ги заговорили, а?
- Да. Канят се да отидат чак отвъд Колорадо, а тази вечер ще останат да нощуват тук.
- Тук ли? Хмм! Сър, надявам се да не се случи нещо, което би могло да донесе лоша слава на нашето хубаво селище!

При тези думи кръчмарят направи гримаса и недвусмислено движение с ръка.

– Бъди спокоен! – отвърна Бътлър. – Ние умеем да пазим приятелите си. Смятаме да оплячкосаме кервана, но оттатък Тусон. Тук ще вземем само един вол, защото ни трябва месо.

– Но на тези хора и през ум няма да им мине да продадат някое от впрегатните си животни.

– Глупости! Ти какво си мислиш, Пади? Ние вземаме, но не плащаме. Разбира се, не и на теб. Ти си наш човек и не само че ти плащаме, но и си затваряме очите, като ни мамиш. Впрочем онези няма да окажат кой знае каква съпротива. Там имаше четирима воловари, които едва ли трябва да слагаме в сметката, две хлапета на коне и един скаут. Единствено скаутът може да ни се опъне, но бързо ще се справим с него. Той ще получи първия куршум. Не знам какви хора седят в колите, но от оня, който е толкова кекав да се завре под платнището, не можем да очакваме сериозна съпротива. А най-отзад яздеше някаква скица, за която наистина не съм в състояние да кажа дали е жена, или мъж, макар че беше нарамил пушка, а под палто-

то, изглежда, носеше дори и сабя. Заговорих и тази странна птица, но получих лаконичен отговор, който не разбрах. Ако не се лъжа, беше на немски.

– Що за смахната работа! Който носи сабя по тези места, е откачен и несъмнено човек няма защо да се бои от него. Значи ще нападнете кервана?

– Разбира се.

– Тогава се надявам, че няма да ме забравите и ще направим сделка!

– Естествено. Веднага ще чуеш условията.

Старата негърка излезе от къщата, за да обслужи посетителите, и двамата приближиха главите си още повече и продължиха разговора шепнешком. Останалите не им обръщаха никакво внимание, приказваха си, вдигайки голям шум, и тъй усърдно се бяха захванали с уискито, че скоро бутилките трябваше да бъдат сменени с пълни. Индианците от селището заобикаляха кръчмата отдалеч, защото от опит знаеха, че е по-добре да стоят настрана от бели, вдигащи такава връва.

Ирландецът беше нарекъл дванайсетте ездаци the Finders. Под това име бе станала известна разбойническата банда, от която всички се страхуваха. От дълго време тя се подвизаваше из Южна Аризона и си бе спечелила зловеща слава. Появяваше се ту тук, ту там, а често, разделена, едновременно връхлиташе различни селища и тъй като членовете ѝ имаха много добри коне, бе толкова бърза, че все още никой, дори и мъжете от Комитета за сигурност, не беше успял да спипа някой от хората ѝ. Finder означава човек, който намира, но в случая по-скоро би трябвало да се преведе като изобретателен и находчив търсач, който винаги намира каквото търси, защото никак не беше лесно да им се изплъзне каквато и да било плячка.

Изведнъж шумът пред кръчмата стихна и всички погледи учудено се насочиха към трима нови посетители. Те скочиха от седлата и се отправиха към една от свободните маси, без да обръщат внимание на компанията.

Първият от тях беше дребно топчесто човече. Из-

под плачевно провисналата периферия на филцовата му шапка, чиито цвят, възраст и форма не беше лесно да се отгатнат и биха представлявали немалка главоблъсканица дори и за най-проницателния човек, се виждаше гъста гора от сплъстена сиво-черна четина на брада и мустаци, сред която надничаше нос със заплашителни размери, способен да служи като колче на всеки слънчев часовник. Сред тази буйна растителност освен тъй разточително сътворения обонятелен орган от останалите части на лицето се виждаха само две малки умни очички, които, изглежда, бяха надарени с изключителна подвижност и в този момент с израз на дяволито лукавство оглеждаха „отровителницата“ на ирландеца, но скритите погледи, които хвърляха, бяха отправени всъщност към дванайсетте „търсачи“.

Описаната горна част от човечето бе положена върху тяло, което оставаше напълно скрито до коленете, защото беше навлечено със стара ловджийска шуба от козя кожа, шита очевидно за някоя значително по-висока персона. Цялата кръпка до кръпка и шев до шев, шубата придаваше на дребното човече вид на дете, което на шега се е намъкнало в халата на дядо си. Изпод тази прекалено дълга връхна дреха се подаваха две слабички сърповидни крачета, напъхани в разръфани легинси с толкова години на гърба си, че сигурно бяха окъсели на човечето още преди две-три десетилетия и сега позволяваха подробно да се огледат чифт ботуши, изработени по индиански маниер, в които в случай на нужда притежателят им можеше да се побере цял. Стъпалата му имаха онези изключителни размери, които оправдават названието крачища. В ръката си държеше пушкало, което по-скоро приличаше на тояга, отсечена в гората. Не се виждаха оръжията, които вероятно носеше затъкнати в пояса си, защото ловната кожена шуба ги скриваше.

Ами конят му? Това не беше кон, а муле, но очевидно толкова старо, че родителите му сигурно са живели малко след Потопа. Козината по дългите му уши, които то въртеше като крила на вятърна мелница, беше опадала. Навярно от доста време вече грива-

та му не съществуваше. Опашката му се състоеше само от голо чуканче и десетина косъма, които скучаеха по него и на всичко отгоре животното бе толкова кльощаво, че направо бе страшно за гледане. Но очите му бяха светли и живи като на жребче и имаха такъв израз, който поне у познавачите предизвикваше респект.

Другият, който последва дребосъка, беше не помалък оригинал от него. Дълга като върлина, ужасно мършава и съсухрена, кокалестата му фигура бе силно приведена напред, тъй че създаваше впечатлението, че за очите му нямаше никаква друга перспектива, освен да се взират в стъпалата, с които завършваха краката му, чиято дължина можеше да изплаши всеки човек. Над грубите си здрави ловджийски обувки той бе закопчал чифт кожени гамаша, които покриваха и голяма част от бедрата му. Горната част от тялото му беше облечена в тесен елек, пристегнат с широк колан, в който и по който бяха затъкнати или висяха заедно с ножа и револвера най-различни дребни предмети. Широките му кокалести рамене бяха загърнати с вълнено одеяло, чиито нишки едва-едва се държаха една в друга, а на късо подстриганата му глава се мъдреше нещо, което не беше нито кърпа, нито фуражка, нито пък друга шапка – определянето му изглеждаше съвсем невъзможно. През рамо носеше стара дълга пушка тип райфъл, която отдалеч изглеждаше като маркуч, завързан за цепеница.

Последният от тримата беше почти също толкова дълъг и слаб като втория. Около главата му беше увита подобно на тюрбан голяма кърпа с тъмен цвят, а самият той беше облечен с червена хусарска куртка, заблудила се в Далечния запад по някакъв необясним начин, и с дълги ленени панталони, напъхани в гумени ботуши, на които бе поставил две грамадни шпори. В колана му бяха затъкнати два револвера и един нож от най-добрата кингфилдска стомана. Пушката му беше от онези двуцевни кентъкийски карабини, които никога не засичат, нито пък пропускат целта. Правеше впечатление много широката му уста. Изглежда,

нейните ъгълчета изпитваха голяма симпатия към ушите му и се приближаваха до тях най-доверчиво. Чертите на лицето му излъчваха безкрайна чистосърдечност. Изобщо този симпатията несъмнено беше човек, у когото нямаше никакъв фалш.

Последните двама имаха коне, които навярно бяха преодолели много трудности и несгоди, но можеха да издържат далеч по-голямо напрежение.

След като тримата насядаха и кръчмарят се приближи до тях и ги попита какво ще желаят, дребосъкът се осведоми:

– Какво имаш за пиене?

– Уиски, сър – отговори ирландецът.

– Дай ни три чаши, щом нямаш друго!

– Че какво друго да имам тук? Да не би да искате шампанско? Нямайте вид на хора, които могат да го платят.

– Да, за съжаление, за съжаление – каза скромно човечето и се усмихна. – А пък ти досущ приличаш на човек, който има на склад неколкостотин хиляди бутилки шампанско.

Кръчмарят донесе поръчката и отново седна при търсачите. Дребосъкът поднесе чашата към устните си, опита уискито, изплю го и изля съдържанието на чашата на земята. Двамата му спътници последваха примера му, а онзи с хусарската куртка разчекна още повече широката си уста и се обади:

– Пфу, по дяволите! Струва ми се, че този ирландски мошеник иска да ни вкара в гроба с уискито си! Не си ли на същото мнение, Сам Хокинс?

– Да – отвърна дребосъкът. – Ама няма да успее. Ние тримата понасяме къде-къде по-силна отрова, още повече че тая няма да я прием. Ами как пък ти хрумна да го наречеш „ирландски мошеник“?

– Как ми е хрумнало ли? Ха! Онзи, който от пръв поглед не разбере, че е ирландец, е такъв глупак, какъвто и със свещ да търсиш, пак няма да намериш.

– Много си прав! Но страшно ме учудва, че именно ти от пръв поглед позна в него ирландеца, хи-хи-хи-хи!

Това „хи-хи-хи-хи!“ беше много особен смях, при който в очичките на дребосъка се появяваха весели искрици и изглеждаше сякаш се смее само за себе си.

– Да не би да искаш да кажеш, че иначе съм глупак? – попита другият.

– Иначе ли? Защо само „иначе“? Не, Уил Паркър, ти винаги, винаги си бил такъв! Още преди петнайсет години ти казах, че си грийнхорн, такъв грийнхорн, какъвто няма равен на себе си. Няма ли да ми повярваш най-сетне?

– Не – заяви събеседникът му, без тази обидна дума ни най-малко да го смути. – След петнайсет години човек не е вече грийнхорн.

– Общо взето, да. Но онзи, който за петнайсет години не е научил нищо, той все още е и ще си остане грийнхорн, ако не се лъжа. И именно фактът, че не проумяваш това, е най-убедителното доказателство, че и до ден днешен си останал грийнхорн. А какво ще кажеш за онези дванайсет джентълмени, дето ни зяпат с такова любопитство?

– Не много добри неща. Виждаш ли как се смеят? На теб се смеят, стари Сам.

– На мен ли? От къде на къде?

– Защото няма да намериш човек, който да те погледне, без да се разсмее.

– Радвам се, Уил Паркър, страшно се радвам. И това е от многото предимства, които имам пред теб. Щом някой те погледне, му иде да се разплаче, горко да се разплаче, защото представляваш толкова тъжна гледка, съвсем тъжна гледка, хи-хи-хи-хи!

Изглежда, Сам Хокинс и Уил Паркър постоянно водеха помежду си подобни весели спорове. Но никой не се сърдеше на другия. Третият, който беше мълчал досега, бавно подръпна нагоре смъкналите му се гамаша, изпъна далеч пред себе си дългите си крака и след като по слабото му кокалесто лице се плъзна иронична усмивка, каза:

– Тези джентълмени не знаят какво да мислят за нас. Шушукат ли си, шушукат и пак доникъде не стигат. Ама отбрано общество, няма що... нали, Сам Хокинс?

– Да – кимна дребосъкът. – Остави ги да си блъскат главите, Дик Стоун! Затова пък ние добре знаем какво да мислим за тях. Нехранимайковци, нали, стари Дик?

– Да. Много ми мирише, че ще трябва малко да си поговорим с тях.

– И аз тъй мисля. Но не само ми мирише, а дори смятам за сигурно, че юмруците ни ще се срещнат с носовете им. Това са дванайсетимата, на чиито следи се натъкнахме.

– И които са тръгнали подир кервана, за да го наблюдават тайно.

– Един от тях се приближил до хората и ги разпитал. Това ми се струва подозрително, много подозрително! Я ми кажи, Уил, чувал ли си някога нещо за търсачите?

– Дали съм чувал? – отзова се Паркър. – Навярно си изгубил паметта си, стари Куне¹, а? Та нали ти самият често си говорил за тях!

– Добре де, много добре знам. Попитах само за да разбера дали най-сетне си се научил да внимаваш, когато разговаряш с опитни хора. Значи все още помниш колко са търсачите?

– Дванайсет.

– Ами колко лица виждаш да седят ей там, скъпи Уил?

– Тринайсет – засмя се ведро Паркър.

– Извади кръчмаря от сметката, глупако!

– Значи са дванайсет, а казват, че търсачите също били дванайсет – отговори Паркър с непоклонливо спокойствие.

– Следователно...? Продължавай!

– Следователно може да се предположи, че може би са търсачите.

– Така е, почитаеми Уил. Страшно ги подозирам, че са те. Предводителят им се казвал Бътлър. Все ще разберем дали сред тях се намира някой ескуайър² с подобно име.

---

¹От *гассооп* (англ.) – енот, миеща мечка – бел. прев.

²В случая почетна титла на кметове, адвокати, мирови съдии (ирон.) – бел. прев.

– Те пък ще вземат веднага да ти кажат!

– Не се безпокой! Ние събудихме вече любопитството на тези джентълмени. По върховете на носовете им познавам, че скоро някой от тях ще дойде при нас да ни интервюира. Само не им давайте никакви сведения. Любопитен съм да видя как ли ще подхванат тая работа.

– Във всеки случай не и любезно – каза Дик Стоун. – Ама и ние ще ги отрежем на бърза ръка не особено префинено.

– Защо? – попита Сам Хокинс. – Да не би да искаш да кажеш, че ще проявим грубост?

– И то каква!

– И през ум не ми минава! Ние носим почтено име – the leaf of trefoil, Детелиновия лист, и не бива да го посрамваме. Известни сме като тримата неразделни джентълмени, които са се прочули с това, че обикновено с хитрост и учтивост постигат повече, отколкото с грубост и насилие. И в този случай трябва да бъде тъй и само тъй.

– Добре, но тогава тези типове ще си помислят, че се страхуваме от тях!

– Нека, нека си помислят, стари Дик. Направят ли тази грешка, много скоро ще разберат, че са се лъгали, лъгали са се, и то как! Хи-хи-хи-хи! Детелиновия лист и страх! Мога да се закълна, че ще се спречкаме с тях. Искат да нападнат кERVANA, а ние не можем да го допуснем. И тъй, нека засега си мислят, че се страхуваме. Не след дълго ще разберат, че са се заблуждавали.

– Искаш да се бием с тях?

– Не.

– Но все пак, ако се окажат търсачите, ще ги обезвредим, нали?

– Да.

– Едва ли ще стане без схватка!

– Мислиш ли? Пфу! Ей на този стар Кун – при тези думи той самодоволно посочи към себе си, – от време на време му хрумват някои мисли, които са по-добри от удари с нож и пушечни изстрели. Обичам да си пра-

вя шеги, а ако чрез тях постигам някакво предимство пред противниците си, толкоз по-добре. Не ми се иска да проливам кръв. Човек може да надделее над враговете си и без да ги убива. В това отношение имам от кого да вземам пример.

– Много добре знам от кого вземаш пример.

– Наистина ли? Е, от кого?

– От Олд Шетърхенд, Олд Файерхенд и Винету, прочутия вожд на апаките. И тримата не проливат никога и капка човешка кръв, освен ако е съвсем наложително.

– Да, така е и въпреки това са известни и прочути като тримата най-големи герои на Запада. И аз искам да постъпвам така, да следвам примера им.

– И навярно също да станеш герой, а, стари Сам? – попита Уил Паркър с шеговито-ироничен тон.

– Мълчи, грийнхорн такъв! Сам Хокинс знае много добре какво представлява и с какво може да се справи. Нима не видя как излязох срещу две дузини индианци?

– Да.

– А как чрез хитрост съм постигал успехи там, където петдесет, че и повече храбри уестмани биха се провалили и биха изгубили живота си?

– Да. Истината не бива да се отрича. Юначага и половина си. Сам, дяволски голям хитрец си и мнозина са били принудени скъпо да заплатят грешката си, че са те взели за глупав.

– Добре, тогава навярно и с тези дванайсетимата ще се справя, без да се налага да им разцепвам на две главите или пък да дупча телата им с куршумите си.

– Значи с хитрост? А каква?

– Още не знам, но ще се изясни. На първо време трябва да се преструваме, ще се държим като неопитни хора, нека ни се смеят.

– Като грийнхорни ли?

– Да, ще се правим на грийнхорни, което за теб, разбира се, ще бъде много лесно, понеже наистина си такъв. Вижте ги само как се смеят на моята Мери, на мулето ми!

– Ама не е кой знае каква красавица, Сам!

– Красавица ли? Глупости! Грозно добиче е тя, едно невъзможно грозно добиче! Но въпреки това не бих я разменил и срещу хиляда най-благородни коня. Тя е умна, опитна и разбрана като... като... е, ами като Сам Хокинс, нейния господар, и стотици пъти ми е спасявала живота. Ама и аз никога не съм я изоставял в беда и ако изпадне в опасност, за нея бих рискувал и живота си. Моята Мери си е просто моята Мери, единствена и ненадмината, с която не може да се сравнява никое друго добиче. Но иначе си е опърничав, проклет и подъл звяр, с който човек би постъпил най-добре, ако го застреля на място.

– Значи съвсем прилича на твоята Лиди! – подхвърли Дик Стоун.

– Ех, ами какво да кажа за Лиди! – кимна Сам, при което малките му очички заблестяха и той погали с длан своята стара и странна пушка. – Лиди ми е също тъй скъпа като Мери. Не е засичала нито веднъж, никога не ме е изоставяла. Колко често са зависели от нея и свободата, и животът ми и тя винаги е изпълнявала дълга си. Вярно, че си има своите, и то големи, капризи и който не ги познава, може да си изпати. Но аз ги знам, разучававам съм ги, както лекарят изследва многовърхия цирей. Много добре знам нейните предимства и слабости, както и на кое място трябва да я помилвам и погалья, за да поддържам доброто ѝ настроение. Няма да се разделя с нея, докато съм жив, а когато умра, направете ми услугата да ме погребете заедно с моята Лиди. Тя никога не бива да попада в ръцете на друг, който няма да я познава и обича. Мери, Лиди, Дик Стоун и Уил Паркър, това са четирите същества, които са ми скъпи на сърцето. Освен тях не обичам и не притежавам нищо друго по целия широк свят.

Издайническа влага замени веселите искрици, играли доскоро в очите му, но той бързо прекара дланите си по тях и с предишния си бодър глас каза:

– Я, онзи, дете толкоз тайно си шушукаше с кръчмаря, стана. Най-вероятно ще дойде да ни поднася. Добре, комедията може да започва, само не ми я разваляйте!

Човек не бива да се учудва, а още по-малко пренебрежително да се усмихва на това, че Сам Хокинс беше дал такива галени имена на пушката и мулето си и че говореше за тях с такава нежност. Уестманите от старата гвардия бяха съвсем друг вид хора, различаващи се от последвалата ги пасмина. В случая под „пасмина“ не се имат предвид само морално пропаднали люде. Ако някой милионер, banker, офицер, адвокат, а защо не и президентът на Съединените щати тръгне за Запада, въоръжен със съвременните оръжия за масово изстребление, старателно пазен и охраняван от многобройна свита да не би някой комар да го ухапе по мазолите, и от сигурно място „опушка“ стотици глави дивеч, без да има нужда от месото им, тогава истинският уестман ще причисли и този високопоставен и изискан господин към споменатата пасмина. Индианецът, уестманът „правеха месо“ само ако се нуждаеха от него. Те улавяха кон от стадото диви мустанги само когато им бе нужен и ходеха на лов за бизони само за да имат какво да ядат. Къде отидоха огромните стада мустанги? Никъде из прериите няма да срещнеш нито един мустанг. Избити, унищожени! Високо горе в Националния парк сега се „пазят“ или „закрилят“ шепа бизони. Тук-там в някои зоологически градини все още могат да се видят отделни екземпляри, но в прериите, които по-рано бяха населявани от милиони бизони, те вече са избити. Индианецът загива физически и морално, а истински уестмани могат да се видят само в книгите. Не казвайте, че причината била в настъпването на цивилизацията. Цивилизацията няма за задача да избива и унищожава. Колко често след като беше построена железопътната линия Юниън Пасифик са се събирали стотици и повече „джентълмени“, за да предприемат ловни излети, въоръжени с най-новите модели пушки! Те спираха наред прерията и от безопасните си места във вагоните стреляха по стадата бизони. После изоставяха животинските трупове да се разлагат и се хвалеха, че били прерийни ловци. При това на всяко убито животно се падаха по десетина, че и повече, ранени, кои-

то с мъка и големи болки се влачеха, докато умрат нейде от окаяна смърт. Индианецът с безсилен гняв гледаше отдалеч как го лишават от препитанието му, как го обричат на глад, но нищо не можеше да направи. Оплачеше ли се, изсмиваха му се в лицето, опита-ше ли се да се защити, избиваха го като бизоните, на които той гледаше като на своя собственост и затова ги щадеше.

Истинският уестман не убиваше повече животни, отколкото имаше нужда да преживява. Бореше се за необходимото месо с риск за живота си. Осмеляваше се да навлезе с коня си сред стадото бизони. Мереше сили с мустанга, когото искаше да улови и укроти. Безстрашно излизаше дори срещу сивата мечка. Животът му беше непрестанна, но рицарска борба с враждебни обстоятелства, с враждебни животни и враждебно настроени... хора. Ако не искаше да бъде „очистен“, той трябваше да се осланя на себе си, на своя кон и на своята пушка. Често не един ловец е рискувал живота си за своя кон! А с каква любов се привързваше към карабината си, на която приписваше и придаваше душа! Той ходеше гладен и жаден, но гледаше да има храна и вода за коня му, а преди да помисли за себе си, полагаше грижи първо за своята пушка. Даваше им ласкави имена, а когато лагерува-ше съвсем сам в тревата на прерията или върху мъха на вековната гора, им говореше като на живи хора. Към този вид уестмани спадаше и Сам Хокинс. Суровият живот из дивите пущинаци не бе покварил сърцето му и той си беше останал с чувствителна душа, но и изключително голям хитрец.

Както беше очаквал, след като се изправи, Бътлър се приближи и с господарски маниер се изгъпани пред масата, на която седяха тримата. Без да поздравя, с подигравателен тон той им каза:

– Каква прелестна гледка сте! Струва ми се, че сте трима извънредно странни, извънредно смешни близ-наци!

– Да – кимна Сам много сериозно и скромно.

Това признание прозвуча толкова смешно, че

Бътлър гръмко се разсмя. Докато спътниците му все още пригласяха на смеха му, той продължи:

– Всъщност кои сте вие?

– Аз съм първият – отговори Сам.

– Аз вторият – добави Дик Стоун.

– А аз пък третият – обади се Уил Паркър.

– Първият, вторият, третият! Какво е това? – попита Бътлър, който не разбра веднага какво имаха предвид.

– Е, ами близнаците поред естествено! – отвърна Сам с изключителна чистосърдечност в гласа.

Тези думи бяха последвани от втори залп смях. Бътлър сърдито се тросна на дребосъка:

– Я стига тъпи вицове! Свикнал съм да разговарят с мен сериозно. Вижда се, че не сте близнаци. Исках да чуя имената ви. Хайде, цял съм в слух!

– Казвам се Гринъл – малодушно отговори Сам.

– Аз Бери – призна изплашено Дик.

– А аз съм Уайт – страхливо промълви Уил.

– Гринъл, Бери и Уайт – каза Бътлър, – имената ви вече знам, а сега ми кажете и с какво се занимавате!

– Трапери сме – заяви Сам Хокинс.

– Трапери? – захили се Бътлър. – Хич не ми приличате на хора, хванали някога бобър или ракун!

– Ами ние наистина все още не сме – скромно призна дребничкият Сам.

– Аха, още не сте! Значи тепърва се каните да уловите? Добре, много добре! И откъде идвате?

– От Кастровил.

– Какво правихте там?

– Имахме магазин за облекло. Тримата бяхме съдружници.

– Тъй, тъй! Навярно не ви потръгна, а?

– Да. Взехме, че банкрутирахме. Давахме много заеми, а нищо не получавахме.

– Правилно, правилно! Хората веднага са разбрали, че банкрутът не ви мърда. Значи търговци на облекло, а може би дори и шивачи. Трима шивачи, които от некадърност са фалирали и после дошли до изключително мъдрата идея да се позамогнат като трапери! Чухте ли ги?

Този въпрос той отправи към съучастниците си, които с иронично задоволство следяха разговора. За трети път те избухнаха в смях. Обаче привидно разгневен, Сам Хокинс извика:

– От некадърност ли? Страшно се лъжеш, сър. Добре знаехме, как стоят нещата. Естествено от фалита трябваше да влезе нещо и в нашите джобове, иначе нямаше да го допуснем.

Сам разтвори ловната си шуба от козя кожа, потупа широкия колан, откъдето се разнесе метален звън, и гордо добави:

– Тук са парите, сър.

Лицето на Бътлър придоби изражението на граблива птица, която дебне плячката си, и с възможно най-непринудения тон попита:

– Имате пари? Тогава наистина сте се оказали поумни, отколкото изглеждате. И колко спечелихте от банкрута?

– Над две хиляди долара.

– И ги носите у себе си?

– Да.

– През целия път из тези несигурни места?

– Пфу! Нали имаме оръжие.

– То дяволски малко ще ви помогне. Ако дойдат търсачите, ще ви изпразнят джобовете, преди да си отворите очите. Защо не сте поверили парите си на някоя банка?

– Така смятаме да направим.

– Къде?

– В Прескът.

– Нагоре ли мислите да отидете? Като трапери? Та имате ли капани?

– Не.

– И откъде ще ги вземете?

– Ще ги купим в Прескът.

– Небеса! Що за хора сте! И какво мислите да ловите там горе?

– Бобри и... и... и... – Сам смутено замлъкна.

– И... и какво друго? – настоя Бътлър.

– Сиви мечки.

При този отговор откъм другите маси долетя един наистина хомеричен смях. Бътлър също се разсмя, и то така, че му потекоха сълзи и едва можа да си поеме дъх. След като донякъде се поуспокои, той каза:

– Гризли искате да ловите с капани, гризли, които са високи по девет стъпки, а и сигурно тежат по девет центнера! Ще ги ловите с капани?

– Защо не? – навъсено изръмжа Сам. – Стига само капаните да са достатъчно големи и здрави!

– Но капани за гризли няма, а и няма да има!

– Тогава в Прескът ще поръчаме на някой ковач да направи.

– Как?

– Ние ще му обясним.

– Вие, тримата шивачи? Стига, малкия, стига, шишко, ще се задуша! – Той отново избухна в гръмогласен смях и едва след известно време успя да продължи: – А дори и тази работа с гризли да беше възможна, човек пак може да се пръсне от смях само защото се каните да отидете чак до Прескът, за да ловите бобри.

– Всъщност няма да ги ловим в Прескът. Там ще купим примките и капаните. После ще продължим към Хила и към реката Сан Франциско.

– В която има не повече от педя вода. Е, откъде ще се вземат бобрите?

– Остави тая грижа на нас, сър! Чел съм една книга, в която е написано всичко, има и за бобрите.

– Хубаво, хубаво, чудесно! Щом сте толкоз умни да се осланяте на някаква си книга, тогава няма какво повече да говорим. Пожелавам ви да хванете толкова много бобри и мечки, колкото ви душа иска. Но там ще намерите и нещо друго.

– Какво?

– Диви индианци, които ще ви дебнат ден и нощ, за да ви нападнат.

– Ще се отбраняваме.

– Да не би с вашите оръжия? Например с ей това пушкало? Мътните го взели, тогава ще извършите невероятни подвизи. Я ни покажи тази тояга! Непременно трябва да я огледаме по-подробно.

Той взе пушката от ръката на Сам Хокинс и отиде с нея при своите съучастници, които се заеха да я разглеждат, пускайки най-груби шеги. И Дик Стоун бе принуден да покаже своята райфъл и пожъна същите подигравателни овации. После, след като върна пушките, Бътлър каза:

– Мешърс, бях много несправедлив към вас и затова трябва да ви помоля за извинение. За малко щях да ви взема за едни други хора.

– За какви други хора?

– За Детелиновия лист.

– Детелиновия лист ли? Тия пък кои са?

– Това са трима прочути ловци, които са неразделни и затова ги наричат Детелиновия лист. Сам Хокинс, Дик Стоун и Уил Паркър.

– Ти познаваш ли ги?

– Не, там е работата, че не ги познавам, иначе нямаше да ви сбъркам с тях.

– Но поне би трябвало да знаеш как изглеждат!

– Знам. Сам Хокинс е също тъй дребен и възпълен като теб, а както разправят, и другите двама били тъй мършави и високи като спътниците ти. Освен това обикновено Сам носел кожена ловна дреха, която била крЪпка до крЪпка, тъй че никаква индианска стрела не можела да я пронже. Ти също имаш подобна шуба. Това е само случайно съвпадение, но все пак ме заблуди. Детелиновия лист не е фалирал при търговия със стари дрехи, а сигурно има и съвсем други, много по-добри коне от вашите. Пък и никога няма да се докосне до такива допотопни пушкала като вашите. Но понеже човек трябва да е извънредно предпазлив, а и както разправят, особено Сам Хокинс бил голям хитрец, ще взема допълнителни мерки за сигурност. Чува ли съм, че някога Уил Паркър бил скалпиран и затова носел перука. И тъй, нека мистър Бери и мистър Уайт ми покажат главите си!

Значи Бътлър все още не беше съвсем спокоен. За щастие той беше погрешно осведомен. Не Уил Паркър, а Сам Хокинс бе имал ужасното нещастие да бъде скалпиран. Стоун и Паркър доброволно свалиха

шапките си. Бътлър зарови ръка в косите им, убеди се, че бяха истински, и каза:

– Добре, значи сте трима шивачи и заради самите вас се надявам, че умеете да боравите с пушките си също тъй добре, както по-рано и с иглите!

– Бъди спокоен! – обади се Сам твърде самоуверено. – Каквото речем да улучим, улучваме го!

– Наистина ли?

– Наистина!

– Обзаложи се, обзаложи се и стреляйте! – зашепна му най-близкостоящите до него хора.

В Запада, където почти всеки мъж е добър стрелец, никой никога не пропуска удобен случай да участва в състезание по стрелба с облози. Навярно тримата шивачи не се бяха научили да боравят с пушките си, а тъй като и оръжията им нищо не струваха, щеше да падне голям смях, ако успееха да ги склонят да им покажат своето „изкуство“. Ето защо, за да подтикне Сам, Бътлър се обади с колебание в гласа:

– Е, да, да улучиш с игла ръкава на някое палто, може дори и слепец, но да стреляш, да стреляш е съвсем друга работа. Ти стрелял ли си някога, мистър Гринъл?

– Да – отговори дребосъкът.

– По какво?

– По врабчета.

– С тази пушка?

– Не, с една цев, от която се издихват топчета и малки стрели.

– С цев ли? – Бътлър силно се разсмя. – И си мислиш, че и с пушката ще си добър стрелец?

– Защо не? Прицелването си е прицелване!

– Тъй ли? Ами на какво разстояние можеш да улучваш целта?

– Сигурно дотам, докъдето стига куршумът.

– Да речем, на двеста крачки?

– Разбира се!

– Това е горе-долу ей до там, до следващата къща. Мислиш ли, че ще можеш да я улучиш?

– Къщата ли? – попита Сам и направи обидена фи-

зиономия. – Та нея и слепец ще я улучи, също както ръкава на дрехата с иглата!

– Да не би да искаш да кажеш, че целта трябва да е по-малка?

– Да.

– И горе-долу колко да е голяма?

– Колкото дланта ми.

– И ти мислиш, че ще улучиш такава цел с това пушкало? Глупости! Още при първия изстрел цевта ще се пръсне, а дори и да издържи, е толкова крива, че куршумът ще завие зад ъгъла на къщата.

– Ами нека опитаме!

– Ще се обзаложим ли? Нали имаш пари.

– Не само пари, ами и желание.

– Колко залагаш?

– Колкото и ти.

– Значи един долар.

– Съгласен.

– Облогът е сключен! Но няма да стреляме по онази къща, защото сигурно собственикът ѝ няма да ни позволи, а...

– Стреляйте по моята! – прекъсна го кръчмарят. – На задната ѝ стена ще залепя парче хартия, голямо колкото дланта ми. То ще бъде целта.

Предложението му беше прието. Всички се отправиха към задната страна на постройката. Залепиха хартията и после Бътлър отброи двеста крачки. Той заложи един долар и Сам последва примера му. След това хвърлиха жребий, за да видят кой ще стреля пръв. Жребият се падна на Бътлър. Той застана на чертата, набързо се прицели, натисна спусъка и улучи хартията.

После дойде ред на Сам. Той разкрачи кривите си крачета колкото му беше възможно повече, вдигна своята Лиди в положение за стрелба, приведе се силно напред и взе дълго да се цели. В тази поза той приличаше на фотограф, навел се под черното покривало на своя апарат да фокусира обекта, който иска да снима. Всички се разсмяха. И ето че най-сетне изстрелът проехтя, Сам отхвъркна настрана, изпусна пушката и

се хвана за дясната буза. Смехът се превърна буквално в тържествуващ рев.

– Ритна ли те пушкалото, май даже и зле те удари, а? – попита Бътлър.

– Да, хубав шамар беше! – отвърна плачливо дребосъкът.

– Значи това чудо здравата рита. Изглежда ми поопасно за тебе, отколкото за другите. Я да видим дали си улучил!

По хартията не се забелязваше никаква следа от куршума на Сам. Дълго търсиха наоколо, докато найсетне един от хората на Бътлър, който беше отишъл настрана, избухна в силен смях и подвижна на останалите:

– Елате насам! Ей го къде е на, който иска, да го види. Елате при мен! От дупката тече уиски!

На около десетина крачки встрани от къщата имаше буре с уиски. Куршумът беше отлетял натам и сега съдържанието на бурето шуртеше на земята във вид на дебела колкото човешки пръст струя. Избухналият в този миг кикот, изглежда, нямаше намерение скоро да утихне. Но кръчмарят започна да ругае и проклина и настоя за обезщетение. Успокои се едва след като Сам обеща да му плати исканата сума. После заби един тънък дървен клин в дупката, за да я запуши.

– Дори къщата не успя да улучиш! – подвижна Бътлър на смаяния дребосък. – Нали ти казах, че куршумите ти ще завиват покрай всички ъгли на постройката. Доларът е мой. Ще рискуваш ли, мистър Гринъл, да заложеш още един?

– Да – отговори Сам.

С втория си изстрел той улучи къщата, но съвсем долу, в самия ъгъл, докато целта беше горе в средата. Така стреля още четири-пет пъти, без да се приближи повече до хартията, и загуби също толкова долара. Това го ядоса и той извика:

– Все така става, защото залагаме само по един долар. Мисля, че ако увеличим залога, ще мога по-добре да се целя.

– Нямам нищо против – засмя се Бътлър. – Колко залагаш?

– Колкото и ти.

– Да речем, двайсет?

– Дадено.

Сам загуби и тези двайсет долара и ги загуби, защото пак улучи долупу точно в същия ъгъл. Бътлър прибра парите и попита:

– Ако желаш, да опитаме още веднъж, мистър Гринъл?

При тези думи той намигна на хората си тайно и самодоволно.

– Да – отвърна Сам. – Все някой път трябва да успея.

– И аз така мисля. На колко?

– На колкото искаш.

– Петдесет долара.

– Добре.

– Или, да речем, по-добре на сто?

– Това е твърде голяма сума. Наистина съм убеден, че този път ще улуча, но ми е жал да ти взема толкова пари, мистър... всъщност как се казваш, сър?

– Бътлър – отговори стрелецът незабавно и доста непредпазливо. Навярно, ако въпросът на Сам не го бе изненадал, щеше да назове друго име.

– Добре, мистър Бътлър – продължи Хокинс. – И тъй, не на сто, много са.

– Глупости! Държа на онова, което съм казал. Пита се само дали ти ще имаш толкова кураж.

– Кураж ли? Един шивач винаги го има.

– Значи сто?

– Да.

Бътлър беше толкова уверен, че ще улучи целта и Сам, разбира се, ще пропусне, че този път се прицели още по-бързо от преди. Може би размерът на сумата го развълнува, но, накратко казано, макар и съвсем близо, куршумът все пак се заби в стената до хартията. Това естествено не развали доброто му настроение, защото несъмнено противникът му нямаше да постигне по-добро попадение. В най-лошия случай при

равен резултат можеше да се стигне до допълнителен изстрел, а тогава победата му не подлежеше на съмнение.

В този момент Сам се прицели, но къде! В ъгъла, там където бе улучвал досега и където с изключение на първия се бяха забили всичките му куршуми.

– Какво те прихваща, мистър Гринъл – учудено извика Бътлър. – Та ти се целиш в ъгъла!

– От само себе си се разбира – спокойно и уверено му отговори дребосъкът.

– От къде на къде?

– Едва сега разбрах номерата на моята пушка.

– Какво искаш да кажеш?

– Изглежда, си има собствена воля и капризи. Прицеля ли се в хартията горе в средата на стената, куршумът ми отива долу в ъгъла. Но ако се прицеля долу в ъгъла, тогава навярно ще попадне горе в хартията.

– Това е лудост!

– Но не от моя страна, а от страна на пушката. Внимавай!

Той натисна спусъка и куршумът улучи... точно в средата на целта.

– Сега виждаш ли, че бях прав! – засмя се дребосъкът. – Спечелих! Давай стоте долара, мистър Бътлър!

Сумите още не бяха заложени. Бътлър се поколеба. Отначало му мина мисълта да откаже да му брои парите, но после му хрумна нещо друго, което сметна за по-добро. Той извади от джоба си златните монети, даде ги на Сам и попита:

– Спираме ли?

– Както искаш.

– Или ще се обзаложим още веднъж?

– Нямам нищо против!

– Но не на сто, а на двеста долара!

– Сър, това е прекалено много!

– Не и за мен. Или те хвана страх?

– Страх ли? Хич окото ми не мигва!

– Значи двеста, но ги залагаме веднага!

– Добре! Нека Бери е съдия и държи парите, а ние ще сложим нова хартия с малко кръгче в средата.

– Съгласен – заяви Бътлър, – но няма да стреляме от двеста, а от триста крачки разстояние!

– Е, тогава няма да улуча!

– И не е необходимо. Хайде, мистър Гринъл, вади двеста долара!

Сам даде парите на Дик Стоун. Изглежда, Бътлър нямаше вече толкова, защото обиколи спътниците си, за да вземе назаем. Той връчи сумата на Дик, който много добре знаеше защо Сам го предложи за съдия. След като залепиха ново парче хартия, отброиха триста крачки и Бътлър се приготви да стреля.

– Този път се прицели по-добре! – подвикна му един от неговите хора от съседната маса.

– Мълчи! – отвърна му гневно той. – Един шивач не може да ме бие!

Сега той се прицели по-грижливо и по-продължително от преди. Куршумът му улучи хартията, макар и не в средата.

– Великолепен изстрел, страхотен, феноменален изстрел! – обсипаха го с похвали другарите му.

Той им кимна със самочувствието на победител и сметна, че е под достойнството му да гледа какво прави Сам. Дребосъкът се приготви за стрелба и подвикна на противника си:

– Мистър Бътлър, а сега внимавай!

– Защо?

– Този път ще улуча кръгчето точно в средата.

– Не си въобразявай! От такова разстояние изобщо не можеш да го различиш, та ти едва виждаш хартията.

– И не е необходимо, защото работата ми е не да го гледам, а да го улуча. Внимавай, едно... две... три!

При „едно“ той предизвикателно зае стойка, при „две“ се прицели, а при „три“ се чу изстрел. От дванайсет или тринайсет гърла проехтя вик на уплаха или яд. Той наистина улучи самия център на мишената. Дик Стоун се завтече към него, подаде му парите и каза:

– Вземай ги бързо, стари Сам, иначе никога няма да ги видиш!

– Добре, но и по-късно пак щяха да ми ги дадат.

Той прибра парите и се отправи към къщата.

– Невероятен, проклет късмет! – гневно го посрещна Бътлър. – Не ми се е случвало да видя такава случайност!

– И на мен също – призна Сам, като казваше самата истина, понеже беше такъв отличен стрелец, че не се нуждаеше от случайности.

Но Бътлър схвана думите му в друг смисъл и каза:

– Тогава върни парите!

– Да ги върна ли? Защо? Нима има причина?

– Защото току-що призна, че мишената е улучена не от теб, а от случайността.

– Добре! Но случайността си послужи с моята ръка и с моята карабина. Щом случайността е улучила мишената, значи тя е спечелила облога и парите са нейни. Срещна ли я някой път, ще ѝ ги дам.

– Това някоя тъпа шега ли е, сър? – попита заплашително Бътлър, а в същото време неговите хора образуваха тесен кръг около двамата.

Сам не прояви ни най-малки признаци на безпокойство, а спокойно отговори:

– Сър, шивачите нямат навика да се шегуват, когато става дума за пари. Напълно съм сериозен. Ще продължим ли да стреляме?

– Не. Имах намерение да се обзалагам с теб, а не с твоята случайност. Тя винаги ли е все тъй благосклонна към теб?

Той скришом даде знак на спътниците си да се въздържат от враждебни действия. Това не се изплъзна от погледа на Сам и той отговори:

– Винаги, когато си заслужава труда, но не и за някакъв си пършив долар. В такъв случай куршумът ми предпочита да отиде в ъгъла.

Стрелците тъкмо се канеха да завият именно зад същия този ъгъл, за да се завърнат пред кръчмата, когато бяха пресрещнати от едно същество. И това същество беше... мулето на Сам Хокинс, което, изглежда, бе любопитно да види какво прави господарят му. Бътлър, който вървеше пръв, почти се сблъска с животното.

– Отвратително добиче! – извика той и удари с юмрук Мери по главата. – Това е истински, ама съвсем истински шивашки кон! На друг човек едва ли някога ще му дойде мисълта да яхне такъв звяр!

– Много правилно! – съгласи се Сам. – Само се пита, защо?

– Защо ли? Ами естествено от отвращение! Че защо иначе?

– Много е лесно да се каже „от отвращение“, когато причината е друга.

– Каква ли друга може да е?

– Неспособност.

– Какво имаш предвид? Да не би да искаш да кажеш, че никой друг не може да язди твоя козел?

– Не твърдя подобно нещо, сър. Исках да кажа, че само някой много добър ездач би могъл да го възседне.

Той изрече тези думи с толкова особен тон, че Бътлър незабавно го попита:

– Да не би да мислиш, че не съм достатъчно добър ездач, за да яхна твоя звяр?

– Не съм си помислял такова нещо, сър, макар че е много вероятно до една минута да те хвърли на земята.

– Мене ли? Най-добрият ездач между Фриско и Ню Орлиънс? Ти си луд!

С любопитен поглед Сам го измери от глава до пети, а после с недоверие в гласа попита:

– Ти си... най-добрият ездач? Не ми се вярва. Конструкцията ти не е подходяща за езда. Краката ти са прекалено дълги.

– Неподходяща конструкция! – изсмя се Бътлър. – Какво ли разбира главата на един шивач от езда! Преди малко се беше чучнал на гърба на твоето добиче като маймуна върху камила, а си взел да ми приказваш за езда! Не ме карай да се смея! Така ще стисна мулето ти между бедрата си, че за пет минути ще рухне на земята!

– Или за една минута ще те хвърли!

– Сериозно ли говориш? Да се обзаложим ли?

- Залагам десет долара!
- И аз! Че няма да ме хвърли!
- А аз твърдя обратното!
- Добре, готово, давай десет долара!

Сам извади парите и ги даде на Дик Стоун. Бътлър взе назаем от своите другари и също даде парите на Дик. Разбира се, той предпочиташе да я повери на някой от хората си, но не искаше да буди подозрения.

– Какъв мизерен облог! – обърна се към него кръчмарят. – За десет долара да яхнеш такова плашило! Този път сигурно ще спечелиш.

Бътлър хвана юздите на старата Мери и я отведе пред кръчмата.

– Значи до една минута трябва да съм на земята! – подвикна той на Хокинс. – Но ако съм още на гърба му, печеля.

– Разрешаваш ли да говоря на животното? – попита Сам.

– Защо не? Говори му, свиря му или му пей, прави каквото искаш!

Бяха се образували две групи. На една страна стояха Сам, Дик и Уил, а на друга – кръчмарят с хората на Бътлър. Той се метна на седлото. Мулето съвсем спокойно го остави да го яхне и остана тъй кротко и неподвижно, сякаш беше излято от бронз. В този момент Сам се обади:

– Хвърли го, мила моя Бъкинг-Мери³!

Мигновено Мери се изви, правейки висок „котешки гръб“, подскочи във въздуха едновременно и с четирите си крака, после се изпъна, след което и двамата пак се озоваха на земята, само че Бътлър вече не беше на седлото, а до Мери. Хората му изненадано извикаха. Той скочи на крака и гневно възкликна:

– Това добиче е самият дявол! Отначало седи кротко като агънце, а после неочаквано полита във въздуха като балон!

– В такъв случай щеше да е по-добре, ако ти беше

---

³Скачаща, хвърляща Мери (англ.) – бел прев.

въздухоплавател вместо ездач! Парите са мои – обади се Сам и прибра сумата.

– По дяволите! Не знам дали правилно разбрах. Ти не каза ли на животното да ме хвърли?

– Да.

– Сър, не разрешавам подобно нещо!

– Пфу! Ти каза, че мога да разговарям с мулето както си искам.

– Но не и в моя вреда!

– Разбира се, че не, дори е в твоя полза. Като чуваш какво му казвам, разбираш какво да направиш, за да се предпазиш, ако наистина си толкова добър ездач, за каквото се пишеш.

– Добре, тогава следващия път сигурно ще спечеля. Няма да се оставя отново да ме хвърли на земята. Ще заложих ли пак десет долара?

– С удоволствие.

За втори път Бътлър взе пари назаем, даде ги на Дик и качвайки се отново на седлото, се обърна към Сам:

– Хайде, кажи му на този тарикат какво да направи!

Сам весело се изкиска и подвикна на мулето:

– Свали го, мила моя Стрипинг-Мери⁴!

Мери се втурна в галоп, срещу което всички усилия на Бътлър останаха напразни, описа дъга към долния край на къщата и щом го достигна, се затича към горния ѝ ъгъл, и то тъй близо покрай стената, че десният крак на Бътлър се закачи в ъгъла и ако не искаше да бъде здравата изподран или дори да си счупи някоя кост, трябваше да се смъкне от седлото. Тъй той бе свален и пак се озова върху майката земя.

– Деветдесет и девет хиляди дявола! – изкрещя Бътлър побеснял, докато се изправяше на крака и опипваше коляното си. – Този звяр е дошъл направо от пъкъла. Естествено очаквах да се изгърби и да ме хвърли със скок във въздуха. Как можа да му заповядаш да ме свлече на земята?

---

⁴Свличаща, смъкваща Мери (англ.) – бел. прев.

Този въпрос беше отправен към Сам и той отвърна:
– Нали се уговорихме, че мога да му говоря, свира или пея както си искам. Строго се придържам към уговорката. Парите са мои.

Той прибра сумата в джоба си. Бътлър закуцука към кръчмаря и с приглушен глас му каза:

– Дай ми двайсет долара! Моите хора нямат вече пукната пара.

– Пак ли ще се обзалагаш? – попита го ирландецът.

– Разбира се!

– И този път ще изгубиш! Кой ще ми върне тогава парите?

– Аз, негоднико, аз! Утре сутринта.

– Утре сутринта? След като ти обере всичките пари?

– Глупак! Дадох му ги само назаем. Моите хора нямаше тъй спокойно да гледат какво става, ако не знаеха, че утре рано сутринта не само ще си взема парите обратно, но ще имам и много повече.

– Аха, двете хиляди долара на този шивач, нали?

– Да.

– Пази се, сър! Този тип съвсем не е толкоз глупав, колкото си мислехме.

– Пфу! Всичко е чиста случайност!

– Със стрелбата да, но едва ли и тая работа с мулето.

– И това е случайност! Туй животно е някое старо бракувано цирково добиче. Знае два номера и толкоз. Всичко е случайност, чиста случайност. Давай парите! Трябва да си върна поне последните две десетачки.

След като кръчмарят му донесе парите от къщата, Бътлър подвикна на Сам Хокинс:

– Ще се обзаложиш ли още веднъж?

– Да, но за последен път.

– Съгласен съм, но на двайсет долара!

– Добре.

– Ето парите. Освен това те уверявам най-тържествено, че този път твоето плашило няма да ме свали на земята, каквото и да прави.

Той се качи на седлото, хвана късо юздите, притисна здраво Мери между бедрата си и наостри слух, за

да чуе каква заповед щеше да ѝ даде Сам – дали да го хвърли, или да го свлече, като го закачи някъде. Но дребосъкът не ѝ нареди нито едното, нито другото, а извика:

– Изтъркаляй го, мила моя Ролинг-Мери⁵!

Мулето мигновено се тръшна на земята и взе да се търкаля като валяк. Ако Бътлър не искаше да бъде смачкан, а костите му изпотрошени, трябваше да пусне юздите и да измъкне краката си от стремената. Щом Мери усети, че се е отгървала от него, скочи на крака, приближи се в тръс до господаря си, нададе победоносен рев и потърка муцуна в рамото му.

Бътлър бавно се надигна от земята, опипа тялото си от горе до долу, отпред и отзад, като правеше неописуеми физиономии. Беше побеснял от гняв заради многократния позор, който беше понесъл, но не искаше това да проличи. На туй отгоре всичките му кокали и мускули го боляха, защото се беше озовал под Мери като под валячна гладачка.

– Може би ще пожелаеш пак да се обзаложим, а? – подвикна му Сам Хокинс.

– Върви по дяволите, както с твоята случайност, тъй и с гадния си звяр! – отвърна Бътлър и седна.

– Понеже с дяволите нямам никаква работа, мистър Бътлър, ще отида там, където поискам.

– В Прескът ли?

– Да.

– Още днес ли тръгваш?

– Не. Ще останем да пренощуваме в Сан Хавиер дел Бак.

– Потърсихте ли си вече подслон?

– Не. Не ни и трябва, ще спим на открито.

– Имате ли какво да ядете?

– Още не. Мислехме, че тук ще получим нещо.

– Изгледите са лоши. Не е останало нищо. Ще можете да задоволите глада си само ако желаете да сте наши гости. Бъди разумен да приемеш поканата ми!

---

⁵Търкаляща се Мери (англ.) – бел. прев.

– Приемам я, сър. Кога ще вечеряте?

– Веднага щом пристигне месото. Ще те уведомя.

С това бе сложен край на облозите, а и на разговора между Сам и Бътлър. Двете групи отново се разделиха.

– Направи фантастичен удар! – каза Дик Стоун на Сам. – Де да бях на твое място!

– Не е нужно, защото, разбира се, ще делим, ако не се лъжа. Наистина ни смятат за шивачи, хи-хи-хи-хи! И този тип се казва Бътлър!

– Значи те са дванайсетте търсачи. Лоша компания за вечеря!

– Не беше кой знае колко наложително да приемаме поканата им. Имаме провизии за цял ден, което ще рече, че като нищо ще ни стигнат до Тусон. Но имам основателна причина. Искам да ги задържим.

– Без схватка? Но как?

– Ще видим като му дойде времето.

– Предпочитам да си бяхме тръгнали отгук. Това е много опасна компания.

– Защо?

– Ще искат да ти грабнат печалбата, ако не с хитрост, то с насилие. Навярно само заради това ни покачиха на вечеря.

– Туй е ясно като бял ден. Ама ще им бъде трудно. Не ме е страх от тях, още повече че разбрах колко лесно можеш да ги водиш за носа. Да ни вземат за шивачи, нас, Детелиновия лист!

– А са чували за Детелиновия лист и за кратко са мислили, че това сме ние!

– Поради което Бътлър ви огледа главите. Ако този тип беше предприел изследователско пътешествие по моята катуна, никога повече нямаше да му хрумне да смята Детелиновия лист за трима шивачи, хи-хи-хи-хи! Е, едно време и аз си имах на главата собствена кожа със собствена коса и още от дете я носех честно и с пълно право, и никой адвокат не се осмеляваше да ми я оспори, докато един хубав ден една или две дузини индианци от племето поуни се нахвърлиха върху мен и ми одраха и смъкнаха кожата с козината на живо. После отидох до Текама и си купих нова кожа,

дето ѝ викат перука, струваше ми три дебели връзки боброви кожи, ако не се лъжа. Но нищо, понякога такава нова кожа е по-практична от старата. Особено през лятото. Изпотя ли се, мога да я сваля, да я измия и да я среша, без да е необходимо да се дращя по главата. И ако на някой червенокож отново му хрумне да ми поиска скалпа, мога да му подаря този, без да му отварям работа, нито пък мен да ме боли.

– И колко глупаво от тяхна страна – обади се Уил Паркър – да повярват, че наистина искаме да ходим до Хила да ловим бобри, та дори и сиви мечки!

– Не беше чак толкоз глупаво, колкото си мислиш – заяви Сам. – Нали съвсем ясно видяха, че си грийнхорн, а от такъв човек можеш да очакваш всичко, дори да отиде на тавана на плевнята да лови в сеното тюленни и китове. Но нали те споменаха, че очакват месо. Откъде ли ще го вземат? Дали от Тусон? Едва ли. Сигурно ще го откраднат... Я виж! Ето че онези пристигат, сега ще се запознаем с тях.

Той посочи към откритото място, където се бе появила голяма дълга кола, теглена от четири вола, която бе следвана от други три волски каруци. Начело яздеше един много добре въоръжен конник. Това беше скаутът. До колата яздеха две момчета или младежи, въоръжени с ножове, револвери и двуцевни карабини. Воловарите нямаха коне. В две от колите седяха и други хора. Виждаха се любопитно да надничат изпод платнището.

Навярно скаутът бе имал намерение да спре колите пред кръчмата, но щом забеляза тайфата, лицето му помръкна и той продължи да язди нататък. Естествено колите го последваха.

– Проклятие! – обърна се един от търсачите тихо към кръчмаря. – Изглежда, тази вечер от печеното нищо няма да излезе.

– Защо?

– Защото продължават. Кой ги знае чак къде ще спрат.

– Няма да стигнат много далеч. Воловете са изморени. Ти обърна ли внимание на лицето на скаута?

Щом ви видя, се намръщи. Разпитвали сте го твърде много и сте събудили подозрения. Навярно щяха да останат да пренощуват тук, но заради вас не спряха. Най-много да стигнат до края на селището, където има трева за добитъка.

– Ще тръгна подир тях да видя какво ще правят.

– Недей! Забележи ли те, подозренията му ще се засилят.

– Вярно – намеси се и Бътлър. – Трябва да изчакаме, докато се стъмни. После с неколцина от вас ще тръгна по следите им. Сигурно ще пуснат воловете да пасат на свобода, а ние ще отмъкнем един от тях и ще го заколим.

– И ще ви открият! – подхвърли кръчмарят.

– Какво разбираш ти под „открият“? Дойде ли някой, ние ще седим при теб и ще ядем печено говеждо. Това е всичко. А липсващият им вол ще лежи далеч извън селото, заклан и разрязан, обаче кой ще докаже, че е наша работа?

– Ами нали ще ядете тъкмо от онази част, която ще липсва от заклания вол!

– Това не е никакво доказателство, понеже ще кажем, че току-що сме я купили от някакъв непознат червенокож. И ако въпреки всичко продължат да ни досаждат, имаме пушки и ножове, за да държим на разстояние всеки досадник!

– А тримата шивачи с нас ли ще ядат?

– Да. Знаеш ли, Пади, каква идея ми хрумна?

– Каква?

– Ще ги напием.

– И после ще ги...?

– Да, после ще ги... правилно се досети.

– Тук, в моя дом?

– Да, вътре в стаята. Не е възможно да стане на открито. Не е изключено да има скрити свидетели.

– Но за мен е извънредно опасно да се извърши подобно престъпление в дома ми, в моята стая...

– Мълчи! От онова, което намерим в тези типове, ще получиш триста долара. Предостатъчно за такова незначително безпокойство. Съгласен ли си?

– Да, виждам, че друг изход няма. Но се опасявам, че тези нехранимайковци няма да се напият лесно.

– Напротив, много лесно ще стане. Не видя ли, че изляха уискито ти на земята?

– Всеки кръчмар забелязва подобно нещо.

– От това следва, че не са добри пиячи на уиски и не носят много. След няколко чаши ще са пияни до козирката.

– А аз съм на друго мнение: от това следва, че не са добри пиячи на уиски, тъй че няма да пият от тази отрова. Е, как ще ги напиете тогава?

– Хмм, и туй не е изключено. Съвсем нищо друго ли нямаш освен уиски?

Кръчмарят направи такава физиономия, която според него трябваше да покаже, че е голям хитрец, и отговори:

– За добри приятели и ако всичко бъде честно платено, имам тук нейде едно буренце с много силно калифорнийско вино „Калиенте“.

– Калифорнийско „Калиенте“? Бре да се не види, трябва да го извадиш! – намеси се Бътлър. – Един-единствен литър ще прати и тримата шивачи под масата, а за нас ще бъде истинско блаженство да си пийнем такава винце. Колко ще ни струва?

– Четиридесет литра за шейсет долара.

– Малко скъпичко, но съм съгласен. Значи ще получиш триста и шейсет долара от онова, което ни донесе тази нощ.

– Но защо ще се церемоните толкоз много с тези шивачи, сър? Ще ги каните да вечеряте заедно, ще си приказвате, а едва после ще ги оберете и тъй нататък? Нима няма по-кратък и по-хубав път?

– Има, разбира се, но, Пади, ето какво ще ти кажа: в поведението на тези тримата има нещо, което не ми позволява съвсем да повярвам, че са шивачи. Размислих. Изстрелите на дребосъка бяха майсторски, дори и първите. Видяхме го да се мери в хартията, но въпреки това със светкавично незабележимо движение на пушката пращаше куршум подир куршум в ъгъла на къщата. Погледни ги как седят! Изобщо не поглеждат

насам, о, опазил Бог! Но ти казвам, че независимо от това съвсем точно знаят всичко, което става тук, сякаш очите им непрестанно са насочени към нас. Известни са ми тези скрити изпитателни погледи. Ами стойката им! Като че са готови всеки миг да насочат револверите си насам и да натиснат спусъците. Ако някой от тях имаше перука, начаса бих се заклел, че са онзи Детелинов лист, който всява такъв страх. Но дори и да са други, пак трябва да сме предпазливи. Няма да се оставят тъй лесно да бъдат изненадани и победени, поне не без светкавично да видиш в ръцете им ножове и револвери.

– Но дванайсет или дори тринайсет души срещу трима! Изходът е предрешен!

– Така е, но от нас неколцина ще бъдат убити или най-малкото ранени. Най-сигурно и най-безопасно ще е да направят главите с едно юнашко пиене и...

Бътлър млъкна, посочи към откритото място и продължи:

– Ето че идва и странната скица, която яздеше зад колите. Изостанал е, не вижда вече кервана и очевидно не знае накъде да поеме.

Думите „странна скица“ бяха много сполучливи и изразяваха същината на нещата по-скоро твърде бледо, отколкото пресилено. Яздейки, „скицата“ бавно се приближаваше като на строго отмерени интервали правеше върху гърба на коня си равномерни движения подобно на махалото на стенен часовник. Ту краката отиваха силно назад, а главата съответно се навеждаше напред, ту пък главата бързо се килваше назад, а краката отиваха напред. Тялото беше загърнато в дълга мушама, а главата увита в голям виенски шал за наматане върху рамене, чиито краища се спускаха по гърба на коня. Краката на „скицата“ бяха обути във високи обувки с ластик. През рамото ѝ висеше пушка, а под сивата мушама, изглежда, се криеше сабя. Лицето, което се виждаше изпод кърпата, беше голобrado, пълно и червендалесто, тъй че човек наистина не бе в състояние да каже дали върху бавно крачещата кльошава кранта седеше мъжки или женски

индивид. Ами възрастта на загадъчното същество? Ако тази жена беше мъж, навярно имаше тридесет и пет години, но ако мъжът беше дама, сигурно тя беше вече прехвърлила четирийсетте. Ето че в този момент съществото се приближи до масите, спря коня си и с писклив фалцет поздрави:

– Добър ден, господа! Да сте видели случайно от тук да минават волски коли?

Този женствен господин или мъжкарана си послужи с немски, ала тъй и не получи отговор, защото хората, към които бе отправен въпросът, не владееха този език. След като съществото повторно ги попита, Сам Хокинс се изправи, приближи се до коня и отвърна на немски:

– Не говорите ли английски?

– Не, само немски.

– Ще ми кажете ли кой сте?

Тогава, произнесено с още по-висок фалцет, той чу в отговор следното:

– Аз съм господин кантор емеритус⁶ Матеус Аурелиус Хампел от Клоче край Дрезден.

– Клоче край Дрезден ли? Мътните го взели, ами че тогава сте саксонец, а?

– Да, чистокръвен саксонец, но сега пенсиониран.

– Ами аз също, макар да съм в Америка вече от толкоз години, че, кажи-речи, съм забравил откъде ми е коренът. Навярно сте от хората с онези четири коли, господин кантор?

– Да. Но много ви моля да бъдете съвсем точен и изчерпателен! И тъй по-добре е да казвате: господин кантор емеритус! Тогава всеки веднага ще разбере, че съм напуснал църковната служба и мястото си на органист, за да отдам изцяло всичките си способности на хармоничната богиня на музиката.

В очичките на Сам проблеснаха весели пламъчета, но със съвсем сериозен глас той каза:

---

⁶Пенсиониран църковен певец, учител по църковно пеене и музика в оставка – бел. прев.

– Добре, господин кантор емеритус, вашите коли отдавна отминаха и предполагам, че ще спрат отвъд селото на открито.

– Колко такта имам да яздя още до там?

– Такта ли?

– Хмм, хмм... исках да кажа крачки.

– И аз не знам, защото също идвам тук за пръв път.

Ще ми разрешите ли да ви заведа?

– С голямо удоволствие, любезни господине. Аз ще съм мелодията, а вие съпроводът. Ако по пътя не правим дълги четвъртини паузи, навярно едновременно с финала ще се озовем при колите.

Сам нарами своята Лиди, подсвирна на Мери, която го последва като послушно кученце, хвана юздите на коня на странния емеритус и закрачи в посоката, накъдето бяха поели колите. Ето че от гърба на крантата се разнесе високият фалцет:

– Вече знаете как се казвам, кой съм и какъв съм.

Мога ли да науча и вашето име?

– По-късно.

– Защо не веднага?

– Защото тук има хора, които не бива да го чуват.

После ще ви обясня как стоят нещата.

– Но защо после? Подобна несигурност много ми прилича на някоя дисхармонична септима или нона.

– Това ще е такава непредпазливост, която може да навреди не само на мен, но и на вас. Вие сте в опасност, господин кантор!

– Моля, моля, кантор емеритус! В опасност ли? Това изобщо не ме засяга. За синовете на музите съществува единствено опасността да не бъдат признати творбите им. Но тук аз не мога да бъда аплодиран, защото никой не познава композициите ми, които впрочем засега се намират само в главата ми и все още ги няма на партитури.

– Значи вие композирате?

– Да, ден и нощ.

– Какво?

– Една голяма опера в дванайсет действия за три театрални вечери, за всяка вечер по четири действия.

Знаете ли, нещо подобно на трилогия като „Пръстенът на нибелунгите“ от Рихард Вагнер, само че този път не от него, а от мен, господин кантор емеритус Матейус Аурелиус Хампел от Клоче край Дрезден.

– Ами не можете ли да я композирате у дома си? Какво ви е подтикнало да дойдете в Америка, че на всичко отгоре и в Аризона, най-опасния район на Дивия запад?

– Какво ме е подтикнало? Геният ми, музата, че какво друго! Даровитият син на музите трябва да следва внушенията на своята богиня.

– Нищо не разбирам. Аз например не следвам никаква богиня, а собствения си разум.

– Защото нямате дарба. С разум не се композира опера, а още по-малко пък нова опера с оригинални герои, които не са виждани досега сред театралните кулиси и софити. Близо до Дрезден понякога отсяда моят приятел и покровител Хобъл Франк и той...

– Хобъл Франк живее там? Познавате ли го? – прекъсна го Сам бързо и изненадано.

– Да, и вие ли го познавате?

– Дори много добре, много добре! Продължавайте, продължавайте!

– И той ми обърна внимание на такива герои, от каквито се нуждая.

– Навярно е имал предвид себе си.

– И себе си.

– И кого още, господин кантор?

– За четвърти или дори за пети път ви моля най-учтиво да казвате „господин кантор емеритус“! Искам го наистина единствено заради точността и изчерпателността. Иначе някой може да си помисли, че се одързостявам да си присвоявам служебен пост, който съм напуснал още преди две години. И тъй Хобъл Франк, за когото впрочем още ще си поговорим, ми обърна внимание на много подходящи за мен герои. Най-напред, разбира се, изтъкна себе си, а после на втори план ме насочи към други трима мъже, с които по-рано бил извършил тук в Дивия запад изключителни подвизи и с които навярно сега отново се е срещ-

нал. Един вожд на апахите, който се казва Винету, и двама прочути бели прерийни ловци, наричани Олд Шетърхенд и Олд Файерхенд.

– О, Боже! Това са наистина най-прочутите джентълмени, които познавам!

– Какво? И вие ли ги познавате?

– И то как! Че кой ли не ги познава! И ако някой все още не е имал щастието да ги види, който и да е той, сигурно вече е чувал да се говори за тях толкова много, че, кажи-речи, ги познава тъй добре, сякаш е живял и пътувал с тях.

– Значи и вие бихте могли да ми разкажете нещо за тях, а?

– Тъй ми се струва! Аз ли да не знам нищо за тях, хи-хи-хи-хи! Казвам ви, че от мен можете да чуете толкова много истории за тези джентълмени, че по тях ще композирате двайсет опери. Е, разбира се, че музиката ще трябва сам да си я измислите.

– Естествено, естествено! Хобъл Франк ми е разказвал всички приключения, които е преживял с тези господа. Ще се радвам, ако науча още нещо и от вас, защото така ще се обогати материалът, който ще трябва да обработя.

– Ще чуете повече, отколкото ви е необходимо. Но не казахте ли преди малко, че Хобъл Франк пак се бил срещнал с тримата?

– Да. Предполагам, макар да не мога да го твърдя с пълна сигурност. Няколко дни не си бях вкъщи. Когато се върнах у дома, намерих бележка от него, с която ме подканяше по най-бързия възможен начин да отида при него, ако все още съм имал намерение да заминем заедно за Америка, за да се запозная лично с героите на моята опера. Естествено незабавно го посетих, но все пак закъснях, защото вилата „Мечалой“, където той живее, беше заключена и нямаше жив човек. От съседа успях да науча само, че Хобъл Франк сигурно бил заминал за по-дълго време. Разбира се, предположих, че е тръгнал за Америка, и поех подир него.

– Но защо сте се набутали тъкмо в дивата Аризона?

на? Имахте ли някаква причина да мислите, че той е в този район?

– Да, защото веднъж ми разправя за огромните златни и сребърни богатства на Аризона и Невада, при което спомена, че, щом научи, че някой от предишните му спътници реши да се отправи натам, незабавно тръгвал на път и той. А Хобъл Франк непрекъснато си пише писма с тях. И понеже замина тъй внезапно и без да ме изчака, предполагам, че е получил известие от някой свой приятел, вероятно от Олд Шетърхенд.

– И значи затова, единствено затова сте предприели далечното си пътешествие?

– Да, сигурен съм, че ще го срещна тук.

– Пфу! За такава сигурност не давам и пукната пара. Нима си мислите, че тук хората се срещат тъй лесно, както в родината, да речем, както между Клоче и Ци-чевиг?

– Защо не? Страната си е страна, независимо дали се казва Саксония или Аризона. Защо в едната хората да се срещат по-трудно, отколкото в другата?

– Ама че въпрос! Първо, Аризона и Невада са два-сет пъти по-големи от Саксония и второ, трябва да се вземат предвид и условията. Имате ли някаква представа колко и какви индиански племена живеят тук?

– Изобщо не ме интересува!

– А известна ли ви е непроходимостта на тази страна, дивите и непристъпни пропасти и каньони, пустите планински райони, безутешността на пустините и особено на онези, които се намират между Калифорния, Невада и Аризона?

– И това не ме интересува!

– Разбирате ли езика на индианците, на местните бели?

– Не ми и трябва! Аз разговарям на езика на музиката.

– Но дивите индианци нито ще разговарят, нито ще се отнесат кой знае колко музикално с вас! Както изглежда, вие изобщо не знаете на какви опасности се излагате, като сте тръгнали да търсите Хобъл Франк.

– Опасности ли? Вече ви казах становището си по

този въпрос. Един апостол на изкуството и син на музите няма причина да се страхува от опасности. Той стои толкова високо над обикновения живот, колкото и цигулката над гръмогласния контрабас. Апостолът на изкуството живее и диша в ефира на небесните акорди и няма нищо общо със земните дисонанси.

– Добре! Тогава нека някой индсман ви одере скалпа, а после ще ви питам какви небесни акорди сте чували при тази манипулация! В тая страна има само една музика – ето я!

При тези думи той потупа с ръка пушката си, а после продължи:

– Под звуците на тоя музикален инструмент се танцува в Аризона и Невада, а...

– Танцува се... пфу! – прекъсна го канторът. – Кой говори тук за танци, кой изобщо ги е споменавал! Един човек на изкуството – никога! Танцуването е бърза и непрекъснатата промяна на стабилното местонахождение, която води до неестетично потене.

– Тогава остава да ви пожелаем дано тук не ви се наложи съвсем против вашата артистична воля да загубите центъра на тежестта си, а с него и някои други неща, може би дори и живота. За съжаление вече съществуват опасения, че много скоро ще ви се наложи да заподскачате такъв бърз танц, при който едва ли ще се разминете без пот и кръв.

– Аз и танц? И през ум не ми минава!

– Охо! Ще бъдете принуден!

– Че кой ли ще поиска или може да ме накара?

– Господата, които седят ей там зад нас пред кръчмата.

– От къде на къде?

– Ще ви обясня по-късно.

– Защо не сега?

– Защото ще трябва да го казвам и на други, а не обичам да повтарям едно и също нещо по два пъти, щом не е абсолютно необходимо, още повече че пристигнахме там, закъдето бяхме тръгнали, ако не се лъжа.

Те бяха излезли от селото и язدهа по пътя за глав-

ния град. По време на целия разговор канторът бе продължил да прави странните си движения върху гърба на коня. Подобно на махало на стенен часовник той ту навеждаше тялото си напред, ту политаше назад, докато краката му заедно със стремената отиваха в противоположната посока, което, ако се съдеше по присмехулното присвиване на очичките на Сам Хокинс, изглежда, немалко забавляваше ловеца. В този момент двамата забелязаха четирите големи тежки коли на заселниците. Хората бяха слезли от тях и бяха разпрегнали воловете, които пасяха не особено буйната гъста трева.

Колите бяха подредени успоредно съвсем близо една до друга с ок в посока юг, което бе голяма грешка. Беше уместно колите да образуват четириъгълник, тъй наречената „крепост“. Хората бяха слезли и се суетяха насам-натам, всеки зает с някаква работа. Две жени търсеха трънливи акации, единствения дървен материал наоколо, за да запалят огън. Други две се занимаваха с тенджерите, в които щяха да сготвят вечерята. Няколко деца им помагаша. Двама мъже носеха кофи с вода. Друг преглеждаше колелата на колите. Тези тримата бяха все още твърде млади. Друг, четвърти мъж, който сигурно бе прехвърлил петдесетте, но все още напълно запазил физическите си сили, с много яко и набито телосложение, стоеше изправен сред тази суетня, надзираваше действията на хората и от време на време със силен и ясен глас даваше кратки заповеди. Изглежда, той беше предводителят на преселниците. Когато забеляза двамата новодошли, мъжът подвикна:

– Къде се губите пак, господин кантор! Постоянно се тревожим заради вас и...

– Моля, моля, господин Шмит – прекъсна го чу-дакът, – господин кантор емеритус, както вече съм ви казвал стотици пъти.

В същото време той спря коня си и слезе. Но как! Първо повдигна десния си крак, за да се смъкне от лявата му страна, но, изглежда, това му се стори твърде опасно. Ето защо извади лявото си стъпало от стремене-

то, за да се опита да се спусне на земята отдясно на животното, но вероятно и тази маневра също му вдъхна безпокойство. После с две ръце се подпря върху предната издадена част на седлото, понадигна се и се избута назад, тъй че се озова върху задницата на коня. Оттам започна бавничко да се плъзга заднишком, докато найсетне се спусна на опашката му. Животното беше кротко като агне и изморено, ето защо съвсем спокойно понесе извънредно странната и комична процедура. Сигурно преселниците много често бяха свидетели на тази „пързалка“ и затова тя не им направи никакво впечатление, но добрият Сам Хокинс за пръв път виждаше подобно нещо и трябваше да положи големи усилия, за да не избухне в гръмогласен смях.

– Я стига с този емеритус! – отвърна му Шмит с енергичен и малко грубичък тон, който, изглежда, му беше свойствен. – За нас си оставате господин канторът. Щом сте се пенсионирали, това си е ваша работа, но за нас не е никаква причина вечно да предъвкваме тази чужда дума. Защо непрекъснато изоставате? Човек все трябва да внимава за вас!

– Пиано, пиано, драги Шмит! Много добре ще ви чувам и ако не крещите. Хрумна ми една музикална идея. Струва ми се, че ако в оркестъра, който изпълнява някоя увертюра, липсва чело, то неговата партия може да се поеме и от третия тропет. Нали?

– Ако питате мен, дайте я и на най-големия барабан! Отлично знам, че ако искаме една кола да върви добре, колелата ѝ трябва да се смажат, но нямам представа къде трябва да свирят тръбите по време на увертюра. А какъв е този палячо, дето сте ни довели?

При тези думи той посочи към Сам Хокинс.

Без да му направи забележка за грубите обидни думи, канторът отговори:

– Господинът е... е... казва се... хмм, и аз все още не му знам името. Срещнах го в селото и го попитах за вас, а той бе тъй любезен да ме модулира до тук. Най-важното е, че и той е саксонец.

– Саксонец ли? – попита учудено Шмит, като огледа Сам от глава до пети. – Не е възможно! Ако някой

вземе да скита из нашата Саксония в подобно облекло, незабавно ще го арестуват!

– Но за щастие сега не сме в Саксония – отвърна дружелюбно Хокинс – и затова вероятно ще ме оставят на свобода, ако не се лъжа. Тук ще видиш какви ли не други дрехи, съвсем различни от моите. В Дивия запад не се намират на всяка крачка магазини за облекло. Ще ми разрешиш ли да попитам, господине, накъде си тръгнал с тези хора?

– На „ти“ ли ми говорите? – отвърна недружелюбно Шмит. – Свикнали сме да се обръщат към нас на „вие“ и бих искал, преди да ви дам каквито и да било сведения, да науча кой сте, с какво се занимавате и накъде сте тръгнали.

– Добре, мога да ти кажа. Казвам се Фалке, преселил съм се от Саксония, живея като уестман и всеки му отдавам честта и вниманието, които заслужава. Ето ти цялата ми легитимация. А дали сега ще отговориш на моя въпрос, си е твоя работа.

– Пак „ти“ и „твоя“ ли? Господин Фалке, вече ви казах, че сме свикнали да...

– Добре де, добре! – прекъсна го дребосъкът. – И аз вече казах, че всекиму отдавам честта и вниманието, които заслужава. Който гледа на мен като на палячо, ще трябва да търпи обръщението „ти“, и ако това магаре още веднъж повтори тази дума, веднага си отивам и го оставям да тъне в собствената си глупост.

– Мътните го взели! Да не би мен да имате предвид? – избухна старият и заплашително пристъпи крачка напред.

– Да – отвърна дребосъкът, като го погледна в очите безстрашно и извънредно дружелюбно.

– Тогава гледайте незабавно да изчезнете, ако искате кокалите ви да останат здрави и читави!

– Вече казах, че ще си отида и ще ви оставя такъв, какъвто сте. Но преди това ми се струва, че като ваш земляк съм длъжен да ви предупредя да се пазите.

– От кого?

– От дванайсетте ездачи, които днес са минали край вас.

– Не е необходимо. Ние сме достатъчно умни, за да знаем какво да правим. Онези типове от пръв поглед не ни харесаха и когато се опитаха да ни разпитат, не получиха никакви сведения. Както виждате, вашите поучения са излишни.

Той обърна гръб на Сам Хокинс, за да му покаже, че не желае повече да има каквато и да било работа с него. Ловецът понечи да си тръгне, но подтикнат от доброто си сърце, отново спря и каза:

– Мастър Шмит, още две думи!

– Какво има? – попита троснатото старият.

– Щом наистина не ти трябвават добри съвети, с удоволствие ще ги запазя за себе си. Разреш ми още един-единствен въпрос: само временно ли сте оставили колите си така една до друга?

– Защо питате?

– Защото така ще е най-удобно да ви оберат или нападнат. Ако аз се разпореждах тук, от тези коли щеше да бъде образуван четириъгълник, в който през нощта да се съберат всички хора и волове... хи-хи-хи-хи, хората и говедата! Освен това от смрачаване до зазоряване трябва да оставите някой да бди на пост.

– Защо?

– Защото се намирате в Дивия запад, а не у дома си нейде в Дрезденска или Лайпцигска околия.

– Много добре знаем къде се намираме. Не е необходимо да питаме някакъв си палячо, за да го научим. И тъй, вървете си, иначе ще ви помогна това да стане по-бързо!

– Добре, тръгвам си вече, ако не се лъжа, мислех ви само доброто, но щом магарето се смята за твърде умно, нека опита да поиграе полка върху леда.

Хокинс рязко се обърна и се отдалечи. Шмит ядосано викна на кантора:

– Голям хубостник ни доведохте, няма що! Имаше вид на Арлекин и при това такъв страшен грубиян. Благодаря за подобни земляци!

– Но към мен той беше много услужлив и любезен – осмели се да подхвърли емеритусът. – Навярно поведението му бе следствие от това, че аз разговарях

с него „долче“, както обичат да се изразяват музикантите, докато вие го срязахте доста „сфорцандо“⁷.

– Защото се домъкна тук като някой скитник и...

Шмит беше прекъснат от силен вик. Двамата младежи, които придружаваха колите на коне, се връщаха от реката, където бяха измили покритите с прах животни. Единият от тях имаше много интелигентно лице и светъл цвят на кожата, типичен за европейците, макар че от силното слънце бе получил твърде тъмен загар. Навярно имаше осемнайсет години и беше повече широкоплещест, отколкото висок. Още по-интересна бе главата на другия; от индианските му черти лъхаше дързост, но все пак те не бяха тъй остри, както обикновено при индианците, а и скулите му не изпъкваха чак толкова силно. Цветът на лицето му можеше да се нарече матов бронз, с който светлосивите му пронизателни очи и тъмнорусата коса ярко контрастираха. Имаше стройна фигура, но беше не по-малко як от придружителя си, с когото бяха връстници. И двамата бяха облечени по европейска мода и както изглеждаше, бяха превъзходно въоръжени. И двамата седяха много добре на конете си, особено сивоокият, който сякаш беше излят от бронз върху гърба на жребеца си. Именно той, като видя Сам Хокинс бързо да си отива, нададе онзи вик, който прекъсна думите на Шмит.

– Какво има? Какво искате? – попита го старият.

Младият човек бързо приближи коня си и като го спря пред Шмит, макар и с чуждестранен акцент, го попита на немски:

– Кой беше niskият човечец, който току-що си тръгна?

– Защо питате?

– Защото ми се стори познат. Но не успях да видя лицето му. Обаче походката му ми направи впечатление. Имаше ли брада?

– Да.

---

⁷Със силен тон, акцентирано (муз.) – бел. прев.

- Добре! А очите му?
- Съвсем малки.
- Носът?
- Страхотен!
- И това добре! А дали имаше истинска коса?
- Откъде да знам? Нима човек пита още при първата си среща непознат дали косата му е истинска, или не!
- Не разбира се, обаче от пръв поглед може да се различи перуката от истинската коса. А знаете ли с какво се занимава?
- Каза, че бил уестман.
- И това добре. Не спомена ли името си? Да не е Сам Хокинс?
- Не. Казва се Фалке и е немец.
- Странно, но все пак обяснимо! Фалке на английски е „хок“, което означава сокол. След като се преселят в Америка, много немци приемат английски имена. Защо тогава да не се нарече Хокинс някой, който се казва Фалке? Но не ми се вярва Сам Хокинс да е немец. Никога не го е споменавал и винаги се е държал като янки, тъй че сигурно се е родил на запад от Атлантика. Но тази фигура и тази особена дебнеща походка! Всеки добър уестман се е учил да се промъква незабелязано. А така ходи единствено Сам Хокинс. Но чакай, още един въпрос: докато разговаряхте, този човек не се ли изсмя?
- Да.
- Как?
- Подчертано подигравателно – когато спомена за хората и говедата.
- Искам да кажа с каква гласна, с кой звук се разсмя? Хората се смеят с „а“ и „и“, дори с „е“ или с „о“.
- Беше с „и“ и приличаше повече на кискане, отколкото на смях.
- Наистина ли, наистина? – попита младежът, проявявайки още по-силен интерес. – Тогава все пак може би е той. Сам Хокинс се смее с едно много своеобразно „хи-хи-хи-хи“, което може да се чуе единствено от него, и то твърде често. Звучи толкова лукаво и при

това самодоволно. И някак си наполовина го преглъща. Но и по още нещо може да бъде разпознат. Не повтаряше ли непрекъснато един и същ израз?

– Нямам представа.

– Не каза ли „ако не се лъжа“?

– Възможно е да е казал нещо подобно, но не съм му обърнал внимание.

– Значи все пак не е бил той. Сам Хокинс толкова често повтаря „ако не се лъжа“, че това непременно прави впечатление всекиму. Значи съм се заблудил.

Следвайки примера на своя спътник, той скочи от седлото на земята и остави коня си свободно да скита наоколо. Усещането му не го беше излъгало, но по някаква случайност Сам не си бе послужил с любимия си израз тъй често, че това да направи някому особено впечатление.

2.

Осуетени планове

Дребосъкът се беше върнал в кръчмата и отново бе заел мястото си при Дик и Уил. За да пият нещо все пак, те си поръчаха по още едно уиски, но го разрешиха с вода. Тази трезвеност разсмя търсачите, обаче те оставиха тримата на спокойствие.

Щом се смрачи, ирландецът запали един фенер и го окачи отвън, колкото едва-едва да осветява мястото пред кръчмата. В къщата щяха да влязат едва покъсно за вечеря. След известно време Бътлър стана от масата, направи знак на трима от спътниците си и заедно с тях пое нанякъде.

– Намислили са нещо – тихо се обади Уил Паркър. – Къде ли отиват?

– Не можеш ли да се сетиш? – попита го Сам.

– Не. Да не съм всезнаещ.

– И аз не съм, но стига човек да не е такъв грийнхорн като Уил Паркър, сигурно ще се досети какво са намислили.

– Е, какво е то, стари премъдри Куне?

– Отиват за месо.

– Откъде ще го вземат?

– От преселниците.

– Ах, да! Те сигурно имат пушено месо и сега ще им го откраднат.

– Изобщо не мислят за него! На търсачите им се яде прясно месо, а там при колите има шестнайсет вола. Разбра ли вече накъде духа вятърът, мой сладки Уил?

– Аха, воловете, вярно, вярно! – кимна Паркър. – От тези джентълмени наистина може да се очаква да откраднат някой вол, което е значително по-лесно, отколкото да се покатериш на охранявана кола и да отмъкнеш някой твърд пушен бут. Лягаш на земята, промъкваш се до животното, после бавно и предпазливо го подкарваш, докато го отведеш на сигурно място.

– Така е, да, тъй се прави, хи-хи-хи-хи! Изглежда, по-рано си бил изпечен крадец на добитък, ако не се лъжа.

– Мълчи, стари Куне! Ще ми е жал тези хора да загубят някое от впрегатните си животни. Едва сега ли ти хрумна това предположение?

– Не, а веднага, щом Бътлър заговори за месо.

– И ти беше при преселниците и не ги предупреди?

– Кой ти каза, че не съм го сторил? Но ме нарекоха палячо, от чиито съвети никой не се нуждаел. Сам Хокинс палячо! Хи-хи-хи-хи! Достави ми страшно удоволствие. Е, вярно, не съм облечен съвсем като за прием, но пък и онзи кантор емеритус прилича на клоун къде-къде повече от мен, ако не се лъжа.

– Ти се смееш, но забрави ли, че сме поканени на вечеря?

– Естествено не съм забравил! Гладен съм като прериен вълк, на който слънцето цели две седмици е осветявало празния стомах.

– Значи искаш да се отзовеш на поканата и да ядеш крадено месо?

– Да, и още как!

– Сам, трудно ми е да го повярвам, тъй като си душа човек и си честен до мозъка на костите. Но прави каквото искаш, аз обаче няма да участвам. Уил Паркър не яде крадено!

– И Сам Хокинс не яде, освен ако не е убеден, че после ще бъде платено.

– Аха, ти мислиш...?

– Да – кимна дребосъкът, – нарекоха ме палячо и нищо не можах да направя, за да последват съвета ми, тъй че нищо няма да се опитвам да предотвратя. Но

наказание трябва да има, още повече когато то послужи за поука и превъзпитание, както ми се струва, че ще стане. Ще ям с най-голям апетит, но после ще се грижа потърпевшите да бъдат напълно обезщетени.

– Щом е така, тогава и аз ще участвам във вечерята. Но ще трябва много да внимаваме. Ще се учудя, ако търсачите ни оставят да си тръгнем отук неоскубани.

– Ще се простят със собствената си перушина. Само внимателно гледай какво ще стане!

Бътлър и тримата му спътници се бавиха може би около четиридесет и пет минути, но най-сетне се върнаха. Домъкнаха едно цяло говеждо филе, което внесоха в къщата, за да бъде изпечено. Докато чакаха, изпразниха още няколко бутилки уиски. Щом най-сетне негърката събщи, че вечерята е готова, Бътлър се приближи до масата на Детелиновия лист, за да покани тримата да влязат в кръчмата заедно с тях.

– Няма ли да е по-добре, ако ни изнесат яденето тук? – попита Сам.

– Не може – гласеше отговорът. – Който иска да бъде наш гост, трябва да седне при нас. Впрочем може би знаете, че виното е най-сладко, когато се пие в компания.

– Вино ли? Че откъде ще го вземете? – престорено се учуди Сам.

– Да, откъде! Слиса се, нали? Казвам ти, че сте поканени от истински джентълмени. Видяхме, че не обичате уиски, и заради вас и във ваша чест придумахме кръчмаря да ни продаде единственото буренце с вино, което му се намира тук. Това е такова вино, каквото навярно още не сте пили. И тъй, елате, мешърс!

Той се отправи към вратата, зад която вече бяха изчезнали неговите хора. Така Сам получи възможност да прошепне на другарите си:

– Искат да ни напият и после да ни ограбят. Мислят си, че имаме детски стомахчета, защото отказахме да пием отровата на ирландеца. Хи-хи-хи-хи, ама ще се видят измамани, ако не се лъжа! Сам Хокинс пие като смок, а виждал ли е някой някога пиян смок?

И тъй, слушайте, момчета, правете каквото правя и аз. Ще се престорим, че никак не можем да носим на пиене, но те първи ще паднат под масата.

– Ако още преди това не ни изколят! – забеляза Уил.

– И през ум няма да им мине! Очакват съпротива.

Вярно, ще си помислят, че дванайсет ще могат да надвият трима, но не и без да получат няколко куршума или удара с нож. При всички случаи ще предпочетат да ни натряскат, та да не сме в състояние да се отбраняваме. И тъй, бъди спокоен, грийнхорн такъв! Все се страхуваш. Но Сам Хокинс не е новак като Уил Паркър и много добре знае доколко може да рискува.

По време на този кратък разговор те се престориха, че искат да нагледат конете си, които бяха наблизо, а след това влязоха в кръчмата.

Вдясно се намираше кухнята с едно съвсем примитивно огнище, където гореше огън. На него негърката беше изпекла месото. Вляво се виждаха две дълги маси от нерендосани колове и дъски, до които бяха поставени две пейки от същия материал, тъй че за всички присъстващи имаше достатъчно място. Буренцето с вино бе сложено в ъгъла върху един пън. Ирландецът наточи от него две пълни кани. Започнаха да пият направо от тях. Нямахме чаши.

Търсачите си бяха наумили да пият малко, докато тримата им гости се натряскат до козирката. Каните почти непрекъснато обикаляха в кръг и търсачите се преструваха, че пият здравата, но всъщност едва-едва отпиваха. Виното наистина беше хубаво. То им хареса и глътките им взеха да стават все по-големи и по-големи.

И печеното беше превъзходно. Всички юнашки лапаха и вече почти го бяха изяли, когато вечерята им бе прекъсната. На прага на вратата се появи скаутът – водачът на преселниците, а зад гърба му – старият Шмит заедно с останалите трима мъже. Те носеха пушките си в ръка, докато гуляйджиите бяха оставили оръжията си настрана. След като новодошлите хвърлиха бърз поглед на обстановката, скаутът пристъпи няколко крачки напред и каза:

– Добър вечер, господа! Ще ни разрешите ли да ви пожелаем добър апетит?

– Защо не? – отвърна Бътлър. – С удоволствие бихме ви поканили да участвате, но вече изядохме почти всичко. А няма и кокали, които да ви предложим.

– Съжаляваме. Значи дори кокали няма, а? Ами че тогава навярно сте успели да си набавите филе?

– Да, крехко бизонско филе.

– Нима все още се скитат бизони насам? Сигурно е било някое питомно добиче, а?

– Възможно, но ни го продадох като бизонско филе.

– Къде, ако ми разрешавате да попитам?

– В Родес Ранчо в долината на Санта Крус, откъдето минахме.

– Трябва да сте носили доста обемист пакет, какъвто не забелязахме, когато ни догонихте и изпреварихте.

– Защото всеки от нас си носеше своето парче, ако нямате нищо против, сър – каза Бътлър подигравателно.

– Добре, мастър. А как се случи така, че ни липсва един вол?

– Едно говедо ли ви липсва? Ами че колко бяхте преди това?

Търсачите възнаградиха тази грубиянска шега с гръмогласен смях. Но това не смути скаута и той продължи:

– Да, изчезна ни един от впрегатните волове. Джентълмени, имате ли някаква представа къде може да е отишъл?

– Да не би да сте ни го поверили да го пазим? Търсите си го!

– Естествено така постъпихме и го намерихме.

– Тогава се радвай, сър, и ни оставете с вашето говедо на мира! Нямаме нищо общо с този звяр.

– Вероятно имате! Работата е станала така: волът е бил подмамен настрани и убит с хубав майсторски удар с нож, довел до незабавната му и безшумна смърт. Това е метод, типичен за крадците на добитък, които колят плячката си близо до местопрестъплението.

– Аха, значи мислите, че волът ви е бил откраднат?

– Не само че мислим, но сме и убедени в това.

– Ами тогава преследвайте крадците! Може би ще ги спипате. Това е най-добрият и единствен съвет, който мога да ви дам.

– Вече го последвахме. Странно, че от заклания вол липсва тъкмо само филето.

– Не го намирам за странно, а за лесно обяснимо. Крадците сигурно са знаели, че филето е най-хубавото и най-вкусно месо от всяко добиче.

– Аха, значи са били на едно и също мнение с вас, тъй като и вашето печено е филе, вероятно от филето на някой впрегатен вол, а не от бизон.

При тези думи Бътлър се изправи на крака и заплашително попита:

– Какво означава това, сър? Да не би да виждаш някаква връзка между нашето печено и филето на откраднатия вол?

– Да, виждам и се надявам, че нямате нищо против.

Мигновено пушката на Бътлър се озова в ръката му, а другарите му също наскочаха, за да грабнат оръжието си.

– Човече – извика той на скаута, – знаеш ли какво говориш? Нима твърдиш, че ние сме крадците, които търсите? Погледни насочените към теб пушки и повтори обвинението си!

– Нямам такова намерение! Изпълних си дълга и вече свърших с вас. Аз съм водачът на тези мъже зад гърба ми. Те са немци и не знаят английски. Онова, което казах, беше от тяхно име и сега мога да си вървя. Аз съм техен скаут, но не и говедар. Нека те сами направят каквото трябва да се направи.

Той обърна гръб и си тръгна. От своя гледна точка този човек имаше право. Той бе наемник и вършеше само онова, за което му се плащаше. Впрочем, като се осмели да се изправи пред застрашително насочените дула на тези опасни хора само заради един изчезнал вол, той направи вече твърде много. Навярно немците си мислеха, че ще доведе цялата работа докрай, защото, след като той си тръгна, продължиха да стоят

объркани и безпомощни, докато най-сетне на стария Шмит му хрумна как да разбере станалото. Той се обърна към Сам Хокинс, който заедно с двамата си приятели продължаваше спокойно да се храни и прилично не обръщаше никакво внимание на разиграващата се наблизо сцена.

– Господин Фалке, чухте ли какво каза нашият водач?

– Горещо-долу – отговори дребосъкът и пъкна парче месо в устата си.

– Ние нищо не разбрахме. Смята ли той, че тези хора са крадците?

– Да.

– А каза ли им го?

– Да.

– И какви са последствията?

– Последствията? Хмм, последствията са, че си отиде.

– По дяволите! Нима ще трябва да позволя ей така да ми крадат воловете?

– Ще трябва ли? Та вие вече сте им позволили да ви го откраднат, ако не се лъжа.

При последните думи на Сам Шмит наостри уши. После продължи:

– Но това трябва да бъде наказано!

– От кого?

– От съда. И трябва да получа обезщетение!

– От кого?

– От тези негодници.

– Тогава говори със съда, а и с негодниците.

– Но не разбирам английски!

– И да разбираше, пак нищо нямаше да постигнеш.

– Та помогнете ми, де! Нали сте немец, сънародник и сте длъжен да ни помогнете.

– Длъжен ли съм? Та какво можеш да очакваш от някакъв си палячо? Ако беше последвал съвета ми как да подредите колите и ако си бяхте пазили добитъка, нямаше да ви откраднат вола. Нищо не мога да направя за теб, ама нищичко.

– Но можете да си седите тук, да се съюзявате с негодниците и да ядете от краденото печено, нали?

– Да, мога, защото ме поканиха да взема участие във вечерята, ако не се лъжа.

При последните думи на Сам Шмит отново наостри уши. Та това беше точно онзи израз, който, както му казаха, Сам Хокинс обичал да употребява! Но после немецът гневно удари с приклада на карабината си в пода и извика:

– Благодаря на такива сънародници, сам ще си помогна!

– Как?

– Със сила. Ние сме четирима и имаме пушки!

– А тук срещу вас са застанали дванайсет безогледно дръзки мъже, които също разполагат с хубави пушки. Не върши глупости! Волът няма да се съживи от това, че излагаш живота си на опасност.

– И аз го знам. Но нима ще изгубя парите, които ми струва?

– Тези хора нямат пари, а дори и да имаха, нямаше да успееш да им ги измъкнеш със сила.

– Да не би да трябва да използвам хитрост?

– Ти не си човек за такава работа. От мечката не става лисица, нито от дървеняка хитрец, ако не се лъжа.

Шмит се канеше вече да му отговори грубо заради „дървеняка“, но последните думи на Сам го възпряха. Той бързо го попита:

– Ако не се лъжа! Вече три пъти го повторихте. Наистина ли се казвате Фалке?

– Да, ако не се лъжа.

– А ето пак тези думи, които обичал да употребява един друг уестман.

– Кой?

– Ши Со ми каза името му, но аз пак го забравих.

– Ши Со ли? – попита Сам видимо изненадан. – Кой е той?

– Един наш млад спътник, чийто баща е вождът на навахите Нитзас-ини.

Тогавата Сам се оживи и възкликна:

– Нитзас-ини? Синът му е с вас? От Германия ли се връща?

– Да, заедно с нас прехвърли океана.

– Отлично, отлично! Щом нещата стоят така, тогава не сте се обърнали към мен напразно за помощ. Върнете се спокойно в бивака си. Ще получите обезщетение за вашия вол.

Ако до преди малко Сам се обръщаше към него на „ти“, то сега му заговори на „вие“. Сигурно новината, която току-що бе научил, го накара да промени отношението си към Шмит.

– Казвате го само ей тъй, колкото да се отървете от мен, нали? – попита го Шмит с недоверие в гласа.

– Не. Давам ви думата си, че ще получите пълно обезщетение, а може би и нещо отгоре. Колко струва волът?

– Сто и трийсет долара.

– Ще ги получите. Щом аз ви го казвам, значи е истина, ако не се лъжа.

– Ето пак „ако не се лъжа“! Тогава навярно сте онзи уестман, когото има предвид Ши Со?

– Сигурно съм аз, защото знам, че тези думи много често ми се изплъзват от езика ей тъй, без да искам. Станали са ми привичка, от която напразно полагах усилия да се отърся. Преди години много често се виждах с Ши Со, когато гостувах на племето на неговия баща. Кажете му, че още с пукването на зората ще дойда в бивака ви, за да го поздравя. Ами къде беше той, когато привечер бях при вас?

– Беше отишъл с коня си до реката.

– А скаутът ви, когото също не видях?

– Беше тръгнал да застреля някой див пуяк. Ще му държа аз едно конско, дето ни заряза тук тъй позорно.

– Няма да имате никаква полза. Щом не му плащате, за да ви пази от опасности заедно с цялото ви имущество, нямате право да искате от него да излага собствения си живот на опасност. А сега си вървете! Безсмислено е да стоите повече тук, така само още повече ще раздразните тези хора.

– Ще удържите ли на думата си?

– Разбира се, можете да разчитате на това.

– Тогава ще си вървя и никога вече няма да допусна да ми откраднат каквото и да било.

– Ако не постъпвате по-разумно, отколкото днес, ще има още често да търпите загуби, докато поумнеете.

– Не се безпокойте. Отсега нататък ще бъда много внимателен, когато някой ми даде добър съвет.

– В такъв случай веднага ще се възползвам да ви дам съвета никога вече, поне в Дивия запад, да не преценявате хората по облеклото. Тук не дрехите правят човека, запомнете го!

След като Шмит заедно с тримата си придружители напусна кръчмата, Бътлър попита дребосъка:

– Не разбрахме нито дума, какво искаше този тип?

– Обезщетение.

– И ти какво му отговори?

– Отпратих го.

С това Сам не излъга, но и не каза, че е обещал исканото обезщетение. Отговорът му задоволи Търсача и той добави:

– Имал е късмет, че те е послушал. Не сме свикнали много-много да се церемоним с разни дъчмани⁸. А сега сядай! Нека покажем, че тези глупци не са ни развалили апетита!

Яденето и пиенето продължиха. Първото занимание не за дълго, тъй като бе останало твърде малко за унищожаване, но затова пък толкова повече пиха. Когато бурето се изпразни наполовина, Сам взе да се преструва, че вече е започнал да се напива, а Дик и Уил последваха примера му.

Това извънредно много зарадва търсачите. Те виждаха как планът им се увенчава с успех, повярваха, че само след броени минути жертвите им ще заспят и здравата взеха да надигат каните. Тъй минаваше четвърт час след четвърт час. Сам се престори, че едва съумява да държи клепачите си отворени, ала и очите на търсачите започнаха да се затварят, но не привидно, а наистина, защото се бяха напили.

Първият, който бе напълно повален от алкохола,

---

⁸Презрително прозвище на немците в САЩ – бел. прев.

беше ирландецът. Той приседна до огнището, задряма, главата му взе да клюма все по-ниско и по-ниско, и най-накрая, без да се пробуди, се търколи на пода в цялата си дължина.

След като Сам вдигна с предводителя на търсачите безброй наздравици, Бътлър така се напи, че се видя принуден здраво да подпре лакти върху масата, за да може да държи главата си с ръце. Той усещаше, че виното се кани да го надвие, но не искаше да се изложи пред хората си. Намигна им скрито, както си въображаваше, та да си помислят, че само се преструва. Съвсем естествената последица от това беше, че и те решиха за необходимо да си придадат същия вид, което бе добре дошло за тях. Така сред допреди малко тъй шумната и буйна компания скоро настъпи тишина и спокойствие.

Тогава Сам Хокинс се изправи, за да напълни каниите. Той продължи да буди ту един, ту друг от търсачите и да го кара да пие, докато бурето се изпразни до капка.

Най-сетне то бе пресушено, а търсачите до един заспаха дълбок, но не и праведен сън. Сам се опита да разбуди неколцина от тях. Те ломотеха нещо с надебелял език, без да могат напълно да се разбудят и да дойдат на себе си, след което отново се отпуснаха на местата си. Един от тях втренчи помътнели очи в някаква точка пред себе си и попита:

– Бътлър, напиха ли се най-после?

– Да, до козирката – отвърна Сам.

– Тогава да ги изхвърлим навън и да забием ножовете си между ребрата им! После ще си поделим парите и ще ги заровим.

А след като Сам си замълча, онзи проломоти с натежал език:

– Защо нищо не казваш? Да не би да искаш да ги оставиш да си ходят? Няма да стане. Смъртта им е решена. Да... да започна ли... аз... с моя... нож?

– Да – обади се Хокинс.

– Тогава... ще се заема... с малкия... де... де... де-белак и... – той посегна към пояса си, за да извади ножа, изправи се на крака, но не успя да се задържи

прав и отново се смъкна на пода, където остана да лежи като в несвяст.

– Ето – прошепна Дик Стоун. – Решили са да ни убият, а след като ни ограбят, да ни закопаят. Значи предположението ти се оказа вярно, стари Сам. Какво ще правим сега?

– Ще направим най-простото – ще ги вържем. Тук сигурно има ремъци и въжета.

Наистина, имаше предостатъчно и тримата скоро вързаха ръцете и краката не само на търсачите, но и на кръчмаря и на старата негърка, която също беше много пияна. Тогава Сам остави двамата си приятели да ги пазят и се отправи към лагера на немските преселници. Когато го наближи, той чу младежки глас:

– Кой е там? Ще стрелям!

– Сам Хокинс – отговори той.

– Вече? Великолепно! Приблужи се, сър! Добър признак е, че идваш толкова скоро. Поне така предполагам.

– Можеше и да е лош. Ами ако ми се наложеше да бягам?

– Тогава с теб щяха да са и двамата ти спътници. Без тях сигурно няма да избягаш и щом са останали в селото, всичко се е развило добре. Влез вътре, сър. Прекрачи през ока на колата!

– Твърде съм дребен за тази работа, предпочитам да пропълзя отдолу.

Сам забеляза, че колите са подредени в четириъгълник и животните вкарани вътре в него. Значи бяха последвали съвета му, но за съжаление едва след като загубата ги бе накарала да поумнеят. Постовият, който му беше извикал, протегна ръка, за да го поздрави. Беше Ши Со, синът на индианския вожд. Говореше на чист английски. Сам го попита:

– Млади приятелю, надявам се, че говорите немски, щом сте бил шест години в Германия, а?

– Доста добре.

– Тогава събудете хората. Но я чуй! Кой ли идва?

Те се заслушаха в нощта. Откъм селото се приближаваше тропот на копита.

– Един ездач е, един-единствен – прошепна Ши Со. – Кой ли може да е?

– Това не е ездач. Много добре познавам тропота на тези копита. Идва моята добра стара Мери, която ме е последвала. Нали я познавате отпреди?

– Да, знам я. Но моля ви, не ми говорете на „вие“, а на „ти“! Индианец съм и такъв ще си остана, не искам да изменям на привичките на племето си.

– Само така, момчето ми! Значи не си се възгордял отвъд океана, а? Тогава старият Сам ще продължава да те обича. Ти имаш да ми разказваш много неща, но сега не му е времето за приказки. Ще трябва да ги отложим за по-късно.

Мулето се приближи до ока на колата и потърка глава в рамото на Сам. Спящите се разбудиха и взеха да прииждат, за да питат кой е дошъл. Не можеха да видят Сам, защото огънят беше угаснал. Този път Шмит го посрещна съвсем различно и даде нареждане отново да запалят огъня. Когато пламъците осветиха мястото, Сам пожела най-напред да научи имената на присъстващите. Ши Со му представи хората. Тримата по-млади, но вече женени преселници, се казваха Щраух, Еберсбах и Улман. Младият приятел на Ши Со се наричаше Адолф Волф. Това бе достатъчно за Сам. Той каза, че подробности можел да научи и по-късно, а най-напред трябвало да се занимаят с настоящето. Жените и децата също се приближиха. Скаутът също не можеше да остане настрана, тъй че, когато Сам започна по своя особен начин да разказва за днешната си среща с търсачите, всички се бяха насъбрали около него. Освен младия светлокос индианец останалите го виждаха за пръв път. Щом чуха как бе спечелил облозите, а после как беше приспал търсачите с виното и ги бе обезвредил, въпреки простотата и скромността в начина му на разказване, всички разбраха, че това дребно странно човече в никакъв случай не е обикновен уестман да не говорим за скитник. Това бе почувствано и от стария Шмит и когато разказът на Сам свърши, той му протегна ръка и с извинителен тон каза:

– Разбирам, че трябва да ви помоля да ми простите. Сбърках в преценката си. Дано не сте злопаметен и го забравите.

– Аз и злопаметен! – засмя се дребосъкът. – И без туй паметта ми е достатъчно претоварена, за да я обременявам и с грешките на другите. „Палячото“ ви е вече простен, а и ще бъде забравен, ако не се лъжа.

– Значи твърдите, че тези дванайсет души са търсачите?

– Да.

– И че е трябвало да ви убият заедно със Стоун и Паркър?

– Да.

– А също, че негодниците са се канели да нападнат и ограбят и нас?

– И това.

– Тогава имаме достатъчно основание да ги обесим или поне да ги вкараме в затвора. През нощта ще ги охраняваме, а утре ще ги предадем на властите.

– Не, ще ги пуснем да си ходят.

– Да си ходят? Тези престъпници, от които токущо сте се отървали здрави и читави? Имате ли мозък в главата?

– Може би е там. Поне съм сигурен, че не е в ботушите ми, мастър Шмит. Веднага се вижда, че съвсем наскоро сте дошли отвъд океана и още сте чужд в тази страна. Ако оттатък някой ви нарече „тъпак“, веднага ще го завлечете при съдията, обаче тук се постъпва иначе. Истинският мъж разчита само на себе си! За какви власти ми говорите? Къде са те? А дори и да ги има, дали са достатъчно силни? И аз мога ли да докажа каквото твърдя?

– Струва ми се, да!

– Не мога. Смятам, че тези мъже са търсачите, защото са дванайсет на брой, а един от тях се казва Бътлър. Нима това е доказателство за съдията? Твърдя, че са искали да ни убият, понеже един съвсем пиян човек бил издрънкал нещо. Казвам ви, че ще ви нападнат, тъй като го предполагам. Какво ще каже съдията за всичко това? А дори и да приеме оплакването ни и

да ги затвори, тогава толкова ще се забавим и ще си имаме такива главоболия, че ще се пръснем от яд.

– Е, добре! Вие казахте: „Истинският мъж разчита само на себе си“. Тогава нека ние си направим съд. Ще осъдим негодниците на смърт и ще ги разстреляме.

– Опазил ме Бог! Не съм убиец. Само при защита съм в състояние да пролея човешка кръв.

– Значи наистина искате да ги пуснете? И няма да бъдат наказани?

– Напротив! Искам да ги пусна именно защото трябва да бъдат наказани.

– Господине, това е безсмислено! Да не би да ме будалкате?

– Не би ми правило чест да будалкам новак. Мастър Шмит, в тази работа има смисъл, и то какъв, ако не се лъжа. Но, за да се схване смисълът ѝ, е необходим малко акъл в главата. Имате ли го, хи-хи-хи-хи?

– Господине, започвате да ме обиждате! – избухна Шмит, който въпреки предишното си обещание не можа да обуздае темперамента си.

– Да ви обиждам ли!? Нищо подобно. Но винаги отговарям така, както са се обърнали и към мен. Нима преди малко не попитахте дали имам мозък в главата си? Ще ви обясня защо има смисъл. В момента нямаме никакви доказателства, а само предположения, следователно трябва да тръгнем на лов за доказателства. Пуснем ли онези типове да избягат, те ще нападнат кервана ви и тогава ще ги пипнем за яката. Така ще разполагаме с необходимото доказателство, ако не се лъжа.

– Какво? Да се оставим да ни нападнат?

– Ами да.

– Но нали така сами ще се изложим на опасност и може да загинем.

– Нищо подобно! Всичко зависи от това как ще подхванеш нещата – дали както трябва, или наопаки. Разчитайте на мен! Сам Хокинс, старият Кун, все ще измисли някой хитър капан. Трябва да се посъветвам с Дик Стоун и Уил Паркър. Най-важното сега е да по-

лучите обезщетение за откраднатия и убит вол. Ще дойдете ли да си го вземете?

– Веднага. Дали обаче търсачите ще платят за целия вол. Защото са взели само филето, а останалото месо го прибрахме, за да го изядем ние.

– Все едно. Волът е мъртъв и трябва да се плати! Елате с мен да си вземете обезщетението! Но внимавайте пред тях да не ме наречете Сам Хокинс! Засега не желая тези хора да научат името ми.

– Кои ще тръгнат с вас за селото?

– Само вие, мастър Шмит. Нека другите се пригответ за път и да впрегнат воловете, за да можем след завръщането ни незабавно да потеглим за Тусон.

– Сега веднага, през нощта? Но нали трябва да си починем! Канехме се да продължим едва на сутринта.

– Това вече е невъзможно. На всяка цена се налага да се откажете от нощната си почивка.

При тези думи откъм мястото, където стояха жените, се разнесе дълбок мощен бас, който на най-чист саксонски диалект каза:

– Тая няма да я бъде! И хората, и добичетата се нуждаят от порядъчна почивка. Тъй че оставаме тук!

Сам учудено отправи поглед към жената, която се обади. Не беше очаквал възражения от женска страна, и то с такъв тон. Тя имаше едра кокалеста фигура с твърде мъжки и решителен вид. Ако огънят беше посилен или ако беше ден, дребосъкът щеше да забележи, че под острия ѝ нос имаше тъмна линия, която и при най-добро желание не можеше да бъде наречена иначе освен мустаци.

– Да, зяпайте ме колкото си щете! – продължи тя, когато забеляза слисания му поглед. – Туй то! През деня се пътува, а през нощта се спи. Амче тъй всеки може да дойде и да ни обърне реда с главата надолу!

– Но, мила госпожо, предложението ми има за цел единствено вашата безопасност, вашата изгода – отговори Сам.

– Я не ме занасяйте! – отвърна тя с пренебрежителен жест. – Никой свестен човек не се скита тъй посред нощ и при такваз тъмнотия из Америка. Е, ако си

бяхме в родината, тогаз по бих се съгласила, ама щом е из чужди континенти, човек трябва най-спокойно да изчака докато се разсъмне. Разбирате ли ме?

– Естествено, че ви разбирам, мила госпожо, но ми се струва...

– Мила госпожо ли? – прекъсна го тя. – Не съм ви никаква мила госпожа! Знайте ли всъщност коя съм аз и как се казвам?

– Разбира се, че сте съпругата на някой от тези четирима джентълмени.

– Джентълмени! Я стига с тоя английски, когато пред вас стои немкия! Аз съм госпожа Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер. Ей оня там – при тези думи тя посочи един от тримата помлади преселници, – е моят настоящ съпруг, господин майстор ковачът Еберсбах. И веднага ще ви кажа, за да го знаете веднъж завинаги, че той няма да ви играе по свирката, а ще слуша мен, щото съм с единнайсет години по-възрастна от него и следователно сигурно съм по-опитна и имам повече акъл от него. Аз оставам тук, значи и той остава. В среднощна доба човек не тръгва да се скита по света.

Тъй като никой от преселниците не се обади, живите очички на Сам Хокинс развеселено огледаха наоколо, след което той каза:

– Щом господата са свикнали да се подчиняват на тая толкоз енергична лейди, не ми остава нищо друго, освен да помоля поне този път да се направи едно изключение.

Той имаше намерение да продължи, обаче жената бързо го прекъсна:

– Хайде де, не думайте! Изключение! Като че ли ще го позволя! Зле ме познавате! К'во сте ме зяпнал тъй? Няма що да правите такваз физиономия. Знайте ли, аз съм човекът, с когото другите тук се съобразяват. Разбирате ли ме? Амче кой плати сичките разноски? За парахода, че и за пътя по суша дотук? И кой ще трябва пак да се бърка в джоба? Аз! Аз съм капиталът! Вече знайте сичко, а сега ние пак ще си легнем да спим!

Отново никой от мъжете не възрази, мълчеше дори и Шмит, който все пак, изглежда, беше предводителят им и преди свечеряване се бе държал толкова грубо със Сам. Ето защо ловецът се изправи и с безразличен глас каза:

– Както искате. И тъй, ще си кажем лека нощ, ако не се лъжа. За последен път ще можете да го пожелаете някому, защото съм убеден, че този сън ще ви е последен, хи-хи-хи-хи!

Той им обърна гръб, за да си тръгне, но жената бързо се приближи, хвана го здраво за ръката и попита:

– Последният ни сън ли? К'во искате да кажете, дребосъче такава, а?

Действително тъй, както беше застанала до него, тя го надвишаваше с цяла глава. Той се престори, че не е чул как го нарече тя, и отговори:

– Искам да кажа, че утре сутринта няма да се събудите.

– Че защо?

– Защото ще сте мъртви.

– Мъртви ли? Хич и през ум не ми минава! Госпожа Розали Еберсбах има още дълго да живее!

– Да не си мислите, че и дванайсетте бандити, с които ще си имате работа, ще са съгласни да се съобрязват с госпожа Розали Еберсбах?

– Тия нищо не могат ни направи. Нали са вързани и пленени, както сам ни казахте.

– Но щом ние напуснем кръчмата, те ще се освободят и ще ви нападнат.

– Ще я напуснете? Искате да си отидете?

– Естествено!

– Накъде?

– Към Тусон.

– Амче защо? Всъщност не е ли ваш дълг да охранявате тези пленници, докато стигнем на безопасно място? Че к'во ще си помисля аз за вас, ако ни зарежете тъй и изчезнете като масло на слънце?

– Мислете каквото си щете!

– Хубави приказки, няма що, много хубави приказки! Не сте ли чували още, че мъжете трябва да са

внимателни към дамите и да ги закрилят? И госпожа Розали Еберсбах е също дама, разбрахте ли?

– Правилно! Но който иска да го закрилям, ще трябва и да се съобразява с мен. Разбрахте ли? Вас ще ви нападнат. Ако това стане тук, докато спите, сте загубени. Но не стане ли, нищо не можем да докажем. За да получим доказателства, трябва да отидем в Тусон, където ще помоля коменданта да ни даде отряд войници да ни помогнат. Тогава ще превъзхождаме търсачите по численост и ще успеем да ги заловим, без да се стигне до стрелба и някой от нас да бъде ранен. Трябва незабавно да тръгнем и още сутринта да пристигнем в Тусон, за да подготвим клопката, преди търсачите да са се усетили. Не можете ли да го проумееете, госпожо Еберсбах, по баща Лайермюлер?

– Защо не ми го казахте веднага? – попита тя със съвсем друг тон. – Впрочем не съм по баща Лайермюлер, а това е името ми като вдовица. Щом разговаряте с мен тъй разумно, тогаз и аз ще бъда разумна. Защото и аз не съм вчерашна. Запомнете го. Значи ще трябва да впрегнем воловете и да се приготвим да продължим пътя си. Но туй, дето само Шмит щял да дойде с вас, няма да го бъде! И аз искам да огледам онези типове. Почакайте малко само да взема една карабина!

Когато се върна с пушката, мъжът ѝ я помоли:

– Розали, остани тук! Тази работа не е за жени. Аз ще отида вместо теб.

– Ти ли? – отвърна му тя. – Само си за тая работа! Я не се прави на голям мъж и герой, нали знаеш, че хич не мога да го търпя. Оставаш тук да чакаш, докато се върна!

И тя се присъедини към Сам, който, кискайки се под мустак, се отправи към селото заедно с нея и Шмит. Когато влязоха в кръчмата, видяха, че търсачите са се събудили и разгневеният Бътлър настойчиво говореше нещо на Стоун и Паркър.

– Какво иска тоя? – попита Сам Хокинс двамата.

– Че какво ще иска – отвърна Стоун. – Пита дали

това била благодарността ни, че ни разрешили да ядем и пием с тях.

– Да – извика гневно Бътлър, като се напъваше да скъса ремъците и се опитваше да седне. – Посрещнахме ви най-гостоприемно, не сме ви обиждали, не сме ви причинили и най-малкото зло, а в замяна...

– Не сте ни причинили и най-малкото зло? – прекъсна го Сам. – Вярвам ти, че това страшно ви ядосва... впрочем защо да приказваме надълго и нашироко? Известни са ни плановете ви и имаме намерение да ви предадем на съдията.

При тези думи Бътлър саркастично се изхили и попита:

– И кой ще ви повярва без доказателства?

– В пианството си сами се издадохте.

– Дори да е било така, никой съдия няма да се вслуша в думите на един мъртвопиян човек. Краката на доказателствата ти страшно се клатят, сър. Нека съдията дойде. Та какво сме ви сторили? Косъм не е паднал от главите ви!

– Защото бяхме достатъчно умни да ви изпреварим. Ясно е, че няма смисъл да се оплакваме в съда.

– Това е най-мъдрата мисъл, която може да ви хрумне. А сега ни развържете!

– По-полека, по-полека, сър! Преди това трябва да заплатите вола, който сте заклали.

– Какво ви засяга този вол!

– Засяга ни, и то много, защото се присъединихме към немските преселници. Като техни спътници сме задължени да се погрижим да си получат обезщетението.

– Това хич не ви засяга! – изкрещя Бътлър. – Нищо няма да дадем!

– Няма значение, защото ще си го вземем сами. Мастър Бътлър, колко ли може да струва онзи вол?

– Все ни е едно. Вече нямаме никакви пари. Ти ни обра и последния долар.

– Но не се ядосахте кой знае колко, защото пак щяхте да си ги върнете, като ни ограбите. Да кажем сто и петдесет долара, а?

– Ако щеш и сто хиляди. Нищо не можем да платим.
– Вярно, но джобовете ви надали са съвсем празни.
– Ей Богу! Да не би да се каните да ни изпразните джобовете?

– А защо не?

– Сър, това ще е грабеж! Ние не сме разбойници и ако посегнете на нашите вещи, ще се оплачем пред съдията!

– Много ще ни бъде приятно! Ще ни се да чуем какво ли ще каже съдията, щом ви види. И тъй, Дик и Уил, хайде, започвайте! Я да претърсим джобовете им!

С най-голямо удоволствие двамата се заловиха за работа. Доколкото им беше възможно, търсачите се съпротивляваха, но безуспешно. Всичките им джобове бяха изпразнени. Намериха се няколко скъпоценни часовника, за които спокойно можеше да се твърди, че са откраднати. Сам взе часовниците, показа ги на Шмит и го попита:

– Обесниците нямат никакви пари. Ще приемете ли тези часовници като обезщетение?

– Щом нямат пари, да – отговори предводителят на преселниците, – само се питам дали така няма да съм на загуба. Би трябвало да ги продам, а никой търговец няма да ми плати истинската им стойност.

– Не се тревожете. Няма да загубите и цент. Сигурно тези часовници са четири пъти по-скъпи от вашия вол. Можете да ми вярвате.

– Но съвестта ми, господине! Ще ми разреши ли тя да приема тези предмети?

– Защо не?

– Ами ако са крадени? Тогава те са на обраните хора, а не мои.

– Това е вярно, но тези хора никога няма да си ги получат обратно. Най-вероятно са мъртви, но и да не са, без каквито и да било скрупули можете да ги вземете. Тук властват съвсем различни порядки от онези в родината.

– Но в случай че законните собственици не са вече живи или не е възможно да бъдат издирени, човек е длъжен да предаде подобни предмети на властите!

– Какво имате предвид тук под „власти“? Никой от местните чиновници не би си направил труда да издирва собствениците, а просто ще задържи часовниците за себе си и тайничко ще ви се изсмее. И тъй спокойно ги приберете, а ако все още мислите, че така извършвате някаква несправедливост, ще поема отговорността върху себе си.

– Щом е така, от моя страна ще е направо глупаво да се опъвам повече.

Той напъха часовниците в джоба си. Щом Бътлър видя това, извика:

– Какво значи това? Този човек иска да ни задигне собствеността. Това ще...

– Мълчи, подлец! – срязва го Сам. – Той ги взема като обезщетение за заклания вол и трябва да сте доволни, ако това остане единственото ви наказание за всичко, което направихте и се канехте да извършите. Този път си намерихте майстора в лицето на трима шивачи, които знаят как се шият дрехи по мярка за негодници като вас. Друг път добре премислете, преди да решите да се обзаложите с подобни хора! Що се отнася до часовниците, съвсем не мислим да се измъкваме от отговорност. Утре вечер ще се разположим на лагер при кръстопътя отвъд Тусон. Можете да ни последвате и да ни посетите с полиция, на която с удоволствие ще дадем обяснения.

– Ще го направим, съвсем сигурно ще го направим! Ще дойдем и ще си вземем откраднатото. А сега ни свалете ремъците, след като няма какво повече да си кажем!

– Да не сме луди! Освободим ли ви, още тази нощ ще ни дойдете на гости в лагера. Щом се съмне, все ще мине някой, който да ви развърже.

– Дано си получите по-късно наградата в ада!

– Благодаря, сър! А сега ще ви вземем мунициите. Утре можете да дойдете да си ги получите обратно заедно с часовниците.

Хокинс, Стоун и Паркър изпразниха пушките им и взеха всички налични куршуми и патрони, както и барута, което страшно вбеси търсачите.

По време на тази сцена госпожа Еберсбах стоеше като няма зрителка. Тя не разбираше какво се говори, но въпреки това всичко ѝ стана напълно ясно. Още един безмълвен зрител присъстваше на сцената – Мери, мулето на Сам, което и този път беше последвало господаря си, надничаше през вратата и много внимателно следеше всичките му движения.

След като си уредиха сметките с търсачите, петимата излязоха от кръчмата, заключиха вратата и я затиснаха с голям тежък камък. После закрачиха към лагера. Мери тръгна подир тях в бавен тръс. Тя бе свикнала да следва господаря си на всяка крачка като вярно куче.

3.

На път за Тусон

По време на отсъствието им преселниците се бяха приготовили, така че незабавно можеха да тръгнат на път. Начело застана водачът, а към него се присъединиха и двамата младежи, на които им харесваше тази среднощна езда пред самотната колона. Подир тях следваха колите, придружавани от Дик Стоун и Уил Паркър, а най-отзад яздеха Сам Хокинс и канторът. Ловецът нарочно си беше избрал този придружител, понеже вярваше, че от него най-добре може да се осведоми що за хора са преселниците. Странно, много странно трябваше да са се стекли обстоятелствата в техния живот, Сам не можеше да мисли другояче след всичко, което беше видял и преживял при тях. Първо, този музикален оригинал канторът. После госпожа Розали Еберсбах, от която, изглежда, всички имаха толкова голям респект и която тъй енергично му се беше противопоставила на него, опитния уестман. Синът на индианския вожд, завръщащ се от Германия. Младият немец, който бе негов приятел и като че нямаше нищо общо с останалите... Канторът задоволи любопитството на дребосъка, като малко след потеглянето на колите самичък поде разговор:

– Нашата госпожа Розали беше с вас при търсачите. Ама сигурно им е казала какво мисли за тях, защото умее да използва езика си, щом поиска. Несъмнено тя разговаря с тях, нали?

– Нито дума.

– Това ме учудва. А аз пък си мислех, че се е отнесла с тях съвсем фортисимо.

– Та няма говори английски?

– Знае само няколко думи, които запомни по време на пътуването ни.

– Е как си представяте тогава, че може да разговаря с хора, които разбират само английски или испански!

– Би могла да си послужи именно с онези думи, които е научила.

– Десетина случайно чути и запомнени думи или изрази не са достатъчни за едно дълго конско. Впрочем останах с впечатлението, че след като видя търсачите, на нея ѝ се изпари куражът да им държи подобна реч.

– Куражът ѝ се изпарил? Че защо? Нали онези обесници са лежали вързани на земята. Нямамо е защо да се страхува от тях.

– Е, не точно да се страхува, но все пак тези разюздани типове ѝ направиха такова впечатление, че дори и да знаеше английски, тя пак щеше да замълчи.

– Хич не си въобразявайте! Госпожа Розали не се бои от никого, нито от хора с изискана външност, нито от хора с дързък вид. Хем страшно е зъбата, хем е устата и е свикнала да се подчиняват на волята ѝ.

– Забелязах го. Когато ми възразяваше, никой не си отвори устата.

– Да, тъй трябва да постъпваш, ако не искаш над главата ти да се разрази силна буря. Но въпреки това тя е душа човек и ако я оставиш да си говори, можеш да я въртиш на малкия си пръст. Обаче не търпи да ѝ се противоречи.

– Но прави голяма грешка, ако не се лъжа. Щом не разбираш от нещо, трябва да се вслушваш в съветите на другите.

– О, госпожа Розали разбира от какво ли не, всичко разбира!

– Глупости! Не е възможно да има дори понятие от тукашните условия на живот. Ако упорства да наложи волята си, може да навреди на целия керван или да го изложи на голяма опасност.

– И на това не бива да вярвате. Дори ако има нещо, което не знае или не разбира, тя извънредно бързо се ориентира. Нали сам видяхте, че после се съгласи с вас. Най-добре е човек да не ѝ се противопоставя, тя сама винаги стига до верния финал.

– Щом говорите така, изглежда, и вие имате голям респект от нея, господин кантор.

– Господин кантор емеритус, ако обичате! Само заради точността и изчерпателността, тъй като вече не съм на служба, а в пенсия. Да, изпитвам респект от нея и тя го заслужава. Тя е славна жена и има музикално образование.

– Аха, музикално образование, хи-хи-хи-хи! Да не би и тя да композира?

– Не, но свири на акордеон.

– Бре, да се не види, това наистина е вече нещо друго! Акордеон! Прекрасен инструмент, ако не се лъжа? Е да, щом тя свири на него, човек трябва да я уважава. Досега никога не съм чувал дама да свири на акордеон.

– И аз не съм. Госпожа Розали е първата. С акордеона неведнъж е печелила добри пари.

– Аа, може би с някой пътуващ дамски оркестър?

– Не, свирила е на танци.

– На обществено място?

– Да.

– Браво! Но ми се струва, че вие смятахте танците за нещо доста просташко.

– Така е, но в случая нещата стоят другояче, защото по баща госпожа Розали се казва Моргенщерн... – започна канторът.

– Известно ми е. Тя ми го съобщи.

– И се ожени за мелничаря от Хаймберг...

– ...чието име е Лайермюлер, след което овдовяла – кимна усмихнат Сам Хокинс.

– Към мелницата имаше и една кръчмица с малка танцувална зала. Ала работата вървеше зле, докато най-сетне тя се зае да я оправи.

– Но тогава защо е дошла в Америка?

– Аз ѝ внуших тази прекрасна идея.

– Вие ли? Хмм! Жената е могла да си остане в родината. Та тя не е мизерствала там.

– Е да, ама ако не беше онази работа с Волф.

– Каква работа?

– Още ли не сте чули?

– Не.

– Волф, лесничеят от Хаймберг, има бездетен брат в Америка, който притежава много гори, големи стада, а струва ми се, и сребърни мини. Та този брат го помолил да му изпрати сина си, когото искал да направи свой наследник, в случай че момчето му хареса. Лесничеят попитал сина си, който следвал в лесничейското висше училище в Таранд, и той веднага проявил желание да се отзове на поканата на чичо си, но едва след като си вземе изпитите.

– Не е ли било твърде лекомислено или жестоко спрямо родителите му?

– Опазил Бог! Ни най-малко, напротив! Лесничеят имал многодетно семейство и малка заплата. Едва свързвали двата края, а следването на най-големия син му струвало големи жертви и лишения и много му тежало. Било невъзможно да подготви другите си синове за някоя по-добра кариера, макар че са много даровити деца. Е, тогава Адолф с радост приел предложението на чичо си. Вярно, налагало се да напусне отечеството и родителите си, но си е казал, че като наследник на богатия плантатор ще има възможност да помогне на братята и сестрите си бързо да стъпят на крака.

– Този начин на мислене наистина му прави чест. И отзовал ли се на поканата?

– Да. Та нали го видяхте.

– Аз ли? Къде?

– Тук при нас. Язди ей там отпред!

– Той ли е? Той? Този младеж? Нима е завършил вече висшето лесничейско училище?

– И то с много добър успех. От това можете да разберете колко прилежен и свестен младеж е той. Тъй като чичо му притежава големи гори, той ще му бъде от полза със знанията си. Наистина той има и друга

причина да се реши толкова бързо да потегли за Америка и тази причина може да се назове с индианското име Ши Со.

– Синът на вожда?

– Да. Както чух, вие познавате този вожд. Дали не знаете защо е изпратил сина си в Германия?

– Това прави чест на вожда като човек, чийто ум и образование далеч надхвърлят средното ниво на съплеменниците му. Когато бил млад, едно враждебно настроено към навахите племе нападнало преселнически керван. Всички били изклани, само едно момиче било пощадено и индианците го взели със себе си. То било германче. Вождът го спасил от нападателите и го отвел при своето племе. Канели се да го заведат до най-близкото поселище, след като се съвземе от нещастieto и мъката си. Грижили се и се отнасяли много добре към него. То свикнало с навахите и скоро девойката обикнала вожда Нитзас-ини, Големия гръм, който я спасил. Тя не заминала и станала негова жена. Никога не е имала повод да се разкайва и живяла с него много щастливо.

– Нима е възможно! – възкликна канторът. – Един червенокож с бяла жена!

– Червенокож? Звучи презрително! Повярвайте ми, цветът на кожата няма никакво значение. Познавам индианци, пред които хиляди и стотици хиляди бели би трябвало да се срамуват. Нитзас-ини е един от тях. Неговата бяла жена не била някоя високообразована госпожица, но в живота на племето появил друг вятър. Настъпили промени. Мъжът ѝ, вождът, бил нейният пръв и най-прилежен ученик и по-късно нямал нищо против тя да говори на немски с децата, които му дарила, да ги обучава и да им купува книги. По онова време се запознали с Винету, великия вожд на апахите. С него дошъл и Олд Шетърхенд, прославеният приятел и закрилник на всички миролюбиви червенокожи мъже. Оттогава това племе никога повече не е водило война и е грабвало оръжието само тогава, когато е трябвало да се защитава. Навахите станали приятели на бледоликите и получили правото да запазят своята

територия. Наваките притежават плодородни пасища и огромни гори. От година на година те ставали все по-заможни, но колкото и алчно да поглеждали към имотите им белите скватери и ненаситните едри земевладелци, никой не успял да им отнеме каквото и да било, защото в резултат от усилията на Олд Шетърхенд правителството на Съединените щати не гледа на територията им като на индиански резерват, а като на законна частна собственост, чиито притежатели законът закриля срещу всяко посегателство. Човек се чувства склонен да нарече онази област цивилизована. Големия гръм се оказал достатъчно разсъдлив, за да проумее, че не притежава необходимите познания за бъдещото развитие и че наследникът му ще трябва да учи много повече от него самия. Повлиян от бялата си жена, той взел решение да изпрати първородния си син на училище. Олд Шетърхенд енергично подкрепил решението му. Двамата с жена му придумали Нитзас-ини да пусне сина си да замине за Германия и да повери възпитанието и обучението му на едно прочуто тамошно учебно заведение.

– Знам, знам – прекъсна го канторът. – Известно ми е учебното заведение. Това е средно училище с интернат, накратко казано, прочутият институт на директор Арно Кригер в Кьоцшенброда край Дрезден.

– Откъде знаете?

– Ши Со ми каза, а и Адолф Волф е бил подготвен там за висшето лесничейско училище в Таранд.

– Изглежда, по-добре от мен знаете какво е станало по-нататък. Олд Шетърхенд – продължи Сам разказа си – подготвил почвата за приемането му в института, а жената на вожда завела сина си в Европа и много се зарадвала отново да види родината си. По-късно се запознах с Големия гръм и за мое удивление от него научих, че имал син в Кьоцшенброда при директора Кригер. Момчето оправдало препоръките на Олд Шетърхенд. Без изключение бележките му били шестици и след като се прехвърлило в Таранд, учителите му признали, че този червенокож ученик останал ненадминат от другите бели деца. Впрочем не бива да го наричаме

„червенокож“ в смисъла, в който обикновено се използва тази дума. Вие сте забелязали, че произходът му по майчина линия е оставил отпечатък върху цвета на косата и очите му. Това е всичко. Вече подозирам как се е сприятелил със сина на лесничея. Нали казахте, че и Волф също е учил при директора Кригер?

– Да, били са съученици, а после заедно са се прехвърлили в Таранд. Странното е, че предложението на чичото на Волф пристигнало тъкмо когато било решено и завръщането на Ши Со. А всъщност защо е трябвало и той да посещава тъкмо института в Таранд?

– Заради големите гори на племето му. Като бъдещ вожд трябва не само да запази богатствата им, но и по възможност да ги увеличи. Но, господин кантор, вие се канехте да ми разкажете за влиянието на двамата възпитаници на Кригеровия институт върху някогашната госпожа Лайермюлер, нали?

– Да, но преди всичко имайте най-сетне добрината да обърнете внимание на това, че не съм вече на служба и заради изчерпателността и точността трябва да се обръщате към мен с „господин кантор емеритус“. Или може би изпускате това латинско название само защото и аз не ви наричам с вашето име и пълна титла? Но не бива да забравяте, че всъщност все още не ми е известно нито едното, нито другото!

– Не е заради това, ами от чиста разсеяност. Що се отнася до името ми, по-рано отвъд океана се казвах Самуел Фалке, но тук ме наричат Сам Хокинс. Напълно е достатъчно да се обръщате към мен просто със Сам.

– Но не е достатъчно учтиво. Ще ви направя едно предложение. Тъй като по-рано името ви е било Самуел Фалке, но вече не е така, също както и аз вече не съм кантор, сигурно ще е съвсем правилно и напълно ще отговаря на обстоятелствата, ако ви наричам или Самуел емеритус или пък Фалке емеритус. Кое от двете имена предпочитате?

– Нито едното, нито другото. Казвайте ми Сам или Хокинс.

– Добре, както искате! Ами защо търсачите не бива да знаят, че се казвате Сам Хокинс?

– Понеже под това име съм известен надлъж и на-шир. Заедно с Дик Стоун и Уил Паркър са ни дали прозвището Детелиновия лист, защото сме неразделни. Ние не сме обикновени уестмани, а опитни мъже, които знаят какво искат и не допускат нито да бъдат измамени, нито победени. Имам намерение да надхитря търсачите, но ако разберат с кого си имат работа, няма да успея.

– Много добре, сега вече знам как стоят нещата и отново мога да се върна на темата Таранд. Ши Со и Волф често се изкачваха от Таранд до Хаймберг, който е доста посещаван планински курорт, и се отбиваха във воденицата на Лайермюлер, а по-късно, след като воденичарката се омъжи за ковача, идваха и в ковачницата. Тъкмо когато Хобъл Франк ми беше наредил да замина за Америка и да потърся неговите герои, пристигна и писмото на чичото едновременно с новината, че Ши Со ще се завръща при племето си. Чичото живеел близо до земите на навахите. Тази вест бързо се разнесе из селото, където повечето хора са големи бедняци. Никак не ми беше трудно да придумам неколцина от тях да се изселят и заедно с мен да прекосят океана.

– Значи, тъй да се каже, вие сте подвел тези клетки хорица! – подхвърли Сам укорително.

– Подвел ли съм ги? Ама че начин на изразяване! Един кантор емеритус, който хиляди пъти е свирил на орган по време на богослужение, наполовина се числи към духовенството, а това ще рече към онова съсловие, сред което не бива да се търсят изкусители. Да, нагърбих се да ги водя, но не съм ги подвел, защото искам да заведа тези хора там, където ще намерят щастието си. Убеден съм, че чичото на Волф ще ги посрещне много добре. А имат и пари, с които ще си купят земя или пък да започнат някаква търговия.

– Струва ми се, че тримата са бедни!

– Да, семействата Шмит, Щраух и Улман нямаха пукната пара, обаче, както сигурно сте чули, Еберсбахови са заможни и госпожа Розали им даде назаем необходимата сума. От това ще разберете колко свя-

стна жена е тя. Можеше най-спокойно да си остане в родината, но реши да тръгне с нас само от състрадание към трите семейства, от приятелски чувства към мен и от силно желание да види този чужд край. Особено много я възхити това, че в Америка дамите били на извънредно голяма почит.

– Ах, тъй значи – засмя се развеселено Сам. – А и госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер, е също дама! Е, това вече наистина ми обяснява досега необяснимото. Значи всички имат намерение да се заселят при чичото на Волф?

– Първо ще го попитат. Откаже ли, продължават нататък.

– Ами вие? Вие какво ще правите?

– Аз ли? Естествено ще потърся Олд Шетърхенд, Олд Файерхенд и Винету. Естествено ще намеря и Хобъл Франк.

– Както вече казах, изглежда си представяте, че всичко това е извънредно лесно, а всъщност може с години да обикаляте из Дивия запад, без да срещнете нито един от тези мъже.

– Тогава човек трябва да попита, да се осведоми!

Пътуването им продължи през цялата нощ с бавното темпо на волските коли и стигнаха до града едва два часа след разсъмване, макар че Сан Хавиер дел Бак съвсем не е толкова далеч от Тусон.

Главният град не предлагаше дотам радваща гледка. Въпреки ранното утро слънцето сипеше вече почти непоносима жар над голите глинени къщурки и порутени зидове. Неимоверно грозни песове посрещнаха кервана с лай и вой, а на праговете на вратите и край ъглите на уличките безделничеха измършавели хора, загърнати в пъстри парцали.

По указание на Сам спряха на едно открито място, където скоро бяха заобиколени от глутница джафкащи песове и от тълпи кряскащи деца и любопитни лентяи, които насочиха вниманието си предимно към Сам Хокинс и кантора, навярно заради странната личност на първия и поради необикновеното облекло и на двамата.

Тъй като немските преселници бяха научили съвсем малко английски, а пък испански знаеха още по-малко, Сам се нагърби със задачата да разбере дали в града можеше да се намери храна за добитъка и вода за пиене. Да, имаше и сено, и вода, но и двете бяха с ниско качество и на високи цени.

След като уреди този въпрос, дребосъкът се запъти към коменданта. Офицерът с многоброен отряд бил отпътувал за Прескът, а почти целият гарнизон тръгнал към прохода Гуаделупе, за да накаже разбунтувалите се там мимбрехоси. Сам беше отведен при един капитан, който заместваше коменданта. Той пиеше сутрешния си шоколад и четеше някакъв стар вестник, който в Тусон минаваше за нов. Щом погледът му падна върху ловеца, отначало по лицето му се изписа изненада. Най-сетне офицерът високо се разсмя, надигна се от стола и безочливо възкликна:

– Човече, кой си ти? Какво искаш? Никога не съм виждал такъв палячо.

– И аз не съм – отвърна му Сам по такъв начин и с такъв жест, който не оставяше място за съмнение, че има предвид офицера.

– Какво искаш да кажеш? – сопна му се военният. – Искаш да ме обидиш?

– Нима е обидно, че се съгласявам с теб? – попита Сам много сериозно и спокойно.

– Ах, тъй! За пръв път срещам такъв арлекин като теб. Навярно идваш да молиш за разрешение за някое представление, а?

– Да, така е – засмя се Сам. – Отгатна, сър, и ти ще трябва да помогнеш, ако не се лъжа.

– Аз ли да помагам? Ти да не мислиш, че заместник-комендантът, офицер на Съединените щати, е смешник като теб?

– В случая да – отговори Сам, хладнокръвно придърпа един стол и седна.

– Човече, още една такава дума и ще наредя да те затворят и бичуват! – заплаши офицерът, като пристъпи към дребосъка. – Как може да сядаш без разре-

шение? Пред главнокомандващия на града трябва да стоиш прав! Ставай незабавно!

При тези думи той посегна към пирона на стената, където висеше камшикът му за езда. Това негово движение не направи абсолютно никакво впечатление на Сам. С най-невъзмутим тон той каза:

– Намирам се пред главнокомандващия? Е, добре, от мен да мине, нямам нищо против, нали сме бойни другари!

– Бойни другари ли? – попита военният. – Да не би да искаш да кажеш, че си офицер?

При този въпрос погледът му с безкрайно презрение измери дребосъка от глава до пети.

– Да, офицер съм! – дружелюбно кимна Сам. – Не си ли чувал досега за прочутия Детелинов лист?

– Детелиновия лист? Какъв Детелинов лист имаш предвид?

– Тримата прерийни ловци, ако не се лъжа.

– Да, знам го този Детелинов лист – Дик Стоун, Уил Паркър и Сам Хокинс, за когото казваха, че...

– Добре, сър, добре! – прекъсна го уестманът. – Значи си чувал за тези тримата. Радвам се, много се радвам! Скоро ще изясним как стоят нещата с нашето весело представление и ще разберем кой ще е палячото. А случайно да знаеш, че през последната война Сам Хокинс е бил скаут?

– Да, при генерал Грант. Със своята хитрост и храброст и заради големите си заслуги той е достигнал до чин капитан. Но каква връзка има всичко това с теб?

– Има, има, и то каква, сър! Във всеки случай много повече има връзка с мен, отколкото с теб, защото ми се струва, че по онова време ти още не си бил в униформа. Та в момента Детелиновия лист е тук.

– Тук? В Тусон?

– Да, сър. А Сам Хокинс, заслужилият капитан на Съединените щати, се намира дори още по-наблизо. Понастоящем седи в стаята ти.

– В моята стая? – слисано възкликна заместник-комендантът. – Да не би ти да си Хокинс?

– Ами аз съм, ако не се лъжа.

– Гръм и мълния! Ти си Сам Хокинс? Ти?
– Тъй ми се струва. Че защо да не съм аз?
– Защото... защото... защото – заекна от смущение капитанът, – защото хич не ми приличаш на него. Не е възможно един офицер да се напъха в подобни дрехи!

– Не виждам причина да не го направи! Сър, защо един офицер да не може да се облече според вкуса си? А моят вкус си е такъв, вкусът на Сам Хокинс, и ако някой го смята за безвкусен, негова си работа. Нямам нищо против, стига да си мълчи. Но осмели ли се да ми го каже, тогава правилният отговор на подобна обида е винаги в ръката ми!

При тези думи Сам Хокинс посочи към пушката си и продължи:

– Впрочем пет пари не давам, че на времето станах офицер. За да бъдеш свестен уестман, са нужни много повече качества, отколкото за да станеш младши офицер, а аз съм уестман, сър. Да, съвсем сигурно съм такъв, и ако не ти се вярва, съм готов да ти го докажа. Да се изправим ли един срещу друг, за да видим чий куршум ще прониза другия право в сърцето? Готов съм незабавно да опитаме, сър, стига само да пожелаеш!

Всичко това беше произнесено с такъв тон, който въпреки комичната външност на Сам явно се хареса на офицера. Той направи отрицателно движение с ръка и този път най-учтиво отговори следното:

– Не е необходимо, сър, не е необходимо! Защо трябва взаимно да се избиват джентълмени, при това бойни другари, и то без никакво основание?

– Хмм! Мисля, че няма да е без основание, но тъй като вече разбра, че палячото е джентълмен и твой боен другар, ето ти ръката ми. Нека спокойно поговорим за представлението, в което ще участваш и ти.

Те си стиснаха ръцете и Сам му разказа за дванайсетте ездачи, които смяташе за търсачите. Капитанът го изслуша много внимателно. По лицето му се изписа напрежение и когато дребосъкът млъкна, офицерът скочи възбудено на крака и извика:

– Дано не си се заблудил, Сам! Дано наистина са търсачите! Какъв улов само!

Уестманът хитро примигна с малките си очички и попита:

– Мислиш Сам Хокинс за толкова глупав, че да не знае какво твърди? Те са, ти казвам, те са!

– Ами защо си тръгнал от Сан Хавиер дел Бак без тях? Нали са били вързани и са били в ръцете ти!

– А мога ли да докажа, че са крадци, разбойници и убийци, че действително те са търсачите? Тези доказателства трябва тепърва да се съберат, и то като им се даде възможност да ни нападнат. А спипаме ли ги на местопрестъплението, вината им ще бъде безусловно доказана.

– Да ги спипате! Значи искате да се оставите да ви нападнат, така ли?

– Естествено! Или си мислиш, че само си го мечтая?

– Това е шега, а за мен работата е напълно сериозна. За мен не би могло да има по-голяма препоръка пред началниците ми, ако тъкмо сега, когато замествам командира, ми падне в ръцете банда с толкова зловеща слава. Но решите ли да чакате да ви нападнат, се излагате на много голяма опасност!

– Ако стоим и чакаме, да. Само че дребосъкът, наречен Сам Хокинс, ще е изчезнал заедно с хората си.

– Но в такъв случай за нападение и дума не може да става!

– Защо не? Колите ще бъдат нападнати, а ако ние не сме при тях, това деяние пак си остава престъпление и спокойно можем да твърдим, че са щели да ни избият, ако са ни заварили там. Наистина няма да имаме възможност да докажем, че са убийци, но нападението посред нощ на керван коли е грабеж и според тукашните закони се наказва със смъртно наказание.

– Да! Ами как ще ги заловиш, без да се стигне до схватка и без да изложиш живота си на опасност?

– Това ще се уреди, сър, съвсем сигурно е, че ще се уреди, стига само да ни помогнеш.

– С най-голямо удоволствие, само кажи как.

– Възсядаш коня си и ни придружаваш с един отряд от твоята кавалерия!

– Щях да съм щастлив, ако можех да го направя, но ми е забранено да напускам поста си. А мога да отделия най-много двайсет души.

– Напълно достатъчно е, сър.

– Щом мислиш тъй, добре, така да бъде, но непременно трябва да знам как си представяш цялата работа. Но сигурен ли си, че търсачите ще ви последват?

– Че ще тръгнат по петите ни е толкова сигурно, колкото и че моята стара филцова шапка е все още на главата ми, хи-хи-хи-хи! Няма да се осмелят да се мярнат в Тусон, а ще заобиколят града. Но е възможно да изпратят някой да разузнае в града. Засега никой друг не бива да узнае за намеренията ни. Най-много да направим изключение за лейтенанта. Те ще опишат дъга около града, докато отново се натъкнат на дирите ни. Ще ги следват, за да разберат къде ще се разположим на бивак. Но естествено ще изчакат падането на мрака. След това вече ще нападнат, ако не се лъжа.

– Ами ти? Нали нямаш намерение да оставаш с хората си при колите.

– Да, разбира се, че ще гледаме да не ни застрелят. Ще се отдалечим.

– Накъде?

– Ще зависи от това къде ще лагеруваме. Знаеш ли къде се срещат пътищата за Гуаделупе и Барбасак? Лейтенантът, който ще дойде с нас, познава ли местността?

– Двамата сме били там неведнъж.

– Добре, много добре. Там ще лагеруваме, там има вода, което е най-важното за воловете. Предварително ще изпратиш лейтенанта с хората си, но той трябва да язди встрани от нашия път, за да не се натъкнат търсачите на следите му и да заподозрат нещо. Ние ще тръгнем по-късно и ще се срещнем с него там. Щом започне да се смрачава, ще запалим голям огън, за да могат по-лесно да ни забележат. После ще зарежем колите и ще се оттеглим настрани, та щом онези

типове се промъкнат тайно, незабавно да се нахвърлим върху тях и да ги пленим.

Няколко минути капитанът мълчаливо се разхожда с бързи крачки нагоре-надолу из стаята. После се спря пред Сам и каза:

– Както ми го разправяш, всичко излиза тъй гладко, тъй лесно, сякаш не е възможно да се случи друго-яче. Но търсачите сигурно няма да нападнат, без предварително да изпратят разузнавач да огледа бивака ви.

– Ами нека изпратят, разбира се, че така ще постъпят.

– Но нали тогава съгледвачът им ще види, че не сте в лагера!

– Не, няма да види такова нещо, защото ние няма да се оттеглим, преди той да се е върнал при хората си.

– В такъв случай би трябвало да знаете кога ще дойде и кога ще си тръгне!

– Ще знаем, сър.

– Но как? Откъде?

– Хмм, изглежда, смяташ Сам Хокинс за по-глупав, отколкото е всъщност, хи-хи-хи-хи! От търсачите очакваш да изпратят разузнавач, а не очакваш ли същото и от мен? Уверявам те, сър, че по-скоро аз ще подслушам тези типове, отколкото те нас.

Офицерът поклати недоверчиво глава и отговори:

– Едва ли ще е възможно. Ще трябва да се промъкнеш до тях още по светло. Много съм чувал за теб и двамата ти другари и знам колко си хитър и смел, но да подслушаш тези хора посред бял ден на място, където няма гора и човек няма къде да се скрие, ми се струва, че едва ли ще ти се удаде. Освен това вие ще запалите голям огън, но те няма да направят същото. Следователно те ще могат още отдалеч да забележат лагера ви, докато ти няма да знаеш къде да ги търсиш.

– Тъй ли мислиш? Наистина ли мислиш така? Сам Хокинс нямало да знае къде са се сврели тези джентълмени, хи-хи-хи-хи! Все едно главата ми да не знае, че се намира под шапката ми! А аз ти казвам, че търсачите няма да се отклонят от следите ни нито наляво,

нито надясно и ще спрат, щом забележат огъня ни. Сам Хокинс знае съвсем точно на какво разстояние се вижда такъв огън, какъвто смята да запали. Не се тревожи за мен, а направо ми кажи дали искаш да се заемеш с тази работа, или не! Ние и сами ще се справим, но в такъв случай онези типове ще трябва да се запознаят с куршумите ни, а предпочитам да не проливам кръв. Дадеш ли ми на разположение двайсетина души със здрави мишци, с юмруците си ще свършим онова, което иначе може да се постигне само с барут и олово.

– Добре, съгласен съм, но все пак искам да чуя мнението и на лейтенанта.

– Тогава накарай да го извикат, сър? Мисля, че едва ли ще иска да промени посоката, в която имам намерение да пусна да плава тоягата⁹.

Капитанът нареди да се яви лейтенантът и разговорът приключи така, както беше предвидил Сам – планът му беше приет. Двата офицери любопитстваха да видят Дик Стоун и Уил Паркър, обаче Сам Хокинс ги разубеди, защото неминуемо щяха да привлекат внимание. Не беше изключено да бъдат забелязани от съгледвач на търсачите и Бътлър да се досети, че са повикали на помощ гарнизона. След като обсъдиха и решиха още някои второстепенни неща, Сам си тръгна много доволен от постигнатото в разговорите със своя „боен другар“.

---

⁹Траперски израз „накъде вървят нещата, какво става“ – бел. нем. изд.

4.

Нападението

Когато Сам се върна при колите, около тях се бяха насъбрали всички безделници на Гусон, също както при нас в Германия зяпачите се стичат към цигански стан да гледат суетнята в него. Без да обръщат внимание на многобройните зрители, преселниците бяха седнали да закусват. Сам също се присъедини към тях, за да вземе участие в скромната им трапеза и да им разкаже за резултата от разговора с капитана.

Малко по-късно неколцина от най-любопитните се приближиха да побъбрят с преселниците, но само при кантора постигнаха някакъв успех, макар и твърде незначителен, защото той бе усвоил малко повече английски думи от останалите. Между тях имаше един млад човек, който се лепна за водача на кервана и завърза разговор с него. Сам забеляза, че младежът има стойка и маниери на военен и по време на разговора хвърля особено изпитателни погледи към „трите листа“ на Детелината. Дребосъкът стана и се запъти към двамата. Когато се приближи, ясно дочу как водачът казва:

– Да, това е Детелиновия лист. Уверявам те, макар че отначало и на мен не ми се вярваше.

Сам улови непознатия за ръката и с най-категоричен тон му заяви:

– Мастър, ти си войник, нали? И си от местния гарнизон!

По изражението на непознатия пролича, че се смути от въпроса. Изпелтечи нещо неразбрано. Затова дребосъкът продължи:

– Не се притеснявай, не ти се сърдя. Капитанът не ме познава лично и негово задължение е да провери дали съм му казал истината, или не. Ти си дошъл тук да събереш необходимите сведения. Признай, че е така!

– Да, сър, така е – гласеше отговорът. – Тъй като вече знам, че си от Детелиновия лист, мога да го призная.

– Тогава съобщи на капитана какво си чул. Но не го споменавай пред никой друг!

– Дума няма да кажа, сър. Знам за какво става въпрос. Аз съм подофицер и съм от онези двайсет души, които ще тръгнат с лейтенанта.

– Кога потегляте?

– След половин час.

– Тогава кажи на лейтенанта да нареди на хората си да се пръснат и да излязат от града от различни посоки! Така никой няма да се досети за истинските ви намерения.

Подофицерът се отдалечи, а Сам се обърна към водача:

– От къде на къде ти хрумна да даваш сведения на този човек за нас!

– Той ме попита! – гласеше краткият отговор на водача.

– Тъй! Значи, щом някой те попита нещо, ти му отговаряш без значение кой е той.

– Да не би да искаш да ми забраниш да говоря?

– Разбира се! Знаеш, че никой не бива да научи кои сме и въпреки всичко незабавно осведомяваш непознат. Уж си скаут и уестман, а не си усвоил дори азбуката на предпазливостта. Не би ми се искало да ти поверя да ме водиш.

– И не е необходимо. Преди да се присъединиш към нас, всичко ставаше по моите указания и воля. А сега ти се държиш така, сякаш имаш пълното право да ни заповядваш. Тези хора са ме наели и аз ги водя...

– Към гибел! – прекъсна го Сам. – Твое задължение е да ги закриляш. Правиш ли го? Ако не бяхме дошли ние, тази нощ щяха да бъдат ограбени и избити!

– Пфу! И аз си държа очите отворени. Мастър Хокинс, мое задължение е да отведа до форт Юма хората, които са ми се доверили. До там в кервана ще се слуша моята воля. Ако искаш да пътуваш с нас, ще трябва да ми се подчиняваш. После можеш да започнеш колкото си искаш! Баста!

Тогава Сам го потупа по рамото и с най-дружелюбна усмивка, зад която обаче се прикриваше точно противоположното чувство, му каза:

– Никакво баста! Съвсем не сме стигнали до там! Знам накъде са тръгнали тези хора. Не е необходимо да минават през форт Юма. Има по-кратък път, но изглежда, че той не ти е познат. До утре сутринта ще останеш при нас, а после можеш да си вървиш накъдето ти видят очите.

– Нямам нищо против, стига да си получи възнаграждението, определено до форт Юма!

– Ще си го получиш, а оттук нататък аз ще водя хората без възнаграждение. Те няма да се излагат повече на опасност заради бърливостта на скаута си.

Водачът навъсено седна върху ока на една от колите. Сам му обърна гръб и отиде при приятелите си.

– Направи грешка, Сам – обади се Уил Паркър, – не мога да те разбера. – Защо да остава при нас до сутринта? Трябваше незабавно да го накараш да си върви.

– На това ли му казваш грешка! Уил Паркър, грийнхорнът, се осмелява да поучава Сам Хокинс! О, сладки Уил, колко е тъжно да те слуша човек! Никога, ама никога няма да станеш уестман. Какъв срам е за мен да имам такъв чирак, дето нищо не проумява! Но ти можеш да бъдеш щастлив, че имаш майстор като мен, защото без мен и Дик Стоун отдавна вече да си мъртъв. Знаеш ли какво би направил този тъй наречен скаут, ако го изгоня още днес?

– Е, какво?

– Ще отиде при търсачите и ще им издаде нашия план. Но твоето малко мозъче не е в състояние да побере тази голяма мисъл.

– Да – съгласи се Паркър съвсем сериозно. – Наи-

стина си прав, стари Сам. За мен наистина е срам и позор, че не мога да попия като попивателна мастилено петно нито един от твоите добри съвети, нито едно от твоите поучения. Никак не проумявам как все още ме търпиш.

– Съвсем не ми е чудно, понеже ти изобщо нищо не можеш да проумееш. Причината се крие там, че те обичам и милея за теб, също както и снизходителната майка най-много обича детето, което ѝ създава най-големи грижи.

В този момент видяха един кавалерист да минава покрай тях. Значи войниците вече тръгваха на път. Но керванът остана още дълго в града. Колите потеглиха едва по обед.

До мястото, където щяха да пренощуват, имаше около петнайсет километра и дори волските коли трябваше да стигнат там още преди свечеряване. Керванът пътуваше през пустош, покрита с дребен камънак, и само тук-там се мяркаше някой хилав кактус или мизерен мескитов храст. Преселниците събираха всяко сухо клонче, за да могат вечерта да запалят и поддържат голям огън. Цялото разстояние между Тусон и Хила представлява подобна камениста пустиня, където вода за добитъка се намира само в рядко срещани кални езера, а за хората – на две-три места, където по инициатива на някогашното пощенско сдружение бяха изкопани кладенци. Тази местност е получила името „деветдесетмилната пустиня“. Вода има и на други места, обаче индианците ги крият, като покриват дупките с кожи, върху които насипват чакъл и пясък, също както номадите на Сахара крият своите кладенци.

Сам Хокинс предвождаше кервана. Досегашният водач вече не яздеше начело, а най-отзад. Погледите, които от време на време хвърляше към дребосъка, не бяха добронамерени. Ако някой ги забележеше, щеше да разбере, че замисля отмъщение.

Когато следобед им останаха само три километра, Сам започна да обръща далеч по-голямо внимание на пътя и околността. За специално прокаран път и дума не можеше да става.

Последната част от пътя изминаха през вълнообразен терен, който изглеждаше така, сякаш цяла дружина великани бяха изсипали една до друга грамадни кошници, пълни с пясък, чакъл и големи каменни отломки. Колите напредваха съвсем бавно. Изглежда, един от великаните е бил напълнил кошницата си с големи колкото човешки бой, че и още по-едри скални късове и така ги бе нахвърлял на земята, че те лежаха един до друг и един върху друг, образувайки нещо като бруствер. Ако човек се скриеше зад него, можеше да огледа надалеч, без самият той да бъде забелязан.

Сам посочи към тези скали и подвикна на другите два „листа“ от Детелината.

– На това място търсачите ще спрат. Или може би ще се обзаложиш, че не съм прав, Уил Паркър?

– Нямам такова намерение, стари Куне – отговори приятелят му. – Колкото и да е малък мозъкът ми според теб, все пак в него веднага се появи мисълта, че тези скали ще са предполагаемото място, където търсачите ще спрат. Я погледни там, наляво, също има подобни камъни. Може би онези типове ще отидат при тях.

– Не, защото тук се вижда малко оскъдна тревица, с която ще зарадват конете си. Но вярно, че и отсреща при другите камъни ще спре някой. Можеш ли да се досетиш кой?

– Сещам се, стари Сам. Самият ти. Ще се скриеш там, за да наблюдаваш кога ще пристигнат и после да ги подслушаш.

При тези думи Сам плесна с пълничките си ръце над главата и с добре изиграно смайване възкликна:

– Нима е възможно? На този грийнхорн най-сетне му хрумна една мисъл, една истинска мисъл, и то съвсем правилна и хубава! Или скоро ще настъпи потоп, или най-накрая пипето на Уил Паркър започва да сече. Да, благородни Уил, след като изберем място за бивак, ще се върна, за да чакам търсачите.

– Ще ме вземеш ли със себе си?

– Не мога да рискувам, Уил. За такава работа са

необходими сръчни и опитни хора. А ти още дълго ще трябва да ходиш на училище.

– Хмм, а дали не се заблуждаваш, стари Сам? Познавах едно момче, което абсолютно нищо не научаваше, макар че много му сечеше главата. Но хората казваха, че за това не било виновно момчето, а учителят, щото нищо не разбирал. Вероятно и при нас случаят е същият.

След като колите преодоляха няколко ниски възвишения, теренът отново стана равен, а след четвърт час голият камънак премина в почва с мескитови храсти, примесени с храсти от вида окотило¹⁰. Там дори имаше един от онези кладенци, изкопани от пощенското дружество. Бяха стигнали до място за бивакуване и спряха.

Най-напред се освежиха хората, а после конете и биволите, след което животните се опитаха да се доберат до малкото зелени листа на бодливите храсталаци. Колите бяха подредени така, че да образуват четириъгълник, както ги беше посъветвал Сам още миналия ден.

Естествено хората взеха да се оглеждат за войниците. Никъде не ги видяха. Сам доволно кимна на себе си и каза:

– Умна глава е този лейтенант. Чака да пристигнем. Сигурно скоро ще се появи.

Сякаш думите му бяха чути от човека, за когото ставаше въпрос. От север бързо се приближаваше самотен конник. Беше лейтенантът. Щом стигна до бивака, той подаде ръка на Сам Хокинс и каза:

– Вече от часове сме наблизко, но избягвахме това място, защото тук има вода, и може да дойде някой, който после да ни издаде на търсачите. Но и нашите коне трябва да пият вода. Може ли хората ми да ги доведат?

– Да, сър – отговори дребосъкът, – но започне ли

---

¹⁰Вид храстовиден кактус, чиято кора съдържа еластична смола и восък – бел. прев.

да се смрачава, пак ще трябва да се отдалечите. Сигурно ще изпатят разузнавачи, които не бива да ви виждат. После ще се оттеглите на такова разстояние, че когато ни потрѣбвате, да можете бързо да пристигнете при нас.

– Съгласен съм. Къде предполагаш, че търсачите ще изчакат удобния момент?

Сам посочи зад гърба си на югоизток към споменатите преди малко скали.

– Ей зад онези камънаци, сър. Вероятно ще стигнат там още по светло, но няма да продължат, за да не ги забележим.

– Но дали няма да ни видят?

– Не. Вчера бях при тях и знам, че нямат далекоглед. А с невъоръжено око, колкото и остър поглед да имат, ще успеят да забележат само колите, а като се стъмни, ще видят запаления огън. Тъй че спокойно можеш да доведеш хората си, сър.

Офицерът яхна коня си и скоро се върна с двайсетимата кавалеристи. Определиха къде да се оттеглят войниците преди смрачаване. После Сам се приготви да тръгне на разузнаване. Трябваше да върви пеш, защото на кон нямаше да успее да се прикрива. Той се приближи до мулето си, леко го плесна с ръка и каза:

– Лягай на земята, стара Мери, и чакай, докато се върна!

Животното го разбра много добре, легна на земята и човек можеше да заложи огромна сума пари, че то нямаше да помръдне от мястото си, преди да се е завърнал господарят му и да му разреши да стане. После Сам се обърна към Паркър:

– Е, какво става, сладки ми Уил? Не искаш ли да дойдеш с мен?

– Върви сам – гласеше отговорът. – Грийнхорн като мен не може да ти бъде от полза.

– Трябва да те взема с мен, ако желаеш да научиш нещо.

– Добре, ще дойда, но не за да науча нещо, а за да има кой да ти помогне, ако търсачите те спипат и решат да те скалпират.

– Нека ме скалпират. Нямам нищо против да ми вземат косата. После ще си купя друга, по-хубава.

Сам и Паркър напуснаха бивака. Взеха и оръжията си, защото не беше изключено да им потрябват. Скалните отломки, зад които Хокинс предполагаше, че ще се скрият търсачите, се намираха на югоизток. Малко по на юг се виждаха и скалите, зад които смяташе да се притаи Сам. Дватамата се запътиха натам, като описаха дъга на запад. Преди да тръгне от лагера, Сам даде необходимите указания за всички възможни случаи.

Когато двамата ловци достигнаха целта си, слънцето вече бе слязло съвсем ниско над хоризонта. След половин час сигурно щеше да настъпи сумракът, който в онези райони е съвсем краткотраен. Отсреща при другите скали все още не се мяркаше жива душа, затова Сам и Дик отправиха поглед в посоката, откъдето трябваше да се появят очакваните от тях хора. Никой не се виждаше.

– Дали изобщо ще дойдат? – попита Паркър. – Имаме само предположения, но не и сигурни сведения.

– Онова, което ти наричаш предположения, за мен е нещо съвсем сигурно – отвърна Сам. – Много ще се учудя, ако се окаже, че съм се излъгал.

– Може да им е минало всяко желание, нали им изиграхме такъв номер.

– Напротив, сега още по-силно жадуват за отмъщение. Погледни! Не се ли движи нещо ей там между двете предпоследни хълмчета?

Паркър напрегна зрение и припряно отговори:

– Ездачи! Те са!

– Да, те са. Сега излизат от падината. Все още не можем да ги преброим, но не са повече от дванайсетина.

– А навярно не са и по-малко. Сигурно са те. Стари Сам, ти излезе прав!

– Винаги съм прав, сладки ми Уил, винаги, и това никак не е трудно. Знаеш ли как трябва да постъпва човек, за да не му кажат някога, че не е бил прав?

– Да, много е лесно. Изобщо не бива да твърди каквото и да било.

– И това е вярно, но друго имах предвид. Човек никога не бива да казва нещо, преди да се е уверил, че е правилно.

– За това не се иска кой знае какъв майсторлък!

– Нали? Човек би трябвало винаги да твърди обратното на онова, което казва грийнхорнът.

– Добре, драги Сам! Значи отсега нататък никога няма да се съгласявам с теб и винаги ще съм прав. Погледни, те спряха. Съвещават се. Надявам се, че няма да дойдат насам!

– И през ум няма да им мине! Ето че отново тръгват. Отклоняват се вдясно от следите ни. Познават местността и знаят, че ако искат да видят лагера ни, трябва да се изкачат горе на онези скали.

– Значи според теб те със сигурност смятат, че ще лагеруваме при кладенеца?

– Естествено! Щом може да иде до вода, човек няма да се запилее из пустинята. Ама че въпрос задаваш пак! Уил Паркър, Уил Паркър, какво ли ще трябва да преживея още покрай теб! С теб не мога да спечеля никакви почести и затова никъде не бива да се мяркам в твоята компания. Така ме огорчаваш и натъжаваш, такава мъка ми причиняваш, че ще ме вкараш в гроба, ако не се лъжа. Гледай, те поемат с конете нагоре и пак се оказах прав. Няма да дойдат насам.

Виждаше се, че ездачите се насочват към отсрещните скали. Колкото повече ги приближаваха, толкова по-предпазливо се придвижваха, използвайки всеки камък за прикритие, за да не бъдат забелязани откъм кладенеца. Най-накрая слязоха от конете и ги поведоха, защото на седлата, неизбежно щяха да бият на очи. Най-сетне се добраха до скалите и се огледаха. Личеше, че се зарадваха, щом съзряха колите на кервана.

– Те са – обади се Сам. – Дванайсет са.

– Ще отидем ли отсреща? – попита Уил.

– Да, щом се стъмни.

Не беше необходимо да чакат дълго. Слънцето докосна хоризонта и скоро изчезна. Откъм изток нахлу-

ваха все по-тъмните сенки на сумрака и откъм кладенеца лумнаха силните пламъци на голям огън. Вече стана невъзможно да различават търсачите.

– Хайде – подкани Сам своя спътник, – да не губим време.

Напуснаха скривалището си и се отправиха към приятеля. Колкото повече приближаваха, толкова по-тихи бяха крачките им, докато най-накрая станаха съвсем недоловими. Необяснимо беше как Сам Хокинс съумяваше да стъпва с великанските си ботуши безшумно като врабче в трева. И Уил Паркър се придвижваше с такова умение, което доказваше, че не е никакъв грийнхорн, макар Сам често да го наричаше така.

Щом се добраха до подножието на малкото възвишение, Сам подаде пушката си на своя придружител и му прошепна:

– Остани тук и дръж моята Лиди! Ще продължа нагоре сам.

– Добре, окажеш ли се в опасност, ще ти се притека на помощ.

– Пфу, не виждам в каква опасност мога да изпадна! А ти, Уил, си дръж очите и ушите отворени, за да не те спипат!

– Кой ще ме спипа?

– Разузнавачът, когото сигурно скоро ще изпратят. Не е много вероятно, но все пак е възможно да мине оттук.

Сам легна на земята и запълзя. Това време беше най-удобно за промъкване, защото след стопилия се сумрак малобройните звезди все още мъждукаха едва-едва.

Натрошеният камънак можеше да се изгърколи изпод ръцете и краката на не особено сръчен в пълзенето човек. Но Сам се промъкваше педя подир педя, без да помръдне нито едно камъче. Той изкачи височината и спря. Силните му, привикнали на тъмнината очи забелязаха противника. Той пое риска да се приближи още повече и най-сетне спря зад един голям каменен блок, където се притаи. Двама или трима от бандити-

те се бяха изправили на скалата и наблюдаваха далечния лагерен огън. Другите се бяха разположили удобно на земята. Бътлър и един от другарите му разговаряха. Сам дочу другият да казва:

– Само да бяхме намерили повече мунициии! Ще трябва да пестим.

– Само отначало – отвърна му Бътлър. – После ще си върнем всичко, а ще ни паднат и много други неща. Постън, време е, вече е достатъчно тъмно. Тръгвай! Но гледай да не те спипат, нито пък да те видят или чуят, иначе ще си имаш работа с мен!

– Ще внимавам да не ме забележат – отговори бандитът. – Не ми е за пръв път.

– Затова изпращам теб. Не е необходимо да се излагаш на опасност, не е необходимо да рискуваш и да се приближаваш твърде много до лагера.

– Много ми се ще да чуя за какво разговарят!

– От това няма да имаме никаква полза. Искам само да знам дали са сами.

– Но ако чуя разговора им, може би ще науча дали подозират нещо.

– Да подозират ли? Какво?

– Може да очакват, че ще ги проследим!

– Твърде са глупави за подобно нещо. За немците да не говорим, а скаутът не ми прилича на човек, който ще рискува живота си, за да спасява другите. Значи остават само онези трима подлеци, дето вчера извадиха такъв голям късмет. Акълът им сигурно няма да стигне дотам, да се сетят, че ще тръгнем подир тях. Край Хила да ловят с капани мечки и бобри! Виждал ли е някой някога толкова откачени хора? И тъй, тръгвай, Постън, не се бави! След половин час гледай да си тук.

Съгледвачът се отдалечи, а друг от търсачите попита:

– Бътлър, кога мислиш да ги връхлетим? Тази вечер или утре призори?

– Чак утре? Не мога да чакам толкова дълго. Горя от нетърпение да им го върна тъпкано, и то преди всичко на онзи ниския шишкав тип. Не, ще ги нападнем още тази вечер.

– След като заспят и огънят угасне, нали?

– Не. Ще ги избием с един-единствен залп, а за това ни трябва светлина.

– Но огънят е голям и осветява толкова надалеч, че непременно ще ни видят.

– Точно тази адска клада, която са разпалили, доказва, че нищо не подозират. Наистина е неприятно, че огромните ѝ пламъци хвърлят светлината си толкова надалеч. Ще трябва да изчакаме, докато намалееят. Но после няма да се бавим нито миг. Казвам ви по ниския дебелак никой да не стреля, той ще умре от моя куршум.

Бандитът продължи да излива яда си с гневни изрази и да сипе цветисти ругатни. Сам очакваше да научи и други важни неща и остана зад скалата още около четвърт час, но се видя излъган и се отдалечи тъй тихо и предпазливо, както беше дошъл. Когато се върна при Уил Паркър, неговият приятел му върна пушката и попита:

– Ето ти твоята Лиди. Чу ли нещо?

– Само това, че ще нападнат когато огънят ни не свети тъй силно както сега. Ще трябва да се съобразим с тяхното намерение. А ти видя ли разузнавача?

– Да. Мина покрай мен, но не ме забеляза.

Отдалечиха се по заобиколен път, за да не се натъкнат на завръщащия се съгледвач. Все още не бяха изминали и половината път, когато дочуха силен вик на английски, след който последва друг на немски:

– Гръм и мълния – извика първият глас.

– Божичко! – изкрещя вторият. – Кой се спъна в мен?

– Това е канторът – прошепна Сам на приятеля си. – Този човек сигурно ще направи някоя шуротия. Идвай бързо, но стъпвай тихо!

Двамата безшумно се втурнаха към мястото, откъдето продължаваха да се разнасят гласовете. Щом се приближиха достатъчно, Сам и Уил се спряха и наостриха уши.

– Попитах те кой си! – обади се човекът, който говореше на английски.

– Задушавам се! – бе отговорът на немски. Да, действително, беше гласът на емеритуса. Звучеше така, като че някой го е сграбчил за гърлото.

– Името ти искам да знам! – прозвуча отново на английски.

– Там при лагера.

– Не те разбирам. Говори ми на английски!

– Композирам!

– Ти си от онези хора, дето седят край огъня ли?

– Една героична опера, която ще запълни цели три вечерни представления!

– Човече, ако не приказваш по-разбрано, няма да се отървеш! Отговаряй! Кой си ти?

– Дванайсет действия. Всяка вечер по четири.

– Името ти, името!

– Търся Хобъл Франк.

– Ааа, най-сетне! Казваш се Франк! Ами какво търсиш тук?

– От Ключе край Дрезден съм. Пусни ме де...оо, най-после! Слава Богу!

Гласът звучеше вече по-свободно. Канторът се беше изтръгнал от ръцете на другия и бързо се отдалечи. Стъпките му заглъхнаха.

– Тоя взе, че изчезна! – процеди гневно през зъби другият.

– Дали да го... но не, трябва да продължа.

Той не хукна да преследва беглеца, а с бързи крачки пое обратно към търсачите.

– Това е разузнавачът – прошепна Сам. – Неприятна история. Може всичко да се провали. Налага се пак да се върна при скалите, за да чуя какво ще каже на Бътлър. Остани тук! Ще трябва да стигна там преди него.

Той се затича. Уил Паркър зачака. Измина може би половин час, докато Сам се върна. Щом се приближи, той каза:

– Всичко мина по-добре, отколкото си мислех. Тази среща можеше да струва живота на кантора или, ако се бяхме намесили, щеше най-малкото да провали плановете ни.

– За кого са взели търсачите този злощастен емеритус? – попита Паркър.

– За него изобщо не стана дума. Разузнавачът не спомена за срещата.

– Наистина ли? Невероятно! Та тя е толкова важна, че той на всяка цена е трябвало да съобщи за нея!

– Може би този човек не го проумява. Най-вероятно я е премълчал от страх.

– От страх ли? Защо?

– Страхувал се е от упреци. Бътлър го заплаши в никакъв случай да не допусне да го забележат, а той взе, че налетя на човек. Затова е предпочел да мълчи. Това може само да ни радва. А сега да вървим в лагера!

Те продължиха пътя си, но след няколко крачки отново спряха, защото доловиха пред себе си тропот от конски копита.

– Какво ли пак ще става, ако не се лъжа? Бягай на-страни! – прошепна Сам.

Конят бързо приближаваше, но те успяха да се отдръпнат. Въпреки тъмнината забелязаха, че на гърба на животно седят две човешки фигури. Едната от тях силно стенеше.

– Някой от нашите хора ли беше, Сам? – попита Паркър.

– Не знам. Двама бяха, грийнхорн такъв!

– Но врагове. Единият седеше на седлото, а другият бе коленичил зад него и го стискаше за гърлото.

– Не успях да различа чак такива подробности. Да не се лъжеш?

– Не. Бях по-близо от теб и можах да видя всичко. Навярно единият от двамата е от нашите, но кой ли ще е другият?

Както единият, тъй и другият бяха от хората на кервана. Ето какво се случи, че те префучаха покрай Сам и Бил на един кон. Ши Со, синът на вожда, ръководен от индианските си маниери, с голямо внимание следеше всички събития и разговори. В Тусон той беше чул как Сам скастри водача и му каза, че на следващия ден ще бъде освободен от задълженията си. По-късно му направи впечатление, че скаутът бе станал мълчалив

и замислен. От този момент индианецът започна да го наблюдава много внимателно. След като Сам и Уил Паркър напуснаха лагера, водачът се скара с немските преселници и подтиквана от своя жив темперамент в кавгата се намеси, разбира се, и госпожа Розали. Ши Со не знаеше причината за тази разпра, а само дочу как най-накрая жената гневно извика:

– Да не би да си въобразявате, че сме ваши поданици или роби! Аз, госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер, също имам правото да се разпореждам тук поне колкото и вие. Разбирате ли ме? Вий ни показвате пътя и затуй си получавате парите. Тъй стои работата. А утре ни напускате. Господин Сам Хокинс ще ни води нататък. Той разбира занаята си по-добре от вас и на сичкото отгоре ще го направи съвсем без нищо.

– Разбирал го по-добре от мен ли? – избухна скаутът. – Та нима като чужденка, и то жена, можете да прецените това? Женорята изобщо трябва да мълчат!

– Да мълчат ли? Хайде бе, я к'ви ги дрънкате! Ние, дамите, ли трябвало да мълчим? Амче защо са ни устата? Слушайте, страшно много се лъжете! По-добре ще е вий да мълчите, щото и без туй плещите само щуротии и глупости! Ще се радваме, щом утре си отидете. И няма к'во толкоз да си въобразявате за лабавата си служба като пътепоказател и шкаут.

– Ами че аз мога да я нарежа тая служба още сега.

– Тъй ли? Много мило, нямаме нищо против. Приема се тутакси. И тъй, вървете си! От тоз момент сте освободен от длъжност, звание и прехрана.

– Да но не и преди да съм си получил възнаграждението.

– Ще си го получите, тутакси ще го получите. Няма да допуснем заради няколко гроша да се изправим пред окръжния и околийския съд, я! Юлиус, имаш ли пари подръка?

Юлиус се казваше мъжът ѝ, който стоеше до нея. Той отговори утвърдително.

– Тогава плати му и повече да не ми се мярка пред очите! Ще му покажа аз на него дали дамите трябва да

мълчат, или не! Че нали аз само заради туй тръгнах за Америка, защото тук се отнасят към дамите по-изискано, отколкото отвъд океана, а ей на, още първият янки, дето ми се изпречва на пътя, иска да ми забрани да си използвам езика. Амче тогаз как да не паднеш от седмото небе! Плати му, а после – хау ду ю ду!

Скаутът наистина получи цялото си възнаграждение, като че действително ги беше завел до форт Юма. С лукава усмивка той прибра парите в джоба си. Несъмнено беше започнал кавгата само за да го освободят от задълженията му и да си тръгне докато Сам отсъстваше. Той оседла коня си, взе си пушката и яхна животното. Но в този момент Дик Стоун се приближи до него и попита:

– Сър, ще ми обясниш ли какво означава това, че толкова неочаквано конят се намери между краката ти? Както изглежда се каниш да си вървиш, а?

– Да. Имаш ли нещо против? – дръзко му отвърна водачът.

– Дори твърде много.

– Хич няма да те питам.

– Охо! Дик Стоун е точно от онези хора, които са свикнали да ги питат за мнението им. Очакваме да ни нападнат. В такъв случай важи правилото: който не е с нас е против нас.

– Освободен съм от длъжност.

– Като водач да, но не си изгонен. Никой не ти пречи да останеш до утре. Ако въпреки това пожелаеш да си отидеш, ще знаем причината.

– Ще я знаете ли? Ах, наистина ли? – обади се скаутът подигравателно. – Ще бъдеш ли тъй добър да ми я кажеш?

– Да. Искаш да отидеш при търсачите и да ги предупредиш.

– Мастър, мисля, че си се побъркал!

– Едва ли. Това е толкова близо до ума, че сигурно всяко дете ще се досети.

– Е, тогава ще ти кажа накъде съм тръгнал. Тези немци ме освободиха и затова не мога повече да остана тук. Тъй ми повелява честта. Ще отида при войни-

ците и ще остана при тях до разсъмване. Такива са намеренията ми, а сега не ми пречи да си вървя!

За миг, заблуден от тази лъжа, Дик Стоун пусна юздите, които държеше. Скаутът смуши коня си и пое в посоката, където трябваше да се намира лейтенантът със своите двайсет души. Но само след секунди Дик Стоун прозря как стоят нещата. Втурна се за пушката си и извика:

– Подлецът ме излъга, той иска да ни предаде. Ще му пратя един куршум.

Тогаваш Ши Со с един скок се намери при него и му каза:

– Не стреляй, сър! Тъмно е, няма да улучиш. Аз ще ти го доведа.

След тези думи младежът се затича като стрела и изчезна в тъмната нощ.

– Ще го доведе обратно ли? – учуди се Дик. – Ще му бъде трудно. Ще трябва да препусна подир него.

Той се намери да отиде при коня си, но Адолф Волф го улови за ръката и каза:

– Остани тук! Той наистина ще го върне.

– Невъзможно!

– Ще го върне! Можеш да ми вярваш. Макар че все още е толкова млад, Ши Со се справя с къде-къде по-трудни неща.

– Хмм – промърмори Дик, – препусна ли подир него, едва ли ще видя накъде е поел. А ако тръгне към търсачите, вероятно ще се натъкне на Сам и Уил, които няма да го пропуснат да мине. Но избяга ли, това ще бъде дяволска история. Какво ли ще каже Сам!

Хокинс не каза нито дума, защото в същия момент напрягаше слух по посоката, в която беше изчезнал конят. Все още ясно се чуваше пръхтенето на животното, ала не и тропотът му. Но след няколко минути той отново се разнесе. Конят се връщаше, идваше все по-близо и по-близо, като този път се движеше много по-бавно.

– Странно – промърмори Сам. – Двамата ездачи се връщат, но вече яздейки ходом. Да залегнем да видим кои са.

Те се сгушиха на земята. Ето че конят се появи. На гърба му седеше само един ездач, но той влачеше някакъв тъмен предмет след себе си. Сам и Дик познаха конника.

– Ши Со! – подвижна Сам. – Ти ли си? Откъде се взе?

Синът на вожда спря коня и отговори:

– Сър, скаутът поиска да му платим възнаграждението, яхна коня и си тръгна без съгласието ни. Имаше намерение да ни предаде на търсачите. Аз се втурнах след него, догоних го и се метнах зад гърба му. След като го зашеметих с дръжката на револвера, спрях коня и го хвърлих на земята. Влача го отзад, вързан с моето ласо.

– Бре, да се не види! Да се втурнеш подир него, да се метнеш на коня, да зашеметиш негодника и да го хвърлиш на земята! Та ти си станал истински Олд Шетърхенд! Храбрец си ти! Ще разкажа всичко на баща ти. Ама да не си го убил?

– Не, само е в безсъзнание.

– Действително, истински Олд Шетърхенд! И всичко мина тихо и кротко, без изстрели или какъвто и да било друг шум, ако не се лъжа!

Младежът отговори простиичко и скромно:

– Не биваше да се вдига шум, защото наблизко има неприятели.

– Толкова добре си свършил работата, че всяка похвала е излишна. Хайде да се връщаме в лагера! Трябва да побързаме да се справим с търсачите. По-добре да не ги караме да чакат твърде дълго.

Болките върнаха съзнанието на скаута. Той започна да хленчи, но не му обърнаха внимание, докато не стигнаха в лагера. Там той с мъка се изправи на крака. Ласото бе стегнато първо около китките му, после прекарано под мишниците и най-накрая вързано за седлото. Човек може да си представи как беше посрещнат. Но той заби мрачен поглед в земята и не отговори на нито един въпрос. Също тъй мълчаливо Ши Со прие похвалите, които се изсипаха към него от всички страни.

До този момент огънят гореше с буйни пламъци. Дойде време да напуснат бивака. Хокинс нареди само той, Стоун, Паркър и войниците да участват в схватката с търсачите. Шмит, Щраух, Еберсбах и Улман не се възпротивиха, но госпожа Розали безстрашно заяви:

– К'во, нима ще стоя със скръстени ръце, докато други хора рискуват живота си заради мен? Не мога да го позволя, съвсем не мога. Ако за мен няма излишна пушка, ще взема някой търнокоп или лопата, и тогаз тежко и горко на сатаната, който посмее да се приближи до мен! В героичната опера на господин емеритуса трябва да има и дами и аз искам да съм първата, дето ще се появи на сцената. И тъй, само ми кажете на кое място да застана. Ще се справя, и то как! Съвсем сигурно е, че няма да офейкам!

Необходими бяха немалко усилия, за да я накарат да проумее, че от участието ѝ не само нямаше да има никаква полза, но дори можеше и да им навреди. С голямо неудоволствие тя се съгласи да се присъедини към хората, които щяха да бездействат. Заедно с жените, децата и воловете си четиримата немски преселници потеглиха към мястото, където чакаха войниците. Естествено канторът също беше с тях и Сам им нареди най-строго да го надзирават, за да не се отдалечи и да направи някоя беля. И конете бяха отведени в безопасност на това място. Тъй като все още бяха много млади, Ши Со и Адолф Волф също трябваше да бъдат изключени от участие, но синът на вожда най-решително заяви, че това било голяма обида за него. Тъй че Сам се видя принуден да изпълни желанието му, а тогава нямаше как да не върне и Адолф. Естествено и плененият скаут бе отведен на сигурно място. При това положение всички войници можеха да участват в схватката.

Войниците се появиха и тъкмо когато Сам Хокинс се канеше да осведоми офицера им за плана си, младият син на вожда с най-учтив тон се обърна към ловеца:

– Ще ми простиш ли, ако дръзна да ти обърна внимание на нещо много важно?

Той го заговори на немски, за да не го разбере лейтенантът. Сам уважи неговото чувство за такт и му отговори:

– Как мога да се сърдя на сина на моя приятел Големия гръм! Говори открито!

Младежът продължи:

– Онзи, който знае, че наблизко има неприятел, винаги гледа тайно да се промъкне до него. Това е известно на прочутия Сам Хокинс. Ние вече подслушахме търсачите. А дали и те няма да постъпят по същия начин?

През гъстата растителност по лицето на Сам премина раздвижване, което наподобяваше разлюлени от вятъра горски върхари. Малките му хитри очички се затвориха за миг, а когато отново ги отвори, той попремига донякъде смутено и отговори:

– По дяволите, тази мисъл наистина си я бива! Прав си, съвсем си прав, а аз се проявих като неподобен глупак, защото не се сетих за това. Незабавно ще взема да пообиколя нашия лагер.

– А защо аз да не пресрещна търсачите? Ще те уведомя за приближаването им.

– Добре, момчето ми! Допуснах голяма грешка, която, надявам се, няма да ни докара беля. Те знаят къде се намираме и мисля, че едва ли са изпратили съгледвач.

Безшумно и бързо Ши Со изчезна в тъмнината, а дребосъкът продължи:

– Какъв славен младеж! От него ще излезе нещо голямо! Даде ми урок, урок, от който аз, старият Кун, би трябвало да се срамувам също като ловеца любител, дето бил застрелян от заека, ако не се лъжа.

Той се отдалечи. Начинанието му не беше безопасно. Ако наблизко се криеше някой търсач, между ребрата на Сам можеше да се забие остър нож. Той обиколи лагера, пълзейки на четири крака, и до краен предел напрягаше слух и зрение. Измина повече от половин час, преди да се върне.

Междувременно Ши Со пое направо към мястото, където се намираха търсачите. След десетина мину-

ти, той спря и седна на земята. Наоколо цареше дълбока тишина. Далеч зад гърба му лагерният огън догаряше все повече и повече, вече всеки миг можеше да очаква появяването на търсачите. Ето че Ши Со усети нещо като съвсем лек полъх. Друг на негово място би си помислил, че над тревите е появил ветрец. Ала Ши Со знаеше, че едва доловимият шум е причинен от леки, дебнещи стъпки. Той се понадигна и се заслуша още по-напрегнато. Неговият превъзходен слух му издаде, че приближаващите се хора ще преминат на около двайсетина-трийсет крачки от него. Той бързо се промъкна петнайсетина метра по-напред и плътно се прилепи към земята.

Ето че те се появиха, вървяха бавно и тихо, но не един подир друг, както биха постъпили индианци или опитни уестмани, а на група, без какъвто и да било строй. Ши Со тръгна по петите им. Знаеше, че преди да стигнат лагера, все щяха да спрат някъде. Тогава предводителят им щеше да им каже няколко думи и може би Ши Со щеше да успее да ги чуе.

Спряха близо до лагера. Ако Ши Со искаше да чуе нещо, трябваше да прояви голяма дързост. Той легна на земята и пълзейки, се приближи толкова, че можеше с ръка да докосне краката на последния човек. Неговата рискована постъпка бе възнаградена, защото чу Бътлър да говори тихо, но все пак думите му се разбираха.

– Огънят е угаснал и скоро ще заспят. Ще почакаме още малко и после ще ги нападнем. Сигурното си е сигурно. Но сега трябва да ги обградим. Ако застанем през трийсетина крачки, ще направим кръг около колите. Ще изчакате, докато ви дам сигнал. С трева ще имитирам щурец. След сигнала започвате да пълзите към колите. Достигнем ли колите, повторно ще дам сигнал и ще изчакам малко, за да се приближите. Чуете ли сигнала за трети път, ще пропълзите под оковите или между колелата на колите и ще наръгате онези типове. Доколкото е възможно, ще избягваме стрелбата.

– А какво ще правим с жените и децата?

– И тях ще избием. Никой не бива да остане жив, за да не ни предаде. Ще си поделим плячката, а след това ще изгорим колите и труповете. А сега напред! Едната половина от вас ще тръгне надясно, а другата наляво. Аз оставам тук. Бъдете внимателни и избягвайте какъвто и да било шум!

В този момент един от търсачите се обади:

– Ами ако се натъкнем на пост? Може би са поставили пазачи.

– Не ми се вярва. Твърде са глупави и неопитни, за да им хрумне подобна мисъл.

– Но ако все пак се случи?

– Ще го наръгате с нож. Не бива да стреляте. Ударът с нож трябва да е много точен и да го убие на място. А сега на работа! И внимавайте за сигнала!

Търсачите се отдалечиха в две посоки. Бътлър остана на мястото си. Няколко секунди Ши Со обмисляше как да постъпи. Дали незабавно да побърза да осведоми Сам Хокинс? Не. Предводителят бе застанал тъй удобно пред него! Извадеше ли го от играта, с останалите щяха да се справят много по-лесно. И тъй, той изчака една минута, след това се изправи зад гърба на Бътлър и му нанесе толкова силен удар с приклада, че, без да гъкне, бандитът се просна на земята. Ши Со можеше спокойно да го пронизе с ножа си, но не желаше да затрие човешки живот.

Метна пушката си през рамо, хвана зашеметения човек за яката и като го повлече след себе си, предпазливо се отдалечи. Цяло щастие бе, че ловецът и кавалеристите се бяха отдалечили от лагера, защото така неприятелите нямаше да се натъкнат на защитниците му.

Стоун, Паркър и офицерът изчакваха само завръщането на Ши Со. Ето че най-сетне той се появи, влачейки след себе си някакъв тъмен предмет, който остави да лежи в тревата. Щом Сам забеляза това, учудено възкликна:

– Човек! Откъде се взе? Мъртъв ли е?

– Не, само е зашеметен – отговори му синът на вожда.

– Кой е той?
– Бътлър.
– По дяволите! Как стана?
– Ударих го с приклада си.
– Ти ли? Направил си голяма грешка и си провалил целия ми хубав план! Къде са хората му?
– Залегнали са в кръг около колите.
– За Бога! Видя ли ги, когато дойдоха?
– Да.
– И защо не ми съобщи?
– Нямахме време. Трябваше да ги проследя, за да узная плановете им. Научих какво кроят и после повалих Бътлър.

– Не е бивало да го правиш! Планът ми беше толкова хубав, направо превъзходен, а ето че сега навярно няма да можем да го осъществим. Разкажи ми набързо какво се случи!

Ши Со накратко разказа за случилото се. Когато свърши, Сам със съвсем друг тон каза:

– Мътните го взели, добре си се справил! Е, тогава трябва да те похваля. Сега аз ще изкарам на търсачите такава шурчова песен, която ще ни ги прати право в ръцете. Вържете този тип и му затъкнете устата да не се развика, като дойде на себе си!

Войниците незабавно и с готовност изпълниха нареждането му.

– И какво ще правим сега? – попита лейтенантът.

– Промъкват се зад търсачите – зад всеки по двама наши, но много предпазливо, за да не усетят нещо. Щом чуят шуреца, те ще тръгнат, а вие се промъкват по петите им. Когато дам сигнала за трети път, те ще понечат да пропълзят под колите, но тогава ще се нахвърлят върху тях. Двама срещу един – не е кой знае колко достойно, но не ви съветвам да използвате юмруците си, а прикладите на пушките. Най-простото и най-сигурното е да ги проснете с един удар на земята. Така няма да падне и косъм от главите ни.

– Но има и друг, много по-прост начин. Не всеки удар с приклад е смъртоносен. По-добре да използваме ножовете. Един точен удар с нож е за предпочитане.

– Твърде опасно е! А и кой каза, че тези типове трябва да умрат? Стотици пъти ми се е налагало да браня кожата си, при което животът ми е бил в сериозна опасност, ако не се лъжа, но никога не съм забравял, че човешката кръв е най-скъпоценната течност на света. Аз убивам човек само когато е абсолютно необходимо.

– Тези мерзавци трябва да бъдат смачкани като отровни влечуги, срещу които човек не може да се защити другояче.

– Това е твое мнение. Аз не съм нито техен съдия, нито техен палач.

– Сър, нали спомена, че ще предадеш търсачите на нас? И че ние ще ги отведем в Тусон, нали? И какво мислиш ще стане там с тях?

– Ще им метнат на вратовете по едно въже и с него ще ги изтеглят нависоко.

– Правилно, ще ги обесят. Значи ще умрат. В такъв случай е съвършено безразлично дали ще ги наръгаме с ножовете си тук, или ще ги екзекутират там.

– И така да е. Но там се разпорежда законът, докато тук те все още не са съдени. Не, не, ще ги заловим живи. А какво ще се случи после с тях в Тусон, това не е наша работа.

– Хмм, тогава нека бъде както ти искаш, макар че тези негодници не заслужават чак такова внимание.

Войниците се разделиха по двама. Стоун, Паркър и лейтенантът поеха водачеството. Адолф Волф остана да пази Бътлър. Сам Хокинс накара Ши Со да го заведе до мястото, където младежът бе пленил Бътлър. Така те станаха брънка от веригата на търсачите.

Когато Сам предположи, че кръгът около бандитите вече е затворен, той притисна между палците си стръкче трева и имитира песента на шурец. После заедно със сина на вожда се отправи към центъра на кръга и щом се озова при колите, повтори сигнала. От двете му страни се дочу лек шум от пълзящи хора. Кръгът толкова се беше стеснил, че мъжете можеха горе-долу да се различават.

– Бътлър, аз съм тук – долетя шепот отдясно.

– Не губи време, дай сигнала, всички сме тук – пошушна друг отляво.

Сам хвърли поглед назад. Забеляза зад единия от търсачите Дик Стоун заедно с един войник, а зад другия вече чакаха двама от кавалеристите. Тогава той даде сигнала за трети път и веднага се хвърли върху търсача вляво, докато синът на вожда врхлетя върху десния. Но помощта на Ши Со се оказа излишна, защото Дик Стоун бе сграбчил вече здраво бандита за гърлото.

Разнесе се шум от удари с приклад и няколко сподавени вика. После наоколо се възцари тишина.

– Е-хей! – извика силно Сам. – Всичко ли мина добре?

– Всичко – отвърна Уил Паркър от другата страна. – Спипахме ги.

– Тогава ги домъкнете насам и пак запалете огъня, та да им покажем лицата си, както изисква учтивостта!

Няколко минути по-късно пленените търсачи лежаха вързани в ограденото от колите място. Край тях седяха Сам, Дик, Уил, лейтенантът, Ши Со и Адолф Волф, а войниците отидоха да доведат конете и преселниците. Огънят гореше с високи ярки пламъци, и наоколо стана, кажи-речи, светло като бял ден.

Търсачите лежаха един до друг, никой от тях не беше убит. Бяха дошли в съзнание, чуваха и виждаха всичко, което ставаше около тях, но, изглежда, никой нямаше желание да проговори. От изпълнените с ярост погледи, които хвърляха наоколо, можеше да се отгатне какви чувства ги вълнуваха. Досега не им беше зададен нито един въпрос. Сам изчакваше завръщането на преселниците, защото срещу тях бе замислено нападението. Ето че още отдалеч женски глас ликуващо извика:

– We have them, we have them!

Жената, която се дереше, се приближаваше все повече, достигна лагера, пропълзя под ока на една кола, втурна се към Сам и изкрещя в лицето му:

– We have them, we have them? Туй не значи ли „Заловихме ги, заловихме ги“?

Беше милата госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер. Тя беше изпреварила всички.

– Да – отговори Сам. – Това е значението.

– И тъй: We have them, we have them! Заловихме ги! Слава Богу! Ама какъв страх брах само и каква тревога изпитах! За малко щях да хукна и да дойда тук да помагам, да се бия и сражавам. Но тъкмо тогаз се появиха войниците и казаха: „We have them!“ Горедолу знам к’во значи туй на родния ни език и тутакси си плюх на петите, та да видя заловените. Сигурно са тия на земята?

– Да, те са – отвърна Сам.

– Амче к’во е туй? Та те са още живи! Мислех си, че тук ще видя само безжизнените им трупове. Не я разбирам тая работа. Нарочно ли ги оставихте живи?

– Естествено.

– Ха, амче тогаз сте впрегнали каруцата пред коня, а не коня пред каруцата, както си му е редът! Господин Хокинс, нима не знаете, че тези крадци, разбойници и убийци искат да ни отнемат живота?

– Разбира се, че знам.

– И въпреки туй не сте ги застреляли? Не ми е възможно да одобря таквоз благородство. Който убива, също трябва да бъде убит. Зъркел за зъркел, кътник за кътник! Тъй пише в Библията, както и във всички законници.

– Ами вие наистина ли сте убита, госпожо Еберсбах?

– Не. Що за въпрос! Ако бях убита, нали сега щях да стоя пред вас като дух или призрак, а се надявам, че не ме смятате за нещо такова.

– О не, хич не ми приличате на призрак. Значи зъб за зъб, око за око. Но вас не са ви убили и затова и ние не убихме търсачите.

– Но нали искаха да ни убият! Туй е все едно, че действително са ни убили!

– И затова трябвало да наредя да ги застрелят, тъй ли? Е, ами тогава и в този случай е същото – все едно че наистина сме ги застреляли.

Тя го погледна толкова слисано, че човек можеше да се разсмее, после се плесна по челото и чистосърдечно призна:

– Колко си глупава, Розали! Позволяваш да те бият със собствените ти думи! За пръв път в живота ми се случва подобно нещо. Давам ви честната си дума, че никой не може да ме бие толкоз лесно, колкото, изглежда, си въобразявате. Онзи, който иска да се мери с мен по приказки и остроумия, трябва вечер да си ляга много късно, а рано сутрин още в три да е на крак. Но я поне ми кажете к'во ще стане с тая разбойническа банда. Понеже сте се отнесли с тез мерзавци тъй снизходително, ми се ще с пълно основание да си позволя въпроса, дали няма да получат дори някакво възнаграждение, премия или може би по един златен медал?

– Съвсем скоро ще научите какво възнамеряваме да правим с тях.

– Надявам се. Не забравяйте, че аз съм от онез личности, на които бяха хвърлили око! Ако нападението им беше успяло, сега щях да лежа на бойното поле като безжизнен или предал Богу дух труп, а зорницата щеше да осветява преждевременната ми смърт. Туй изисква наказание, разбирате ли ме?

– Наказанието няма да им се размине, госпожо Еберсбах. Можете да разчитате на това. Естествено не искам да кажа, че непременно ще убием виновниците. Вие сте дама, жена, а жените са нежният красив пол, който отказва да използва гнева и омразата и владее света с любов и доброта. Убеден съм, че и във вашето сърце се е вселило милосърдието, без което дори най-красивата жена на света остава грозно същество.

Като ѝ говореше така, дребничкият шегобиец съвсем не си беше направил криво сметката. Госпожа Розали изпъчи гърди и отговори:

– В сърцето ми се е вселило милосърдието? Разбира се, че се е вселило! Та нали и аз имам сърце, и то не какво да е! Готово е да се разтопи като прясно масло на слънце. А тъй като и аз се числя към красивия и нежен пол, за който говорите, също искам да владеея

света с моята доброта. Вярно, случва се да не оценят човека както трябва и в живота ми често е имало такива мигове, когато милосърдието и добротата ми не са били изследвани достатъчно задълбочено, но тук в този случай на всички ще докажа, че моят слаб пол е силен, щом става дума да се прости. Излъгали сте се в мен, господин Хокинс, хич не ме интересува дали тази банда убийци ще бъде наказана. Пуснете ги да си вървят!

Навярно тя още щеше да говори, но пристигнаха войниците с конете и се разположиха на лагер пред колите. С тях дойдоха и преселниците, които доведоха и пленения скаут.

След оживена размяна на въпроси и отговори немците научиха с най-големи подробности всичко случило се по време на отсъствието им. Канторът също слушаше много внимателно, но не седеше кротко край огъня като всички други, а непрестанно се разхождаше нагоре-надолу. Все се увърташе край пленниците, чието положение, изглежда, нещо не му падаше. Той постоянно побутваше или подръпваше ту насам, ту натам някой от тях, после пък се мъчеше да премести друг и това продължи, докато найсетне Сам го попита:

– Господин кантор, какво правите? Нещо не ви харесва ли?

Чудакът се обърна към него и важно-важно му отговори:

– Кантор емеритус, ако обичате, господин Хокинс! Само заради изчерпателността и за да не стане някаква грешка. Да, пленниците трябва да лежат съвсем иначе.

– Защо?

– Начинът, по който са групирани, не позволява да се постигне истинският ефект. Изглежда, или все още не ви е известно, или пък вече сте забравили с какво се занимавам, нали?

Като не успя начаса да се сети за странната мания на кантора, Сам непредпазливо попита:

– Какво ли може да е то?

– Нищо друго освен операта ми. Занимава ме мисълта да композирам голяма героична опера в дванайсет действия и само заради нея пътувам из тези земи. Нали трябва да събирам материал. И ето че тук открих великолепна сцена – „хор на убийците“. Те лежат на земята и пеят в двоен секстет. Но за тази цел е необходимо съвсем друго групиране, съвършено различно от онова, което сте им дали вие. Сега проучвам как ще изглеждат най-добре и установя ли го, веднага ще си го запиша. Можете да бъдете сигурен, че ще внимавам да не им причиня болка!

– Що се отнася до това, не се колебайте здравата да удряте и блъскате. Няма защо да галите такива типове по главите.

След това композиторът на героични опери продължи заниманието си, и то толкова енергично и продължително, че Бътлър най-сетне наруши досегашното си мълчание и гневно подвикна на Сам:

– Сър, защо този човек непрекъснато ни побутва? Погрижи се най-после да ни остави на мира! Да не сме кукли, които всеки може да дърпа и подхвърля както си иска!

Сам не сметна, че си заслужава труда да му отговаря, и затова след малко Бътлър продължи:

– И изобщо с какво право ни нападнахте и повалихте с прикладите си!

– И още питаш? – изсмя се дребосъкът. – Мисля, че сами можете да се досетите за отговора.

– От къде на къде? Нямаме ни най-малка представа. Минавахме като миролюбиви пътници и забелязахме огъня ви. Тъй като не знаехме що за хора седят край него, от само себе си се разбира, че се промъкнахме тайно. Тогава най-подло бяхме нападнати в гръб. Настояваме незабавно да бъдем освободени.

– Настоявайте си, нямам нищо против. Всеки човек може да има какви ли не желания, но дали ще се сбъднат, туй е вече друг въпрос. Ще бъдете свободни или по-скоро свободно ще увиснете на някое хубаво здраво въже, и то още утре в Тусон.

– Ако искаш да остроумничиш, прави го по-добре!

Не е шега работа да посегнеш на честни хора, а да ти кажа, може вие да бъдете обесени в града. Или може би не знаете как се отнасят тук с хора, които в нощна доба нападат честни люде?

– Честни ли? Хи-хи-хи-хи! Видяхме я вашата честност още в Сан Хавиер дел Бак!

– Онова, което се случи там, няма нищо общо. Искахме да видим кой лагерува край огъня и бяхме нападнати.

– Хмм! Значи не сте знаели кого ще заварите тук, така ли? Но още от Сан Хавиер ни следвате по петите! И допреди малко се криехте зад скалите, за да изчакате, докато огънят ни угасне!

– Защо да сме се крили?

– За да ни нападнете!

– И това е лъжа! Най-подла и жалка лъжа!

При тези думи Сам се надигна от мястото си край огъня, приближи се до него и го сряза:

– Я не произнасяй думи като „жалък“ и „подъл“, защото ще накарам да ти нашарят гърба, докато ти причернее пред очите! Казвам се Сам Хокинс, разбра ли ме? А ей там седят Дик Стоун и Уил Паркър. Обикновено ни наричат Детелиновия лист. Разбра ли ме пак? Да не мислиш, че точно вие сте хората, които могат да приказват врели-некипели на уестмани като нас? А пък ако на всичко отгоре някой вземе да ни излиза с думи като „жалък“ и „подъл“, сме свикнали да не се церемоним много с него и го разпердушинваме!

Изглежда, Бътлър изведнъж си глътна езика. Сам Хокинс добави:

– След смрачаване бях при вас скрит зад скалите и чух всяка ваша дума. Разбрах, че сте търсачите още в Сан Хавиер.

При тези думи Бътлър изплашено възкликна:

– О, небеса! Търсачите! Що за идея, да ни вземете за тези бандити! Сър, кой те е метнал така?

– Имам добър слух.

– О, дори и най-острият слух може да се излъже.

– Тъй ли мислиш? А дали съм разбрал погрешно и

отговора ти, когато те попитаха какво ще правите с жените и децата от кервана?

– Представа си нямам.

– Ти не отговори ли, че и те трябва да бъдат избити, за да не ви предадат?

– Не знам нищо подобно.

– А че искахте да си разделите плячката, а после да изгорите колите?

– Не.

– Тогава имаш изключително къса памет, но в Тусон ще ти помогнат да си припомниш някои неща.

В този момент за пръв път думата взе офицерът, като подкани Сам:

– Сър, не си хаби напразно думите с този човек! Нека отрича колкото си иска, нищо няма да му помогне. Доказано е, че са търсачите, и утре ще увиснат на въжето.

– А ще бъдат ли необходими и нашите показания? – осведоми се Дик Стоун.

– Не. Нямам намерение да ви задържах или пък да ви мъкна обратно към Тусон. Казахте ми каквото имаше да казвате. Все едно че е станало пред съда. Разполагам с предостатъчно доказателства и едва ли може да се съмняваме, че тази област най-сетне ще бъде прочистена от бандата, която толкова дълго напразно преследвахме. Давам ти думата си, че всички ще увиснат на въжето.

Всякакви други разговори бяха преустановени. Поставиха необходимите постове, а после легнаха да спят. Един от войниците остана да седи до пленниците и да не ги изпуска от очи.

Вързаният скаут също бе оставен при търсачите и случайно попадна до Бътлър. До този момент двамата не бяха разменили нито дума, макар че лежаха съвсем близо един до друг. По-късно, когато всички заспаха, скаутът побутна с лакът Бътлър и прошепна:

– Спиш ли, сър?

– Не – дойде в отговор. – Кой ли може да заспи в подобно положение?

– Тогава се обърни към мен! Трябва да поговорим!

Бътлър се обърна и го попита:

– Ти беше водач на тези подледи. Какво се случи, та те наградиха по такъв начин?

– Заподозряха ме, че искам да се съюзя с вас.

– Но това вярно ли е?

– Отначало не беше, но после намеренията ми се промениха. Казвам се Полър, сър, и можеш да ми имаш доверие. Обзалагам се сто към едно, че си загубен, но аз много искам да те спася.

– Сериозно ли говориш?

– Да, кълна ти се. Тези типове ми нанесоха тежка обида, а аз не съм човек, който прощава подобни неща. Но самичък нищо не мога да направя. Ако ми помогнеш, съвсем сигурно ще си получат заслуженото.

– Да ти помогна? В случая никой никому не може да помогне, нито ти на мен, нито аз на теб.

– Заблуждаваш се! Убеден съм, че утре ще ме освободят. Вас ще ви вържат на конете и ще ви отведат в Тусон. Но аз ще ви последвам. Давам ти честната си дума!

– Благодаря ти, сър! Но няма да имам никаква полза. Ще е невъзможно да се измъкна.

– Пфу! Хрумна ми чудесна идея. Държиш ли толкова на твоите хора, че да не искаш да офейкаш, без да отгървеш и тях?

– Глупости! Всеки е най-близък на себе си. Ако спася себе си, нямам нищо против те да увиснат на въжето.

– Добре, тогава се споразумяхме. Кажи им по време на ездата да се престорят, че изпитват ужасни болки от ударите. Да започнат да се клатушкат на конете. А ти се направи, че съвсем са те напуснали силите. Много ще се учудя, ако лейтенантът не нареди да спрете, за да се посъвземеш. Ще трябва да ти свалят ремъците от краката. Тогава, дори да си с вързани ръце, ще можеш светкавично да се метнеш на най-бързия кон и да препуснеш в обратна посока, където ще те очаквам. Всички ще бъдат изненадани и ще спечелиш преднина. Ако по-късно някой ни догони, аз имам хубава пушка и ще го сваля от коня.

Бътлър не отговори веднага. Поразмисли и след доста дълго мълчание каза:

– Предложението ти е единственият изход за мен. Ще последвам съвета ти. А ако наистина се освободя, трижди тежко и горко на Детелиновия лист и на всички немски преселници! Ще се държим здраво един за друг, мастър Полър.

С тези думи тайно воденият разговор приключи, без пазачът да усети каквото и да било. Бътлър се почувства донякъде успокоен и дори заспа.

Би трябвало да споменем още, че Сам изпрати неколцина войници, водени от сина на вожда, до лагера на търсачите, за да доведат останалите там коне и да заловят пазача им, което се увенча с успех.

Още на зазоряване всички вече бяха на крак. Най-напред набързо хапнаха от хранителните припаси на кавалеристите, а после лейтенантът заяви, че иска да тръгне на път с пленниците си. Нареди да ги завържат върху конете. Ръцете им бяха вързани отпред, за да могат да държат юздите. По време на тези приготовления скаутът подвикна на Сам Хокинс:

– А какво ще правите с мен? Нима ще ме оставите тук вързан?

– Не – отговори му ловецът. – Вече можеш да яздиш накъдето пожелаеш.

– Добре, тогава ме развържете.

– Да не прибръзваме, многоуважаеми мастър Полър! Вероятно ще искаш да ни отмъстиш и може би ще тръгнеш по петите ни. За да не направиш някоя беля, ще задържа оръжията ти.

– Протестирам! Това е обир, грабеж!

– Пфу! Наречи го както искаш, нищо няма да промениш.

Щом развързаха Полър, проклинайки и ругаейки, той възседна коня си и препусна на запад. След като се сбогуваха, заедно с войниците и пленниците офицерът потегли на изток. Едва тогава Сам Хокинс забеляза, че канторът липсва. Няколко души вече бяха готови да тръгнат да го търсят, когато го видяха да се задава с бавна крачка и някак гневно да жестикулира.

Щом чудака̀т достигна лагера, ядосаният Сам здрава-та му се скара:

– Къде се скитате пак? Какво има да търсите по джендема?

– Триумфалния марш – отвърна музикалният ентузиаст, който изглеждаше доста възбуден.

– Триумфален марш ли? Да не сте луд?

– Луд? Драги господине, от къде на къде ви хрумна този толкова обиден въпрос? Нали победихме, пленихме враговете и аз потърсих в усамотение подходящ мотив за тържествен победен марш.

– Глупости! Не бива да се скитате толкова надалеч. Така правите грешка, каквато няма да допусна никой да върши!

– Грешка ли? Ще имате да вземате! Един апостол на изкуството не прави грешки. По-скоро това е работата на скаута.

– На скаута? От къде на къде?

– Тъкмо се бях задълбочил в най-хубавата част от композицията и ето че той се появи на кон и ми взе всичките оръжия. Остави ми само сабята, защото не можел да я използва.

– Мътните го взели! – кипна Сам. – Тъй си и мислех! Натирих този обесник да си ходи без оръжия, а вие специално отивате на разходка, за да му предложите вашите!

– Да му ги предложи! И през ум не ми е минавало. Направо ми ги взе, а вместо отплата ми удари два... два... изобщо не ми се ще да го казвам.

– Кажете го, кажете го! Трябва да знам.

– Мога да го изрека само на латински: colaphus.

– Colaphus означава плесница. Значи сте получили от него две плесници, така ли?

– Да, и то какви! Бяха фортисимо!

– Това е било най-доброто дело, което този човек е извършил през живота си.

– Моля, моля, драги ми господин Хокинс! Един композитор и апостол на изкуствата, на когото са ударили два такива шамара, ами той...

– ...той ги е заслужил, а даже и още няколко –

прекъсна го Сам. – Ще трябва да ви държа под око много по-внимателно, отколкото досега. Пригответе се за път. Продължаваме!

Час по-късно керванът потегли, начело със Сам Хокинс.

Бътлър бе твърдо решен да последва съвета на скаута. И тъй, трябваше да симулират силно неразположение! Беше го съобщил на хората си веднага след като се събуди, но ги предупреди да не започват твърде рано, за да не събудят подозрения. Едва когато изминаха около половината път, той взе да се преструва, че е отпаднал, хвана се за главата и застана. Лейтенантът го попита каква е причината, а Бътлър отговори, че сигурно ударът с приклад му е докарал мозъчно сътресение. Търсачът явно губеше сили все повече и повече. Така взе да се клатушка на седлото, че от двете му страни застана по един кавалерист, за да го подкрепя. Когато подобна отпадналост се прояви и при неколцина от останалите пленници, офицерът се разтревожи и даде нареждане да спрат и да слязат от конете. Войниците свалиха от краката на търсачите ремъците, с които бяха вързани за конете. Най-напред освободиха Бътлър. Смъкнаха го от коня и бандитът рухна на земята. Кавалеристите повярваха, че не е необходимо да следят особено зорко какво прави, и вниманието им се насочи към хората му. Докато войниците не гледаха към Бътлър, той внезапно скочи на крака, затича се към коня на лейтенанта, въпреки вързаните си ръце успя да го възседне, и препусна на запад.

Всичко това се разигра толкова бързо и изненадата така скоча кавалеристите, че преди зад гърба му да се разнесе първият гневен или смаян вик, беглецът бе спечелил вече значителна преднина.

– Стреляйте, стреляйте! Свалете го от седлото, но внимавайте да не улучите коня! – завика офицерът.

Всички се втурнаха към конете, защото пушките висяха на седлата. Това им отне доста време, а и прицелването бе трудно, тъй като не биваше да пострада конят. Най-сетне се чуха няколко изстрела, но куршумите минаха над беглеца, защото войниците се бяха

целили твърде високо. Малко по-късно Бътлър се озова извън обсега на карабините.

Междувременно останалите пленници използваха бъркотията и едни от тях се разбягаха в различни посоки, а други, които все още бяха на конете, препуснаха. Последваха гневни викове, диви крясъци и неописуем хаос. Кавалеристите се видяха принудени да се разпръснат, за да преследват всеки беглец поотделно, тъй че само четирима или петима се втурнаха по петите на Бътлър... но напразно. Преднината му бе твърде голяма, а конят му – по-бърз. Скоро го изгубиха от поглед и с ругатни се отправиха в обратна посока. Той продължи да галопира, докато забеляза пред себе си скаута, новия му съюзник, който радостно го приветства. Най-напред двамата си намериха сигурно скривалище, а на следващия ден поеха по следите на кервана, който беше само на един ден път пред тях, за да си отмъстят.

5.

Ранчото на Форнър

На брега на малката река Рио Сан Карлос, която е приток на Рио Хила, се намираше Ранчото на Форнър. Този американец притежаваше обширни пасища. Но само земята по брега на реката бе годна за земеделие. Къщата му не беше голяма, ала построена от камък и обградена с дебел зид, висок два човешки боя, в който на равномерни интервали бяха поставени тесни амбразури, твърде необходимо съоръжение в този отдалечен и опасен район. Заобиколеният с висок зид двор бе толкова голям, че в случай на враждебни действия от страна на индианците Форнър можеше да събере в него всичкия си добитък.

Тъкмо сега бе настанало най-хубавото време от годината. Прерията бе покрита с гъста зелена трева, където сладко-сладко пасяха многобройни стада говеда и овце. Няколко десетки коне също пощипваха трева на открито, надзиравани от неколцина ратаи, които играеха карти. Голямата порта, обърната към реката, зееше широко отворена. На нея се появи ранчерото, един истински як и жилав заселник от Дивия запад. Той първо хвърли изпитателен и доволен поглед към пасящите стада, а после засенчи очи с ръка и се взря в далечината. Изведнъж лицето му придоби напрегнато изражение, той се обърна назад и подвикна през двора:

– Хей, момче, пригответи бутилка уиски! Идва човек, който ще я пресуши.

– Кой е? – попита синът му, появил се на един от

прозорците, защото подвикването се отнасяше до него.

– Краля на петрола.

– Сам ли е?

– Не. Придружават го двама ездаци с един товарен кон.

– Добре, ако и те пият колкото него, ще е по-добре направо да приготвя няколко бутилки.

Пред къщата имаше около дузина камъни, издялани в правоъгълна форма, които бяха подредени така, че най-големият, намиращ се в средата, представляваше масата, а другите, по-малките, служеха за столове. Скоро от къщата излезе синът и постави върху „масата“ три пълни бутилки с уиски заедно с няколко чаши. После прекоси двора и застана до баща си, за да наблюдава приближаването на посетителите.

Междувременно пътниците бяха достигнали отсрещния бряг на рекичката и смушиха конете да нагазят в плитката вода.

– Нима е възможно! – обади се учуденият Форнър. – Вероятно се заблуждавам. Наистина не знам какво би накарало мастър Ролинс от Браунсвил да напусне сигурния Арканзас и да дойде по тези опасни места.

– Банкерът, с когото на времето ти имаше някаква делова работа?

– Да. Наистина е той, не съм се излъгал. Какво ли търси в дивата Аризона.

Ездачите се добраха до отсамния бряг и в тръс се отправиха към ранчото. Първият от тях подвикна отдалече:

– Добро утро, мастър Форнър! Останала ли ти е някоя хубава глътка за трима джентълмени, които от жажда едва се крепят на конете си?

Човекът, който заговори, беше висок, мършав и много добре въоръжен. Лицето му имаше извънредно остри черти и бе силно загоряло и задебеляло от слънце, вятър, студ и зной. Той носеше дрехи, които бяха направо елегантни за тези диви пущинаци и някак не му подходяха.

Вторият конник беше по-възрастен, доста закръг-

лен на вид господин. Бързата утринна езда като че го беше поизморила. Потеше се. На седлото му висеше хубава ловна пушка. Понеже не носеше колан, не се виждаше дали има и други оръжия, може би бяха пъхнати в джобовете му. Но затова пък цялата му външност и маниери подсказваха, че мястото му не е в Дивия запад. Беше горе-долу като плъх в открито море.

Третият новодошъл беше млад, русокос, здраво сложен мъж, който не седеше на гърба на коня като опитен уестман, но явно бе добър ездач. Имаше открито симпатично лице, леко загоряло от слънцето. Въоръжението му се състоеше от пушка, един закрит ловджийски нож и два револвера.

– Имам повече от една хубава глътка! – отвърна Форнър. – Добре дошли, мешърс! Слизайте от конете и се разполагайте удобно!

Закръгленият господин спря коня си, няколко секунди оглежда ранчерото и после каза:

– Сър, струва ми се, че вече сме се виждали. Ранчето на Форнър! Значи се казваш Форнър. Не си ли идвал при мен в Браунсвил? Името ми е Ролинс, а този млад сър до мен е мистър Баумгартен, моят счетоводител.

Форнър се поклони пред двамата и отговори:

– Разбира се, че сме се виждали, сър. Моите спестявания бяха при теб и преди да тръгна за Аризона, ги изтеглих. Само че сумата не беше толкова голяма, та моя милост да ти направи впечатление и да ме запомниш. Хайде, влизайте! Моето уиски си го бива, а в случай че не сте много придирчиви, мога да ви предложа и малка закуска. Докога смяташ да останеш тук, мастър Гринли?

– Докато премине горещото пладне – отговори човекът, когото бяха нарекли Краля на петрола.

Разседлаха конете, след което ги пуснаха да отидат на пасището. Ездачите се разположиха върху камъните. Гринли веднага си наля чаша уиски и я изпразни на един дъх. Не след дълго той пресуши бутилката. Банкерът разреци уискито си с вода, докато Баумгартен

пи само вода. Ранчерото и синът му влязоха в къщата, за да приготвят нещо за ядене от простите си хранителни провизии.

Никой от тях не видя, че в момента други двама ездачи прекосиха реката и се приближаваха към ранчото. Несъмнено те имаха зад гърба си дълъг път и конете им бяха много изморени. Тези двама мъже бяха Бътлър, предводителят на дванайсетте търсачи, и Полър, освободеният от длъжност скаут на немските преселници. Докато се насочваха към отворената порта, Полър попита:

– Наистина ли си убеден, че ранчерото не те познава? Ти ми го описа като почтен човек и, ако е така, името Бътлър може да го стресне и да предизвика негодуванието му.

Бътлър му отвърна:

– Той никога не ме е виждал. Само брат ми е бил често при него.

– Но естествено и брат ти се казва Бътлър, нали?

– Да, обаче по тези места винаги се е наричал Гринли.

– Много умно. Обикновено братята си приличат. Вероятно и с вас двамата е така, а?

– Не. Ние не сме истински братя, раждани сме от различни майки.

– А знаеш ли къде е той в момента?

– Не. Когато се разделихме, аз тръгнах на юг, за да събера бандата на търсачите, а той се колебаеше накъде да се отправи. Кой знае къде ли ще се срещнем някога, ако изобщо се видим вече на този свят... гръм и мълния, та той седи там!

Бътлър мигновено позна брат си Гринли и смаяно спря коня си. В същата секунда погледът на Гринли се отправи към портата. Той също позна брат си, но въпреки че се изненада, прояви достатъчно хладнокръвие да сложи бързо длан върху устата си, с което му даде знак да мълчи.

– Да, той е – продължи Бътлър, като отново смущи коня си и влезе в двора. – Забеляза ли знака, който ми даде? Не бива да показваме, че го познаваме.

Те слязоха от конете, оставиха ги да се разхождат свободно и се отправиха към камъните тъкмо в момента, когато двамата Форнър излязоха от къщата, за да поднесат на гостите си месо и хляб. Бътлър поздрави и попита дали ще им разрешат да се присъединят към тях. Естествено никой не им забрани и те седнаха да ядат и пият заедно с останалите, без никой да ги попита за имената и намеренията им или какви са, откъде са и с какво се занимават.

Двамата братя искаха да си поговорят, но, разбира се, това трябваше да стане тайно. Ето защо, щом се нахрани, Гринли стана и каза, че ще отиде зад къщата да полегне на сянка да си почине. След някоя и друга минута Бътлър го последва колкото можеше по-незабелязано и непринудено. Другите останаха да седят на местата си.

И ето че се зададоха нови двама ездачи, но не на отсрещния бряг на реката, а по отсамния. Яздеха много хубави коне. Отдалече човек можеше да ги вземе за прочутия прериен ловец Олд Шетърхенд и за Винету, не по-малко прочутия вожд на апаките. Но и двамата бяха твърде дребни, единият шишкав, а другият – слаб.

Слабичкото човече носеше кожени, украсени с ресни легинси и също така украсена с ресни кожена ловна риза, както и ботуши, чиито дълги кончови бяха изтеглени чак над коленете. На главата му имаше филцова шапка с много голяма периферия. В широкия му колан, изплетен от отделни кожени ремъци, бяха затъкнати два револвера и закривен ловджийски нож. От лявото му рамо до десния хълбок беше прехвърлено навито на руло ласо, а на врата му на копринен шнур висеше индианска лула на мира. Напреки на гърба му бяха преметнати две пушки – една къса и една дълга. Олд Шетърхенд се обличаше по същия начин, а и той имаше две пушки – всяващата страх карабина „Хенри“ и познатият на дълж и шир дълг и тежък мечкоубиец.

Докато това дребно слабичко човече, изглежда, полагаше усилия да бъде пълно копие на Олд Шетърхенд, то другият се беше помъчил да подражава на

Винету. Той носеше ловна риза от бяла щавена кожа, украсена с червено индианско вземо. Легинсите му бяха изработени от същия материал, а шевовете – гарнирани с дълги косми. Много съмнително беше дали това са коси от човешки скалпове. Краката му бяха обути в мокасини, извезани със стъклени мъниста и украсени с игли на бодливо свинче. На врата си носеше лула на мира и малка кожена кесийка, която навярно трябваше да представлява индиански свещен амулет. Около дебелията му талия бе навито салтилско одеяло, играещо ролята на широк колан, откъдето надничаха дръжките на нож и два револвера. Той нямаше шапка. Беше си пуснал дълга коса и я бе сплел във висока прическа. Напреки на гърба му висеше двуцветна карабина, чиито дървени части бяха обковани със сребърни гвоздеи – имитация на прочутата Сребърна карабина на Винету, вожда на апахите.

Който познаваше Олд Шетърхенд и Винету и видеше тези две човечета, сигурно нямаше да успее да съдържи усмивката си, сравнявайки гладко избръснатото добродушно и малко нахакано лице на кльошавия с одухотворените властни черти на Олд Шетърхенд, както и цъфтящите червендалести страни, доверчивите очи и дружелюбната усмивка на дебелия със сериозното бронзово лице на апаха!

И все пак двамата съвсем не бяха хора, на които човек би намерил причина да се присмее. Е да, те си имаха някои очебийни чудатости, но бяха хора на честта, джентълмени до мозъка на костите и бяха посрещали вече не една и две големи опасности храбро и неустрашимо. С една дума: дебелият беше уестманът, известен под името Леля Дрол, а пък кльошавият бе неговият приятел и братовчед Хобъл Франк.

Уважението и почитта им към Олд Шетърхенд и Винету бяха толкова големи, че те се бяха облекли също като тях, което, разбира се, им придаваше твърде необикновен вид. Дрехите им бяха нови и несъмнено им струваха доста пари. При покупката на конете си те пак не се бяха скъпили.

Двамата също бяха избрали ранчото за своя цел и

влязоха на коне през портата. Появата им в двора предизвика немалък фурор, което се дължеше предимно на контраста между войнствената екипировка и добродушния им вид. Без много да се церемонят, те слязоха от конете, кратко поздравиха и седнаха на два свободни камъка, без да питат дали това е приятно на другите, или не.

Форнър огледа новодошлите с любопитство. Той беше опитен човек, но въпреки това не знаеше какво да мисли за тях и ето защо се осведоми:

– Ще искат ли джентълмените да хапнат и пийнат?

– Засега не – отговори Дрол.

– Значи по-късно. Докога възнамерявате да останете тук?

– Ще зависи от положението на нещата, щом трябва.

– Сигурно имаш предвид тукашното положение на нещата, а? Мога да те уверя, че в моето ранчо сте в безопасност.

– И не само тук.

– Нима? Тогава навярно все още не знаеш, че навяхите са изровили бойната секира?

– Знам.

– И че моките и нихорасите здравата са се разбунтували?

– И това знам.

– И въпреки всичко се чувстваш в безопасност?

– Защо да не се чувстваме в безопасност, щом трябва?

Колкото и да е странно, известно е, че рядко се намира истински уестман, който да няма навика постоянно да употребява някой определен израз. Дрол използваше думите „щом трябва“. Често тези изрази се чуват в случаи, когато звучат извънредно смешно и всъщност означават дори обратното на онова, което се има предвид. Същото се случи и сега. Ето защо Форнър учудено погледна niskия дебеланко, но все пак със сериозен тон продължи:

– Сър, нима познаваш тези племена?

– Горедолу.

– Това не е достатъчно. Човек трябва да е приятел с тях, но ако те са решили да се вдигнат срещу бели-

те, дори и тогава е възможно да изгуби скалпа си. В случай че пътят ви води на север, ви съветвам да се откажете. Натам никак не е безопасно. Вярно, виждате ми се добре въоръжени, имате и хубави коне, но ако съдя по новите ви дрехи, идвате направо от източните щати, а и по лицата ви не може да се извади заключението, че сте безстрашни уестмани.

– Тъй! Много си откровен. Значи съдиш за хората по лицата им, щом трябва, а?

– Да.

– Тогава се откажи от този навик колкото е възможно по-скоро. Хората стрелят и ръгат с пушката и ножа, а не с физиономията си, ясно ли е? Лицето ти може да има много войнствен и свиреп израз и въпреки това да си страхопъзльо.

– Не го оспорвам, но вие двамата... хмм. Мога ли да попитам, с какво се занимавате, мешърс?

– Ние сме... ами... всъщност сме нещо като рентieri.

– Олеле мале! Тогава навярно сте тръгнали за Дивия запад ей тъй, за удоволствие, а?

– За наше съжаление естествено не е така!

– Но ако е вярно, сър, незабавно се върнете, защото иначе тук ще ви светят маслото. От начина, по който говориш, разбирам, че нямаш никаква представа за опасностите, дебнещи по тези места, мастър... мастър... как е името ти?

Бавно и спокойно Дрол бръкна в джоба си, извади визитна картичка и му я подаде. Ранчерото положи големи усилия да не се разсмее, и на висок глас прочете:

– Себастиан Мелхиор Пампел.

Хобъл Франк също бръкна в джоба си и му подаде подобна картичка. Форнър прочете:

– Хелиогабалус Морфеус Едевард Франке.

За миг-два той помълча, а после избухна в смях и каза:

– Но, джентс, що за странни имена са това и що за странни хора сте вие двамата! Да не мислите, че изплашени от имената ви разбунтувалите се индианци ще си плюят на петите? Уверявам ви, че...

Той бе принуден да млъкне, защото банкерът Ролинс го прекъсна:

– Мастър Форнър, моля те, не казвай нищо, което може да обиди тези джентълмени. Нямам честта лично да ги познавам, но знам, че са хора, достойни за уважение.

След тези думи той се обърна към Хобъл Франк и продължи:

– Сър, името ти е толкова необичайно, че съм го запомнил. Аз съм банкерът Ролинс от Браунсвил в Арканзас. Преди няколко години не беше ли депонирана при мен известна парична сума на твое име?

– Да, сър, наистина – кимна Франк, – поверих парите на един добър приятел, който трябваше да ги вложи във вашата банка на мое име, понеже Олд Шетърхенд ви описа като солиден човек. По-късно нямах възможност лично да ги изтегля, а поисках да ми бъдат изпратени в Ню Йорк.

– Вярно, вярно! – припряно го прекъсна Ролинс. – Да, да, Олд Шетърхенд! На времето горе в планините недалеч от Филмор Сити, край Сребърното езеро, струва ми се, беше намерил големи количества злато и сребро. Не е ли така, сър?

– Да, тъй е – засмя се доволно Франк. – Имаше няколко напръстника злато.

В този момент Форнър скочи от мястото си и извика:

– Гръм и мълния! Наистина ли, възможно ли е? И ти ли си бил горе при Сребърното езеро?

– Разбира се. А и моят братовчед беше с нас.

– Истината ли казваш? Та тогава всички вестници писаха за тази изключителна история. Олд Файерхенд, Олд Шетърхенд, тези прочути мъже, също са били там. А освен тях и Дебелия Джими, Дългия Дейви, Хобъл Франк и Леля Дрол! Значи познаваш и тях, сър?

– Естествено, че ги познавам. Ако нямаш нищо против, ей тук до мен седи Леля Дрол.

При тези думи той посочи спътника си, който от своя страна му кимна и заяви:

– А ето тук пък виждаш нашия Хобъл Франк, щом

трябва. Все още ли мислиш, че сме хора, които не познават Запада?

– Невероятно, направо невероятно! Не е възможно! Никой никога не е виждал Леля Дрол, облечен иначе, освен в чудновата дреха, с която прилича на лейди. А Хобъл Франк пък носи син фрак с лъскави копчета и на главата с голяма шапка с перо.

– Нима винаги трябва да е така? Човек не може ли да се облече другояче? Мислиш ли, че една дреха е толкова трайна и здрава, та да може да се носи в Дивия запад с години? Понеже сме приятели и спътници на Олд Шетърхенд и Винету, сега искаме да ходим облечени като тях. Ако не ни вярваш, това си е твоя работа. Ние нямаме нищо против.

– Вярвам ти, сър, вярвам ти! Чувал съм, че по външността на Леля Дрол и Хобъл Франк не личи какви чудесни и свестни хора са двамата и това е напълно вярно. Колко се радвам да ви видя, мешърс! А сега ще трябва да разказвате. Страшно ми се иска от вашата уста да чуя всичко случило се на времето, а също и как е било открито онова изключително находище.

– По-полека, по-полека, сър! – възпря го с движение на ръката банкерът. – Тази история можете да я чуете по всяко време. Но преди това има нещо друго, което поне за мен е къде-къде по-важно – а после, обръщайки се към Дрол и Франк, добави: – Сега аз се намирам пред подобно събитие – на път съм да спечеля много милиони.

– Сър, и ти ли знаеш някое находище? – попита го Дрол.

– Да, но не златно. Казват, че там има петрол.

– И това не е лошо, сър. Петролът е течно злато. И къде е туй находище?

– Все още е тайна. Масٹر Гринли го е открил, но не притежава необходимите средства, за да започне да го експлоатира. За тази цел трябва много, страшно много пари, а аз ги имам. Той предложи да ми продаде находището и аз съм готов да го купя. Но при подобни сделки човек трябва да разчита само на собствените си очи. Ето защо, водени от Гринли, с моя

счетоводител мистър Баумгартен тръгнахме на път към находището. Ако разказът му се окаже истина, ще откупя от него мястото.

– Значи не знаеш накъде те води, така ли?

– Не съвсем. Разбираемо е, че до последния момент иска да запази мястото в тайна. Щом става дума за милиони, човек трябва да бъде повече от предпазлив.

– Много правилно. Надявам се, че да не е единственият, който постъпва предвидливо, защото ти имаш още по-голямо основание да си поне толкова предпазлив, колкото и той. Все пак поне приблизително би трябвало да знаеш къде се намира петролът, нали?

– Да, знам.

– Е, къде е? Ако изобщо искаш да ми кажеш.

– На теб ще кажа, понеже искам да чуя мнението ти. Намира се край Чели, притока на Рио Сан Хуан.

Пълното червендалесто лице на Дрол се удължи. Той втренчи замислено поглед пред себе си и продума:

– Край Чели, притока на Рио Сан Хуан ли? Там ли... имало... петрол? За нищо на света!

– Какво? Как? Защо? – възкликна банкерът. – Не вярваш ли?

– Не.

– Та нима познаваш местността?

– Не.

– Ами тогава как можеш да си толкова сигурен?

– Не е необходимо да си ходил там, за да знаеш, че там не е възможно да има петрол.

– Ще ти възразя. Мистър Гринли е бил там и е намерил петрол. А ти, сър, не си бил там.

– Хмм! Все още не съм бил нито в Египет, нито на Северния полюс, но ако някой ми каже, че е видял в Нил да тече мляко, а на полюса да растат палми, няма да му повярвам.

– Обръщаш работата на майтап. За да си толкова сигурен, би трябвало да си геолог. Такъв ли си?

– Не, обаче притежавам здрав човешки разум и не съм го оставил да ръждяса.

Тогава Форнър пое нещата в свои ръце и обясни на Леля Дрол:

– Сър, не си справедлив към Гринли. Всеки местен човек знае, че той е открил петрол. Някои даже са тръгвали тайно по петите му, за да разкрият тайната и да намерят находището. Но винаги напразно.

– Естествено, че ще е напразно, защото такава находище не съществува!

– Съществува, ти казвам! Всички наоколо наричат мистър Гринли Краля на петрола.

– Това не е никакво доказателство.

– Не веднъж и дважд е показвал проби от петрола!

– И това нищо не доказва. Всеки може да покаже петрол. Наистина е невероятно там да има нефт. Внимавай, мистър Ролинс! Не забравяй, че до съвсем неотдавна се намираха мошеници, които подмамваха големи финансови магнати в тъй наречените златни, а дори и диамантени райони, но после се оказваше, че там няма нито благородни метали, нито скъпоценни камъни.

– Сър, нима искаш да хвърлиш подозрение върху мистър Гринли?

– Нямам такова намерение. Тази работа не ме засяга. Ти ме попита за мнението ми и аз ти го казах.

– Добре! А мога ли да чуя какво мисли по въпроса и мистър Франк?

– Същото, каквото мисли и Дрол – отвърна Хобъл Франк. – Ако не си съгласен с нас, изчакай тук няколко дена. Тогава ще дойдат двама души, на чието мнение можеш да се осланяш.

– И кои са те?

– Поразяващата ръка и Винету.

– Какво? – извика Форнър, радостно изненадан. – Тези двама мъже ще дойдат тук след няколко дни?

– Да.

– Откъде знаеш?

– От Олд Шетърхенд.

– Той ли ти определи среща тук?

– Не, но има добрината от време на време да ми доставя радост с някое писмо и преди два месеца ми писа, че с Винету са се уговорили да се срещнат в Ранчото на Форнър край Рио Сан Карлос.

– Ами ако не дойдат?

– Толкова е сигурно, че ще дойдат, колкото е сигурно, че след нощта ще настъпи ден. Случвало се е да си уговорят среща в определен ден при определено дърво сред девствената гора и никога не са се разминавали. Незабавно взех решение и аз да дойда на срещата и да ги изненадам. Братовчед ми Дрол веднага прояви готовност да ме придружи и фактът, че идваме през океана чак от Германия, трябва да ти докаже, че те непременно ще пристигнат тук.

– От Германия ли идвате? От Саксония? – намеси се бързо счетоводителят Баумгартен. – Значи си немец, сър?

– Да, не знаеш ли?

– Не. И да съм го чувал, съм го забравил. Но затова пък толкоз повече се радвам в твое лице да поздравя съотечественик.

Хобъл Франк му подаде ръка и зарадвано извика на родния си диалект:

– Тогава ето ти ръката ми, вземи я заедно с всичките ѝ пръсти! Значи и ти си немец? Просто да не повярва човек! И в коя част от родината си изскочил от небитието и си се пръкнал в този хубав свят?

– В Хамбург.

– В Хамбург? Бре, да се не види! Значи на няколко часа път по-нагоре от мястото, дето моята скъпа Елба попада в обятията на Северно море. Туй ми е безкрайно интригантно. Значи и двамата сме кръщавани с вода от Елба и когато пак се върна в моята „Меча лой“, по вълните на реката ще мога да ти изпращам поздравите си франко дома ти.

– „Меча лой“ ли? – попита слисаният Баумгартен.

– Точно тъй, точно тъй! Нима не си се абонира за „Добрият другар“¹¹, дето излиза в Щутгарт и се чете по всички краища на земното кълбо с голямо въодушевление?

---

¹¹Много популярно на времето списание в Германия, където за пръв път са публикувани някои от произведенията на Карл Май – бел. прев.

– Да не би да имаш предвид момчешкото списание?

– Амче, разбира се, че него имам предвид!

– Виждал съм го, но не съм абониран за него.

– Не си? Слушай, туй е голям пропуск, страшен грях, за който няма прошка. Редовно трябва да го получаваш, трябва да го четеш! Без него нито един образован човек не може да съществува, понеже аз съм един от най-главните му сътрудници. Ако го беше чел, щеше да знаеш, че имам предвид моята вила „Мечалой“, описана от мен тъй драматично в третата му годишнина, брой номер 397. Дойдеш ли някой път в Саксония, трябва да ме посетиш, щото при мен ще намериш какви ли не сувенири от моите приключения от двете страни на океана.

Баумгартен беше чувал за Хобъл Франк. Ето че в момента се бе изправил пред него в „естествена величина“ и с голямо удоволствие се впусна в този разговор, който се лееше като непрекъснат поток от най-причудливи изрази и думи, а и участието на Дрол с неговия алтенбургски диалект го правеше още по-интересен и оживен.

В същото време Полър стана и се престори, че отива да нагледа коня си. Няколко минути той се занимава с него, а после изчезна зад къщата, където двамата братя Бътлър лежаха един до друг в тревата и разговаряха. Преди години заедно със свои съмишленици братята Бътлър бяха извършили по границите между Калифорния, Невада и Аризона дълъг низ от такива нечувани злодеяния, че най-сетне хората се видяха принудени да организират регулаторски съюз¹², за да сложат край на безчинствата им, срещу които законът се оказва безпомощен. Регулаторите имаха успех. Повечето членове на бандата бяха линчувани. Само малцина избягаха, но сред тях бяха най-злите и най-опасните – братята Бътлър. Единият се отправи на юг, за

---

¹²Доброволци от местното население, които през XIX в. се съюзявали срещу престъпните банди от западните щати – бел. прев.

да основе бандата на търсачите, а другият пък дълго се скита безцелно из щатите Юта, Колорадо и Ню Мексико, докато най-сетне му хрумна извънредно хитрият план, който тъкмо се канеше да приведе в изпълнение. След като сподели с брат си най-важното, предводителят на търсачите му хвърли изпълнен с възхищение поглед и каза:

– Ти винаги си бил по-хитрият от двама ни и най-чистосърдечно признавам, че планът ти страшно ми харесва. Но мислиш ли, че Ролинс наистина ще налага въдицата?

– Непременно. Той е направо въодушевен от това начинание, което с един удар ще ми донесе поне сто хиляди долара.

– Толкова... толкова много ли дава?! – възкликна другият.

– Тихо! Не викай така! Тук понякога и тревата има уши. Той е убеден, че в най-скоро време с лекота ще спечели милиони! Какво са тогава някакви си мизерни сто хиляди долара?

– Кога ще ги даде? Той сигурно скоро ще разкрие измамата.

– Веднага ще ги даде, веднага. Знам, че носи чековете в джоба си. Трябва само да ги подпише, което той едва ли ще откаже да направи, веднага щом при гледката на нефта изпадне в опиянение.

– Тогава се учудвам, че не е взел със себе си някой експерт. В това отношение счетоводителят е кръгла нула.

– Да, по този въпрос трябваше да пипам много умело. Колкото повече придружители, толкова повече възможни участници в наддаването при сделката. Иска да е единственият и да нямам друг избор при сключване на договора за покупко-продажба. Ако беше взел със себе си някой инженер, той можеше тайно на своя глава да започне преговори с мен. Ролинс си въобразява, че той има заслугата за тази идея, но аз съм онзи, който му я внуши. Взел е със себе си счетоводителя, защото има нужда някой незабавно да разпраца разпорежданията му във всички посоки на света. Прими-

рих се с присъствието му само защото е един глупав немец, от когото не се страхувам. Той ще е последният човек, който би се досетил, че петролният извор е измама.

– А ти убеден ли си, че си се запасил с достатъчно петрол? – попита Бътлър брат си.

– Ще стигне. Можеш да си представиш колко труд ми струваше да пренеса всяко буре толкова надалеч. Никой не биваше да заподозре каквото и да било, налагаше се да избягвам всякакви срещи по пътя. Цяла година се трепях и всичко трябваше да свърша съвсем сам, защото не исках да се доверя на друг освен на теб, но ти не беше тук.

– А щеше ли да се справиш без чужда помощ и с всичко, което ти предстои?

– Щях да съм принуден да го свърша, но щеше да ми е много трудно. Все пак съм водач на банкера и не бива да се отдалечавам от него особено, за да не заподозре нещо, а щеше да ми се наложи, защото трябва да излея петрола във водата. Има цели четиридесет бурета – адска работа за сам човек, който на всичко отгоре не разполага и с време! Затова толкова се радвам, че се срещнахме. Мисля, че няма да ми откажеш помощта си.

– С най-голямо удоволствие ще ти помогна. Естествено, при условие че няма да е за тоя дето духа.

– Разбира се. От стоте хиляди долара не ми се ще да отстъпвам нищо, защото честно съм ги спечелил, а и ти няма да имаш никаква друга работа, освен да отвориш буретата и да ги излееш. Затова ще поискам от банкера още пари и каквото даде, ще е за теб.

– Ами ако не даде?

– Ще даде, уверявам те. Но дори и да се лъжа, ти ме познаваш добре и знаеш, че лесно ще се споразумеem. Още днес ще трябва да тръгнеш, защото Ролинс и неговият немец може да се досетят, че не се виждаме за пръв път.

– И бездруго трябваше да тръгвам, тъй като следобед пристигат преселниците заедно с Детелиновия лист и не бива да ме виждат.

– Подозират ли, че си по петите им?

– Не, не ми се вярва, понеже няма как да са научили, че съм избягал. Големи усилия ни струваше днес не само да ги догоним, а и да ги изпреварим. Този хитрец Сам Хокинс ги е придумал да се отклонят от първоначално предвидената посока. Вместо да следват течението на Хила, те са я прехвърлили, а после, за да ускорят пътуването си, във фермата на Бел са разменили воловете срещу мулета, които са по-бързи, и са продали колите и излишната покъщнина. Вече всички имат ездитни животни.

– А сигурен ли си, че още днес ще пристигнат тук?

– Да, снощи бях край техния бивак и ги подслушах. И Полър го чу.

– Ах, този Полър! Не ти ли пречи?

– Засега все още не.

– Но на мен ми пречи. Не можеш ли да се отървеш от него?

– Едва ли.

– Ами с някаква хитрост?

– Не става. За да си отмъсти, ще ме издаде на Детелиновия лист, а сигурно ще им обясни и ти кой си.

– Той не ме познава!

– Напротив, още щом те видях в двора, му казах, че си ми брат. Докато ние двамата лежим тук, отгатък сигурно се приказва за вашия петролен извор. Той естествено ще се досети кое как е и ако го изоставя, ще издаде и теб.

– Глупава история. Не биваше да му казваш каквото и да било.

– Станалото-станало, няма как да го променим. Освен това той може да ми бъде полезен и много да ми улесни работата горе при Глуми Уотър¹³.

– Ще го посветиш в тайната ни? Но той ще иска да делим!

– Нека си иска. Нищо няма да получи. След като вече не ми е нужен, ще го очистя.

---

¹³Мрачната вода – бел. прев.

– Добре, съгласен съм. Нека сега ни помага, а после, щом се наложи, ще получи куршум или, ако ще, нека се удави в петрола. Кога ще тръгнете?

– Може и веднага.

– Добре! Тогава още тази вечер ще бъдете далеч оттук.

– Но нямам никакво намерение да изпускам от очи германските преселници.

– След като ще ми помагаш, ще трябва да се откажеш от тях.

– В никакъв случай. Сред тях има един, казва се Еберсбах и носи сума ти суха пара със себе си, а освен това и останалите имат туй-онуй. Не забравяй и отмъщението, което им дължа. Невъзможно е да се откажа от него.

– Това не ми харесва и е в пълно противоречие с моя план.

– Защо? Пътят им минава близо до Глуми Уотър. Тъй че трябва само да се присъединиш към тях. Останалото е моя работа.

Дотук бе стигнал разговорът им, когато видяха, че се задава Полър. Той се приближи до тях и важно каза:

– Налага се да ви смутя, защото от другата страна на къщата стават големи работи.

– Толкова ли са важни, че да ни прекъснеш? – недоволно попита Бътлър.

– Да. Олд Шетърхенд и Винету ще дойдат тук.

– Мътните ги взели! – подскочи Гринли. – Каква работа имат тук?

– Теб какво те засяга? – отвърна му Бътлър вече успокоен.

– Хич не ми е безразлично, защото, където са тези двамата, в цялата околност по земята не остава листо необърнато. Непременно искат всичко да знаят и наистина го научават.

– Хмм, това е вярно. Ами ти, Полър, откъде знаеш, че ще дойдат?

– От двама непознати, които пристигнаха, когато ти се отдалечи. Те се канят да чакат тук Винету и Олд Шетърхенд и са облечени също като тях. В момента

седят отпред и дърдорят със счетоводителя на банкера на неразбираемия за мен немски език.

– А ти откъде знаеш, че ония са банкер и счетоводителят му? – попита Гринли.

– Ролинс сам го каза.

– Но това... а да не би да е разправял и други неща, а?

– Имаш предвид петрола ли? Да, спомена го.

– Неприятно, извънредно неприятно! – възкликна Гринли и припряно скочи на крака. – Трябва да отида при тях, за да спра подобни разговори. Ти каза, че са говорили на немски. Та няма онези двамата са немци?

– Да. На единия от тях му викат Леля Дрол, а на другия Хобъл Франк.

– Не думай! Ами че тогава те са от онази тайфа, дето забогатяха тъй бързо горе при Сребърното езеро!

– Да, и за това говориха. Изглежда, че тези типове носят със себе си страшно много пари.

– А какво казаха за моя петролен извор?

– Не вярват, че съществува, и предупредиха банкера. Смятат, че е измама.

– По дяволите! Не ви ли казах, че така ще стане, още щом чух за идването на Олд Шетърхенд и Винету! А дори още не са пристигнали и ето че сатаната се намеси в играта! Трябва повече да внимаваме и да пипаме мъжки. А какво каза банкерът след предупреждението им?

– Както ми се стори, не изгуби доверие в теб, но те го посъветваха да изчака тук идването на Винету и Олд Шетърхенд, за да се допита до тях.

– Само това липсваше! Да не би да се е съгласил?

– Нищо не каза. В момента седи мълчаливо и изглежда размисля.

– Тогава ще отида при него, за да му избия тези шуротии от главата. Но преди това трябва набързо да се разберем с теб, защото се налага да тръгваш. И тъй, слушай какво ще ти кажа!

Тихо и припряно те поговориха още няколко минути. Изглежда, си размениха обещания и уверения,

защото няколко пъти си стиснаха ръцете. После Бътлър и Полър се върнаха пред къщата и заявиха на ранчерото, че веднага тръгват на път. Поискаха да платят каквото бяха консумирали, но той не се съгласи, понеже ранчото му не било странноприемница. След това те яхнаха конете и потеглиха без някой да беше научил нито имената, нито намеренията им.

Няколко минути по-късно с бавна крачка Гринли се присъедини към останалите. Седна на мястото си, като учтиво поздрави Франк и Дрол и се помъчи да придаде на лицето си възможно най-откровен и честен израз, за да спечели доверието им. Ала банкерът не успя да се съдържи и се обади:

– Мистър Гринли, ей тук седят двама добри познати на Винету и Олд Шетърхенд: мистър Дрол и мистър Хобъл Франк, които не вярват в съществуването на твоя петролен извор. Какво ще кажеш за това?

– Какво ще кажа ли? – равнодушно отвърна братът на Бътлър. – Ще кажа, че не им се сърдя. Когато става въпрос за толкова големи суми, човек трябва да е предпазлив. Самият аз не повярвах, преди петролните ми проби да бяха изследвани от няколко експерти. Ако това ще достави на господата удоволствие, нека дойдат с нас, за да се убедят в какви количества е петролът в находището.

– Те искат да изчакаат тук Винету и Олд Шетърхенд.

– Не възразявам, но тъй като нямам намерение да продавам петролния си извор нито на Олд Шетърхенд, нито на Винету, не съм аз човекът, който трябва да ги чака.

– Ами ако аз поискам да ги изчакам?

– И през ум не ми минава да ти попреча. Никого не карам насила да пътува с мен. Отида ли до Фриско, ще намеря предостатъчно финансови магнати, които незабавно ще се съгласят да сключат сделка и няма да ме зарежат насред пътя. Който не ми вярва, да си стои у дома.

Той гаврътна една пълна чаша уиски и после отиде при коня си.

– Ето – обади се банкерът. – Поведението му тряб-

ва напълно да ви убеди, че е съвсем уверен в своята работа.

– Наистина е уверен – отвърна Хобъл Франк, – но едва по-късно ще се разбере дали тази работа е добра, или не.

– Обидих го и сигурно няма да чака тук. Не мога да го оставя да продължи сам и трябва да тръгна с него, защото не искам да се откажа от изключително изгодна сделка. Ще признаете, че недоверието ви нищо не доказва.

– За теб вероятно не, но наш дълг е да те предупредим да бъдеш предпазлив. Казахме, че горе, накъдето си тръгнал, не е възможно да се намери петрол. С това, разбира се, не твърдя безусловно, че твоят Гринли непременно е мошеник, понеже не е изключено да се е заблудил. Но най-откровено ще ти призная, че физиономията му не ми харесва. Що се отнася до мен, то аз бих премислил нещата десетина пъти, преди да му се доверя.

– Благодаря ти за искреността, но съм на мнение, че никой човек не може да бъде държан отговорен за физиономията си, защото не си я е избрал сам.

– Заблуждаваш се, сър. Наистина лицето на детето му се дава от природата, но после под влияние на възпитанието и на други фактори се променя. Не бих се доверил на човек, който не е в състояние открито да ме погледне право в очите, а точно такъв е случаят с мастър Гринли. Съвсем не искам да го смяташ за негодник, а ми се ще само да те предупредя да бъдеш предпазлив.

– Що се отнася до това, сър, и без предупреждението ти не бих постъпил лекомислено. Аз съм бизнесмен и си правя сметката. От само себе си се разбира, че когато става въпрос за толкова голяма сума, ще си помисля сто пъти, преди да кажа и две думи.

– Да, туй ми е ясно, обаче ти липсва опит в Дивия запад. Вярвам ти, че в твоята кантора ти си човекът и специалистът, от чието око нищо не убягва. Но тукашният начин на живот ти е чужд. Като оставим петрола настрана, ти, който си богаташ, се каниш заедно

с човек, когото не познаваш, да отидеш на място, където, в случай че те заплаши опасност, не можеш да разчиташ на никаква помощ и...

– О, та ние сме двама срещу един! – прекъсна го банкерът, посочвайки своя придружител.

– В момента да, но дали и по-късно ще е така, отсега не можеш да знаеш. Там горе Гринли може да има помагачи, които да те очакват. Освен това не бива да забравяш, че както по всичко личи, червенокожите са се разбунтували. А дори и да не беше така, обстоятелството, че сте двама срещу един, ни най-малко не ти гарантира някаква безопасност. Той неочаквано може да те застреля или по време на сън да те нападне и върже, за да измъкне от теб пари или нещо друго. Затова ти предложих да почакаш тук, докато дойдат Олд Шетърхенд и Винету. Те са прочути и опитни мъже, на чието мнение можеш да се осланяш.

Минута-две Ролинс гледа мълчаливо и замислено пред себе си, а после попита:

– Нима мислиш, че двамата джентълмени ще проявят някакъв интерес към моя проект?

– Убеден съм. Петрол горе край река Чели! Уверявам те, че много внимателно ще огледат човека, който твърди подобно нещо! Най-вероятно ще ти предложат да те придружат до там, а с тях двамата ще си в по-голяма безопасност, отколкото ако те охраняват сто войници.

– Напълно ти вярвам, но както сам видя, за съжаление не ми е възможно да дочакам пристигането им. Ако настоявам да остана тук, Краля на петрола ще продължи без мен.

– Убеден съм в това, защото знам и причината. Най-вероятно страшно се бои от подобни спътници.

– И да си прав, и да не си, остава ми само едно: или да продължим заедно с Гринли и да се изложим на опасностите, на които ни обърна внимание, или да се откажа от една сделка, която ще ми донесе милиони, ако излезе успешна.

– Това е вярно. Аз си изпълних дълга, а ти най-добре знаеш какво решение да вземеш.

– Трудно е, много е трудно, още повече че трябва да реша бързо. Досега имах пълно доверие в Гринли, но то вече, кажи-речи, се разклати. Какво да направя? Да се откажа? Ще е най-голямата глупост, ако работата излезе напълно честна! Мистър Баумгартен, тук ти си ми най-близък, какво ще ме посъветваш?

Младият немец внимателно следеше разговора, без да се намесва. Едва след като се обърнаха към него и го подканиха да говори, той отвърна:

– Работата е толкова важна, че се отказвам да ви давам съвети. Иначе върху мен би паднала такава отговорност, каквато не съм в състояние да поема. И тъй, с ваше разрешение, сър, няма да ви дам съвет директно, но мога да ви кажа какво бих сторил на ваше място.

– Е? Да се откажа ли, или да тръгна срещу опасностите?

– Нито едното, нито другото.

– Но трета възможност няма!

– О, има!

– И коя е тя?

– Продължаваме заедно с Краля на петрола, без да се излагаме на опасност.

– Как ще стане това?

– Ще помолим тези двама джентълмени, мистър Франк и мистър Дрол, да ни придружат.

– Хмм! – промърмори bankerът. – Мислиш ли, че това може да ни е от полза?

Изглежда, той не вземаше двете човечета много на сериозно.

– Несъмнено! – отговори му счетоводителят убедено. – Който е бил тъй дълго с Винету и Олд Шетърхенд, както тези мои скъпи съотечественици, на него може да се разчита. А да не говорим за това, че и без друго мистър Франк и мистър Дрол са мъже, които много-много не си поплюват.

– Така си е! Но дали ще се съгласят да тръгнат с нас?

– Надявам се, ако ги помолим.

– Не, няма да дойдем – отвърна Хобъл Франк.

– Няма ли? – попита Баумгартен. – Защо?

– Първо, защото трябва да останем тук, за да се срещнем с Шетърхенд и апаха, и второ, защото имаме навика да сме с хора, които ни имат доверие.

– Та ние ви имаме доверие!

– Не е вярно.

– От къде на къде?

– Нима мистър Ролинс не изрази съвсем ясно съмнението си дали ще сме ви от полза?

– Той не вложи в думите си такъв смисъл. Освен това ти го разтревожи и сам си виновен, ако той проявява някакво съмнение. Що се отнася до мен, аз ви смятам тъкмо за хората, от които имаме нужда, и мисля, че няма да изоставите на произвола на съдбата един съотечественик.

– Хмм, туй за съотечественика е вярно. Един немец винаги и навсякъде може да разчита на нас. Тъй че аз навярно бих дошъл, но се налага да останем тук.

– Налага се? Едва ли. Винету и Олд Шетърхенд могат да ни последват или да почакаат тук, докато се върнем. До река Чели има само три дни езда. Значи времето за път до там и обратно е шест дни, а това сигурно не е кой знае колко много за хора, които не си броят часовете. За теб и за тях дори месеците и годините нямат чак такова значение.

– Признавам, че е така. Впрочем убедени сме, че прославените ни приятели с радост ще ни почакаат или даже ще ни последват, стига само ранчерото да ги помоли от наше име. Те не подозират, че сме тук, и удоволствието да ни видят тъй неочаквано ще ги накара да изпълнят желанието ни. Какво ще кажеш, братовчеде Дрол?

– Тръгваме с тях – отговори му веселякът, взел набързо решение. – Олд Шетърхенд сигурно ще ни последва, а също и апахът. Горя от нетърпение да проверя какви ги върши Краля на петрола и тъй като той не иска да чака, не ни остава нищо друго, освен да го придружим. Имаме две важни причини: сделка, струваща милиони, и немец, който очаква от нас съчувствие и помощ.

– Благодаря ви! – каза Баумгартен и стисна ръцете на двамата. – Аз също ще бъда откровен и ще призна, че никога не съм имал пълно доверие в Краля на петрола. Именно затова помолих мистър Ролинс да ме вземе със себе си. Пътьом непрекъснато наблюдавах Гринли, не го изпусках из очи, но не забелязах нищо, което би могло да засили подозренията ми. Като знам, че вие сте с нас, вече не ме е страх. Да си стиснем ръцете и да станем добри приятели!

Той отново им подаде ръка и банкерът последва примера му. Изглежда се радваше, че е намерил такива придружители. Ранчерото се беше приближил до тях, бе чул последната част от разговора им и се обади:

– Правилно постъпвате, мешърс, дръжете здраво един за друг! Не мисля, че това е необходимо заради Краля на петрола, защото не мога да кажа лоша дума за него, но ви давам този съвет заради индианците. Нихорасите и навахите са изровили бойната секира, а казват, че вече дори и на иначе толкова миролюбивите моки не можело да се има доверие. Какво да кажа на Винету и Поразяващата ръка, ако дойдат?

– Кажете им да ни изчакат или по-добре незабавно да ни последват към Чели – отговори Дрол. – Но много ще те помоля да не споменаваши и дума пред Краля на петрола!

– Обещавам ти, че нищо няма да научи. Но къде ли се е запилял? Ще отида да видя какво прави.

Той излезе пред портата, откъдето неотдавна бе минал Гринли, и се огледа за него. В същия миг забеляза група ездачи, които се приближаваха към ранчото от юг. Бяха все още твърде далеч и можеше да се различи само това, че водеха със себе си и товарни животни. Малко по-късно Форнър разбра, че сред тях имаше и жени и деца. Неколцина от ездачите бяха на коне, останалите бяха яхнали мулета.

Начело яздеше дребно човече, облечено в дълга и твърде широка ловджийска шуба от козя кожа. Това беше Сам Хокинс. Той накара старото си муле Мери да премине в галоп, спря пред Форнър и го поздрави:

– Добър ден, сър! Това поселище се нарича Ранчото на Форнър, нали?

– Тъй вярно, мастър, така е – отвърна фермерът, като огледа първо дребосъка, а после и следващите го ездачи. – Мастър, изглежда сте преселници, а?

– Да, ако нямаш нищо против.

– Нямам, стига само да сте честни люде. Откъде идвате?

– Тъй малко от Тусон.

– Тогава сте изминали много тежък път, още повече че сред вас има и деца. А накъде сте тръгнали?

– Към Колорадо. Ранчерото у дома ли си е?

– Да, както виждаш. Аз съм.

– Тогава ще ни разрешиш ли да останем при теб да си починем до утре сутринта?

– Нямам нищо против. Надявам се, че няма да съжалявам.

– Няма да те изядем, можеш да бъдеш сигурен. А каквото получим, с удоволствие ще заплатим.

Той слезе от седлото. Отначало Краля на петрола стоеше доста настрана, но после се приближи и чу всичко. Намиращите се на двора хора също се приближиха до портата, когато там пристигна групата ездачи, които слязоха от животните. Не всичко мина тъй гладко, както се очакваше. Мулето на госпожа Розали, изглежда, беше твърде своенравно и не пожела да ѝ позволи да слезе на земята, а искаше да продължи нататък. Винаги галантен, Хобъл Франк ѝ се притече на помощ, но това толкова възмути мулето, че то подскочи едновременно с четирите си крака и я хвърли от гърба си. Сигурно жената щеше да падне много лошо, ако Франк не се окажа тъй сръчен да я подхване още във въздуха. Но вместо да му изкаже благодарността си, тя рязко се освободи от него, здравата го ръгна в ребрата и гневно го сряза:

– Sheep's-head! – което означава овча глава.

– Sheep's-nose (овча муцуна)! – отвърна ѝ той по своя тъй добре познат бърз и находчив начин.

– Clown (палячо, грубиян)! – продължи тя разгневено, като размаха пред носа му десния си юмрук.

– Stupid girl (глупава гъска)! – изсмя се Франк и ѝ обърна гръб.

Госпожа Розали го беше взела за американец и затова си послужи с онези английски ругатни, които знаеше, обаче това „stupid girl!“ така я разлюти, че тя хвана ръката му и понеже словесното ѝ богатство на английски се беше изчерпало, започна гръмогласно да го ругае на немски:

– Магаре такова! Как може тъй да нагрубявате една дама! Знаете ли коя съм аз? Аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер. Ще ви дам под съд! Първо подплашвате мулето ми, а после пък смазвате талията ми с ръчищата си и най-сетне ми отправяте в лицето таквиз ругатни, дето никой свестен човек не бива дори да знае. Туй деяние непременно заслужава мъст! Ще поискам да ви накажат за назидание. Разбрахте ли ме?

Тя го погледна най-предизвикателно и войнствено сложи ръце на кръста. От изненада Хобъл Франк отстъпи крачка назад и попита:

– Какво? Името ви Розали Еберсбах ли беше?

– Да – отговори тя, като от своя страна го последва с една крачка.

– По баща Моргенщерн? – продължи той, правейки други две крачки назад.

– Разбира се! Или може би имате нещо против? – отвърна тя и пристъпи две крачки към него.

– Овдовяла Лайермюлер?

– Разбира се! – кимна тя.

– Амче тогаз сте навярно германка?

– И то каква! Кажете само още някоя дума не на място и ще има да ме помните! Свикнала съм да се отнасят към мен с галантност. Разбрахте ли ме?

– Та нали бях галантен към вас?

– Галантен ли? Хайде бе! Да не би да е галантно да посягате на мулето ми?

– Искях само да го задържа, защото не ви се подчиняваше.

– Не се подчинявало ли? Е, туй вече надхвърля всякакви граници! Запомнете, че на мен ми се подчинява

всяко магаре! А освен това почти ме смазахте в прегръдките си. Дъхът ми секна, а от очите ми буквално изхвърчаха искри. Най-строго ви забранявам такова поведение. С една дама трябва да се отнасят съвсем нежно и внимателно. Ний сме по-красивият и по-ефирен пол и искаме да се държат с нас деликатно. А който ни посяга като хамалин...

Тя замлъкна, защото я прекъснаха. Причина за това бе възклицанието, разнесло се зад гърба ѝ, възклицание на удивление и възхита:

– Божичко, ами че туй навярно е прочутият Хобъл Франк!

Франк бързо се извърна и щом съзря човека, който извика, със същото голямо удивление възкликна:

– Нашият кантор Хампел! Нима е възможно? Слизайте от седлото и полетете в прегръдките ми!

Непохватният ревностен привърженик на оперното изкуство както обикновено и този път бе изостанал назад и едва сега се беше добрал до портата. Той вдигна предупредително показалеца си и отвърна:

– Кантор емеритус, ако мога да ви помоля, господин Франк! Нали знаете, че е само заради изчерпателността и за да се избегне евентуално объркване с някой друг човек. Твърде възможно е да съществува и втори кантор Матеус Аурелиус, който все още не се е пенсионирал. И освен това, преди да сляза от коня, ми се иска да ви обърна внимание и на още нещо.

– И к'во е то?

– Веднага ще ви кажа.

– Нали виждате колко съм нетърпелив да го чуя, мой многоуважаеми и скъп господин кантор.

Канторът предпазливо се свлече от коня и с величествени движения прегърна съотечественика си. Франк се засмя и каза:

– Тук пувидимому се намираме в Дивия запад, дето всъщност не е необходима никаква изчерпателност. Но ако ви доставя радост и удоволствие, ще ви казвам господин кантор.

– Моля, моля, господин кантор емеритус!

– Добре де, добре! Но сега ми кажете най-напред

отде и как се довахте тъй неочаквано. Съвсем официално можете да сте сигурен, че не съм смятал за възможен някакъв резервоар тук с вас.

– Навярно искате да кажете ревоар, което ще рече среща, виждане! Това много ме учудва. Трябваше да сте готов за среща с мен. Нали ви е известно намерението ми да композирам опера?

– Да. Споменахте за някаква опера от три или четири действителности.

– Дванайсет! И не действителности, а действия! Ще бъде героична опера и тъй като сте ми разказвали за героите на Запада, исках да тръгна с вас на пътешествие из Запада, за да събера материал за тази опера. За съжаление заминахте, без да ме уведомите, но тъй като горе-долу знаех накъде сте поели, ето че ви последвах.

– К'ва непредпазливост! Да не си мислите, че тук хората се срещат тъй лесно и бързо както у дома в мазето или на тавана? Действали сте с направо опасна непредпазливост и непременно трябва да ви направя строга забележка заради вашите репризи, защото има...

– Навярно искате да кажете капризи – прекъсна го канторът, – макар че не съм съгласен с вас.

При тези думи Франк сбърчи чело и с много строг и сериозен глас заяви:

– Слушайте, господин кантор, вече за трети път ми противоречите. В никакъв случай не мога и не бива да търпя подобно нещо. Първите два пъти ви се разминаха безнаказано, но няма повече да разпъвам на кръст снизхождението си. Вий знайте не само кой съм и к'во съм, но и на що съм способен. А сега си позволявам да ви представя моя приятел и братовчед, след което се надявам да ме запознаете с вашите спътници.

Канторът назова имената на всички хора, пристигнали заедно с него. Вдигна се весела врява, докато лично се запознаваха мъжете, които бяха слушали толкова много един за друг и особено когато Сам, Дик и Уил разбраха, че ще се срещнат с Винету и Поразяващата ръка. Имаше много да си разказват, да се от-

говаря на хиляди зададени въпроси. Но най-напред беше необходимо да направят лагер и да се погрижат за животните. Всичко друго трябваше да се отложи за по-късно.

Известно време Краля на петрола мълчаливо ги наблюдаваше. Беше обещал, че ще сложи ръка на кервана и ще го заведе при брат си и неговия спътник. Той използва момента, когато Сам Хокинс се отдели от останалите, учтиво го поздрави и каза:

– Сър, чух, че ти си Сам Хокинс, прочутият уестман. Споменаха ли ти моето име?

– Не – отговори дребосъкът също тъй учтиво.

Краля на петрола и Бътлър не си приличаха. Затова Сам не можеше и да подозира, че пред него е застанал един толкова близък роднина на бандита.

– Казвам се Гринли. По тези места ме наричат Краля на петрола, защото знам едно място, където има изключително богато нефтено находище.

– Нефтено находище? – незабавно попита Сам с интерес. – Ами тогава си голям късметлия и можеш да станеш страшно богат човек. Ти самият ли ще се заемеш с експлоатацията на находището?

– Не, твърде съм беден за такава работа.

– Значи ще го продадеш?

– Да.

– Имаш ли си вече купувач?

– Намерих един. Вътре в двора е, казва се мистър Ролинс, банкиер от Браунсвил в Арканзас.

– В такъв случай не му позволявай да те изиграе и му поискай колкото можеш повече! И сега заедно с него си на път за петролния извор, така ли?

– Да.

– Далеч ли е оттук?

– Не особено.

– Да, разбира се, мястото е твоя тайна и няма да те разпитвам. Но ти ме заговори и разбирам, че имаш някаква причина, за да поискаш да се запознаеш с мен.

– Така е, сър. Преди малко се спомена, че сте тръгнали за Колорадо, нали?

– Вярно е.

– Моят петролен извор е край река Чели и оттук нататък пътят ми съвпада с вашата посока.

– Наистина е тъй, но защо го казваш тъкмо на мен?

– Защото искам да те помоля за разрешение да се присъединя към вас.

– Заедно с твоя banker?

– Да, и с неговия счетоводител, който го придружава.

Сам огледа Краля на петрола от глава до пети, а после отговори:

– Хмм, тук човек страшно трябва да внимава в избора на спътниците си.

– Много добре знам. Но я ми кажи, сър, нима приличам на човек, комуто не можеш да имаш доверие?

– Не твърдя подобно нещо. Защо искаш да пътуваш с нас? Едно петролно находище се държи в тайна и е странно, че държиш да се присъединиш към нас, ако не се лъжа.

– Що се отнася до това, убеден съм, че човек като Сам Хокинс няма да вземе да ме измами.

– Добре, с тези думи улучи самата истина. Сигурно е, че заради мен и моите другари няма да изгубиш нито капка петрол.

– Имам и друга причина, дори две. Червенокожите са се разбунтували и с вас ще се чувствам по-сигурен. Надявам се ще ме разбереш, нали?

– Много добре те разбирам.

– Освен това мистър Франк ме постави в извънредно трудно положение. Най-откровено споделихме с него какво ще правим горе край Чели, а той отвърна на искреността ни с това, че събуди в банкера съмнения. Мистър Франк не вярва, че край Чели има петрол.

– Хмм, не мога да му се сърдя. Длъжен съм да ти кажа, сър, че и аз не вярвам.

– Значи и ти ме смяташ за измамник?

– Не.

– О, така е. Изобщо не съществува друга възможност, щом не вярваш на думите ми.

– Мисля, че ти самият си бил заблуден.

– Никой не ме е заблудил, защото аз сам открих находището.

– Имаше ли друг човек с теб?

– Не.

– Много просто, тогава сам си се заблудил и си взел някаква друга течност за петрол.

– Не е възможно, сър. Та каква ли ще е тази друга течност?

– Не знам, но мога да се закълна, че край Чели няма никакъв петрол.

– Познаваш ли онези места?

– Да, веднъж бях там за няколко дни, но и не е необходимо да стоиш дълго. Даже не е нужно да си бил по тези места, за да знаеш, че там не може да се намери петрол. Е, ако беше казал, че си открил злато и сребро или някакъв друг метал, навярно бих ти повярвал, но петрол – никога!

– Дадох да го изследват!

– Аха! И какво излезе от експертизата?

– Напълно ме задоволи.

– Нищо не проумявам. Тогава е станало някакво чудо и ти признавам, че изпитвам голямо желание да видя този странен петрол.

– Можеш да го видиш, сър. Ако ни разрешиш да се присъединим към вас, ще го видиш.

– Ще ме заведеш до находището?

– Да.

– Добре, това наистина е страшно интересно. Значи мистър Франк не повярва в съществуването на петрола, а навярно също и мистър Дрол, а? И това те ядосва, нали?

– По-скоро фактът, че заради тях и банкерът стана недоверчив. Нямам нищо против те да се съмняват десетократно или стократно. Но не биваше да му втълпяват какви ли не подозрения. Така могат да ми провалят сделката.

– А мистър Ролинс действително ли се разколеба?

– Да. Затова те помолих да ни вземеш с вас. Под вашата закрила няма повече да мислят, че кроя нещо срещу тях. Ще ми направиш ли тази услуга, сър?

– С удоволствие, но преди това ще попитам и моите приятели.

– Нима е необходимо, сър? Нима се налага да вземаш разрешение от другите?

– Мисля, че си човек, който най-напред трябва да се опознае и изпита. И за да видиш, че мнението ми за теб не е чак толкоз лошо, няма да питам другарите си, а направо ти давам съгласието си.

– Кога ще тръгнете?

– Утре в ранни зори, ако не се лъжа. А ти кога искаше да продължиш?

– Още днес. Ще се опитам да склоня мистър Ролинс и мистър Баумгартен да почакаат до утре.

– Опитай, сър, защото животните ни са изморени, жените и децата също. Надявам се да не съжалявам, че съм ти дал съгласието си.

– Не се безпокой, сър! Аз съм честен човек и мисля, че го доказах, като въпреки евентуалната опасност, на която се излагам, съм готов да ти покажа находещето. Друг едва ли би постъпил така.

– Вярно е, поне аз много бих внимавал да не издам тайната си на някой друг освен на купувача. Значи се споразумяхме, сър, утре призори потегляме.

Той му обърна гръб и се отдалечи. Краля на петрола се отправи към двора като процеди едно проклетие и после гневно промърмори под нос:

– Негодник! Ще ми платиш за това! На мен да ми кажеш подобно нещо в очите! Първо трябвало да бъда наблюдаван и изпитан, за да можело да ме смятат за честен човек! Гръм да те порази! Вече се радвам, че брат ми иска да спипа тези негодници. След тази обида ще е направо блаженство да ги вкарам в клопката му. Ще видят петрол, и то какъв!

Седлата на животните бяха свалени и те пасяха свежа трева или се наслаждаваха на речната вода. С мощта на пръти и върлини, заети им от Форнър, и с одеяла бяха издигнати импровизирани палатки на двора. Скоро дворът се изпълни с аромата на печено месо и топли царевични пити. На последвалото угощение бяха поканени Хобъл Франк и Леля Дрол.

Франк започна да се усмихва под мустак, щом забеляза какви грижи полагаше за него госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер. Тя му поднасяше най-хубавите парчета и той беше принуден да яде много повече от обикновено, а когато най-сетне не бе в състояние да погълне нито хапка, взе най-енергично да ѝ благодари, защото тя искаше да го насили да изяде още една вдигаща пара царевична питка. Жената го помоли:

– Господин Хобъл Франк, вземете де, само още и тази! Давам ви я със страшно удоволствие. Разбрахте ли ме?

– О, да – засмя се той. – Още отпреди забелязах, че с голямо удоволствие искате да ми дадете някои неща. За малко щях да получа дори шамари.

– Щото не знаех кой сте всъщност. Ако ми бяха казали, че сте прочутият Хобъл Франк, туй недоразумение изобщо нямаше да се случи.

– Значи към някой друг щяхте да сте груба?

– От само себе си се проумява. Такво поведение е истинска обида, а аз не позволявам да ме обиждат, щото съм не само образована, ами и храбра жена и знам много добре как трябва да се държа, щом като не се отнасят към мен с полагаемата се на всяка дама нежност и състрадателност.

– Повтарям ви, че и дума не може да става за грубост или обида. Просто исках да проявя към вас рицарско внимание, тъй като мулето ви се беше заинатило. Съвсем погрешно отправихте упреците си към мен, а всъщност то беше съществото, което не се прояви като джентълмен спрямо вас.

– Но що ви трябваше да го нападате? Нямахте ни най-малка причина. Щях и сама да се справя с него. Умея да излизам наглава с магарета, от който ще вид да са. Но вий все ще ме опознаете. Ако някой път изпитате нужда от много решителна личност, обърнете се към мен. Не ме е страх ни от магаре, ни от муле, нито от червенокожи индианци, нито от бели бледолики. Господин кантор емеритусът ни е разказвал толкова много хубави и мили неща за вас, че ви обикнах и

съм готова да ви се притека на помощ в каквато и да било беда и опасност. Можете да разчитате, че за вас ще се хвърля и в огъня, щом се наложи. Ето, вземете и туй парченце говеждо печено, то е най-хубавото, което съм избрала за вас.

– Благодаря, благодаря! – възпротиви се той. – Не мога повече, наистина не мога! Натъпкал съм се догоре и ако продължа да ям, не е изключено да си навлека някое опасно устройство.

– Навярно искате да кажете разстройство, господин Франк – прекъсна го канторът.

При тези думи дребосъкът гневно го сръза:

– Я мълчете, загубен емеритехникус такъв! К'во ли разбирате от гръцки и арабски речници! Вярно, можете да свирите на орган, а вероятно и да компотирате опери, но иначе не бива и „гък“ да казвате, още повече в присъствието на прериен ловец и учен като мен. Река ли да се впусна с вас в някой научен спор, веднага ще сте принуден да си подвиете опашката!

На следващия ден си бяха поставили за цел да стигнат до едно усамотено пуебло, разположено на южния склон на планините Моголон. Трябваше да тръгнат много рано и пътем не биваше да спират да почиват често и дълго. Въпреки това не си легнаха кой знае колко навреме. Хора, които никога не се бяха виждали, а толкова бяха искали да се запознаят, имаха много да си приказват. Тази вечер между Хокинс, Стоун и Паркър, от една страна, и Франк и Дрол, от друга, бе сключено побратимство, както обикновено правят уестманите помежду си. Само най-изтъкнатите ловци проявяват сдържаност и никой не се осмелява да им предложи подобни близки и сърдечни отношения.

Банкерът не разбираше немски и заради него често използваша английски. Така и Гринли можеше да вземе активно участие в разговорите. Той явно полагаше всички усилия, за да предизвика симпатия, което като че донякъде му се удаваше, макар германските преселници да не разбираха кой знае колко английски. Изглежда, съмненията на банкера започнаха да се разсейват. Както подобаваше на възрастта им, Ши Со и

младият му спътник Адолф Волф участва в разговора само когато някой ги попиташе нещо.

При чудатия характер на хитреца Сам Хокинс, при веселостта на Дрол и особнячеството на Хобъл Франк се разбираше от само себе си, че разговорът бе изключително оживен. Времето минаваше бързо и всички бяха учудени, когато най-сетне Уил Паркър напомни, че вече минава полунощ.

Оставаха им само четири или най-много пет часа за сън. След броени минути всички заспаха. Не беше необходимо да поставят стражи, защото навън пазеха ратаите на ранчерото.

6.

В публото

На зазоряване Форнър се погрижи за кафето и за току-що изпечени царевични питки, тъй че преселниците не губиха време за приготвяне на закуска. Отведоха животните на водопой и ги оставиха да се напият до насита, защото до вечерта нямаше да намерят вода. Платиха на ранчерото, а на ратаите дадоха бакшиш и поеха на път.

Сам Хокинс се беше постарал жените да седят удобно на своите мулета. Децата настаниха в кошовете — един отляво и един отдясно на всяко муле. От покритите им със слама дъна нямаше никакви оплаквания. Така вече можеха да препуснат в галоп.

Колкото повече се отдалечаваха от реката, толкова по-неплодородна ставаше земята. Преди обед температурата все още беше поносима. Но колкото по-нависоко се издигаше слънцето, толкова по-голяма ставаше жегата, излъчвана от безплодната камениста земя, както и от свършено голите скалисти склонове на планините, тъй че немските преселници, непривикнали на такъв ужасен пек, едва издържаха.

Още няколко часа от следобеда продължиха да яздят през плитки падини или по необятни равнини, където не се виждаше и следа от растителност. После се появиха планински възвишения, които обаче не радваха окото, защото тук тъй скъперническата природа не ги бе дарила с нито едно-единствено дърво, нито дори с някой храст. Само нарядко на по-закътани места тук-там се мяркаше самотен кактус с фантастич-

на форма, чиято безцветна и безжизнена сивота не можеше да зарадва пътника.

Най-сетне, когато слънцето вече силно клонеше към хоризонта, жегата взе да намалява, и то по-бързо, много по-бързо, отколкото всъщност бе обичайно. Сам Хокинс внимателно огледа небето и по лицето му се изписа лека загриженост.

– Защо гледаш тъй нагоре? – попита го Хобъл Франк. – Като че хоризонтът не ти харесва, а?

– Въздухът започна да изстива неочаквано и бързо.

– Ах, навярно идва буря?

– Струва ми се, че има основание за подобно опасение.

– Би било добре! След такава суша и жегата една буря ще ни бъде добре дошла.

– Благодаря! В тези райони обикновено бурите изглеждат малко по иначе, отколкото навярно си ги представяш. Има години, когато тук не пада и капка дъжд. Да, дори имаше времена, когато не бе валило две или три години. И тогава, извие ли се някоя буря, то тя е страшна. Нека побързаваме да се доберем до пубелото.

– А още колко път ни остава?

– След половин час сме там.

– Тогава няма никаква опасност. По небето не се вижда нито едно облаче, тъй че могат да изминат часове, преди да се забули и смрачат над главите ни.

– Не се заблуждавай! Тук са необходими само броени минути, за да почернее небето. Мога да кажа, че просто надушвам насъбралото се във въздуха електричество. Я погледни моята Мери, виж я колко бърза, как издува ноздри и как размахва уши и опашка! Тя много добре знае, че приближава буря. Умното ми добиче!

Старото муле направо напираше напред и проявяваше такова безпокойство, което не можеше да остане незабелязано. И въпреки всичко неопитният човек не бе в състояние да забележи нищо застрашително. След като Франк сподели с братовчед си Дрол опасенията на Сам, приятелят му отвърна:

– Аз също си мислех вече за нещо подобно. По-

гледни само онази жълтеникава ивица, опасала целия хоризонт! Тя ще се надига все по-нависоко и по-нависоко и щом достигне зенита, бурята ще се развихри. Добре че скоро ще се подслоним!

– В пуеблото ли? Навярно там има само палатки, през които ще прониква дъждът.

– Какви ги приказваш! Нима още не си виждал пуебло?

– Не съм.

– Ще има да се чудиш, като стигнем. Много странно изглежда едно пуебло.

Думата идва от испански и означава „населено място“, с което се има предвид както една къща, тъй и цяло село. Индианците, живеещи в пуеблоси, се наричат пуебло-индианци или направо пуеблоси. Към тях се числят племената тано, тао, техуа, хемес, керес, акома, зуни и моки, а в по-широк смисъл също и пима, марикопа и папаго, живеещи по течението на Хила и южно от нея.

Пуеблото се прави или от камък, или от адобес (тухли, сушени на слънце, кирпич), или пък и от двете. Обикновено такава постройка се опира на някоя скала, която ѝ служи за задна стена, а каменни късове и отломки се използват за зидовете. Строежът се издига винаги стъпаловидно нагоре, тъй че всеки по-горен етаж се отдръпва малко навътре и всички етажи имат плосък покрив. Пред първия етаж остава свободно място, което е част от покрива на партера, в който има дупка – входа за партера. Вторият етаж също отстъпва малко назад от първия. Никой от етажите няма врата в истинския смисъл на думата, а само по една дупка в покрива, откъдето се спускат обитателите. Стъпала няма, само подвижни дървени стълби, които се подпират отвън от етаж на етаж и после се изтеглят. И тъй, който пожелае да влезе в партера, трябва да се изкачи на първия етаж и оттам да се спусне през дупката на покрива.

Близостта на скитащи се наоколо диви разбойнически орди е принудила най-старите уседнали и работливи жители на онези земи да изграждат подобни

строежи. Колкото и да е проста конструкцията на публото, то представлява крепост, която не е възможно да бъде превзета с тогавашните средства за водене на война. Необходимо е само да се изтеглят стълбите и врагът не може да се изкачи. А ако нападателите носят със себе си стълби, то трябва да атакуват и превземат от долу нагоре всеки етаж поотделно.

Най-често индианците публо са много миролюбиви хора и са под надзора на различните индиански агентури. Но в по-отдалечените и пусти области има и публоси, които се смятат за свободни и на тях трябва да се гледа както на непокорните скитащи наоколо племена. Към същия вид индианци се числеше и публото, което нашите ездачи си бяха избрали за цел през този ден. Обитателите му бяха нецивилизовани индианци от племето на нихорасите, чийто вожд се казваше Ка Маку. Ка означава „три“, а Маку е множествено число от „пръст“, а Ка Маку – Три пръста. На вожд да бе дадено такова бойно и почетно име, защото в една битка бе загубил два пръста на лявата си ръка. Той беше известен като храбър, но алчен воин, на чиято дума и приятелство в обикновени времена човек може би можеше да се осланя, обаче когато различни племена бяха изровили бойната секира, бе твърде рисковано безрезервно да му се довериш.

Публото му се издигаше самотно, обляно от пурпурните лъчи на вече залязващото слънце. Освен приземния етаж то имаше още пет етажа, прилепени към отвесната каменна стена на планината. Зидовете на долните етажи бяха изградени от големи и здрави скални късове, свързани помежду си с адобес. Горните етажи се състояха изключително от сушени на слънце тухли. Постройката положително беше по-стара от половин хилядолетие и въпреки това по нея не се забелязваше ни най-малка пукнатина.

По терасите седяха жени и деца, всички заети с работа и със сериозен израз на лицата, какъвто бе и характерът на тези червенокожи. Но някой внимателен наблюдател може би щеше да забележи, че жените, а също и децата често и настойчиво поглеждаха на юг,

като че очаквах някой да дойде оттам. Мъже, а да не говорим за воини, изобщо не се мяркаха.

Но ето че от дупката на третата тераса се появиха трима души – един индианец и двама бели, които насочиха вниманието си на юг. Червенокожият беше вождът Ка Маку, който имаше висока жилеста фигура, а в косата му бе забодено гарваново перо. Лицето му не беше покрито с бои – признак, че пуеблото му живееше в мир. Затова и в пояса му бе затъкнат само ножът за скалпиране. Двамата бели до него бяха Бътлър и Полър. След като не забелязаха нищо, Бътлър се обади:

– Още ги няма, но сигурно ще дойдат преди да се свечери.

– Да, несъмнено ще побързат – съгласи се вождът. – Сред тях има умни мъже, на които едва ли ще убягнат признаците на приближаващата буря. Те ще ускорят ездата си, за да пристигнат тук преди да се е разразила.

– Значи ще удържиш на думата си. Мога да разчитам на теб, нали?

– Аз не лъжа. От дълго време си мой брат и към теб ще бъда честен. Но се надявам, че и аз мога да разчитам на теб и ще получа наградата, която ми обеща.

– Нали си стиснахме ръцете, това има стойността на клетва. Ти само се погрижи в най-скоро време да разговарям с Краля на петрола, без някой да ни види!

– Ще го доведе при теб. Бледоликите няма да искат да останат под открито небе, а ще се качат в пуеблото, за да не се измокрят. Тогава ще мога да ги пленя без съпротива.

– Ще трябва да отделиш от тях онези, които ти описах, за да повярват после, че ги е спасил Краля на петрола.

– Ще стане както казваш. Уф! Задават се ездаци, сигурно са те. Бързо се скрийте!

Двамата незабавно се изкачиха до най-горния етаж и изчезнаха. Вождът остана на мястото си и зорко започна да наблюдава приближаващите се хора.

Това бе дълга върволица от ездачи и товарни животни, подредени в индианска нишка. Само първите трима конници язدهа един до друг, а те бяха Сам Хокинс, Дрол и Хобъл Франк. Когато приближиха достатъчно и братовчедът на Дрол ясно видя пред себе си издигащите се една над друга тераси на пуеблото, каза:

– Такваз постройка още не ми се е изпречвала на пътя. Какъв ли ще е тоз архитектурен стил? Дали е византийско-вавилонски, или еврейско-мавритански? Може би е готическо-обективистичен, а може да е и гръцко-субективистичен. Във всеки случай за такъв експерт като мен е извънредно интересно да види с каква терасоподобна равномерност тези индианци пуебло са се заселили да живеят един връз друг. Драги Сам, ти проявяваш ли архитектурно разбиране за подобно амфидиалектическо оформяне на сградите?

Двамата се усмихнаха скришом весело един на друг. После мълчаливо продължиха да яздят, докато стигнаха подножието на постройката.

Стълбата, която служеше за качване на приземния етаж, беше изтеглена. Освен жените и децата по терасите се виждаха само неколцина мъже. Заел горда и неподвижна стойка, вождът очакваше пътниците да го заприказват. Използвайки обичайния за онези места говор, който представлява пъстра смесица от английски, испански и индиански думи, Сам вдигна глава и подвикна към него:

– Ти ли си Ка Маку, вождът на това пуебло?

– Да – кратко отговори индианецът.

– Искаме да си починем тук. Може ли да получим вода за нас и за конете ни?

– Не.

Отказът му беше само привиден. Планът на Ка Маку предвиждаше да задържи тези хора. Следователно трябваше да им разреши да вземат вода. Но не биваше в тях да се породи подозрението, че той гори от желание за това.

– Защо не? – попита Сам.

– Малкото вода, която имаме, едва стига за нас и нашите животни.

– Не виждам нито воините, нито конете ви. Къде са те?

– На лов. Скоро ще се върнат.

– Но тогава сигурно ви е останала вода. Защо отказваш да ни дадеш?

– Не ви познавам.

– Не виждаш ли, че с нас има жени и деца? Значи сме мирни хора. Трябва ни вода. Ако не ни дадеш, сами ще си потърсим.

– Няма да намерите.

– Мислиш ли, че белите мъже нямат очи?

– Търсете! После ще разбера дали можете да виждате.

Той им обърна гръб и се престори, че повече не иска и да ги знае. Това бе твърде много за доблестния Хобъл Франк. Той каза гневно на братовчед си Дрол:

– Всъщност к'во си мисли тоз негодник, за какви ни взема? Ако ми хрумне, мога да проникна тиквата му с куршум и после сигурно ще стане по-учтив. Ний сме отбрани и възвишени хора, които могат да си покажат зъбите, и няма да се оставим да ни изгонят от високата порта като последни скитници. Предлагам да си поговорим с този консистентен мъж със сериозна компресия. Или си на друго мнение!

– Да – отвърна му алтенбургецът, – хич не е приятно да си жаден, а да нямаш вода, ама сигур ще намерим. Само трябва хубавичко да се озърнем наоколо.

Ездачите слязоха от конете, за да потърсят извора. Тук имаше достатъчно влага, защото близо до пубелото растеше трева, а недалеч имаше и няколко градинки, засадени с царевица, дини и други растения, чието отглеждане предполагаше обилно напояване. Но въпреки усиленото търсене не успяха да открият извора, тъй че накрая Франк недоволно възкликна:

– Глупаци сме ние и нищо друго! Ако Поразяващата ръка или Винету бяха налице със своето присъствие, отдавна щяха да открият водата. Мисля, че щяха даже да я надушат.

– Нямаме нужда от тези прочути воители – обади се Ши Со, който не взе участие в положените до момента усилия да намерят вода, а с кротка усмивка ги бе наблюдавал. – В случая, вместо да се търси, трябва да се размисли.

– Тъй ли? Ха, ами че мисли, де!

На Хобъл Франк му стана неприятно, че е възможно младежът, който, кажи-речи, все още беше хлапак, да прояви по-голяма проникателност от него.

– Вече го сторих – отговори Ши Со.

– Наистина ли? Тогава имай добрината да ни съобщиш официалния резултат от твоята напрегната духовна работа!

– Пуеблото е укрепление, което не може без вода. Тя му е най-необходима по време на обсада, така че човек лесно може да се досети къде се намира кладенецът.

– Аа, ти мислиш, че навярно е вътре, нали? И къде по-точно?

– Във всеки случай не и на някой от горните етажи – усмихна се младият индианец.

– Не, и аз още не съм виждал кладенец на черковна камбанария. Ще трябва да го търсим най-долу.

– Където е бил изкопан още преди столетия, когато е било строено и пуеблото.

– Правилно! Туй е ясно като мътеница. Слушай, скъпи ми млади приятелю, като че ти не си чак толкоз глупав, колкото изглеждаш. Продължиш ли да се развиваш тъй и занапред, може би отчасти ще е възможно от теб да излезе нещо. Значи трябва да търсим в приземния етаж. Амче как ще влезем вътре? Не виждам никаква субективна входна порта, нито пък право или вито стълбище, а обичайните подвижни стълби специално са ги прибрали. Ако направим една египетско-вавилонска пирамида, като единият се покатери върху раменете на другия, неколцина от нас ще могат да се качат горе на покрива и оттам да се спуснат вътре в партера, дето се намира търсената аква дестилантериум¹⁴.

---

¹⁴Дестилирана вода (деформиран латински) – бел. прев.

При тези думи Сам Хокинс се обади:

– Но това би означавало насила да получим достъп до водата, нещо, което по възможност трябва да избегнем, ако не се лъжа. Струва ми се, че можем да го избегнем. Вождът се кани да слезе. Мисля, че иска да говори с нас.

Действително в този момент Ка Маку се спусна до първата платформа. Пристъпи до ръба ѝ и попита:

– Бледоликите намериха ли водата?

– Разреш ни да се изкачим при теб и тогава ще я намерим – отговори му Сам.

– Мислиш, че тече тук горе?

– Не, под теб, в приземния етаж.

– Отгатна. Бих ви дал малко вода, но тук тя е такава рядкост, че...

– Ще ти я платим – прекъсна го Сам.

– Това е добре! Но дали моят бял брат знае, че няколко червенокожи племена са изровили бойната секира срещу бледоликите? Нима може да се доверя на белите?

– Няма защо да се страхуваш от нас. Навярно си чувал вече за нас. Тези двама воители, дето стоят тук, и мен ни наричат Детелиновия лист. Зад гърба ми пък...

– Детелиновия лист? – бързо го прекъсна вождът. – Но тогава ви знам имената. Те са Хокинс, Стоун и Паркър.

– Да.

– Защо не ми каза веднага? Детелиновия лист винаги е бил приятелски настроен към червенокожите мъже. Вие сте наши братя и ще ви посрещнем с добре дошли. Ще получите вода даром, и то колкото ви е необходима. Нашите жени ще ви изнесат.

На вика му се отзоваха няколко жени. Те изнесоха вода с големи глинени съдове. Нито Сам Хокинс, иначе толкова умен и прозорлив, нито който и да било от спътниците му можа да се досети, че поведението на вожда бе само преструвка.

Докато хората се освежаваха и напоиха животните, цветът на небето се промени по твърде застрашителен начин. Отначало то порозовя, после стана

тъмночервено и най-сетне – виолетово, за да премине накрая в мрачно черно, и то без да може да се каже, че по небосклона има облаци.

– Лоша работа – обърна се Уил Паркър към Хокинс. – Какво ще кажеш, Сам? Изглежда, ще има ураган или торнадо.

– Не ми се вярва – отговори дребосъкът, след като дълго и внимателно оглежда небето. – Но че ще има буря, ще има, и то каква, и страшно много вода ще се излее. Най-добре щеше да е да се подслоним, а също и конете, иначе ще се подплашат и разбягат.

След тези думи той се обърна към вожда и го попита:

– Какво ще каже моят червенокож брат за тези съмнителни и опасни признаци за промяна на времето? Какво се задава?

– Силна буря с толкова много дъжд, че след броени минути тук всичко ще плувне във вода.

– И аз мисля така, но нямам намерение да плувам или да допусна дъждът да повреди всичките ни вещи. Не е ли възможно да ни пуснете в публото?

– Нека моите бели братя се изкачат горе при нас заедно с жените и децата си. Върху тях няма да падне и капка дъжд.

– Ами животните ни? Няма ли да се намери и за тях някое място, откъдето да не избягат?

– Ей там наляво, зад ъгъла на публото има един корал, в който можете да ги затворите.

– Добре, тъй ще направим. Междувременно нека жените се качат при вас.

Спуснаха още няколко стълби, по които жените и децата се изкачиха на терасата на втория етаж, а оттам през дупката се спуснаха във вътрешността на първия. Няколко индиански скуоу заедно с вече поотрасналите си хлапета взеха сваления от мулетата багаж го занесоха на първата платформа, а оттам в приземния етаж.

От едната страна на публото, която им беше посочил Ка Маку, имаше открито четириъгълно място, оградено от доста високи стени. След като отведоха

конете в сигурния корал, Сам и другите преградиха входа с пръти, краищата на които поставиха в определените за тази цел дупки в зидовете. Тъкмо когато свършиха, блесна такава светкавица, сякаш цялото небе бе обхванато от пламъци и веднага след това тресна такъв гръм, от който земята потрепера. После започна да вали така, че се виждаше едва на няколко крачки и най-неочаквано се изви толкова силна буря, че хората бяха принудени да се притиснат към зидовете, за да не бъдат повалени на земята. Мъжете се затичаха към стълбите.

Всички се блъскаха да се качат на втората платформа и по единствената стълба един по един се запускаха на първия етаж при дъжд, наподобяващ по-скоро водопад. Всеки мислеше само за себе си и се блъскаше напред. За всичко друго хората бяха слепи и глухи. Никой не обърна внимание на петима или шестима индианци, появили се най-неочаквано до вождя, ръководещ слизането на преселниците.

До краката му лежеше капакът, с който се затваряше дупката. Наблизо лежаха няколко големи камъка, тежки по четиридесет-петдесет килограма, но те също никому не направиха впечатление. Банкерът и счетоводителят не бяха толкова опитни и сръчни като останалите и затова останаха последни. Тъкмо когато първият от тях се канеше да сложи крак на най-горното стъпало на стълбата, вождът му подвикна:

– Стой! Дръпни се назад! Ти не бива да слизаш долу!

– Защо? – попита Ролинс.

– Ще разбереш.

Заедно с другите индианци Ка Маку се нахвърли върху двамата, които, преди да се осъзнаят и да помислят за съпротива, се видяха повалени на земята и вързани. Виковете им за помощ бяха погълнати от разбеснялата се буря и тътена на гръмотевиците. Със същата бързина вождът изтегли стълбата и хвърли капака върху нея, а хората му изтърколиха отгоре тежките камъни. Преселниците не можеха вече да излязат. Бяха пленници.

Червенокожите поведоха банкера и Баумгартен към

по-долния етаж и с ласа ги спуснаха в приземния етаж. После затвориха и неговия вход с друг подобен капак. След това вождът изпрати един от хората си някъде. Въпреки светкавиците и гръмотевиците, бурята и дъжда човекът се затича, свърна зад ъгъла и след около десетина минути стигна до куп каменни късове. Тук се бяха оттеглили воините от пубелото заедно с конете си. Пратеникът им съобщи, че планираният удар е успял и вече могат да се върнат.

За тази неочаквана сполука най-много бе допринесла тъй изненадващо разразилата се буря, но едва ли беше по-малка и „заслугата“ на непредпазливостта, с която преселниците и ловците влязоха в капана.

Помещението, в което се озоваха жените и децата, беше без прозорци, високо около пет лакти. Освен дупката на тавана никъде в зидовете нямаше и най-малък отвор. Този етаж бе разделен от четири стени на пет „стаи“, средната от които беше най-голяма. Там се намираха жените и децата. В една ниша гореше малка глинена лампа, на чиято мъждукаща светлина се виждаше само на две-три крачки.

Госпожа Розали се огледа, поклащайки глава. След като из цялото помещение освен стълбата и лампата не забеляза никакъв друг предмет, тя каза възмутено:

– Е, ама таквoз чудо още не бях чувала и виждала! Нима може да напъхаш гостите си в дупка, дето няма ни канапе, нито къорав стол! Амче тук е също като в изба! Де да седне човек? Де да си закачи дрехите? Де да запали огън? Де да си свари кафе? Не се види ни прозорец, ни огнище! Ама наистина ще протестирам най-енергично! Ние сме дами, а дамите не подобава да ги напъхаш в... Мътните го взели! – прекъсна тя изплашено, когато чу първия гръм. – Стори ми се, че падна нейде съвсем наблизo! Нали?

– Да, тоз гръм удари наблизo, и то как! – отвърна госпожа Щраух. – Тъкмо гледах нагоре към дупката и ясно видях как се светна.

– Е, ами тогаз съберете се сички накуп в най-задния ъгъл! Чух пътем мъжете да говорят за това, че тук бурите били съвсем различни от наш'те бури в родината.

Ако една такваз американска светкавица мине през горната дупка, ей тъй, както си седим, сички ще изпукаме на място. Добре поне, че тук няма ни сено, ни слама и изобщо никакви запалими неща. Разбирате ли ме? Чувате ли само как горе плющи дъждът? Боже Господи, добрите ни мъже ще се наквасят до кости! После пък ще има настинка, хрема, болки в стомаха и корема и кой ще се тревожи, кой ще се страхува? Естествено, както се самоподразбира, ние, съпругите, ние, жените, ние, дамите! Дано дойдат по-скоро!

Желанието ѝ се изпълни мигновено, защото в този момент първият от тях, а именно Хобъл Франк, се спусна по стълбата, а след него лека-полека последваха и останалите. Щом стъпи на пода, той се отърси от водата, огледа се и разочаровано каза:

– Що за мизерна дупка е т'ва? Да не би туй да мяза макар и на провизорно жилище? Покорно благодаря! Ни лъч ведро дневна светлина! Ако тез червени джен-тълмени нямат за нас някое по-хубаво помещение, в най-скоро време ще им изпратя през океана един кралски саксонски строителен майстор. Нека той им покаже к'ва е разликата между мойта превъзходна вила „Меча лой“ край Елба и таз подземна хекатомба. Амче де да седне човек, като е изморен и му се ще да рискува някоя следобедна дрямка?

– Навсякъде, господин Франк – отговори госпожа Розали. Има достатъчно място.

– Как? К'во казахте? – раздразнено попита Хобъл Франк. – Навсякъде ли? Амче вий що не седнете? Сигур щото не ви отърва, а? А к'вото не ви се харесва, трябва да е достатъчно добро за мен, тъй ли? Тогаз ме бъркате с някой друг. С моите смайващи заложби и таланти аз не изпитвам нужда да се задоволявам с онуй, дето не е угодно и на другите.

– Мълчи, Франк! – подкани го Сам. – Тук не му е нито времето, нито мястото за подобни дразги. Имаме друга, по-важна работа.

– Тъй ли? И к'ва е тя?

– Преди всичко трябва да изпушим лулата на мира, ако не се лъжа.

– С тези индианци?

– Да, поне с вожда им. Нали сам знаеш, че може да бъдеш сигурен в един червенокож едва след като си пушил с него калюмета.

– Добре го знам. Но тогаз трябваше да го пушим още отвън!

– Та нали бързахме!

– Въпреки лошото време трябваше да намерим някоя и друга минута. А сега ни пъхнаха в таз изба и ако червенокожите не са искрени към нас, то тогаз все едно че сме... Хиляди дяволи! Видиш ли, историята започва! Ето че изтеглят стълбата. Дръжте я, дръжте я!

Франк се втурна напред и с високо протегнати ръце подскочи нагоре, за да докопа стълбата, обаче закъсня. Тя изчезна през отвора.

– На ти сега! – извика гневно той. – Ето че загазихме също като Питагор в бъчвата!

– Май че е бил Диоген – поправи го Сам през смях. – Но тази работа със стълбата и на мен ми се струва донейде съмнителна. Защо ли я изтеглиха? Дали спешно им е трябвала за някой от другите етажи? Я да видим дали всички са тук!

Оказа се, че банкерът и счетоводителят му липсваха. Ето защо Сам доволен заяви:

– Вече съм спокоен. Двамата са от нашата група и също трябва да се спуснат при нас. Стълбата спешно се е оказала необходима на някое друго място, ако не се лъжа.

– Ами защо сложиха горе капака и затвориха входа? – подхвърли Дрол.

– Как можеш още да питаш? – отвърна му Франк. – Действително се срамувам, че си ми братовчед и приятел! Когато вали, всеки разумен човек си затваря и вратата, и устата. А тук не само че вали, ами дъждът се лее като из ведро. Затуй затвориха и изхода – да не ни вали „прима визита“ върху кратуните. Толкоз ли не можеш да го проумееш?

– Да, скъпи приятелю и братовчедо Хелиогабалус Морфеус Едевард Франке, разбрах го, понеже умееш да обясняваш тъй добре.

– Да, сигурно туй ще е причината – съгласи се и Сам. – Имаме време. Нека поразгледаме жилището си, докато вождът слезе при нас.

Съвсем не останаха възхитени от „жилището“. Помещенията бяха абсолютно празни. Нямаше къде да седнат, нямаше одеяла, не се виждаше и следа от слама, сено или шума, от които да приготвят постеля, макар за един-единствен човек. Това значително понижи настроението на измокрените до кости хора. Но Сам не изгуби самообладание и след като се върнаха в средното помещение, каза:

– Скоро нещата ще се променят. Нека само дойде вождът. После ще получим всичко необходимо.

Младият Ши Со не взе участие в огледа на помещенията. Облегнал гръб о зида, той седеше на пода и замислено се вираше пред себе си, но когато чу утешителните думи на Сам, наруши досегашното си мълчание:

– Сам Хокинс се лъже. Нищо няма да се промени.

– Защо мислиш така? – попита дребосъкът.

– Ние сме пленници.

– Пленници ли? По дяволите! Как стигна до това заключение?

– Индианец съм и знам как стоят нещата, а вие сте опитни уестмани и също можете да се досетите. Преди да се спуснем, забелязах две стълби, облеgnати на стената на по-горния етаж. Ако са имали спешно нужда от стълба, защо не са взели някоя от тях, след като им бяха подръка, а изтеглиха тъкмо нашата?

– Аа! Аз също видях онези две стълби. Наистина е странно, че взеха именно тази, дето беше тук.

– И още нещо – продължи младежът. – Къде е Гринли, който се нарича Крал на петрола?

– Мътните го взели, имаш право! – възкликна слиясаният Сам.

– Защо липсват тъкмо двамата, които много вероятно той иска да измами? Знае, че ние не бихме допуснали да извърши подобна измама, и има намерение да ги отдели от нас. За да постигне целта си, се е обърнал за помощ към вожда.

– Но как и кога?

– Спомни си двамата бели, които заварихме в Ранчото на Форнър! Гринли разговаря с тях. Научих, че дори е бил доста време с тях зад къщата.

– Ако е така, действително нещата се връзват по начин, който ми вдъхва опасения. Но как могат да поемат риска да държат тук затворени толкова много хора? Та ние сме отлично въоръжени и можем да си пробием път и да излезем на свобода.

– Откъде и как?

– Като отворим капака.

– Опитайте де! Сигурно е невъзможно.

– Тогава през външния зид.

– Той е направен от камъни и от хоросан, който е по-твърд и от тях.

– А през тавана?

– Опитайте да видим дали ще си пробиеете път с ножовете!

– Но освен вожда отвън забелязах само жени и деца!

– Воините са се били скрили. Казаха, че са на лов. Та какъв ли дивеч ще се намери по това време на годината в тази пустош? Нали знаеш, че няколко индиански племена са изровили бойната секира. Щом те са тръгнали по бойната пътека и по всяко време е възможно да се появят на всяко място, нима тогава воините от някое друго племе ще проявят непредпазливостта да напуснат укрепления си лагер, за да отидат на лов и така да изложат живота си на опасност? И нима пубелосите изобщо ходят тъй масово на лов? Не преживяват ли по-скоро от добивите от градините си?

– Прав си. Не мога да оборя доводите ти. Нека се убедим дали е така и да опитаме дали капакът може да се отвори.

Дик Стоун и Уил Паркър застанаха един до друг. Сам се качи върху раменете им, за да достигне капака, и като го натисна с плещи, се опита да го отмести. Напразно. Капакът не се помръдна нито на сантиметър.

– Вярно, затворили са ни – каза той, докато слиза-

ше на пода. – Но ще им покажем на тези мерзавци, че криво са си направили сметката.

– Как? – попита Стоун.

– Ще пробием дупка и ще се измъкнем, или през зида, или през тавана. Да се захванем най-напред със зида.

На светлината на малката лампа огледаха първо зида. Показа се, както бе споменал Ши Со, че цялата дължина на външната стена беше изградена от масивни камъни, свързани помежду си с такъв хоросан, който никакъв нож не можеше да изкърти. А с други, поздравни инструменти те не разполагаха. Ши Со остана да седи на мястото си, без да взема участие в огледа.

После се заловиха с тавана. Всички мъже участваха в търсенето на подходящо място, като двама заставаха един до друг, а трети се качваше на раменете им. Стана ясно, че най-долният пласт на тавана се състои от гредоред, направен от здрав като желязо дървен материал, който в продължение на столетия не беше пострадал от влагата и оказваше на ножовете непреодолима съпротива. Така пленниците изобщо не разбраха от какво се състоеше по-горният пласт.

Жените наблюдаваха тези усилия с боязливо и нетърпеливо очакване. След като всичко се оказа безполезно и опитите бяха прекратени, госпожа Розали гневно извика:

– Нима е възможно да има толкоз лоши хора по света! На тези индиански обесници не сме им сторили и най-малкото зло и въпреки туй ни затварят тук, сякаш сме негодници, осъдени на десет години строг тъмничен затвор. Де да ми бяха тез подлещи ей тук пред очите, Господи Боже мой, как щях да им кажа истинското си мнение! Ей ти на още едно доказателство за туй, к'во става, като се осланяш на мъжете! И те ми били наш'те естествени закрилници, вместо да внимават и да ни закрилят, сами ни водят към най-големи нещастия!

– Мълчи де! – помоли я мъжът ѝ. – Нали ще обидиш господата с вечното си недоволно мърморене.

– К'во? Как? Вечно ли? – попита тя ядосано. – Че

откога съм почнала да говоря? Най-много от две-три секунди. А ти на туй му викаш вечно. Хич не ме е еня дали ще обидя някого, или не, щото съм в законното си право. А който има право, няма що да си трае. Бяхме толкоз глупави да позволим да ни затворят, ама аз нямам никаква вина. Все пак ми се ще да попитам к'во ни очаква и к'во ли ще стане с нас?

– Как може още да питате! – обади се Хобъл Франк, като ъгълчетата на устата му присмехулно потрепнаха. – Амче съвсем ясно е к'во ще стане с нас.

– Е, и к'во например?

– Най-напред ще ни сложат ремъци на краката и ръцете...

– Да не би и на нас, дамите?

– Естествено! После ще ни вържат на кола на мъченията...

– Също и нас, дамите ли?

– Разбира се! А след туй ще ни убият...

– И дамите ли?

– Без съмнение! И когато умрем, ще ни скалпират.

– Чумата да ги тръшне! Ама сигурно не и нас, дамите?

– То се знае, че и вас! Дори червенокожите имат обичая да скалпират женорята приживе, изобщо не изчакват да умрат, защото, нали знаете, дамите имат по-хубава и по-дълга коса, което придава на скалпа особено висока стойност...

– Покорно благодаря за таквиз ласкателства! – прекъсна го тя.

– Моля, моля – отвърна той, – ...и защото кожата на главата се смъква по-лесно от жив човек, отколкото от труп.

– Истината ли казвате, или искате да ме изплашите, господин Франке?

– Туй е самата истина, на която напълно можете да се осланяте.

– Тогаз тия индианци са истински безмилостни варвари! Но аз няма да допусна да ме скалпират нито жива, нито умряла! За нищо на света няма да им дам косата си. Ще се отбранявам. Ще защитавам скалпа си от

първия до последния миг. По-добре хич да не се залавят с мен, щото аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер, и ще им дам да се разберат!

При банкера и неговия счетоводител, не бе така оживено и шумно. Те лежаха в приземния етаж. Там не гореше никаква лампа и беше тъмно. Влажността на въздуха и бълбукащите звуци, които се дочуваха от време на време, ги наведоха на мисълта, че изворът се намира наблизко. Околните зидове бяха толкова дебели, че бушуването на бурята почти не се долавяше. След като ги спуснаха долу с ласа и затвориха дупката над главите им с капака, няколко минути двамата внимателно се ослушваха. Но всичко около тях остана тихо и спокойно, нищо не издаваше присъствието на друг човек. Ето защо банкерът поде разговор, разбира се, на английски:

– В безсъзнание ли си, мистър Баумгартен, или ме чуваш?

– Чувам ви, сър. Но положението ни наистина е за припадане. Какво сме им направили на индианците, че се отнасят така с нас?

– Хмм, и аз туй се питам. Защо плениха нас, а не и останалите?

– Що се отнася до това, предполагам, че и на тях не им е провървяло повече, отколкото на нас.

– Мислиш, че и те са пленени, така ли? Имаш ли основателна причина за подобно твърдение?

– Дори няколко. Но преди всичко не е възможно червенокожите да пленят нас, без да задържат и нашите спътници, защото в противен случай те сигурно ще се опитат да ни освободят.

– Това е вярно, но същевременно е и тъжно за нас, тъй като трябва да се простим с всяка надежда да се видим на свобода.

– И през ум не ми минава да се отчайвам! Аз се надявам до последния миг преди всичко на Божията помощ. И освен това не е изключено да можем да разчитаме на спътниците си. Вероятно и те са затворени като нас, но може би не са вързани. Вържени са.

При това имайте предвид какви хора има сред тях! Вярно, че този Хобъл Франк е чудновата и странна личност, но сигурно е безстрашен, храбър човек и славен уестман. Същото може да се каже и за Хокинс, Паркър, Стоун и Дрол, а що се отнася до останалите, с изключение на неблагонадеждния кантор положително няма да се намери нито един, който страхливо да скръсти ръце в скута си.

– Да, и аз мисля така. Но защо ни плениха? Това ми се ще да разбера. Може би, за да искат откуп?

– Едва ли. Подобно нещо би било в стила на бели бандити, но не и на индианци.

– Значи просто за да ни ограбят, така ли?

– И това не е причината, поне не е само тя. Ако беше така, начаса щяха да ни изпразнят джобовете, вместо да ни вземат само оръжията. Не съм уестман и не мога да твърдя нищо определено, но предполагам, че поведението на червенокожите е последица от избухналата война между тях и белите.

– По дяволите! В такъв случай няма на какво да се надяваме, тогава ще сме, тъй да се каже, военнопленници и навярно ще заплатим с живота си.

– Още не се е стигнало дотам! Нека най-напред опитаме да се освободим от ремъците!

Положиха всички усилия, напрягаха сили до краен предел, ала без каквото и да било успех. Ремъците бяха много здрави. Разбира се, ако на тяхно място бяха Олд Шетърхенд и Винету, навярно само след броени минути щяха да се освободят. Но банкерът и счетоводителят му бяха неопитни хора и им липсваше онази находчивост, която намира изход дори и от най-трудното положение. Те се отказаха от усилията си да скъсат ремъците, а изобщо не се досетиха да направят опит взаимно да ги развържат.

Лежаха един до друг тихо и безмълвно и чакаха. Както им се стори, измина дълго време. И ето че над главите си доловиха някакъв шум. Капакът изчезна. Двамата зърнаха обсипаното със звезди небе. Бурята бе утихнала и дъждът бе спрял. Беше се свечерило. Те видяха как стълбата се спусна и вождът слезе по

нея. Той се наведе над тях и ръцете му ги опипаха. След като се убеди, че все още са вързани и са лежали кротко, той им каза:

– Белите кучета са по-глупави и от виещите койоти. Направо влизат в жилището на червенокожите воини, без да помислят, че в момента между тях и нас е изровена бойната секира. Те заграбиха земите ни, нашите свещени места и ни прогониха. Отначало дойдоха малцина, но после станаха милиони, а ние бяхме милиони, а сме осъдени да изчезнем, както изчезнаха мустангите и бизоните от прериите. Но ние не умираме, без да си отмъстим. Бойната секира е изровена и всички бледолики, попаднали в ръцете ни, са загубени. Също и вие. Рано утре, още щом се зазори, коловете на мъченията ще бъдат издигнати и болезненият ви вой така ще проехти във въздуха, че лешоядите ще се стекат на ята, за да разкъсат месата ви още докато сте живи. И това ще стане, защото го казва вождът Ка Маку!

След тези думи той се изкачи по стълбата, изтегли я подир себе си и отново закри отвора с капака.

Заплахите му накараха двамата пленници да потреперят. Посещението на вожда окончателно съкруши банкера, а и Баумгартен вече не беше изпълнен с такова упование както преди. Още в ранни зори щяха да бъдат на кола на мъченията! Та това щеше да стане ужасно бързо и имаше твърде малко време за спасение!

Двамата споделиха опасенията си. Блъскаха си главите, за да намерят някакъв изход. Отново започнаха да опъват ремъците си, и то така, че те се врязаха в месата им, но без ни най-малък успех. И ето че след няколко часа пак доловиха шум. Капакът се отмести встрани и в отвора се появи човешка глава.

– Пет, пет, мистър Ролинс, долу ли си? – чува някой тихо да пита.

– Да, да! – отвърна банкерът доста високо от радост, изпълнен с нови надежди.

– Тихо! Ако ни чуят, загубен съм. Дали и мистър Баумгартен е при теб?

– Да, и аз съм тук – отговори немецът.

– Най-сетне ви намерих! Хиляди пъти изложих живота си на смъртна опасност, за да ви спася. Съпротивлявахте ли се? Ранени ли сте?

От думите му лъхаше кажи-речи, нежна загриженост.

– Не, здрави и читави сме – отговори Ролинс.

– Почакайте малко. Ще се опитам да донеса стълба. Навсякъде по горните тераси стоят постове, но с радост ще рискувам живота си, само да ви спася.

Главата му изчезна от отвора.

– Слава Богу! Ще избягаме! – обади се банкерът с въздишка на облекчение. – Това беше Гринли, нашият Крал на петрола, нали?

– Да – отговори счетоводителят. – Не успях да видя лицето му, но го познах по гласа, макар че говореше шепнешком.

– Той ще ни измъкне оттук. Рисува живота си, за да ни освободи. Това не е ли от негова страна и смело, и доблестно, изключително смело и доблестно?

– Да, много!

– Ето още едно доказателство как хора с иначе твърде проникателни умове могат да се излъжат в някого. Исаха да гоzakлеймят като мошеник. Сега вече можем да сме твърдо убедени, че той заслужава безрезервното ни доверие. Сам виждаш колко е почтен и верен. Сигурно никога повече няма да се усъмня в него.

В този миг Краля на петрола отново се появи в отвора. Спусна една стълба и тихо подкани двамата:

– Успях, ето ви стълбата, качвайте се!

– Не можем, вързани сме – отвърна му Ролинс.

– Това е лошо, ще изгубим скъпоценно време, защото ще трябва да слеза при вас.

Той се спусна долу, опипа ремъците им и ги сръза. Двамата мъже се изправиха и протегнаха ръце и крака, за да възстановят нарушеното си кръвообращение. Ролинс се обади:

– Сър, никога няма да забравя какво направи за нас! Я ми кажи как успя да...

– Шшт, тихо! – прекъсна го Краля на петрола. – После ще говорим за това. Сега нямаме време. Тряб-

ва бързо да изчезваме, защото всеки миг може да дойде някой и сме загубени! Качвайте се бързо! И не се изправяйте, иначе ще ви забележат. Налага се да се отдалечим пълзешком.

Той се заизкачва по стълбата и двамата го последваха. Горе се прилепиха плътно към терасата.

– Погледнете нагоре! – прошепна им той. – Виждате ли постовете?

На фона на светлото звездно небе те забелязаха застаналите по горните платформи индианци. Изобщо не им направи впечатление, че при тях, където постовете бяха най-необходими, не се мяркаше жив човек. Не се досетиха и, че застаналите горе пазачи много добре ги виждаха и че цялото поведение на Краля на петрола не беше нищо друго освен чиста измама. Той остави дупката откритата и стълбата спусната в нея и прошепна на двамата:

– Следвайте ме безшумно до ръба, където съм подпрял друга стълба. Слезем ли долу, без да ни забележат, няма от какво повече да се боим.

Те запълзяха към края на първата тераса и видяха облегнатата стълба. И това не им направи никакво впечатление. Един подир друг се спуснаха долу и така се озоваха извън пубелото.

– Най-сетне, най-сетне! – обади се Краля на петрола. – Успяхме. А сега бързо да изчезваме!

– Още не, мистър Гринли! – каза съвестният Баумгартен. – Нашите спътници не са ли също пленени?

– Разбира се.

– Нима ще ги изоставим? Не е ли наш дълг да...

– Глупости! – прекъсна го Гринли. – Що за хрумване! Вождът ни излъга. Воините му съвсем не са на лов, а са тук. Какво можем да направим тримата срещу шейсет или седемдесет добре въоръжени индианци? Бихме отишли на сигурна смърт. Радвайте се, че измъкнах вас! Всяко забавяне ще ни погуби.

– Може и така да е, но ми е жал за хората.

– О, те сами ще се погрижат за себе си. Между тях има способни уестмани, които сигурно ще намерят някакъв изход.

– Това ме успокоява. А как ще се придвижваме? Вероятно ще ни преследват. Ех, ако разполагахме с конете и оръжията си. А и нашият багаж ще ни липсва.

– Всичко е налице. Взех го.

– Какво? Как? Та това е невъзможно!

– О, всеки храбър човек прави за приятелите си дори невъзможното. Ако бях съвсем сам, нямаше да се справя, но намерих помощ и подкрепа.

– От кого?

– От двама доблестни джентълмени, при които ще ви отведа. Бързо елате, не бива да се бавим повече нито миг.

Той ги поведе покрай външната стена на публото, а после се насочи към онзи хаос от скални отломки, където същия ден се бяха крили индианците. Там те се срещнаха с Бътлър и Полър и при тях намериха не само конете и оръжията си, но и цялата си останала собственост. Това вече нямаше как да не ги учуди, обаче Краля на петрола пресече всичките им въпроси с думите:

– Сега трябва незабавно да се махнем оттук, защото ще ни преследват, а трябва да спечелим възможно най-голяма преднина. Пътем ще научите как се случи всичко.

Той беше съчинил една достоверна история и беше убеден, че двамата щяха да я приемат така, както му се искаше. Възседнаха конете и препуснаха в галоп. Банкерът бе преизпълнен с чувство на благодарност към своя спасител и останалите в публото хора не го интересуваха, ала Баумгартен не можеше да се отърси от мисълта, че техен дълг бе поне да се опитат да спасят своите спътници.

Спътниците им се намираха в наистина сериозно положение, което обаче имаше и своята комична страна, и то заради чудатостите на няколко от намиращите се сред тях лица. Отначало всички бяха убедени, че капакът, закриващ изхода, пак ще бъде отворен, за да доведат при тях банкера и счетоводителя му. За пръв път това мнение беше разклатено от твърдата увере-

ност на Ши Со, че са пленници, и след като минаха часове, без някой да вдигне капака, стана ясно, че младият индианец имаше право. Това промени дотогавашното спокойно настроение. Опитните уестмани бяха свикнали да се владеят, но немските преселници изпаднаха в още по-голяма възбуда и от безпокойство просто бяха извън себе си. Разбира се, те смятаха, че индианците не само са хвърлили око на имуществото им, но възнамеряват и да ги убият. Единственият, запазил самообладание, беше канторът, на когото и през ум не му минаваше, че тук е възможно насилствено да бъде сложен край на творческата му дейност и възжеления. Както човек лесно може да си представи, устата на госпожа Розали не млъкваше. Най-напред тя обсипа с ругатни индианците, а после дойде ред на Сам Хокинс и приятелите му, които тя смяташе виновни за сегашното си незавидно положение.

– Та кой можеше да очаква подобно нещо от тоя дърт червенокож индиански кмет! – обади се пак госпожа Розали. – Човекът бе тъй нежен и мек като най-хубавото жълто прясно масло. Беше тъй любезен и мил, че по едно време ми се стори, сякаш се гласи да ме покани да изкараме един валс. А сега пък се оказва, че всичко е било притворство, измама и коварство. Тоя тип би трябвало да получи плесници, здрави хубави шамари ту от едната, ту от другата страна, ту от едната, ту от другата страна! Амче к’во иска всъщност от нас? На к’во ли е хвърлил око? На вещите ни, или на парите ни? Кажете ми де, господин Хокинс? К’во стоите като пън, дете изобщо не може да продума! Искам и трябва непременно да знам как стоят нещата!

– Естествено, че са хвърлили око на имуществото ни – отговори Сам.

– Естествено ли? Хич не го намирам тъй естествено като вас. Мойто имущество си е мое имущество и никой няма право да го докосва. А който посегне на законната ми собственост, е негодник, разбрахте ли ме! И за такива в Саксония има определени параграфи, които най-строго се спазват от полицията. Който „свива“, бива арестуван или дори го пъхват в пандиза!

– Туй е съвсем вярно, но за съжаление не се намираме в Саксония.

– Не сме в Саксония ли? Хайде бе! Аз все още далеч не съм станала американка. Вярно, понастоящем съм тук, но въпреки туй още не съм се отказала от хубавото си саксонско поданство. Засега си оставам жителка на хубавата саксонска провинция край Елба. Саксонците са побеждавали в повече от двайсет битки и ще съумеят да ме измъкнат и оттук. Разбрахте ли ме? Цели трийсет години съвсем точно и почтено съм си плащала всички данъци, такси, както и вноски за образованието, не съм останала длъжна нито един пфениг и следователно имам право да настоявам родината ми смело да се застъпи за мен, в случай че някой червенокож индиански негодник и нехранимайко иска да ме измами и ограби! Няма да допусна да бъда обрана и после да ме изгонят без пукната пара в джоба.

Сам хвърли на разлютената жена един от своите особени искрящи погледи и каза:

– Криво си представяте нещата, госпожо Еберсбах. Няма да бъдете ограбена и после изгонена.

– Няма ли? Ами к'во тогаз?

– Когато индианецът граби, той също и убива. Вземат ли ни имуществото, ще ни вземат и живота, за да не можем по-късно да си отмъстим.

– Господи Боже мой! Да не би да искате да кажете, че ще ни изтрепят?

– Да.

– Наистина ли? Е, ама туй е вече прекалено! Значи сте го знаели и въпреки всичко ни доведохте тук? Господин Хокинс, не ми се сърдете, ама вий сте чудовище, вий сте звяр, вий сте змей, какъвто не можеш намери по цялата земя!

– Извинявайте, но откъде можех да знам какви са намеренията на индианците? Пуеблосите са известни като дружелюбно и благонадеждно племе. Невъзможно беше човек да си представи, че ще поставят такава клопка.

– А трябваше ли да скочите право в нея? Можехме да останем и отвън.

– При тази буря?!

– Ами, буря! Предпочитам на главата ми да се излеят десет бъчви вода, отколкото да ме ограбят и убият. Горедолу и вие можехте да се досетите, че е така. Боже милостиви! Ще бъдем убити! Че кому ли би минало през главата! Амче аз се преселих, за да живея още сума години по американски, а ето на, че едва кракът ми е стъпил на таз земя, и вече ме посреща самата смърт. Ще ми се да видя човека, който може да понесе подобно нещо.

Тогава канторът се приближи до нея, сложи длан върху ръката ѝ и я успокои:

– Не се тревожете напразно, скъпа ми госпожо Еберсбах. В случая и дума не може да става за смърт.

– Тъй ли? Що мислите така?

– Докато съм заедно с вас, вие сте извън всяка опасност. Аз ще ви закрилям!

– Вий?... Мен...? – попита тя и го измери с невярващ поглед от глава до пети.

– Да, аз – вас! Нали знаете, че ще композирам героична опера в дванайсет действия?

– Естествено, принудена съм да го чувам прекалено често.

– Е, добре! Композиторът е апостол на изкуството и вие можете твърдо да разчитате на това, че могъщата богиня, закрилица на изкуствата, няма да позволи да умре никое от чадата ѝ.

– Ама аз не композирам!

– Няма значение, вие сте под моя закрила. Заради голямата ми опера музите ще съумеят да направят така, че да се върна здрав и читав у дома, тъй като в противен случай светът би изгубил едно направо незаменимо произведение на изкуството. По време на цялото ми пътуване из Америка от главата ми и косъм няма да падне. Следователно и всеки, който е с мен, е в пълна безопасност.

– Хубаво! Тогава ще... исках да кажа, щом сте толкоз сигурен, че нищо не може да ни се случи, имайте добрината да ни измъкнете от тази каша, дето сме затънали!

При думите ѝ той се почеса зад ухото и в отговор промърмори:

– Изглежда, не ме разбрахте правилно, многоуважаема госпожо. Не бива музикална пиеса, над която е поставено „ленто“, да се изпълнява „алегро виваче“. Ако съм споменал, че в мое присъствие не може да ви се случи никакво нещастие, то с това съвсем не съм искал да кажа, че аз съм човекът, който ще отвори портите на настоящия ни затвор. За тази работа тук си има други хора. Ще ви назова само името на господин Франк, извършил вече многобройни подвизи, който в никакъв случай няма да ни изостави в беда. Нима не съм прав?

Въпросът му бе отправен към Хобъл Франк. Веселякът се почувства поласкан и отговори с познатия си маниер:

– Да, съвсем вярно го казахте, съвсем вярно, господин кантор емеритикус, и доверието, с което по такъв превъзходен начин ме ласкаете, не ще бъде измамено. Наистина аз съм човекът, на когото можете да разчитате в опасност. Онуй, дето и за най-умния е трудно, за Хобъл Франк е детински лесно. К'вото ще да става, аз ще ви освободя!

– Как? – попита Сам.

– Ти да не би да не ми вярваш?

– Нека първо чуем дали си на прав път.

– Пътят ми е съвсем верен, както скоро и сами ще разберете. Чукайте къде ли не по стените и човъркайте по тавана без никакъв успех. Ножовете ви не можаха да проникнат между камъните. Но аз се хващам на бас, че тук има дупки, в които ще трябва да поставим лостовете на освобождението, ако искаме да разкъсаме оковите на пленничеството.

– Дупки ли? Че къде са?

– Къде ли? Да, ще трябва първо да ги потърсим.

– Значи не знаем нищо повече отпреди, когато търсихме и нищо не намерихме.

– Я мълчи! Ако туй търсене бе станало под мойто върховно географско ръководство, веднага щяхте да намерите тоз „казус беладона“. Но сте направо окъо-

равели и на всички ви носовете пет пари не струват. Горе онзи капак е затворен и сякаш няма друг отвор. Но ако беше тъй, тук би трябвало да се задушим, щото вследствие на нашия консервиран кислород щеше да ни се свърши въздухът за дишане. Или поне би воняло тук на спарено и гнило. Амче я погледнете колко хубаво си гори лампата и си понапрегнете обонятелните органи, за да усетите дали се чувства и следа от лош въздух! Убеден съм, че той непрекъснато се сменя, което ученият нарича с думата вертикалация. Когато строих вилата си „Меча лой“, аз изследвах тази вертикалация съвсем подробно. Тя става винаги по един и същ начин – отдолу влиза свежият въздух, а пък отгоре се измъква застоялият. Значи и горе, и долу трябва да има дупки, също както в моята вила на Елба. Непрекъснато става течение, което се налага да открием. И знайте ли как най-добре може да се импровизира туй откритие?

– Навярно имаш предвид лампата, а? – попита Сам.

– Да, с лампата. Видиш ли, от време на време и при теб има някои моменти, когато не изглеждаш съвсем застрелян! И тъй, вземете лампата и минете с нея покрай стената, като я държите ниско над пода. Тъй ще откриете местата, дето влиза свежият въздух. И ако след туй изследвате и тавана по същия начин, сигурно ще намерите панамските канали, през които застоялата атмосфера си пробива път към външната вселена.

– Слушай, Франк, тази идея наистина си я бива! – възкликна Сам Хокинс. – Наблюденията ти са правилни. Тук въздухът е напълно чист. Значи трябва да има нещо като вентилация. Ще потърсим.

– Разбра ли най-сетне, че съм умна глава! Ако не бях аз... Но я чуй!...

Той сам се прекъсна и заедно с останалите се заслуша към тавана, откъдето в момента доловиха някакъв шум. Бурята беше отминала. Вече нямаше гръмотевици и ясно се чуваше всичко, каквото ставаше на платформата – някой отърколи тежките камъни настрани, а после капакът се отмести на около педя. След това се разнесе гласът на вожда:

– Нека белите мъже слушат какво ще им кажа! Те сигурно вече знаят, че са мои пленници. Между нас и бледоликите има война и всъщност би трябвало да ги убия, но ще бъда милостив и ще им подаря живота, ако доброволно ми дадат всичко, каквото притежават. Нека техният предводител ми отговори!

Под предводител той имаше предвид Сам Хокинс. Ловецът незабавно му отговори:

– Ще получиш всичко, каквото пожелаеш. Пусни ни да се изкачим горе и ще ти го дадем!

– Моят брат говори с езика на змията. Пусна ли ви да излезете, няма да дадете нищо и ще се отбранявате.

– Тогава слез долу и вземи каквото искаш!

– В такъв случай ще ме задържите при вас. Нека най-напред бледоликите съберат оръжията си и ги вържат с ремъка, който ще им хвърля. После ние ще спуснем ласата си и ще изтеглим вързопа. Нека предводителят ми каже дали е съгласен с предложението ми!

– А дали вождът Ка Маку ще удържи думата си да ни освободи, след като му предадем всичко?

– Да.

– Да? Хи-хи-хи-хи! Не ни мисли за толкова глупави като теб и побързай да изчезнеш оттам, иначе ще понижа главата ти с куршум! Ние знаем много добре какво можем да очакваме от вас, лъжци и изменници такива! От нас няма да получите и толкоз, колкото може да побере един напръстник.

– Сериозно ли говориш?

– Напълно.

– Тогава ще трябва да умрете!

– Не бързай! И да ви дадем всичко, пак ни заплашва смърт. Но грешно сте си направили сметката. Ние имаме пушки и ще ви принудим да ни пуснете и без откуп.

– Оръжията ви са съвсем безполезни, защото изобщо няма да се стигне до схватка. Затворени сте и не можете да излезете. Ние няма да ви нападаме и няма да ви се наложи да се отбранявате, но вие сте и без вода, и без храна. Ще почакаме докато умрете и тогава без борба ще вземем каквото искаме. Хау!

Капакът се затвори, след което пленниците чуха как върху него индианците отново търколиха камъните.

– Ама че глупост! – измърмори Дик Стоун. – Можеше да постъпиш и по-умно!

– Как? – попита Сам.

– Изобщо да не му отговаряш, а да го застреляш. Вярно, че негодникът държеше главата си назад, но челото му ясно се виждаше, тъй че можеше да се продупчи с някой куршум.

– Добре го знам и аз, стари Дик, но нима мислиш, че щяхме да имаме някаква полза? Така само щяхме да влошим още повече положението си. Не, не проливавам човешка кръв, щом не е необходимо. Нека преди всичко опитаме да се освободим с хитрост.

– Тогава ще трябва да последваме съвета на Франк. Налага се да побързаме, защото лампата няма да гори дълго и после ще останем на тъмно.

Оказа се, че Хобъл Франк е прав. Съвсем ниско над пода във външния зид имаше дупки, през които въздухът навлизаше в помещението, а скоро и на тавана откриха малки отвори, откъдето излизаше застоялият въздух. Тези отвори минаваха косо през тавана. Ако бяха отвесни, щяха да ги забележат много по-лесно, защото щяха да видят звездите на небето. Диаметърът на дупките бе около шест сантиметра. Отворите във външния зид бяха значително по-широки.

– Сега вече навярно ще намерим изход – обади се Уил Паркър. – Преди ножовете ни не свършиха никаква работа, но сега ще опитаме да разширим дупките. Остава само въпросът откъде искаме да излезем. През зида ли?

– Твърде е дебел – рече Сам. – За да направим в него достатъчно голяма дупка, ще трябва да се мъчим няколко дни.

– Значи през тавана, така ли?

– Да. Това ще е трудно, защото всеки, който работи, ще трябва да стои или да седи върху раменете на други двама. Но след като се преборим с една от гредите, работата ще потръгне по-бързо. За съжаление ще имаме светлина още най-много за половин час, а

после ще останем на тъмно. Нека си изберем най-подходящото място!

Скоро намериха каквото търсеха. Решиха Сам и Франк да започнат първи. Сам се настани върху Стоун и Паркър, а Франк върху двамата немци Еберсбах и Щраух. Щом се изморяха, други щяха да ги сменят. Когато се заловиха на работа, Ши Со направи забележка:

– Скоро лампата ще угасне. Може би по-късно ще ни е по-необходима, отколкото в момента. Защо тогава да я оставяме да гори?

Той имаше право и затова угасиха пламъка. В помещението настана пълна тъмнина. Чуваше се само тихото човъркане и стържене на ножовете, както и учестеното дишане на двамата, които работеха. Те така налягаха сили, че още след четвърт час трябваше да бъдат сменени. За сън и дума не можеше да става. Цяла нощ стъргаха, дълбаха и човъркаха, докато най-сетне направиха в гредите на тавана такава дупка, през която можеше да се промъкне човек. Оттук нататък трябваше да продължават пробиването на дупката през външната страна, а тя беше изградена от твърда като камък здраво утъпкана глина. Напредваха извънредно бавно и вече стана обед, когато звукът от дълбаещите ножове им подсказа, че скоро ще пробият тавана.

– Продължавайте колкото се може по-тихо – нареди Сам Хокинс, – иначе ще ни чуят.

Едва бе изрекъл тези думи, когато отвън над главите на работещите хора проехтя изстрел и няколко мига по-късно Дик Стоун, който дълбаеше рамо до рамо с Дрол, извика:

– По дяволите! Ранен съм!

– Как е възможно? Че къде? – попита Сам.

– В ръката над лакътя. Мерзавците стреляха по нас.

– През тавана ли? Значи са чули шума от ножовете ви. Зле ли си ранен?

– Не вярвам. Вероятно е само одраскване. Костта не е засегната, но усещам, че тече кръв.

– Тогава бързо слизайте! Те пак могат да стрелят и да ви улучат в главите. Дай да прегледаме ръката ти!

Сега се видя колко добре бяха постъпили, като не оставиха лампата съвсем да догори. Секунди след като се бяха отдръпнали от мястото под дупката, горе се разнесоха още два-три изстрела. Чуха как куршумите се забиха в пода. Сам Хокинс изрева доста силно.

– Защо крещиш? – попита Паркър. – Улучиха ли те?

– Не. Искам да разбера къде са застанали тези негодници.

Откъм платформата проехтяха радостни крясъци. Индианците чуха вика на Сам, помислиха, че са го ранили, и дадоха израз на задоволството си.

– Много добре! – изсмя се Сам. – Тези типове лежат или клечат точно край самата дупка и подслушват. Да им изпратим няколко куршума. Франк и Дрол, елате! В двуцевките ни има общо шест куршума. Всеки от нас дава два изстрела бързо един след друг. Едно... две... три!

Изстрелите изтрещяха и над главите на пленниците незабавно се разнесоха викове на ярост и болка.

– Добре! Отлично! Хи-хи-хи-хи! – изкиска се Сам. – Изглежда, улучихме неколцина от тях. Не ми се вярва пак да седнат над нас, за да подслушват.

– Ама и аз няма пак да застана под дупката, на прицел на куршумите им! – недоволно измърмори Стоун.

– Никой няма да го иска от теб – отвърна му Сам. – Я ми покажи ръката си!

Оказа се, че раната бе съвсем лека и лесно може да се превърже. Когато свършиха тази работа, Хобъл Франк каза:

– Не трябваше да пробиваме тавана, а зида тук. Индианците горе на терасата чуват какво правим. Офейкаме ли през стената никой няма ни да ни види, ни да ни чуе.

– Работата е значително по-тежка – подхвърли Сам.

– Предпочитам тежка работа, при която не рискувам живота си, отколкото лека, дето ще вземат да ме опушкат. Туй е мойта немеродавна компенсация, с която сигурно имам право.

Съгласиха се с него. Направиха кратко съвещание, в резултат на което решиха да последват съвета му. Вентилационните отвори във външния зид бяха толкова големи, че в тях една до друга можеха да проврат цевите на две карабини и да ги използват вместо лостове. Така, разбира се, след дълги часове напрегнат труд успяха да разкъртят свързващия материал между камъните дотолкова, че да продължат работата си с ножовете.

Тъй измина следобедът. Когато най-сетне откъртиха първия камък от стената, се беше вече свечерило. Първия! А колко още трябваше да извадят! Ами какво бе положението на пленниците! Дойдоха тук с намерение да си починат и пренощуват, но откакто бяха пристигнали, само бяха пили вода, ала нямаха време да се нахранят. Вече стояха затворени повече от един ден, без да сложат и зальк в уста. Започнаха да ги измъчват глад и жажда. Засега това нямаше кой знае какво значение за възрастните, но децата искаха храна и вода и не можеха да бъдат успокоени лесно.

През цялата нощ работата по дупката не престана. Напредваха извънредно бавно, защото зидът беше дебел, а хоросанът, кажи-речи, по-твърд и от камъните. Най-сетне пробиха стената. Един камък падна навън. Образувалата се малка дупка пропусна в помещението сивкавия сумрак на настъпващото утро. Оттук нататък работата потръгна по-бързо. След половин час отворът беше вече толкова широк, че през него можеше да се провре и мъж.

– Победа! – заликува госпожа Розали. – Вярно, че таз дупка не е съвсем удобен изход за една благоприлична дама, ама щом става дума за свободата ми, ще пропълзя даже и през комин. Та нали после мога да се измия. А сега напред, господа! Кой ще е пръв? Естествено учтивостта изисква ний, дамите, да бъдем спасени преди всички други. Затуй правя предложение аз да съм първа.

Тя вече се навеждаше, за да провре глава през отвора, когато Хобъл Франк я дръпна назад и каза:

– Мадам Еберсбах, имате ли акъл? К'во ви текна?

Таз работа не е за женуря. В такъв случай галантните господа трябва да поведат хорото.

– Кой? – попита тя. – Галантните господа ли? Да не би и вий да се причислявате към тях?

– Естествено!

– Ха, амче тогаз толкоз по-жалко за галантността ви. Аз съм дама. Нима не сте чували, че към дамите трябва да се отнасят любезно и внимателно?

– Да, знам го много добре и винаги съм постъпвал тъй!

– Я не ме будалкайте! Разбрахте ли ме? Покорно благодаря, щом един такъв грубиянин на сичко отгоре сам се нарича галантен господин!

– Не ви разбирам, скъпа, любезна, уважаема госпожо Еберсбах! Та аз съм страшно любезен към вас!

– К'ви ги дрънкате? И в к'во се изразява любезността ви?

– Ами в туй, че най-любезно искам да се промуша преди вас.

– Ооо! Обръщате всичко наопаки.

– Добре де, таз дупка е най-малко на пет лакти над долната тераса, нали?

– Да.

– Значи ще трябва да скочите от такава височина.

– Естествено!

– А можете ли?

– Надявам се. Щом става въпрос за свободата и живота ми, ще скоча, пък колкото ще да е високо или ниско.

– С главата надолу?

– Че с главата, разбира се, как иначе?

– Паднете ли с главата надолу от пет лакътя височина, тя така ще хлътне между раменете ви, че изобщо няма да се вижда. Скача се с краката надолу, а не с онази телесна част, дето обикновено се съхранява здравият човешки разум. Значи човек ще трябва да се провре през дупката с краката напред.

– И все пак туй е погрешно, щото на краката нямам очи. А нали, щом се измъкна, веднага ще трябва много добре да се огледам дали наоколо няма някой,

дето иска да ми стори зло! За тази работа са нужни очите и затуй човек трябва да тръгне с главата напред.

– И туй го признавам. Но все пак веднага ще проумеете, че като искам да вляза в отвора преди вас, постъпвам изключително деликатно. Да предположим, че индианците са чули шума от камъните, дето ги избутахме навън. В такъв случай те сигурно са застанали на пост и наблюдават дупката. И появи ли се първият от нас, несъмнено ще му пратят някой куршум, без да ги е еня дали зората ще освети най-напред краката или главата му. Ако все още държите да сте първа, нямам нищо против. Моите почитания!

– Е, тогава наистина благодаря, много благодаря! Аз съм дама и като такава не съм длъжна заради галантните господа да играя ролята на мишена.

При тези думи тя бързо отстъпи назад. Франк също не получи разрешение да бъде пръв, а Сам Хокинс, запази тази опасна привилегия за себе си. С главата напред той бавно запълзя през отвора. Когато очите му стигнаха до края на дупката, той светкавично отдръпна глава, върна се обратно и съобщи:

– Действително долу на платформата има няколко поста. Значи дупката ни е открита.

– Видяха ли те? – попита Дик Стоун.

– Не.

– Как са въоръжени?

– С пушки.

– Тогава във всички случаи ще стрелят. Те са на платформата, а ние можем да се измъкваме само един по един. Вероятно дупката се наблюдава и от горе. Я да проверим!

Той взе дългата си карабина, сложи върху дулото ѝ своята неопикуема и невъзможна шапка и бавничко започна да провира пред отвора цевта така, че хората отвън да помислят, че нечия глава се кани да надникне от дупката. Откъм терасата се чу вик и в същото време се разнесоха няколко изстрела. Дик отдръпна пушката и след като огледа своята „мекица“, каза:

– Пробили са я два куршума, единият отдолу, а другият – отгоре. Какво ще кажеш, драги Сам?

Доста време измина, преди Хокинс да му отговори. Всички с голямо напрежение очакваха да чуят какво ще каже, а когато най-сетне отвори уста, думите му прозвучаха доста обезкуражително:

– Пазачи има и над нас, които надничат над ръба на горната тераса и наблюдават дупката. Над нас постове, под нас постове, това е лошо, много лошо!

– Ще ги опушкаме! – обади се бодро Хобъл Франк.

– Опитай!

– Че защо да не се опитам?

– Първо помисли, после говори. Можеш ли да застреляш онези, които се намират върху платформата над главите ни?

– Не. Затуй наистина не бях помислил, но пък толкоз по-лесно ще очистя онези, дето са под нас.

– И как ще го направиш?

– Ами само трябва да насоча пушката си към тях и да натисна спусъка!

– По-лесно е да се каже, отколкото да се извърши. Отворът е толкова тесен, че ти би могъл да се прицелиш в тях само ако измъкнеш навън двете си ръце и главата. Но още преди да заемеш това извънредно опасно положение, в главата ти ще има вече няколко куршума.

– По дяволите! Вярно! Значи сега си имаме таз хубава дупка, а не можем да излезем навън.

– За съжаление, за съжаление! Напразно се трепахме. Не можем да се измъкнем нито през тавана, нито през стената.

– Пусто опустяло! Наистина ли? – попита госпожа Розали.

– Повече от истина е – заяви Сам.

– Нима няма никакъв друг изход? Може би през пода, а?

– Не, сигурно и под нас има бдителни стражи.

– Амче тогаз пак ще стоим като телета пред шарени порти! И туй ми било галантни господа! Ако аз бях мъж, непременно щях да знам к'во трябва да направя!

– Е, какво?

– Да ама и аз не знам, щото не съм мъж, а дама.

Господата са тук, за да ни закрилят. Разбрахте ли ме? А сега си изпълнете дълга. Изобщо не е нужно аз да си блъскам главата по какъв начин ще ме избавите от плен. Но едно знам, непременно трябва да се измъкна оттук, тъй че ви подканям да си напрегнете сичките сетива и да измъдрите как ще ме спасите, а че и себе си при туй!

Настъпи дълго мълчание. Всички усилено мислеха дали все пак нямаше някакъв път за спасение. Тъй, в мрачно настроение и мъчителни размисли измина цял час, след което най-сетне се чу гласът на Ши Со:

– И да мислим, и да не мислим полза няма. Не можем да излезем навън, защото би трябвало да изпълзяваме от дупката един по един и също тъй един по един ще бъдем застреляни. Но въпреки всичко мисля, че ще се спасим.

– Как? Как? Откъде? По какъв начин? – обсипаха го с куп въпроси.

– Олд Шетърхенд и Винету ще се срещнат в Ранчото на Форнър. Форнър ще им каже от наше име да ни последват и съм сигурен, че тези двама прочути мъже ще тръгнат по дирите ни. Значи ще стигнат и до пубелото.

– Да – обади се Сам с дълбока въздишка, – това е единствената ни надежда. Мога да се закълна, че ще дойдат. И ако издържим дотогава, ще ни спасят.

– Но туй са само двама души! К'во ли ще направят срещу толкоз много индианци? – подхвърли госпожа Розали.

– Я мълчете, ако обичате! – нареди ѝ Хобъл Франк. – К'во ли разбирате от герои като тез двама мои приятели и покровители! Аз ви казвам, че дори да ни охраняват и хиляда червенокожи, Олд Шетърхенд и Винету пак ще ни измъкнат, било то с хитрост или пък със сила, според това, какво им се прииска. Вършили са и къде-къде по-трудни неща. Попаднат ли веднъж на следите ни, после няма защо повече да се тревожим. Ще ни освободят от плен, а и не само нас.

– Че кой друг още?

– Ами и банкера, стига да е жив.

– Не ми се вярва все още да е между живите – каза Сам, – нито той, нито счетоводителят му. Та нали към тях двамата индианците, изглежда, имаха някакви особени намерения, иначе нямаше да ги отделят от нас.

И той имаше право, само че в друг смисъл. Наистина към двамата намеренията на червенокожите бяха по-особени, но не и такива, че вождът да желае смъртта им.

7.

Освобождаването

Банкерът и неговият счетоводител заедно с Краля на петрола, Бътлър и Полър яздиха на север, без да спират, чак до обед, когато за пръв път в планините Моголон стигнаха до гора, където намериха сянка, прохлада и вода. Слязоха от седлата и седнаха на брега на един поток да си починат, а и конете също да си отдъхнат. Тук Краля на петрола разказа измислиците си, с които се опита да обясни на банкера събитията, случили се вечерта, и усилията му се увенчаха с пълен успех. От този момент Ролинс непоклонително вярваше, че Гринли е почтен човек, и се радваше, че в лицето на Бътлър и Полър бе намерил толкова свестни и честни спътници.

След като си починаха, те отново възседнаха конете и продължиха да яздят до свечеряване, когато намериха много подходящо за нощен бивак място. Имаше вода и предостатъчно сухи клони, за да поддържат огън през цялата нощ. Нито на Ролинс, нито на Баумгартен направи впечатление, че Краля на петрола, Бътлър и Полър бяха много добре запасени с провизии, които са могли да вземат единствено от публото. Щом Полър запали огъня, Бътлър се обади малко разтревожено:

– Близо сме до земите на нихорасите. Няма ли да е по-добре, ако се откажем от огъня, който може да ни издаде?

– Няма никаква опасност – заяви Краля на петрола. – С нихорасите съм в приятелски отношения.

– Но те са изровили бойната секира!

– Няма значение. Дори и по време на боен поход за мен те не са опасни.

– Възможно е, обаче те живеят на север оттук, а хиленьосите – на юг. Следователно ние сме на границата между земите на двете племена, а такива погранични райони винаги са опасни, защото най-напред там започват набезите и се водят битките. Тогава обикалят и самотни скитащи индианци, които са най-опасни, и щом имат изгода от нещо, не щадят ни враг, ни приятел.

– А аз те уверявам, че в цялата околност освен нас няма жива душа. Това място е много закътано, струва ми се, че съм единственият, който знае за него, защото, когато и да съм идвал тук, никога не съм срещал друг човек, нито пък съм намирал каквато и да било следа. Съвсем сами сме и спокойно можем да оставим огъня да гори.

Той бе напълно убеден, че е прав, но не беше, тъй като на север от тях имаше двама конници, които, без да се виждат един друг, изглежда, се стремяха към една и съща цел – бивака на Краля на петрола и спътниците му.

Двамата конници се намираха на около пет километра от споменатия бивак и само на километър и половина един от друг.

Първият от тях беше бял и яздеше великолепен вран жребец с червени ноздри и дълга грива, накъдрена между ушите по начин, който сред индианците минава за сигурен признак на превъзходни качества. Седлото и оглавникът бяха фино изработени от индиански ръце. Този човек не беше нито много висок, нито много широкоплещест, но, изглежда, имаше жили от стомана и железни мускули. Загорялото му от слънцето мъжествено лице бе обрасло с голяма тъмноруса брада. Носеше украсени с ресни легинси, ловджийска риза, която по шевовете също имаше ресни, високи ботуши, чиито кончови беше издърпал чак над коленете, както и широкопола филцова шапка. По целия ѝ шнур бяха нанизани върхове от уши на сива мечка

гризли. В широкия му колан, изплетен от отделни кожени ремъци, който целият бе натъпкан с патрони, бяха затыкнати два револвера и един закривен ловджийски нож. Освен това по колана му висяха няколко различни кожени торбички. От лявото му рамо към десния хълбок висеше намотано ласо, изплетено от няколко ремъка, а на врата си на дебел копринен шнур носеше украсена с перца от колибри лула на мира, върху чиято глава бяха гравирани индиански фигури и знаци. В дясната си ръка държеше пушка с къса цев, чийто затвор имаше особена конструкция – това беше карабината „Хенри“, способна да стреля дващест и пет пъти без зареждане. На гърба му висеше двуцевен мечкоубиец от най-големия калибър, каквито днес вече не се произвеждат.

Истинският прериен ловец пет пари не дава за чистота и блясък. Колкото по-опърпан изглежда, толкова повече го уважават, защото толкова повече е препатил. Той гледа с пренебрежение на всеки, който полага грижи за външността си. Но няма по-голям ужас за ловеца от добре излъсканата пушка. Според него уестманът няма време за такива второстепенни неща. А ето че по този мъж всичко изглеждаше тъй чисто, сякаш току-що бе тръгнал от Сейнт Луис за Запада. Като че пушките му едва преди час бяха излезли от ръцете на оръжейния майстор. Ботушите му безукорно бяха намазани с вакса, а по шпорите им не личеше и най-малкото петънце ръжда. По дрехите му нямаше и следа от тежък път или преживени несгоди и... виж ти, наистина той си беше измил не само лицето, но дори и ръцете!

И колко често заради чистата си външност този уестман бе смятан за ловец любител от хора, които не го познаваха и го виждаха за пръв път! Но чуеха ли името му, разбираха колко погрешна е била преценката им, защото той не бе кой да е, а Олд Шетърхенд, най-прославеният, най-смелият и при това най-разсъдливият ловец на Дивия запад, непоколебим приятел на всички червенокожи народи и същевременно неумолим враг на всички злодеи, каквито имаше, а и до ден днешен има отвъд Мисисипи.

Олд Шетърхенд, Поразяващата ръка, беше бойното му име, образувано от английската дума „shatter“ – разбивам, съкрушавам, сразявам. Той проливаше кръвта на неприятелите си само когато това бе съвсем неизбежно, но дори и в такъв случай не убиваше, а само ги раняваше. Макар че едва ли някой би предположил у него да има такава физическа сила, по време на ръкопашен бой той обикновено поваляше на земята противниците си с един-единствен юмручен удар в слепоочието. Оттам бе дошло и името, дадено му както от белите, тъй и от червенокожите ловци.

Неговият великолепен вран жребец Хататитла¹⁵ му беше подарък от неговия кръвен брат Винету.

Другият конник, който яздеше на една миля западно от него, беше индианец. Жребецът му много приличаше на коня на Поразяващата ръка.

Има хора, които още в първия миг, преди да са проговорили, ни правят дълбоко, незаличимо впечатление. Този индианец, изглежда, беше такъв човек.

Той носеше ловна риза от бяла щавена кожа, украсена с червено индианско везмо. Легинсите му бяха от същата материя и по шевовете бяха украсени с ресни и бродерия. Никъде по облеклото му не се забелязваше петно. Малките му стъпала бяха обути в мокасини, украсени със стъклени мъниста и игли от бодливо свинче. На врата му висяха малка торбичка със скъпоценен амулет, изкусно изработена лула на мира, както и тройна огърлица от нокти на сива мечка, трофей, който той беше взел от най-страшния хищник на Скалистите планини, излагайки живота си на голяма опасност. Около стройната си талия имаше широк пояс, направен от едно от онези салтилски одеяла, известни с високата си стойност. Оттам се подаваха дръжките на два револвера и на закривен ловджийски нож. Индианецът нямаше шапка. Той носеше дългата си гъста синкавочерна коса във висока, шлемовидна прическа, в която бе вплетена кожата на гърмяща змия.

---

¹⁵Светкавица – бел. прев.

Нито орлово перо, нито някакво друго отличие не украсяваше косата му, но въпреки това още от пръв поглед личеше, че този червенокож воин сигурно е вожд, и то не от обикновените. Чертите на красивото му мъжествено и сериозно лице напомняха лика на римлянин. Скулите му изпъкваха едва забележимо, лицето му бе голобрадо, устните му пълни и все пак изящно очертани, а цветът на кожата му представляваше смесица от матово светлокафяво с лек бронзов оттенък. Напреки на седлото пред него лежеше пушка, чийто приклад бе гъсто обкован със сребърни гвоздеи.

Всеки уестман би го разпознал по тази пушка, защото тя често е била предмет на разговор край хиляди лагерни огънове. В Запада имаше три пушки, с чиято слава не можеше да се мери никоя друга. Това бяха карабината „Хенри“ и мечкоубиецът на Олд Шетърхенд, както и Сребърната карабина на Винету. И така този червенокож ездач беше Винету, вождът на апачите и най-прочутият вожд на Запада, най-верният и самопожертвователен приятел на приятелите си и същевременно най-страшният противник на всичките си врагове.

Той не яздеше по нашия маниер, а седеше приведен и някак отпуснат върху гърба на коня си. Погледът му изглеждаше уморен и замечтан и не се отделяше от земята, ала който го познаваше, знаеше, че сетивата му са изострени като у никой друг и от окото му не убягва нищо.

Ето че апачът внезапно се изправи. Със същата бързина грабна Сребърната карабина и я насочи към едно дърво. Разнесе се изстрел. Гърмежът бе къс, остър и звучен. Винету смуши коня си да се приближи към дървото, после стъпи върху седлото, бръкна с ръка в хралупата, зейнала близо до най-долния клон, и измъкна животното, по което бе стрелял. То имаше размерите на средно голямо куче и жълтеникавосива козина, само връхчетата на космите бяха черни. Опашката бе дълга колкото половината му тяло. Това животно беше миеща мечка, наречена от американците

коати или ракун, и за всеки ловец бе извънредно желано печено.

Едва-що миешото мече бе увиснало в ръката на апаха, а от изстрела му не бяха изминали повече от десетина секунди, когато от изток се разнесе друг изстрел, който проехтя някак особено тежко.

– Уф! – изненадано възкликна индианецът и добави на себе си: – Акайа Селкхи-Лата!

Тези думи са на езика на апахите и означават: „Там е Поразяващата ръка!“ И странно: до изстрела на апаха Олд Шетърхенд също бе следвал своя път с привидно безразличие и сякаш унесен в мислите си. Но веднага след като го чу, той спря коня си и тихо промълви:

– Това е Винету, вождът на апахите! Това е гласът на неговата Сребърна карабина.

Той изрече тези думи на немски език. Бързо свали от рамото си мечкоубица и даде изстрел, по който Винету мигновено разпозна приятеля си. На европейца, а също и на всеки друг, който не е стъпвал в Дивия запад, това ще му се стори невъзможно. Но опитният уестман умее да различава гласа на всяка пушка, която познава. Сетивата му са изострени, защото от чувствителността им животът му е зависел стотици пъти, а и в бъдеще би зависил.

След изстрелите двамата приятели препуснаха един към друг – Олд Шетърхенд на запад, а Винету на изток. За да се намерят по-лесно, всеки от тях стреля още веднъж, после се срещнаха на малка поляна, скочиха от конете и се прегърнаха.

– Колко се радвам да срещна моя добър бял брат Шарли още днес! – каза Винету. – От дълго време сърцето ми жадуваше за теб, а мислите ми бързаха да те пресрещнат.

– И аз съм много щастлив да съм пак заедно с моя най-добър и най-благороден приятел – отвърна Поразяващата ръка. – Откакто се разделихме, постоянно ми липсваше. Какво се случи на моя брат през това време?

– Слънцето изгрява и залязва. Дните идват и си оти-

ват. Тревата расте и изсъхва, но Винету си остава все същия. Моят бял брат преживя ли много неща, откакто го видях за последен път?

– Много! Не всеки ден е хубав, а сред цветята на прерията някои са отровни. Такива бяха и нещата, които преживях в моята родина. Наложих ми се да се боря срещу завист и злоба, срещу отровни думи, подигравки и злорадство. Но духът ми си остана силен. Не се разколебах нито моето упование в Бога, нито обичта ми към хората. С нищо не съм се променил. Когато седнем край лагерния огън, ще си разкажем кой какво е видял и преживял. Знае ли моят брат някое място, където можем да си починем?

– Да. След час езда ще стигнем до малка рекичка, в която се влива поточе. Изворът му е обграден от всички страни с храсти и дървета, през които поглед не може да проникне. Там ще запалим огън и ще изпечем миещото мече, което току-що убих. Нека моят брат ме последва!

Продължиха ездата под короните на високите дървета. Тук вече не беше тъй светло, понеже слънцето се беше спуснало почти до хоризонта, което не можеше да се забележи в гората.

След около час те достигнаха малката тясна рекичка. Прекосиха я и... незабавно спряха конете, защото в тревата забелязаха по-тъмна ивица, образувана от стъпканите стръкове, дия, която идваше отляво и продължаваше надясно по брега на реката. Двамата слязоха от седлата, за да огледат следите и да ги „разчетат“. Само след десетина секунди пак се изправиха. И двамата бяха еднакво опитни в разчитането на дири.

– Петима ездачи – обади се Олд Шетърхенд – с доста изморени коне.

– Минали са отгук преди броени минути – допълни Винету. – Ще бивакуват наблизко. Какво ще реши Олд Шетърхенд?

– Непременно трябва да разберем що за хора са. Моят брат сигурно знае, че томахаваката на войната е изровена. Човек трябва да бъде предпазлив.

Те закрачиха към гъсталака, който растеше набли-

зо, завързаха жребците и сложиха длани върху ноздрите им. За коне с индианска дресировка това бе знак да стоят спокойно и да не пръхтят. После Винету и Олд Шетърхенд се върнаха при реката и с бавни, безшумни крачки тръгнаха по следите. И двамата бяха майстори в тайното промъкване. Използваха за прикритие всяко дърво, всеки храст, всеки завой на рекичката.

Бяха вървели едва пет минути, когато Винету спря и дълбоко пое въздух през носа си. Олд Шетърхенд направи същото и усети миризма на дим.

– Наблизо са и са запалили огън – прошепна той на Винету. – Сигурно са бели, защото индианец няма тъй непредпазливо да избере място за бивак, което е открито откъм вятъра.

Винету кимна и безшумно продължи да се промъква напред. Тук потокът се виеше вече между дървета, сред които растяха високи храсти. Скоро видяха огъня. Беше запален съвсем близо до водата и гореше с високи пламъци. Това бе такава непредпазливост, каквато истинският уестман никога не би извършил.

Земята в гората бе покрита с мек мъх, тъй че нямаше да се чуят дори стъпките и на по-неопитни хора от Винету и Олд Шетърхенд. Откъм близката страна, облегли гръб на стволовете, седяха Краля на петрола и брат му Бътлър, а срещу тях се бяха настанили банкерът и счетоводителят му Баумгартен. Вдясно Полър се занимаваше с купчина сухи клони, като ги чупеше и хвърляше в пламъците. Сигурно се чувстваша в пълна безопасност, защото говореха толкова високо, че поне на двайсет крачки всяка дума се разбираше съвсем ясно, обстоятелство, което можеше само да радва двамата притаили се ловци.

– Да, мистър Ролинс – обади се Краля на петрола, – уверявам те, че ще направиш блестяща и грандиозна сделка. Там петролът плува над водата на слой, който е дебел поне един пръст. Сигурно под земята има голямо нефтено находище. Ако не беше така, изобщо нямаше да го открия, защото е на толкова скрито и затънтено място, че съм готов да се обзаложа, че

там никога не е стъпвал човешки крак и едва ли ще стъпи през следващите десетилетия, макар река Чели нерядко да се посещава от бели ловци, а навярно още по-често и от индианци. Сигурно щях да подмина мястото, ако вниманието ми не беше привлечено от мизантропията на петрол.

– Нима тя беше толкова силна? – попита банкерът.

– И още как! Бях може би почти на половин милия оттам и въпреки това носът ми надуши петрола. Можеш да си представиш в какви количества трябва да се намира. Убеден съм, че няма да има нужда сондата да пробива на кой знае каква дълбочина в земята, за да се натъкне на подземния нефтен басейн. Уау, ама какъв фонтан ще изскочи тогава! Да се обзалажим ли, сър, че ще е висок поне сто стъпки?

– Никога не се обзалагам – отговори Ролинс спокойно, което обаче му костваше усилия, защото особеният блясък в очите му издаваше обзелата го едва сдържана алчност, – но се надявам, че положението действително е такова, каквото го описваш.

– А нима може да е друго, сър? Нима мога да те лъжа, след като ти сам на място веднага би разбрал измамата! Досега не съм поискал от теб нито долар. Ще ми платиш едва когато се убедиш, че не съм те излъгал и сделката е напълно честна. Възможно е да има измама само в случай че поставя условието предварително да ми се плати.

– Да, ти постъпи като почтен човек, с удоволствие го признавам.

– Освен това няма да получа сумата в брой, а във вид на чек, който ще ми бъде изплатен в Сан Франциско.

– Надявам се, с тези думи не искаш да изразиш съмнение, че чекът ще бъде осребрен във Фриско, нали!

– И през ум не ми минава! Знам, че твоят подпис ще е достатъчен дори ако става въпрос и за един милион, но я ми кажи, ти носиш ли в момента чековете в джоба си?

Някой наблюдателен човек навярно щеше да забеле-

лежи, че при задаването на този въпрос Краля на петрола не съумя веднага да заличи напрегнатия израз, който се изписа по лицето му. Изпълнен със зле прикрита алчност, погледът му се впи в банкера и за това имаше основателна причина.

Историята с нефтеното находище бе пълна измама. Ако Ролинс носеше сумата у себе си в брой, тя отдавна щеше да му е отнета, а самият той нямаше да е вече между живите. Ако чековете бяха в джоба му, попълнени и подписани, те имаха стойността на суха пара и не беше необходимо нито миг повече да се занимават с него. Но ако платежните документи все още не бяха готови, трябваше да продължат да разиграват комедията докрай.

Ролинс не обърна внимание нито на злия му поглед, нито на израза, изписал се по лицето му, а отговори с въпрос:

– Сър, защо ме питаш за това?

– Защото е много важно и за мен, и за теб. Ние сме в такива пусти и диви места, където човек никога не е сигурен за живота или най-малкото за собствеността си. Нали сам го разбра в пуеблото. Ами ако ни нападнат и ограбят, ако ти вземат ценните книжа и отидат с тях във Фриско, за да вземат парите?

– Това не може да се случи, защото проявих предпазливост. Вярно, че нося чекове, но те не са нито попълнени, нито подписани.

– Добре си постъпил. Това ме успокоява. Ами как ще ги попълниш? Да не мислиш, че по бреговете на Чели растат перодръжки и вместо вода там тече мастило?

– Не се безпокой! Естествено, че съм се запасил с няколко перодръжки, а нося и шишенце с мастило. А аз все още се чудя как на вожда Ка Маку не му мина мисълта да ни изпразни джобовете. Наистина не мога да си го обясня.

– О, обяснението е съвсем просто. Червенокожите бяха толкова заети с пленяването на другите, че не им остана време да ни ограбят. Отложиха го за по-късно.

– Мислиш ли, че имаха намерение да ни избият?

– Естествено! Във всички случаи още на разсъмване щяха да те вържат на кола на мъченията.

– Тогава ние двамата сме ви много задължени, а на мен ми е още повече жал за нашите клетки спътници. Вероятно в този момент никой от тях вече не е жив.

– Да – обади се и Баумгартен, – най-жестоко се упреквам, че избягахме, мислейки само за себе си. Наш неотменен дълг беше да опитаме всичко възможно да спасим и тях.

– Казваш го само защото сега си в безопасност и ти се струва лесно да измъкнеш и тях. Уверявам те, че това щеше да е не само неимоверно трудно, но дори и невъзможно. Не само щяхме да рискуваме живота си, но и щяхме да загинем, без да допринесем някому и най-малката полза. Аз имам опит в Дивия запад. Няма защо да се упрекваме. Сигурен съм, че от бягството ни нашите спътници са имали по-голяма полза, отколкото ако бяхме останали, за да ги спасим.

– Как така?

– Ами те са спечелили време. Още на разсъмване индианците са открили бягството ни и сигурно незабавно са тръгнали да ни преследват. Следователно днес няма да имат време да измъчват и убият пленниците си. Да предположим, че изгубят един ден в преследване и един, докато се върнат – това прави отсрочка от два дни, а какво ли не е възможно да се случи за два дни, още повече щом става въпрос за толкова способни, опитни и храбри мъже. Да, можеш да си съвсем спокоен!

– Хмм – промърмори банкерът, – това, което казваш, не е лишено от логика. Хобъл Франк наистина е голям особняк, но несъмнено не е от хората, които се оставят да ги пречукат, без да си помръднат пръста, за Дрол бих казал същото, а да не говорим за тримата ловци, дето се наричат Детелиновия лист! Те пък още по-малко имат вид на хора, които позволяват да се шегуват с тях.

– Имаш предвид Сам Хокинс ли? – попита Бътлър.

– Да, него, Дик Стоун и Уил Паркър. И тримата са уестмани, които могат да служат за пример. Мистър

Бътлър и мистър Полър, вие не сте ги виждали, а и аз все още не съм ви разказал как тримата са се срещнали с немските преселници. Трябва да чуете историята.

И bankerът разказа каквото беше чул. При това не подозираше, че Бътлър и Полър знаеха всичко много по-добре и по-подробно. След като свърши, той ги попита:

– Нима не са славни мъже, щом по такъв начин са се разправили с всяващите ужас търсачи?

– Да, тъй е – отвърна Бътлър, като се усмихна насила. – Особено тоя Хокинс ми изглежда изключително хитра лисица.

– Лисица ли? Защо го наричаш така? Сър, това не звучи съвсем учтиво. Да не би да го познаваш? Обиждал ли те е някога?

– Ни най-малко. Никога не съм го виждал, дори не съм чувал името му. Но вече разбра, че няма защо да се тревожиш заради пленниците в публото. Мъже като тези, за които току-що разказа, умеят да се измъкнат и от най-трудното положение. Почти съм убеден, че изобщо не се нуждаят от помощта ни, за да се освободят. Когато червенокожите се завърнат у дома си, птичките ще са излетели. Обзалагам се на каквото пожелаеш.

– Не се обзалагам, но ми се иска да излезеш прав. Може би ние се намираме в по-голяма опасност, отколкото хората, за които се тревожихме толкова много.

– Защо мислиш така?

– Нали ти каза, че ще ни преследват.

– Да.

– Ами ако червенокожите ни открият? Ако видят огъня, който гори тъй буйно?

– Едва ли ще успеят. Няма да ни настигнат.

– Не се заблуждавай, сър! Не познавам Дивия запад, но много съм чувал да говорят за него, а още повече съм чел. Индианците са ужасни хора, които по цели месеци преследват по петите човек, и не се отказват, докато не го спипат.

– Аз ще се погрижа да изгубят следите ни. Но не е и необходимо, понеже не могат да ни догонят. Ние имаме преднина, която не е възможно да наваксат.

– Защо не? Трябва само да продължат да яздят, докато ние седим тук, и още преди полунощ ще стигнат до бивака ни.

При тези думи Краля на петрола избухна в смях и извика:

– Преди малко заяви, че нямаш никаква представа от Дивия запад, сър, и наистина си много прав. Действително хабер си нямаш. Твърдиш, че индианците можели и през нощта да ни преследват, нали?

– Да. Поне ако са умни, ще го направят, за да стопят преднината, която имаме.

– И как? Нима знаят къде се намираме?

– Не, обаче е необходимо само да следват дирята ни и ще ни намерят.

– Сър, нима следите могат да се надушат или да се видят през нощта? Могат ли червенокожите да следват дирята ни, след като се е стъмнило?

– Не.

– Вярно, не могат. Ще трябва да чакат, докато се развидели. И как ще наваксат преднината ни, още повече че утре сутринта дирята ни вече няма да се забелязва? Не, сър, нямаме ни най-малко основание да се страхуваме и ще стигнем до Глуми Уотър, където се надявам успешно да сключим нашата сделка.

– Глуми Уотър? Какво е това?

– Мястото, където открих петрола.

– И то носи това име, така ли? Но ти каза, че там навярно не бил стъпвал още човешки крак.

– Наистина го казах и това е твърдото ми убеждение.

– Но там сигурно са ходили хора!

– Как можеш да твърдиш подобно нещо?

– Ами нали мястото е наречено Глуми Уотър. Значи си има име. Щом си има име, сигурно някой му го е дал. Нали?

– Разбира се.

– Следователно несъмнено съществува човек, който е дал на мястото това име и този човек е бил там.

Той трябва да е видял петрола също тъй добре, както си го видял и ти.

Този аргумент постави Краля на петрола в затруднение. Въпреки че беше изпечен хитрец, в момента не му хрумна никакъв отговор, за да се измъкне. Той запълни настъпилото кратко мълчание с полувисок смях, който трябваше да изразява превъзходство. Но за негово щастие в същия миг се намеси брат му Бътлър:

– Мистър Ролинс, мислиш, че забележката ти е много остроумна, нали?

– Остроумна ли? – отвърна bankerът. – Не, не мисля така, но във всеки случай е делова. Мястото си има име, значи още преди мистър Гринли там трябва да е ходил някой и да го е кръстил така. И тъй като името е известно, този „някой“ сигурно е говорил често и много за него. Защо тогава не е споменал и за петрола, който не е възможно да не е видял? А ако го е видял, не би му минало и през ум да разправя наляво и надясно за това. Както сам виждаш, тук има някои противоречия, на които на всяка цена съм длъжен да обърна внимание.

– Тези противоречия са само привидни. Странно, много странно, че човек трябва да ти го казва, а не можеш сам да се досетиш! Онзи „някой“, за когото говориш, е бил именно нашият мистър Гринли, Краля на петрола.

– Ааа! – рече bankerът слисано.

– Да, той е бил и той е кръстил мястото Глуми Уотър, защото...

– Защото – бързо се намеси Краля на петрола – там е много мрачно и водата има почти черен цвят.

Той бе извънредно радостен, че Бътлър му помогна да се измъкне от това трудно положение, и му хвърли погледът, изпълнен с благодарност, на който брат му отговори като леко и неодобрително поклати глава. Нито погледът, нито поклащането на главата бяха забелязани от Ролинс или Баумгартен. Краля на петрола изгуби всякакво желание да продължи разговора. Той стана и се отдалечи, като подхвърли, че щял да събере още дърва за огъня.

За Олд Шетърхенд и Винету беше време да се оттеглят, за да не бъдат открити от Гринли. За тяхно щастие той тръгна нагоре по брега на потока, без да хвърли поглед на онази страна, където лежаха те.

Винету и Олд Шетърхенд не бяха успели да видят лицето му. Но след като се изправи, той се обърна и двамата ясно различиха чертите му. Те запълзяха обратно, навлизайки в гората, и се изправиха едва след като светлината от огъня не можеше вече да ги достигне. После се върнаха при конете си.

Други хора на тяхното място щяха да побързат незабавно да разменят мисли и забележки за онова, което бяха чули и видели. Но тези двама прочути уестмани бяха замесени от друго тесто. Те се разбираха без думи и разговаряха само когато му дойдеше времето.

Винету измъкна коня си от храсталака и водейки го след себе си за юздата, навлезе в гората. Олд Шетърхенд го последва, без да пита защо апахът реши да мине през тъмната гора, където след смрачаване бе толкова трудно да се върви с коне. Той знаеше причината и ако беше сам, щеше да постъпи също като Винету.

Там, където бяха скрити конете, имаше и трева, и вода, тъй че можеха удобно да останат да пренощуват, и то без да се страхуват, че през нощта ще бъдат открити от петимата подслушани от тях мъже. Но на сутринта не беше изключено някой случайно да се приближи и да ги види или пък да открие следите от бивака им. Оставените дири нямаше да личат на сутринта, тъй като дотогава тревата щеше да се изправи. Двамата ловци се нуждаеха от вода и паша за жребците и отново се върнаха при потока, но доста по-далеч. Те описаха голяма дъга през гората, минавайки по покритата с мъх земя, защото до утрото по мекия мъх нямаше да останат никакви отпечатъци от конските копита.

За да преминеш през гората, без да се блъскаш и удряш в клони и дървета, бяха необходими привикналите на тъмнина очи на Винету и Олд Шетърхенд. Двамата вървяха около четвърт час с такава сигурност,

сякаш беше ден, а после свърнаха надясно, за да излязат отново на потока. На мястото, където стигнаха до брега му, в него се вливаше малко ручейче. Те прегазиха потока, тръгнаха нагоре срещу течението на ручей и вървяха, докато се озоваха при извора му. Именно за този извор беше говорил Винету и там искаше да лагеруват. Какво изключително и непогрешимо чувство за ориентиране трябваше да има вождът, за да намери извора в девствената гора въпреки тъмнината!

Разседлаха конете и ги пуснаха свободно да пасат. Можеха да си го позволят, защото враните жребци ги следваха навсякъде с кучешка вярност, отзоваваха се и на най-тихото повикване и никога не се отдалечаваха от господарите си. Едва сега Винету попита:

– Има ли моят брат нещо за хапване?

– Едно парче сушено месо – отговори Олд Шетърхенд. – Не съм се запасил с повече, защото мислех утре да се отбия в публото на Ка Маку.

– Нека моят брат запази това месо, ще изпечем ракуна, който застрелях.

След тези думи апахът се отдалечи. Олд Шетърхенд не го попита къде отива. Той знаеше, че Винету ще огледа околността, за да се убеди, че са в безопасност. Вождът се върна след около десетина минути и донесе наръч сухи клони, което беше доказателство, че наблизо няма никакви врагове. Изключително острият слух на Олд Шетърхенд не бе доловил пукота при отчупването на клоните – още един пример за несравнимата ловкост на апаха.

Скоро пламна малък огън, запален и поддържан по индиански маниер. Двамата мъже седнаха край него, за да одерат кожата на миещата мечка. Не след дълго се разнесе онзи прекрасен аромат на печено, който не може да се усети в нито една кухня, а само край лагерния огън. Нахраниха се бавно и с наслада, без да разменят нито една дума. След като и двамата се наситиха, се заеха да опекаат и останалото месо за следващия ден, когато нямаше да имат възможност да се занимават с лов. Едва тогава Винету сметна, че е време да проговори:

– Носи ли моят брат ремъци?

– Около двайсетина – отвърна Олд Шетърхенд, който много добре се досещаше защо апахът му задава този въпрос.

– И аз имам толкова – заяви вождът, – но въпреки това ще нарежем кожата на ракуна на ивици, защото може би утре ще са ни нужни доста ремъци.

– Да, за воините на Ка Маку – кимна Олд Шетърхенд. – Наистина, той никога не ни е посрещал враждебно, но, изглежда, утре ще ни се наложи да го принудим да направи каквото поискаме от него.

– Моят брат е прав. Познава ли той някого от мъжете, които подслушахме?

– Виждал съм само единия от тях, онзи, когото наричат Гринли или Краля на петрола. Спомням си, че съм го срещал заедно с една банда разбойници.

– И без да знам това, си казах, че е опасен човек. Моят брат е бил с мен по бреговете на река Чели. Нека ми каже дали там има петрол!

– Нито капка!

– А дали Гринли е открил Глуми Уотър и той ли е дал името на онова място?

– Не. Още преди години ние двамата с теб бяхме при това езеро и още тогава то вече си имаше име. Краля на петрола е замислил някаква голяма измама и крои нещо много лошо на двамата мъже.

– Двойно убийство!

– Да. Двама от петимата мъже, които видяхме, ще бъдат измамени, а после убити. Ще им покажат уж някакъв петролен извор, те ще го платят и после... никой няма да ги види повече.

– Трябва да ги спасим!

– Разбира се.

– Нима моят брат иска веднага да се залови с тази работа.

– Не. Но и ти нямаш такова намерение, защото в противен случай нямаше да се отдалечиш толкова много от бивака им. Схватката и разправииите с тях само ще ни забавят и дори ако двамата измамени ни повярват, ще трябва да ги вземем с нас и ще изгубим

скъпоценно време, което ни е необходимо, за да освободим пленниците на Ка Маку.

– Да, на тези хора ще трябва да помогнем още утре и сега ще оставим Краля на петрола и спътниците му спокойно да продължат пътя си. По-късно непременно ще ги догоним.

– Значи моят червенокож брат е решил да променим първоначалния си план.

– Да. От ранчото на Форнър се канехме да тръгнем към Сонора, за да идем при апахите, но това може да стане и после. Сега най-важното е да спасим живота на тези двама бледолики и да измъкнем пленниците от публото. Какво ще каже моят брат за вестта, че сред тях има и наши приятели?

– Разбира се, бях изненадан, когато я чух.

– Какво ли търсят тук Хобъл Франк и Леля Дрол?

– Принуден бях да обеща на Хобъл Франк някой път да му пиша. Така и сторих, при което споменах кога и къде мисля да се срещна с теб. Сигурно този чудак е бил обхванат от треска по Запада, а тя го е накарала да прекоси океана. Разбира се, Дрол с радост се е присъединил към него.

– Ами Хокинс, Стоун и Паркър също са с тях! Уф!

Това възклицание изразяваше едновременно и учудване, и неодобрение. Олд Шетърхенд веднага ясно посочи причината за това неодобрение:

– Просто невероятно, че толкова опитни хора са се оставили да ги пленят! Та те не може да не са чули, че няколко племена са изровили бойната секира и затова е наложително да са двойно по-предпазливи! Не е трябвало да прекрачват прага на публото, без предварително да са изпушили с вожда лулата на мира. Само лошото време от миналия ден може да е виновно за това.

– Съвсем си прав! Вероятно бурята ги е принудила да влязат в публото, без да са имали време да си осигурят приятелството на вожда. Работата е ясна и лесно обяснима. Иначе този вожд е бил винаги приятелски настроен към белите.

– Да, едва ли е станало другояче. Но Ка Маку сигурно се е споразумял с Краля на петрола и е бил под-

веден от него. Утре несъмнено ще разберем, че предположението ми е вярно. Освен това нашият приятел Хобъл Франк е пристигнал в ранчото на Форнър заедно с Дрол, за да се срещнат там с нас. Той ни познава много добре и е знаел, че ще дойдем точно в уреченото време. Защо тогава не ни е чакал? Защо се е присъединил към кервана на преселниците?

– Краля на петрола!

– Съвършено вярно. Сигурно в ранчото Хобъл Франк е чул за мнимото нефтено находище, не е повярвал в съществуването му и у него са се породили подозрения. Той е славно човече с чувство за рицарска чест и обича да се нагърбва с такива рисковани дела, които не са по силите му. Той и Дрол са си наумили да играят ролята на Винету и Поразяващата ръка и да се заемат със закрилата на двамата мъже. Разбира се, те са споделили това със Сам Хокинс и двамата му приятели и Детелиновия лист се е съюзил с тях. Краля на петрола се е досетил какво кроят и се е отгървал от тях, като по някакъв начин е накарал Ка Маку да плени всички, а после да остави да избягат онези, които са му били нужни.

– Моят брат Шетърхенд изказва собствените ми мисли. Кога смята да тръгнем, за да освободим пленниците? Веднага ли?

– Не, сигурно и ти нямаш такова намерение. Яхнем ли конете сега, ще стигнем до пуеблото още по светло и ще ни забележат. Ако потеглим утре сутринта, ще стигнем точно навреме през нощта.

Винету кимна в знак на съгласие:

– Малко преди смрачаване ще сме близо до пуеблото и преди падането на нощта ще можем да го огледаме.

– Да, ще разузнаем как стоят нещата. С моя далекоглед ще виждаме всичко, без да е необходимо да се приближаваме и да се изложим на опасност. А сега да изгасим огъня!

Докато Олд Шетърхенд отиде да донесе вода от извора и се зае да изгаси пламъците, Винету обиколи още веднъж около бивака, за да се убеди, че спокойно

могат да се наспят. После двамата легнаха един до друг в меката трева. Не сметнаха за необходимо да се редуват да стоят на пост, защото можеха да разчитат на отличния си слух, както и на конете, които издаваха с пръхтене приближаването на хора или животни.

Събудиха се рано сутринта и първо заведоха конете на водопой, защото според предвижданията им повече от ден едва ли щяха да видят вода. При пуеблото нямаше да могат да ги напоят, понеже вече гледаха на обитателите му като на врагове. Двамата приятели изядоха част от месото, останало от снощи, после оседлаха жребците и смело поеха по своя път в утрото на настъпващия ден, чиято вечер обещавахе да бъде изпълнена с трудности.

От техния бивак до пуеблото имаше цял ден езда, но не беше нужно великолепните им жребци да напругат сили, за да стигнат преди смрачаване. Двамата ловци познаваха местността не по-зле от Краля на петрола. Следите, оставени миналия ден от Гринли и четиримата му спътници, не бяха вече забележими за обикновения уестман, обаче Винету и Олд Шетърхенд все още ги различаваха тук-там. Те яздиха през целия предобед и спряха едва по пладне, за да си починат конете им. До този момент бяха разговаряли само за преживелиците си след последната им раздяла, но за предстоящите събития все още не бе станало дума. Едва сега, докато си почиваха, Винету се обади:

– Моят брат вижда, че не сме се излъгали: Ка Маку се е съюзил с Краля на петрола.

– Прав си – кимна Олд Шетърхенд. – Ако не беше така, вождът щеше да преследва бегълците и ние или щяхме да го срещнем, или щяхме да се натъкнем на дирята, оставена от него и хората му. И както не сме се заблудили за това, тъй ще излезем прави и за всичко друго.

Продължиха нататък, докато късно следобед им остана около час езда до пуеблото. Вече трябваше да бъдат много предпазливи. Слязоха от конете да изчакат още известно време, понеже имаха намерение да се приближат малко преди свечеряване.

Местността беше равна и песъчлива и тази неплодородна равнина се стесняваше все повече и повече, като завършваше във формата на продълговат „залив“, врязващ се в планините Моголон. Тук-там се срещаша големи самотни каменни блокове. Двата ловци спряха при една от тези скали, иззад която можеха да наблюдават публото. Ако някой се зададеше от там, нямаше да може да види нито тях, нито конете им.

Не бяха седели дълго на това място, когато Винету посочи надясно и изненадано възкликна:

– Тeши, тлао чате!

На езика на апахите тези три думи означават: „Виж, много сърни!“ или: „Виж, стадо сърни!“ Но в случая не ставаше дума за сърни, а за вид американска антилопа, която се среща извънредно рядко в Аризона. Това бе и причината за изненадата на вожда. С какво удоволствие биха препуснали подир бързоногите животни, за да се сдобият с крехко печено. Но работата, която имаше да вършат този ден, им повеляваше да се откажат от лова.

С елегантни скокове красивият дивеч скоро изчезна на юг зад хоризонта. Подгонят ли ги, тези антилопи бягат по посока на вятъра, за да се скрият не само от погледа на преследвачите си, но да се изплъзнат и от обонянието им.

– Прекрасен дивеч! – обади се Олд Шетърхенд. – Но ни идва съвсем не навреме.

– Лесно може да ни доведе неприятеля – отвърна Винету. – Стадото отива право към публото. Забележат ли го оттам, скоро тук като нищо ще се появят червенокожи ловци, защото вятърът идва от тази посока.

Започнаха да наблюдават южния хоризонт още по-внимателно. Измина повече от половин час, а все още нищо не се виждаше. Изглежда, антилопите не бяха забелязани. Но ето че по едно време там, накъдето бяха вперили погледи, изникнаха десетина точки, които бързо нарастваха.

– Уф! Идват! – обади се Винету. – Сега ще ни открият.

– А може би няма – каза Олд Шетърхенд. – Ще се скрием. Ако не се разделят, ще се преместим на срещуположната страна зад скалата. Да видим какво ще стане!

Те се изправиха и хванаха по-късо поводите на конете.

Да, антилопите бяха забелязани и се връщаха, а зад тях се виждаха четирима ездачи, които пришпорваха конете си до краен предел.

– Само четирима! – каза Винету. – Де да беше и вождът сред тях!

Олд Шетърхенд бързо извади далекогледа си от кобура на седлото и го насочи към ездачите.

– Той е с тях – съобщи ловецът. – Язди най-бързия кон и е пръв.

– Това е добре! – извика апахът и очите му засияха. – Ще го заловим ли?

– Да. Разбира се, не само него, а и другите трима.

– Уф!

След това възклицание Винету се метна на седлото и взе Сребърната карабина в ръка. В същия миг и Олд Шетърхенд се озова на гърба на своя жребец и приготви карабината „Хенри“ за стрелба. Всичко това се разигра толкова бързо, че от мига, в който зърнаха завръщащите се антилопи до този момент едва ли бе изминала и минута. Бързоногият дивеч профуча на около хиляда крачки от двамата ловци. Четиримата индианци бяха доста назад. Чуваха се пронизителните им викове, с които пришпорваха конете.

– Хайде! – извика Винету.

Още с изричането на тази дума той излетя иззад скалата, следван по петите от Олд Шетърхенд, като се стремеше под тъгъл да пресече пътя на индианците. Щом видяха двама ездачи тъй изненадващо да се изпречват пред тях, червенокожите се стъписаха.

– Стой! – извика им Олд Шетърхенд и рязко спря коня си. Винету направи същото.

– Накъде е тръгнал Ка Маку с воините си?

Индианците с голяма мъка успяха да спрат бесния галоп на конете си. Вождът гневно изкрещя:

– Защо ни спирате? Сега вече изгубихме месото!

– Щяхте да си останете с празни ръце. Нима бързоногата газела се ловува като бавния прериен вълк? Нима не знаете, че ще се доберете до месото ѝ само ако успеете да я обградите, тъй че бързината ѝ да не може да ѝ помогне?

Едва сега четиримата червенокожи успяха да успокоят възбудените и разгорещени коне и вече можеха по-добре да огледат двамата ездачи, които им бяха провалили лова.

– Уф! – възкликна вождът им. – Поразяващата ръка, великият бял ловец!

– Помниш ли ме все още? А помниш ли и война до мен?

– Винету, прочутият вожд на апахите!

– Да, ние сме, не се лъжеш. Слизайте и елате до сянката ей на онази скала.

– Защо да отиваме там? – попита Ка Маку.

– Искаме да говорим с вас.

– Не може ли да стане и тук?

– Разбира се, но слънцето пече твърде силно, а там има сянка.

– Няма ли да дойдат моите двама прочути братя с мен в публото, където ще могат да ми съобщят всичко каквото пожелаят не по-зле, отколкото ако останем тук?

– Ще те придружим до публото, но преди това трябва да изпушиш с нас лулата на мира.

– Нима е необходимо? Вече съм я пушил с вас.

– Тогава в тези земи цареше мир, а сега бойната секира е изровена. Затова се доверяваме само на онзи, който е готов да изпуши с нас калюмета. А откаже ли ни някой, ще го смятаме за наш враг. И тъй, решавайте, но бързо!

При тези думи Олд Шетърхенд си играеше с карабината „Хенри“ по начин, който изплаши вожда. Ка Маку много добре познаваше тази пушка, смятана от червенокожите за омагьосана, и знаеше какво може да очаква, когато Олд Шетърхенд толкова демонстративно я държи в ръце. Ето защо макар и с не особено весел глас заяви:

– Щом моите прочути братя имат такова желание, тогава ние ще го изпълним.

Той с най-голямо удоволствие би пришпорил коня, но му беше ясно, че не бива да поема такъв риск. Конят му не беше тъй бърз като куршумите на Олд Шетърхенд и Винету. Вярно, че и той имаше пушка, също както и спътниците му, но в сравнение с пушките на двамата ловци можеше да се каже, че все едно е с голи ръце. И тъй вождът слезе от коня и неговите хора последваха примера му. След като всеки хвана юздите на жребеца си, всички закрачиха към скалата и насядаха там. После Ка Маку бавно отвърза своя калюмет от шнурчето, с което лулата висеше на врата му, и каза:

– Торбичката ми за тютюн е празна. Може би моите прочути братя имат киникиник¹⁶, за да натъпчем калюмета?

– Имаме тютюн колкото ни е необходим – отвърна Олд Шетърхенд. – Но преди да изпушим с теб лулата на мира и да тръгнем към пуеблото, искам да знам с какви воини ще се срещнем там.

– С моите.

– И никакви други?

– Не.

– Казаха ми, че си дал подслон и на чужди воини. Както между племената, тъй и между червенокожите и бледоликите е избухнала война. Ка Маку ще разбере, че човек трябва да е предпазлив.

– Ако моите братя ме посетят, няма да намерят нито един чужд воин.

– Видяхме, че от Ранчото на Форнър към вашето пуебло водеше голяма диря от много хора и животни, която спираше дотам, а после продължаваха само следите на петима мъже.

Ка Маку се изплаши, но не се издаде, а най-решително увери:

---

¹⁶ „Смесица“, „миш-маш“, вид индиански „тютюн“, приготвян от кора на явор и върба, листа на смрадлика, както и от корите и листата на други растения – бел. прев.

– Моите братя сигурно се лъжат. Нищо не знам за такива следи.

– Когато става въпрос за следа, вождът на апахите и Олд Шетърхенд никога не се лъжат. Те не само умеят точно да преброят отпечатъците, оставени от хора и животни, но знаят и имената на хората.

– Тогава моите прочути братя знаят имена, които са ми неизвестни.

– Да не би да не си чувал за Гринли, Краля на петрола?

– Никога.

– Това е лъжа!

При тези думи вождът хвана дръжката на ножа, затъкнат в пояса му, и гневно извика:

– Нима Олд Шетърхенд иска да обиди един храбър вожд? Тогава ножът ми ще му отговори!

Белият ловец леко повдигна рамене и отговори:

– Защо Ка Маку прави голямата грешка да ме заплашва? Нали ме познава и знае много добре, че куршумът ми ще пронизе главата му преди острието на неговия нож да ме докосне или ръката му да успее да насочи към мен пушката му!

Още докато изговаряше тези думи той със светкавично движение измъкна двата си револвера и насочи дулата им към него. В същия миг и в ръцете на Винету се появиха два револвера, с които той се прицели в останалите трима индианци, а Олд Шетърхенд най-спокойно продължи:

– В името на великия Маниту, когото почитат червенокожите мъже, те уверявам, че ако направите и най-малкото движение с оръжията си, нашите ще загърмят! Олд Шетърхенд никога не нарушава дадената дума, знаете го също тъй добре, както и всеки друг индианец! Виждали сте тези малки пушки, които държат ръцете ми и имат два пъти по шест куршума. Сега моят брат Винету ще ви вземе ножовете и пушките. Онзи, който се възпротиви или направи дори и най-малкото движение, за да ни окаже съпротива, незабавно ще получи куршум. Аз казах и думата ми важи! Хау!

С последното възклицание индианците потвърждават казаното. Така Олд Шетърхенд изрази своята решимост на всяка цена да осъществи заплахата си. Той не изпускате из очи вожда, който не посмя да помръдне, докато Винету му вземаше ножа и пушката. И другите трима индианци кротуваха, когато апахът ги обезоръжаваше. След като свършиха тази работа, Олд Шетърхенд продължи:

– Червенокожите мъже са в ръцете ни. Могат да се спасят само ако признаят истината. Нека Ка Маку отговори на въпросите ми! Защо нарочно е оставил да избягат няколко пленници заедно с Краля на петрола?

– При нас не е имало никакви пленници – разгневи се вождът.

– И в момента ли няма пленници в пуеблото?

– Не.

– Ка Маку лъже. Той би трябвало да знае, че Винету и Шетърхенд не са неопитни хлапаци, които могат да бъдат измамани. Сам Хокинс, Паркър и Стоун също са при вас.

Потрепването в очите на вожда издаде уплахата му, но той не отговори.

– При вас са и други двама бели воители, които се казват Франк и Дрол. Освен тях там е синът на един вожд на навахите, както и неговият млад бял приятел, а също и други четирима бели мъже заедно с жените и децата си. Ка Маку няма ли да го признае?

– Жив човек няма при нас – гласеше отговорът. – Да не съм някой окаян крастав пес, че да позволявам така да разговаряш с мен!

– Пфу! Ще започна да разговарям с теб още поясно! А дали другите трима червенокожи воители ще признаят онова, което вождът им тъй глупаво отрича?

Този въпрос бе отправен към придружителите на Ка Маку.

– Той казва истината – отговори един от тях. – При нас няма пленници.

– Както искате. Ние ще отидем до пуеблото и ще разберем как стоят нещата, а вас ще вържем, за да не можете да ни поперчите. Винету ще започне с Ка Маку.

Апахът измъкна ремъците от джоба си. Тогава Ка Маку скочи на крака и яростно извика:

– Мен ли ще вържете? Аз ще...

Той не можа да продължи, защото получи от Олд Шетърхенд такъв юмручен удар в слепоочието, че в същата секунда рухна на земята и остана да лежи в безсъзнание. Това беше онзи удар, на който прочутият уестман дължеше името си. После Поразяващата ръка се обърна заплашително към останалите трима:

– Ето, виждате каква ви е ползата, ако се съпротивлявате! Трябва ли и вас да удрям по главите? Мирувайте, докато ви вържем, иначе ще ви се случи същото!

Разгневеният ловец, който с един юмручен удар можеше да повали здрав и силен мъж, направи такова впечатление на тримата индианци, че те безропотно се оставиха да бъдат вързани. После стегнаха с ремъци ръцете и краката и на Ка Маку.

За да не се разбягат конете, те ги вързаха с дългите юзди за забити в земята колчета. След това се погрижиха пленниците да не могат да помръднат от местата си или въпреки вързаните си ръце взаимно да си помогнат. Човек може да се опита да избяга, като се претърколи, даже ако ръцете и краката му са стегнати с ремъци, обаче вързан ли е добре, никой не е в състояние сам да се освободи. Но затова пък може да развърже ремъците на другите пленници. Ето защо двамата забиха пушките на четиримата индианци дълбоко в пясъка на доста голямо разстояние една от друга, а после за всяка от тях здраво вързаха по един от пленниците, тъй че да нямат никаква възможност да се освободят.

Докато двамата ловци вършеха тази работа, вождът дойде в съзнание. Когато видя в какво безпомощно състояние се намира, той изскърца със зъби. Олд Шетърхенд го чу и каза:

– Ка Маку сам си е виновен, че се отнасяме с него по такъв начин. Още веднъж го моля да ми каже истината. Ако ми обещае да пусне пленниците и да им върне всички техни вещи, той ще бъде развързан.

Вождът се изплю и не отговори, което беше обида за Олд Шетърхенд, но той я посрещна със съжалителна усмивка. След като още веднъж грижливо провери дали пленниците нямат възможност по някакъв начин да се освободят, двамата приятели възседнаха конете и се отправиха към пуеблото.

Ка Маку ги изпрати със зловни погледи и промърмори на себе си:

– Тези кучета бяха мои приятели, а ето че ми станаха врагове. Но се лъжат. Мислят си, че ще могат да освободят пленените бледолики, ала самите те ще бъдат заловени, защото няма да успеят да заблудят стражите ни. Вярно, че са майстори в промъкването, обаче никой не може да пропълзи до пуеблото, без да го забележат. Няма дълго да останем да лежим тук. Ако не се върнем скоро, моите воини ще изпратят хора да ни търсят и ще ни намерят.

Ка Маку обаче се лъжеше. На неговите съплеменници и през ум не им мина да го търсят с тримата му придружители като изгубили се деца. Никой не се обезпокои от това, че те не се върнаха. Преследването на бързоногите антилопи може да отведе ловците надалеч и завари ли ги нощта, винаги има възможност да отложат връщането си за следващия ден.

Тъй като пуеблото бе разположено откъм южната страна на скалистия масив, то можеше да бъде наблюдавано само от тази страна и понеже Олд Шетърхенд и Винету се приближаваха от север, трябваше да заобиколят, описвайки дъга. Трябваше да бъдат безкрайно предпазливи, защото всеки миг пред очите им можеше да изникне някой индианец и да ги види.

Слънцето току-що бе потънало зад хоризонта, когато двамата забелязаха пред себе си планинското възвишение и пуеблото, разположено на стръмния му склон. Спряха конете и Олд Шетърхенд извади далекогледа си. След като минута-две гледа през него, той го подаде на Винету. Апахът скоро го свали от очите си и каза:

– Пленниците не са стояли със скръстени ръце. Моят брат видя ли дупката в зида на втория етаж?

– Да – отвърна Олд Шетърхенд. – Пробили са я, но не могат да излязат, защото индианците я охраняват. Може би пленниците са се опитвали да се измъкнат и през тавана.

– Сигурно със същия неуспех, тъй като и там стоят пазачи.

– След смрачаване несъмнено ще запалят огънове, които ще ни пречат. Засега нека се задоволим с това, че забелязахме дупката, защото вече знаем под коя тераса се намират пленниците. Долу на зида е облегнатата стълба, сигурно са я оставили за вожда. Колко хубаво ще е, ако не я изтеглят!

Двамата слязоха от седлата и седнаха на земята, за да изчакат да се стъмни. След като нощта се спусна, те видяха как на пуеблото пламнаха няколко огъня. Тогава завързаха конете си за забити в земята колчета и се отправиха към мястото, където тази вечер трябваше да изпълнят един наистина майсторски номер. Било с хитрост или със сила тези двама мъже се канеха да излязат срещу многобройните индиански воини от пуеблото.

Все още бе твърде рано за това безстрашно начинание и щеше да е далеч по-добре, ако можеха да изчакат индианците да си легнат да спят. Тогава щяха да останат само няколко стражи. Но имаше причини, заради които не биваше да отлагат изпълнението на плана. Първо, не трябваше да забравят, че все пак не бе изключено поради някое неочаквано обстоятелство плененият вожд и придружителите му да се освободят. Възможно беше някой от неговите хора да се е натъкнал на него. А дойдеше ли Ка Маку в пуеблото, освобождаването на затворниците ставаше почти невъзможно. Второ, не се знаеше в какво положение се намират пленниците и какво ги заплашва. Всяко протакане можеше да се окаже съдбоносно за тях. И трето, червенокожите все още не бяха разтревожени от забавилото се завръщане на техния вожд. Но не беше изключено още същата вечер отсъствието му да им се стори странно. В такъв случай навярно щяха да изпратят хора да го търсят и щяха да чакат завръща-

нето им. Това щеше да ги постави в състояние на възбуда, на всеобща бдителност, което неминуемо щеше да осуети плана на Олд Шетърхенд и Винету. Във всички случаи беше по-добре, ако незабавно се заемеха да изпълнят замисленото.

След като се приближиха достатъчно до пуеблото, Винету каза:

– Нека моят брат тръгне надясно, а аз наляво. Ще се срещнем в средата при стълбата.

Олд Шетърхенд разбра намерението му. Така най-напред щяха да претърсят околността на пуеблото, за да видят дали го охраняваха и откъде или дали някой от червенокожите все още не се беше прибрал. Олд Шетърхенд последва подканата на приятеля си и не откри нищо особено. Когато двамата се срещнаха, се оказа, че стълбата беше вече изтеглена.

– Уф! – обади се тихо апахът. – Няма я. Никой друг не може да се качи горе.

– Да, никой друг – кимна Олд Шетърхенд. – Но на нас това няма да ни попречи. Първо трябва да разберем как са разпределени постове и къде са останалите хора от племето.

– Запалили са два огъня.

– Да. Това са огньовете на стражите. Единият е на терасата, под която са затворени пленниците, а другият гори върху терасата на по-долния етаж, за да осветява дупката, през която са се опитали да избягат. Горе има трима и долу са трима. Но къде са другите индианци?

– Вътре. Моят брат не забеляза ли, че и вътре има светлина?

– Да, отворите, през които се влиза и излиза, са открити и оттам струи слаба светлина. Явно червенокожите заедно с жените и децата си живеят на горните етажи, а двата долни са необитаеми и вероятно служат за складиране на припаси.

– Моят брат отгатна. Преди няколко години идвах тук и огледах пуеблото отвътре.

– Хмм! Тоговащото разпределение може да се е променило. Трябва да бъдем предпазливи. Вечерта е

хубава и може би не всички индианци са в помещени-
ята. Много вероятно е някои от тях да лежат по тера-
сите, но да не ги забелязваме оттук.

– Нима това ще ни попречи?

– Не.

– Тогава застани до зида така, че да мога да стъпя
върху раменете ти!

Олд Шетърхенд изпълни желанието му и апахът
леко се покатери върху раменете му. Но когато и от-
там не успя да достигне ръба на най-долната платфор-
ма, той прошепна на приятеля си:

– Изпъни нагоре и двете си ръце, за да стъпя върху
дланите ти!

Олд Шетърхенд направи каквото му бе казано и
задържа вожда с такава лекота, сякаш беше пет-шест
годишно хлапе.

– Пак не става – обади се апахът.

– Колко не ти достига? – попита Олд Шетърхенд.

– Две-три педи.

– Не е беда. Пръстите ти са като от желязо. Доко-
паш ли се веднъж до ръба, ще можеш да се задържиш.
После ще ти помогна с моя мечкоубиец. Ще броя до
три и ще те подхвърля нагоре. Гледай мигновено да се
заловиш! Едно... две... три!

При „три“ той с мощен тласък подхвърли апаха
нагоре. Ръцете на Винету достигнаха ръба и се вкоп-
чиха в него като с железни скоби. Олд Шетърхенд
бързо грабна мечкоубиеца и подпря с приклада еди-
ния крак на апаха. Тази опорна точка помогна на Ви-
нету да се прехвърли върху терасата, където отначал-
о остана да лежи тихо и неподвижно, опитвайки се,
напрегнал слух, да разбере дали наблизо има някой,
който да го е забелязал или пък който можеше да го
види. Апахът лежеше с присвито тяло, готов със скок
мигновено да се нахвърли върху него, да го сграбчи за
гърлото и да не му позволи да издаде предупредите-
лен вик. Острият му поглед огледа терасата по цялата
й дължина – освен него там нямаше жив човек. Недал-
еч от себе си Винету съзря откритата четириъгълна
дупка, водеща към приземния етаж, а съвсем близо до

нея лежеше стълбата, която индианците неотдавна бяха изтеглили.

С безшумни и ловки движения като змия той запълзя към отвора и се послуша. Надолу водеше стълба, а в помещението беше тъмно. Нищо не помръдваше. Изглежда, на приземния етаж нямаше никой. Тогава Винету запълзя обратно към другата стълба и я спусна до стената, за да може Олд Шетърхенд да се изкачи по нея. Щом белият ловец се озова горе, той легна до Винету и го попита:

– Има ли някой долу?

– Не долових никакъв шум – отговори Винету.

– Ще изтеглим ли отново стълбата?

– Не.

– Правилно! Възможно е да ни се наложи да бягаме и тогава тя ще ни трябва. А сега към следващия етаж!

Нагоре водеше друга стълба – индианците бяха махнали само най-долната. Но двамата не биваше да я използват, защото стражите незабавно щяха да ги видят.

Платформата над тях беше широка около четири крачки и дълга около осемдесет. Огънят, който гореше в средата, по индианския обичай беше малък и светлината му не стигаше до двата края на терасата. Там беше тъмно и двамата трябваше да се покатерят на горната платформа или от десния, или от левия край. Решиха да използват втората възможност, заради едно на пръв поглед незначително обстоятелство, което обаче им даваше твърде голямо предимство.

Двама от пазачите бяха седнали с лице към дупката, която трябваше да надзират, а третият се беше настанил от лявата ѝ страна, тъй че гърбът му хвърляше дълга тъмна сянка по платформата. Тази сянка даваше възможност на двамата ловци да се приближат, без да бъдат незабавно забелязани.

С изключителна предпазливост те изтеглиха стълбата, която водеше от първия етаж към приземния, и я отнесоха в левия край на терасата. Облегнаха я на зида на втория етаж и се изкачиха по нея. Горе известно време останаха предпазливо да лежат на мя-

сто, както и преди, за да огледат и тази платформа.

– Пазачите са сами – прошепна апахът.

– Да, това е добре – обади се неговият бял приятел. – Но ни предстои извънредно трудна работа. Тук няма никакво прикритие, нито храст, нито дърво.

– Но има сянка!

– Да! Но това не е достатъчно. Можем да се приближим най-много на двайсетина крачки от тях, а ако онзи обесник, дето хвърля сянка, се размърда, огънят ще ни освети и ще ни забележат твърде рано.

– Ще отвлечем вниманието им в обратната посока.

– Как? С камъчета ли?

– Да.

– Добре! Ако наистина се оставят да ги измамим така, значи са много глупави. След това ще трябва да изменим двайсетината крачки за две секунди. Аз ще поваля онзи, който е с гръб към нас. Ти ще се заемеш със следващия, а аз пък с третия.

– Но без никакъв шум! – предупреди Винету.

– Естествено, иначе ще привлечем вниманието на тримата на по-горния етаж. Дори и да успеем незабелязано да се промъкнем до огъня, само на някой от горните стражи да му хрумне да погледне надолу и ще ни види. Какво ще правим в такъв случай?

– Ще повалим и обезвредим тези тримата, а после бързо се качваме при другите трима. Извадим ли и тях от строя, ще си открием пътя към пленниците.

– Няма да мине без шум и цялото пуебло ще се вдигне на крак!

– Това няма да изплаши Винету и Олд Шетърхенд. Ще изгасим огньовете и няма да ни виждат и да стрелят по нас.

– Добре! Да съберем сега камъчета!

Този план се оказа от голямо значение, защото по-късно действително ги видяха и те незабавно започнаха да действат в пълно разбирателство, без да губят скъпоценно време с въпроси и отговори. Потърсиха наоколо и намериха необходимите им камъчета. Прилепиха се плътно към земята и запълзяха към тримата пазачи. Преценката на Олд Шетърхенд се оказа точ-

на: когато достигнаха на двайсетина крачки от тях, двамата трябваше да спрат. Винету се понадигна леко и хвърли едно камъче над главите на стражите така, че то падна от другата им страна. Колкото и незначителен да беше шумът, индианците го доловиха и като извърнаха глави надясно, внимателно се послушаха.

– Изглежда, ще успеем – прошепна Олд Шетърхенд.

Винету хвърли още няколко камъчета и тримата пазачи предположиха, че вдясно от тях има живо съществуване, а може би дори и враг и наостриха слух и зрение.

– Хайде! – тихо се обади Олд Шетърхенд.

Двамата се изправиха. С пет-шест дълги и почти безшумни скока те се озоваха при пазачите. Юмрукът на силния бял ловец се стовари върху главата на първия от тях така, че той се просна на земята, без да гъкне. В следващия миг те сграбчиха втория и третия за гърлата. Последва здраво притискане, няколко удара по слепоочията и те също изгубиха съзнание. Бързо ги вързаха, а в устата им натъпкаха парцали.

– Дотук успяхме! – прошепна Олд Шетърхенд. – А сега незабавно да отнесем стълбата до отвора, под който са пленниците. Искам да говоря с тях. Нека през това време моят брат Винету не изпуска от очи погорния етаж! Възможно е някой от стражите да пристъпи до самия край на терасата.

Той изтегли стълбата, която не използваша, докато бяха на долната платформа, подпря я на зида съвсем близо до пробитата дупка и се изкачи по нея. После тихичко подвикна в дупката:

– Сам Хокинс, Дик Стоун и Уил Паркър! Тук ли е някой от вас?

Той наостри слух и отвътре дочу глас:

– Я слушайте! Някой говори отвън! При дупката има човек!

– Вероятно някой от червенокожите подлеци! – обади се друг глас. – Перни го с един куршум!

– Глупости! – бързо се намеси трети. – Никой индианец няма да се осмели тъй удобно да си подложи кратуната, че да му светим маслото, ако не се лъжа.

Сигурно е някой друг, който иска да ни спаси, може би дори да е Олд Шетърхенд или Винету. Направете ми място! Ще отида при дупката.

По израза „ако не се лъжа“ Олд Шетърхенд разбира кой се беше обадил. Затова попита:

– Сам Хокинс, тук ли си?

– Тъй ми се струва – дойде в отговор отвътре. – Ами ти кой си?

– Олд Шетърхенд.

– Хей! Наистина ли?

– Да. Искаме да ви измъкнем оттук.

– Искате? Говориш в множествено число, значи не си сам, нали?

– Не съм. С мен е и Винету.

– А има ли и други?

– Няма.

– Слава Богу, че дойдохте, очаквахме ви с голямо нетърпение. Но, сър, дали наистина си Олд Шетърхенд? Да не би да се казваш мистър Гринли, Краля на петрола?

– Би трябвало да ме познаеш по гласа, приятелю Сам!

– Абе я остави гласа! В тази дупка всички гласове си приличат, още повече че говориш тихо. Хубава история ще бъде, ако ти повярваме, а после се окаже, че Олд Шетърхенд се е превърнал в Краля на петрола. Не съм чак толкоз глупав Кун! Дай ми някакво доказателство!

– Какво?

– У теб ли е твоята карабина „Хенри“?

– Да.

– Я ми я подай през дупката да я опипам.

– Ето я, но бързо ми я върни, защото всеки миг може да ми потръбва.

Той побутна карабината в дупката и само след брое-ни секунди я получи обратно, след което Сам се обади:

– Вярно, значи си ти, сър, слава Богу, че дойде! Ние не можем да излезем. Не искаме да проливаме кръв. Как мислиш да ни измъкнеш?

– Имате ли стълба?

– Тези негодници я изтеглиха.

– А оръжия?

– Те са все още у нас. Не успяха да ни ги вземат.

По-късно ще ти разкажа как се забъркахме в тази страшотна каша.

– Сигурно сте постъпили много мъдро! Наистина е било голям „майсторлък“, и то от хора като вас! И кой още е долу с теб?

– Все твои добри познати: Стоун, Паркър, Дрол, Хобъл Франк и тъй нататък.

– А деца има ли?

– За съжаление!

– Добре! Тогава слушай внимателно какво ще ти кажа! Първо ще ни подадете децата, но те не бива да издават никакъв звук. След това жените – надявам се, те също ще пазят тишина. После ще се промъкнат по-неопитните. Тези хора трябва да излязат, за да не останат затворени, в случай че индианците ни забележат. Тук има трима пазачи, които обезвредихме. Над главите ви се намират други трима, които могат да ни изненадат. Ако това стане, бързо ще се кача горе, за да се справя с тях. Успее ли, ще отворя капака и ще спусна стълба, за да се изкачат при мен и да ми помогнат всички, които все още са вътре. И така, опитните хора ще останат последни. Разбра ли всичко?

– Да.

– Тогава започвай! Ще чакам тук, за да посрещна най-напред децата.

След броени секунди от дупката изникна едно момче. Олд Шетърхенд го измъкна и го подаде на Винету, който го пое и го остави до стената. По същия начин постъпиха с всички деца, а после и с жените. Това беше тежка работа, при която застаналият на стълбата Олд Шетърхенд трябваше да напрегне всичките си сили. След като дотук всичко мина успешно и Сам Хокинс му съобщи, че започват да излизат мъжете, начело с немските преселници, ловецът му отговори:

– Те не се нуждаят от помощта ми, за да достигнат стълбата. Ще отида да наблюдавам какво правят тримата пазачи над вас.

Той слезе при Винету, обясни му тихо с няколко думи положението, а после бързо и безшумно се втурна покрай зида наляво, където се намираще стълбата, с чиято помощ се беше изкачил на тази платформа. Той я издърпа и я облегна на стената, за да се изкачи на следващия етаж.

Когато се озова горе и огледа осветеното от огъня място, той забеляза големите камъни върху капака. Наблизо лежеше стълбата, която индианците бяха изтеглили, преди да затворят дупката. Друга стълба водеше към по-горната платформа. Пазачите седяха така, че двама от тях бяха с гръб към него.

Олд Шетърхенд се изкачи на тази тераса, за да може незабавно да се нахвърли върху стражите, в случай че индианците ги откриеха. Ако пленниците успееша да се измъкнат до последния човек, той щеше да слезе обратно, без изобщо да им се покаже. Ловецът лежеше притихнал и изчакваше. Започна да пресмята по колко време ще е необходимо на всеки, за да изпълзи от дупката, и колко души вече са излезли. И тъкмо когато си мислеше, че навярно шестият е наред, в нощта се разнесе силен пронизителен женски глас:

– Божичко, господин кантор, амче внимавайте да не паднете върху мен!

Тримата пазачи незабавно скочиха на крака, приближиха се до края на платформата и погледнаха надолу. Видяха освободените бели, видяха и апахите, който, изправен в целия си ръст, стоеше при огъня. Те го познаха и един от тях извика така, че гласът му проехтя над цялото публо:

– Акхане, акхане, арку Винету, нонтон, ши инте! – Насам, насам, Винету, вождът на апахите е тук!

Викът му още не беше съвсем заглъхнал, когато зад гърба им се разнесе не по-слаб глас:

– А тук е и Олд Шетърхенд, за да освободи пленниците!... Винету, посрещни тези двама юнаци!

Белият ловец се беше изправил едновременно с пазачите и се беше втурнал към тях. Още докато извикваше горните думи, той повали единия с юмука си, а другите двама блъсна така, че паднаха от плат-

формата на долната тераса, където бяха посрещнати от застаналите там хора. После той събори стълбата, водеща към по-горния етаж, за да не може нито един индианец да слезе от горе. След това изгъркаля на-страни от капака тежките по петдесетина килограма камъни и отвори дупката, спусна в нея стълбата и извика надолу:

– Бързо се качвайте! Може да се стигне до схватка!

След тези думи той скочи с двата си крака в огъня, за да го стъпче, и понеже пламъците бяха малки, успя веднага да го изгаси. Стана съвсем тъмно, защото Винету угаси и долния огън. Олд Шетърхенд бе действал с такава бързина, че не бе изминала и минута от мига, когато се разнесе непредпазливият женски глас. А ето че от отвора изскочиха и последните пленници.

На терасата над главите им настана оживление. Дочуха се силни гласове. Появиха се светлини и по горните стълби се замъркаха тъмни силуети, които заслизаха надолу. Тогава прозвуча мощният глас на Олд Шетърхенд:

– Нека червенокожите мъже останат горе, ако не искат да умрат! Тук са Олд Шетърхенд и Винету заедно с хората си. Който дръзне да се спусне при нас, ще бъде застрелян!

Той не желаше да убива нито един индианец, но трябваше да им докаже, че наистина е в пубелото. Такова доказателство можеше да им даде само със скорострелната си карабина, която всички добре познаваха и от която се страхуваха. Олд Шетърхенд вдигна оръжието и се прицели нагоре в един индианец, който с главня в ръката слизаше най-бързо от всички. Ловецът искаше само да го рани в ръката и натисна спусъка.

– Хай, лата-ши! Ох, ръката ми! – изкрещя раненият и изпусна главнята.

Още три бързи изстрела и също толкова факли изчезнаха. Някакъв глас извика:

– Това е омагьосаната пушка на Олд Шетърхенд! Нагоре, връщай се обратно!

По горните тераси също настана тъмнина и вне-

запно се възцари такава тишина, сякаш там нямаше жив човек.

– Всички ли са тук? – попита Олд Шетърхенд застаналите наоколо хора. – Никой ли не остана долу?

– Никой – отговори Сам Хокинс.

– Тогава спуснете и двете стълби и слизайте при другите! Мисля, че червенокожите ще ни оставят на спокойствие, докато напуснем публото.

Изпълниха нареждането му. Той се спусна последен. Щом се озова на по-долната платформа, видя, че съобразителният апах се беше погрижил вече за следващата стъпка. Освободените хора бяха започнали да слизат надолу. Винету нямаше никакво намерение да ги припира да бързат. Напротив. Заради жените и децата той ги предупреждаваше да бъдат предпазливи и да се спускат по-бавно, защото знаеше, че поне на първо време нямаше защо да се боят от индианците. Имената на Поразяващата ръка и Винету ги бяха сплашили.

И тъй слизането вървеше доста спокойно. Бегълците вземаха стълбите надолу със себе си, за да затруднят червенокожите в преследването. А когато найсетне се събраха в подножието на публото, Олд Шетърхенд каза:

– Успяхме много по-лесно, отколкото мислех. А сега...

Тук неколцина го прекъснаха, за да му изразят благодарността си, но той незабавно ги сръза с думите:

– Засега не искам да слушам подобни неща! Когато оставим това място далеч зад гърба си, ще можете да говорите колкото си искате. Къде са конете ви?

– Ей там в корала, вдясно зад публото – отвърна Хокинс.

– Всичките ви оръжия у вас ли са?

– Да.

– Ами другите ви вещи?

– Червенокожите негодници не можах да откраднат каквото беше у нас, но сигурно са отмъкнали всичко, което беше в кобурите на седлата.

– Имахте ли и товарни коне?

– Да, те носеха вещите на преселниците.

– Дали тези неща все още са налице?

– Не знам. Бурята се изви над главите ни тъй внезапно, че изобщо няхахме време да разтоварим и разседлаем животните.

– Хмм! Ако всичките ви вещи все още са при животните, можем веднага да тръгнем, но в противен случай ще трябва да принудим червенокожите да върнат заграбеното. Сам Хокинс ще ме придружи до корала. Другите ще останат тук и няма да изпускат от очи най-долната тераса на пубелото. Разнесе ли се някакъв шум там, или пък се мерне някой червенокож, веднага ще стреляте, но ще гледате да не го улучите. Ясно ли е? Напълно достатъчно е да чуе как куршумът се удря до него в стената. Тези хора трябва само да знаят, че сме заели позицията тук долу, за да не им позволим да слязат. Междувременно моят брат Винету ще доведе нашите жребци.

Верен на своя характер, апахът безмълвно се отдаде, а Олд Шетърхенд и Сам Хокинс се отправиха към ограденото място, където бяха отведени конете и мулетата. След като тримата мъже изчезнаха в нощта, канторът се обади:

– Значи това са двамата велики герои, които толкова копнеех да видя! В момента не може да се различат лицата им, защото е тъмно, но поведението им страшно много ми импонира. Те ще заемат изключително важно място в моята опера.

– Ха, изчакайте само да ги видите на светло! – каза му Хобъл Франк. – Още от пръв поглед човек не може да не си каже, че се намира пред необикновени люде. Амче не се ли сбъдна пророчеството ми? Необходимо бе тези двама прочути мъже само да се появят и ето че вече сме свободни!

– Съвсем вярно! – съгласи се с него Дрол. – Истински подвиг е, че ни измъкнаха, без някому да падне и косъм от главата. А цялата работа щеше да мине и още по-добре, ако госпожа Еберсбах си беше държала устата затворена.

– Аз ли? – незабавно се намеси госпожа Розали. –

Да не би да искате да кажете, че съм виновна, дете неволно извиках?

– Естествено! Че кой друг?

– Ами канторът, не аз!

– Моля, моля най-покорно! – защити се обвиненият от нея човечец. – Нали знаете, че съм емеритус! Бъдете тъй добра да не го изпускате постоянно! Няма право да твърдите че съм нарушил пълната тишина, която трябваше да пазим. Устата ми не е издала никакъв звук, нито един-единствен, макар и в най-нежно пианисимо. Вие извикахте, госпожо Еберсбах!

– Изобщо не го отричам. Но защо извиках? Да бяхте стояли по-здраво на краката си, емеритус такъв! Ако пак ви се прииска да се търкаляте по някоя стълба презглава, не го правете тъкмо тогаз, когато под вас се намира някоя уважавана дама! Ако поне с вашите музикални стълбици не се справяте по-добре, ще ми е страшно жал за хубавата ви героична опера. Разбрахте ли ме?

– Разбрах ви, уважаема, но вие не разбирате друго нещо, а именно, че с един син на музите трябва да се отнасяте учтиво. Обещах ви, когато му дойде времето, да не ви забравя и действително имах намерение да предвия за вас една сопранова ария, но щом като по такъв начин говорите за изкуството ми, ще се откажа от първоначалния си план. Няма да имате честта да се появите в моята опера.

Той се канеше да направи още някаква забележка, обаче Хобъл Франк припряно му нареди:

– Шшт! Мълчете! Стори ми се, че видях някакво същество бързо да се мярка на първия етаж. Ето, ей къде пак се промъква! Сега се спря и навежда глава да погледне надолу. Туй ще е някой индианец, който сигурно има намерение да разузнае къде сме се спотаили. Веднага ще разбере!

Той вдигна пушката, прицели се набързо и натисна спусъка.

– Уф! – възкликна изплашен глас веднага след изстрела.

В този момент Олд Шетърхенд се върна заедно с Хокинс.

– Какво има? Кой стреля? – попита той.

– Аз – отговори Франк.

– Защо?

– Този въпрос трябва да се отпрати към съдбата, но с удоволствие ще отговоря аз. Някакъв червенокож сеньор беше застанал на покрив номер едно и вероятно искаше да разбере кое време е вече. Показах му колко и за кого е ударил часът, ако незабавно не си плюе на петите. Веднага се оттегли, и то много компетентно.

– Улучи ли го?

– Не, прицелих се на около два лакътя вдясно от него. Ако ушите му са дълги по четири стъпки, тогаз е много вероятно куршумът ми да е пробил дясната му обичка, което, надявам се, ще му послужи като физ-хармонично предупреждение.

– Значи вече са се осмелили да се спуснат на първата тераса! Ще трябва да внимаваме. Трябва да стоим на такова разстояние, че да не могат да ни виждат, иначе ще стрелят по нас. Трябва да са наясно, че сме тук и няма да им позволим да слязат. Нека Франк и Дрол пропълзят до зида и легнат плътно до него. Погледнат ли нагоре, ще могат да забележат главата на всеки, който надзърне над ръба. И тогава бързо ще му изпратят по един куршум!

– Но без да го улучваме, нали?

– Да. Не искам да убиваме никого.

– В такъв случай ще предпочета да не си хабя на вятъра хубавите куршуми! По-добре да не слагам куршуми в цевта.

В този момент до Олд Шетърхенд се приближи Ши Со и на немски го помоли:

– Господине, позволете ми да участвам в наблюдението на пуеблото! Шест очи виждат по-добре от четири.

– Това е точно така – отговори ловецът, взирайки се в младежа, чиито черти не можеше да различи. – Струва ми се, че още сте твърде млад. Имате ли силно зрение?

– Да.
– А опит?
– Моят баща ми е бил учител – скромно отвърна Ши Со.

– А кой е баща ви?
– Нитзас-ини, вождът на навахите.
– Какво? Моят приятел Големия гръм? Та тогава вие сте Ши Со, за когото съм чувал, че е в Германия?

– Да, аз съм.
– Ето ти ръката ми, млади приятелю. Много се радвам, че те срещам тук. Веднага щом намерим повече време, ще си поговорим. Ако беше по-светло, навярно щях да те позная. Знам, че спокойно мога да ти се доверя. Върви заедно с Франк и Дрол и застанете на такова разстояние един от друг, че да наблюдавате цялата платформа!

Синът на вожда се отдалечи горд от това, че желанието му бе изпълнено. Тъкмо когато тръгваше, се завърна Винету с двата коня, които вързаха достатъчно далеч от публото. Олд Шетърхенд му каза:

– Товарните животни от кервана са ей там в корала. Целият багаж и всички седла и оглавници са изчезнали.

– Сигурно са в публото!

– Така е. Налага се да останем, за да принудим индианците да върнат всичко.

– Няма да е трудно, защото вождът им е в ръцете ни.

– Прав си. Трябва да го доведем. Желает ли моят червенокож брат да поеме тук ръководството? Аз ще тръгна заедно с Хокинс, Паркър и Стоун, за да докараме Ка Маку.

– Нека моят брат върви. Когато се завърне, ще завари тук всичко наред.

Трите „детелинови листа“ с радост се съгласиха да тръгнат с Олд Шетърхенд. Отпавиха се към корала, за да вземат своите животни. Конете бяха без седла и юзди, но това не беше от значение за ездачите. Те ги възседнаха и ги подкараха на север. Пътем Олд Шетърхенд ги разпита как са се срещнали с преселниците и

как са попаднали в плен. Разполагаха с достатъчно време да му разкажат подробностите, както и да опишат характера на всеки един от преселниците. След като ги изслуша, ловецът леко поклати глава и каза:

– Странни хора и при това съвсем непредпазливи! Значи вие тримата сте се заели да се грижите за тях и ще ги придружавате?

– Да – отговори Сам. – Те се нуждаят от помощта ни, а на нас ни е все едно в каква посока ще яздим. Ти какво ще кажеш по този въпрос, сър?

– Хмм! Исках заедно с Винету да прехвърля границата, но смятам за свой дълг да се заема с тези преселници, още повече че се канят да минат през такива места, където без помощта на опитни хора неминуемо ще загинат. Трябва да сме снизходителни към тях. Този пенсиониран кантор може да стане дори и опасен.

– Вече стана. С най-голямо удоволствие бих го изгонил да си върви, ама няма как. А какво ще кажеш за историята с Краля на петрола?

– Измама!

– Да, и аз съм на същото мнение. Имаме ли право да оставим двамата да вървят към гибел?

– В никакъв случай. Ще тръгнем по петите на Гринли, който вероятно има и други имена, и вярвам, че ще го догоним навреме. Страшно съм любопитен да разбера с каква ли вълшебна пръчица е извадил петрол от земята или пък се кани да извади.

Бяха яздили бързо и вече бяха недалеч от мястото, където оставиха вързан вожда и хората му.

Олд Шетърхенд разказа на Детелиновия лист как четиримата индианци им бяха паднали в ръцете, а после добави:

– Вождът отрече всичко и заслужава наказание. Известен съм като приятел на червенокожите и обичам да живея с тях в мир. Затова ми се иска да се отнеса към Ка Маку с възможно най-голямо снизхождение. Ще видим дали все пак няма да признае. Ако ви забележи, веднага ще разбере как стоят нещата. Аз ще избързам напред, а вие ме последвайте бавно. Яздите ли

право на север, ще излезете на скалата, зад която сме оставили пленниците.

Беше много тъмно и в тази равна местност, където нямаше никаква забележителност или белег, всеки друг навярно би се объркал. Но Олд Шетърхенд можеше да разчита на чувството си за ориентация и достигна целта си с такава точност, сякаш яздеше не в тъмна нощ, а посред бял ден.

Той беше убеден, че ще завари четиримата индианци в положението, в което ги бяха оставили, но въпреки това трябваше да е предпазлив. На подходящо разстояние той слезе от коня, завърза го за колче и се запромъква към скалата. След като се приближи достатъчно, легна на земята и продължи пълзешком. Скоро от лявата му страна изплува високата и широка скала. Той описа къса дъга и видя легналите пленници. Но можеше да са се освободили и коварно да са останали в същото положение. Затова ловецът продължи да пълзи, докато се озова зад вожда. Всичко стана толкова тихо, че индианецът не долови и най-малкия шум. Олд Шетърхенд вдигна ръка и опипа заровената в земята пушка, за която бе вързан Ка Маку. Положението на ремъците не беше променено, все още не бяха развързани. Той стана и неочаквано се изправи пред пленниците, сякаш бе изникнал от земята.

– Сигурно времето се е сторило на Ка Маку твърде дълго – поде белият ловец. – Тъй като устата му е била запушена, не е могъл дори да разговаря с другарите си. Аз пак ще му дам възможност да си служи с гласа.

Той измъкна кърпата от устата му и после продължи:

– Вождът е имал време да размисли. Ако е готов да признае, че в публото му се намират пленници, ще го освободя и няма да има никакви лоши последици за него.

От думите му Ка Маку заключи, че Олд Шетърхенд все още не знае нещо определено, и затова реши нищо да не признава. Тъй като познаваше нрава и характера на белия ловец, вождът беше убеден, че животът му не е в опасност. Предпочиташе да остане да лежи на

мястото си, докато хората му дойдеха да го освободят. Мислеше си, че скоро след зазоряване щяха да тръгнат да го търсят. Къде ли беше Винету? Той попита:

– Защо вождът на апаките не дойде да разговаря с мен?

По гласа му личеше, че кърпата, с която бе затъкната устата му, е затруднявала дишането му.

– Наложил се да остане при пуеблото, за да го наблюдава.

Ка Маку предположи, че усилията на Винету и Олд Шетърхенд са останали напразни и белият ловец е дошъл само за да го разпита и да научи още нещо. Ето защо с нескрита подигравка в гласа индианецът каза:

– Винету ще види и чуе само това, което вече ти казах – при нас няма нито един пленник. Защо двамата храбри мъже дебнат тайно около пуеблото? Защо не поискат да ги пуснем в него, за да се убедят, че казвам истината и имам искрени намерения?

– Защото ви нямаме доверие и сме убедени, че и ние ще бъдем пленени.

– Уф! Къде остана мъдростта на Олд Шетърхенд? Великият дух му е отнел разсъдъка. Аз бях негов приятел, но понеже той се отнася с мен като към враг, между нас всичко ще реши ножът.

– Нямам нищо против. Значи наистина не държите в плен никакви мъже, жени и деца във вашето пуебло?

– Не.

– Не забравяй, че за мен и Винету няма да е трудно да ги освободим! Но тогава ще си понесеш наказанието. А признаеш ли си, ще си спомним, че си бил наш приятел и брат, и ще се отнесем към теб снизходително.

– Олд Шетърхенд може да мисли каквото си иска и да постъпи както си иска. Аз казах истината и ще си отмъстя!

– Твоя воля! Но я чуй! Кой ли идва?

Разнесе се конски тропот. Ка Маку се поизправи, доколкото му позволяваха ремъците, и извика от радост. Ездачите, които идваха, сигурно бяха неговите хора, тръгнали да го търсят. Те се появиха иззад ска-

лата и спряха. Вождът не можеше ясно да различи фигурите и лицата им, но беше толкова сигурен в предположението си, че им извика:

– Аз съм Ка Маку, когото търсите. Слизайте от конете и ме развържете.

Тогава Сам Хокинс му отвърна през смях:

– Вярвам ти, че си Ка Маку, но не ми се вярва, че ще те развържа. Олд Шетърхенд ще каже какво да правим с вас. Позна ли ме по гласа, стари негоднико?

– Сам Хокинс? – извика вождът от уплаха.

– Да, Сам Хокинс и Дик Стоун заедно с Уил Паркър – потвърди Олд Шетърхенд. – Все още ли мислиш, че Великия дух ми е отнел разсъдъка? Или бях прав, когато казах, че няма да ни е трудно да освободим пленниците? Ние обърнахме копието и го насочихме срещу вас: Пленниците ви са свободни и сега самите вие сте пленени. Никой от воините ти не може да напусне пуеблото, защото ще посрещнем с куршум всеки, който се опита да избяга. Дойдохме, за да те вземем. Ще ви вържем върху вашите коне и ви съветвам да не се опитвате да се съпротивлявате, освен ако не желаете да се запознаете с ножовете ни.

Детелиновия лист слезе от конете и се залови с четиримата индианци, а те бяха толкова слисани, че и през ум не им мина да окажат съпротива. И бездруго тя щеше да е напразна. Вързаха ги върху техните животни, а после поеха по обратния път, без да разменят нито дума, чак докато се озоваха пред пуеблото. Там накараха Ка Маку и хората му да слязат на земята и ги поставиха под строга охрана. Въпреки тъмнината индианците скоро забелязаха, че всички техни пленници без изключение са свободни. Човек лесно може да си представи обзелата ги ярост.

Белите, особено по-темпераментните от тях, с удоволствие биха прекарали цялата нощ в приказки. Но Олд Шетърхенд им обърна внимание, че на следващия ден им предстоеше тежка и продължителна езда и най-сетне успя да ги придума да легнат да спят, разбира се, с изключение на сменящите се на всеки час постове.

Нощта премина, без червенокожите да се осмелят

да слязат от пубелото и да ги нападнат. Щом се зазори, белите видяха, че индианците са се оттеглили на горните платформи. Повечето от тях спяха, но щом се развидели, бяха събудени от стражите, които бяха поставили. Събраха се горе на групи и започнаха да заплашват белите. Все още не можеха да забележат, че вождът им е пленен.

Винету и Олд Шетърхенд бяха решени да не се впускат в дълги преговори. Ако искаха да догонят Краля на петрола, не биваше да губят никакво време. Затова двамата отидоха да се споразумеят с Ка Маку. Останалите образуваха около тях кръг, за да чуят разговора, а пък онези, които нямаше да могат да го разберат, само да погледат. Тъй като Винету говореше само когато бе абсолютно необходимо, Олд Шетърхенд взе думата:

– Ка Маку добре вижда, че всички негови пленници са на свобода, нали?

Вождът не отговори. Ето защо със заплашителен тон уестманът го предупреди:

– Не обичам да приказвам на вятъра. Искаме да се отнесем към теб колкото е възможно по-снизходително. Но мълчиш ли, сърди се сам на себе си, ако не ни остане друг избор, освен да ти отмъстим. И тъй, отговори ми на въпроса.

– Виждам, че са свободни – гневно изръмжа той.

– А че воините ти са наши пленници?

– Не виждам подобно нещо.

– Така ли? Нима някой от тях може да напусне пубелото против волята ни? Куршумите ни ще стигнат и до най-високата тераса и можем да накараме всички да потърсят убежище вътре. Откъде ще вземат храна и вода? Няма как да отидат до долния етаж, където е кладенецът, както и складовете за провизии. Освен това ти и твоите другари сте в ръцете ни. Какво мислиш ще направим с вас?

– Нищо!

– Ха, наистина ли?

– Да, защото никой от вас не е пострадал.

– Но за това не трябва да се благодари на вас, а на

Винету и на мен. Вашите намерения са били съвсем други. Няма да се разправам с теб надълго и нашироко. Все още много от вещите на хората са в публото. Върнете ли им всичко, ще ви освободим и ще си тръгнем. Но ако откажеш, ще те застреляме и ще изгорим скалпа ти, тъй че ще отидеш във Вечните ловни полета без него. Същото ще се случи и с другите трима пленници. Решавай бързо! Ето виж, слънцето изгрява. Щом се издигне на педя от хоризонта, искам отговор. Няма да чакам по-дълго. Аз казах!

Той стана и се отдалечи с Винету, в знак че няма намерение повече да си хаби думите. С намръщено лице Ка Маку гледаше втренчено пред себе си. Той често беше чувал за човеколюбието на хората, които го победиха, и не вярваше, че ще изпълнят закана си. Искането им да върне цялата плячка му се струваше прекалено. След като слънцето се издигна до определеното от ловеца място, двамата отново се приближиха и Олд Шетърхенд попита:

– Какво реши Ка Маку? Преселниците ще получат ли всичко, което им принадлежи?

– Не! – процеди той през зъби.

– Добре! Преди малко ти казах последната си дума. Повече няма да се разправам с теб. Отнесете тези типове ей при онази скала и им одерете скалповете, а после застреляйте всички с куршум в главата! Нямам намерение да си хабя думите на вятъра.

Сам, Дик и Уил, Франк и Дрол хванаха четиримата пленници и ги помъкнаха към скалата. За индианеца, който бъде погребан без скалп, са загубени всички радости на Вечните ловни полета. Когато Хокинс хвана с лявата си ръка косата на вожда, а с дясната размахна ножа, Ка Маку изкрещя:

– Чакай, чакай! Ще получите всичко!

– Добре! – кимна Олд Шетърхенд. – Крайно време беше, но да не се отметнеш от думата си, защото тогава вече няма да има милост! Искам да върнете абсолютно всичко до най-дребния предмет. Нека жените ви ни донесат вещите. Дръзнат ли да се появят и мъже, ще ги застреляме. Съгласен ли си?

– Да – каза Ка Маку.

– Тогава нека ей този воин съобщи на хората ти какво сме решили. Ако до пет минути не започнат да връщат имуществото на преселниците, ти си загубен.

Той посочи един от пленниците. Развързаха ремъците му и после му дадоха една стълба, за да се изкачи на публото. Едва сега от него индианците научиха, че вождът им е пленен. Те нададоха силни крясъци и със заплашителни жестикулации затичаха горе по терасите насам-натам, но, изглежда, пратеникът се зае сериозно да ги убеждава и след уговорените пет минути първите жени вече бяха слезли долу с различни товари, които предадоха на преселниците. Всеки от ограбените хора вземаше каквото му принадлежеше и съобщаваше какво все още му липсва. Решително и остро настояваха да бъде донесена и най-незначителната вещ. Това, разбира се, създаде много работа и затруднения, но най-сетне всичко се оказа налице и беше разпределено между хората. Тогава вождът каза:

– Направихме каквото искахте, а сега ме развържете и се омитайте оттук!

– Лъжеш се – спокойно му отговори Олд Шетърхенд, – все още не сте ни обезщетили за всичко.

– Какво друго искаш?

– Времето, което изгубихме.

– Нима мога да ви дам време, да ви подаря часове? – възрази Ка Маку.

– Заради теб всички ние изгубихме ценно време и непременно трябва да го наваксаме. А това няма да стане с лошите коне, които имат неколцина от нас. Видях, че във вашия корал има много хубави животни. Ще разменим срещу тях нашите лоши коне.

– Само посмей! – извика Ка Маку и очите му гневно засвяткаха.

– Пфу! Нима за това е необходима някаква особена смелост? Да не мислиш, че ме е страх от теб? Кой ще ни попречи да извършим размяната? Ти си в ръцете ни, а воините ти не могат да слязат долу, за да осуетят намеренията ни. Нашите пушки стрелят по-надалеч от техните. Не те ще улучат нас, а ние тях. Знаят

го много добре, тъй че ще внимават да не се приближават до нас.

– Но това е кражба, грабеж!

– Само отмъщение! Вие сте крадци и ние ще ви накажем. Нима искаш да ви се размине, че пленихте тези хора и ги ограбихте? Трябва да ви се покаже, че честният винаги тържествува над безчестния. И тъй, няма никаква полза да се опъваш. Нека Винету, Сам Хокинс и Дрол дойдат с мен, за да изберем коне!

Четиримата се отправиха към корала. Вождът изпадна в безсилна ярост. Започна да се гърчи и да опъва ремъците си и изобщо се държеше така, сякаш беше обезумял. Тогава към него се приближи госпожа Розали и гневно го сряза:

– Ще млъкнеш ли веднага, кресльо такъв! Амче ти к'во представляваш всъщност? Казваш, че си вожд? Ако си мислиш, че го вярвам, имаш много здраве! Нехранимайко си ти, крадлив обесник! Разбра ли ме? Трябва да ядеш пердах, хубавичко да ти нашарят гърба! Беше ни затворил, нас, нещастните хорица! И сега, когато справедливото възмездие се изсипа върху теб като пипера върху супата, се правиш на чиста вода ненапита. Внимавай някой път да не ми паднеш в ръцете! Ще ти оскубя косата косъм по косъм! Тъй, вече знаеш как стоят нещата и с кого си имаш работа. Поправи се! Може би все още не е късно. Инак с теб ще се разправя полицията и жандармите!

Тя му хвърли унищожителен поглед и му обърна гръб. Макар че той нищо не разбра, думите ѝ не останаха без резултат. Толкова разбираем беше нейният тон. Слисано я проследи с поглед, без да отвори уста. Не я отвори дори и когато не след дълго конете бяха изведени от корала и оседлани. Между тях бяха най-хубавите животни. Макар нищо да не продума, погледите, които вождът хвърляше, говореха съвсем ясно. По тях личеше, че Ка Маку замисля отмъщение.

Щом застаналите по горните тераси червенокожи забелязаха, че белите се канят да тръгват, с помощта на останалите им стълби започнаха да се спускат към долните етажи. Бяха си въобразили, че могат да си

позволят подобна стъпка, защото бледоликите не се държаха вече враждебно. Но Олд Шетърхенд насочи към тях карабината „Хенри“ и заплашително извика:

– Останете горе, иначе ще стреляме!

Тъй като не се подчиниха веднага на заповедта му, той даде два предупредителни изстрела. Тогава индианците закрещяха и се оттеглиха нагоре. Впрочем те се бяха отгървали много леко, защото освен факлоносците никой друг от тях не беше ранен. Убити нямаше. Въпреки това, след като Олд Шетърхенд свали карабината си, вождът попита:

– Защо стреляш по хората ми? Не виждаш ли, че не ви заплашват с нищо?

– А ти не видя ли, че и моите намерения не бяха враждебни? – отвърна му ловецът. – Или си мислиш, че съм искал да ги раня, но не съм улучил? Моят куршум никога не пропуска целта. Искях само да предупредя воините ти.

– Нима не забелязваш, че горе стоят неколцина с превързани ръце? Те ги повдигат, за да ми покажат, че са ранени.

– Нека благодарят на добрината ми, че се целих само в ръцете, а не и в главите им. Всички заслужават да бъдете застреляни.

– А нима наричаш добрина и това, че ни взехте конете?

– Разбира се. От подобно наказание можете да сте много доволни. Вие сте заслужили далеч по-голяма и по-сурова присъда.

– Така мислиш ти. А знаеш ли какво мисля аз да направя в бъдеще?

Олд Шетърхенд пренебрежително махна с ръка, обърна му гръб и без да отговори каквото и да било, възседна жребца си. Другите вече бяха яхнали конете. Тогава, възмутен от подобно пренебрежение, Ка Маку гневно извика подир него:

– На всеки човек, дошъл при мен, ще казвам: Винету и Олд Шетърхенд, които толкова се гордеят с имената си, са станали конекрадци, а конекрадците обикновено ги бесят!

Ловецът се престори, че не чува тази обида, обаче дребничкият Хобъл Франк така се ядоса, че подкара коня си към вожда и гневно започна да го ругае:

– Мълчи, подлецо! Такъв изключителен негодник като теб трябва да се радва, че не е увиснал на някое яко въже. А за теб щеше да е още по-добре с воденичен камък на врата да те удавят в Индийския океан, там, дето е най-дълбоко. Туй е то мойто мнение, а сега адио!

Франк обърна жребеца си и препусна, за съжаление, без да помисли, че Ка Маку нищо не разбра от конското евангелие, което му държа на немски.

8.

Край петролното езеро

Когато между две индиански племена бойната секира е изрвена, което означава, че между тях ще се води битка на живот и смърт, най-важното и за двете страни е най-напред да изпратят съгледвачи, за да научат къде се намира неприятелят и колко боеспособни воители може да събере. Да се открие къде пребивава племето е необходимо, защото тъй наречените дивни племена не водят заседнал живот, а макар и в определени граници, непрекъснато местят вигвамите си според своите нужди и намерения.

Но с това не се изчерпва задачата на съгледвачите. Остава им по-трудното: те трябва да се опитат да разузнаят по какъв начин врагът смята да води войната, дали е добре запасен с провизии, по кой път ще поеме и на кое място възнамерява да се срещне с противника. За тази цел са необходими опитни мъже, които освен храброст и нужните предвидливост и предпазливост притежават и хитрост.

В по-маловажни случаи, когато опасността не е толкова голяма, за съгледвачи се използват и по-млади воители, за да им се даде възможност да проявят своята смелост и ловкост, както и да си спечелят бойно име. Но ако работата е по-сериозна, се избират по-възрастни мъже, доказали вече качествата си. Дори и самият вожд може да тръгне на разузнаване, стига да сметне, че случаят е достатъчно важен.

Тъй като естествено и от двете страни се изпращат съгледвачи, понякога се случва те да се натъкнат едни на

други. Тогава най-важното е да призоват на помощ цялата си хитрост, лукавство и смелост, за да убият вражеските разузнавачи. Ако това им се удаде, противникът остава без каквито и да било сведения, може изненадващо да бъде нападнат и значително по-лесно победен.

Човек лесно може да си представи, че при подобна среща често се проявяват далеч по-голяма хитрост, ловкост и дързост, отколкото по време на битка. При това се извършват такива подвизи, които дълги години се носят от уста на уста.

Между няколко племена, по-специално между нихорасите и живеещите тогава на север от тях навахи, бяха започнали много сериозни военни действия. Река Чели, приток на Рио Колорадо, очертаваше границата между тях. Можеше да се предположи, че враждуващите страни щяха да се срещнат в някоя от местностите, през които тече тази река. И именно тези местности трябваше да разузнаят съгледвачите.

Опасност застрашаваше не само индианците, но и белите, защото опитът учи, че когато червенокожите воюват, и двете страни гледат на бледоликите като на врагове и белите, образно казано, попадат между чука и наковалнята.

Глуми Уотър, накъдето се беше отправил Краля на петрола, се намираще край река Чели. Гринли знаеше какви опасности очакват всеки бял, който точно сега тръгнаше натам, но мислеше, че може да поеме подобен риск, понеже никога досега индианците от тези две племена не се бяха държали към него враждебно. Може би щеше да се откаже от опасния си план, но нямаше никакво време за губене, а и обстоятелствата го принуждаваха да постъпи така. Не биваше да оставя банкера да се опомни и да размисли, нито пък да бъде предупреден за измамата.

Що се отнася до Ролинс и неговия счетоводител, те бяха чули, че нихорасите и навахите са скъсали приятелските си отношения, но нямаха необходимия опит и познания, за да са наясно каква опасност ги заплашва. А Краля на петрола, разбира се, нямаше никакво намерение да им отваря очите.

Петимата мъже се намираха на около един ден езда от Чели и препускаха по открита тревиста прерия, осеяна тук-там с храсталаци, когато внезапно видяха срещу тях да се задава самотен конник. Той беше бял, беше завързал за седлото зад гърба си кожена торба и яздеше яко индианско пони, на което му личеше, че здравата е напругало сили. Изненаданите конници спряха.

– Здравейте! – извика непознатият. – Ама можехте да сте и червенокожи!

– Тогава щеше да останеш без скалп – отговори му Краля на петрола, като принудено се засмя, за да прикрие смущението си, понеже неочакваната среща изплаши и него.

– Или пък вие – отвърна другият. – Не съм човек, който ще позволи току-тъй да му одерат кожата от главата.

– И когато си сам срещу петима ли?

– И тогава, стига да са червенокожи. Изправял съм се и срещу повече от тях и все пак съм си запазил скалпа.

– В такъв случай човек не може да не изпита уважение към теб, сър. Ще ни кажеш ли кой си?

– Защо не? Нямам причина да се срамувам от себе си – рече той и като посочи кожената торба зад гърба си, поясни: – Впрочем въпросът ти ме учудва. Изглежда, не сте истински уестмани. Ей по това би трябвало да разберете, че съм пощенски куриер.

Той беше един от онези храбри мъже, които на бързите си коне безстрашно яздят през прериите и Скалистите планини, разнасяйки писма и пратки.

– Дали сме уестмани, или не сме, това не те засяга – отвърна му Краля на петрола. – Видях торбата, обаче знам, че по тези места никога досега не се е появявал куриер. Обикновено те се движат по пътя между Албукерк и Сан Франциско. Ти защо си се отклонил от него?

С полупрезрителен израз човекът спря погледа на умните си очи върху Гринли и му отговори:

– Всъщност не съм длъжен да ти давам сведения, а

и нямам кой знае какво желание, но тъй като виждам, че се каниш нищо неподозиращ да отидеш към гибелта си, ще ти кажа защо се отклоних от пътя си – заради навахите и нихорасите. Посоката, в която бях поел, щеше да ме отведе право към местата, избягвани в момента от всеки умен човек – района на река Чели. Нима не знаеш кои са се хванали там за гуша за гуша?

– Ти да не се мислиш за най-умния човек в целия Запад?

Навярно Краля на петрола щеше да постъпи по-разумно, ако се държеше учтиво, но уплахата от неочакваната среща го беше ядосала и той не смяташе за необходимо да прикрива безцеремонния си характер пред самотния ездач. Куриерът изпитателно огледа и петимата един подир друг, без да отвърне на грубостта му с грубост, после кимна като на себе си и посочвайки към банкера и счетоводителя, спокойно каза:

– Мога да твърдя, че поне тези двама мъже не са виждали досега кой знае колко много кръв. Щом си толкова умен, че не ти е необходим съвет, ще приканя поне тях да бъдат предпазливи. Може би те изобщо не знаят какво вършат и какво рискуват. Никой що-годе разумен човек не си пъха главата в менгеме, което предстои да бъде затегнато.

Тези сериозни думи накараха банкера да се осведоми:

– Какво искаш да кажеш, сър? За какво менгеме става дума?

– То е зад гърба ми по бреговете на Чели. Изглежда, вие искате да налетите право в него. Мешърс, върнете се, иначе ще се озовете между ножовете за скалпиране на двете племена, които се канят взаимно да се избият, а каквото остане от вас, ще бъде изядено от лешоядите и прерийните вълци. Послушайте ме! Мисля ви доброто!

Един поглед в откритото му лице и честните очи бе достатъчен, за да се убеди човек, че говори истината. Ето защо Ролинс попита:

– Действително ли мислиш, че опасността е толкова голяма?

– Да, тъй мисля. Рано тази сутрин видях следи и разбрах, че съгледвачите вече се дебнат един друг. А това е предупреждение, с което се съобразява всеки разумен човек. Непременно ли трябва тъкмо сега да отидете в онзи район? Не можете ли да отложите това непредпазливо пътуване за по-добри и мирни времена?

– Хмм, бихме могли! Щом твърдиш, че опасността е толкова голяма, наистина смятам за по-уместно да...

– И дума да не става! – прекъсна го Краля на петрола. – Нима познаваш този човек? На него ли имаш по-голямо доверие, или на нас? Ако той се е изплашил от някаква следа в тревата, това си е негова работа, а не наша.

– Обикновено куриерите са опитни хора. Изглежда, казва истината и ако става въпрос за живота ни, тоест за най-важното, не е уместно да проявяваме безразсъдна смелост. Мисля, че няма никакво значение дали ще сключим сделката днес, или няколко дни покъсно.

– Напротив, има! Защото нямам никакво намерение да се мотая тук вечно, сър!

– Аха, значи става дума за сделка! – засмя се куриерът. Добре, тогава няма да се бъркам. Изпълних дълга си и ви предупредих. Повече никой не може да иска от мен.

При тези думи той хвана юздите на понито си, за да го подкара отново.

– Та ние и не искаме повече – грубо го сръза Краля на петрола. – Изобщо нищо не сме искали от теб, тъй че спокойно можеш да запазиш мнението си за себе си. Махай се от пътя ни!

И сега поведението на Гринли не можа да накара куриера да изгуби самообладание. С тона на учител, който назидателно се обръща към свой ученик, той му каза:

– Не съм срещал досега такъв грубиян като теб. Какви ли хора не се скитат из Запада! – И като се обърна към банкера, продължи: – Преди да се подчиня на заповедта на този великомогъщ джентълмен „да се махна от пътя ви“, трябва да ти кажа още нещо и то

е следното: щом става дума за сделка по тези места, то дори в мирни времена тя винаги е опасна. Но ако и при настоящите обстоятелства не търпи отлагане, тогава тя е вече не само опасна, а направо подозрителна. Внимавай, сър, да не ти струва главата!

Той се накани да се отдалечи, обаче Краля на петрола извади ножа си и му кресна:

– Човече, това е обида! Да те ръгна ли между ребрата с тази остра стомана? Ха си казал още една дума, ха съм го направил!

В същия миг в ръцете на куриера пробляснаха цевите на два револвера, но още по-силно пробляснаха светкавиците в очите му, когато с презрителен смях му отговори:

– Я се опитай, момче! Веднага прибери ножа, иначе ще стрелям! Мешърс, тук има дванайсет куршума. Вдигне ли някой от вас, макар и невъоръжена ръка срещу мен, ще направя дупка в нещастната му глава. И тъй, хвърли ножа! Ще броя до три! Едно... две...

По поведението му личеше, че не се шегува и ще изпълни закана си. Затова Гринли благоразумно не изчака до „три“, а прибра ножа си, преди куриерът да довърши броежа.

– Ха така! – засмя се куриерът. – Не те съветвам да поемаш такъв риск. Засега ти стига. Срещнем ли се някога отново, тогава ще научиш повече неща от мен!

Той си тръгна, без да сметне, че си заслужава труда поне веднъж да се обърне. Гринли посегна към пушката си с намерението да я насочи към него, но счетоводителят сложи длан върху ръката му и почти строго каза:

– Сър, престани да вършиш щуротии! Да не искаш да го застреляш?

– Да престана ли? – попита Краля на петрола. – Нима съм извършил някаква щуротия?

– Разбира се. Цялото ти поведение беше щуротия. Очевидно човекът ни мислеше доброто и не виждам нито причина, нито повод да се отнасяш с него така.

Гринли се накани гневно да му се тросне, но промени намерението си и отговори:

– Ако съм бил груб към него, то сега ти си груб към мен. Тъй че вече сме квит. С предупреждението си онзи тип показва, че е страхливец.

– Но когато ти му извади нож, той съвсем не се държа като страхливец, а ти беше този, който отстъпи.

– Това съвсем не е позор. Нека дяволът стои и гледа спокойно, когато в гърдите му са насочени дулата на два револвера с по шест куршума. Стига сме приказвали за това! Да продължим!

Докато траеше цялата сцена, Бътлър и Полър се държаха доста спокойно, но все пак по лицата им личеше, че появяването и поведението на куриера, както и особено предупреждението му, ги бяха ядосали немалко. По пътя и те като Краля на петрола хвърляха угрижени и изпитателни погледи към Ролинс и Баумгартен, за да разберат какво впечатление им беше направил това предупреждение.

Настроението на групата съвсем се бе променило. Никой не говореше, всеки беше потънал в мислите си и това продължи чак докато слънцето залезе и намериха удобно място за ношуване. Не се налагаше да се грижат за вечеря, защото Краля на петрола се беше запасил с достатъчно количество провизии от пуеблото. Мълчаливо се нахраниха и едва след като се стъмни, Баумгартен се обади:

– Ще запалим ли огън?

– Не – отговори Гринли.

– Значи все пак мисълта за индианците те тревожи, нали?

– Да ме тревожи ли? Не! Познавам тези места и индианците много по-добре от куриера, който навярно минава оттук за пръв път. И дума не може да става за тревога или страх, но никога не бива да се забравя предпазливостта. Ако онзи човек е видял следи, то не е речено, че непременно са оставени от съгледвачи. Въпреки това за предпочитане е да не палим огън, за да не ме упрекваш по-късно, че съм пропуснал да взема всички необходими мерки за сигурността ни.

– Хмм! – промърмори замислено bankerът. – Зна-

чи си убеден, че споменатата от куриера опасност изобщо не съществува, така ли?

– За нас не съществува. Можеш да бъдеш сигурен. Но за да разсея и последните ви съмнения и да ви успокоя, макар да е излишно, ще направя повече от необходимото и утре ще изпратя Полър и Бътлър на известно разстояние пред нас.

Двамата му другари бяха очаквали подобно нареждане и нищо не казаха. Но банкерът попита:

– Защо? Какво ще трябва да правят?

– Те ще са нашите разузнавачи, ще яздят напред и ще се грижат да не се натъкнем на някоя опасност. Както виждаш, държа сметка за всичко, което е възможно да се случи, и се надявам, че вече ще се чувстваш спокоен.

– Хубаво! Значи утре сутринта няма всички заедно да тръгнем на път, така ли?

– Точно така. Аз ще остана тук заедно с теб и мистър Баумгартен. Само Бътлър и Полър ще яхнат конете. Ще си отварят очите на четири и открият ли някаква опасност, незабавно ще се върнат да ни предупредят.

– Това ме успокоява, мистър Гринли. Все пак куриерът донякъде ме изплаши.

Той не подозираше, че успокоилата го мярка имаше за цел да подготви измамата, жертва на която трябваше да стане самият той.

Тъй като Бътлър и Полър щяха рано да тръгват на път, разговорът беше прекратен и легнаха да спят. Един трябваше да остане на пост. Според реда, който определиха, пръв бе Баумгартен, а втората стража се падна на банкера. След като Ролинс събуди третия пост, Краля на петрола, а самият той легна да спи, Гринли седя неподвижно около половин час, после внимателно се наведе над банкера и счетоводителя. Когато се убеди, че са заспали, той тихо събуди Полър и Бътлър. Тримата станаха и се отдалечиха достатъчно, за да не могат нито да ги видят, нито да ги чуят. Трябваше да разговарят тайно.

– Очаквах, че ще ни събудиш – каза Бътлър. – По

дяволите онзи куриер, дето можеше да ни развали играта! Впрочем не биваше да се държиш така!

– И ти ли ще ми отправяш упреци? – недоволно измърмори брат му.

– Нима си учуден? Онзи тип се оказа съвсем не безобиден и тъй да се каже, те би по целия фронт.

– Охо!

– Пфу! Признай си, че беше така! Колкото повече се горещеше ти, толкова по-спокоен ставаше той. Превъзхождаше те по хладнокръвие. Несъмнено Ролинс и Баумгартен са останали със същото впечатление. Ами после онази история с ножа! Какво страховотно излагане, когато стояхме ей тъй, без да смеем да помръднем!

– Ама и ти не смееше.

– Естествено. Много ми се искаше да покажа зъбите си на она, но той говореше напълно сериозно. Действително щеше да стреля. Петима срещу един. Какво ли са си помислили за нас Ролинс и Баумгартен!

– Нека мислят каквото си щат! Ние пак спечелихме доверието им. Да говорим за нещо по-приятно! Съвсем точно ви описах местоположението на петролното езеро. Мислите ли, че ще го намерите?

– Непременно.

– Ако тръгнете достатъчно рано и нищо не ви забави по пътя, следобед ще бъдете там. Смятате ли, че ще откриете и пещерата тъй лесно, както Глуми Уотър?

– Разбира се.

– Там ще намерите всичко необходимо: четирийсетте бурета петрол, инструментите и всичко друго. А сега добре внимавайте! Щом пристигнете, ще трябва незабавно да започнете работа, защото после ще ви е нужно двойно повече време, за да заличите следите. Ще изтърколите буретата едно по едно до самата вода и след като ги излеете в езерото, пак ще ги върнете в пещерата. Ще затворите входа ѝ по същия начин, както ще го заварите. Той не бива да бъде открит дори и от най-остро зрение. После ще отстраните всички

следи, оставени от буретата. Дано до вечерта приключите с цялата история.

– А какво ще правим, след като свършим работата при езерото? – попита Бътлър.

– После ще се наспите и на следващото утро ще тръгнете срещу нас да ни пресрещнете и съобщите, че сте намерили езерото и че пътят до там е безопасен. При това най-важното е да покажете колко сте въодушевени от нефтеното находище.

– Бъди спокоен. Ще се погрижим да предадем на двамата въодушевлението си. Но надявам се, че и ти ще изпълниш задължението си!

– Естествено!

– По колко се канеше да ни дадеш?

– Вие двамата ще получите общо петдесет хиляди долара, които ще си разделите.

При тези думи той посегна към ръката на брат си и я стисна, за да му покаже, че това обещание е само примамка за Полър. За бившия водач на преселниците Гринли беше предвидил не пари, а нож или куршум. Но Полър нищо не подозираше, вярваше на двамата мошеници и затова възкликна тихо и радостно:

– Петдесет хиляди, които ще си разделим! Значи аз ще получа двайсет и пет хиляди!

– Да – кимна Гринли.

– Чудесно! Цял съм ваш и телом, и духом! Де да можеше сухите парички да ни паднат в ръцете!

– За съжаление това е невъзможно. Ще ни плати в чекове, които ще осребрим в банката във Фриско.

– Значи после тримата заедно ще яздим до Сан Франциско, нали?

– Да.

– Е, с голямо удоволствие ще измина този път. За двайсет и пет хиляди долара човек с радост ще стигне и много по-надалеч.

– Добре! Само едно предупреждение. Що се отнася до индианците, аз в никакъв случай не съм толкова спокоен, както се престорих. Бъдете нашрек! Внимавайте да не ви видят и да ви попречат. Би било ужасно с двамата да заварим в езерото само чиста вода!

– Не бой се – обади се Бътлър.

– Тогава да се връщаме в бивака. Ако някой от двамата се събуди и забележи, че ни няма, може да заподозре нещо.

Когато отидоха при Ролинс и Баумгартен, ги завариха все още дълбоко да спят и безшумно легнаха при тях. Нощта премина спокойно и щом се зазори, Бътлър и Полър потеглиха на път.

Ролинс и Баумгартен си мислеха, че двамата разузнавачи ще яздят напред само на известно разстояние и после ще спрат, за да ги изчакат, обаче Краля на петрола ги поучи:

– Подобна мярка би била половинчата и неразумна. Те ще трябва навсякъде да се оглеждат и ще яздят бавно. Скоро ще ги догоним и всеки път ще се налага отново и отново да спираме и да чакаме.

– И кога ще ги последваме?

– Утре призори.

– Толкова късно!

– Не е късно. Нали ти поиска да бъдем предпазливи. Ако двамата се натъкнат на врагове, ще се върнат да ни предупредят. Не се ли появят до довечера, това ще е сигурен признак, че няма от какво да се страхуваме. Утре сутринта ще можем да се движим два пъти по-бързо.

Понеже нямаха никакъв опит, банкерът и счетоводителят намериха това обяснение за убедително и оставиха Гринли да се грижи за всичко, без да му правят повече никакви забележки.

Денят измина и се свечери, без Бътлър и Полър да се завърнат. През цялата нощ банкерът не можа да мигне. Беше в трескава възбуда. Значи утре, утре беше големият ден, когато щеше да склучи най-грандиозната и най-значителна сделка на своя живот, една блестяща сделка, за каквато дори не беше и сънувал! Той щеше да стане крал на петрола, собственик на неизчерпаем петролен извор! Името му щеше да се споменава редом с имената на най-големите милионери и дори навярно съвсем скоро щеше вече да се числи към прочутите „четиристотин“ на Ню Йорк! Тази

мисъл не му даваше покой. Когато взе да се развиделява, той дори не бе направил опит да подремне и разбуди Гринли и Баумгартен, за да ги подкани да тръгват.

Те се отзоваха с готовност и щом слънцето изплува на хоризонта, бяха изминали вече няколко мили.

Местността, през която яздеха, беше планинска. Възвишенията бяха обрасли с гъсти гори, а долините – покрити със сочна трева. От време на време в нея те откриваха следите на своите спътници, които бяха избързали напред. Стана обед и трябваше да дадат около час почивка на конете.

– Скоро ще намерим подходящо място – обади се Краля на петрола, – дълбока котловина, в чийто южен край слънчевите лъчи не достигат. Там е прохладно. След петнайсетина минути сме там.

Най-после те се озоваха на доста стръмен планински склон. След като го изкачиха, обраслият с иглолистна гора терен започна да се спуска тъй главоломно надолу, че се наложи да слязат от конете и да ги поведа за юздите.

– Само още около двеста крачки – обади се Гринли – и котловината ще се отвори пред очите ви. Тя не е голяма и в средата ѝ има огромна скала, до която се издига вековен червен бук.

Скоро спътниците на Гринли спряха, изненадани от разкрилата се пред очите им гледка. Пред краката им скалата свършваше почти отвесно. Бяха застанали в самия край на котловината, заобиколена от високи каменни стени, която имаше два тесни изхода. Ездачите се намираха на място откъм западната ѝ страна, наподобяващо балкон. Единият вход бе разположен на юг, а другият на север. Скалата, която носеше „балкона“, се връзваше толкова навътре в котловината, че огромният каменен блок, споменат преди малко от Краля на петрола, се намираше недалеч от тях. Червеният бук до него беше толкова красиво оформен, че гледката му би накарала всеки художник да се възхити.

– Какво великолепно дърво! – възкликна Баумгартен. – Толкова...

– Шшт! – обади се предупредително Гринли, като го хвана за ръката. – Тихо! Не сме сами. Виждаш ли двамата индианци ей там, откъм северната страна на скалата? Изглежда, конете им пасат зад нея.

Двамата индианци седяха близо до скалата, там, където тя хвърляше сянка, защитени от палещите лъчи на слънцето. Лицата им така бяха нашарени с бойните цветове, че не беше възможно да се различат чертите им. Единият беше забил в косата си две бели орлови пера. Едва сега на тримата наблюдатели направи впечатление тъмната черта в тревата, която започваше при южния вход и водеше до самотната скала.

– Дошли са от юг и щом си починат, ще продължат на север – обясни Гринли на спътниците си.

– В такъв случай ние не можем да се спуснем долу – отбеляза загрижено bankerът. – От пленяването ни в пуеблото вече нямам доверие в нито един индсман. Какви ли са тези двамата?

– Познавам ги и дори знам името на единия. Той е Мокаши, вождът на нихорасите.

– Какво означава това име? – осведоми се счетоводителят.

– Мокаши ще рече бизон. Вождът е бил прочут ловец на тези животни. Оттам идва и името му.

– Но щом го познаваш, може би и той те познава, а?

– Да, защото няколко пъти съм посещавал племето му.

– Как се отнася към теб?

– Приятелски, поне тогава, и в мирно време едва ли ще се промени. Но в момента секирата на войната е изровена и не бива да му се доверявам.

– Хмм. И какво ще правим?

– Наистина не знам. Спуснем ли се долу, може да ни посрещне дружелюбно, а може би не. При всички случаи ще е по-добре да не узнае за присъствието ни.

– Не е ли възможно да избегнем срещата с него, като заобиколим?

– Разбира се, но това заобикаляне ще е толкова значително, че днес няма да стигнем до нашето петролно

езеро. А още по-малко ще успеем да се срещнем с Бътлър и Полър, които вероятно вече са тръгнали обратно, за да ни посрещнат. Наистина е страшно неприятно, че тъкмо тук двамата нихораси са... я чакайте – прекъсна той, – какво ли е това?

Той забеляза нещо, което не можеше да не накара и тримата да изпаднат в изключително напрегнато очакване. Откъм южния вход, откъдето идваха следите на нихорасите, се зададоха двама индианци, но не на коне, а пеша. И техните лица бяха покрити с цветовете на войната. Единият от тях беше забол в косата си едно орлово перо и следователно не бе изтъкнат вожд, но сигурно се беше отличил с качествата си на храбър и достоен воин. Двамата бяха въоръжени с пушки.

– И тези ли са нихораси? – попита Ролинс.

– Не, навахи са – тихо отговори Краля на петрола, сякаш червенокожите можеха да го чуят.

– Да не би да ги познаваш?

– Не. Онзи с перото е все още млад воин. Сигурно е получил това отличие след последното ми посещение при навахите.

– Мътните го взели! Легнаха на земята. Защо ли постъпват тъй?

– Нали са врагове на нихорасите. Тук ще се срещнат съгледвачите на двете племена. Ще се лее кръв! Навахиите са попаднали на следите от нихорасите и тайно са ги преследвали чак до котловината. Внимателно гледайте какво ще стане!

Той трепереше от вълнение, а и двамата му спътници бяха в същото състояние. Можеха спокойно да наблюдават цялата сцена, без да бъдат забелязани.

Двамата навахи бавно пълзяха само на дланите на ръцете и пръстите на краката. Следвайки дирята на нихорасите, те се приближаваха към скалата.

– По дяволите! – обади се Краля на петрола. – Останат ли седнали само още минута, Мокаши и придружителят му са загубени.

– Господи! Не можем ли да предотвратим това кръвопролитие? – възбудено попита счетоводителят.

– Не, не... и... все пак – отвърна Гринли, задъхан от силно вълнение, – трябва да използваме положението.

Двамата навахи бяха само на десетина крачки от скалата. Достигнеха ли я, с нихорасите бе свършено, защото щяха да бъдат нападнати в гръб.

– Да го използваме ли? Как? – осведоми се банкерът, който едва смееше да диша.

– Сега ще видиш.

С бързо движение Гринли свали двуцевката от седлото си и се прицели.

– За Бога, да не би да стреляш? – Баумгартен понечи да осуети намерението му, но първият изстрел вече изтрещя, а след секунда го последва и вторият. Навахът, който имаше перо в косата, бе улучен от първия куршум в главата и умря на място. Другият бе ударен от втория куршум, успя да скочи на крака, направи крачка и рухна на земята.

– Боже Господи! Ти ги застреля! – извика Ролинс, обзет от ужас.

– За мое и твое добро – отговори му студено Краля на петрола, като свали пушката си и пристъпи към края на скалата така, че да могат да го видят отдолу.

В миговете на първоначална уплаха нихорасите светкавично се изправиха, но незабавно пак се хвърлиха на земята, притискайки се плътно в тревата. Помислиха, че изстрелите са предназначени за тях, защото не можеха да видят двамата мъртви навахи, които бяха зад скалата. Понеже смятаха, че стрелецът се крие зад канарата, бавно и предпазливо запълзяха покрай нея, за да разберат кой бе стрелял. В този момент Краля на петрола се провикна от „балкона“:

– Мокаши, вождът на нихорасите може да се изправи без страх. Не е нужно да се крие, защото враговете му са мъртви.

Мокаши вдигна поглед към него, забеляза го и след като извика от изненада, попита:

– Уф! Кой стреля?

– Аз.

– По кого?

- По двамата навахи.
- Къде са?
- Зад скалата. Вижте ги! Мъртви са!

Предпазливият индианец не последва подканата му незабавно, а продължи да пълзи до ъгъла и оттам най-напред надникна изключително внимателно. После понадигна глава, извади ножа си, за да е готов на всичко, и едва тогава с няколко бързи скока се втурна към труповите. Щом разбра, че в тях няма и искрица живот, той се изправи и подвикна на Краля на петрола:

- Прав си, наистина са мъртви. Слез долу!
- Не съм сам, с мен има и други мъже.
- Бледолики ли?
- Да.
- Колко са?
- Двама.
- Доведи ги!
- Ще изпълним ли желанието му? – попита Ролинс

Краля на петрола.

- Естествено – отвърна му той.
- Не е ли опасно?
- Ни най-малко. Спасих живота на двамата нихораси, така че те са ни много задължени.
- Сър, но това е убийство, двойно убийство!

– Пфу! Не се разстройвай чак толкова. Тъй и тъй двама индианци сигурно щяха да умрат. Ако не бях предприел нищо, това щяха да са нихорасите. Ако им бях извикал, за да ги предупредя, между четиримата щеше да се завърже схватка, от която едва ли някой щеше да оцелее. Просто щяха взаимно да се изколят. Аз изтеглих за двамата навахи фаталния жребий и така спечелих благодарността и приятелството на Мокаши. Вече няма защо да се тревожим. Нашата сделка с петрола сигурно ще се осъществи, тъй като нихорасите ще ни закрилят. Хайде, следвайте ме смело!

Двамата се подчиниха, но не можаха да се отърсят от обзелото ги чувство на ужас пред този човек, който заради собствената си изгода беше отнел живота на двама души и при това, без да са му сторили нищо

лошо. Пътят им ги отведе покрай котловината до южния ѝ вход. Когато минаваха през него, те не забелязаха двете искрящи от гняв очи, втренчили се в тях иззад храстите. Тримата изчезнаха в тесния пролом и тогава един индианец се изправи от храсталака и промърмори:

– Уф! Значи този високият, кльощавият е убиецът! Аз ще отмъстя за моите братя. Сега ще започнат да търсят следите ни, но няма да ме намерят.

Той отново се сниши и изчезна в гъсталака. Беше навак. Сигурно беше останал тук на пост, за да бди за сигурността на двамата му нещастни другари.

Краля на петрола заедно с Ролинс и Баумгартен спокойно насочиха конете си към вожда, който ги очакваше до скалата. Но когато Мокаши видя Гринли пред себе си, нашареното му с бои чело се покри с мрачни бръчки.

– Откъде идват тримата бледолики? – попита той.

Краля на петрола очакваше далеч по-приятелско посрещане. След като тримата слязоха от конете си, той разочаровано отговори:

– Пътят ни започна от Рио Хила.

– И къде ще завърши?

– При водите на Чели.

– Сами ли сте?

– Да.

– Не идват ли и други бледолики след вас?

– Не. А ако идват, не са наши приятели.

– Знаете ли, че строшихме лулата на мира?

– Да.

– И въпреки това се осмелявате да дойдете насам?

– Нали враждата ви е насочена само срещу навахите, не и срещу белите!

– Бледоликите са по-лоши и от кучетата навахи. Когато тук все още не е имало бели, между всички червенокожи мъже царял мир. Бледоликите са виновни за това, че томахавката продължава да сее смърт сред нас. Затова ние няма да ги щадим.

– Нима искаш да кажеш, че сте наши врагове?

– Да, ваши смъртни врагове.

– И все пак вие двамата дължите живота си на моите куршуми! Нима за отплата ще ни изпечете на кола на мъченията?

По лицето на вожда пробягна презрителна усмивка и той му отговори:

– Говориш за кола на мъченията тъй, сякаш вече се намираш в ръцете ни, при все че ние сме само двама, а вие трима. Изглежда, имаш храбростта на жаба, която скача в пастта на змията веднага щом тя спре погледа си на нея.

Обидното поведение на вожда несъмнено не беше последица само от установилите се в момента враждебни отношения. Много вероятно бе репутацията на Гринли сред нихорасите и преди съвсем да не е била такава, каквато я беше описал на спътниците си. Краля на петрола почувства, че на тях непременно щеше да им хрумне тази мисъл, и затова се опита да я предотврати с въпроса:

– Навярно храбрият вожд Мокаши вече не ме познава, а?

– Очите ми не са забравили лицето на нито един човек, дори да съм го видял само веднъж, и то за кратко време.

– Никога не съм причинявал зло на воините нихораси!

– Уф! Защо говориш така? Ако беше обидил някой от воините ми макар с най-незначителното движение на ръката, вече нямаше да си жив.

– Защо се държиш толкова враждебно към мен? Нима животът ти има толкова малка цена, че не посрещаш спасителя си поне с едно „добре дошъл“?

– Първо ми кажи кога видя навахите, които токущо уби, и откога ги преследваш!

– Видях ги две минути, преди да ги застрелям, за да те спася.

– Какво зло ти бяха сторили?

– Никакво.

– И въпреки това ги уби?

– Само за да те спася.

– Куче! – прогърмя гласът на Мокаши, а очите му

замятаха мълнии. — Мнозина ловци и воители ми дължат живота си, но аз не съм го споменал нито един-единствен път, макар да са изминали години. А ти си само от броени минути пред очите ми и вече пет пъти се нарече мой спасител. Щом като сам се възнаграждаваш с такива хвалебствия, не бива да очакваш от мен отплата. Нима съм поискал от теб да ме спасяваш?

Гринли се сви като пребито куче, но въпреки това намери смелост да подхвърли:

— Не, обаче, ако не бях аз, сега щеше да си мъртъв.

— Кой ти го каза? Това е лъжа! Ти сам виждаш до скалата нашите коне, които винаги издават приближаването на всеки човек. Тъкмо ги бяхме чули да пръхтят и вече посягахме към ножовете си, когато се разнесоха изстрелите ти. Наваките не ти бяха сторили нищо. Ти не се изправи срещу тях, а ги застреля от засада. Ти не си воин, а убиец. Ето къде лежат труповете. Нима имам право да взема скалповете им? Не, защото тези воители паднаха от коварните ти куршуми. Ако не се беше появил ти, предупреден от пръхтенето на конете ни, щях да ги посрещна с нож в ръка и тогава щях да имам правото да украся пояса си с техните скалпове. Познаваш ли онзи, в чиято коса е забодено перо? Името му е Касти-тине, Стария мъж, макар времето, което е живял, да не е повече от дващета лета и зими. Той получи това почетно име, защото беше умен и храбър. Ето какъв воин уби ти! Ти ми отне славата да го победея! И на всичко отгоре искаш от мен награда вместо отмъщение!

Краля на петрола бе обзет от сковаващ страх, а и спътниците му не се чувстваха по-добре. Вождът продължи:

— Като теб са и всички други бледолики. Колко ли са добрите между тях? На един като Олд Шетърхенд, в чието сърце се е вселила любовта, се падат сто пъти по сто други, които ни носят гибел. Останете тук да чакате, докато се върна! Осмелите ли се да се отдалечите, свършено е с вас.

Той направи знак на другия нихорас и заедно с него, оглеждайки внимателно дирята, тръгнаха покрай нея,

като се насочиха към входа на котловината, където изчезнаха.

– Олеле мале! Положението се оказа съвсем различно от очакваното – завайка се банкерът. – Ти над-роби такава страхотна попара, че ако ни се наложи да я сърбаме, може да се задавим с нея.

– Да, убиец! – потвърди счетоводителят. – Вождът е прав. Защо стреля? Този Касти-тине е толкова млад, а е бил вече толкова прочут воин. Не те ли побиват тръпки на ужас пред собственото ти дело?

– Я мълчи! – сопна му се Краля на петрола. – Тъй е, както казах. Спасих вожда от смърт. Туй за пръхте-нето на конете е измислица, чиста лъжа!

– Съмнявам се. Той няма вид на човек, който не знае какво говори. Нима не стояхме пред него като провинили се ученици? Сигурно най-добре ще е да си плюем на петите, преди да се е върнал.

– Хич не рискувай, мистър Баумгартен! Изглежда, наблизко има и други воини. Тръгнем ли си, той ще се лепне по петите ни с тях и тогава няма спасение. Все още е възможно да ни пусне да си вървим по пътя. И тъй, ще чакаме!

Нихорасите се върнаха след повече от четвърт час. Мокаши каза:

– Отмъщението е вече по петите ти и гибелта ще те връхлети, без аз да посягам на живота ти. Навахите са били не двама, а трима. Третият е стоял на пост при входа на котловината и навярно е видял всичко, без да може да предотврати убийството. Мокасините му няма да се отделят от твоята диря и той ще те преследва, докато забие ножа си в сърцето ти. Твоят скалп не стои на главата ти по-здраво от дъждовната капка на клончето, разтърсвано от вятъра. Не искам да имам работа с теб нито за добро, нито за лошо. Защо сте тръгнали към река Чели? Какво ще правите там?

– Отиваме заради едно парче земя – малодушно прозвуча от устата на Краля на петрола, който допре-ди малко бе толкова самоуверен.

– Твоя ли е земята?

– Да.

– Кой ти я е подарил?
– Никой.
– И въпреки това твърдиш, че е твоя собственост!
– Да. Въз основа на тъй наречения Tomahawk-Improvement¹⁷!
– Съжالياвам, че трябва да чуя подобно нещо.
– Защо?
– Защото тези две думи означават кражба и разбойничество! Парче земя край река Чели! И било твое! А тук стои Мокаши, вождът на нихорасите, законните господари и собственици на цялата област около Чели! Ах вие, крастави песове такива! Какво ще кажат бледоликите отвъд Голямата вода, ако ние отидем там и започнем да твърдим, че земята им е наша? А излиза, че ние трябва да търпим, когато те се нахвърлят върху нас, за да ни заграбят всичко! Имал си парче земя край Чели, макар че никой от нас нито ти го е продавал, нито ти го е подарявал! Би трябвало юмрукът ми да те смаже, но той е твърде горд, за да се докосне до теб. Изчезвайте оттук, вървете при късцето земя, за което копнеят душите ви! Настанете се на него, но няма да чакате дълго и то ще ви донесе кървава жетва!

С повелителен жест той протегна ръка към северния изход. Без да се бавят, белите възседнаха конете и бързо се отдалечиха в тръс, зарадвани от все сърце, че могат здрави и читави да напуснат мястото, което за малко щеше да се окаже съдбоносно за тях.

За да разберем думите и поведението на вожда, трябва да знаем по какъв начин белите се сдобиваха със земя. Според тъй наречения Закон за домашното огнище всеки, който е глава на семейство, както и всеки мъж, навършил двацет и една години, щом е поданик на Съединените щати или заяви, че иска да стане такъв, може да получи без каквото и да било заплащане свободен парцел земя от 160 акра. Само

---

¹⁷Буквално подобрение, облагородяване, мелиорация с брадата (англ.-амер.) – бел. прев.

се задължава да остане да живее на него най-малко пет години и да го обработва. Освен това милиони акри земя се продават на безценица на железопътните компании.

Според Tomahawk-Improvement, за да бъде признат някой човек за собственик на определения му парцел, е напълно достатъчно да направи с брадвата си знак кои дървета смята да отсече, да си построи къщурка и да посее малко жито. Никой не си задава въпроса какво ще кажат индианците, господарите на тези земи!

След като излязоха от котловината, известно време тримата бели мълчаливо продължиха да яздят един до друг през рядката гора. Краля на петрола много добре разбираше, че пред вожда на нихорасите се беше изложил далеч повече, отколкото пред куриера. Отношението на Мокаши към него го беше вбесило и сега усилено размисляше как би могъл отново да укрепя в очите на банкера и счетоводителя авторитета си, за който може би бе малко да се каже, че се е разклатил. Нарушавайки най-сетне дългото мълчание, той рече:

– Такива са си тези червенокожи мерзавци! Безкрайно неблагодарни! Може да си живял колкото си щеш години с тях в мир, да си им правил какви ли не благодеяния и въпреки всичко някой хубав ден те ще ти изменят и ще забравят колко са ти задължени.

– Да – кимна Ролинс. – В много опасно положение бяхме изпаднали. Можем да се радваме, че се отървахме тъй леко. Вече си мислех, че ще се простим с живота си.

– Животът ни наистина щеше да е в опасност, ако вождът тайно в себе си не бе признал, че съм го спасил, нещо, което е невъзможно да не е разбрал. Никога повече няма да ми хрумне да върша добрини на някой индианец.

– Правилно! Тези червенокожи негодници не заслужават човек да се занимава с тях.

От тези думи на банкера пролича, че той не беше кой знае колко склонен да осъжда Краля на петрола

заради постъпката му. Ролинс спадаше към онези чистокръвни янки, които пет пари не дават за човешкия живот. Опасността вече се беше разминала, бе избледняло и впечатлението, което в първия момент му направи убийството на двамата навахи. Но Баумгартен бе замесен от съвсем друго тесто. Той смяташе постъпката на Гринли за престъпление и затова със сериозен и укорителен глас попита Краля на петрола.

– Сър, нима някога си вършил нещо добро на някой индианец?

– Аз ли? Що за въпрос! Стотици от тези червенокожи нехранимайковци ми дължат живота си, а хиляди са получили от мен месо, хляб, барут, олово и много други неща.

– И нихорасите ли?

– Преди всичко те.

– Но ако се съди по поведението на вожда, едва ли е било така.

– Защото той е неблагодарен негодник.

– Хмм! Тогава ти защо не му напомни?

– От чисто благородство, сър.

– Глупости! В положението, в което бяхме изпаднали, според мен най-голямата щуротия е да вземеш да проявяваш благородство.

– Това го казваш ти, понеже не познаваш Запада.

– Може и така да е! Но ако бях на твое място, щях да припомня на вожда, че той и племето му са ми задължени. А ти не обели нито дума. Може би благодаренията, за които споменавах, са само във въображението ти.

– Сър! Искаш да ме обидиш ли? – изфуча Краля на петрола. – Да не би да ме смяташ за лъжец?

– И през ум не ми минава. Казвам само мнението си, всеки човек има това право!

– Да, но ако не засяга честта на някой друг. Когато говориш за мен, би трябвало да се изразяваш малко по-предпазливо и по-внимателно.

– Тъй ли? И защо? Защо пък тъкмо когато говоря за теб?

– Защото не само ще ми бъдеш много задължен, но

и вече си ми задължен. Нали сега ще ви направя страшно богати.

– Не и мен, а само мистър Ролинс, но затова ще ти се плати повече от добре.

– Избавих те от плен в пуеблото!

– И така да е, но най-искрено ще ти кажа, че колкото повече се замислям над този случай, толкова повече въпроси възникват, на които не мога да си отговоря.

Гринли му хвърли остър, изпитателен поглед. Понечи гневно да избухне, но след като размисли, промени намерението си и спокойно попита:

– Какви ли са тези въпроси? Мога ли да ги чуя?

– Не смятам че е необходимо.

– Тъй ли? Много е вероятно да мога да ти отговоря.

– Не само е вероятно, но дори е сигурно, че ще можеш, но се съмнявам дали наистина ще го направиш.

– Щом мога, ще го направя, сър. Разчитай на мен.

– Възможно. Въпреки това предпочитам да говорим за нещо друго. Но само защото така силно подчертаваш, че сме ти толкова задължени, а и за в бъдеще ще има повод да сме ти благодарни, ще ти кажа, че пилците се броят наесен.

– Какво искаш да кажеш?

– Твърде е вероятно да станем квит, тъй че повече да нямаш право да се позоваваш на благодарността ни.

– Много ми се иска да разбере как ще стане това!

– Съвсем просто: за сделката, която ще сключим, не можеш да очакваш някаква благодарност, защото ти се плаща. А за това, че ни избави от пуеблото, вече сме ти го записали на сметката, но може би твърде скоро тази точка ще трябва да бъде зачеркната, тъй като ти застреля двамата навахи.

– Че какво общо има това с тази сметка?

– Не задавай въпроси като новак! Никак не е изключено да се натъкнем на навахите.

– И какво от това?

– Те ще отмъстят за смъртта на двамата си съгледвачи.

– Пфу! Току-що доказа, че изобщо не си запознат със Запада. Та откъде ще знаят какво се е случило?

– Какво? Нима не чу думите на Мокаши? Навахите не са били двама, а трима. Третият ще тръгне по петите ни.

За миг лицето на Краля на петрола придоби сериозен и замислен израз, но после той се изсмя подигравателно и рече:

– Я какъв голям умник си бил! Да не би да вярваш, че Мокаши ни е казал истината?

– Да.

– Наистина ли? Принуждаваш ме да ти кажа, че от теб никога няма да излезе истински уестман. Мокаши е тръгнал на разузнаване срещу навахите. Фактът, че сам се е нагърбил с тази задача, а не е изпратил обикновени воини, показва че ѝ придава особено голяма важност. Той се натъкна на трима неприятели, на трима съгледвачи и трябва да направи всичко възможно, за да ги убие. Аз застрелях двама от тях. Третият остана жив и видя нихорасите. Той няма да ни преследва, а ще се върне при племето си, за да съобщи, че Мокаши е тук. Но вождът на нихорасите трябва на всяка цена да се опита да му попречи и ще тръгне по следите му, за да го догони и убие. Проумяваш ли го, или не?

– Хмм! – промърмори Баумгартен. – Може би е така, както казваш, а може и да не е.

– Уверявам те, че друга възможност няма и... – Той замлъкна, спря коня си и съсредоточено се загледа в далечината към черната линия на хоризонта, където започваше гора. На този по-тъмен фон се открояваха фигурите на двама конници, които също спряха, защото и те бяха забелязали тримата ездаци.

– Двама мъже – обади се Гринли. – Както изглежда, са бели. В такъв случай залагам сто срещу едно, че пред нас са Бътлър и Полър. Трима срещу двама, значи няма защо да се страхуваме. И тъй, напред!

Те продължиха пътя си към двамата ездаци. Щом

дватама забелязаха това, също смушиха конете си и тръгнаха срещу тях. Скоро взаимно се разпознаха. Да, наистина бяха техните спътници. Когато се приближиха достатъчно, Краля на петрола им извика:

– Свободен ли е пътят?

– Да – отговори Бътлър, – свободен е като по време на най-трайния мир. Не се натъкнахме на следите на нито един индианец.

– А намерихте ли Глуми Уотър?

– Да.

– Е? Какво ще кажеш за петрола?

– Великолепна гледка, направо великолепна! – отвърна брат му и по лицето му грейна добре изиграно възхищение. Той се обърна към банкера и продължи: – Имай добрината да подушиш на какво миришем! Как намираш аромата ни, сър? Да не би това да е розово масло?

След извършената от тях работа естествено двамата силно „ухаеха“ на петрол. Ролинс изпадна във възторг. Той отговори:

– Е, наистина не е розово масло, но се радвам не по-малко. Мешърс, колко време минава, докато се събере един фунт розово масло! А петролът толкова мощно и бързо извира от земята, че ежедневно могат да се пълнят стотици варели. Уханието, което се различа от вас, ми е много по-приятно от всички други аромати на света. Мистър Баумгартен, не си ли на същото мнение?

– Да – кимна счетоводителят, проявявайки същата веселост и ведро упование като Ролинс.

– Добре! Досега ти все не искаше напълно да повярваш. Често го забелязвах по изражението ти. Ще си признаеш ли?

– Не го отричам, сър.

– Ами сега? Навярно подозренията ти съвсем са се разсеяли, а?

В този момент се намеси и Краля на петрола:

– Естествено и аз забелязах, че мистър Баумгартен ми няма доверие, но бях твърде горд, за да се почувствам обиден от държанието му. Сега сигурно е раз-

брал, че има работа с джентълмен, който заслужава пълно доверие. Но да не стоим тук на открито! Наоколо се навъртат индианци, които могат да ни забележат.

– Индианци ли? – попита Бътлър. – Да не би да сте се натъкнали на червенокожи?

– Да.

– По дяволите! Кога? Какви бяха?

– Нихораси. Дори и вождът им беше с тях.

– И как се разделихте?

– Горедолу с добро. Можеше да бъде и по-зле.

Гринли им разказа случката и естествено Бътлър и Полър заявиха, че одобряват поведението му. Между-временно стигнаха гората, което сложи край на разговора им, защото беше толкова гъста, че трябваше да яздят един подир друг. Това не бе особено приятно за банкера, тъй като гореше от нетърпение да узнае още подробности за петролното езеро.

След известно време дърветата останаха зад гърба им и пред очите им отново се ширна тревиста степ. Конниците пак се събраха да яздят заедно и Ролинс продължи да ги разпитва. Бътлър и Полър задоволиха любопитството му по начин, който още повече засили нетърпението му и го хвърли в трескава възбуда. А когато заяви, че едва издържа да дочака мига на пристигането им, Бътлър го успокои с думите:

– Що се отнася до това, търпението ти няма да бъде поставено дълго на изпитание, защото имаме още най-много час и половина път.

– Час и половина? А ви срещнахме преди около половин час, което прави общо два часа. Значи сте тръгнали от петролното езеро едва преди два часа, така ли?

– Горедолу.

– Защо не по-рано? Новина като тази, която ми донесохте, човек трябва да научи колкото е възможно по-скоро.

Този въпрос бе изключително неудобен, защото Ролинс не биваше да узнае нищо за тежката работа, извършена от двамата при Глуми Уотър. Все пак

Бътлър съумя да се измъкне от трудното положение, като отговори:

– Трябваше да се погрижим за безопасността ни и да претърсим цялата околност. Не беше лесно, понеже теренът е сложен, а и трябваше да бъдем предпазливи. Свършихме едва преди няколко часа.

– И не открихте нищо, което да крие опасност за нас?

– Нищо, абсолютно нищо. Няма защо да се тревожиш, сър.

Ролинс се почувства не само успокоен, но също тъй радостен и уверен, както рядко през живота си. Малко повече от час го делеше от мястото, където се намираще огромен капитал от милиони долари! Идваше му да прегърне всичките си спътници, но се задоволи само да стисне ръката на своя счетоводител и да му каже:

– Най-сетне, най-сетне сме при целта! И най-сетне се отървахме от мъчителната несигурност! Не се ли радваш и ти?

– Естествено, сър – гласеше простичкият отговор.

– Естествено, сър – повтори Ролинс, като поклати глава. – Това звучи толкова студено, толкова безучастно, сякаш изобщо не те засяга!

– Не си мислете така! Нали знаете, че за всички ваши работи винаги полагам такова старание, сякаш са лично мои. И аз се радвам, но обикновено не изразявам шумно чувствата си.

– Да, добре те познавам, мистър Баумгартен. Но в този случай можеш да се поотпуснеш. Още нищо не съм ти казал, ала сигурно и сам ще се досетиш, че не случайно съм те взел със себе си. В новото предприятие ти ще вземаш далеч по-голямо участие, отколкото ти е минавало досега през ума. Да не мислиш, че имам намерение с цялото си семейство да напусна Арканзас и да се заселя тук в Дивия запад? Не би ми хрумнало подобно нещо. Разбира се, най-напред ще свърша всичко, което е необходимо тук, но ще си останан за постоянно в Браунсвил. Ще трябва да назнача инженери и търговски директор за техен ръководител,

на когото мога да разчитам. Ти как мислиш, кой ще бъде този човек?

При тези думи той погледна счетоводителя с многозначителна усмивка и след като Баумгартен не му отговори веднага, продължи:

– Или възнамеряваш до края на живота си да останеш в Браунсвил?

– Мистър Ролинс, досега не съм имал повод да помисля над този въпрос.

– Добре, тогава бъди така добър да поразмислиш! Ами какво ще кажеш, ако директорът, за когото споменах, се казва Баумгартен?

Когато чу това, немецът поизпъчи гърди на седлото и попита:

– Сър, сериозно ли говорите?

– Да. Нали знаеш, че щом става въпрос за толкова важна работа, не се шегувам. Този пост е много отговорен и труден. Освен заплатата ще получавам и процент от печалбата. Ще приемеш ли предложението ми?

– С най-голяма радост!

– Тогава се споразумяхме! Ето ти ръката ми.

Баумгартен също му подаде ръка и каза:

– Мистър Ролинс, не искам да говоря излишно, познавате ме и знаете, че не съм неблагодарен човек. Най-голямото ми желание е да се покажа достоен за този пост.

– Убеден съм, че си достоен.

– Не мога да го твърдя с такава увереност. Онова, което мистър Гринли вече няколко пъти каза, е истина – аз не познавам Запада, а тук ще са необходими оправни хора, дето пипат здраво и никому не цепят басма.

– Ще имам грижата да ти намеря такива помощници.

– Ще има сражения.

– Сражения ли? Какви сражения?

– С индианците. Или мислите, че спокойно ще гледат как се настаняваме тук, и то по начина, който налага подобно мащабно нефтодобивно предприятие?

– Нищо не могат да предприемат срещу това.

– Хмм! Сигурно ще настояват, че тази земя им принадлежи и...

– Я не се тревожи излишно! – прекъсна го Краля на петрола. – Нали чу какво ми каза Мокаши? Спокойно да отида при моето „късче земя“ и да се настани на него.

– Едва ли говореше сериозно.

– О, напротив.

– Добре! Но онази земя наистина ли е собственост на нихорасите? Не е ли възможно и други червенокожи, например навахите, да изявят претенции към нея?

– Може да не слушаме какво ще кажат и твърдят тези типове. Аз разполагам с моя Tomahawk-Improvement, който ще ти преотстъпя. Документът е в джоба ми. Нали в Браунсвил го носихте за проверка. Ще стане твой веднага след като ми дадеш чека, който ще осребря в Сан Франциско. Стане ли това, тогава според правните разпоредби на Съединените щати ти ще бъдеш законният собственик на Глуми Уотър и никой червенокож не може да те изгони оттам.

– Съвършено вярно, сър, но ако червенокожите не се съобразяват със закона?

– Тогава ще бъдат принудени. Разбира се, ти ще наемеш само хора, умеещи да си служат с пушката и ножа. Това ще респектира индсманите! Можеш да си сигурен, че твърде скоро твоето предприятие ще привлече бяло население, което ще е достатъчно многочислено не само за да отбие успешно всяко нападение, но и да прогони всички червенокожи от цялата област. Докарай и постави първо машините си! Нали знаеш, че машината е най-големият и непобедим враг на индианците.

Той имаше право. Там, където белият се появи с железните лостове и бутала на парната машина, червенокожият е принуден да отстъпи. Неумолимата съдба го налага. Машината е непобедим противник, но все пак не е така безжалостна като пушката, огнената вода или едрата шарка и другите болести, на които станаха и все още стават жертва безброй индианци.

Още преди изтичането на определения час и половина петимата ездаци се озоваха между височини, обрасли с гъсти и тъмни борови гори. Само тук-там се мяркаха широколистни дървета, чиято светлозелена шума донякъде смекчаваше мрачното впечатление, което правеха иглолистните. След като Ролинс подхвърли една забележка в това отношение, Краля на петрола се обади:

– Почакай само да стигнем до Глуми Уотър! Там е още по-мрачно, отколкото тук.

– Има ли още много път?

– Не. Следващата клисура ще ни изведе до целта.

Скоро стигнаха до клисурата и свърнаха в нея. И от двете ѝ страни нависоко се издигаха тъмни скали. По дъното ѝ ромолеше малко поточе, по което плуваха мазни петна. Щом ги забеляза, Гринли хвърли на Бътлър и Полър доволен поглед. Дотогава не беше имал възможност да разговаря с тях и, без да го показва, се тревожеше дали двамата са изпълнили възложената им задача. Но сега вече се поуспокои и посочвайки към водата, каза на банкера:

– Мистър Ролинс, я погледни насам! Оттук изтича Глуми Уотър. Какво мислиш, че плава по потока, а?

– Петрол ли е? – попита банкерът, като се взря надолу.

– Да, петрол е.

– Действително, действително! Жалко, страшно жалко, че отива на вятъра!

– Нека си отива, и бездруго е съвсем малко. Най-хубавото на моето находище е, че от езерото изтича само това тясно и незначително поточе. По-късно можеш да вземеш мерки да не ти се губи дори и туй нищожно количество.

– Наистина, наистина! Мистър Гринли, не усещаш ли и ти миризмата?

– Естествено, че я усещам. Можеш да бъдеш сигурен, че като откривател на това знаменито място съм я надушил много преди теб.

– Колкото повече напредваме, толкова по-силна става.

– Почакай само да стигнем до езерото. Ще има да се чудиш!

С всяка измината крачка миризмата на петрол се засилваше. Ето че изведнъж клисурата се разшири и пред смаяните очи на банкера и неговия счетоводител се откри овална и дълбока котловина, чието дъно бе изпълнено от петролното езеро дотам, че между бреговете му и скалите, образуващи трудно достъпните ѝ склонове, оставаше само тясна ивица земя, където от гъстите храсталаци извисяваха върхари великански черни борове. Такива дървета растяха и наоколо по скалите, достигайки чак до високостеблената гора, възправила се горе като страж, за да не допусне нито един слънчев лъч да проникне в котловината.

Въпреки че беше светъл ден, долу цареше сумрак. Никакъв ветрец не полюляваше клоните, никаква птичка не се мяркаше, никаква пеперуда не пърхаше около цветята. Изглежда всичко бе измряло. Изглежда? О, не, не само изглеждаше, ами действително беше измряло, защото в езерото плуваха безброй мъртви риби, чиито сребристи тела се открояваха странно върху тъмната, мазно блещукаща водна повърхност. Към всичко това се прибавяше и извънредно силната миризма на петрол. Това неподвижно и неосветено езеро, застинало пред ездачите като изцъклено мъртвешко око, с пълно право носеше името Глуми Уотър – Тъмната (Мрачната) вода. Впечатлението, което правеше, бе толкова силно, че Ролинс и Баумгартен доста дълго стояха на брега му, без да проговорят.

– Е, това е то Глуми Уотър – наруши Краля на петрола възцарилата се тишина. – Какво ще кажеш, мистър Ролинс, харесва ли ти?

Изтръгнат от смайването си като от сън, банкерът дълбоко пое въздух и отговори:

– Дали ми харесва ли? Ама че въпрос! Струва ми се, древните гърци са имали река, през която минавали починалите, за да отидат в царството на мъртвите. Сигурно онази река е изглеждала досущ като това езеро. Без никаква разлика.

– Нищо не съм чувал за тази гръцка река, но мога да твърдя, че изобщо нямаме право да я сравняваме с Глуми Уотър, понеже хич не ми се вярва там да е имало нефт. Сър, слез от коня и поразгледай петрола, а ние ще направим една обиколка около езерото!

Ездачите скочиха от седлата. Наложиха се да вържат конете, защото животните пръхтяха, удряха копита в земята и не искаха да останат на това място. Нетърпимата миризма на петрол им беше противна. Гринли се приближи до водата, гребна малко от нея с ръка, помириша я, огледа я, и после тържествуващо каза на банкера:

– Сър, тук плуват милиони долари. Убеди се сам!

Ролинс също гребна шепа вода, отиде малко по-нататък и отново гребна. Така на различни места той изследва каква е водата. Не проронваше нито дума. Само непрекъснато поклащаше глава. Изглежда, беше изгубил способността си да говори. Очите му блестяха, движенията му станаха припрени и несигурни, почти се олюляваше. Ръцете му трепереха и сякаш му беше необходимо да напрегне всичките си сили, за да успее най-сетне с кажи-речи, писклив глас да извика:

– Кой можеше да предположи! Кой можеше да помисли! Мистър Гринли, всичко, което виждам тук, надхвърля твоите обещания!

– Наистина ли? Това ме радва, сър, страшно ме радва! – засмя се Краля на петрола. – Сега най-последно убеди ли се, че съм почтен човек, който има най-чисти намерения?

Ролинс му протегна и двете си ръце, като отговори:

– Дай си ръцете! Трябва да ги стисна и разтърся! Ти си джентълмен, какъвто досега не бях срещал. Прости ми, че няколко пъти доверието ни към теб се поразклати, но вината не беше наша!

– Знам, сър, знам – добродушно кимна Гринли. – Онези хора ти объркаха главата и те накараха да се съмняваш в мен. Не биваше да ги слушаш. Но сега всичко, всичко е наред! Сър, огледай петрола, пипни го, помириши го!

– Вече го огледах, вече го помирисах.

– Е, и...

– Това е най-хубавият, най-чистият петрол, каквото може да се намери. Езерото има ли приток?

– Не, от него изтича само това малко поточе. Сигурно има подземен извор, един или дори два – от първия излиза вода, а от втория – петрол. Както виждаш, необходимо е само да се черпи и да се пълнят буретата.

От радостно възхищение Ролинс не можеше да си намери място. Но Баумгартен мислеше по-трезво и при последните думи на Гринли подхвърли:

– Да, необходимо е само да черпиш петрола. Ами след като го изчерпиш, после какво? След колко време пак ще се събере достатъчно количество?

– Естествено бързо, толкова бързо, че изобщо няма да се наложи прекъсване на работата.

– Не ми се иска да приема тези думи без възражения. Възможно е да се събира точно толкова, колкото и изтича. А я погледни какво оскъдно количество изтича в потока. Туй ручейче не носи във водите си за час дори и литър петрол. Ето това е добивът, целият добив, на който можем да разчитаме.

– Така ли? Само толкова? Не повече от литър на час? – попита bankerът страшно разочарован.

От уплаха устата му остана широко отворена. Лицето му пребледня като платно.

– Да, мистър Ролинс, така е – отвърна счетоводителят. – Не може да не признаете, че извиращото количество няма как да е по-голямо от изтичащото. И какво от това, ако допуснем, че е десет и дори сто пъти по-голямо? Какво са сто литра петрол на час? Нищо, абсолютно нищо! Сложете в сметката размера на оборотния капитал, стойността на съоръженията, отдалечеността на мястото, опасностите, трудността на пласмента! И стоте литра на час!

– Все пак не е ли възможно да са повече? Нима е изключено да се заблуждаваш?

– Не, не и пак не. Колко ли е старо това езеро? Годишите му не могат да се преброят. От образуване-

то му са изминали столетия или хилядолетия. То изтича толкова слабо. Ако на дъното му извираше повече петрол, то неговият слой върху повърхността трябваше да е къде-къде по-дебел! Не, оттук не може да се изкара нищо, абсолютно нищо!

– Нищо, абсолютно нищо! – повтори банкерът и с две ръце се хвана за главата. – Значи напразни са били всичките ни надежди, цялата ни радост! Напусто сме били този дълъг път! Нима може да се понесе подобно нещо? Нима човешките нерви могат да го издържат?

Думите на счетоводителя изплашиха и Краля на петрола. С какви усилия и при какви опасности в продължение на колко време буре по буре беше домъкнал и скрил тук петрола! Какво му бе струвало всичко това! Нима всичко щеше да се окаже напразно?! Причерня му пред очите. Почувствува се безпомощен, не можа да каже нито дума и търсейки подкрепа, отпрати поглед към своя несъщ брат.

Бътлър нееднократно вече бе доказвал, че го превъзхожда по хитрост. И сега се видя, че не можеше тъй лесно да изгуби самообладание. Той се изсмия с чувство на превъзходство и се обърна към банкера с думите:

– Мистър Ролинс, защо си се завайкал? Не те разбирам! Ако всичко, което казваш и мислиш, беше вярно, то на Гринли и през ум нямаше да му мине да възлага толкова надежди на Глуми Уотър.

– Така ли смяташ? – бързо попита Ролинс, почувствал се наново окуражен.

– Да. Ако тук можеше да се пълнят бурета с петрол без никакви затруднения, той нямаше да ти предложи да купиш мястото, а щеше да го задържи за себе си. Там е работата, че добивът на петрол изисква твърде скъпа подготовка, за която му липсват необходимите средства.

– Подготовка ли? Каква?

– Хмм! Много ми е чудно, че сам не се сещаш. Учил ли си някога физика?

– Не.

– Хм! Жалко! Да предположим, че конят ти лежи

на земята и ти се качиш на седлото. Ще може ли животното да се изправи с теб?

– Да.

– Значи не мислиш, че ще му е много трудно?

– Не, ще стане.

– Добре. Но да предположим тогава, че вместо кон тук лежеше някое глезено пуделче. Ще може ли и то да се изправи с теб на крака?

– Не.

– И защо?

– Защото товарът му ще е прекалено тежък.

– Е добре, я приложи тогава същите разсъждения и за петрола!

– Как? – попита Ролинс, който не можеше да се досети какво иска да му каже Бътлър.

– Моят пример показва, че по-тежкото тяло, поставено върху друго, по-леко, го държи притиснато. Навярно го проумяваш, нали?

– Сега вече да.

– И ти ли, мистър Баумгартен?

– Да – кимна Баумгартен, който внимателно следеше думите на Бътлър.

Предводителят на търсачите продължи:

– А знаеш ли кое е по-тежко, петролът или водата?

– Водата – отговори счетоводителят.

– Много добре. А сега си помисли каква ли тежест може да имат водните маси в това езеро!

– Стотици и хиляди тона.

– А на дъното му има петролен извор, което ще рече малка дупка, откъдето се мъчи да излезе петролът, но отгоре го притискат хиляди тонове вода. Нима тогава може да изскочи?

– Не.

Баумгартен влезе в клопката. Той беше търговец. Малко разбираше от физическите закони. Не знаеше, че точно защото петролът е по-лек от водата, трябва да изплува на повърхността. Гринли отново си отдъхна. По лицето на Бътлър се появи победоносна усмивка. Той продължи:

– И тъй, петролът, който се стреми да избликне от

земните недра, не може да се изкачи нагоре. Тук виждаме само минимално количество, което се процежда през някаква малка земна пукнатина. Но я докарай една помпа и изпомпай водата от езерото или пък намери някакъв друг начин да го изпразниш. Тогава ще видиш как нагоре ще се издигне нефтен фонтан на сто, че и на повече стъпки височина. Тогава ще имаш петролен извор като онези в Пенсилвания, дето ще пълни на ден по неколкостотин бурета. Ако Гринли разполагаше с пари за такива помпени съоръжения, и през ум нямаше да му мине да се обърне към теб. Прави каквото искаш, само не се колебай дълго. Винаги и по всяко време ще намерим предприемач, който ще притежава достатъчно разум и смелост срещу мизерна сума да сложи в джоба си милиони.

Тези думи не останаха без резултат. Банкерът отново заликува, а Баумгартен забрави всичките си съмнения. Виждаше се, че тук има петрол. Необходимо беше само да му се проправи път. Продължиха припряно да говорят ту за едно, ту за друго по така, че главите на двамата купувачи съвсем се завъртяха. Ролинс взе решение да сключи сделката и само колкото да спази всички формалности заяви, че преди това иска да огледа цялото езеро.

– Разгледай го, мистър Ролинс – каза Гринли. – Нека Полър те разведе.

Скаутът се отдалечи заедно с Ролинс и Баумгартен. Когато те се скриха от очите им, Краля на петрола въздъхна с облекчение и каза:

– Хиляди дяволи, ама че неприятно положение! За малко, и то накрая, да се откажат! Хрумването ти беше отлично!

– Да – засмя се Бътлър. – Ако не бях аз, можеше да си запазиш твоето петролно езеро за себе си. Но сега съм убеден, че ще се хванат на въдицата.

– Човек направо да не повярва, че толкова наивно приеха за чиста монета твоите физически обяснения!

– Пфу! Ролинс е твърде глупав, а немецът – твърде честен.

– С Полър ще минат край пещерата. Няма да забележат нищо, нали?

– Няма. Но много пот проляхме, докато свършим тази къртовска работа. Затова пък ти се погрижи още днес да сключиш сделката. Не бива да губим нито час, защото не можем да имаме никакво доверие на червенокожите. Не бива да оставаме тук след разсъмване. А как ще се отървем от тези двама тъпаца, с нож или с куршум?

– Хмм, ще ми се да избегнем и едното, и другото.

– Значи да ги оставим живи, така ли? Що за хрумване?

– Не искам да гледам как умират. Такъв спомен е твърде тягостен. Какво ще кажеш, ако ги тикнем в пещерата?

– Тази мисъл не е лоша. Ще ги вържем и ще ги затворим там. Така ще пукнат, без да се налага да гледаме.

– Съгласен съм. А кога?

– Веднага щом пипнем парите, всеки от тях ще получи удар с приклад по главата.

– Също и Полър?

– Засега не. Вероятно още ще ни е необходим. Докато оставим тези опасни места зад гърба си, ще е по-добре да сме трима вместо двама. После по всяко време можем да се отървем от него.

Те изобщо не подозираха, че бяха наблюдавани. Недалеч, там, където клисурата излизаше на езерото, зад хрусталака лежеше скрит един индианец и наблюдаваше всичко. Това беше същият навах, който видя убийството на двамата си другари, без да може да го предотврати. В този момент Гринли и Бътлър се излегнаха в тревата. Щом индианецът видя това, промърмори на себе си:

– Значи ще останат тук засега. Имам време да доведе нашите воители.

Той изпълзя от храстите и изчезна в клисурата, без краката му да оставят никакъв отпечатък по земята.

След известно време тримата бели завършиха обиколката си около езерото и се върнаха при Бътлър и Гринли.

– Е, мешърс – попита Гринли. – Видяхте всичко, какво мислите да правите?

– Да купувам. Макар и да не е чак толкова голяма сделка, колкото си мислиш – отговори банкерът.

– Я остави тези лафове, сър! Няма да смъкна нито един долар от първоначалното си искане и изобщо нямам намерение да си губя времето, защото не е изключено червенокожите да са по петите ни и хич не ми се ще да им оставя скалпа си.

– Тогава нека побързаме да се махнем оттук – каза страхливо Ролинс.

– Не и преди да сме сключили сделката. Бяхме се уговорили да я уредим още тук. Щом подпишем договора и разменим документите, веднага тръгваме на път.

– Нямам нищо против. Мистър Баумгартен, имаш ли все още някакви съмнения?

Преди счетоводителят да успее да му отговори, Гринли се намеси с рязък тон:

– Мистър Ролинс, ако продължаваш да говориш за съмнения, аз действително ще взема думите ти за обида. Кажи накратко искаш ли, или не!

Изплашен от реакцията на Краля на петрола, банкерът заяви:

– От само себе си се разбира, че искам.

– Е добре, значи можем да преминем към сключването на сделката. Документите отдавна са изготвени и остава само да се подпишат. Извади мастилото и перодръжката!

Ролинс измъкна от кобура на седлото си каквото му поискаха и след като Гринли сложи подписа си на документа за собственост и договора за покупко-продажба, самият той подписа готовия вече чек, издаден до банката в Сан Франциско. Краля на петрола го взе и започна да го оглежда с алчни очи. После се засмя по много особен начин и каза:

– Тъй, мистър Ролинс, сега ти си собственик и владетел на тази великолепна местност, тъй богата на петрол. Желая ти много щастие! И понеже тук вече всичко ти принадлежи и аз не мога нищо да използвам

вам, ще ти разкрия една тайна, която сигурно ще ти бъде твърде полезна.

– Каква е тази тайна?

– Една скрита пещера.

– Само това ли?

– Охо! „Само това ли“, сякаш пещерата е нищо! На първо време тя може да служи на теб и на хората ти като склад за припаси, както и за скривалище в случай на индианско нападение. Дори не е изключено да е свързана с подземния петролен басейн.

– Ах, петролен басейн? Нима е възможно?

– И то как. Все още не съм я изследвал.

– Тогава бързо ми кажи къде е тя! Трябва да я видя. По-късно ще наредя да я проучат.

– Ела, ще ти я покажа.

Те повървяха малко по брега до онова място, където скалите се приближаваха до водата. В подножието им бе струпана висока купчина от по-дребни камъни. Бътлър и Полър започнаха да я разравят откъм върха. Скоро се показа дупка, която водеше навътре в скалата.

– Ето я пещерата, ето я! – възкликна банкерът. – Да разширим входа ѝ, бързо! Мистър Баумгартен, помогни ми!

Двамата се наведоха, за да помогнат. Тогава Бътлър се изправи и въпросително погледна Гринли. Краля на петрола му кимна. Те грабнаха пушките си и всеки нанесе по един удар с приклада – банкерът и Баумгартен рухнаха по очи на земята. Вързаха им краката и ръцете и след като достатъчно разшириха входа на пещерата, внесоха вътре двамата пленници. Ако не бяха в безсъзнание, те щяха да видят многобройните бурета, които се намираха в нея.

После отново закриха отвора с натрошения камънак. Едва ли е необходимо да споменаваме, че с изключение на дрехите, тримата убийци взеха цялото имущество на жертвите си. След това се върнаха при коне си.

– Най-сетне! – обади се Краля на петрола. – Никой друг удар не ми е струвал толкова много усилия и

тревоги като този. Сега трябва да занесем чека до Сан Франциско. Надявам се щастливо да се доберем до града! Незабавно ще тръгнем на път, нали?

– Да – отвърна Полър. – Но първо трябва да делим.

– Какво?

– Всичко, което взехме от двамата.

– Нима е нужно веднага да стане?

– Не чак толкова, но все е по-добре всеки да знае какво му принадлежи.

На Гринли много му се прииска веднага да го простре на земята, но си каза, че всичко, каквото Полър получише сега, по-късно пак щеше да му бъде отнето и сговорчиво отсече:

– Е, добре, разбира се, няма да делим конете, а за останалото няма да се караме. Ние сме приятели и братя и няма да влизаме в разпри заради дреболии.

Те насядаха на земята и разпростряха пред себе си ограбените оръжия, часовници, пръстени, кесии и други предмети, за да определят стойността им и да ги разделят според нея.

Докато се занимаваха с това, през клисурата, водеща към езерото, се промъкваха осем индианци. Бяха навахи, предвождани от съгледвача, който бе проследил белите до езерото. Щом излязоха от клисурата, те спряха и, скрити зад храстите, се огледаха и ослушаха. Видяха седналите.

– Уф! – прошепна най-възрастният, обръщайки се към съгледвача. – Наистина езерото е покрито с петрол. Откъде ли се е взел?

– Сигурно бледоликите знаят – отвърна другият.

– Нали моят брат беше преброил петима бели? А аз виждам само трима.

– Преди бяха петима. Двама липсват. Тези тримата видях заедно с Мокаши, вожда на нихорасите.

– И кой от тях уби нашия брат Касти-тине?

– Онзи, дето в момента държи в ръцете си две карабини.

– Той ще умре от страшна смърт, но и другите двама ще бъдат вързани на кола на мъченията. Уф! Поделят си нещата, които са пред тях в тревата. Четвърти-

ят и петият са изчезнали. Тези предмети са били тяхна собственост. Дали са ги убили?

– Ще разберем. Кога ще ги пленим?

– Сега, веднага. Цялото им внимание е насочено към плячката и така ще ги стреснем, че изобщо няма да оказат съпротива. Нека братята ми бързо ме последват.

Придружен от седмината, той се втурна към тримата бели. Това нападение бе тъй изненадващо и светкавично, че тримата се видяха вързани, преди да извижат или да вдигнат ръка за съпротива. От страх си глътнаха езиците.

Отначало и червенокожите не пророниха нито дума. Петима от тях насядаха при пленниците, а другите трима тръгнаха да огледат близката околност. Когато се върнаха, един от тях съобщи:

– Двамата бледолики са изчезнали. Никъде не ги видяхме.

– Дали не са се изкатерили по скалата? – попита най-възрастният индианец.

– Не, в такъв случай щяхме да забележим следите им.

– Веднага ще научим къде можем да ги намерим.

Той извади ножа си, допря острието му в гърдите на Краля на петрола и го заплаши:

– Ти си мерзавецът, който уби Касти-тине, нашия млад брат. Не ми ли кажеш незабавно къде са отишли двамата бледолики, дете бяха с вас, ще забия това желязо в сърцето ти!

Заповедническите му думи страшно изплашиха Гринли. Подчинеше ли се, индианците със сигурност щяха да измъкнат банкера и счетоводителя му от пещерата, което не биваше да става. Не се ли подчинеше, червенокожият вероятно щеше да изпълни закана си и да го наръга с ножа. Как да постъпи? Ето че по-хитрият му брат отново се намеси и го спаси и от това опасно положение. Бътлър подвижна на индианеца:

– Лъжеш се. Мъжът, когото искаш да прободеш, не е убил Касти-тине. Ние не сме виновни за смъртта му.

Навахът остави Краля на петрола и се обърна към Бътлър:

– Мълчи! Ние знаем много добре кой е убиецът.

– Не, не знаете!

– Ето този наш брат го е видял.

Червенокожият посочи съгледвача.

– Той се лъже – въпреки всичко продължи да твърди Бътлър. – Казва, че ни е видял с вожда на нихорасите, но когато двата изстрела се разнесоха, ние стояхме на такова място, че изобщо не е възможно да ни е виждал.

– Може би искаш да отречеш, че си присъствал на убийството на нашите братя, а?

– Не. Никога досега не съм изричал лъжа и в този момент също нямам намерение да оспорвам истината. Убийците са онези двама бледолики, за които попита.

– Уф! – възкликна индианецът. – Те са си отишли и ти се опитваш да спасиш себе си и своите другари, като прехвърляш вината върху двамата!

– Отишли са си, казваш? Че къде ли ще отидат? Нали сте съгледвачи, тоест воители с много остро зрение. Нима видяхте някъде следите им, ако те действително са си тръгнали?

– Не. Значи искаш да кажеш, че двамата са все още тук?

– Да.

– Къде?

– На място, където не можете да ги видите.

– Кое място имаш предвид?

– Ей това.

При тези думи Бътлър посочи към водата.

– Уф! В езерото ли са?

– Да.

– Значи са се удавили? Не лъжи! Няма човек, който да влезе в тази мазна и мръсна вода.

– И те не искаха, но бяха принудени. Ние ги удавихме.

– Вие... ги... удавихте? – попита със запъване индианецът. – Удавихте ги? Защо?

– За наказание. Бяха наши смъртни врагове.
– Бяха заедно с вас. Никой не пътува със смъртните си врагове.

– Не знаехме, че имат враждебни намерения към нас. Разбрахме го едва след като пристигнахме тук. Искането само те да притежават това петролно езеро и затова се канеха да ни убият. Щом научихме, ние ги изпреварихме и ги хвърлихме във водата.

– Не се ли съпротивляваха?

– Не. Съвсем неочаквано ги повалихме с прикладите.

– Защо не се виждат трупове им?

– Защото им вързахме камъни за краката и потънаха на дъното.

Минута-две индианецът мълча. Размисляше дали може да се вярва на думите на Бътлър. После каза:

– Ще ти повярвам, но изпитвам ужас от вас. Значи сте удавили собствените си братя, тъй както се хвърлят във водата крастави кучета. Убили сте ги коварно, без да се биете с тях. Вие сте зли хора!

– Нима можехме да постъпим иначе? Трябваше ли да чакаме да ни застрелят в гръб? Защото те това възнамеряваха да направят. Ние ги подслушахме.

– Не ме засяга какво мислиш по този въпрос. Никой червенокож мъж няма да удави друг индианец, дори и да е най-върлият му враг. Идвали ли сте и преди при това езеро?

– Да, аз – отговори Краля на петрола.

– Кога?

– Преди няколко луни.

– Имаше ли и тогава във водата петрол?

– Да. Затова доведох неколцина бели, за да им го покажа. Заедно с тях исках да основа дружество за добив на петрол. А двамата, за които стана дума, се канеха да ни убият и така да останат единствените собственици.

– Уф! Никога преди тук не е имало петрол. Сигурно е избликнал от земята малко преди да дойдеш. Но как може да си мислите, че сте собственици на езерото! То принадлежи на червенокожите мъже. Бледоли-

ките са разбойници, които идват при нас, за да ни отнемат всичко, каквото имаме. Томаховката на войната е изровена. Да си бяхте останали у дома! Ездата ви до тук ви е довела право в ръцете на смъртта.

– В ръцете на смъртта ли? А вие честни воители ли сте, или убийци? Та ние не сме ви направили нищо лошо!

– Мълчи! Нима Касти-тине и неговият другар не са убити?

– За съжаление е така, но не сме ги убили ние.

– Вие също бяхте там. Трябваше да попречите на това злодеяние.

– Невъзможно беше. Онези двама негодници стреляха тъй бързо, че нямахме време дори да извикаме.

– Това няма да ви спаси. Придружавали сте убийците, тъй че и вие ще умрете. Ще ви отведем при нашия вожд. Там старейшините ще решат по какъв начин да умрете.

– Ние наказахме двамата убийци и вие би трябвало да сте ни благодарни.

– Благодарни ли? – подигравателно се изсмя индианецът. – Да не би да мислиш, че си ни направил услуга? Ние предпочитаме да бяха все още живи. Тогава щяхме да вземем скалповете им и да гледаме как умират на кола на мъченията. Но вие ни отнехте цялото удоволствие. Нима с това искаш да се хвалиш? Участиа ви е решена – очаква ви смърт. Аз казах!

Той им обърна гръб, с което показа, че повече няма да си отвори устата. След това им изпразниха джобовете. Индианците си присвоиха всичко, каквото намериха. Когато предводителят им видя чека, предпазливо го хвана с върховете на пръстите си и внимателно го тикна обратно в джоба на Гринли, като каза:

– Това е магьосничество, говореща хартия, която никой червенокож воин не иска да държи в ръка, защото по-късно тя ще издаде всички негови мисли, думи и дела.

Това зарадва Краля на петрола. Той се надяваше да избяга, а в такъв случай беше по-добре чекът да е в джоба му.

Денят вече преваляше и край езерото започна да се смрачава. При обикновени обстоятелства индианците щяха да останат да пренощуват тук, обаче миризмата на петрола ги прогони. Те вързаха пленниците върху конете им и после потеглиха обратно през клисурата, като навлязоха малко в гората до място, където имаше вода. Там вързаха пленниците за три дървета и се заеха с приготовленията за бивакуване. Изглежда, тук се чувстваха в пълна безопасност, но ако знаеха какво ставаше недалеч зад тях, непременно щяха да продължат да яздят, за да се отдалечат колкото е възможно повече.

След като белите се отдалечиха, вождът на нихорасите Мокаши разгледа по-подробно следите, оставени от съгледвача на навахите. Мокаши искаше да разбере накъде се е отправил. След по-продължително търсене откри дирята му. По заобиколен път тя го изведе при следите от бледоликите, а после продължи подир тях.

– Този навах иска да отмъсти на убийците. Тръгнал е по петите им. Явно в същата посока е отрядът червенокожи воители, към който се числи и той. Ще яздим след него и ще пленим тези навахи.

При тези думи вождът смуши коня си най-напред в противоположна посока и язди, докато достигна малка поляна, скрита дълбоко в гората, където лагеруваха около трийсетина воители на нихорасите. Бяха съгледвачите, изпреварили основния многочислен отряд индиански воители. Заедно с тях Мокаши се върна при следите на навахата и белите и продължи по тях. При това той предпазливо изпрати един от съгледвачите си далеч напред.

Така те се озоваха в непосредствена близост до клисурата, която водеше до петролното езеро. Там се скриха. Не след дълго видяха как от клисурата се появи разузнавачът на навахите, който много бързаше. Един от нихорасите понечи да стреля по него. Вождът го възпря с жест и му прошепна:

– Остави го на мира! Той скоро ще се върне и ще доведе други навахи. Тогава ще ги заловим.

След кратко време се оказа, че е прав, защото съгледвачът се върна заедно с други седмина ездачи, които незабавно навлязоха в клисурата. Явно възнамеряваха при изхода ѝ да слязат от конете и да нападнат белите.

Нихорасите зачакаха. Мокаши доста се учуди, когато видя навахите да излизат от клисурата само с трима бели. Беше решил да ги нападне именно в този миг, но направи знак на хората си да останат скрити. Първо трябваше да разбере защо липсват двама бели. Ето защо не попречи на враговете им да отминат, а после с неколцина от хората си навлезе в клисурата, отправяйки се към Мрачната вода. Претърсиха бреговете колкото можеха по-бързо и предпазливо, ала не откриха никаква следа от изчезналите бледолики.

– Не е възможно да са си отишли – обади се Мокаши. – Те не са живи вече и тъй като не виждам трупове им, сигурно са ги хвърлили във водата.

Заедно с придружителите си той се върна при скривалището на хората си. Там оставиха конете под охраната на двама пазачи и с останалите двайсет и осем мъже Мокаши тръгна пеш да преследва навахите, които несъмнено нямаше да стигнат кой знае колко далеч, тъй като вече се свечеряваше.

Следите на неприятелите ги отведоха навътре в гората, където, разбира се, вече нищо не се виждаше. Но това не смути Мокаши. За да открие търсените от него хора, трябваше само да продължи в същата посока.

Не след дълго той надуши миризма на дим и почти веднага забеляза слабата светлина от малък индиански огън. Вождът спря и пошепна на хората си:

– Тези навахи не са воини, а хлапета, които нямат разум. Кой разузнавач пали огън през нощта! Нека моите братя ги обградят и се нахвърлят върху тях веднага щом чуят от устата ми бойния вик! Трябва да ги заловим живи, за да ги вържем на кола на мъченията.

Бързо и безшумно нихорасите изчезнаха между дърветата като безплътни сенки. Мокаши се промъкна колкото можеше по-близо до огъня и си набеляза един

от навахите. След няколко минути той нададе остър вик, който проехтя из гората, и се хвърли сред навахите. В същия миг неговите воители повториха бойния му вик и от всички страни връхлетяха върху неприятелите, които бяха толкова слисани, толкова изплашени, че в първия момент не помислиха за съпротива и бяха победени, без някой от тях да успее да посегне към ножа, пушката или томахаваката си.

– Слава Богу! – прошепна Краля на петрола на двамата си спътници. – Спасени сме!

– Кой знае! – отвърна Полър.

– Ооо, сигурно! Мокаши ни пушна веднъж вече да си ходим. За какво ще му е сега да ни задържа?

– Тези червенокожи подлещи просто не си задават подобни въпроси.

– Нека изчакаме! Ще видиш, че съм прав.

Никой не обърна внимание на този кратък тих разговор. Навахи лежаха вързани на земята. Нихорасите си разделиха оръжията им. Гордо изправен край огъня, Мокаши със заповеднически тон каза:

– Нека синовете на навахите ми кажат кой е техният предводител!

– Аз съм – отговори най-възрастният.

– Как ти е името?

– Наричат ме Бързия кон.

– Сполучливо име. Когато бягаш от неприятели, сигурно си по-бърз и от прерийния мустанг.

– Мокаши, вождът на нихорасите лъже. Досега нито един враг не е виждал гърба ми!

– Ти назова името ми, значи ме познаваш, така ли?

– Да, виждал съм те. Ти си умен и храбър воин. Как ми се иска да мога да се бия с теб! Тогава скалпът ти ще увисне на пояса ми!

– Скалпът ми никога няма да принадлежи на никой мой враг, а още по-малко на такъв като теб. Нима Великият дух ви е създал без мозък? Не знаете ли, че и съгледвачите на нихорасите са тръгнали срещу вас също както и вие срещу тях? Кой разузнавач върви през гората и по тревата, без да се оглежда за следите от неприятелите си? Умният съгледвач се стреми пре-

ди всичко да остане незабелязан, а вие палите такъв огън, сякаш давате мило и драго да ни привлечете към бивака си. Е, вече никога няма да имате възможността да правите подобни грешки, понеже ще умрете на кола на мъченията, като преди това ще бъдете изтезавани така, че виковете ви ще се понесат над всички планини.

Бързия кон му отговори:

– Измъчвайте ни! Ще умрем като воители, без да ни трепне окото и без да чуете от устата ни стон. Воиците на навахите са научени да презират и най-силните болки. Какво ще правите с тези бледолики?

Щом Краля на петрола чу този въпрос, побърза да отговори:

– Благородният и прославен вожд Мокаши ще ни освободи.

Но същият благороден и прославен вожд му кресна:

– Куче! Кого попитаха, теб или мен? Как се осмеляваш да говориш, преди аз да съм си отворил устата?

– Защото знам, че ще постъпиш така, както казах.

– Скоро ще разбереш как смятам да постъпя. Веднъж ви пуснах да си вървите, за да ви покажа, че ви презирам, но това няма да се повтори. Нали бяхте петима? Къде са другите двама бледолики?

– Мъртви са – отвърна Гринли доста по-малодушно от преди.

– Мъртви ли? Кой ги уби?

– Ние.

– Защо?

– Защото разбрахме какво кроят. Искане коварно да ни убият.

Мокаши учудено вдигна вежди и възкликна:

– Уф! Коварно да ви убият? Тези хора! Кой ви излъга?

– Това не е лъжа, а истина. Подслушах разговора им, когато си мислеха, че не можем да ги чуем.

– Куче, това е лъжа! Аз внимателно се вгледах в очите и лицата на тези двама мъже. Те бяха добри и

честни хора, а вие сте убийци и крадци, които трябва да бъдат унищожавани като диви отровни животни. Къде са трупите им? Не ги видях.

– Във водата.

– И там не забелязах следи от кръв. Значи не сте ги убили, преди да ги хвърлите във водата, нали?

– Не.

– Тогава сте ги удавили, така ли?

– Да.

Краля на петрола трябваше да положи големи усилия, за да изговори това „да“. Резултатът не закъсня – вождът го ритна, заплю го в лицето и извика:

– Отвратително чудовище! Ти не си човек, а мръсна гадина и ще умреш от такава смърт, каквато ти подобава. Не само убива спътниците си, които с нищо не са го обидили, ами дори и ги дави! Ти си ги нападнал в гръб също тъй коварно, както уби и Касти-тине!

Щом Бързия кон чу тези думи, той поизправи тялото си, доколкото му позволяваха ремъците, и попита:

– Какво каза току-що. Мокаши? Кой е убил Касти-тине?

– Този бледолик, който се осмелява да мисли, че ще го освободя.

– Уф! Но мизерникът каза, че двамата удавени били убийците.

– Лъжа! Той сам се похвали, че е убил двамата съгледвачи на навахите. Този страхлив подлец сега трепери от страх и прехвърля вината върху двамата почтени мъже, които е убил. Но двамата застреляни разузнавачи и двамата удавени бледолики ще бъдат отмъстени по ужасен начин, въпреки че никой от тях не е от моето племе. Воини на нихорасите и навахите, погледнете лежащите пред вас трима бели мъже, те ще трябва да понесат страшни мъки, без да могат да умрат, и накрая ще бъдат удавени, както и те са удавили жертвите си. Хау – аз казах!

Той отново заплю Краля на петрола в лицето, тегли по един здрав ритник на Бътлър и Полър и после им обърна гръб.

Изпратиха един воин да доведе конете. Когато жи-

вотните пристигнаха, индианците извадиха сушено месо от торбите на седлата и се нахраниха. Пленените навахи също получиха по нещичко, но на белите не дадоха и залък.

– Дяволска история! – прошепна Бътлър на брат си. – Това измислено удавяне може да ни струва главите. Може би беше по-добре да кажем истината.

– Не – отговори Краля на петрола. – Червенокожите негодници щяха да освободят банкера и немца, без това да подобри с нещо положението ни, а и щяхме да загубим чека.

– Пфу! Каква полза от него, ако ни опекаат на кола на мъченията!

– Все още не се е стигнало дотам.

– Но ще се стигне. Не чу ли какво каза вождът?

– Казват се много неща, но не всички се изпълняват.

– Значи не си изгубил надежда?

– Естествено! Не за пръв път загазвам така. Но винаги съм се отървавал сравнително леко. Дори ако съм вързан на кола на мъченията, пак няма да изгубя надежда чак до последния си дъх. Както ти е известно, не един и двама са увисвали вързани на кола и все пак са се спасявали.

– Но са имали приятели, които са ги освобождавали. А ние какви приятели имаме?

– Хмм!

– Не познавам нито един човек, който заради нас да рискува да влезе в бой с тези червенокожи. Не успеем ли да се освободим сами, загубени сме.

Той беше съвсем прав. Ако бяха достойни да имат приятели, сега избавлението щеше да е много по-близо, отколкото мислеха или можеха да предположат, защото недалеч имаше хора, които бяха в състояние да им помогнат, а именно – Олд Шетърхенд и Винету.

Още от момента, когато подслушаха Краля на петрола и спътниците му, тези двама мъже взеха решение да тръгнат по следите на петимата към Глуми Уотър. Заради освобождаването на пленниците от публото Гринли спечели два дни преднина. После

преднината му се стопи наполовина, тъй като изпрати Бътлър и Полър до езерото, а той остана цял ден на лагер. Почти целият втори ден бе наваксан от Винету и Олд Шетърхенд, защото те взеха най-добрите коне на пуеблосите. Освен това те не следваха дирите, оставени от Краля на петрола. Винету знаеше по-пряк път и така същия ден малко преди свечеряване групата им се озова най-много на два часа езда от езерото. Тяхното постижение заслужаваше още по-голямо признание, особено като се има предвид, че между преселниците имаше жени и деца.

От пуеблото чак до тук не се бяха натъкнали на никаква следа. Но на това място следите на Олд Шетърхенд се сляха с дирята, оставена от Краля на петрола. Това стана на обширна горска поляна. Следите от хората на Гринли я пресичаха в широка и права линия. Колоната на преселниците спря. Винету и Олд Шетърхенд слязоха от конете, за да огледат дирите. Другите останаха на седлата. В подобни случаи даваха предимство на двамата колкото прочути, толкова и проницателни мъже. Дори и опитният и хитър Сам Хокинс обикновено се намесваше само когато те го подканеха.

Изглежда, разчитането на следите не бе никак лесно, защото Олд Шетърхенд тръгна успоредно с тях в посоката, в която водеха, а Винету закрачи срещу тях. Измина почти четвърт час, преди двамата да се обърнат и да започнат да се връщат един срещу друг. Срещнаха се там, където чакаха ездачите, тъй че и те чуха разговора им.

– Какво ще каже моят червенокож брат за тази диря? – попита Олд Шетърхенд приятеля си. – Рядко съм срещал следи, които да са толкова трудно разбираеми.

Винету гледаше право пред себе си нейде в далечината, сякаш отговорът на въпроса се криеше там. След малко отвърна с онази свойствена за него увереност:

– Утре ще видим три различни групи хора – бледолики и воините на две червенокожи племена.

– Да, и аз съм на същото мнение. Червенокожите са навахи и нихораси. В момента тези три отряда се

намират в околностите на Глуми Уотър, за да се дебат едни други.

– Както винаги и сега моят бял брат отгатна истината. Първо отгук са минали петима конници. Това са били бледоликите, които преследваме. После е дошъл един самотен ездач, а по-късно е последвал отряд, който по всяка вероятност се състои от три пъти по десет мъже.

След тези думи той погледна на запад, за да види докъде е слязло слънцето, и после продължи:

– За нас ще е добре да се доберем до Глуми Уотър още днес, но времето е твърде малко, а опасността твърде голяма. Какво ще каже Олд Шетърхенд?

– Прав си. Нощта ще падне, преди още да сме стигнали езерото, и ще е много късно да предприемем каквото и да било. Няма да успеем да видим нищо, но затова пък неприятелите ще ни забележат. А и да не забравяме, че нашият отряд не се състои само от воини или мъже.

– Съвършено вярно! Можем да се приближим до езерото едва утре след разсъмване и затова скоро ще се разположим на лагер.

– Къде?

– Винету знае едно място на час път от Глуми Уотър. Там ще можем дори да запалим огън. Нека моите братя ме последват!

С това за апаха въпросът беше решен. Той продължи да язди, без дори да се обърне да види дали другите ще тръгнат подир него. Олд Шетърхенд остана на мястото си и с лека усмивка проследи как и другите устмани наскочаха от конете, за да огледат и те дирите.

Започнаха да търсят насам-натам, тихо разменяха мнения, но, изглежда, не можаха да стигнат до единодушно заключение. Най-сетне Олд Шетърхенд им напомни:

– Мешърс, побързайте! Винету е вече далеч напред и ще го изгубим в гората.

– Да, сър – отговори Сам Хокинс, като се почесваше по главата, – лесно ви е да говорите вие двамата,

нали сте майстори. Но хора като нас не могат тъй бързо да проумеят как стоят нещата, ако не се лъжа.

– Какво неясно има?

– Ами това за двата индиански отряда.

– Много лесно може да се разбере.

– Не го намирам за толкоз лесно. Отначало са минали петима ездачи – естествено това е бил Краля на петрола с хората си. После са дошли около трийсетина коня, яздени от червенокожи. Това е бил първият индиански отряд, нали?

– Да.

– Ами вторият?

– Всъщност това е самотният индианец, който преследва белите.

– Не е ли възможно да е от отряда на трийсетината червенокожи?

– Не.

– Може да е бил изпратен от тях напред.

– Не, защото в такъв случай щеше да се върне при отряда, за да му съобщи какво е видял и научил, а това не е станало. Ние знаем, че бойната томахавка е изровена. Ако се стигне до битка, то тя може да е единствено между нихораси и навахи. Трийсетината конници, яздени оттук, са отряд съгледвачи. Те са се натъкнали на следите от самотния индианец и са тръгнали по петите му, за да нападнат другарите му.

– Другарите му ли? Че имал ли е такива?

– От само себе си се разбира. Никое червенокожо племе, което е започнало война, няма да изпрати на разузнаване един самотен воин. Съгледвачите тръгват на отряди. Поради някаква причина той се е отделил от хората си и сега се връща при тях. А враговете му го преследват.

– И всичко туй става тъкмо по следите на белите?

– Защо не? Това може да е както случайност, така и преднамерено действие. Никой съгледвач не бива да подмине току-тъй срещнатата диря, без да ѝ обърне внимание. Трябва да я следва дотогава, докато разбере всичко за нея. Дори ще се осмеля да определя към кои племена се числят тези разузнавачи.

– И аз го мога туй! – намеси се припряно Хобъл Франк.

– Наистина ли? – попита Олд Шетърхенд.

– Да. За човек като мен хич не е трудно да определи дали Херодот е бил макавей, или Самсон японец.

– Хубаво! Кажете тогава!

– Е, ами трийсетимата са били нихораси, а самотният е бил навах. Ако не е така, името ми да не е Хобъл Франк.

– И кои причини те навеждат на това предположение?

– Амче те са ясни като мътеница. Нали е доказано, че навахите са храбри?

– Да.

– И са по-храбри от нихорасите?

– Възможно е.

– Е, кое свидетелства тогава за по-голяма храброст – когато на разузнаване тръгнат заедно трийсет души, или когато в една толкова опасна местност дръзне да навлезе самотен воин?

– Второто.

– Виждаш ли! Той е рискувал повече от другите. Затова е навах, а пък другите са нихораси. Нима не съм на прав път?

– И аз съм убеден, че той е навах, а трийсетината са нихораси, ала по съвсем други причини. Но няма време да ти обяснявам. Винету не се вижда вече. Хайде да го настигнем!

Уестманите се метнаха на седлата и препускаха в тръс, докато догониха апаха. Преди още слънцето да беше съвсем изчезнало, Винету свърна вляво от дирята и навлезе в гората, където скоро се озоваха пред една падина, наподобяваща шахта или срутена минна галерия. Той посочи надолу и каза:

– Ето там ще лагеруваме. Оставим ли тук един пост, ще можем долу да запалим огън, без да има опасност някой враг да ни открие.

Пътят надолу не беше особено стръмен, тъй че без големи трудности поведоха конете за юздите. На дъното на падината животните намериха достатъчно хра-

на по храстите. Горے остана един пост, а долу запалиха огън, на който приготвиха вечерята.

Разбира се, тема на разговора бе следващият ден, но хората не седяха дълго на приказки, защото след продължителната езда всички бяха толкова изморени, че скоро легнаха да спят. Преди да последват примера им, Олд Шетърхенд и Винету се разбраха с няколко думи. Белият ловец каза:

– Не е изключено утре да се стигне до сражение и не бива да излагаме жените и децата на опасност. А никак не ми се иска и преселниците да са с нас. Те са неопитни хора и само ще ни пречат. Няма ли да е по-добре да ги оставим тук? Мястото е безопасно и е много подходящо за скривалище.

– В случай че ни предстои битка, моят брат има право. Но какво ще правим, ако ни се наложи бързо да напуснем околността на Глуми Уотър? Може би няма да ни остане време да се върнем до тук и да вземем хората.

– Хмм, да! Наистина може да се очаква, че всяка минута ще ни е скъпа. Опасявам се, че индсманите ще заловят петимата бледолики.

– Винету мисли, че това вече се е случило.

– Тогава би трябвало бързо да тръгнем подир тях, за да ги освободим. Но ако се наложи да се върнем, ще изгубим скъпоценно време. А от друга страна, е опасно заедно с жените и децата да поемем право към езерото.

– Има само един начин да избегнем тази опасност и същевременно да не изгубим време.

– Знам. Един от нас двамата трябва да тръгне на кон още в ранни зори, за да разузнае околността на Мрачната вода.

– Така е – кимна Винету.

– Кой ще се заеме с тази работа? Аз съм готов.

– Не, аз ще я свърша. Моят брат Олд Шетърхенд трябва да остане тук, защото той може да общува с тези хора по-добре от мен. Винету е воин, той ще закриля белите жени и деца, защото така е обещал, но му липсва умението да ги развлича с приказки. Ще тръгна

още преди да се е развиделило. Нека малко по-късно моят брат бавно ме последва с останалите. Трябва само да язди по дирите ми и в случай на опасност ще се натъкне на моите предупредителни знаци или пък аз ще се върна.

Когато Олд Шетърхенд се събуди на сутринта, апахът вече беше тръгнал. След около час всички потеглиха на път. Уестманите провериха дали оръжията им са в добро състояние, но много внимаваха да не издадат с нещо на преселниците, че ездата през този ден може би щеше да е рискована. Казаха им само да пазят пълна тишина.

Винету се беше погрижил да остави лесно забележими следи. Яздеха по тях бавно, за да му оставят необходимото за разузнаване време, така че едва след почти два часа достигнаха близката околност на езерото. Тогава видяха апаха да се задава срещу тях.

– Мътните го взели, това не е добър признак! – обади се Сам Хокинс.

– А пък аз съм тъкмо на обратното мнение – заяви Хобъл Франк. – Сигурно иска да ни каже как стоят нещата. След туй ще знаем вече откъде духа вятърът. Ако не беше дошъл, в кратуните ни щеше да продължава да цари сегашният пълен мрак.

– Не. Ако всичко е наред, той щеше да ни изчака при езерото.

– Я стига си спорил, стари ракуне! Ей сега веднага ще разберем кой е крив и кой е прав.

Цялата колона спря и Винету обясни следното:

– Не се върнах веднага, защото ме задържа една опасност, но тя вече отмина. Тръгнах обратно само защото в момента нямаше какво да правя. Нека братята ми ме последват!

Когато се опитаха да го разпитат, той каза:

– Винету ще говори на самото място, но не и порано.

Продължиха да яздат. На някои места следите от конниците, минали оттам предишния ден, все още личаха твърде ясно. Само където земята беше камениста, бе необходимо острото зрение на апаха, за да

различат оставените дири. Така те достигнаха входа на клисурата, водеща към езерото. На това място Винету спря и обясни:

– За да стигнем до Глуми Уотър, трябва да минем през тази къса клисура. Винету претърси всичко наоколо и разбра какво се е случило тук вчера.

Той посочи към планинския склон и продължи:

– Ей там горе са бивакували седем съгледвачи на навахите. Осмият навах е самотният конник, чиято следа видяхме вчера. Следил е белите и докато са били при езерото. Той е довел другите седем воители, за да ги нападнат.

– И нападнали ли са ги?

– Да. Белите са били победени. Междувременно дошли трийсетина нихораси и се скрили зад тези дървета. Моите братя ясно могат да различат следите им. Изчакали са, докато навахите се върнат от езерото заедно с пленниците си, и после са тръгнали по петите им.

– За да ги нападнат, нали?

– Да.

– А защо не са го сторили още тук? Това място като че ли е специално създадено за нападение.

– Винету мисли по този въпрос, без да намери отговор. Може би по-късно ще открием причината, поради която нихорасите са изчакали. Заедно с пленниците си навахите са свърнали наляво и са навлезли в гората до място, където има вода. Там са се разположили на лагер и там са били нападнати от нихорасите.

– Значи е имало схватка и се е проляла кръв?

– Погледът ми никъде не успя да открие нито капка кръв и затова не вярвам да е имало истинска борба. Навахиите са били толкова изненадани, че навярно са ги вързали, преди да помислят за съпротива.

– Пфу, срамота! – извика Хобъл Франк. – И тези страхливци нарекох „храбри хора“! Ако знаех, че току-тъй са се оставили да ги пипнат за ушите, щях да им дам съвсем друго име. Който допуска да го заловят без никаква съпротива, во веки веков губи цялото ми възвишено уважение.

Винету не обърна внимание на тази реч, държана на немски език. Продължи да обяснява:

– И тъй, навахите и белите са в ръцете на нихорасите, които са пренощували на същото място, а на сутринта са потеглили заедно с пленниците си.

– Накъде? – попита Сам Хокинс.

– Не знам. Нямах възможност да проследя дирите им, защото останах да чакам пристигането ви.

– Трябва да ги преследваме! Тук не става дума за Краля на петрола и двамата негодници, които са с него. Нямам нищо против да ги скалпират. Но bankerът и счетоводителят му трябва да бъдат освободени. Само едно нещо не ми е ясно: при езерото има вода и достатъчно паша за конете. Защо червенокожите не са останали там? Защо са лагерували в гората, ако не се лъжа?

До този момент Олд Шетърхенд не бе казал нито дума и слушаше обясненията на апаха, но вниманието му беше насочено към плиткото поточе, което се процеждаше от клисурата. При последните думи на Сам Хокинс той посочи към водата му и отговори:

– Струва ми се, че обяснението тече ей там! Нима нищо не надушваш? Огледай водата. По нея плуват мазни петна.

Сега вече всички погледи се отправиха към поточето, хората започнаха дълбоко да вдишват и откриха, че мирише на петрол.

– Да не би моят брат да е забелязал в езерото петрол? – попита Олд Шетърхенд апаха.

– Да.

– Значи Краля на петрола е осъществил плана си. Да влезем в клисурата. Трябва да видя как стоят нещата!

– Но ще изгубим време – подхвърли Сам Хокинс. – Нали ще преследваме нихорасите!

– Те няма да ни избягат. Пленниците ще ги забавят и ще ги догоним навреме.

Той насочи коня си към клисурата и останалите го последваха. С всяка крачка миризмата на петрол ставаше все по-силна и по-силна, докато най-сетне видя-

ха пред себе си езерото. Всички безмълвно вторачиха погледи в тъмната зловеща водна повърхност. Само върху един-единствен човек Глуми Уотър оказа точно противоположното въздействие и този човек беше госпожа Розали Еберсбах. Щом съзря езерото, тя нададе вик на удивление, смъкна се от коня си, забърза към брега, потопа пръст във водата, после го огледа, помириса, и накрая извика:

– Бре, да се не види, к'во знаменито откритие! Господин Хобъл Франк, я веднага помиришете пръста ми! Усещате ли к'во е туй?

Тя тикна пръста си под носа му. Той отдръпна глава назад и отговори:

– Я ме оставете на мира с този ваш показалец! Не ми е нужен, за да разбере за к'во става въпрос. Ако искам да видя на к'во мирише, ще си пъкна носа в езерото. Тогаз ще изпитам блаженството на петролното ухание от първа ръка.

– Значи и вий признавате, че туй е петрол?

– Естествено! Или си мислите, че съм го взел за малиновка? Тогаз зле познавате обонянието ми. Често то е по-изтънчено от самия мен.

– К'во количество, к'во количество! – възкликна тя все още съвсем слисана. – Вярно, бях чувала вече, че петролът в Америка си тече ей тъй, просто от земята, ама не ми се вярваше. А сега го виждам със собствените си очи. Оставам тук. Никой не може да ме помръдне от туй място.

– Тъй ли? Амче к'во ще правите тук?

– Започвам търговия с петрол. Така ще я развъртя, че няма да има друга като нея. Тук петролът е направо без пари, а в Саксония трябва да платиш за литъра, кажи-речи, два гроша. Вече е решено – ще се заселя тук и ще търгувам с петрол!

При тези думи тя плесна с ръце много енергично, което беше знак, че решението ѝ е непоклатимо. Франк ѝ отговори през смях:

– Хубаво! Влезте във владение на таз красива местност! Но още на първия ден ще дойдат индианците и ще ви оскубят цялата коса косъм по косъм. Да не си

мислите, че ще можете да се настаните тук удобно и уютно като на стола на дядо си или в нишата на камината у дома? Искате да търгувате? Че кой ще купи нещо от вас? От к'во ще живеете? И на к'во ще замиришете? Останете ли тук само три дни, цялата ви несравнима личност ще придобие такъв ухание, дето няма да можете да измиете и с целия трансатлантически океан.

Резултатът от това предупреждение беше, че госпожа Розали направи замислена физиономия и се обърна към мъжа си, за да чуе и неговото мнение. Междувременно останалите се свързеха от смайването си. Наклякаха по брега, взеха да разглеждат петрола и на висок глас да си подхвърлят забележки. Най-спокойни бяха Винету и Олд Шетърхенд. Те се отдалечиха от другите, за да обиколят езерото и да огледат бреговете му по-внимателно.

Петролът направи най-силно впечатление на кантора. Другите отдавна вече бяха престанали да се учудват, а той продължаваше да стои пред потока и с широко отворени очи и също тъй широко зяпнала уста втренчено гледаше във водата. Когато Хобъл Франк го забеляза, той се приближи до него, тупна го с длан по гърба и каза:

– Навярно целият ви човешки разум е блокирал, а? Я се опомнете! Съвземете се и си припомнете, че такъв езеро, пълно с кафе, сигурно ще е много по-хубаво на вкус, отколкото може да се каже за сегашните му съставни части! Ама наистина, изглежда, съвсем сте си глътнали родния език! Ако не сте в състояние да проговорите, то поне се опитайте да изпеете няколко ноти, господин кантор!

При тези думи на музикалния господин му се възвърна способността да говори. Той пое дълбоко въздух и отговори:

– Кантор емеритус, ако смея да ви помоля, господин Франке! Чувствам се някак грандиозно затрогнат. Тази гледка е неопишуема. Обзема ме една мисъл, една мисъл ви казвам, която е също тъй грандиозна и неопишуема като това езеро.

– И к'ва е таз мисъл, господин емеритикус?
– Емеритус, скъпи приятелю. Добавихте една сричка в повече.

– К'во? Как? Една сричка в повече? Една цяла сричка? Онзи, който ви е метнал тъй, още не е научил дори азбуката. По-скоро ще изчезнат слънцето, луната и звездите, отколкото аз да изговоря една сричка в повече. Мойта сричкова мярка си е винаги у мен. Тя ми е вродена. Постъпвам също като продавача на сливи – по-скоро ще взема една от кантара, отколкото да добавя някоя в повече. Можете да разчитате на това. Исках просто между другото да вметна тази забележка. Но главното, за което говорихме, беше грандиозната мисъл, дето ви е дошла. Мога ли да я чуя?

– Да, на вас ще я кажа, но при условие че няма да я раздрънкате.

– О, що се отнася до това, можете да сте сигурен в мойта най-голяма дискретизация. Нима мисълта ви е чак толкоз голяма тайна?

– Изключителна! Ако я узнае някой друг композитор, веднага ще я използва. Нали знаете за моята героична опера, а?

– Да, в дванайсет действия.

– Тъй е. А знаете ли какво ще покажа, какво ще има в тази опера?

– Разбира се, че знам.

– Е, какво?

– Музика ще има.

– Естествено! Това се разбира от само себе си. Имам предвид съдържанието на музиката, а също става дума за декора, сценировката.

– Трябва да кажа, че съм се занимавал с какви ли не науки, но тепърва ще ѝ дойде редът на музикалната сценировка. И тъй, продължавайте! К'во ще има в операта?

Канторът приближи устни до ухото на Франк и през свитите си на фуния длани му прошепна:

– Ще представя точно такова петролно езеро.

Франк стреснато отстъпи крачка назад и попита:

– Да не би да искате да кажете на сцената?

– Точно така, от само себе си се разбира.

– Божичко, петролно езеро на сцената, което ще рече върху дъските ѝ! Нима е възможно?!

– Смаяхте се, нали? – тържествуващо попита емеритусът. – И тогава ще ударя в земята дори Бен Акиба¹⁸.

– Бен Акиба ли? Че к'во общо има той?

– Той твърди, че на този свят нямало нищо ново, ама петролно езеро на сцената още никой не е виждал.

– За езерото и сцената може да сте прав, ама за Бен Акиба сигурно се лъжете.

– Защо?

– Защото обърквате идентични личности. Знаете ли кой е бил онзи, дето е казал, че на тоя свят нямало нищо ново?

– Ами тъкмо този Бен Акиба.

– Не. Ако твърдите подобно нещо, значи не знайте к'во приказвате. Думите „на този свят няма нищо ново“ са казани от Бенджамин Франклин, щото след като изобретил гръмоотвода, минал край една плевня, дето вече отдавна имало поставен гръмоотвод. А Бен Акиба е бил съвсем друг човек, той е персийски пълководец и е победил гръцкия император Граникус в морската битка при Гидеон и Айалон.

– Драги господин Франк, Гидеон и Айалон са от Библията, в книгата за съдиите, където Исус...

– Благоволете да млъкнете! – прекъсна го обиденият Франк. – Къде се срещат си е моя работа, а не ваша. Не ми се бъркайте в мойта наука и аз няма да се бъркам във вашата. Аз как не ви преча да правите к'вото си искате. Все ми е тая дали ще поставите операта си в туй петролно езеро, или пък петролното езеро в операта си. Правете к'вото си щете. Но виж, към Бен Акиба аз имам претенции, той е мой, няма да ви позволя да вземете да ми го композирате.

Франк възмутено му обърна гръб и се присъедини към Дрол, Сам, Дик Стоун и Уил Паркър, които видя-

---

¹⁸Йозеф бен Акиба (50–137) – юдейски учен – бел. прев.

ха какво правят Винету и Олд Шетърхенд и също започнаха да търсят. Олд Шетърхенд забеляза намеренията им, бързо дотича и ги помоли:

– Мешърс, внимавайте да не заличите следите! Какво искате да откриете?

– Ще потърсим мястото, където петимата бели са били изненадани и пленени – отговори Хокинс.

– Не можете вече да го намерите. Конете ни са изпотъпкали следите. То е ей там, близо пред входа. Ние искаме да открием нещо друго, далеч по-важно.

– Какво, сър?

– Пещерата, в която са били скрити буретата с петрол. Онези негодници са заличили дирите изключително умело.

– Да не повярва човек! Пещера, в която са съхранявани толкова много бурета, трябва да е голяма, а сигурно и входът ѝ не е малък. Буретата са били изкарани навън, изтъркаляни до водата, а после, след като са ги изпразнили, отново са прибрали в нея. От това непременно са останали следи!

– Естествено. Но за съжаление майсторски са заличени.

– Нека и ние потърсим с вас, сър! Все ще ги намерим.

Наблюдателните и проникателни устмани започнаха да претърсват цялата котловина, но минаваха час подир час без никакъв успех. Винету, ненадминатият майстор в издирването на следи, най-сетне изгуби всякаква надежда и каза на Олд Шетърхенд:

– Нека моят бял брат прекрати усилията си. Пещерата може да бъде открита навярно само случайно.

Но Олд Шетърхенд беше по-упорит. Той се ядоса. Нима хората щяха да разправят, че не е бил в състояние да намери място, чието съществуване бе сигурно? Постигането на тази цел бе за него направо въпрос на чест и затова отговори:

– Каквото може да стане случайно, сигурно можем да свършим и ние. За какво сме се учили да мислим?

Той притвори очи, за да не бъде смущаван от нищо, и известно време постоя така безмълвен и неподви-

жен. Винету, който го наблюдаваше, забеляза как по лицето му за миг се мярна особена усмивка и го попита:

– Моят брат откри верния път, нали?

– Да – отговори Олд Шетърхенд и отново отвори очи – поне се надявам. Не само че не е трудно, ами дори е твърде лесно да се намери пещерата. Пълните бурета са били тежки и са били четиридесет. А там, където два пъти претъркаляш толкова бурета, тревата така се смачква, че е невъзможно да бъде изправена с ръце. Няколко дни ще остане легнала. Тази работа тук е била извършена едва вчера или най-много завчера. Следователно тревата би трябвало да е все още смачкана. Прав ли съм?

– Олд Шетърхенд е прав – съгласи се апахът.

– Въпросното място сигурно се намира там, където няма трева от брега до скалата, в която е пещерата.

– Уф, уф! – възкликна Винету и медно-бронзовото му лице се зачерви – може би от радост, а може би и от срам, че на самия него не му бе хрумнала същата мисъл.

– Освен това – продължи Олд Шетърхенд, – при изпразването на буретата непременно се е разлял петрол и по брега. Ако брегът беше покрит с трева, щяха да личат следи. Но ако е бил от пръст или камъни, тези следи лесно могат да се заличат. Навсякъде има трева с изключение на две места, които незабавно внимателно ще огледаме.

Едното от тези места беше недалеч от входа на долината. Дватамата се отправиха натам, последвани от любопитните уестмани.

От скалата до езерото се простираше гола ивица земя, широка около три лакътя и покрита с пясък и чакъл. Близко до брега ловецът коленичи и я помири-са.

– Открих го! – извика той. – Тук камъните миришат на петрол.

Той разрови с ръце по-дълбоко и наистина долният пласт беше мокър от петрол. За да го прикрият, отгоре бандитите бяха нахвърляли дребни камъни.

– Буретата са изпразвани тук – каза той. – Главата си залагам, че трябва да търсим пещерата там, където тази ивица земя се среща със скалата. Да проверим!

Другите го следваха от двете му страни. Ловецът спря пред висока камара от дребен камънак, огледа я миг-два и после заяви:

– Пещерата е зад този куп камъни.

На Хобъл Франк много му се искаше и той да влезе в ролята на прочут уестман и затова попита:

– Само с един поглед ли разбра всичко, мистър Шетърхенд? Би трябвало и аз да мога да го забележа. Да погледна ли и аз?

– Заповядай!

Франк огледа купчината от всички страни, но, изглежда, нищо не откри.

– Е? – попита Олд Шетърхенд. – Какво виждаш, скъпи Франк?

– Ами камара като всички камари, тоест една каменна камара, състояща се от куп камъни.

– Нима виждаш само камъните? Нищо друго ли?

– Съвсем нищичко.

– При подобни обстоятелства и най-дребният предмет може да е от голямо значение!

– Тъй, значи трябва да търся нещо малко, ама нищо не намирам.

И застаналите около него хора започнаха да търсят, но също така безрезултатно. Само апахът издаде едно тихо, изразяващо задоволство „уф!“. Погледът му беше се спрял върху някакъв мъртъв бръмбар-бегач, наполовина затиснат под един камък.

– Само Винету видя онова, което имам предвид. Франк, нима не забелязваш черния бръмбар, чието тяло се подава наполовина изпод онзи камък? – усмихна се Олд Шетърхенд.

– Да, бръмбара, него отдавна го открих.

– Е, и...?

– Е, и...? К'во значи туй „е“, че и туй „и“. Т'ва е просто един бръмбар и нищо повече.

– Нищо повече? Даже е твърде много, защото ми казва, че сме пред пещерата.

– К'во? Бръмбарът? Че к'во ли може да ти каже той? Дори и да е имал разбираем език докато е бил жив, то сега е мъртъв.

– Да, мъртъв е. От какво ли е умрял?

– Знам ли? Може би от дифтеритерия или възпаление на ушното тъпанче.

– Я го вземи и го огледай!

За да вземе бръмбара, Франк повдигна камъка.

– Камъкът го е смачкал – обясни той след като го разгледа.

– Много правилно! Как ли е могло да се случи? Да не би животинчето само да се е напъхало под камъка тъй, че той да го смаже?

– Не, туй бръмбарче не е имало такваз сила. Камъкът е бил хвърлен върху него.

– Чудесно! Най-сетне си на прав път! Щом е бил хвърлен, значи е имало и някой, който да го хвърли. Това го схващаш, нали?

– Да, схващам го...

Той замлъкна, няколко секунди размисля, после се плесна с длан по челото и извика:

– Сега най-после хванах бика за рогата! Вече загарявам! Нима човек ще повярва, че толкова умна глава като мен може да прояви такава колосална тъпота! Тези камъни са били нахвърляни едни връз други, при което бръмбарът е прекратил земното си съществуване. Тази купчина, дето се състои от куп камъни, е била първо преместена настрани, а после отново нахвърляна тук. Защо и за какво? Защото закрива входа на пещерата и...

Хобъл Франк млъкна и внимателно се послуша.

– Какво има? – попита го Олд Шетърхенд.

– Чух нещо – отговори Франк.

– Къде? В пещерата ли?

– Да.

– Какво?

– Някакъв звук, сякаш от подземен глас. Прозвуча тъй глухо. Боже Господи, да не би вътре да има мечка?

– Едва ли.

– Кажи-речи, на мечка ми заприлича.

– И дума не може да става за мечка. Ако беше така, тук щеше да има дупка, през която да влиза и излиза.

– Ами ако просто са я затворили вчера?

– Тя едва ли би го позволила.

– Я слушай! Пак го чух.

Олд Шетърхенд приклепна и внимателно се ослуша. Само след броени секунди той скочи на крака и възкликна:

– Господи, вътре има хора! Викат за помощ. Махнете камъните, бързо, бързо!

Пет-шест души незабавно с готовност изпълниха това нареждане. Само след броени мигове дупката се показва.

– Има ли някой вътре? – попита на английски Олд Шетърхенд.

– Да – едновременно отговориха два гласа.

– Кои сте?

– Казвам се Ролинс... А аз Баумгартен – отвърнаха двамата.

– Ролинс и Баумгартен! – прозвуча от устата на всички. Това беше голяма изненада. Всички си мислеха, че след като са били заловени от навахите, двамата са попаднали в плен на нихорасите. Банкерът и счетоводителят бяха щастливи, че отново чуват човешки гласове и виждат дневната светлина, която нахлуваше при тях през все по-разширяващата се дупка. Но не беше изключено откън да са Краля на петрола, Бътлър и Полър. Затова bankerът попита кой е пред пещерата. Отговори му Хобъл Франк, човечето, което винаги с удоволствие беше готово да обслужи:

– Ами ние сме, спасители в бедата – Олд Шетърхенд, Винету, Дрол, Сам, Дик и Уил. А кой съм аз ще разберете веднага, защото идвам при вас!

Той се провря през дупката, откъдето проехтяха радостни викове. Скоро цялата купчина камъни бе разчистена. Входът беше висок колкото среден човешки бой и толкова широк, колкото петролните бурета спокойно да могат да се търкалят навън и навътре. Когато и другите се наканиха да последват Франк, той им подвикна:

– Стойте отвън! Ние ще излезем. Само трябва първо да разрежа ремъците на тези клетници.

Те излязоха, смъртнобледи, съсипани и измъчени от преживения страх, както и от силната петролна миризма в пещерата. Двамата подадоха ръка на онези, които познаваха от Ранчото на Форнър, а после спряха изпълнените си със страхопочитание погледи върху Винету и Олд Шетърхенд.

– Мешърс, за малко да се простите с живота си – каза Олд Шетърхенд. – Дълго време напразно търсихме тази пещера и вече бяхме решили да си тръгнем оттук. Ако си бяхме отишли, щяхте бавно и мъчително да загинете от изтощение. Естествено сте жадни и гладни, нали?

– Нито едното, нито другото – отговори Баумгартен. – Благодаря ти, сър! Не сме мислили за храна и вода, а само за мизерната смърт, която ни очаква.

– Не помислихте ли, че тези хора заедно с преселниците ще ви последват дотук?

– Как да ни мине през ума! Нали знаехме, че са пленени в публото. Мога да те уверя, че благодарността, която ви...

– Да не говорим за това! – прекъсна го Олд Шетърхенд. – Запазете си благодарността за по-късно! Сега преди всичко ми се ще да научим някои неща. Дано само не сте толкова изтощени, че да не можете да отговаряте.

– О, щом пак сме на чист въздух и сме свободни, всичко е наред.

– Хубаво! Искам да попитам какво ви се случи през последните дни. Впрочем вие не сте ми съвсем непознати. И Винету, и аз сме ви виждали вече.

– Ха! Кога и къде? – осведоми се банкиерът.

– На един ден път след публото, където вечерта бивакувахте край потока. Ние допълзахме зад дърветата и чухме разговора ви.

– Чудесно! Тогава навярно сте научили, че ставаше дума за петролно езеро?

– Да.

– И че сме тръгнали към Глуми Уотър?

– Където няма никакъв петрол. Да, чухме го.

– Ти мислиш, че тук не може да има петрол ли? Ами защо не се показахте? Защо не ни предупредихте?

– Защото не беше сигурно дали щяхте да ни повярвате. Преди нас и други хора са ви предупреждавали. Впрочем тогава нямахме какво време да се разпразяме с вашия знаменит Крал на петрола. Трябваше да отидем до публото, за да освободим пленниците.

– Сами ли? – възкликна Ролинс и от учудване опули очи. – Само двамата ли бяхте? И освободихте пленниците?

– Да – отговори Олд Шетърхенд, тайно развеселен от смайването на банкера.

– Не е възможно! Двама души! Ами как я свършихте тази работа, сър?

– Друг път ще ти разкажа, мистър Ролинс. А сега искам да чуя как избягахте от публото и какво се случи после. Седни и разказвай!

Всички се разположиха на тревата и банкерът описа преживелиците си през последните дни. Човек може да си представи как се изрази накрая за Гринли, Бътлър и Полър. Но точно тогава Олд Шетърхенд го прекъсна с думите:

– Недей да мърмориш само по техен адрес, ами се отнеси по-критично и към себе си, сър! Не мога да проумея как си могъл да имаш такова доверие в тези негодници. Не разбирам също и... как да го нарека... и наивността, с която сте влезли право в клопката. Не ми се сърдете, но сами сте си виновни за всичко, което ви се е случило. Каквито сте неопитни, само двамата да се доверите на такива мерзавци!

– Но аз смятах Гринли за почтен човек – смутено се защити Ролинс.

– Пфу! По очите му си личи, че е подлец! И на всичко отгоре, когато става дума за толкова голяма сума, човек би трябвало да вземе мерки.

– Но той не искаше. Настояваше всичко да се върши тайно.

– Аха! Ами да не би мистър Баумгартен да е експерт по петрола?

– Не е.

– Що за хора сте! Трябваше да вземете със себе си поне един специалист!

– Гринли каза, че на първо време не било необходимо. Тъй като петролът плувал по водата, нужно било само да хвърля един поглед, за да разбере, че ще направя блестяща сделка.

– И после, когато дойде и видя как хубаво плува прекрасният петрол, ти изпадна в безмерно възхищение, нали?

– Естествено! Сър, ще признаеш, че тук се намираме пред изключително нефтено находище.

Преди да му отговори, Олд Шетърхенд му хвърли един почти сличен поглед:

– Струва ми се, че дори и сега не си наясно как всъщност стоят нещата. Смяташ езерото за естествен петролен басейн, нали?

– Ами да, поне в това отношение Гринли каза истината. След като чекът беше вече в ръцете му, те ни повалиха на земята и ни затвориха в пещерата, за да загинем. Вероятно после ще продаде езерото на някой друг.

– Нима не се огледахте в пещерата?

– Как да се огледаме? Когато дойдохме на себе си, наоколо беше съвсем тъмно. Но тъй силно миришеше на петрол, че вероятно самият петролен извор се намира някъде в нея.

– Правилно. Само че не става дума за един извор, а за множество „извори“, направени от дървени дъги.

– Дървени дъги ли? Не те разбирам.

– Е, все още ли не сте огледали пещерата?

– Не, от радост очите ни виждаха само едно – дупката, през която нахлуваше дневна светлина.

– Тогава влез вътре и виж какво ще намериш! Аз все още не съм бил в пещерата, но ми се струва, че добре знам какво съдържа. Преди това искам да те попитам дали когато пристигнахте, внимателно разгледа петрола.

– Разбира се, че го разгледах.

– И как го намери?

– Направо отличен!

– Да, аз също – засмя се Олд Шетърхенд. – Изобщо не е като суров петрол. Този петрол е вече рафиниран. Нима не ти направи впечатление?

– Не. Да не би да искаш да кажеш, че тук няма суров нефт? Ами че какво друго може да е?

– Влезеш ли още веднъж в пещерата, сам ще си отговориш на този въпрос. От колко време петролът е в езерото, как мислиш?

– Че кой може да знае! От столетия или още по-отдавна.

– Кой знае ли? Аз например знам, и то съвсем точно. За столетия и дума не може да става. В такъв случай изворът отдавна щеше да е открит и експлоатиран.

– Но мястото не е било известно никому. Гринли е единственият човек, чийто крак е стъпвал тук.

– Ако това е вярно, значи и аз, и Винету не сме хора, защото още преди години и двамата сме идвали при езерото.

– Ти... също си бил тук? – смаяно попита Ролинс. – Бил си тук и не си използвал това петролно богатство? Не го разбирам, сър! И защо?

– Защото не се виждаше нито капка петрол.

– Значи се е появил по-късно, така ли?

– Да, завчера.

– Зав... че... ра? – повтори bankerът. – Пак не те разбирам, сър.

– Така ли? Е, тогава трябва да стана по-ясен. Нали имаш очи и виждаш колко много мъртви риби плуват по водата? Каква ли е причината за смъртта им?

– Петролът, разбира се. Никоя риба не може да живее в петрол.

– Чудесно! Откога ли са мъртви?

– Може би от два дни, не повече.

– А къде са били, докато все още са били живи? Да не би да са се разхождали между дърветата?

При тези думи Ролинс обидено отвърна:

– Ще те помоля все пак да не забравяш, че не съм дете. Не съм слабоумен и прекрасно знам, че рибите са живели в езерото.

– Много добре, мистър Ролинс! Сега вече ще те накарам да направиш верния извод. Рибите са умрели преди два дни, тъй че до завчера са живели ей в това езеро. В петрола няма за тях живот. Е, тогава откога се е взел петролът във водата?

Едва сега bankerът се досети за какво става въпрос. Той скочи на крака, втренчи първо поглед в Олд Шетърхенд, после очите му зашариха по лицата на останалите, устните му се раздвижиха, сякаш искаше да каже нещо, но не издаде нито звук.

– Е, сър, как да си обясним, че от завчера тук има рафиниран петрол? Отговора ще намериш в пещерата. Влез вътре, мистър Ролинс!

– Ще вляза, ще вляза! – извика bankerът. – Идва ми една толкова невероятна мисъл, че изобщо не съм в състояние да си представя подобно нещо. Ела с мен, мистър Баумгартен! Винаги досега сме били заедно и в този момент също трябва да си с мен.

Той дръпна счетоводителя за ръката и двамата изчезнаха в пещерата. Останалите внимателно се заслушаха. Отначало се чуха няколко вика. После доловиха шум от блъскане и търкаляне на бурета. След това bankerът излетя навън силно възбуден и извика:

– Каква измама! Какво изпечено мошеничество! Петролът е бил докаран тук, за да ми измъкнат парите! Няма и следа от извор.

– Така е, сър. Когато чух онези мошеници да говорят за петрол, който уж се намирал на това място, бях убеден, че има някаква измама. Бътлър и Полър не са били изпратени напред, за да видят дали пътят е безопасен, а за да изляят буретата в езерото и после да ги скрият в пещерата. Цялото мошеничество е отдавна подготвяно и е струвало големи усилия, защото не е била малка работа да се пренесат дотук около четирийсет тежки бурета, пълни с петрол.

– Но и заплащането им хич не е лошо, хи-хи-хи! – засмя се Сам Хокинс. – Мистър Ролинс, ще изгребеш ли петрола от водата, за да напълниш пак буретата, или ще си ги вземеш празни?

– Не ми се подигравай! – извика bankerът. – Пари-

те ми, хубавите ми парички! Непременно трябва да си ги върна. Мистър Шетърхенд, трябва да ми помогнеш!

– На първо време не става дума за пари, а за чек – отговори ловецът. – Мислиш ли, че действително ще го осребрят в Сан Франциско?

– Съвсем сигурно, стига само негодниците да успеят да се измъкнат от ръцете на индианците и да се доберат до Фриско. Преди малко ти подхвърли, че те са пленени от нихорасите, нали?

– Така е. Първо са били нападнати от навахите, но после и едните, и другите са заловени от нихорасите.

– Вероятно те са ограбили белите. Не си ли на същото мнение, сър?

– Несъмнено.

– Значи са взели чека от Краля на петрола. В такъв случай е възможно чекът да не бъде представен за изплащане.

– И аз мисля, че това няма да стане, но съм склонен да твърдя, че не са му взели чека. Вярно, има някои индиански племена, които могат да четат и дори да пишат, но тукашните червенокожи не се числят към тях. „Дивият“ индианец смята всяка писменост за магия и не иска да има нищо общо с нея. Ето защо е твърде вероятно нихорасите да оставят чека в джоба на Краля на петрола. А успее ли да им избяга, той съвсем сигурно ще се отправи към Фриско, за да прибере парите.

– Тогава най-добре ще е да го изпреварим. Какво ще кажеш, сър, ако аз и мистър Баумгартен незабавно потеглим за Сан Франциско и уведомим тамошната банка? После, когато негодникът дойде, ще бъде задържан.

– При обстоятелствата, пред които сме изправени тук, за предпочитане е да се откажеш от този план. Няма да стигнеш далеч. Впрочем съвсем не е необходимо да се предприема дългото пътуване чак до Сан Франциско, а е достатъчно да се отиде до Прескът и чрез пощата да се уведоми съответната банка.

– Вярно, напълно вярно! Значи тръгваме за Прескът!

– Не бързай толкова, мистър Ролинс! От тук до

Прескът има да яздиш поне десет дни, тъй като по права линия разстоянието сигурно е около триста и седемдесет километра. И най-важното – ти знаеш ли пътя?

– Не. Може би някой от вас ще ни придружи срещу добро заплащане.

– Навярно между нас няма да се намери човек, който да иска да стане наемен водач. Пътят за Прескът минава през несигурни и дори опасни места. Даже ако той е смел и способен човек, пак може да се очаква, че живи няма да стигнете целта си.

– Тогава значи да не предприемам нищо и да се простя с парите си, така ли?

При тези думи младият навах Ши Со се приближи до Олд Шетърхенд и каза:

– Сър, ще ми разрешиш ли да отговоря на въпроса на мистър Ролинс?

– Разбира се! – кимна ловецът.

Ши Со се обърна към банкера с глас, от който лъхаше увереност:

– Сър, няма защо да се тревожиш. Ще си получиш обратно чека.

– Наистина ли? – попита зарадвано Ролинс. – Как?

– С моя помощ.

– С твоя помощ? Да не би ти да го вземеш от Краля на петрола?

– Да.

– Ами как ще се добереш до него? Нали знаеш, че е в ръцете на нихорасите!

– Аз съм навах. Сега нихорасите са наши врагове. Те са пленили осем воители на навахите, а те са мои братя. Мой дълг е да направя всичко възможно, за да ги освободя. В такъв случай ще им измъкна и Краля на петрола. Ще му взема чека и ще ти го дам.

Банкерът учудено погледна младия индианец, който говореше толкова категорично и уверено, и го попита:

– Навадите ли искаш да освободиш, мой млади сър? А знаеш ли колко са нихорасите?

– Само трийсетина.

– Само?! И ти, ти самичък ли ще им излезеш на-среща?

– Не ме е страх от тях. Впрочем няма да съм сам. Ще потърся воините на моето племе.

– А знаеш ли къде се намират?

– Те са тук. Щом съгледвачите на навахите са осем, това означава, че воините ни не са далеч.

– Но докато ги намериш, ще мине време и нихорасите ще се изплъзнат.

– Няма да се изплъзнат – намеси се Олд Шетърхенд. – Та нали и ние сме тук! Какво ще каже моят брат Винету за решението ми?

До този момент той не беше споменавал за решението си нито дума, но въпреки това, отгатвайки го, апахът незабавно отговори:

– Одобрявам го. Ще преследваме нихорасите, ще освободим навахите и ще отнемем на Краля на петрола онази хартия.

– Благодаря ви, благодаря ви! – тържествуващо извика Ролинс. – Щом вие го казвате, значи е сигурно, че ще си получа чека обратно и следователно ще си спася парите. Кога потегляме? Естествено незабавно, нали, господа?

– Веднага щом ни е възможно – отговори Олд Шетърхенд. – Нека най-напред поразгледаме тази пещера, а после Винету ще ме заведе до лагера на нихорасите в гората.

И така първо претърсиха пещерата. Намериха четиридесет празни бурета от петрол, няколко кирки и една брадва. Начупиха дъгите на буретата на две. Щяха да вземат парчетата със себе си за огън.

После Винету и Олд Шетърхенд тръгнаха, за да огледат бивака на нихорасите. Останалите налягаха в тревата да изчакат завръщането им. Темата за разговор бе една – преживелиците през последните дни. Говориха и за това, че всички дължаха избавлението си на Винету и Олд Шетърхенд. Надпреварваха се в хвалебствията си по адрес на двамата уестмани.

Особено интересни истории за тях знаеше Хобъл Франк и по своя цветист начин разказваше на немски-

те преселници различни епизоди от приключенията, преживени с Винету и Олд Шетърхенд. Канторът следеше монолога му с най-голямо внимание и използваше една кратка пауза подхвърли следното:

– Това е, от което имам нужда. Такива подвизи искам да покажа на сцената, те дават онзи ефект, който възнамерявам да постигна. Но в цялата работа има една трудност и може би вие, господин Франк, ще сте в състояние да ми помогнете да я преодоля.

– Амче к'ва ли ще е тя? Най-много обичам тъкмо трудностите. За нещо лесно изобщо не мога добре да се кондензирам, но ако е нещо трудно, дето да те озори и да ти струва усилия, то туй по всяко време ми е било любимата специалност. Ето защо винаги съм предпочитал да държа страната на духовно извисяващите науки и изкуства, отколкото на телесно приназяващите. И тъй, смело се обърнете към мен, господин кантор емеритикус! Аз съм подходящият човек и герой за вас! Що за трудност имате предвид? Ще я отстраня с най-голяма лекота и компетенция.

– Хмм! Чували ли сте някога да пеят Олд Шетърхенд и Винету?

– Да пеят ли? Не!

– Но тези мъже сигурно пеят, а? Или не мислите така?

– Дали могат да пеят? Що за шурав въпрос! Не се ли срамувате да мислите и говорите таквиз допотопни неща? Щом ви казвам, че двамата могат всичко, к'вото и да е то, значи могат и да пеят.

– Само не бъдете толкова груб, господин Франк! Нямах никакви лоши помисли. Какво е мнението ви, дали някой път Олд Шетърхенд ще запее, ако го помоля за това?

– Хмм! – промърмори Франк и по лицето му се изписа съмнение.

– Ами Винету?

– В никой случай. Във всички неща той е знаменит и затуй съм убеден, че е и голям певец и вокалист, но ако трябва да съм откровен, ще кажа, че изобщо не мога да си го представя да пее.

– Наистина ли?

– Не мога. Та помислете си само как тоз прочут воин ще стои в концертната зала – широко разкراчен и с разчекнатата уста ще пее скандинавската ария, дето започва така: „Луна сребриста, ти кротко скриваш твоя лик зад крушата съседска!“ Можете ли да си ги представите?

– Думите ви не са съвсем неоснователни. Но съм сигурен, че индианците също пеят.

– Разбира се. Много пъти съм ги чувал да пеят.

– Ами как звучеше? Какво пееха? Как пееха – еднoгласовo или многогласовo? За мен е много важно да го знам.

– Ама слушайте, що за епилептичен въпрос ми задавате пак! Щом някой пее, туй е винаги еднoгласовo. Или може би си мислите, че един-единствен човек може да пее на осем гласа? А пеят ли дванайсет души, тогава ще е дванайсетгласовo. Туй сигурно ще го схване дори и всеки полицаи! Искате да знаете как звучи индианското пееие? Е, не е чак като при големите композитори Моцарт, Галвани и Кореджо. Никак не е лесно да се опише. Представете си един огромен ковашки мех, в който са напъхани една бяла мечка, един пуяк и три малки прасенца. Започнете тогаз да надувате и отпускате меха и навярно каквото чуете, ще звучи досущ като истинска индианска цивилна оперета. Разбрахте ли ме?

– Да. Примерът ви е достатъчно ясен.

– Е, ами к'во мислите да правите с Винету и Олд Шетърхенд? Защо ви е притрябвало да пеят?

– Защото ми се иска да знам какви гласове имат.

– Естествено имат добри гласове, дори много хубави гласове. Ако някой мисли обратното, направо ги обижда.

– Нямам предвид дали гласовете им са добри, или лоши. Искам да знам дали са тенори, баритони или бaси.

– Че нима е толкоз наложително да го знаете?

– Да. Та нали ще бъдат главните герои на операта ми! Трябва да знам дали гласовете им са високи, или ниски.

– Глупости! Дали гласовете им били високи, или ниски! Де се е чуло и видяло гласът да се измерва с аршин. Случвало се е високи хора да имат ниски гласове и обратно. Следователно гласът не може да има височина, за пръв път чувам подобно нещо. Би трябвало да го знаете, щом сте се заели да компримирате опера в дванайсет действия. Налага се да ви смъмря и затуй, че искате предварително да знаете всичко за гласовете им. Туй съвсем не е необходимо. Олд Шетърхенд и Винету ще се появят на сцената и ще пеят. Е, хубаво, просто поизчакайте и тогаз веднага ще разберете к'ви гласове имат – дали тенори, дали басы, или баритони. Изобщо не е нужно преждевременно да си създавате подобни грижи.

Хобъл Франк сигурно с удоволствие щеше да продължи разпазената си реч, но в този момент Винету и Олд Шетърхенд се върнаха и белият ловец нареди на лагеруващите да се приготвят за тръгване. Той сподели с уестманите:

– Проследихме дирите на нихорасите. Изглежда, са се отправили към Чели и това е добре дошло за нас, тъй като съвпада с нашия път.

9.

Номерата на кантор емеритуса

Отрядът потегли. Нямаше смисъл отново да затрупват входа на пещерата.

След като минаха през клисурата, Винету, който яздеше начело, свърна към гората, където нихорасите бяха пренощували. Натъкнаха се на следа. Тя водеше нагоре по височината, а после се спускаше в дълга долина, която излизаше в открита равнина, толкова широка, че не беше възможно да се видят границите ѝ. Дирите на индианците водеха в съвършено права посока.

Тук нямаше защо да се страхуват от неочаквана среща с неприятели, защото отдалеч щяха да забележат приближаването на какъвто и да било човек.

Канторът не остана доволен от сведенията на Хобъл Франк. Ето защо той приближи коня си до неговия и попита:

– Господин Франк, ще ми направите ли една услуга?

– Що не? Ами к'ва е тя?

– Забелязах, че сте в близки отношения с Олд Шетърхенд. Може би за вас ще изпълни желание, което на мен би отказал.

– Тъй ли? Ако мислите така, не сте се излъгали. Аз се радвам на особено голямо приятелство и благоклонност на тоз прочут мъж.

– Тогава я го помолете някой път да изпее една песен, пък макар било то и само една строфа! Ще го направите ли?

– Не, скъпи приятелю, няма да го направя!

– Няма ли? Защо?

– Ако го помоля да легне да спи до някоя гризли или да хване див бик за рогата, би го направил, защото е истински мъж. Но да пее? Не, не мога да искам подобно нещо от него. Тогава той хубавичко ще ме нареди, разбрахте ли ме? Опитайте сам. Не искам да си изпатя. Впрочем винаги говорите само за музиката на операта си, но не и за текста ѝ. Той готов ли е вече?

– Не е.

– Е, ами не бива да се губи време. Незабавно се обърнете към някой поет, който притежава необходимия талант!

– Мисля сам да напиша либретото.

– Тъй ли? Вий самият? – попита Франк и го измери отстрани с бегъл поглед. – Та нима сте изучавали науката за истинския размер на стиха? А к'во е положението с героите, дето искате да изтъпанчите пред декорите, ще можете ли да ги разчлените в отделни стихове и думи, тъй че да се римуват?

– Надявам се. Впрочем усилията ми тук да намеря някой поет ще останат напразни.

– Тъй ли? Бре да се не види! Значи си мислите, че тук не се намират поети?

– Да.

– Слушайте, тогаз сте жертва на оптическа измама, от която трябва да ви излекувам, защото сред нас има един поет.

– Наистина ли?

– Да. И то какъв!

– Че кой ли ще е той?

– Не отгатвате ли?

– Не.

– Хмм, просто да ви съжали човек! Достатъчно е само да го погледнете и веднага ще разберете, че в главата му има изключително редки поетически заложби. Доказват го неговите благородно одухотворени и мелодично деликатни черти на лицето.

Канторът изпитателно огледа ездачите един по един и после попита:

– И кого имате предвид?

Тогава Франк посочи с пръст самия себе си и с голяма важност и тежест изрече краткото:

– Туй съм аз.

– Ах, себе си ли имате предвид? Пишете ли стихове?

– И то как!

– Невероятно!

– Хайде бе, невероятно! Аз мога всичко! Трябва най-сетне да го разберете! Кажете ли ми една дума, веднага ще ви направя двамайсет нейни рими! Най-много за два или три часа ще ви съчиня страхотно либрето. Владее родния си език с такваз свършеност, че римите хвърчат из главата ми просто като рояци мухи. Ако се съмнявате, ви давам разрешение да ме изпитате.

– Да ви изпитам ли? Ще ми се разсърдите.

– Хич нямам таквоя намерение! Как може лъвът или орелът да се сърди за нещо на врагчето! Изобщо не съм сръдлив, което при благородния облик на характера ми се разбира от само себе си. И тъй, дайте ми някоя задача, спокойно ми кажете к'во трябва да съчиня. И през ум няма да ми мине заради туй да ви прегриза гърлото.

– Е, хубаво, нека опитаме. Представете си първото действие от операта ми. Завесата се вдига. Вижда се голяма девствена гора. В средата на сцената е легнал Винету и бавно и безшумно се промъква към някакъв неприятел. Какво бихте предложили да пее?

– Да пее ли? Естествено нищо.

– Нищо? Защо? Нали трябва да пее нещо. Щом се вдигне завесата, публиката ще иска да слуша някаква музика.

– Амче тогаз таз публика ще е страшно тъпа! Винету да пълзи към врага и при туй да пее! Нима не проумявате, че врагът ще го чуе и ще офейка?

– Да, но тук, в Дивия запад, а ние говорим за сцената. Той трябва да пее, непременно да пее.

– Е, щом наистина трябва, щом е толкоз необходимо да се чуе гласът му, тогаз нямам нищо против да пее.

– А с какви думи? Публиката все още не го познава, следователно песента му трябва да ѝ каже кой е той.

– Добре! Вече съм готов. Значи той пълзи по земята и пее следното:

*Аз, великий Винету,
във Америка роден,
с орлов поглед ху-ху-ху,
и две уши съм надарен!
По корема си пълзя,
всичко душа със носа.*

След като издекламира тези рими, Франк хвърли такъв победоносен поглед към кантора, сякаш очакваше от него изключително признание. Но понеже емеритусът замълча, той го попита:

– Е, к'во ще кажете? Удивих ли ви, или не?

– Не – призна канторът.

– Не ли? Все пак се надявам, че с необходимото страхопочитание ще съумеете да оцените онуй, дето току-що го чухте. Кажете ми мнението си!

– Ще се обидите.

– Съвсем не. Никое същество, което е под мен, не е в състояние да ме обиди. С духовната си извисеност витая високо над таквиз неща.

– Добре, тогава да ви осведомя, че съчинихте бездарни стихове в четиристъпен хорей. Освен това, че Винету бил роден в Америка, че имал две уши и остро зрение, че всичко надушвал с носа си, а не, да речем, с ушите си, че пълзи по корем, а не по гръб – ами всичко туй е толкова ясно и самопонятно, че изобщо не е необходимо да се казва, а още по-малко да се пее. И тъй, моля ви, измислете някакви други рими.

След като Хобъл Франк чу тази оценка, очите му започнаха да се разширяват, веждите му се качиха високо на челото, той се закашля и изобщо имаше вид, сякаш не вярваше на ушите си. После отвори уста и избухна:

– К'во казахте? Що издумайте? К'ви работи съм съчинил? Четиристъпни бездарни стихове ли?

– Да, тъй е прието да се наричат подобни стихове, господин Франк – непринудено отвърна канторът.

– Бездарни стихове, бездарни стихове! Чувал ли е някой досега таквоя неща! Аз, прочутият прериен ловец, уестманът Хобъл Франк, съм бил съчинил бездарни стихове! Е, ама туй вече на нищо не прилича! Никой не ми го беше казвал, нито един-единствен човек! Първо ме карате да кажа кой е Винету и к'во иска, а после, като ви казах, рекохте, че било излишно да казвам таквиз неща! А аз ви уверявам, че ще е най-добре да признайте сам на себе си, че самият вий сте излишен, ама съвсем излишен човек. Защо вече не сте на служба? Щото сте излишен, един уволнен, отминал и изчезнал емеритикус. А аз все още се намирам по средата на своя професионален път като прериен ловец и сътрудник на прочутия щутгартски седмичник „Добрият другар“, следователно като признат писател и пермутиращ либретист. И тъй, слезте от коня и ми лъснете обувките, нещастен арфист такъв, смотан драскач на дванайсеттактови комедии! Всъщност би трябвало да ви тегля едно таквоя конско, наречено на гръцки „филипине“, че да ви писнат ушите, но смятам, че туй е далеч под мойто квалифицирано достойнство. Затуй предпочитам да си замълча и да изчеткам праха от краката си, което горе-долу означава, че слагам край на приятелството ни, подписвам ви уволнителното и отсега нататък ще се движа само в такива сфери, дето балонът, на който летят моите мисли, няма да може да бъде достигнат и аклиматизиран от вашия поглед. И тъй, аз ви казвам сбогом в настоящето ни земно съществуване! Отсега нататък за вас ще живея в страната на блажените духове и на олимпийските си другари, до които вий нивга няма да успеете да припарите.

Той пришпори коня си и се понесе в галоп навътре в прерията.

– Чакай, Франк, къде отиваш? – подвикна подир него Дрол.

– Изчезвам отвъд вашия духовен хоризонт – отвърна му той през рамо.

– Тогава дръж се здраво и гледай да не паднеш отвъд хоризонта!

Навярно дребното разгневено човече щеше да продължи да препуска надалеч, ако Олд Шетърхенд не му извика заповеднически да се върне. Франк се подчини и се приближи до Дрол.

– Какво ти стана? – попита го приятелят му. – Направил си такава разярена физиономия. Пак ли си ядосан?

– Мълчи! Не се бунтувай срещу моята снизходителност и упорита търпеливост! Бях неоценен и непризнат по такъв начин, че косата ми се е изправила.

– От кого?

– От някогашния канторист и органист.

– Той ли те обиди?

– В най-висша степен по скалата на Реомюр, Песталоци, Гал и Фаренхейт!

– С какво?

– Не е необходимо да знаеш. Гледай си собствено-то спокойствие и не закачай неприкосновените ми граждански права!

Дрол се засмя тихичко и млъкна. Той разбра, че ще е най-добре да остави Хобъл Франк на спокойствие, защото и бездруго гневът му винаги бързо се изпаряваше.

Голата неплодна равнина изглеждаше безкрайна, земята под краката им най-често представляваше твърда скала, където не вирее никакво растение. Намираха се сред платото на река Колорадо, която образува в него стръмни пропасти и отвесни каньони.

Тук човек трябваше да има много остро зрение, за да не изгуби следите на нихорасите. Безпогрешността, с която яздещият начело Винету откриваше и тълкуваше останалите тук-там съвсем незначителни белези от преминаването на индианците, бе наистина изключителна и предизвикваше възхищението на спътниците му. Естествено с изключение на Олд Шетърхенд никой от тях не бе в състояние да забележи какъвто и да било отпечатък.

Около пладне спряха заради жените и децата. Да-

доха им двучасова почивка. После продължиха, докато привечер апахът отново спря и слезе от коня си. Олд Шетърхенд направи същото.

– Защо спираме тук? – попита Сам Хокинс. – Нима ще преношуваме на това пусто място, което никак не е подходящо за бивак?

– Не – отвърна апахът, – но предпазливостта ни по-велява да изчакаме тук, докато се стъмни. Само на половин час път сме от Чели, а там има гора, където вероятно нихорасите ще бивакуват. Тъй като местността е равнинна, те ще ни забележат и изненадващо ще ни връхлетят. Затова се налага да почакаме да падне нощта.

– Но тогава и ние няма да можем да ги видим.

– Ако не днес, то утре съвсем сигурно ще ги намерим.

Останалите също слязоха от конете и се разположиха в кръг. На северния хоризонт се виждаха да се реят няколко лешояда. Те описваха малки кръгове. Олд Шетърхенд обърна внимание на спътниците си върху птиците и каза:

– Където видиш лешояди, там има мърша или някаква друга храна. Те не отлитат, а кръжат. Значи очакват плячка. Предполагам, че там е лагерът на нихорасите.

– Моят бял брат отгатна – съгласи се Винету. – Тези птици ни показват пътя. Още днес ще се промъкнем до бивака.

– Но ще трябва да сме много предпазливи. Тези трийсет нихораси са изминали дългия път от Глуми Уотър до Чели, без да спират. Щом са постъпили така, е ясно, че са се върнали там, откъдето са тръгнали. Предполагам, че край Чели са се събрали всички воини на нихорасите, за да тръгнат срещу навахите.

– В такъв случай разузнавачите са им предали пленниците и сега ще е двойно по-трудно и по-опасно да се опитаме да ги освободим – обади се Хокинс.

– Те ще бъдат свободни – каза Винету с обичайния си твърд и решителен глас, – само не бива да постъпваме непредпазливо.

След като изчакаха до свечеряването да остане около четвърт час, продължиха ездата. Още преди да започне да се смрачава, забелязаха, че на северния хоризонт се появи тъмна ивица.

– Това е гората по бреговете на Чели – обясни Олд Шетърхенд. – Почакайте тук! Ще продължа сам понататък, за да я огледам с бинокъла. Самотен ездач може да бъде забелязан оттам много по-трудно.

Той се понесе в тръс и недалеч спря коня си. Видяха го как насочи далекогледа към гората. После се върна и им каза:

– По това време на годината в Чели има вода, която тече през дълбок пролом в нашата посока. Стръмните му склонове са обрасли с гора. Ако нихорасите се бяха разположили на лагер там, непременно щях да ги видя. Значи са долу, край реката. Да продължим напред!

Бързо се стъмни и вече можеха да бъдат сигурни, че не могат да ги забележат. Не измина и четвърт час, когато по звука от конските копита разбраха, че земята е покрита с трева, а веднага след това се добраха до гората. Там спряха и слязоха.

И дума не можеше да става да палят огън. Налагаше се да останат както на тъмно, тъй и на такова разстояние от индианците, че те да не могат да чуят, ако някой от конете им изцвилеше. За тази цел трябваше да узнаят къде точно се намираха. Олд Шетърхенд и Винету бяха убедени, че са недалеч от мястото, над което видяха да се реят лешоядите. Двамата устмани се отправиха на разузнаване. Измина повече от половин час, преди Олд Шетърхенд да се върне.

– Озовали сме се на най-подходящото място. Трябва да похвалим невероятния усет на апаха, с който ни доведе до тук. Горната ивица на гората е не по-широка от трийсетина метра. Спуснахме се доста надолу, а в тази тъмнина това съвсем не беше лесна работа, и забелязахме три огъня, но не е изключено да има и други, които не сме видели. По броя на огньовете може да се заключи, че долу са всичките воители на нихорасите. Ако искаме да освободим пленниците, ще бъдем поставени пред тежко изпитание.

– А къде е Винету? – попита Сам.

– Апахът слезе до самата река, за да огледа. Струва ми се, че не можем да го очакваме преди час. Теренът е много тежък, а за да се промъкваш незабелязано покрай лагер, в който горят толкова много огньовете, е необходима голяма предпазливост, както и доста време.

Оказа се, че ловецът дори беше подценил трудностите, защото изминаха почти цели два часа, преди апахът да се появи. Той седна до Олд Шетърхенд и каза:

– Освен онези три огъня Винету забеляза и други два. Значи общо са пет и край тях са се разположили на лагер може би над триста нихораси.

– Както предполагаме. Кой е предводителят им? Успя ли да го откриеш?

– Да, Мокаши, когото и ти познаваш.

– Бизона, воин, когото уважавам. Ако идвахме като приятели, сигурно нямаше да ни посрещне враждебно.

– Понеже искаме да освободим пленниците, сме врагове и не бива да се мяркаме нито пред него, нито пред хората му. Очите ми съзряха и пленниците – осем навахи и тримата бледолики. Налягали са край един от огньовете и воините са ги обградили с двоен кръг.

– Олеле мале! Значи ще е трудно да ги измъкнем.

– Не само че е трудно, ами е и направо невъзможно. Днес нищо не може да се направи, ще трябва да изчакаме до утре.

– Съгласен съм с моя червенокож брат. Би било лудост да рискуваме живота си.

– Позволи ми да ти кажа, че не проумявам защо вземате подобно решение – обади се Хокинс. – Мислите ли, че утре ще успеем да постигнем нещо повече, отколкото днес?

– Положително.

– От къде на къде? Изгледите ни за успех няма да са по-добри.

– О, напротив.

– Мислиш ли? И защо?

– Нали си съгласен, че нихорасите са тръгнали на боен поход срещу навахите?

– Естествено!

– Вярваш ли, че ще си създават затруднения с тези единайсет пленници?

– Хмм! Наистина не допускам, че ще ги мъкнат със себе си.

– Виждаш ли! Ще ги оставят някъде под охрана. Ще изчакаме това да стане и тогава задачата ни ще е много по-лесна, отколкото в момента.

– Сега загрех. Изобщо не помислих за това, ако не се лъжа. Де да знаехме само кога се канят да тръгнат!

– Предполагам, че още утре сутринта.

– Би било чудесно. Останат ли по-дълго тук, се излагаме на опасността да ни открият.

– Налага се да поемем този риск.

– Така е, но по-лесно е да се каже, отколкото да се направи. Тук горе няма никаква вода. Конете ще страдат от жажда по-малко от нас, защото наоколо ще намерят трева. Обаче ние! Заради петрола не можахме да пийнем нито глътка вода от Глуми Уотър. Днес не видяхме и капка. Ако и утре не успеем да утолим жаждата си, ще започна да се тревожа за жените и децата. За нас изобщо не споменавам.

– Ооо, тъкмо за нас трябва да се спомене – намеси се Хобъл Франк. – Засега все още не сме станали безсмъртни души, а сме хора, чиято тленност е доказана фактологически. На всяко смъртно същество му трябва вода и в интерес на истината ще призная, че изпитвам ужасна жажда и с удоволствие съм готов да платя три марки за няколко глътки вода или чаша отлежала бира.

При тези думи канторът не можа да се сдържи и със състрадателен тон го увери:

– Страшно съжалявам, господин Франк. Ако имах вода, с радост щях да я разделя с вас.

Той беше много добродушен човек и вече се разкайваше, че бе ядосал Хобъл Франк, а дребничкият саксонец, който от своя страна не беше по-малко добродушен, изпитваше същото. Тайничко си казваше, че

всъщност се е отнесъл твърде грубо с кантора и следователно бе настроен помирително, обаче смяташе, че е под достойнството му да го показва, и затова на уверението на емеритуса отговори:

– Ами знайте ли дали ще приема от вас вода?

– Надявам се.

– Не се надявайте толкоз! Колкото и да е голяма жаждата ми, моят инат е още по-голям. И целия океан да ми докарате тук, капчица няма да сложа в уста. Знайте ли, като казахте за онез „бездарни стихове“, тъй отблъснахте най-добрия си приятел. А туй е страшно тежка загуба за вас и можете да сте твърдо уверен, че през целия ви живот ще си остана за вас незаменим. Таз константация е тъжна за вас, ама е вярна и при най-добро желание не мога да ви помогна.

Тези думи жегнаха кантора толкова силно, че не му излизаха от ума. След като вечеряха и легнаха да спят, той не можа да мигне. Питаше се как ли да се помири с Франк, докато най-сетне му хрумна една идея, която той смяташе за блестяща, макар че едва ли можеше да измисли нещо по-глупаво. Ами ако самият той, канторът, утолеше жаждата му? Това сигурно щеше да го трогне, още повече че набавянето на вода беше не само трудно, но дори и опасно. Долу през пролома течеше реката, а той имаше кожена чаша за вода. Вярно, че беше забранено да се слиза долу. Ако искаше да изпълни намерението си, това трябваше да стане тайно. Канторът се понадигна и внимателно се послуша. Всички спяха с изключение на Дик Стоун, който бе на пост и в момента беше при конете.

Емеритусът си беше подложил седлото вместо възглавница. В кобурите му беше кожената му чаша. Той я извади и, пълзейки, безшумно се отдалечи. Решението му бе продиктувано от две причини: първо, за да се помири с Франк и второ, самият той искаше поне веднъж да бъде „герой на Запада“. Мисълта да се промъкне до неприятеля и да донесе вода го изпълваше с гордост. Как ли щяха да се смеят, когато му се удадеше успешно да изпълни плана си! Успешно ли? Та нима изобщо имаше друга възможност? Разбира

се, че не, стига да проявеше необходимата предпазливост.

И тъй, той продължи да пълзи все по-нататък и по-нататък, докато най-сетне сметна, че Дик Стоун не може вече нито да го види, нито да го чуе. Тогава се изправи и пипнешком закрачи напред. Скоро започна спускането в пролома и едва след това дойдоха истинските трудности. Той се обърна и бавно взе да се спуска надолу, пълзейки на четири крака, и то наопаки, с краката напред, като внимателно опипваше с тях терена. Можеше да премести единия си крак едва след като с другия бе разучил земята зад него. Наоколо имаше остъроръбести камъни и трънливи храсталаци, на които си изподра ръцете, но не обърна внимание на това. Колкото повече напредваше, толкова по-силно ставаше желанието му да доведе начинанието си до успешен край. От време на време губеше опора под краката си и се пързеляше два-три метра надолу по корем. Естествено това не ставаше безшумно, но увлечен от трескавото си усърдие, той не чуваше нито търкалянето на подритнатите камъни, нито пращането и пукането на счупените клони.

По едно време емеритусът забеляза светлината на лагерните огньове. Помисли, че вече е спечелил играта, и припряно забърза все по-нататък и по-нататък. Все повече се приближаваше до огньовете. Той не видя, че привлече вниманието на насядалите край тях. Пет-шест индианци, които доловиха шума, скочиха на крака и бързо се втурнаха към мястото, откъдето идваше. После се спряха и зачакаха. Канторът дишаше толкова тежко, че те го чуваха съвсем ясно.

– Уф! – прошепна единият от тях. – Това не е животно, а човек!

– Дали са неколцина? – попита друг.

– Не, сам е. Ще го заловим жив.

Канторът се озова вече съвсем близо до тях. Те се наведоха, за да могат по-добре да го различават на фона на пламтящите огньове. Щом усети как внезапно го сграбчиха, той така се изплаши, че не издаде нито звук, макар да се опита да извика. Подвикнаха му ня-

колко думи, които не разбра, но затова пък много добре разбра езика на ножа, допрял се до гърдите му. И през ум не му мина да се отбранява. Когато го помъкнаха със себе си, канторът ги последва, без каквато и да било съпротива. Човек лесно може да си представи какво вълнение породил появянето му в лагера, но това вълнение не предизвика никакъв шум. До лагера се беше промъкнал един бял и го бяха заловили. Сигурно наблизил имаше спътници.

Индианците незабавно образуваха кръг около кантора, но никой не проговори. В центъра на кръга до него стоеше вождът Мокаши. Преди всичко той направи онова, което всеки благоразумен предводител е длъжен да направи – изпрати няколко съгледвачи, за да претърсят околността. После попита пленника за името му и неговите намерения. Канторът не разбра нито една дума и за да каже онова, което смяташе за необходимо, си послужи с немски. Тогава вождът се обади:

– Той не знае нашия език и ние не разбираме неговия. Нека го покажем на тримата пленени бледолики, може би те го познават.

Кръгът на индианците се разтвори и отведоха емеритуса при огъня, където лежах пленниците. Щом го видяха, Полър изненадано възкликна:

– Немският кантор! Откаченият тип! Тоя умопобъркан човек сигурно е избягал от пуеблото, където беше пленен.

Той изрече тези думи на обичайната смесица от английски и индиански, която канторът не разбираше. Но все пак емеритусът се досети, че казаното го засяга, и след като позна някогашния водач на преселниците, служейки си с немски език, който Полър владееше, възкликна:

– Е-хей! Та това е нашият пътеводител, нашият „dux“, както би се изразил един композитор. И на всичко отгоре със завързани крайници! Господин Полър, как се озовахте в туй неприятно положение? Естествено страшно се радвам пак да ви видя.

– Тези негодници ни плениха – отговори му скаутът, разбира се, на немски.

Но ето че вождът бързо се намеси и заплашително им каза:

– Забранявам ви да говорите така, че да не ви разбирам! Или искате да забием ножовете си в телата ви? Познаваш ли този човек?

– Да.

– Кой е той?

– Идва от Германия.

– Германия ли? Това не е ли онази страна, където е роден Олд Шетърхенд?

– Да.

– Значи навярно и той е прочут ловец?

– Не. Той не умее да си служи с оръжия. Иска да съчинява музика и да пее. Той е луд.

След тези думи вождът вече не гледаше кантора толкова враждебно. Съществуват някои нецивилизовани народи, които не само че не се отнасят към умопобърканите хора съжалително или презрително, но дори им засвидетелстват уважение. Те са на мнение, че лудият е завладян от някакъв дух, от някакво неземно същество. Доста индиански племена споделят тези възгледи и не се осмеляват да посегнат на никой умопобъркан, дори ако се числи към народ, с който са в неприятелски отношения. Ето защо вождът продължи да разпитва:

– А ти сигурен ли си, че този човек не е с всичкия си?

– Съвсем съм сигурен – отвърна Полър, комуто хрумна мисълта, че може би ще извлече някаква полза от това обстоятелство. – Нали дълго яздих заедно с него и спътниците му.

– А кои бяха те?

– Също немци, прехвърлили океана, за да купят земя, която принадлежи на червенокожите мъже.

– Това им е внушено от злия дух, защото закупят ли земя, тя ще е заграбена от нас, обаче не ние ще получим парите, а крадците на нашата собственост. Всеки, който дойде тук да купува земя, е наш враг. И този човек ли желае да притежава парче земя?

– Не. Той иска да опознае червенокожите мъже и

герои, а после ще се завърне в родината си, за да пее песни за тях.

– Тогава той съвсем не е опасен за нас. Ще му разреши да пее колкото иска. Попитай го къде са неговите спътници.

– Не мога.

– Защо?

– Защото ти ни забрани да си говорим думи, които не разбираш. А той говори само езика на своята страна.

– Ако това е истина, действително се налага да разговаряш с него на родния му език. Разрешавам ти.

– Умно постъпваш, защото предполагам, че така ще научиш много важни неща. Преселниците, към чиято група се числи и той, не са сами. Заедно с тях пътуват и прочути ловци, а те може би са вече нейде наблизо. Дори мисля, че сигурно са наоколо, защото не мога да проумея как този човек, който нищичко не разбира и при това е луд, би съумял съвсем сам да се озове тук.

– Уф! Прочути ловци! Да не би да имаш предвид бледолики?

– Да.

– Кои?

– Сам Хокинс, Дик Стоун, Уил Паркър, Дрол, Хобъл Франк, а може би и някои други.

– Уф, уф, уф! Все прославени имена. Вярно, че тези мъже никога не са били наши врагове, но сега, когато бойната томаха е изровена, трябва да сме десетократно по-предпазливи. Искам да науча къде се намират те. Но внимавай да не ме излъжеш! Щом от устата ти излезе някоя лъжа, всички сте загубени!

– Не се безпокой! Ще ти докажа, че сме ваши приятели. Дори веднага мога да ти дам доказателство, като ти разкрия, че положихме доста усилия да обезвредим тези бледолики мъже, което е от полза и за вас.

– И как успяхте да го направите?

– Подмавихме ги в публото на вожда Ка Маку.

– Уф! Ка Маку е наш брат. Те отидоха ли при него?

– Да. Той плени всички, белите ловци и преселниците заедно с техните жени и деца.

– Също и този умопобъркан човек?

– Да.

– А ето че той сега е при нас! Не е възможно сам да е изминал такъв дълъг път. Трябва да узная какви хора го придружават и къде се намират в момента.

– Да го разпитам ли?

– Да, но гледай да не ме излъжеш! Каквото и да ми кажеш, няма да ти повярвам на нито една дума, преди сам да съм се убедил кое е истина и кое не е.

Тогава Полър се обърна към кантора и го подкани да му разкаже всичко.

След като се опъва известно време, емеритусът започна да го осведомява за всичко, каквото му беше известно. Доскорошният водач на преселниците с учудване научи за присъствието на Винету и Олд Шетърхенд. Разказът на кантора бе прекъснат от вожд, който бе обзет от подозрения. Беше решил да сложи край на дългия им диалог, от който не разбираше нито дума. Полър го успокои, като го увери:

– Сега научавам много важни неща. Трябва да разпитам този луд, а това изисква доста време, защото разумът му почти съвсем го е напуснал. После ще разбереш, че постъпвам като ваш приятел.

Когато Полър узна всичко, той се обърна към вожд:

– Първо, най-важното. Горе на височината се намират двамата най-прочути мъже на Дивия запад. Ще отгатнеш ли кого имам предвид?

– Може би Олд Шетърхенд? И Винету, вождът на апахите?

– Да.

– Уф, уф! Истината ли казваш?

– Да. Дошли са, за да ви нападнат.

– Тогава ще трябва да умрат. Откъде идват, къде са се скрили и колко души водят със себе си?

Полър подробно го осведоми, защото разчиташе на благодарността на индианците. Когато бившият скаут свърши, Мокаши постоя замислено със забит в земята поглед, а после се обърна към хората си и им рече:

– Моите братя чуха какво ни разказа този бледолик. Но езиците на белите са раздвоени, на единия от върховете им живее измамата, а на другия притворството. Трябва сами да се убедим дали ушите ни са чули истината, или лъжата. Затова нека разузнавачите, които избира сега, се изкачат горе.

Той тръгна от огън на огън, за да определи воините, които смяташе за способни незабелязано да се промъкнат до хора като Винету и Олд Шетърхенд. После съгледвачите, въоръжени само с ножовете си, поеха по своя опасен път. След това вождът се върна пак при Полър и посочвайки към кантора, каза:

– Тъй като този бледолик е обладан от дух, който не желае нищо друго освен да пее, ние няма да му сторим нищо лошо. Няма да го връзваме и ще може свободно да се разхожда из лагера ни. Но ако му хрумне да бяга, ще получи куршум. Кажи му го!

Естествено Полър се подчини. Щом емеритусът чу думите му, тържествуващо възкликна:

– Ето, видяхте ли, че бях прав? За един апостол на изкуството не съществува никаква опасност. Музите ме закрилят. Запомнете, че ние, композиторите, не сме обикновени хора!

Полър се ядоса на това голямо самочувствие и отговори:

– В случая и дума не може да става за вашите музи. Да, наистина сте под особена закрила, но тя е съвсем друга.

– Тъй ли? Че каква ли е тя?

– Закрилата на лудостта.

– Лу... дост... та? Мога ли да попитам какво искате да кажете?

– Никой индианец не причинява зло на умопобърканите и затова имате възможност да се разхождате наоколо почти съвсем свободно.

– Умопобърканите ли? Да се разхождам? Да не би да искате да кажете, че... че ме смятат за умопобъркан?

Той замлъкна и втрени поглед в лицето на Полър.

– Да, точно това искам да кажа – кимна бившият скаут.

– Ама защо, по каква причина?

– Защото не могат да проумеят как един разумен човек ще прекоси океана и ще тръгне за Дивия запад само за да се срещне с различни хора, които да го въодушевят за някакви си музикални измишльотини.

– Музикални измишльотини? Много ви моля, господин Полър, изразявате се съвършено неправилно. С „музикални измишльотини“ се занимават кръчмарските цигулари или латернаджиите, а аз съм композитор. Ще композирам героична опера в дванайсет действия и вие също ще имате честта да се появите в нея.

– Много благодаря, но ви моля да не ме включвате! Всъщност индсманите май имат право, защото, ако искам да бъда искрен, трябва да ви кажа, че на вас действително нещо ви хлопа, и то как! Не бива да ми се сърдите, защото сред индианците минава за голяма чест да те вземат за луд.

– Благодаря за такава чест, много благодаря! Предпочитам да лежа като вас вързан на земята, но да ме смятат за разумен човек. Кажете го на вожда!

– Нямам подобно намерение. Обстоятелството, че можете свободно да се разхождате из лагера, може да ни е изключително полезно. Но не злоупотребявайте с него и гледайте да не ви хрумне идеята да се отдалечите! Ще ви убият на място.

– Ами! Никой няма и да си помисли такова нещо. Аз съм под закрилата на изкуството.

– По дяволите, я зарежете това ваше изкуство! Нямам нищо против да мислите каквото си щете, но помислете също и за онези, на които можете да бъдете полезен! Виждате ли как вождът ни наблюдава? Не бива да разговаряме твърде дълго, иначе ще го обземат позрения. Но отсега нататък обръщайте повече внимание на поведението ми. Направя ли ви знак, значи имам нещо да ви съобщя. Тогава ще се приближите към мен колкото е възможно по-непринудено, изобщо няма да ме поглеждате и ще останете наблизко, докато чуете какво ви казвам. Сигурно ще е от голяма полза за приятелите ви. Имате ли нещо против?

– Разбира се, че ни най-малко, господин Полър. Наи-

стина ние, апостолите на изкуството, витаем из повисши сфери и по-късно влизаме в историята, както и в съкровищницата, която е собственост на идните поколения, но аз съвсем не съм се възгордял и ако в обикновения живот мога да бъда полезен някому, в никакъв случай не отказвам да сляза от моя пиедестал.

На Полър много му се искаше да му отговори грубо, обаче сметна за по-уместно да се въздържа и каза:

– Гледайте тайно да се докопате до някой нож! Надеявам се, че сте достатъчно хитър и съобразителен.

– Хитър ли? И още как! Абсолютно невъзможно е да съществува композитор, който да не е хитър и находчив. А за какво ви е нож?

Този въпрос съвсем не свидетелстваше за хитрост и находчивост и на Полър много му се искаше да му го каже, но се опасяваше да не го обиди и затова му обясни:

– За да се освободя и да освободя и вашите спътници.

– Но те не са пленени.

– Добре ми е известно, обаче човек никога не знае какво може да се случи. Не казах на вожда истината, но въпреки това не е изключено поради някоя дребна случайност съгледвачите му да попаднат на следите им. И тогава като нищо е възможно приятелите ви да бъдат заловени, ако не им се случи и нещо още по-лошо. В такъв случай ще могат да бъдат спасени само ако тайно ми набавите нож. В момента нямам време да ви обяснявам с подробности защо ми е необходим. Не бива да водим дълги разговори. И тъй, ще ми помогнете или не?

– Да. Щом така мога да бъда полезен на приятелите си, за мен няма кой знае какво значение, ако веднъж вляза в ролята на джебчия и открадна от индианците един нож.

Полър имаше право, защото в този момент вождът стана на крака и се приближи с намерение да ги раздели. Но вниманието му бе отвлечено, тъй като съгледвачите се завърнаха. Съобщиха му, че всичко е точно така, както им го бе описал Полър.

– Има късмет! – обади се Мокаши. – Ако ни беше излъгал, още тази нощ щяхме да го убием. Той предаде бледоликите и сигурно си мисли, че в замяна на това ще бъде милостив към него, но се заблуждава, защото предателят е по-презрян и от най-презрения неприятел.

Вождът накара съгледвачите да му опишат с най-големи подробности всичко каквото бяха видели и после каза:

– Ще ги изненадаме, докато спят, и навярно изобщо няма да има нужда да се бием. Върху всеки един от тях ще се нахвърлят по двама наши воители, върху Винету обаче трима, а върху Олд Шетърхенд четирима. Ще изберем трима и за застаналия на пост бледолик, за да го повалим бързо и безшумно. Пушките си ще оставим тук, ще вземем само ножовете и томахаваките, както и ремъци, за да вържем пленниците. Такива велики и прочути воители не се убиват веднага, защото, ако ги заловим и отведем при нашето племе, ще се покрием с голяма слава, а позорът за тях ще бъде по-голям, тъй като ще паднат в ръцете ни без борба и без да получат нито една рана.

Той избра от хората си най-силните и най-надеждните и се отпрати с тях към лагера на белите. Луната се бе издигнала над пролома, но нейната бледа слаба светлина не проникваше през короните на дърветата, между които в този миг изчезна отрядът от избрани воители, за да поеме предпазливо и безшумно по стръмния склон.

Горе цареше дълбока тишина и спокойствие. Допреди няколко минути на пост бе стоял Ши Со, но вече беше сменен от Дрол. За да не задреме след уморителната и напрегната езда, белият ловец започна да крачи нагоре-надолу бавно и безшумно. Всички други спяха здраво. Изключение правеше само Хобъл Франк. Той бе имал тревожен и изнервящ сън, по време на който се беше карал с кантора, и то така, че накрая се втурна към него, за да го сграбчи. Но точно тогава се събуди. Зарадва се, че кавгата му с кантора е била само сън. Обърна се на другата страна, за да хвърли поглед

към емеритуса ... но този човечец не беше там. Франк седна и се огледа. Никъде не го видя. Преброи спящите хора. Един липсваше. Тогава Хобъл Франк събуди съседа си, Сам Хокинс, и му прошепна:

– Сам, не се сърди, че те компенсирам от сън. Не виждам кантора. Къде ли може да се е дянал? Да събудя ли и другите?

Сам се прозя и също тъй тихо му отговори:

– Да ги будиш ли? Не. Тъй като мен вече ме събудя, нека сами оправим тая работа. Тоя непредпазлив човек сигурно пак се е запилял нанякъде, за да може необезпокоявано да си блъска главата над своята знаменита опера. Ела да го потърсим!

– В каква посока?

– Във всеки случай едва ли е рискувал да навлезе в гората и да се спусне надолу при индианците.

– Не, сигур се е филтрирал извън лагера наляво и е навлязъл в равнината, за да възпее луната от друга безперспектива. Нека тръгнем на тази страна. Ще вземем ли пушките си? Едва ли ще ни потрябват.

– Дали ще ни потрябват, или не е все едно, уестманът никога не зарязва пушката си. Непременно ще взема моята Лиди.

Преди да се отдалечат, те попитаха и Дрол дали е забелязал нещо. След като ловецът разбра, че емеритусът е изчезнал, ги увери:

– Сигурно е тръгнал, преди още да застана на пост. Побързайте да го намерите, иначе като нищо ще направи някоя щуротия.

– Все ще го доведем, ако не се лъжа – каза Сам. – Ако опишем полукръг, непременно ще се натъкнем на следите му. Този път лошо му се пише.

Хокинс и Франк повървяха известно време на запад покрай гората, а после, връщайки се на изток, описаха полукръг, в чийто център остана техният лагер. Вървяха ниско приведени, за да могат да различават оставените следи. Тъй като никъде не видяха търсения от тях човек, те решиха, че се е отдалечил твърде много от бивака им.

Дрол ги проследи с поглед, докато изчезнаха и не

забеляза, че в същия момент от гората излязоха трима индианци и с безшумни стъпки се отпавиха към него. Внезапно той усети как две ръце го стиснаха за гърлото. Понечи да извика, но от устата му се изтръгна само кратко хъркане. А после един удар с томахавака го просна на земята в безсъзнание.

Сам Хокинс и Хобъл Франк изминаха около две трети от пътя си, без да открият никакви следи от емеритуса, когато изведнъж дочуха силния боен вик на Винету, а само миг по-късно проехтя и гласът на Олд Шетърхенд:

– Ставайте, врагът е...

Той не можа да продължи и думите му замряха в зададено хъркане, достигнало чак до двамата.

– Господи, нападнали са ни! Бързо да се връщаме! – извика Франк и се обърна, за да се втурне към лагера. Но Сам го сграбчи за ръката и го задържа.

– Ти да не си луд! – прошепна му той. – Я чуи! Всичко свърши. Нищо повече не можем да направим.

В този миг проехтя многогласен индиански победен рев. Хобъл Франк направи опит да се отскубне и възкликна:

– Трябва да отида, трябва! Нима ще позволим да изколят приятелите ни, без да се опитаме да им помогнем?

– По-тихо, по-тихо, вестително на нещастия! – предупреди го Сам. – Аз ти казвам, че ще можем да им бъдем полезни само ако стоим по-далеч от лагера. Изобщо не е имало борба. Нападнали са ги по време на сън. А това може да ни успокои.

– Да ни успокои ли? Ти с всичкия си ли си? Това, че приятелите ни са нападнати, трябвало да ни успокои! И да не им се притека на помощ? Пусни ме, иначе може да понижа с някой куршум твоята френология¹⁹!

Той се сборичка със Сам. Но Хокинс го държеше здраво и взе да го поучава:

---

¹⁹От гр. – теория за разпознаване характера на човека по формата на черепа му – бел. прев.

– Не забравяй лунната светлина! Враговете ще ни видят, като се приближаваме, и ще ни застрелят, преди да успеем да си помръднем и малкото пръстче. Нищо лошо не им се е случило именно защото са нападнати и пленени по време на сън. Сега лежат вързани един до друг и ако подхванем умно нещата, навярно ще можем да ги спасим.

– Да ги спасим? Това звучи по-приятно за слуха ми. Бих жертвал живота си, за да ги освободя.

– Да се надяваме, че това няма да е необходимо. Сега се радвам, че ме събуди да търсим кантора. Ако не се бяхме отдалечили от лагера, ние също щяхме да лежим при нашите спътници с вързани ръце и крака. А така сме свободни и доколкото познавам стария Сам Хокинс, той няма да миряса, преди те да са се измъкнали от плен, ако не се лъжа, хи-хи-хи-хи!

Хобъл Франк все още не се чувстваше съвсем убеден в правотата на думите му. Той беше силно развълнуван и стоеше внимателно заслушан в шумовете с приведено напред тяло, сякаш бе готов всеки миг да хукне към лагера. Ето защо Хокинс продължаваше здраво да го държи и да го увещава, докато най-сетне Франк се успокои. Тогава Сам го повлече след себе си. Щом стигнаха гората, продължиха да се примъкват покрай нея в непрогледната сянка на дърветата. Не се бяха отдалечили кой знае колко, когато изведнъж спряха, защото проехтя силен вик:

– Уста арку етенте! Ей, вие, мъже, качете се горе!

– Стой – прошепна Хокинс. – Хората, които вождът извика, ще се изкатерят ей по този склон и ако продължим да вървим в същата посока, ще налетим на тях. Я чуй!

Гласът на вожда беше достигнал долу до реката. Скоро двамата доловиха търкалянето на камъни, чупенето и пращенето на клони, както и шума от стъпките на много крака. Тъй внезапно нападнатите и пленени бледолики трябваше да бъдат откарани долу в пролома, а за тази работа бяха необходими повече индианци от онези, които бяха горе. Освен това трябваше да отведат долу конете им и да отнесат всичките им вещи.

Настана голяма суматоха, един през друг различни гласове заповядваха, питаха и отговаряха. После двамата притаили се ловци дочуха тропот от конски копита и шум от човешки стъпки. Видяха покрай тях да минава дълга върволица от хора и коне. Тъй като луната ги осветяваше, можаха ясно да различат отделните хора. Всичките им приятели бяха с вързани ръце и крака, като ремъците на краката им им позволяваха да правят малки крачки. Никой не липсваше освен канторът. Винету, както и Олд Шетърхенд, вървяха между четирима яки, широкоплещести индианци.

Щом колоната отмина, Хобъл Франк заплашително вдигна юмрук и каза:

– Как ми се иска да разкъсам тези червенокожи негодници на парчета, и то така, че да се разхвърчат из въздуха като перушина! Ама аз все ще съумея да им отворя очите, та да разберат какво представлява Хобъл Франк, когато гневно се разлюти и люто се разгневи! Ей на, отидоха си, а ний стоим тук като два счупени чадъра и сякаш сме пуснали корени в земята. Амче няма ли да тръгнем подир тях?

– Няма.

– И защо не?

– Защото така само ще заобикаляме. Заради пленниците те избират най-удобния път и затова тръгнаха по възвишението. Като намерят подходящо място, ще се спуснат. А ние ще се промъкнем право там, откъдето са се изкачили, за да ни нападнат.

– Ами след това?

– След това ще видим какво ще правим.

– Добре, тогава напред, Сам! Сърбят ме ръцете да сграбча тези негодници за гръцмуля.

Бавно и предпазливо двамата започнаха да се спускат в пролома. Когато се озоваха долу, промъкването им бе улеснено от горящите огньовете, по които се ориентираха. Те пълзяха през гората малко над индианския бивак, докато се добраха до едно място, където две високи тънки каменни плочи се опираха една о друга така, че образуваха нещо като палатка, под която двама души можеха криво-ляво да се подслонят.

Отпред растяха няколко ниски конифери²⁰, чиито долни клони закриваха входа. Хобъл Франк и Сам пропълзяха вътре и легнаха така, че да могат да гледат между стволите им.

След като се настаниха колкото можеха по-добре, Франк сръга с лакът своя другар и му пошепна:

– Видя ли, че голямата ми ясновидска дарба не ме излъга? Ей го къде седи край огъня она загубеняк. Значи наистина той ни е издал, тоя емеритикус в дванайсет действия!

– Да, прав беше, действително е бил той.

– Не ми изглежда да е пленен. Защо ли не са го вързали?

– И за мен е необяснимо.

– А виждаш ли кой лежи ей там?

– Ааа, Краля на петрола! Другите двама сигурно са Бътлър и Полър.

Освен тях Сам и Франк успяха да преброят около сто и петдесет индианци. Следователно също толкова хора се бяха изкачили горе, за да пленят белите и после да ги доведат в лагера. По брега на реката спяха или пасяха конете. Оглавниците и юздите им бяха свалени, а седлата струпани на няколко купчини. В момента всички индианци бяха скочили на крака и гледаха нагоре. Оттам проехтяха победоносни ревовете и те им отговориха. Колоната се приближаваше към бивака.

Отначало се появи малък отряд червенокожи, последван от Олд Шетърхенд и Винету с техните осем пазачи. Те пристъпваха изправени, с гордо вдигнати глави и с открити бдителни погледи оглеждаха лагера и хората. И поведението на останалите уестмани не издаваше униние, обаче очите на немските преселници страхливо шареха наоколо, а още по-сломен вид имаха жените им, които полагаха големи усилия да накарат децата да преглътнат сълзите си. Изключение правеше само госпожа Розали Еберсбах. Тя също

---

²⁰Шишаркови, иглолистни растения – бел. прев.

беше вързана, но гордо крачеше с ремъци на краката и се оглеждаше с направо предизвикателно изражение на лицето.

Навярно едва сега канторът най-сетне взе да проумява каква грешка беше извършил. Той се приближи до Олд Шетърхенд и му каза:

– Господин Франк се оплака, че е жаден, и затова се спуснах към реката. Искях тайно да го зарадвам и...

– Мълчете! – сряза го ловецът.

Няколко индианци дръпнаха емеритуса настрани, за да не разговаря със спътниците си. Нихорасите образуваха кръг около пленниците. В средата му заста на вождът им заедно с най-изтъкнатите воители и обръщайки се към Винету, каза:

– Винету, вождът на апаките, дойде, за да ни убие. Затова той ще умре на кола на мъченията.

– Пфу!

Апакът му отговори само с тази единствена дума и после седна на земята. Той бе твърде горд, за да се защитава. Вождът на нихорасите гневно смръщи вежди и предпочете да заговори Олд Шетърхенд:

– Всички бели мъже ще умрат заедно с апаките. Бойната секира е изровена, а те имаха намерение да ни убият.

– Кой ти каза? – попита го Олд Шетърхенд.

– Ей този човек.

При тези думи той посочи към кантора.

– Но той си служи с език, който ти не разбираш. Как си могъл да разговаряш с него?

Вождът показа с пръст към Полър и отвърна:

– С помощта на този, който ми беше преводач.

– Тогава преводачът е лъжец и мошеник. Ти ме познаваш. Нима някой има основание да нарече Олд Шетърхенд враг на червенокожите мъже?

– Не, обаче сега избухна война и всеки бледолик е наш враг.

– Дори и ако изобщо не ви е засегнал?

– Да.

– Добре, сега знаем как стоят нещата. Погледни тримата бледолики, които си пленил преди нас! Те са

лъжци, измамници, крадци и убийци. Ние дойдохме в тези земи само за да ги заловим, а не за да се бием с вас. Предадеш ли ни ги, ние ще продължим пътя си, без да се намесваме във вашите работи!

– Уф! Нима Поразяващата ръка изведнъж е станал дете, щом изобщо му минава през ума да ни постави подобно искане? Да му предадем тези бледолики? Та те ще украсят победоносното ни завръщане и после ще умрат на кола на мъченията. Същото ще се случи с Поразяващата ръка, както и с всички, които заловихме заедно с него. Кой вожд на червенокожите мъже ще върне такива пленници! Но дори и да се съглася да го направя, Олд Шетърхенд ще поиска още куп неща от мен.

– Какви например?

– Взехме като плячка конете ви и останалите ви вещи. Сега всичко това ни принадлежи. Но най-великолепните неща, които получихме, са Сребърната карабина на Винету, твоят прочут мечкоубиец и омагьосаната пушка, с която можеш да стреляш колкото си искаш пъти, без да е необходимо да я зареждаш. Нима няма да поискаш да ви върнем всичко, ако ви пуснем да си отидете?

– Ще поискам.

– Тогава виждаш, че имам право. Няма да ви върнем плячката, а ще задържим и вас, защото смъртта ви на кола на мъченията ще направи племето ни по-прочуто от което и да е друго племе на червенокожите мъже и след като отидем във Вечните ловни полета, ние ще се числим към най-отбраните покойници, защото вашите души ще трябва да ни прислужват там.

Въпреки вързаните си ръце Олд Шетърхенд направи един направо неподражаемо горд жест и попита:

– Пфу! Непоклатимо ли е решението ти?

– Да.

– Но ние не сме ваши врагове.

– Ние обаче ви смятаме за врагове и следователно сте такива.

– И тъй, ти каза вече последната си дума, а сега чуй и моята: вие не сте в състояние да ни задържите, ще

бъдете принудени да ни върнете и плячката си. Нашите души няма да прислужват на вашите, защото, щом пожелаем, дори веднага, още в този миг, ще ви изпратим във Вечните ловни полета, където вие ще трябва да ни прислужвате вместо да е обратното. Аз казах.

Той се накани да му обърне гръб, но вождът направи още няколко крачки към него и му кресна:

– Как се осмеляваш да разговаряш тъй с мен, върховния вожд на нихорасите! Нима ние сме ваши пленници, а не вие наши? Преброй хората си, те са малцина и са вързани, а ние сме свободни, въоръжени и наброяваме повече от три пъти по десет и пак по десет храбри воини.

– Пфу! Поразяващата ръка и Винету не са свикнали да броят враговете си, а дали сме вързани, или не, ни е все едно. Нямахме желание да станем ваши неприятели. Ти обаче направо ни принуждаваш да сме врагове. Е, добре, приемаме предизвикателството ти. Нека бойната секира бъде изровена между нас и вас. Не броят на хората ще се окаже решаващ, а превъзходството на оръжията и силата на духа.

Той хвърли кратък поглед към Винету и в знак на съгласие апахът едва забележимо кимна с глава. Дватамата се разбраха без думи. В гнева си вождът на нихорасите нищо не забеляза. С разтреперан от ярост глас той извика:

– Къде са ви оръжията, къде е духът, за който говориш? Вашите три прочути пушки висят ей тук, на рамото ми и...

– Духът, за който споменах, ще ти ги отнеме! – прекъсна го Олд Шетърхенд.

Още в същия миг ловецът се озова до него, вдигна вързаните си ръце и с един удар на двата си юмрука го просна на земята в безсъзнание. Винету веднага се намери зад гърба му, светкавично измъкна ножа от пояса на изпадналия в несвяст Мокаши и преряза ремъците на ръцете на Олд Шетърхенд, след което белият ловец срязва неговите. Ето че ръцете им бяха свободни. Още два замаха с ножа и ремъците от краката им паднаха на земята. Всичко това стана толкова бързо,

че индианците изобщо не успяха да помръднат, за да им попречат. Нещо повече – те стояха като вкаменени от смайване, че двама мъже дръзват да постъпват така сред триста неприятели. За Винету и Олд Шетърхенд бе много важно да използват този миг и да осуетят всеки опит на нихорасите да се нахвърлят върху тях от всички страни. Ето защо с лявата си ръка белият ловец вдигна като перце вожда от земята, десницата му измъкна ножа и той извика:

– Отдръпнете се назад! Ако един-единствен нихорас се осмели да пристъпи крачка напред, ножът ми мигновено ще се забие в сърцето на вашия вожд! А погледнете и Винету, вожда на апахите! Искате ли с куршумите на омагьосаната ми карабина да ви прониже главите?

Винету беше грабнал карабината „Хенри“ и я държеше готова за стрелба. Респектът от такива личности е изключително голям, още повече когато става дума за суеверни хора. И въпреки това този миг беше извънредно опасен. Ако само един-единствен нихорас проявеше смелост да ги нападне, трябваше да го застрелят, а после никой нямаше да може да спре отмъщението на индианците и пленниците щяха да бъдат избити до крак. Все още лицата на всички бяха като окаменели от безкрайното смайване, все още никой не се осмеляваше да направи каквото и да било движение, обаче не беше изключено в следващата секунда тази магия да изгуби силата си. И точно тогава двамата уестмани получиха помощ, каквато смелият ловец навярно не беше очаквал. Откъм гората проехтя силен глас:

– Назад, нихораси! Тук има и други бледолики. Ако не отстъпите незабавно, куршумите ни ще ви пометат. За предупреждение най-напред ще свалим перото на втория вожд. После идва ред на главите ви. И тъй, огън!

Вторият вожд бе застанал близо до Олд Шетърхенд. Като отличителен белег на своя сан той носеше забодено в косата си орлово перо. Мрачните войнствени погледи, които хвърляше към двамата дръзки мъже,

показваха повече от ясно, че няма намерение да се остави да го сплашат. Но в този миг от мястото, където се намираха двете каменни плочи, изтрещя изстрел и куршумът отнесе перото от главата му. Това оказа мигновено въздействие. Първия път се целиха само в перото му, но вече ставаше въпрос за живота му. Той не подозираше, че в тъмнината се бяха притаили само двама души. Индианецът изплашено извика и отскочи назад. Останалите нихораси последваха примера му и също тъй бързо се отдалечиха.

– Слава Богу! – прошепна Олд Шетърхенд на апаха. – Това беше гласът на Сам Хокинс. Хобъл Франк сигурно е при него. Прицели се във вожда, аз имам нужда от ножа, за да освободя и другите!

Белият ловец отпусна на земята вожда, към когото Винету насочи дулото на карабината, и после се обърна към спътниците си, за да им пререже ремъците. Това стана извънредно бързо, тъй че индианците нямаха време да му попречат. Тук бяха и оръжията, нахвърляни накуп край огъня. Белите трябваше само да се наведат, за да си вземат обратно ножовете и пушките. И ето че преди да изминат и две минути от началото на опасната сцена, всички се видяха свободни и въоръжени.

– А сега конете и после след мен в гората! – нареди Олд Шетърхенд.

Самият той улови юздите на коня си, както и юздите на жребца на Винету, а апахът вдигна на ръце вожда на нихорасите, за да изчезне с него в посоката, откъдето се разнесе гласът на Сам Хокинс. Мястото около огъня остана празно. Индианците го зяпаха с втрещени погледи, сякаш все още не можеха да проумеят как се бяха оставили да ги изненадат по такъв начин.

Двамата герои на това светкавично освобождаване нямаха време и възможност да обърнат внимание на една случка, чиито последици по-късно щяха да им създадат големи ядове. Пенсионираният кантор изведнъж се сети, че в горния джоб на жилетката си, който не беше претърсен, носеше своето сгъваемо ножче. Искаше му се да поправи сторената от него греш-

ка и докато погледите на всички бяха приковани в Олд Шетърхенд и Винету, чудакът се приближи до Полър, седна при него и каза:

– Току-що ми хрумна, че имам джобно ножче. Ето го, давам ви го, защото ще помогнете на другарите ми.

– Чудесно, чудесно! – отвърна възхитеният Полър. – Легнете до мен и прережете ремъците на ръцете ми, но никой да не забележи! После ще се погрижа за останалото.

– Но след това трябва да освободите и моите спътници!

– Естествено, естествено! И тъй, побързайте, побързайте!

Канторът изпълни подканата на скаута и му подаде ножа в същия момент, когато Олд Шетърхенд се зае да реже ремъците на белите. Щом забеляза това, емеритусът каза:

– Виждате ли какво става там! Помощта ви вече е излишна. Шетърхенд ще освободи и вас. Можете да ми върнете ножчето.

– Нямам такова намерение! – отговори Полър. – Вървете бързо при вашите хора, ние тримата веднага ще ви последваме!

Канторът се изправи на крака и щом разбра какво правеха другите, също се втурна към коня си, за да го яхне и да се отдалечи заедно с тях.

Край огъня останаха да лежат само Бътлър, Полър и Краля на петрола. За да не стоят пред неприятелите си като лесна мишена, индианците се бяха отдръпнали в тъмнината към реката, а белите се прикриха между дърветата в подножието на издигащата се нагоре стена на пролома. Оттам Олд Шетърхенд подвикна на червенокожите:

– Нека воините на нихорасите останат спокойни. При най-малкия признак на враждебност или ако някой от тях се опита да се промъкне, за да разузнава, ще убием вожда им. Щом настъпи денят, ще започнем преговори за Мокаши. Ние сме приятели на всички червенокожи мъже и ще посегнем на вожда само ако се наложи да се защитаваме.

Индианците смятаха за съвсем естествено той да удържи на думата си, макар че дори и да нападнеха белите, на Олд Шетърхенд и през ум нямаше да му мине да извърши убийство.

Сам Хокинс и Хобъл Франк бяха изпъзтели изпод каменните плочи. По своя странен начин на изразяване Сам каза:

– Ама червенокожите джентълмени едва ли са очаквали подобно нещо! Триста юнаци се изплашиха от двама мъже. Де се е чуло и видяло подобно нещо! Но дори и да не бяхте успели, макар и малко по-късно, работата пак щеше да приключи тъй, защото ние се бяхме притаили тук, за да ви освободим, хи-хи-хи-хи!

– Да – подкрепи го Хобъл Франк, – бяхме твърдо решили да ви измъкнем. А дали индианците са десет, или триста ни беше все тая.

– Да, и двамата сте изключителни герои – обади се Олд Шетърхенд полуядосано и полуразвеселено. – Къде се бяхте дянали? Май вместо да спите, сте тръгнали да се разхождате, а?

– Да се разхождаме не е точната дума. Имах някакъв сън, който ме извади от душевно равновесие. Затуй се събудих и за мое учудване забелязах, че господин канторът е изчезнал. Тогаз разбудих моя скъп приятел Сам и тръгнахме, за да възстановим присъствието на отсъстващия господин. Междувременно последва нападението, което нямаше как да предотвратим. Скрихме се и видяхме как индианците ви отведоха. После се спуснахме в пролома и се спотаихме, за да издебнем подходящия момент и да ви освободим. За нас бе цяло щастие, че господин емеритусът се беше запилял, защото иначе нямаше да тръгнем да го търсим и щяха да пленят и нас.

– Тук навярно се лъжете – отвърна Олд Шетърхенд. – Убеден съм, че ако този нещастник беше кротувал, изобщо нямаше да ни нападнат. Ами сега къде е? Не го виждам.

– Тук съм – обади се канторът иззад едно дърво.

– Добре! Но я ми кажете, за Бога, как ви хрумна идеята да се отдалечите от лагера?

– Исках да донеса вода, господин Шетърхенд.

– Вода! От реката? Просто да не повярва човек! Нима жаждата ви беше толкова голяма, та не можехте да потърпите до сутринта?

– Водата не беше за мен, а за моя добър приятел господин Хобъл Франк. Оплакваше се, че е жаден, а при един спор ние се скарахме. Исках да се сдобрим, като му помогна да утоли жаждата си.

– Какво безумие! Заради някаква си съвършено глупава кавга да изложите живота на всички ни на такава опасност! Ако не се намирахме сред толкова диви пуцинаци, незабавно щях да ви изгоня. Но за съжаление не мога, защото със сигурност ще загинете.

– Аз ли? Не се заблуждавайте! Който има да изпълнява такава висша мисия, посветена на изкуството, каквато е моята със своите цели дванайсет действия, той просто не може да загине!

– Не ставайте смешен! В бъдеще всяка вечер ще съм принуден да ви връзвам, за да не можете да вършите подобни щуротии. И щом се доберем до първото цивилизовано селище, незабавно ще ви зарежа. После нямам нищо против да търсите сюжета за прочутата си опера при когото искате и където искате. А нима успяхте да се доберете до реката?

Емеритусът отговори отрицателно и разказа всичко, каквото му се беше случило – от залавянето му, та чак докато даде ножчето си на Полър.

– Мътните го взели! – възкликна Олд Шетърхенд. – Този човек ни носи само беди, ще трябва бързо да вземем мерки онези тримата да не ни се изплъзнат. Ще рискувам да се върна при огъня и пак да ги вържа. Да се надяваме само, че на нихорасите няма да им хрумне да ме...

В този миг го прекъснаха силни крясъци, нададени от нихорасите. Полър, Бътлър и Краля на петрола внезапно бяха скочили на крака и тичаха към конете на индианците.

– Бягат, бягат! – закрещя Хобъл Франк. – Бързо на конете и подир тях, иначе...

Той не довърши мисълта си, понеже се накани не-

забавно да превърне думите си в дела, обаче Олд Шетърхенд го хвана здраво за ръката и му нареди:

– Стой тук и кротувай! Слушайте!

Индианците се втурнаха към конете си, но тримата бегълци се оказаха по-бързи.

– Ето че офейкаха, отидоха, загубени са за нас во веки веков! – завайка се Франк. – Искях да ги подгоня. Защо не ми разреши?

– Нямах да има никаква полза, а е и опасно – отговори му Олд Шетърхенд.

– Опасно ли? Да не мислиш, че се боя от тия негодници? Тогава, както изглежда, все още не ме познаваш добре!

– Имах предвид индианците. Ако се бяхме втурнали да преследваме бегълците, вероятно щяхме да попаднем в ръцете на нихорасите. Ще останем скрити на това място, докато се разберем с тях.

– И ще позволим на тримата мерзавци да избягат?

– Нима щяхме да успеем да ги заловим още сега, в нощта? Ако има такава възможност, нека я оставим на индианците. Те препуснаха подир бегълците, значи няма смисъл и ние да си правим труда.

– Ами! Човек сам най-добре си върши работата! Нихорасите няма да си дадат кой знае колко зор.

– Така само биха доказали, че са умни. Ако изчакаме да се съмне, ще можем да виждаме дирите и да ги проследим.

– А преднината, която ще имат тогава тези типове?

– Все ще я наваксаме. Няма да е трудно да ги заловим, защото няма да могат да се защитават. Те разполагат само с ножчето, което нашият хитроумен господин кантор им е дал на заем.

Всички разбраха, че е прав. Франк също го призна. След известно време отново чуха тропот от конски копита, а после всичко притихна. Индианците се върнаха от преследването с празни ръце.

Тъй като се очакваше следващият ден да е много напрегнат, всички трябваше отново да легнат да поспят. Само Винету и Олд Шетърхенд останаха да бодърстват, за да наблюдават нихорасите – не беше из-

ключено да предприемат опит да освободят пленения си вожд. Но през цялата нощ те се държаха спокойно, но вероятно нито един от тях не беше мигнал.

До този момент никой от белите не бе разменил и дума с Мокаши, а и той не си бе отворил устата. Нещо повече – през цялото време вождът бе лежал неподвижно и безмълвно, сякаш ударът на Олд Шетърхенд го бе убил, но с изпитателен поглед се оглеждаше наоколо. Вече бе време да му кажат какво искаха от него. Олд Шетърхенд се нагани да вземе думата. Винету отгатна намерението му, направи му знак да мълчи, и съвсем в противоречие със своите привички, сам се обърна към Мокаши:

– Вождът на нихорасите е силен мъж, голям ловец и много храбър воин. С една-единствена стрела е убивал и най-силния бизон. Затова го наричат Мокаши. С радост бих искал да разговарям с него като с приятел и брат и го моля да ми каже кой съм аз!

Привидно това негово желание бе твърде странно, но то не беше неоснователно и преследваше определена цел. Изглежда, Мокаши си помисли същото и с готовност отвърна:

– Ти си Винету, вождът на апахите.

– Отговорът ти е правилен. Защо не спомена някое племе на апахите, към което принадлежа?

– Защото всички племена на този голям народ те признават за вожд.

– Така е. А ти знаеш ли към кой народ се числи племето на навахите?

– Те са апахи.

– А какви са нихорасите, които са те избрали за вожд?

– Също са апахи.

– Устата ти говори истината. Щом нихорасите, както и навахите са част от големия народ на апахите, значи са братя. Ако един баща има няколко деца, то те трябва да се обичат и взаимно да си помагат в беди, опасности и неволи, а не да се карат и даже да воюват помежду си. Ей там на югоизток живеят команчите, смъртните врагове на апахите. Всяка година воините

им потеглят на поход, за да воюват срещу апахите. Ето защо племената ни би трябвало здраво да се сплотят срещу тези крадци и убийци. Но те не постъпват така, напротив, те враждуват помежду си, взаимно се избиват и после, когато е необходимо да отблъснат общия враг, се оказват твърде слаби. Замисли ли се душата ми за това, сърцето ми натежава от грижи и мъка. И нихорасите, и навахите ме наричат вожд на апахите, а те също са апахи. Затова ушите им би трябвало да се вслушат в моите думи. Ти ме плени заедно с белите ми братя, макар че не сме ви причинили никакво зло, въпреки че и аз, и ти сме от едно и също племе и от един и същ народ. Можеш ли да ми посочиш поне една причина?

– Да. Сърцето ти е привързано повече към навахите, отколкото към моето племе.

– Заблуждаваш се. И едните, и другите са мои братя.

– Продад си душата си на бледоликите, а те са наши врагове.

– И това е заблуда. Обичам всички хора, независимо от цвета на кожата им, стига само да вършат добро. И съм враг на всички зли хора, без да питам дали са индианци, или бели. Секирата на войната е изровена и сега братът тръгва срещу брата, за да пролее кръвта му. Това не е хубаво и ето защо сега не съм ваш приятел. Но не бива да си мислите, че съм и ваш враг. Няма да помагам нито на вас, нито на навахите и искам да заровите томахащата на войната и да заживеете в мир.

– Това не е възможно. Томахащата, грабната веднъж от ръката на воина, не бива да се оставя да бездейства, преди да е вкусила кръв. Няма да се вслушаме в никакви предложения за мир.

– И в мен ли няма да се вслушате?

– Не.

– Тогава виждам и чувам, че всички мои думи ще бъдат напразни. Винету няма навика да говори на вятъра, затова няма да кажа нищо повече. Решавайте враждите си с навахите чрез война, но внимавайте да не

въвлечете в нея мен и моите бели братя! Ти се отнесе с нас като с неприятели. Нека го забравим. Но сега си в ръцете ни, животът ти е в наша власт. Нима в шатрите на вашите врагове трябва да се разказва как Поразяващата ръка и Винету, само двамата, са пленили Мокаши, макар че той е бил с триста воители? Нима трябва край всички лагерни огньове ти и твоите воители да станете за смях и подигравка? Искаш ли хората да казват за теб, че си бил принуден да освободиш дори белите жени и деца, които са се намирали в твоя власт?

Винету имаше пълно основание да му зададе тези въпроси. Несъмнено за Мокаши беше голям позор, че е пленен при такива обстоятелства, въпреки многобройния си отряд. Щяха да му поставят условие да пусне пленниците, в замяна на което самият той да бъде освободен. Не се ли съгласеше, тогава обещанието пред никого да не споменават за позора му сигурно щеше да го направи по-сговорчив. Мокаши гледаше мрачно и мълчеше. Винету продължи:

– Воините ти и ти вече знаете, че ако ни нападнат, ще бъдеш убит незабавно.

Мокаши кимна.

– Значи си наясно. Но няма да загубиш живота си и свободата ще ти бъде върната. В замяна искам да ни оставите безпрепятствено да се оттеглим, както и да получим обратно всичко, което ни взехте.

– Но те са вече наша собственост!

– Не са. Няма да оставим във ваши ръце дори игла.

– Тогава нека се бием!

– В такъв случай ти пръв ще умреш!

– Аз съм воин и не се боя от смъртта. Моите хора ще отмъстят за мен.

– Лъжеш се. Никога няма да ни победите.

– Тогава нека воините ми умрат заедно с мен. Те също се покриха с позор.

– Ако си умен и те ти се подчинят, петното на този позор няма да остане върху вас. Обещаваме ти никъде да не говорим за него.

При тези думи очите на Мокаши радостно просветнаха и той извика:

– Обещаваш ли ми?
– Да.
– И ще удържиш на думата си, нали?
– Нарушил ли е някога Винету дадената дума?
– Не е. Но как ще се отнасяте с нас, след като ви пуснем да си отидете?

– Зависи от вас. Тръгнете ли отново по петите ни, ще се отбраняваме.

– Накъде ще се отправите?

– Все още и ние не знаем.

– Може би към навахите?

– Налага се да преследваме тримата избягали пленници. Ако са отишли при навахите, и ние ще отидем при тях.

– И ще им помагате ли срещу нас?

– Ще ги приканим да сключат мир, също както и теб. Нали вече ти казах, че не сме ваши врагове, но не сме и техни. Бързо решавай! След малко трябва да тръгнем, защото бледоликите ще спечелят твърде голяма преднина.

Мокаши притвори очи, за да премисли всички „за“ и „против“. После отново ги отвори и заяви:

– Ще ви върнем всичко и след това можете да си вървите.

– И няма да ни преследвате?

– Няма да мислим повече за вас, но вие не бива никъде да споменавате как попаднах в ръцете ви!

– Съгласен съм! Готов ли е моят брат Мокаши да изпуши с нас лулата на мира, за да скрепим това споразумение?

– Да.

– Чакай! – намеси се Олд Шетърхенд. – Моят брат Винету забрави нещо важно. Той не помисли за осемте навахи, които са в ръцете на нихорасите.

– Помислих – отговори апахът.

– Трябва да искаме и тяхното освобождаване.

Но при тези думи Мокаши гневно избухна:

– Какво ви засягат те? Да не са ваши пленници? Казахте, че не сте нито техни, нито наши врагове, и аз ви повярвах. Нима съм се излъгал? Проявих добра

воля. Тези навахи, които са наши врагове, са ви съвсем чужди, изобщо не ви засягат и нямате никакво право да ги искате от нас. Ако продължите да настоявате, ще оттегля обещанието си и нека борбата между вас и нас започне, дори да съм първият, който ще умре.

Все пак човечността подтикна Олд Шетърхенд да не отстъпва от своето искане. Винету обаче мислеше че могат да постигнат целта си и по друг начин. Затова тайно даде знак на белия ловец и се обърна към вожда на нихорасите:

– Моят брат Мокаши е прав. Ние нямаме право да искаме от него и тези навахи, защото те не са наши спътници, но ти добре знаеш, че както на вас, тъй и на тях гледам като на мои братя и затова ще изкажа една молба в тяхна полза.

– Нека Винету говори, ще го изслушам.

– Какво възнамерявате да правите с тези пленници?

– Ще умрат на кола на мъченията също както и всички други навахи, които ни паднат в ръцете.

– Тогава те моля да не допускаш да умрат още сега.

– Ами кога?

– След като приключи битката и бойната секира отново бъде заровена.

– И без да ме молиш ще стане така. Ти си най-прочутият вожд на апаките и следователно трябва да познаваш обичаите на всички племена. Пленниците не се измъчват по време на бойния поход, а едва след като победителите се завърнат в своите села. Тъй ще постъпим и ние.

– Знаех го. Вече се споразумяхме и по този случай ще изпушим лулата на мира.

– Тогава ме развържете и нека заедно излезем на открито пред дърветата, за да видят и воините ми, че пушим калюмета. Така ще разберат, че няма защо да се тревожат за мен и че между нас и вас е сключен мир.

Желанието му бе изпълнено незабавно. Развързаха ремъците му и после всички насядаха на открито. Винету натъпка с тютюн своята лула на мира, запали я и я подаде на Мокаши пръв да дръпне от нея. След това

тя тръгна от ръка на ръка. Дори жените и децата трябваше поне да я сложат в уста, иначе според индианските схващания споразумението нямаше да се отнася и за тях, тъй че можеха да бъдат нападнати и дори убити, без това да даде право на когото и да било да обвини червенокожите във вероломство.

След като церемонията приключи, Мокаши подаде ръка на всички, дори и на децата, а после отиде при хората си да ги уведоми за сключената спогодба.

– Много ми се искаше да освободим и осемте навахи – каза Олд Шетърхенд.

– Нека моят брат не се безпокои за тях. Нищо лошо няма да им се случи – увери го Винету. – Нихорасите ще бъдат принудени да ги освободят.

– Кой ще ги принуди? Навахи ли?

– Да.

– Откъде ще разберат за пленниците?

– Ние ще им кажем.

– Значи смяташ отгук да тръгнем право към навахите?

– Да, защото Краля на петрола е при тях.

– Хмм! Тримата негодници нямат оръжия. Липсва им и огниво. Гладуват и ще са принудени да отидат при хора, а натам, накъдето са тръгнали, други хора освен навахите няма. Разбира се, никой не знае как ще ги посрещнат.

– Сигурно добре.

– Съмнително е, макар и твърде възможно. Ако кажат, че са врагове на нихорасите и са били техни пленници, но са им избягали, тогава ще ги приемат горе-долу приятелски.

– Нека моят брат не забравя, че могат да кажат и други неща. Ще споменат за съгледвачите на навахите и може би ще разкажат, че предводителят им Каститине е убит от нихорасите. Могат да хвърлят вината върху теб или мен и да съчинят какво ли не, само и само да спечелят благоразположението на навахите.

– И да поискат от тях помощ – оръжия и всичко каквото им е необходимо. Мислиш ли, че навахите ще изпълнят желанията им?

– Зависи какво ще им разкажат. Нитзас-ини, великият вожд на навахите, е много умен човек. Преди да им повярва, той ще провери всяка дума, която чуе от устата им. Но я погледни нихорасите! Те възсядат конете си.

Мокаши беше съобщил на хората си, че е сключил мир. Те не бяха кой знае колко съгласни, но трябваше да се подчинят, защото споразумението бе подпечатано с изпушването на калюмета. Ядосани от този съвсем не бляскав край на това приключение, те нямаха никакво желание да останат повече тук и да гледат белите. Затова се метнаха на конете си и препуснаха. Неколцина от тях останаха, за да донесат вещите на преселниците. Вярно, че някои дребни предмети липсваха, но стойността им бе толкова незначителна, че не си заслужаваше да отварят дума за тях. Защо да споменават такива дреболии, когато само преди малко ставаше въпрос за живот и смърт!

10.

Чекът сменя собственика си

Междувременно изминаха два дни. Там, където река Чели се влива в Рио Сан Хуан, наричана също и Рио дел Навахос, върху тесния нос от сушата, намиращ се между двете реки, имаше доста голям индиански лагер. В него навярно се бяха събрали около шестстотин навахи. Бяха тръгнали на военен поход и лицата им бяха покрити с бойни цветове.

Мястото беше изключително подходящо за бивак. Имаше формата на триъгълник, чиито две страни бяха обградени и защитени от реките, така че можеше да бъде нападнат само откъм третата страна. Трева имаше повече от достатъчно, както и храсти, и дървета, а пък за липса на вода изобщо не можеше да става дума.

На ремъци, опънати между дърветата, бяха окачени за сушене тънки парчета месо – провизии за планирания боен поход. Едни от индианците се излежават в тревата, други се къпеха в реките, трети дресираща конете си или се упражняваха с оръжия.

В средата на лагера бе издигната колиба от клони. В земята до вратата ѝ бе забито копие, украсено с три орлови пера. Това бе колибата на Нитзас-ини, върховният вожд на навахите. Той седеше пред входа ѝ. Навярно все още не бе навършил петдесет години, имаше яка, съразмерно развита фигура. Правеше впечатление, че лицето му не беше изрисувано с бои. Ясно открояващите му се черти излъчваха благородство. В погледа му се четеше необикновена интелигентност и такова спокойствие и ведрина, които обикновено не

се наблюдават у индианците. Той в никакъв случай не правеше впечатление на див или полуцивилизован човек. Ако някой потърсеше причината за това, бе достатъчно само да хвърли поглед на съществото, което седеше от едната му страна и разговаряше с него. Това беше... една скуоу.

Нечувано! Жена във военен лагер, и то седнала до вожда! Известно е, че дори най-любимата индианска жена не бива да рискува така открито да сяда до своя мъж, в случай че той заема някакво що-годе по-изтъкнато обществено положение! А тук ставаше въпрос за върховния вожд на племе, което бе в състояние да събере над пет хиляди воини. Но тази жена не бе индианска скуоу, а бяла. Накратко, тя беше майката на Ши Со, която се бе омъжила за вожда на навахите и му беше оказала благотворно, превъзпитаващо и облагородяващо влияние.

Облегнат на седлото на коня си, пред двамата се беше изправил висок сух мъж, чието телосложение издаваше много голяма сила. Дългата му брада бе сребристорбяла. Още от пръв поглед личеше, че не е свикнал да бездейства нито минута и че е виждал и преживял повече, отколкото хиляди други. Тези трима души водеха разговор, и то на немски език. Вождът също си служеше с него, което се обясняваше, разбира се, с това, че жена му беше немкиня.

– И аз започвам да се безпокоя – каза в този момент белобрадият. – Разузнавачите ни се забавиха толкова дълго, че вече е крайно време да получим известие от тях.

– Сигурно им се е случило нещастие – обади се жената.

– Нямам такива опасения – намеси се вождът. – Касти-тине е най-способният съгледвач на племето и взе със себе си девет опитни разузнавачи, така че не ме е страх за тях. Вероятно не са могли тъй бързо да се натъкнат на нихорасите и са били принудени дълго да търсят следите им. Наложило се е да се разпръснат в различни посоки и да обходят по-големи участъци. Това им е струвало твърде много време.

– Да се надяваме, че е така! Аз тръгвам и ще избира няколко воители да ме придружат.

– Вземай колкото искаш. Който отива на лов за антилопи, трябва да има достатъчно хора, за да изтощи дивеча.

– Тогава сбогом, Нитзас-ини!

– Сбогом, Маитсо!

Белобрадият се метна на коня и обикаляйки бавно из лагера, подкани няколко воители да го придружат. Те се съгласиха с радост, защото за индианците в онези райони ловът на антилопи е развлечение, което страстно обичат. Белобрадият бе наречен от вождя Маитсо, а на езика на навахите тази дума означава вълк. От това можеше да се заключи, че немското име на мъжа е било някога Волф. Ако читателят си спомни, че младият другар и приятел на Ши Со се казваше Адолф Волф, няма да е трудно да се досети, че Маитсо бе чичото, когото Адолф искаше да посети.

Белобрадият и придружаващите го индианци навлязоха дълбоко в равнината и успяха да убият няколко антилопи. На връщане, когато все още имаха доста път до лагера, те забелязаха трима конници, които бавно се приближаваха от изток. Несъмнено бяха имали дълго и тежко пътуване, защото отдалеч личеше, че конете им са страшно изморени.

Щом видяха индианския отряд, тримата ездачи спряха конете си, за да се посъветват как да постъпят. После се приближиха. Тези хора бяха Полър, Бътлър и Краля на петрола.

– Добър вечер, сър! – поздрави Гринли. – Виждам, че си бял, и затова предполагам, че няма да ни излъжеш. От кое племе са индианците с теб?

– Навахи са – отговори Волф, като огледа непознатите не особено благосклонно.

– Кой ги предвожда?

– Нитзас-ини, върховният им вожд.

– А ти? Кой си ти? Невъзможно е да си навах!

– Защо не?

– Защото си бял.

– Пфу! Може да има и бели навахи. От дълги годи-

ни живея близо до племето им и се причислявам към тях.

– Къде се намират в момента?

– Хмм, защо ми задаваш този въпрос?

– Защото непременно трябва да разберем къде са.

– Непременно ли? Никой не е длъжен да ти каже, а още по-малко пък аз.

– Искаме да посетим Нитзас-ини, за да му предадем много важно известие.

– От кого?

– От неговите съгледвачи.

Ако Краля на петрола мислеше, че така веднага ще хване белобрадия на въдицата си, се лъжеше. Напротив, белият ловец го изгледа с още по-голямо подозрение и каза:

– Съгледвачи ли? Не ми е известно да сме изпращали такива!

– Не се преструвай! Можеш да ни имаш доверие. Действително ви носим много важно известие от тях.

– Е, да предположим, че наистина няколко наши разузнавачи са се отправили нанякъде и че имат да ни съобщават нещо. Ти вярваш ли, че ще ни изпратят вестта си по трима бледолики? Сигурно ще дойде някой от самите тях.

– Да, стига да можеха! Но са пленени.

– Пленени? По дяволите! От кого?

– От нихорасите.

– Мътните те взели! Хора като нашите съгледвачи не попадат тъй лесно в плен.

– И въпреки това ги плениха!

– Къде?

– На два дни езда оттук, нагоре по долината на Чели.

– Колко са?

– Осем души.

– За съжаление броят им не съвпада, наистина не съвпада!

– По дяволите, ама че си недоверчив! Много добре знам, че са били десет. Двама са убити от нихорасите.

– Убити ли? Слушай, мастър, внимавай! Никой от

вас не ми харесва. Имай грижата всичко, казано от вас, да е истина, иначе ще ви се случи нещо лошо!

– Както искаш! Не сме чак толкова умрели да ти правим услуга, а в замяна да получаваме само обиди и грубости!

– Не се ежи много-много! Виждам, че нямате оръжия и сте безпомощни. Не е необходимо кой знае какво въображение, за да ви помисли човек за скитници.

– Само защото сме бегълци ли?

– Ах, тъй ли? И откъде идвате?

– От нихорасите, където бяхме в плен.

– Хмм! Значи сте били техни пленници заедно с нашите съгледвачи?

– Да. Вдигай колкото щеш рамене! Ще дойде време да ни благодариш, че се изпречихме на пътя ти. Знаеш ли езерото Глуми Уотър, дето е от другата страна на Чели?

– Да.

– Е, недалеч от него Мокаши застреля вашия Касти-тине заедно с още един разузнавач, а останалите осем бяха пленени край Глуми Уотър и после отвлечени към Чели. Ние също бяхме в ръцете на нихорасите, но успяхме да избягаме. Ако щеш вярвай, ако щеш недей – все ми е едно!

След като Волф чу името на Касти-тине, не можеше повече да се съмнява. Той изплашено възкликна:

– Касти-тине застрелян? Истина ли е? Ами останалите пленници? Мътните го взели, значи лошо ги чака!

– О, там има и други хора, чието положение не е по-розово!

– И други ли? Кои са те?

– Винету, Олд Шетърхенд, Сам Хокинс и още няколко уестмани, а заедно с тях и цял керван немски преселници.

– Ти луд ли си? – процеди Волф. – Олд Шетърхенд и Винету пленени?

Тогава се намеси Полър:

– Това съвсем не е всичко. Сред тях е и Ши Со, който идва от Германия заедно с един друг младеж на име Адолф Волф.

При тези думи белобрадият буквално изкрещя:

– Адолф Волф? Немец? Сигурен ли си?

– Разбира се. Бях водач на кервана. Говоря немски и спечелих доверието им.

– Небеса! Аз съм чичо на Адолф Волф. Той идва при мен. Значи и той, и Ши Со са пленени? Бързо, бързо да отидем при вожда! Трябва всичко да ни разкажете, а после незабавно тръгваме да им се притечем на помощ.

Той пришпори коня си и препусна към лагера в галоп. Тримата бели го последваха, като скришом си размениха погледи, изпълнени със задоволство. Зад гърба им язدهа индианците. Единствената цел на Полър, Бътлър и Краля на петрола беше да се снабдят от навахите с оръжия и муниции, а после по най-бързия възможен начин да продължат пътя си. Знаеха, че ще бъдат преследвани, и нямаха намерение да се оставят да ги заловят. Или щяха да успеят да се измъкнат от навахите веднага след като се въоръжат с тяхна помощ, или щяха да ги принудят заедно с тях да тръгнат на поход срещу нихорасите. Най-важното беше да спечелят време и да изчакат удобна възможност за бягство, а това можеше да стане само ако се предотвратеше срещата на навахите с Олд Шетърхенд и неговите хора. Докато язدهа към лагера, Краля на петрола размисляше как да стане това. Най-сетне му дойде на ум една подходяща мисъл. Олд Шетърхенд, Винету и спътниците им се намираха на левия бряг на река Чели. Успеяха ли да накарат навахите да останат на десния ѝ бряг, срещата им сигурно щеше да се забави поне с няколко дни, а междуременно все щеше да им се предложи удобен случай за бягство. Ето защо, за да не го чуе Волф, с приглушен глас Краля на петрола даде на двамата си другари следните указания:

– Попитат ли ни нещо, оставете ме аз да отговарям и преди всичко запомнете най-важното: не сме били на левия бряг на реката, а на десния, и Олд Шетърхенд с хората си се намира откъм същата страна на Чели.

– Защо е необходимо всичко това? – осведоми се Бътлър.

– Ще ти обясня по-късно, сега няма време.

Ездачите влязоха в лагера. Намиращите се в него индианци отпразвиха учудени погледи към тримата непознати бели. Волф продължи да язди с тях до шатратата на вожда, който все още седеше пред входа ѝ, там скочи от коня си и каза:

– Срегнах тези бели мъже и ги доведох при теб, защото ти носят много важно известие.

Нитзас-ини – Големия гръм, огледа тримата новодошли, които също скочиха от седлата, и после попита Волф:

– Поздрави ли ги като приятели?

– Да.

Челото на вожда се покри с бръчки и той каза:

– Опитното око разбира още по кората на дървото, когато то е загнило отвътре. Ти не си държал очите си отворени.

Тримата бели не му бяха направили добро впечатление. Трябваше да са глухи, за да не го разберат от думите му. Затова Краля на петрола направи две-три крачки към него и полуучтиво полуукорително му каза:

– Има дървета, които вътрешно са здрави, макар кората им да изглежда болна. Нека Големия гръм съди за нас, след като ни опознае!

Бръчките по челото на вожда станаха още по-дълбоки и гласът му прозвуча строго и недружелюбно:

– Изминали са неколкостотин лета, откакто бледоликите са дошли в нашите земи, тъй че сме имали достатъчно време да ги опознаем. Сред тях се броят на пръсти онези, които могат да бъдат наречени приятели на червенокожите мъже.

– Ние сме тъкмо от тях и ще ви го докажем.

– Ще имате късмет, ако можете!

– Късмет ли? Струва ми се, че няма от какво да се боим при вас, тъй като мистър Волф ни посрещна приятелски.

– Каквото той е направил и казал, не е обвързващо за червенокожите мъже. Аз съм върховният вожд на навахите и съдбата ви зависи не от неговата воля, а от моето решение.

При тези думи тримата мъже усетиха как страх свива сърцата им. Краля на петрола обаче не се издаде, а уверено продължи:

– Чувал съм, че Големия гръм е справедлив и мъдър предводител. Той сигурно няма да се отнесе враждебно към воини, дошли, за да спасят и него, и хората му.

– Вие ли ще ни спасявате? – попита вождът и погледът му отново се плъзна презрително по фигурите на тримата. – Този, когото ще спасявате, трябва преди всичко да е в опасност.

– Точно такъв е случаят.

– Тогава ми кажи от каква опасност се каните да ни избавите!

– Опасността идва от нихорасите.

– Пфу! – възкликна вождът и направи пренебрежително движение с ръка. – Нихорасите са мъже, които ще смажем!

– Ти си мислиш така, но те далеч ви превъзхождат по численост.

– Дори да са десет пъти по сто пак ще ги унищожим, защото един навах струва колкото десет нихораси взети заедно. И вие искате да ни помогнете, вие, дето нямате никакви оръжия? Само страхливец може да позволи да му вземат пушката.

Тези думи бяха обида. Ако Краля на петрола я преглътнеше, наистина щеше да мине за страхливец и понеже това му беше съвсем ясно, той разгневно отговори:

– Дойдохме, за да ви направим добро, а ти ни отвърщаш с обидни думи, така ли? Незабавно си тръгваме.

Той се приближи до коня и си даде вид, че иска отново да се метне на седлото. Но вождът скочи на крака, повелително протегна ръка и извика:

– Насам, воини на навахите! Не позволявайте на тези бледолики да направят и крачка оттук!

На вика му незабавно се притекоха индианците и след като заобиколиха белите, той продължи:

– Да не мислите, че при нас всеки може да идва и да си отива когато си поиска, също както прерийният заек

влиза в дупката си и излиза от нея? Намирате се в ръцете ни и няма да напуснете това място, преди да съм ви разрешил. При първата крачка, която направите без съгласието ми, куршумите на моите хора ще ви повалят!

Думите на вожда прозвучаха заплашително, а и положението изглеждаше не по-малко заплашително, тъй като не една и две пушки се насочиха към тримата. Но и този път Краля на петрола успя да прикрие тревогата си. Той свали крака си от стремето и ръката от седлото, а после с възможно най-спокойния глас каза:

– Разбирам, че сме във ваша власт и трябва да се подчиним, но и с всичките си пушки няма да ни принудите да ви съобщим вестта, която искахме да ви донесем.

– Вестта ли? Знаем я. Онези песове нихорасите са изровили бойната секира срещу нас.

– Не. Но не е необходимо да ти го казваме, понеже ти вече го знаеш.

– Тогава сте искали да ми съобщите, че са тръгнали от вигвамите си. Но и за това нямам нужда от вас, защото съм изпратил съгледвачи, а те ще ме уведомят навреме.

– Ето тук се лъжеш. От твоите съгледвачи не можеш да получиш никаква вест.

– Защо?

– Защото са пленени.

– Пленени? От кого?

– От нихорасите.

– Това е лъжа! Избрах най-опитните и най-умните мъже, на които и през ум няма да мине да се оставят да ги заловят. Прозрачен си ми. Отгатнах всичките ти мисли!

– Тъй ли? Нима си толкова умен, че да можеш да надникнеш там, където се таят мислите ми?

– Да. Известно ти е, че винаги се изпращат разузнавачи, и се досещаш, че и ние сме постъпили така. Говориш за нашите съгледвачи, без да знаеш каквото и да било за тях.

– Тъй ли мислиш? За вас наистина щеше да е по-

добре, ако не се беше случило онова, което знам. Ще ти покажа в какво голямо заблуждение си изпаднал. Ти си изпратил десет съгледвачи, предвождани от Касти-тине. Така ли е, или не е?

– Уф! Така е – учудено призна вождът.

– Тогава слушай по-нататък! Касти-тине беше застрелян заедно с още един воин...

– Уф, уф! Кой го застреля?

– Мокаши, вождът на нихорасите. Другите осмина бяха пленени също като нас.

– Също като вас ли? И вие ли бяхте в ръцете на нихорасите?

– Да. Успяхме да избягаме, но без оръжията си. Затова пристигнахме тук с голи ръце. Заради това ти ни взе за страхливци. Как ще наречеш тогава собствените си разузнавачи, които също бяха принудени да предадат оръжията си, но нямаха необходимата съобразителност и енергия, за да избягат?

– Уф, уф, уф! – възкликна вождът. – Съгледвачите ми пленени, а Касти-тине застрелян! За това трябва да бъде отмъстено! Трябва незабавно да тръгнем и да нападнем тези песове нихорасите. Ние...

Той беше извънредно възбуден, което съвсем противоречеше на обичайното индианско спокойствие, и понечи да влезе в шатрата, за да вземе оръжията си. Но Волф, който до този момент беше мълчал, го хвана за ръката и каза:

– Стой, почакай! Трябва да разбереш къде се намират нихорасите, щом искаш да ги нападнеш. Тези мъже ще ти обяснят. Те знаят и други, далеч по-важни неща.

– По-важни ли? – попита вождът и се обърна. – Какво ли може да е по-важно от това, че Касти-тине е мъртъв и нашите съгледвачи са пленени!

– Ши Со също е в плен!

– Ши...

Вождът се опита да изрече цялото име на сина си, обаче устните му промълвиха само първата сричка. После замръзна на мястото си, сякаш се вкамени, и само неспокойните му очи показваха, че все още е жив. Воините му се забутаха един друг, пристъпвайки все

по-напред, но никой от тях не издаде нито звук. Краля на петрола разбра, че трябва да използва този миг, и с ясен и силен глас каза:

– Да, така е. И Ши Со е пленен. Той ще умре на кола на мъченията.

– А също и моят племенник Адолф, пристигнал заедно с него от Германия, е в ръцете на нихорасите – добави Волф.

При тези думи самообладанието на вожда се възвърна. След като се опомни, той си каза, че е под достойнството му да позволи на околните да разберат колко дълбоко го е засегнала тази вест. Затова си наложи външно да изглежда спокоен и попита:

– Ши Со е пленен? Сигурен ли си?

– Напълно – отговори Краля на петрола. – Не само че лежахме вързани наблизко, но дори разговаряхме с него и с всичките му придружители.

– Какви хора има заедно с него?

– Един негов млад приятел на име Волф, няколко немски семейства, изселили се от Германия, както и цяла група от прочути уестмани, за които сигурно няма да повярвате, че са се оставили тъй лесно да ги пленят.

– Кой са тези мъже?

– Олд Шетърхенд...

– Олд Шетър... Уф, уф!

– Освен това Винету.

– Най-великият вожд на апахите! Уф, уф, уф!

– Сам Хокинс, Дик Стоун, Уил Паркър, Дрол, Хобъл Франк, а това са несъмнено все хора, които ти едва ли ще причислиш към страхливците.

Наоколо се разнесоха силни викове на удивление, та дори и на уплаха, а това даде на вожда време да се овладее, тъй като самообладанието му отново се канеше да го напусне. Той разблъска хората, изпречили се на пътя му, и се втурна в шатрата си. Отвътре се чу гласът му, както и гласът на жена му, после двамата излязоха навън и жената извика:

– Нима е възможно? Истина ли е? Синът ми е паднал в ръцете на нашите врагове нихорасите?

– Да – отговори Краля на петрола.

– Тогава трябва бързо да го спасим! Разправи ми всичко което знаеш, и ми кажи къде са враговете ни! Не бива да се бавим. Хайде, започвай, говори!

Естествено като жена тя съумяваше далеч по-малко да овладее вълнението си, отколкото вожда. Тя хвана Гринли за ръката и го разтърси, сякаш по този начин можеше да ускори получаването на тъй желаните сведения. А Краля на петрола ѝ отговори спокойно:

– Да, наистина дойдохме да ви уведомим за всичко станало, обаче вождът ни посрещна като врагове, тъй че сега предпочитаме да запазим за нас каквото знаем.

– Куче! – грубо се обърна към него Големия гръм. – Не искаш да говориш ли? Има средства да ти отворим устата!

– Едва ли ще помогнат – отвърна Краля на петрола със самоуверена усмивка.

– Ще ви печем на бавен огън!

– Пфу!

– Ще ви вържем на кола на мъченията!

– Пфу! Ние сме храбри мъже и знаем да мрем.

В този момент жената сложи ръце върху рамото и ръката на своя съпруг и настоятелно го помоли:

– Бъди дружелюбен с тях! Искали са да ни донесат това известие и не заслужават да се отнасяш враждебно към тях.

– Нямам им доверие – отговори ѝ мрачно той.

Жената на вожда продължи да го моли, а и Волф се присъедини към нея със своите упреци и възражения, защото се тревожеше за племенника си. С всеки нов поглед и на него тримата бели все по-малко му харесваха, но те не му бяха причинили никаква злина, а благодарение на техните сведения той можеше да спаси своя племенник. Това му даваше достатъчно основание също да се застъпи за тях. Вождът, който предпочиташе да се отнесе към бледоликите сурово, не успя да устои на настояването на двамата и най-сетне заяви:

– Да бъде както искате. Нека бледоликите ни кажат в мир каквото имат да ни съобщават. Говорете!

Тази подкана бе отправена към Краля на петрола. Ако вождът мислеше, че Гринли незабавно ще я последва, то той се лъжеше, защото негодникът му отговори:

– Преди аз да изпълня желанието ти, трябва да знам дали вие ще изпълните нашите желания.

– Какви желания имате?

– Нуждаем се от оръжия. Ще ни дадете ли оръжия, ако ви направим услугата, която искате от нас?

– Да.

– Всеки ли ще получи по една пушка и нож?

– Да.

– А муниции?

– Също.

– Ами запаси от месо, тъй като не знаем дали скоро ще се натъкнем на дивеч?

– И месо ще получите, макар че докато сте при нас, няма да гладувате.

– За съжаление не можем дълго да останем тук.

– Кога искате да си тръгнете?

– Веднага след като ви разкажем случилото се.

– Невъзможно е. Ще трябва да останете при нас, докато се убедим, че всичко, което ни казахте, е истина. Думите ти звучат така, сякаш човек спокойно може да ти се довери, обаче бледоликите имат двоен език. С единия говорят едно, а с другия друго.

– Ние не сме такива. Бяхме пленници на нихорасите и искаме да им отмъстим, трябва да ни повярваш. Но сме твърде слаби. Затова дойдохме при вас.

Вождът се канеше да продължи с възраженията си, но неговата бяла скуоу настоятелно го замоли:

– Повярвай им, иначе ще изгубим скъпоценно време и ще пристигнем твърде късно, за да спасим нашия син.

Тъй като и Волф се присъедини към молбата ѝ, Големия гръм отговори:

– Вятърът поема в определена посока, но пресрещнат ли го високи планини, се вижда принуден да се обърне в друга. Вятърът е моята воля, а вие сте планините. Нека бъде както искате.

– Значи можем да си тръгнем когато пожелаем? – попита Краля на петрола.

– Да.

– И няма да ни създавате никакви пречки?

– Никакви.

– Нека подкрепим споразумението си, като изпусим лулата на мира.

При тези думи вождът веднага се навъси и викна:

– Не ми ли вярвате? Да не ме смятате за лъжец?

– Не, но по време на война никой не е задължен да спазва обещанието си, ако е дадено без дима на калюмета. Ние говорим истината и ако желаете, ще ви го докажем.

– Ще ни го докажете? С какво?

– Със самия разказ, който ще чуете от нас. А после мога да ви покажа дори и една хартия, чието съдържание ще потвърди всичко.

– Хартия ли? Пет пари не давам за нея, защото тя сигурно съдържа повече лъжи, отколкото устата е в състояние да изговори. А освен това не съм се учил да разбирам знаците, които се изписват по вашите хартии.

– Но мистър Волф несъмнено може да чете. Той ще ти каже, че сме почитени и откровени хора. Искаш ли сега да изпушиш с нас лулата на мира?

– Да – отговори вождът, щом забеляза умолителния поглед на жена си.

– И това ще важи за теб и всички твои хора?

– Да, за мен и за тях.

– Тогава вземи калюмета, нямаме време за губене.

Нитзас-ини носеше лулата на мира окачена на врата си. Той я отвърза, натъпка с тютюн красиво гравиранията ѝ глава и я запали. След като според обичая дръпна от нея шест пъти, той я подаде на Краля на петрола, а от него тя премина в Бътлър и после в ръцете на Полър. Краля на петрола не обърна внимание на това, че Волф не получи калюмета и следователно не се чувстваше обвързан от споразумението им.

Най-накрая всички насядаха на земята и Гринли започна разказа си. Той спомена за нефтеното находище, но без да назове мястото му, осведоми ги също

за продажбата му на банкера, както и за пътуването си в планините. Разбира се, че премълча истината. Каза, че още в Ранчото на Форнър се бил срещнал с Бътлър, Полър и преселниците, както и с Винету, Олд Шетърхенд и други ловци. После всички попаднали в ръцете на нихорасите, а там заварили вече пленените съгледвачи на навахите и от тях научили, че Касти- тине бил застрелян от Мокаши.

Навахите го слушаха мълчаливо, но човек лесно може да се досети, че както вождът, тъй и неговата скуоу вътрешно съвсем не бяха толкова спокойни, колкото изглеждаха. Волф също беше впил поглед в устните на разказвача и с напрегнато внимание очакваше всяка негова дума. Те не подозираха, че пленниците са вече на свобода. В този момент Гринли млъкна за малко и вождът го попита:

– А вие как успяхте да избягате?

– С помощта на малко джобно ножче, което нихорасите не бяха забелязали. Един от моите другари успя да бръкне в джоба ми, да извади ножчето, да го отвори и след като срязва моите ремъци, можах и аз да освободя ръцете му.

Минута-две Големия гръм гледа замислено пред себе си, после бързо вдигна глава и попита:

– И по-нататък?

– След това бързо скочихме на крака и се втурнахме към конете. Възседнахме първите три животни, които ни се изпречиха, и препуснахме.

– Преследваха ли ви?

– Да, но не ни догониха.

– Защо освободихте само себе си, а не помислихте и за другите?

Това беше опасен въпрос, при който Нитзас-ини отправи пронизващ поглед към Краля на петрола. Гринли разбра, че в този момент трябва много да внимава, и отговори:

– Защото няхахме време. Един от пазачите забеляза, че се размърдахме. Приблужи се към нас. Не ни оставаше нищо друго, освен незабавно да си плюем на петите.

Той си помисли, че обясненията му са напълно достатъчни, и не успя да прозре коварството, скрито в следващия въпрос на вожда:

– Ножчето все още ли е у теб?

– Да.

– Лежахте ли близо до другите пленници?

– Да.

Далеч по-добре щеше да е, ако беше казал „не“, но вече нямаше как. Той започна да подозира каква цел преследваше Големия гръм и ето че в момента вождът с много суров глас каза:

– Ако не бяхме пушили с вас лулата на мира, щях да заповядам да ви вържат с ремъци!

– Защо? – изплашено попита Гринли.

– Защото сте или лъжци, или подли страхливци.

– Не сме нито едното, нито другото.

– Мълчи! Или сега ни лъжете, или сте се отнесли към другите пленници като истински мерзавци.

– Нямахме възможност да ги спасим!

– О, имали сте! Дори и друго да ви е било невъзможно, то си могъл поне да дадеш ножчето на човека, който е лежал най-близо до теб.

– Времето ни беше съвсем недостатъчно.

– Не лъжи! Дори и да си прав, тогава би трябвало да надхитрите нихорасите. Докато са ви преследвали, сте могли тайно да се върнете и да освободите пленниците.

– Беше невъзможно. Ако са ни преследвали двайсет или трийсет души, в лагера са останали другите двеста и седемдесет.

Едва бе изрекъл тези думи и вече съжаляваше. И наистина незабавно се разбра, че е направил голяма и непростима грешка, понеже вождът го попита:

– Значи нихорасите са триста, така ли?

– Да.

– Виждаш, че ние сме много повече от тях и въпреки това ни каза, че били далеч по-многобройни от нас. Внимавай, езикът ти е раздвоен!

– Не бях преброил точно воините ти – оправда се Гринли.

– Тогава по-добре си отваряй очите! Щом посред нощ си видял каква е числеността на нихорасите, би трябвало сега посред бял ден да знаеш по-точно колко воители са се събрали тук. На кой бряг на реката бивакуват нихорасите?

– На десния.

– Кога се канят да тръгнат?

– Едва след няколко дни – излъга Краля на петрола, – защото очакват и други воители.

– Опиши ми мястото по-подробно!

Гринли изпълни желанието му, доколкото бе възможно, а после добави:

– Вече ви казах всичко каквото знам и се надявам, че и ти ще удържиш на думата си. Дай ми оръжия и ни пусни да продължим пътуването си!

Големия гръм замислено поклати глава и след кратко мълчание отговори:

– Аз съм Нитзас-ини, върховният вожд на нихорасите, и никога не съм нарушавал думата си. А вие докажете ли, че сте ми казали истината?

– Ти трябва да признаеш, че всичко, което ти казах, е вярно!

– Вярно е, но въпреки това не е изключено да си негодник.

– Тогава ще ми представя едно необоримо доказателство – то изцяло ще разпръсне съмненията ми.

Той не забеляза или пък не обърна внимание на предупредителните погледи, хвърляни му от Бътлър и Полър. Бръкна в джоба си и извади чека, адресиран до банката в Сан Франсиско, който беше получил от банкера. Подавайки го на Волф, той каза:

– Ето, хвърли един поглед на този документ! Не смяташ ли, че чек за толкова много пари, и то като се имат предвид особените обстоятелства, може да бъде даден само на почтен човек?

Волф внимателно огледа чека, а после прочете съдържанието му на вожда. Както вече на няколко пъти досега, Нитзас-ини се загледа замислено в земята и след малко каза:

– Значи името ти е Гринли?

– Да.

– Как се казват двамата ти спътници?

– Ето този е Бътлър, а другият е Полър.

В този момент Волф понечи да върне чека на Краля на петрола, обаче вождът бързо го дръпна от ръката му, стъгна го, тъй както го носеше и Гринли, пъкна го под пояса си и продължи да говори, сякаш не бе направил нищо особено:

– Чувал съм за един бледолик на име Гринли, когото наричат Краля на петрола. Ти познаваш ли го?

– Аз съм – отвърна Гринли.

– Освен това съм чувал и за друг бледолик на име Бътлър, който бил предводител на търсачите. Познаваш ли този човек?

– Не.

– Да не е този тук!

– Не е.

– Къде се намира петролният извор, който си продал?

– Край Чели.

– Не е вярно, по бреговете на реката няма капка петрол.

– Прав си, исках да кажа недалеч от Чели.

– Къде?

– Край Глуми Уотър.

– И това не е вярно.

– О, вярно е!

– Не ми възразявай! Тук не е останала и педя земя, където да не е стъпвал кракът ми. По тези места няма никакъв петрол. Ти си мошеник!

– Гръм и мълния! – избухна Краля на петрола. – Нима трябва да...

– Мълчи! – прекъсна го вождът. – По лицата ви веднага разбрах, че не сте честни хора, и изпуших с вас калюмета само защото ме принудиха.

– Изглежда, търсиш повод, за да се отметнеш от думата си, а?

Големия гръм направи горд и пренебрежителен жест и след като по лицето му се плъзна неизказано презрителна усмивка, отговори:

– Заради хора като вас нито един истински мъж не би казал някога зад гърба ми, че не съм удържал на думата си.

– Тогава ни дай оръжия, муниции и месо и ни пусни да си вървим по пътя! И ми върни хартията! Защо я взе?

– Няма да я върна на теб, а на онзи, комуто принадлежи. Ти с измама си получил тези пари от бледоликлия, купил от теб петролен извор, където няма никакъв петрол. Вълка сигурно знае какво трябва да направи.

Той измъкна чека от пояса си и с многозначителен жест го върна на Волф. Белият бързо го пхна в джоба си.

– Чакай! – извика Гринли и очите му гневно заблестяха. – Този документ е мой!

– Добре – каза Волф и по лицето му се плъзна твърде доволна усмивка.

– Тогава ми го дай!

– Няма – отговори му Волф със същата доволна усмивка.

– Защо? Да не искаш да ме обереш?

– Не.

– Давай го тогава!

– Няма.

– В такъв случай си крадец и аз...

Но ето че Волф го прекъсна със съвсем друг тон:

– Мери си думите, мистър Гринли! Обидиш ли ме, с теб е свършено. Аз не съм крадец.

– Защо тогава задържаш чека, който е мой?

– Защото някои неща от разказа ти не са съвсем ясни и защото настояваш тъй бързо да си тръгнеш оттук. Хора, които с такава мъка едва са се отървали от пленничество и смърт, се нуждаят от почивка и грижи. И едното, и другото можете да получите тук, но вие искате да си вървите. Освен това всеки друг на ваше място би се присъединил към нас в похода ни срещу нихорасите, за да си отмъсти. А вие и туй не желаете. Гледате само да си тръгнете, и то колкото е възможно по-скоро. Такова поведение навежда на мисълта, че по петите ви идват хора, от които ужасно много се страхувате.

– Не е твоя работа какво мислим и какво искаме – надутото му отвърна Краля на петрола. – Аз пуших с вожда лулата на мира. Той е длъжен да изпълни обещанията си и няма право да ми взема каквото и да било.

– Съвсем правилно, сър! Големия гръм сигурно ще удържи на думата си.

– Тогава ми върни чека!

– Аз ли? Нямам такова намерение! Няма да го открадна, а само ще го запазя.

– Пъкъл и сатана! За кого ще го пазиш?

– За онези, които идват по следите ви – отговори му той, а щом видя, че Краля на петрола се кани гневно да избухне, Волф го срязва, като доста енергично му викна: – Затваряй си устата! Не си въобразявай, че ти си човекът, който ще ме сплаши! Ако сте честни хора, можете спокойно да останете при нас. Дали тези пари ще ти бъдат изплатени три-четири дни по-рано или по-късно, няма никакво значение, това няма да те докара до просешка тояга. Отначало ви сметнах за джентълмени, но след като изслушах твоя знаменит разказ, нещата се промениха.

– Но това е самата истина!

– Глупости! Нали каза, че заедно с вас са били пленени Олд Шетърхенд, Винету, Сам Хокинс, както и други ловци? А сте избягали само вие тримата! Това е извънредно странно. Такива мъже далеч по-лесно могат да избягат, отколкото хора като вас. А може би дори тъкмо вие сте ги предали в ръцете на нихорасите. Но както и да е. Винету и Олд Шетърхенд сами ще се погрижат за себе си. В момента за мен най-важното е този чек. Ние ще освободим пленниците или пък те сами ще се освободят и по следите ви ще дойдат до тук. Ще покажем чека на банкера Ролинс. Ако работата ти е чиста, спокойно можеш да останеш при нас, но ако си лъжец и измамник, целият ти труд е бил на вятъра.

При тези думи Краля на петрола скочи на крака и изкрещя:

– Тъй ли смяташ да постъпиш? Така ли ще се отнесеш с мен? Какво те засяга, че трябва бързо да

продължа? Нима е нужно да ти обяснявам съображенията си? Аз държа на своето: лулата на мира е изпущена и никой няма право да ме задържа тук!

– Нито един човек няма да се опита да те задържи – спокойно отговори Волф.

– И трябва да получа всичко, каквото ми бе обещано!

– Оръжия, барут, куршуми и месо ли? Да, ще ги получиш.

– Искам да ми върнете и чека! Той е мой!

– Едва след като го докажеш!

– Не, сега, веднага! Не бива нищо да ни вземате, защото вождът пуши с нас калюмета от свое име, както и от името на всички свои хора.

– Вярно е. Но да не би да смяташ и мен за индианец, за навах?

– Не ми задавай такива глупави въпроси!

– Аз не се числя към племето на Големия гръм и не пуших с теб калюмета.

Гринли втренчи поглед в лицето му и нищо не отговори.

– Може да си голяма лисица, но днес съвсем не се прояви като хитрец. Напротив. Тук в Дивия запад човек не се разхожда със стотици хиляди долари в джоба си, поне не ги показва никому. И така, разбрахме се – каза Волф с усмивка на превъзходство.

Той се изправи и се накани да се отдалечи. Тогава Краля на петрола го сграбчи за ръката и му кресна:

– Давай чека или ще те удуша!

С мощен замах Волф го отхвърли надалеч, измъкна револвера си, насочи го към него и заплашително отговори:

– Дръзнеш ли да направиш само една-единствена крачка към мен, куршумът ми ще пронизе черепа ти! Остани при нас или се махай, все ми е едно, но няма да видиш чека, преди да освободя племенника си и преди да разговарям с банкера! Стига толкова приказки!

Скърцайки със зъби, Краля на петрола беше принуден да гледа как Волф се отдалечава, без да може да

го задържи. Побеснял от ярост, той се обърна към вожда, но Нитзас-ини усмихнато го изслуша, а после с непоклатимо спокойствие му отвърна:

– Вълка е свободен човек и може да постъпва както си иска. Ако останеш при нас, ще си получиш хартията.

– Трябва да тръгна!

– Тогава нека банкерът ти я изпрати. Ти ни донесе известие и в замяна на това ти давам оръжия, мунициции и месо. Не искай нищо повече от мен.

Той отиде да даде необходимите заповеди, а другите навахи се отдръпнаха от тримата бели. Негодниците останаха сами и, без да се стесняват, свободно дадоха воля на чувствата си.

– Какъв проклет тип е този Волф! – започна да ругае Гринли.

– Ти излезе такъв глупак, какъвто и със свещ да търсиш, не можеш намери! – обади се Бътлър.

– Мълчи бе, тъпако! Нали някак си трябваше да се легитимирам.

– Да се легитимираш! С чек, придобит чрез измама! Къде се е чуло и видяло подобно нещо! Е, вече сам видя какъв успех пожъна с тази легитимация.

– Не можех да го предвидя.

– Но аз го предвиждах. Къде остана наградата ни за всички положени усилия, за всички опасности, които преодоляхме? Един-единствен миг ни отне всичко.

Префирнята им продължи доста време. Когато найсетне и Полър започна да му отправя упреци, Гринли го застави да млъкне с няколко груби ругатни и после продължи:

– Възможно е и да съм бил непредпазлив, но все още далеч не всичко е загубено.

– Да не би да искаш да останеш тук и да чакаш, докато дойдат нихорасите или Олд Шетърхенд и Винету?

– Не. Но преди това ще принудим Волф да ни го върне.

– И как ще го принудиш? Ще се бием с него, така ли?

– Да, ако не ни остава друг избор. Изпушихме с индианците лулата на мира и докато не напуснем лагера им, те нямат право да застават на негова страна. Та нали той заяви, че не се числи към тях. Ако напуснем лагера и после се върнем, калюметът ще е изгубил силата си. Вижте, носят ни месото! Скоро ще последват пушките и ножовете и тогава ще посетя Волф.

– Естествено! Там неколцина индианци възсядат конете си. Накъде ли тръгват?

– Едва ли ни засяга.

Бътлър много се лъжеше. Вождът се приближи до тях заедно с един воин, който носеше дълги тънки парчета сушено месо.

– Кога се канят да ни напуснат бледоликите? – попита той.

– Веднага щом получим каквото ни обеща.

– И накъде ще насочите вашите коне?

– Надолу към коритото на Рио дел Навамос. Искаме да се спуснем по течението на Колорадо.

– Тогава можете веднага да тръгнете. Ето ви месото. Виждате ли онези конници? Те взеха за вас три пушки, три ножа, барут и олово. Ще яздите заедно час, а после те ще се върнат.

Тримата се спогледаха разочаровано. Вождът забеляза изражението на лицата им, но се престори, че нищо не е видял.

– Защо не ни ги дадете още сега? – попита Бътлър.

По устните на Големия гръм заигра особена усмивка и той отговори:

– Чувал съм, че бледоликите имат обичая да изпращат скъпите си гости с почетна свита. Точно това ще направим и ние.

– Приемаме с благодарност, но и сами можем да носим оръжията си.

– Защо ще си правите този труд? Нали в момента не ви трябват. Хората тръгват! Те обичат да яздят бързо. Гледайте да не изостанете, защото, ако пристигнат на мястото, където им наредих, а вас ви няма там, нищо няма да получите.

Той направи с ръка движение за сбогом и със сияе-

що от злорадство лице им обърна гръб. Беше изпълнил обещанието си и същевременно бе осуетил плановете им.

– Каква хитра лисица е този червенокож! – процеди Гринли.

– Така е – съгласи се Бътлър. – Нали този червенокож негодник е приятел на Олд Шетърхенд и Винету! Когато човек си има работа с такъв тип, може със сигурност да се закълне, че ще бъде измамен. Сега няма на какво повече да се надяваме.

– Пфу! Ще изчакаме, докато шестимата подлещи поемат обратно, и ще се върнем.

– Би било нова глупост, защото всички червенокожи ще подкрепят Волф. Нали каза, че напуснем ли веднъж лагера им, калюметът губи силата си.

– Да, ако го нападнем открито, наистина ще е глупост. В най-скоро време навахите ще тръгнат да освобождават мнимите пленници. Ще яздим подир тях до мястото, където ще спрат да пренощуват. Там тайно ще ги наблюдаваме и все ще ни се удаде някой изгоден случай да се докопаем до Волф.

– Тази мисъл отново ми вдъхва надежда. Дано само онзи тип носи у себе си чека!

– Че къде ще го дение? Тук в Дивия запад няма огнеупорни каси, където човек да съхранява излишните си пари.

Те възседнаха конете си и потеглиха, без да се сбогуват. Изглежда, никой не им обръщаше внимание, но това бе само привидно, защото всъщност очите на всички тайно ги следяха.

Когато Краля на петрола и двамата му спътници започнаха да се спускат по стръмния склон към реката и изчезнаха от погледите на индианците, Волф се отправи към шатрата на вожда, пред която Големия гръм свика на съвещание най-изтъкнатите си воители. Бялата му жена много се тревожеше за сина им и подканяше мъжа си час по-скоро да тръгне, за да нападне нихорасите. Той я утеши с това, че Ши Со е в компанията на толкова прочути, храбри и опитни воители. А Волф добави:

– Освен това пленниците се убиват едва след като войната свърши и индианците се завърнат в селата си. Преди всичко не бива да забравяме да поставим съгледвач долу при реката. Ако не се лъжа, след като получат оръжията, тримата бели ще се върнат и ще тръгнат по петите ни. От такава огромна сума човек не се отказва току-така, без да е направил всичко възможно да си я върне.

– Нека дойдат! Те напуснаха лагера ни и димът на калюмета не може повече да ги закриля. Ще се запознаят с куршумите ни – каза вождът.

– Сигурно ще се промъкват тайно подир нас, за да издебнат подходящ случай да ме нападнат. Трябва да знам дали ще решат да се върнат. Моля те да изпратиш долу при реката един съгледвач на кон.

Вождът изпълни молбата му и после вече можеше да започне съвещанието за похода срещу нихорасите. Всъщност нямаше какво чак толкова да обсъждат. Можеше да се предположи, че Гринли, Бътлър и Полър не им казаха цялата истина, но беше очевидно, че са били пленени, защото бяха дошли без каквито и да било оръжия. Това, че съгледвачите на навахите, Олд Шетърхенд и Винету заедно със спътниците си са попаднали в ръцете на нихорасите, също можеше да се приеме за истина. И нихорасите бяха изпратили съгледвачи, които сигурно са открили вече лагера на навахите. Несъмнено нихорасите вече са решили да преминат към нападение и то се е затвърдило от бягството на тримата бледолики. Те са се досетили, че бегълците ще отидат при навахите, за да потърсят закрила и да ги известят за случилото се. Това предимство на врага можеше да се заличи само чрез бързо нападение, тъй че нихорасите сигурно незабавно са потеглили в поход срещу навахите. Навахите пък не биваше да изчакват това нападение, а да го изпреварят или поне да пресрещнат неприятеля. Започнаха да се стягат за път и бяха готови едновременно със завръщането на шестимата ездачи, придружавали Гринли, Бътлър и Полър. Когато ги попитаха как са се държали тримата, индианците заявиха, че след като получи-

ли оръжията и мунициите, белите спокойно продължили пътя си, без да издават с каквото и да било, че имат намерение отново да се върнат. Въпреки това съгледвачът остана долу при реката с нареждането да ги пропусне да минат покрай него, в случай че бледоликите се завърнеха, да ги наблюдава и после, описвайки широка дъга, да ги заобиколи и изпревари, за да догони и уведоми другарите си.

Естествено колоната тръгна по десния бряг срещу течението на реката, защото навахите повярваха в думите на Краля на петрола, че нихорасите трябва да се търсят именно там. Когато слънцето клонеше вече на заниз, се появи съгледвачът и съобщи, че тримата бели действително са се върнали и следвали навахите по петите. След като научиха намеренията на бледоликите, индианците нямаше защо да се страхуват от тях.

Спряха едва към полунощ, понеже очакваха всеки миг да се натъкнат на нихорасите. Разположиха се на лагер, но не запалиха огън.

Отначало възнамеряваха да поставят няколко стражи в посоката, откъдето бяха пристигнали, за да попречат на тримата бели да се приближат до бивака им, но Волф разубеди навахите, като им обясни, че това е излишно. Със сигурност Бътлър, Полър и Гринли нямаше да се появят, защото в тъмнината не биха могли да проследят дирите на индианците. Луната щеше да изгрее доста по-късно.

Изпратиха няколко поста напред. Издигнаха шатрата на вожда и бялата му жена легна върху одеялата, но от грижи и тревоги по сина си не можа да намери покой. Въздухът в шатрата бе толкова задушен, че след известно време тя стана и излезе навън.

Луната се беше издигнала над крайбрежните дървета и отразяваше лика си във водите на тясната, но доста дълбока река. Понякога кон изпръхтяваше или пък шибваше с опашка, за да прогони комарите, които гъмжаха край реката. Иначе не се долавяше никакъв друг шум. Наистина ли никакъв? Откъм другия бряг се разнесе нещо като тананикане в такт шест осми:

– Фитифитифити – фитити – фитити – фитити-фитифитифити – фитити – фитити – ти!

Индианците се стреснаха от сън и учудено наостриха слух. Човешки глас ли бе това, или някакъв инструмент? Вождът тихо се приближи до жена си и я попита:

– Чу ли тези звуци? Никога досега не съм слушал подобно нещо. Какво ли може да е?

– Някой имитираше цигулка и си тананикаше валс – отговори тя.

– Цигулка? Валс? Не знам какво означава това.

Тя понечи да му обясни, но не успя, защото в същия миг отсреща се разнесе:

– Клилилилилили – лилили – лилили – клилилилилили – лилили – лилили – лилили – ли!

– Сега пък нещо друго! – прошепна вождът.

– Това е имитиране на кларинет.

– Кларинет ли? За пръв път чувам такова нещо. Мисля, че отсреща...

– Трарара та – та – та – трарара та – та – та...! – прекъснаха го звуците отсреща.

– Това е тромпет – обясни жената, която също не знаеше какво да мисли. И преди вождът да успее да ѝ отговори, звуците продължиха:

– Чингчингчинг чингбумбум – чингбумбум – чингбумбум – чингчингчинг – чингбумбум – чингбумбум – бум!

– А това е големият барабан с чинелите – обади се жената, чието смайване нарастваше с всяка изминала минута.

– Тромпет, барабан, чинели? – попита Големия гръм. – Но това са все думи, които не разбирам. Да не би отсреща да има някакъв зъл дух?

– Не, не е дух, а човек.

– Сигурна ли си?

– Да. Той имитира с гласа си различни музикални инструменти.

– Но това не е музиката на червенокожите мъже, нали?

– Не, на бледоликите е.

– Дали този отсреща е бледолик?

– Възможно е.

– Но нали всичките са пленени! Ще изпратя няколко разузнавачи да се промъкнат тайно до това странно същество.

Няколко минути по-късно малко по-надолу, където необикновеният инструменталист не можеше да ги забележи, четирима навахи преплуваха реката, изкариха се по отсрещния бряг и запълзяха нагоре срещу течението. Не след дълго се разнесе сподавен вик, а после, държейки наполовина над водата някакво човешко тяло, четиримата отново прекосиха реката. Когато изправиха човешкото тяло на краката му, един от индианците докладва на вожда:

– Ето този бледолик беше. Стоеше облеган на едно дърво и с пръсти барабанеше по корема си.

Големия гръм се приближи до странната фигура, огледа я и попита:

– Какво правиш тук посред нощ? Кой си и кои са хората, с които си тръгнал на път?

Нитзас-ини си послужи със смесица от английски и индиански думи. Непознатият човек не го разбра, но тъй като се досети какво го питаха, отговори на немски:

– Добър вечер, господа! Аз съм господин кантор емеритусът Матеус Аурелиус Хампел от Клоче край Дрезден. Това градче е прочут летен курорт и се намира на железопътната линия от Дрезден за Цитау или от Дрезден за Кьонигсбрюке и има един ресторант, където по време на големия летен сезон всяка седмица се организира музикална вечер. Защо прекъснахте моите творчески занимания? Измокрех се до кости.

Индианците не разбраха нито дума. Но човек лесно може да си представи радостната изненада на бялата жена, щом чу тъй познатите звуци на родния си език. Тя бързо се завтече към емеритуса и възкликна:

– Вие говорите немски? И сте немец, кантор от околностите на Дрезден? Как, за Бога, се озовахте тук, на брега на Чели?

Сега вече беше ред на господин кантора да се сли-

са. Той отстъпи няколко крачки назад и като плесна с ръце, извика:

– Да чуя моя роден език от устата на индианка! Една истинска индианка, която говори немски!

– Заблуждавате се. Вярно, сега съм жена на индианец, на вожда на навахите, но по рождение съм немкия.

– И сте се омъжили за индианец? А как се казва вашият господин съпруг?

– Нитзас-ини, Големия гръм.

– Големия гръм ли? Та ние искаме да отидем тъкмо при него!

– Така ли? Значи не сте сам?

– Опазил Господ! Събрали сме се цял отряд славни уестмани и герои, Винету, Олд Шетърхенд, Сам...

– Мога ли да науча къде се намират в момента спътниците ви?

– По петите на нихорасите.

– Но те се канят да ни нападнат.

– Да, ако не се лъжа, чух нещо подобно.

– Това е изключително важна вест, защото сме тръгнали в поход срещу нихорасите. Искаме да ги изпреварим и първи да ги нападнем.

– Какво, тръгнали сте срещу тях ли? Струва ми се, че сте на погрешен път, уважаема госпожо вожд.

– Защо?

– Защо ли? Ами защото нихорасите се намират отсреща на левия бряг.

– Наистина ли? Сигурен ли сте? За нас е много важно да не би да се лъжете?

– Изобщо не е възможно да се заблуждавам. Щом ние, апостолите на изкуството, знаем нещо, то го знаем със сигурност и както трябва. Та нали бяхме нападнати тъкмо от нихорасите!

– Това ми е известно. И трима от вашите хора са се спасили.

– Вероятно имате предвид Бътлър, Полър и Краля на петрола. За съжаление те ни се изплъзнаха.

– Изплъзнаха ли се? Значи са избягали от вас? Но те ни увериха, че са ваши спътници. Как е възможно тогава да бягат от вас?

– Така е, повярвайте ми!

– Ще трябва да ми обясните всичко по-подробно. Тези трима мъже ни разказаха, че когато успели да се спасят, Олд Шетърхенд и хората му все още били в плен.

– Това или е лъжа, или е някаква грешка в летоброенето. Когато те офейкаха, ние отдавна вече бяхме свободни. Нима сте срещнали тези три лица?

– Дори разговаряхме с тях.

– Тогава се надявам, че сте били предпазливи?

– Защо?

– Защото те са, изглежда, хора, на които, след като ги види човек, не бива да им се има никакво доверие. Просто личи, че са големи мошеници. Успяха да измамят дори мен, мен, сина на музите. А това несъмнено означава много, страшно много! Ще ви разкажа всичко по-късно, госпожо вожд.

– Добре, по-късно. Засега преди всичко искам да разбера къде се намират Олд Шетърхенд и Винету.

– Не знам.

– Така ли? Но от предишните ви думи излезе, че знаете.

– От една страна, самият аз не се интересувам особено от такива неща, защото мислите ми изцяло са заети с моята героична опера, а от друга, спътниците ми не споделят с мен чак толкова много, колкото, изглежда, предполагате. Това е израз на извънредно нежното им внимание към мен, за което наистина трябва да съм им благодарен. Те не желаят да ми досаждат с подобни простосмъртни дела, тъй като съм зает с далеч по-възвишено творчество. Затова не знам къде са в този момент Олд Шетърхенд и Винету. Мога само да ви кажа, че преследват нихорасите.

– Кога се разделихте с тях?

– Още преди обяд. Взеха със себе си само Ши Со.

– Какво? Ши Со? Моя син?

– Знаех само, че е син на Нитзас-ини, но че е и ваш син, това не ми беше известно.

– Но нали ви казах, че съм жена на вожда!

– Вярно. Но знаете ли, за един апостол на изкуството хич не е толкова лесно да се оправи в семейни-

те отношения на една фамилия, в която майката е бяла, а бащата има меден цвят на кожата. Ще премисля нещата много щателно и после е доста вероятно да се намери за вас в операта ми, да речем, ролята на червенокожата героиня, защото за бялата вече имам прототип в лицето на госпожа Розали Еберсбах.

Канторът се стори на жената доста чудноват. Тя леко поклати глава и после попита:

– А всъщност какво правехте преди малко на мястото, където ви намериха?

– Композирах героичния триумфален марш.

– Толкова шумно?

– Така се налага, няма как иначе. Трябва добре да чуя как звучат отделните инструменти.

– Но това може да ви струва живота!

– Няма такава опасност!

– О, има! Ами ако наблизко имаше неприятели?

– Е, да, ама нямаше.

– Толкова ли бяхте сигурен?

– Да.

– Откъде знаехте?

– Сам Хокинс ми каза. Затова и не ме надзираваше толкова строго, тъй че успях да се измъкна, без да ме забележат. Но за съжаление внезапно бях прекъснат. Сграбчиха ме за гърба, стиснаха ме за гърлото така, че композирането ми направо стана невъзможно, и ме довлякоха дотук. Надявам се, че пак ще ме върнат на отсрещния бряг.

– И това ще стане. Има ли много път до лагера ви?

– Е, сигурно ще трябва да повървите не по-малко от четвърт час, тъй като бях принуден да се отдалеча на достатъчно голямо разстояние, за да не ме чуят.

– А кой ръководи хората?

– Сам Хокинс пое главното командване. Олд Шетърхенд даде указание да ги следваме по дирите им колкото е възможно по-бързо. След свечеряване спряхме да бивакуваме, защото в тъмнината следите не се виждаха.

– Добре, на първо време е достатъчно. А сега ще поговоря с мъжа си.

Тя се наклони да му обърне гръб, но той я задържа за ръката и я помоли:

– Не забравяйте да му кажете, че съм апостол на изкуството и син на музите! Не бива така да ме влечат през реката, както направиха преди!

Тогава към него се приближи Волф, който до този момент стоеше настрана и слушаше разговора им, и троснато му каза:

– В такъв случай по-добре да си бяхте останали у дома. Дивият запад не е място за синовете на музите!

– Защо? – попита канторът.

– Защото, ако поне донякъде ви приличат, всички те са съвсем смотани и откачени хора.

– Охо! Ще трябва да ви помоля да смените тона, с който ми говорите...

– Мълчете! Извършили сте непростима непредпазливост! Ако Сам Хокинс е повярвал, че наоколо няма неприятели, значи се е излъгал. А това, че сте се отдалечили от лагера, без да поискате разрешение, е могло да струва живота на всички. Ами ако вместо нас оттук бяха минали нихорасите?

– Но те са отсреща, на левия бряг!

– Не е изключено да са прехвърлили реката. Тогава с вас щеше да е свършено. Впрочем ще се наложи да изпратим няколко съгледвачи, за да разберем дали разказът ви отговаря на истината, или не.

– Всичко е чиста истина! Давам ви честната си дума.

– Пет пари не давам за думата ви. Изглеждате ми толкова сбъркан в главата, че никак не завиждам на онези, които са принудени да се разправят с вас. Кой знае колко пъти вече сте им донесли нещастие.

– Нито веднъж! От изкуството може да се очаква само щастие и благодат.

– Но от вашите апостоли едва ли, ако приличат на вас.

– Господине, това е обида! Вие говорите немски, кой сте всъщност? Да не сте мой съотечественик?

– Да.

– В такъв случай би трябвало да сте по-учтив. Когато се срещнат съотечественици толкова далеч от

родината, е редно да се радват, а не да се дразнят един друг!

– Прав сте, но онзи, който не се подразни при срещата си с такава „скица“ като вас, сигурно е ангел. Вие не само застрашавате безопасността на спътниците си, ами дори излагате живота им на опасност, а това донякъде засяга и мен, защото при вас е мой е много близък човек.

– Че кой ли може да е той? Да не е госпожа Розали Еберсбах?

– Глупости! При вас няма ли един млад немец на име Волф?

– Да, разбира се, Адолф Волф.

– Е, аз също се казвам Волф.

– Ами тогава вие сте може би дори самият чичо, а?

– Откъде ви хрумна това предположение?

– Знам, че той отива при чичо си. Вие също се казвате Волф и споменахте, че ви е близък. Естествено е да си помисля, че е ваш племенник.

– Така е. С това доказахте, че сте в състояние да мислите логично, и предлагам да се помирим. Седнете! Ще се наложи да почакаете тук, докато съгледвачите се върнат. Аз също ще тръгна с тях.

После Волф разказа на индианците, каквото беше научил от кантора, и решиха той, придружен от двама червенокожи, да преплува реката, за да потърси лагера на белите.

И тримата бяха добри плувци. Лесно и бързо се прехвърлиха на отсрещния бряг, а след това се насочиха наляво, за да се приближат до лагера покрай реката. Не бяха стигнали все още кой знае колко далеч, когато дочуха стъпки. Бързо се скриха зад няколко храста. Хората, които се задаваха, разговаряха, обаче тихо. Когато наближиха, Волф забеляза, че са двама. Те се спряха и внимателно се ослушаха.

– Ама наистина е ужасен човек – обади се единият от тях – и никога не може да остане седнал на задните си части. Щом се разположим на лагер, веднага се измъква и дим да го няма. Сега трябва да го търсим във всички посоки на света и при това не бива да го вика-

ме, защото нейде може да са се скрили хора, които да таят не особено приятни чувства към нас. Стари приятелю Дрол, не мислиш ли, че след като го открием, ще трябва да го вържем?

– Да – съгласи се другият. – Операта, която иска да създаде, е откачена работа, а самият той е още поткачен. Може да ни вкара в голяма беля. Наистина не ни остава друг изход, ще се наложи да го вържем!

Волф разбра, че си има работа с немци, и иззад храста ги поздрави:

– Добър вечер, господа, много се радвам да срещна тук съотечественици.

Но още в същия миг двамата изчезнаха от погледа му и той долови само как изчаткаха петлетата на пушките им. Още при първата му дума двамата сякаш потънаха в земята.

– Къде се изгубихте? – продължи Волф. – Явно сте добри уестмани, но в случая предпазливостта ви е излишна. Нали чувате, че и аз говоря немски.

– Тия номера не ни минават – дойде в отговор иззад един храст. – По света има негодници, дето също могат да си служат с немски.

– Но аз не съм негодник!

Когато с кратки думи той се представи като чичо на Адолф Волф и им разказа за срещата си с кантора, Хобъл Франк възкликна:

– По дяволите, добре че не се изпозастреляхме един друг! Значи вий сте чичото на Адолф Волф? Тогаз няма защо да пълзите повече из онези храсталаци, ами излезте да се видим, стара немска кримка такава!

– С удоволствие, но с мен са и двама воители на навахите. Как ще се отнесете към тях?

– Тъй дружелюбно, като че са ми единствените кръщелници. Навахите са наши приятели!

– Добре тогава, идваме!

Той излезе от скривалището си заедно с индианците. Двамата ловци също изникнаха като изпод земята. Единият от тях му подаде ръка и каза:

– Сега вече можем да отговорим на поздрава ви. И тъй, добър вечер и добре дошли сред приятели. Да се

представим, за да знаете кои сме: аз съм господин Хелиогабалус Морфеус Едевард Франке, известен като ловецът на мечки Хобъл Франк. А този е моят приятел и другар, тъй нареченият Леля Дрол, алиас господин Себастиан Мелхиор Пампел.

– Радвам се лично да се запозная с двама толкова славни уестмани. Ще ме заведете ли до вашия лагер?

– С голямо удоволствие. Позволете ми да бъда ваш цицерон²¹, но ми кажете преди това къде собствено се намира нашият кантор!

– Той е в бивака ни – отговори Волф. – Видяхме се принудени да го задържим, докато узнаем с какви хора пътува и къде да го отведем.

– Мога да ви кажа къде да го отведете – в лудницата. Този човек ни е създал вече толкова много неприятности и главоболия!

Когато достигнаха лагера, видяха, че там се намират само преселниците с жените и децата си. Другите бяха тръгнали да търсят кантора.

– Как ли ще ги уведомим? – попита Франк. – Не можем да ги върнем, защото не знаем накъде са поели.

– Дайте изстрел с пушка – посъветва го Волф. – Тогава незабавно ще дотичат.

– Възможно е наблизко да има неприятели. С изстрела ще ги примамим.

– Няма такава опасност. Тъй като съм запознат с разположението и на двата лагера, мога със сигурност да кажа, че няма от какво да се опасяваме.

Франк последва съвета му и стреля с пушката си. После внимателно се заслушаха, за да разберат дали скоро ще дочуят стъпките на завръщащите се хора.

Преселниците оглеждаха новопристигналите с любопитство. Отначало се постреснаха при вида на двамата индианци, но обстоятелството, че ги бе довел Франк, бързо ги успокои. Изстрелът наистина донесе

---

²¹Франк отново прави един от своите каламбури, като явно има предвид думата „чичероне“ (ит.) – водач из музеи и други забележителности – бел. прев.

очаквания резултат. За кратко време един по един отсъстващите хора се завърнаха. Човек лесно може да си представи колко много се зарадва Адолф Волф, когато неговият чичо му се представи. С какво удоволствие чичото и племенникът биха се усамотили някъде, за да си поприказват на спокойствие за родината, за роднините и за всичко, каквото им беше на сърцето и душата, но нямаше никакво време за такива разговори. Чувствата на отделните хора трябваше да отстъпят на заден план пред общата опасност. Понеже в момента Волф беше представител на навахите, започнаха да се обръщат към него по всички по-важни въпроси.

След като поименно му представиха всички присъстващи, той най-напред се обърна към банкера:

– Ако не се лъжа, представиха ви като мистър Ролинс от Арканзас. Да не би да сте банкерът Ролинс?

– Да, сър – отговори му той.

– И сте купили един петролен извор?

– За съжаление, да, но там няма никакъв извор.

– Тъй си и мислех. Измамили са ви.

– И то как! За съжаление тримата мерзавци ни се изплъзнаха. Много се надявам да успеем да ги догоним. Те ми взеха чека и се канят да отидат до Сан Франсиско, за да го осребрят.

– Ако нямате друга причина да ги преследвате, тогава ги оставете на мира.

– Тъй ли? Откъде ви хрумна подобна мисъл?

– Вижте какво ще ви покажа!

Той измъкна някаква хартия от джоба си и я подаде на Ролинс. Щом банкерът ѝ хвърли един поглед, радостно изненадан извика:

– Сър, та това е моят подпис, моят чек, който мислех, че е в ръцете на Гринли!

– Както виждате, чекът вече не е у него.

– Сега всичко е наред. Няма защо да се страхувам, че ще изгубя тази сума. А всички останали разходи, направени досега, просто ще отпиша от сметката.

После накараха Волф да разкаже как се е добрал до чека. С няколко думи той изпълни това желание. А

когато спомена, че Гринли, Бътлър и Полър са обърнали конете си и отново идват насам, Сам Хокинс попита:

– Мистър Волф, да не би тези типове да са тръгнали по петите ти?

– Естествено дебнат някой удобен случай, когато се отдалеча от другите, за да ме нападнат и да си върнат документа.

– Така е, и аз тъй си представям нещата. Но не само че няма да успеят, ами ще ни паднат в ръцете. А после няма много-много да се церемоним с тях. Поне в едно съм сигурен, че няма пак да ни избягат. Къде сте се разположили на лагер?

– На около четвърт час път оттук надолу по реката на отсрещния ѝ бряг.

– Мислиш ли, че тримата са вече близо по петите ви?

– Не. Те са могли да следват дирите ни, само докато е било светло. Значи сме спечелили значителна преднина.

– Добре, значи ще ги заловим утре.

– А може и да не е утре! Сигурно ще се наложи да се разправяме с нихорасите.

– Хмм, вярно. Много ми се иска да знам какво ли ще предприемат тези негодници, щом стигнат до предишния ви бивак и видят, че птичките са излетели.

– Лесно може да си представи човек. Ще прехвърлят реката и ще тръгнат по следите ни.

– Не вярвам Мокаши да излезе толкова глупав. По численост вие далеч ги превъзхождате. Той води със себе си триста воители и сигурно ще изпрати напред съгледвачи. Щом забележат, че сте напуснали лагера си, ще влязат с конете си в него, ще огледат подробно терена и трябва да са слепи, за да не видят, че имате два пъти повече мъже от тях. Ще отнесат това известие на вожда и той ще се окаже достатъчно предпазлив, за да не ви нападне.

– И какво смяташ, че ще направи? Ще се откаже ли?

– Не. Ще се оттегли и незабавно ще изпрати бързи

вестоносци до селото си да доведат подкрепления. Ще нападне едва когато пристигне помощта.

– Нима ще очаква от нас да стоим и да чакаме, докато той удвои броя на войните си? Не, не, мистър Хокинс, аз съм на друго мнение.

– Ами нека го чуем! Нещата могат да се изяснят едва след като всеки каже какво мисли.

– Краля на петрола ни излъга, когато каза, че нихорасите се спускали по десния бряг.

– Искал е да забави битката между навахите и нихорасите и тъй да спечели време, за да изпълни своя план.

– Така е. Нихорасите яздат надолу по левия бряг, за да нападнат изненадващо навахите, а навахите се изкачват по десния бряг, за да ги изпреварят. От цялата история ще излезе такава криеница, която сигурно ще продължи достатъчно дълго, за да може междувременно Краля на петрола отново да се докопа до чека. Но това не е известно на нихорасите. Те нямат представа, че Краля на петрола е бил при нас и ни е тръснал такава лъжа. Те незабавно ще тръгнат по следите ни, за да ни нападнат в гръб. Изненадващото нападение напълно ще заличи численото превъзходство на навахите. Сигурно ще се съгласиш с мен.

– Нищо не мога да възразя, обаче ми се струва, че няма да постъпят както ти предполагаш. Впрочем има и друго обстоятелство, с което най-много трябва да се съобразяваме.

– И кое е то?

– Това, че Олд Шетърхенд и Винету заедно с Ши Со тръгнаха напред.

– Чух вече, но все още не мога да разбера защо са постъпили така. Навярно имат намерение да наблюдават нихорасите, а?

– Не. Такова наблюдение е излишно, защото бяхме почти сигурни, че нихорасите ще насочат конете си право към навахите. Налагаше се навахите да бъдат предупредени за нападението.

– Ааа, значи тримата са искали да дойдат при нас?

– Да.

– Но тогава те неизбежно ще бъдат забелязани от нихорасите, които са между нас и тримата.

– Това няма да стане, защото Олд Шетърхенд има ше намерение да яздят, описвайки дъга. Той и Винету имат най-хубавите коне в целия Запад, а от останалите животни Ши Со избра най-бързия жребец. Можем да очакваме, че те навреме ще изпреварят нихорасите.

При тези думи Волф се замисли, а после каза:

– Не ми е приятно да чуя, че им е хрумнала подобна мисъл. Изобщо не е необходимо да ни уведомяват.

– Разбира се, че е необходимо! Нали съгледвачите ви са заловени! Не можете да получите никакво известие!

– Нашите постове са много внимателни. Сигурно щяха да забележат приближаващия неприятел. А сега сме принудени да се лишим от помощта на Винету и Олд Шетърхенд, двамата мъже, на които най-много може да се разчита.

– Да се лишим ли? Не разбирам защо.

– Дори и да успеят да заобиколят нихорасите и да ги изпреварят, пак няма да се срещнат с нас. Няма да ни заварят в лагера и няма да знаят какво да предприемат. Зад гърба им ще са неприятелите, а нас няма да ни има. Ще стоят, ще се споглеждат и смаяно ще поклащат глави.

При тези думи Сам избухна в смях и извика:

– Да стоят, да се споглеждат и да клатят глави? Хи-хи-хи-хи! Какви мисли ти идват само, мистър Волф! Твърдиш, че познаваш тези двама прочути мъже, но излиза, че изобщо не ги познаваш. А аз ти казвам, че няма да стоят като истукани, нито ще се споглеждат, а още по-малко пък смаяно ще клатят глави. Много ми се ще да науча кога и от кого някой от тях се е слисвал! Ако имаш такова мнение за тях, мога само да те съжалявам, страшно да те съжалявам!

– Мистър Хокинс, приемаш думите ми прекалено дословно. Да, познавам тези двама мъже, мога да го твърдя, и знам какво са вършили и какво са способни да извършат. Няма друг уестман, дето да ги пре-

възхожда. Но все пак и те са хора, а има някои положения, когато дори и човекът, който е олицетворение на самата мъдрост, може да сгреша.

– Да, но не и тези двамата, ти казвам. Понякога наистина ти иде да помислиш, че са направо всезнаещи. У никой друг човек досега не съм забелязал подобни умения. Те притежават такава способност да предчувстват нещата, която почти граничи с ясновидство. Туй качество им е вродено, а после е доразвито и усъвършенствано с много упражняване. Убеден съм, че въпреки многобройните отпечатъци, оставени от конете ви при напускането на лагера, те ще открият следите на Гринли, Полър и Бътлър. Ще видят, че тримата са тръгнали подир вас, и кой знае какво ще предприемат. Може би ще направят нещо, за което никой друг няма и да помисли. Но ето че сега се сещам – не сме говорили още за Касти-тине и другите изчезнали съгледвачи. Не разбрахте ли къде са се забавили?

– Разбрахме. Осем са пленени от нихорасите, а двама са убити от нихорасите.

– Това предположение ли е?

– Не е предположение, а го знаем със сигурност.

– От кого?

– От вашия Крал на петрола.

– Аха! Значи той ви го каза? И му повярвахте?

– Разбира се. Защо да не му повярваме? Съгледвачите ни тръгнаха срещу враговете, били са заловени от тях и застреляни. Съвсем просто е.

– Не е толкова просто, колкото си мислиш. Чувал съм, че Касти-тине е бил отличен съгледвач, така ли е?

– Не само това. Въпреки младостта си той беше истински майстор в разузнаването.

– Тъй! И не ви ли направи впечатление, че тъкмо когато не е бил сам, а е бил придружаван от деветима свои другари, е проявил такава непредпазливост и е допуснал да бъде изненадан и убит?

Волф погледна изпитателно Сам в очите и го попита:

– Какво целиш с тези думи?

– Да те накарам да видиш истината. Не нихорасите са убили вашите съгледвачи.

– Ами кой?

– Краля на петрола.

– Краля... на петрола? – повтори Волф с тон, по който си личеше, че изобщо не го вярва.

– Да, Краля на петрола – потвърди Сам.

– Заблуждаваш се. Кой те метна така?

– Слушай, мистър Волф, Сам Хокинс не може току-тъй да бъде метнат!

– Възможно е, но ти си тъй озлобен срещу Краля на петрола, че озлоблението ти те е навело на едно неоправдано предположение, накарало те е да си направиш погрешно сметката.

– Нито съм предполагал нещо, нито съм пресмятал, а твърдението ми се основава на факти.

– Мътните го взели! Тогава говори! Какви са тези факти?

– Касти-тине си е свършил отлично работата. Той се е промъкнал до вожда на нихорасите толкова безпогрешно, че Мокаши непременно е щял да му падне в ръцете, но точно в този момент се е появил друг, свършено случаен човек и от засада е застрелял вашия съгледвач заедно с придружителя му.

– И убиецът, казваш... казваш... е твоят Крал на петрола?

– Не само аз казвам, ами наистина е бил той.

– Докажи ми го, докажи го!

– Нищо по-лесно от това. Имало е свидетели, които са искали, но не са могли да предотвратят убийството, защото е станало твърде бързо. И тези свидетели са тук при нас.

– Тук ли? – попита Волф и търсещият му поглед обиколи всички наоколо.

– Да. Това са мистър Ролинс и мистър Баумгартен. Само ги попитай, нека всичко ти разкажат.

Отначало Волф не искаше да повярва. Но след като bankerът най-подробно му описа случилото се, той не можеше повече да се съмнява и яростно извика:

– Значи е бил този тип, този мерзавец! И ние го

приехме сред нас като гост. Седеше до мен и можех да забия ножа си в сърцето му. И не сме подозирали нищо, нищо, абсолютно нищо!

– Така е, дори сте въоръжили тези хорица, хи-хи-хи-хи! – засмя се Сам по своя особен начин. – Много добре сте се справили, наистина изключително добре!

– Мълчи, мистър Хокинс! Как да си представим подобно нещо? Възможна ли е такава наглост? Нима човекът, който е убил съгледвачите ни, може после да дръзне да дойде при нас и да ни поиска помощ и подкрепа?

– Току-що разбра, че е възможно. Добре че поне си задържал чека. Но сте оставили негодника да си отиде, а с него и двамата му помагачи.

– Да, за съжаление. Но съм убеден, че е само временно. Може би още утре пак ще ни паднат в ръцете.

– Хмм! – обади се Сам.

– Какво има да „хъмкаш“?

– О, нищо, исках само да кажа, че често не всичко става тъй, както ни се иска.

– Пфу! Негодниците са по петите ни и не е необходимо да правим нищо друго, освен да ги изчакаме.

– Правилно. Ами ако стане тъй, че да не можете повече да чакате? Колко лесно може да се случи нещо, което напълно да ви отвлече вниманието в съвсем друга посока! Или пък не е изключено и Краля на петрола да размисли и да се върне.

– Тогава ще го преследваме и няма да мирясаме, преди да го заловим! Още утре ще изпратя срещу него няколко съгледвачи, за да съм сигурен дали действително е тръгнал по петите ни, или не.

– И той ще види тези съгледвачи и ще офейка.

– Нищо подобно, ще избира най-добрите си хора. Значи той, той е убиецът на Касти-тине! Вождът трябва да го научи, и то веднага! Той очаква вести. Трябва да те заведе при него, за да решим какво ще предприемем утре. Тръгваш ли с мен?

– Не – отговори Хокинс. – Нека той дойде тук.

– Не забравяй, че е изтъкнат вожд! Има основание да очаква, че ще си тъй учтив да го посетиш!

– Какво? Нима дотам си се поиндианчил, че цениш и поставяш един червенокож по-високо от един бял? Той е предводител на своите червенокожи воители, а аз съм временен предводител на тези бели лейдис и джен-тълмени. Изобщо не бива да ги напускам, дори и да искам.

– И защо?

– Олд Шетърхенд ми каза, че ще отбележи мястото, където да останем да пренощуваме, като прекърши три млади дръвчета. Привечер се натъкнахме на този знак. Трябва да останем тук.

– Защо?

– Сигурно има някакви причини, а щом човек като него смята, че ги има, значи те са достатъчно основателни, за да се съобразяваме с тях. А не е изключено и самият той да дойде.

– Още тази нощ? Няма да може.

– О, той може каквото поиска.

– Щом е тръгнал към нашия последен бивак и при това е бил принуден да опише дъга, за да заобиколи нихорасите, не е възможно още тази нощ да се появи тук.

– Той е имал причина да ми определи това място, където да го чакаме, иначе цялата уговорка ще е напълно излишна. Не бива да напускаме този бивак, тъй че изпрати някой да повика Големия гръм. Нека той дойде тук!

– Както искаш. Няма да настоявам.

Той възложи на двамата индианци, дошли заедно с него, поръчението да съобщат необходимото на техния вожд и те незабавно се втурнаха да изпълнят заповедта му.

Разговорът беше воден на английски и немските преселници не разбраха за какво бе станало дума. Ето защо госпожа Розали Еберсбах помоли Хобъл Франк да ѝ каже най-важното, което той направи на немски. Щом Волф чу това, премина също на немски и започна да подхвърля тук-там по някоя забележка в разказа на Франк.

Изглежда, Хобъл Франк му беше допаднал. Двама-

та бързо размениха куп въпроси и отговори. При странния начин на изразяване, типичен за Франк, сериозното лице на Волф започна все повече да се развеселява, докато накрая той възкликна през смях:

– Ама ти наистина си бил голям оригинал, също както те описаха, но тогава не ми се вярваше.

– Описали са ме? Че кой? – попита дребосъкът.

– Олд Шетърхенд.

– Какво описание ми направи той – устно или писмено?

– Устно, разбира се, устно.

– И как ме нарече? Оригинален?

– Да, или нещо подобно.

– Подобно ли? Покорно благодаря за супа без подправки! Аз не съм подобен, изобщо на никого не съм подобен. Онова, което съм, съм което трябва, от глава до пети. И щом многоуважаемият Олд Шетърхенд ме е нарекъл оригинален, ще бъда такъв, защото това е чест за мен. Измежду десет души едва ли ще намериш и трима оригинали, понеже не всеки е изучавал оригинални науки.

Накрая Франк се нареди да приключи разговора с думите:

– А утре ще им покажем на тези нихораси, че не струват повече от индианците, любители на горчица.

– Индианци, любители на горчица ли? – учудено попита Волф. – Какво искаш да кажеш? За пръв път чувам, че има индианец, който е любител на горчица.

– Тъй ли? Е, туй е вече нечувано! Има не само един, а дори двама индианци любители на горчица. И наистина ли не познаваш никого от тях?

– Не.

– Нито възрастния, нито младия?

– Не. И къде живеят тези индианци?

– Туй изобщо не е важно. Ще ти е достатъчно да знаеш, че са били във Вашингтон на посещение при Великия бял баща. Може би ти е известно кого наричат тъй?

– Да. Индианците са дали това име на президента на Съединените щати.

– Правилно! И тъй племето изпратило тез двама индианци във Вашингтон, за да изложат някои техни желаниа пред Великия бял баща. Като пратеници е трябвало да бъдат приети с изискано внимание и ето защо ги поканили на вечеря при президента. Седнали един до друг в най-отдалечения ъгъл на масата, която за малко да се счупи под тежестта на отрупалите я бутилки, паници и чинии. Имало ястия, дето двамата нивга през живота си не били виждали, а още по-малко пък били опитвали. При туй пред тях били сложени ножове, вилици и лъжици и те трябвало страшно много да внимават как ще се държат. Тогаз старият хитро пошепнал на младежа: „Нека моят млад брат зорко следи от кое ястие белите гости ще си вземат по най-малко. Сигурно туй ще е най-скъпата и най-прекрасната гозба. Точно от нея ще загребем здравата“. И тъй двамата внимателно наблюдавали и забелязали, че гостите гребвали най-мъничко от някаква кафеникава кашица, поднесена в малки фини стъклени купички, дето били сложени върху сребърни подставки. Във всяка купичка имало по една лъжичка от черупка на костенурка. Тогаз старият индианец отново казал на младия: „В тез стъклени съдове се намира най-скъпото и най-вкусно ястие. Моят брат може да достигне с ръка един от тях. Нека той пръв си вземе от тази храна“. Младият индианец придърпал стъкления съд, гребнал пълна лъжица, а след нея бързо напъхал в устата си и още една. При туй се огледал да види дали някой не е забелязал, че наведнъж е изял две пълни лъжици. Никой не им обръщал внимание. Едва тогаз той започнал да разнася с език великолепно ястие из устата си и да го дъвче. Старият вперил в лицето му изпълнения си с напрегнато очакване поглед. Та туй лице постепенно взело да става жълто, червено и синьо и дори зелено, но оставало неподвижно и безизразно, щото даже при най-силни болки на един индианец не бива да му мигва окото. Но постепенно очите му взели все повече да се изцъклят и да сълзят, докато накрая по страните му неудържимо рукнали потоци от сълзи. Тогаз младият индианец със страш-

но усилие и прилив на безумна храброст преглътнал и... горчицата слязла в стомаха му и на него му станало по-добре, само дето от очите му все още неудържимо се стичали сълзи. Затуй старият индианец любопитно го попитал: „Защо плаче моят млад червенокож брат?“ Младежът за нищо на света не искал да си признае, че прекрасното ястие тъй съсипало нервите му и тъй застрашило живота му, и отговорил: „Тъкмо си спомних как преди пет години баща ми се удави във водите на Мисисипи. Затуй плача“. При тез думи той побутнал купичката към своя съплеменник. Старият видял колко хитро постъпил по-младият му брат и последвал примера му – на бърза ръка налал две пълни лъжици и после тутакси затворил уста. Но след малко устните му отново се разтворили и започнали да се затварят и отварят подобно на шаран, когато е на сухо или като човек, дето е пъхнал в устата си гореща хапка, а няма как да я извади. После челото на стария се покрило с бръчки, веждите му се качили нависоко, а от гърлото му се разнесло извънредно подозрително гъргорене. Цветът на лицето му взел да се сменя като на хамелеон. Едри капки пот закапали от всичките му пори. Очите му се налили с кръв и плувнали в сълзи, които скоро прелели и неудържимо потекли по бузите му. Видял младежът и състрадателно го попитал: „Защо плаче моят по-голям червенокож брат?“ Тогаз, призовавайки на помощ цялата сила на волята си, старият преглътнал горчицата и като простенал и дълбоко поел дъх, отговорил: „Плача, задето преди пет години не си се удавил заедно с баща си!“ Тъй, господин Волф, туй е то прочутата история за двамата индианци, любители на горчица, които ти още не познаваш.

Последицата от тези сериозно изречени думи бе всеобщ гръмогласен смях. Във възцарилата се нощна тишина той сигурно се чуваше на четвърт час път. Ето защо не бе никак чудно, че откъм реката се разнесе висок вик на смесица от индиански и английски:

– Нима бледоликите са си загубили ума или са станали жени, та не умеят да се владеят? Когато човек не

е у дома си в своята шатра, зад всяко дърво може да има скрит враг.

Беше Нитзас-ини, който идваше, последван от няколко от своите най-добри воители. Той водеше и бялата си жена, може би защото пратениците му бяха казали, че тук също има жени. Лагеруващите се изправиха на крака, за да го поздравят. Той се спря пред отворения кръг от хора и острият му изпитателен поглед се спря на всеки от тях. Когато забеляза Сам Хокинс, сериозният израз на лицето му се посмекчи и подавайки му ръка, вождът каза:

– И моят бял брат Сам ли е тук? Тогава знам, че това шумно веселие няма да ни докара някоя беда, защото Сам Хокинс няма да си отвори устата, ако знае, че наблизо има неприятели.

Той стисна ръцете на Дик Стоун и Уил Паркър, а после поименно му представиха и останалите мъже. Изобщо не обърна внимание на жените. Когато му споменаха името на Адолф Волф, Нитзас-ини сложи длан върху главата на младежа и каза:

– Ти си приятел на сина ми и племенник на моя бял брат. Бъди добре дошъл във вигвамите на навахите! Ти ще си като дете на нашето племе.

Когато погледът му се спря върху Хобъл Франк, който също му беше представен с името си, вождът се поусмихна и каза:

– Моят брат Франк знае всички тайни на небето и земята. Ще можем да научим много неща от него.

– Това е вярно – отговори Франк съвсем сериозно. – Радвам се, че великият вожд на навахите го знае и признава. Затуй ще поставя в негова услуга всичките си научни познания.

После Хобъл Франк направи поклон пред бялата скуоу и я заговори на родния си език:

– Почитаема госпожо, чувствам се много щастлив да се запозная с вас. Ако знаех, че все още нищо не сте чували за мен, щях да бъда тъй любезен да ви се представя с всичките си имена...

– Не е необходимо, господин Франк – прекъсна го тя с весела усмивка. – Вече ви познавам много добре.

– Навярно от разказите на моя приятел Олд Шетърхенд?

– Да. Понякога Винету също е споменавал за вас.

– Страшно се радвам. Въпреки туй дипломатично ви напомням, че истинската действителност или действителната истина никога не може да бъде напълно разкрита само от един разказ или описание. Онуй, дето го знайте в момента за мен, е, тъй да се каже, като светлинка от мъждукаща свещ. Но остана ли при вас седмица, тогаз ще заблестя пред очите ви като слънце, чиито лъчи ще накарат всички звезди да избледнеят. Бъдете тъй добра да ми разрешите да ви запозная с тук присъстващите дами и господа! Преди всичко ей тук е застанала нашата доблестна госпожа Розали Еберсбах. После...

Той се нагани да премине към следващия, но госпожа Розали го избута настрани с думите:

– Квото си започнал веднъж да правиш, прави го както трябва! Разбрахте ли ме! Сама ще се погрижа за представянето си. За таз работа не ни е нужен никакъв си господин, дето казва, че уж бил учен, ама едно пълно име не може да запомни кат' хората.

– Ха – обади се той, – да не би да искате от мен винаги да декламирам всичките ви имена, дето сте ги имали от люлката та чак до гроба? Споменах настоящото ви име и то сигурно е достатъчно!

– Достатъчно ли било? Хайде де! Да, при обикновени обстоятелства е достатъчно, но в случай че те представят, когато впечатлението от първия миг е толкоз важно, човек трябва да бъде съвършено изчерпателен с имената.

И обръщайки се към бялата скуоу, тя продължи:

– И така аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер, родом съм от Хаймберг в Саксония, а туй е Юлиус, мой втори съпруг и майстор ковач...

Така тя назова имената на всички членове на преселническите семейства, а после покани жената на вожда да седне при тях. Бялата скуоу с готовност прие поканата ѝ и скоро жените завързаха много оживен

разговор, воден по нейна молба на тих глас, защото в присъствието на мъжете си индианските жени трябва да мълчат, дори когато мъжете им не разговарят.

И в този случай отначало мъжете мълчаха. Вождът дълго гледа мрачно пред себе си. Индианската учтивост забраняваше на останалите да нарушат мълчанието му. След около четвърт час той най-сетне отвори уста:

– Нека моят брат Сам ми каже накъде отидоха Олд Шетърхенд и Винету!

– Те са по петите на нихорасите, за да ви предупредят, в случай че се окаже необходимо.

Без да се впуска в подробности, Сам осведоми вождя за всичко. След като свърши, Нитзас-ини отново гледа известно време втренчено пред себе си, а после каза:

– Още утре наказанието ще сполети убийците. Готови ли са моите бели братя да ни помогнат?

– Да – отговори Сам. – Вашите врагове са и наши врагове, а нека нашите приятели бъдат и ваши приятели.

– Те са ни приятели. Да го подкрепим, като изпусим калюмета.

Той свали лулата на мира от врата си, отвори торбичката за тютюн и натъпка лулата. Щом я запали, Нитзас-ини се изправи на крака, дръпна и издуха дим към небето и земята, а после и към четирите посоки на света и каза:

– Всички бледалики, които са се събрали тук, ще бъдат наши братя и сестри. Говоря от името на цялото племе на навахите. Хау!

Според обичаите вождът би трябвало да държи дълга реч, но обстоятелствата бяха такива, че той предпочете да бъде колкото е възможно по-кратък. При последната индианска дума „хау“ той подаде лулата на Сам и отново седна. Хокинс се изправи, също дръпна шест пъти от лулата и каза:

– Пуша и говоря от името на моите бели братя и сестри, събрали се тук. Нека бъдем като синове и дъщери на навахите и в мир, и във война да сме добре дошли при вас. Аз казах. Хау!

Той пак седна на земята и върна лулата на вожда, който я задържа и я допуши. Когато лулата угасна, навахът я окачи на шнура и каза:

– Утре, преди още слънцето да се е издигнало над главите ни, кръвта на убиеца и на двамата му придружители ще изтече.

– Мислиш ли, че дотогава ще успеят да пристигнат тук? – попита го Сам.

– Те ще бъдат тук.

– Но ще се промъкнат тайно. Ще трябва да внимаваме, за да ги забележим.

– Ще изпратя срещу тях двама мъже, които имат зрението на орел. Те ще ми известят точно къде ще се появят белите.

– Те ще следват вашата диря. Необходимо е само да се скриете наблизко и те ще ви паднат в ръцете.

– Въпреки всичко ще изпратя двамата съгледвачи срещу тях, за да мога на всяка цена и съвсем сигурно да заловя тримата бледолики.

– Ами ако не ти остане време за това?

– Че кой може да ми попречи?

– Нихорасите.

– Те няма да ми попречат да заловя убийците, на-против, ще ми помогнат. Нихорасите ще заварят изоставен нашия лагер и ще ни последват и убийците ще се озоват между тях и нас. Индианците ще ги вкарат в ръцете ни.

– Изглежда, Олд Шетърхенд беше на друго мнение.

– И все пак е тръгнал на път да ни предупреди, нали?

– Може би го е използвал само като претекст, за да не каже истината.

Минута-две вождът размисля над току-що чулото и с приглушен глас попита:

– Може би той мисли, че нихорасите не са поели право към нашия лагер, а? Тогава е възможно само едно – да са хвърлили око на други хора. На вас ли?

– Тъй предполагам. Олд Шетърхенд нищо не спомена.

– Премълчал го е, понеже сред моите бели братя има и такива, които сигурно ще се изплашат.

– Така и предполагам.

Волф, който седеше до вожда, също чу последните тихо разменени изречения и веднага изрази противоположно мнение:

– Според мен това е съвсем погрешно. На нихорасите и през ум няма да им мине да си губят времето в опити да ви заловят, щом веднъж сте им избягали и вече ще сте нащрек. Единствената правилна стъпка е, първо, да нападнат нас, понеже сме по-силни от вас, а след като ни победят, да се заемат с вас.

– Това си има своето пълно основание, ако не се лъжа – обади се Хокинс, – но ние сме в тила им, а старо изпитано правило е, че винаги и преди всичко човек трябва да гледа тилът му да е свободен и сигурен.

– Вече казах, че Олд Шетърхенд и Винету едва ли могат да знаят какво е истинското положение и как да постъпят. След като заобиколят и изпреварят нихорасите, за да ни предупредят, двамата ще се озоват пред тях. И понеже няма да ни заварят в лагера, ще им бъде трудно да вземат правилно решение.

За да придаде по-голяма тежест на мнението си, той бе говорил по-високо, така че всички чуха думите му. По тази причина Сам неволно също му отвърна с посилен глас:

– И аз ще повторя каквото вече ти казах – за Винету и Олд Шетърхенд никога не е било трудно да вземат правилно решение. Те винаги знаят как трябва да постъпят. Никога не съм виждал някой от тях да се колебае какво да направи в следващия момент.

– Въпреки всичко има мигове, когато разумът изменя дори на най-умните.

– Туй не важи за двамата. Те много добре са знаели защо тръгват и защо ние оставаме тук на лагер.

В този миг откъм най-близките дървета се разнесе дълбок мъжествен глас:

– Само така, Сам Хокинс! Човек винаги трябва да защитава честта и доброто име на своите другари.

Тези думи бяха изречени от Олд Шетърхенд. Той се приближи, разтърси ръцете на навахите, на Волф и

на бялата жена на вожда, а после се обърна към Нитзас-ини:

– Защо моите братя не са поставили стражи? Наистина нямало е от какво да се опасяват, защото Винету и аз бяхме на разузнаване, но предпазливостта не бива никога да се забравя.

Той не се учуди ни най-малко, че бяха вече тук, вместо в предишния си лагер. Същото безразличие показваше и Нитзас-ини. Той знаеше, че Олд Шетърхенд бе взел сина му Ши Со със себе си, а се връщаше без него. Защо? Как му се искаше да попита. Бащиното му сърце копнееше да види сина си, но като воин, а още повече като вожд той не биваше да проявява тези чувства.

Когато забеляза Олд Шетърхенд, бялата скуоу скочи на крака. Тя не се осмеляваше да му зададе какъвто и да било въпрос. Но къде беше синът ѝ? Погледът ѝ се опита да проние тъмнината. После със силен, ликуващ вик: „Ши Со, слънце мое!“, тя се втурна към дърветата.

Присъстващите останаха неподвижни по местата си, без да проговорят нито дума. Вождът седеше с безизразно лице, сякаш беше каменна статуя. И ето че след около десетина минути от тъмнината дочуха да се приближават стъпки. Жената водеше сина си за ръка. Щом достигнаха кръга от хора, тя пусна ръката му и най-спокойно отново седна на мястото си.

Ши Со се приближи до баща си и му подаде ръка. Вождът огледа сина си. Видя фигурата му, изпълнена с младежка сила, свежото му лице, интелигентните черти, ловките движения. За миг в очите му пробляснаха гордост и радост, но после лицето му стана тъй безизразно, както и преди. Той не пое ръката на сина си, а се престори, че изобщо не я е видял. Ши Со се обърна и седна до Адолф Волф. Той ни най-малко не се почувствува обиден. Знаеше колко много го обича баща му. Известни му бяха индианските правила за благоприличие и вече съжаляваше, че е подал ръка на баща си. Беше го направил само защото идваше от Европа. А според нравите в родината му това не бе

позволено. Той все още беше момче и в присъствието на мъже не биваше да прави нищо, което не бе абсолютно необходимо.

Олд Шетърхенд наблюдаваше тази сцена с усмивка на задоволство. Той знаеше, че в това семейство имаше много повече любов и щастие, отколкото в някои изискани бели семейства, чиито членове в присъствието на други хора взаимно си оказват внимание и нежност, но останат ли сами, се държат един към друг като куче и котка. В този момент вождът го попита:

– Беше ли моят брат Олд Шетърхенд в предишния ни лагер?

– Не. Ако бях ходил до него, сега нямаше да съм тук. Но Краля на петрола, Бътлър и Полър бяха вече там, нали?

– Да.

– И сте им дали оръжия и муниции?

– Да.

– Казаха са ви, че са яздили заедно с нас, че всички сме били заловени от нихорасите, но те са имали късмета да избягат, нали?

– Така е. Откъде знае моят брат? Да не би да е разговарял с тримата убийци?

– Не – отвърна Олд Шетърхенд. – Изказах мое предположение. Тези убийци са имали нужда от оръжия, а освен навахите наблизко няма други хора, от които могат да ги вземат. Трябвало е да ви излъжат и да ви кажат, че са спътници и закрилници на Ши Со. Всичко е толкова близо до ума, че всяко дете би се досетило. Но дори и да имах време, пак нямаше да ми хрумне мисълта да отида до предишния ви бивак, защото още привечер научих, че вече сте го напуснали.

– Кой ти го каза?

– Собствените ми очи.

– Уф! Значи си ни видял?

– Да. Бях се покатерил на едно високо дърво от тази страна на реката, за да огледам за нихорасите, и видях колоната ви да се движи по отвъдния бряг срещу течението на реката.

- Тогава може би и нихорасите са ни видели?
- Не са.
- Сигурен ли си?
- Да.
- Откъде го знаеш?
- От тях. Те го казаха и аз го чух, защото ги подслушах. Ши Со беше заедно с нас. Той пазеше конете, докато Винету и аз се промъкнахме към неприятеля. Сега се върнах с Ши Со, за да осведомя моите бели братя за положението на нещата и после да посетя червенокожите си братя. Винету остана там и продължава да наблюдава враговете. Много се радвам, че заварих тук моя брат Нитзас-ини и че не е необходимо да посещавам воините на навахите.
- И аз много се радвам след толкова дълга раздяла отново да видя моя брат Шетърхенд. Утре неприятелите ще ни паднат в ръцете.
- И аз мисля така, макар да знам, че мнението на моя брат се гради върху едно лъжливо предположение.
- Поразяващата ръка се заблуждава. Аз мисля същото, което мисли и той.
- Невъзможно.
- Напротив. Нихорасите ще заварят лагера ни празен и ще тръгнат по дирите ни.
- На първо време нихорасите изобщо няма да се отправят към лагера ви, а ще нападнат нас. Те не подозират, че воините на навахите са изоставили бивака си.
- Уф! Нима моите бели братя ще бъдат нападнати? Къде?
- Нихорасите са си въобразили, че ги следваме по петите, за да отидем при навахите и да ги предупредим. Затова са се установили на лагер край Зимната вода и замислят да ни обградят там.
- Край Зимната вода ли? Измислили са много хитър план, защото няма друго място, което да е по-подходящо за нападение. Но моите братя няма да минат оттам, нали?
- Напротив, ще отидем право там. Но може би изб-

що няма да се стигне до битка. Възможно е нихорасите да се предадат без каквато и да било съпротива.

– Уф! Как ли ще е възможно?

– Като воините на навахите ни помогнат. Мисля, че можем да разчитаме на тях!

– Щом пожелаеш, ще ви помогнем. Но ние мислехме да изчакаме неприятеля отвъд реката, при сегашния ни лагер.

– Не знам къде лагерувате в момента, обаче Зимната вода е много по-подходящо място за нашата цел.

– Моят брат е прав. Ще отидем с него при Зимната вода. Но как тогава ще заловим Краля на петрола и другите двама подли убийци?

– Искате да ги заловите? – попита Олд Шетърхенд и по лицето му се изписа лек израз на изненада, което иначе бе изключително голяма рядкост за този мъж. – Но нали вие сте им дали пушки и муниции!

– Защото ни излъгаха.

– И безпрепятствено сте ги оставили да си отидат!

– Защото им бях дал думата си!

– Ааа, сега вече се досещам! Ти не си знаел, че Краля на петрола е убил двамата ти съгледвачи и си го научил едва от моите спътници?

– Така е.

– А сега искаш да ги преследваш, за да отмъстиш за смъртта на разузнавачите?

– Искам и трябва да отмъстя за тях, но не е необходимо да преследвам бледоликите, защото те ни следват по петите.

– Наистина ли? Странно! Би трябвало да се радват, че са се изплъзнали и от вас, и от нас!

Това се намеси Волф, като по лицето му се изписа извънредно доволен и самоуверен израз:

– Е, да, ако чекът все още беше в ръцете им! Аз им го взех и го задържах.

– Ааа! И как стана това?

Волф разказа случилото се и после добави:

– Наблюдавахме ги и така научихме, че са тръгнали по петите ни. За по-сигурно се канехме на разсъмване да изпратим двама съгледвачи към тях.

– Хмм! Това не е безопасно. Те тъй и тъй сами ще дойдат, а съгледвачите могат да ги прогонят.

– Вярно е, и аз също бих се отказал от изпращането на разузнавачи – каза вождът, – но кога смяташ, че трябва да потеглим към Зимната вода?

– Щом се разсъмне.

– Тогава тримата все още няма да са стигнали до тук. Сам виждаш, че се налага да оставим няколко души да ги наблюдават.

– Да, за съжаление. Бих предпочел самият аз да се нагърбя с тази задача, но от мен ще има нужда при Зимната вода. От Волф и от теб също. Значи нямаме друг избор. Трябва да оставим някой да ги следи. Но избери най-добрите, най-хитрите и най-надеждните си хора!

– Тъй ще направя. Няма защо да се тревожиш.

– Кажим им, че е по-добре да ги застрелят, отколкото да ги оставят да избягат. Мразя кръвопролитията, но тези убийци са като диви зверове. Ще се лепнат по петите ни и ако не се доберат пак до чека, заплашва ни кървавото им отмъщение. И още нещо – не виждам кантора. Къде е той?

– В моя лагер. Беше избягал от тук и се беше отдалечил доста надолу по реката. Там пееше и вдигаше страшен шум. Изпратих няколко воина да прекосят реката и да го доведат в лагера ни.

– Какъв непредпазлив и непоправим човек! Действително трябва да бъде връзван!

– Прости му! Намерих ви благодарение на виковите му и на шума, който вдигаше.

– Това не е извинение за глупостта му. Вече неведнъж ни е вкарвал в беда.

– Разумът му не е на мястото, където трябва да бъде.

– Но не е и там, където не би трябвало да бъде, защото за съжаление, изглежда, изобщо му липсва.

– Да наредят ли да го доведат?

– Да. Тъй като не може да разговаря с воините ти, ще вземе да направи още по-големи шуротии, отколкото върши тук.

Изпратиха един индианец да доведе кантора. Едва

след това Олд Шетърхенд започна да разказва за днешното си приключение.

Нито от неговия остър поглед, нито от погледа на Винету се изплъзнало, че нихорасите, чиято дияр следвали, постепенно преминали към значително по-бавно темпо на езда. Каква ли била причината?

Двамата прочути мъже нямаха навика да се допитват за съвет или мнение до другите, когато сами можеха да стигнат до верния извод. Ето защо не споделили наблюдението си с никого от спътниците си, дори го премълчали и пред Сам Хокинс. Само удвоили вниманието си и разбрали, че не са се излъгали.

– Какво ще каже моят брат Шетърхенд? – попитал Винету.

– Както изглежда, никак не бързат да догонят навахите – гласял отговорът.

– Моят брат мисли също като мен. Навярно са решили да отложат нападението си срещу навахите. В такъв случай става ясно на кого са хвърлили око.

– Естествено на нас.

– Да, но защо? Най-умното, което могат да направят, е незабавно да нападнат навахите – те не подозират нищо, защото едни от съгледвачите им са убити, а останалите пленени.

– Нека моят брат Винету не забравя, че сме по петите им и имаме няколко много добри коня. С бърза езда поне неколцина от нас могат да ги заобиколят и изпреварят, за да предупредят навахите.

– Уф! – кимнал Винету. – Това ще е причината.

– Да, вероятно е така. Те искат да предотвратят този наш ход и да освободят своя тил. Като нищо може да се очаква на вожда им Мокаши да хрумне подобна мисъл. И сега яздят по-бавно, за да са сигурни, че ще ги наближим, и когато намерят подходящо място, няма да ни чакат дълго. Ако предположението ни е вярно, е необходимо само да поразмислим кое място в тази посока ще им се стори най-удобно за нападение. Нали моят червенокож брат Винету отлично познава местността?

– Моят брат също я знае.

– Тогава нека размислим!

– Уф! – възкликнал Винету не след дълго. – Има едно такова място, което ще достигнат още преди вечеряване.

– И аз се сещам за него. Имаш предвид Зимната вода, нали?

– Да. И ти ли?

– Също.

Наистина е странно колко често тези двама мъже са имали еднакви мисли и едни и същи чувства. И двамата едновременно се сетили за Зимната вода.

– Възможно е там да ни очакват – обадил се Олд Шетърхенд.

– Сигурен съм – съгласил се апахът.

– Нали не искаш да налетим право на пушките и ножовете им? Трябва да се уверим как стоят нещата.

– Налага се да изпратим някой да ги наблюдава.

– Кого?

– Моят брат Шетърхенд е по-предпазливият и по-разсъдливият от нас двамата.

– Не съм, това е моят брат Винету, чиито поглед и сетива са много по-изострени от моите.

– Олд Шетърхенд е по-силен от мен. Много по-добре може да противостои на всяка опасност.

– А ти си по-ловък и по-пъргав. Но защо се сравняваме така един с друг? Зимната вода е твърде опасно място, което ще отнеме прекалено много време на самотния съгледвач и ще му струва прекалено големи усилия. Би трябвало да отидат поне двама.

– Тогава и двамата ще яхнем конете.

– Добре. Тук могат и без нас. Зад нашите хора няма неприятели, а пред тях ще яздим ние. Би трябвало да вземем още някой. Ако нихорасите нямат намерение да нападнат нас и са решили да се насочат към навахите, ще се наложи да предупредим Нитзас-ини. А никой от нас двамата няма да може да се заеме с тази задача.

– Така е.

– Ще трябва да вземем и трети човек. Предлагам Ши Со.

– Добре. Той е отличен ездач и познава местността не по-зле от нас. Ще кажем ли на другите защо и къде отиваме?

– Не мисли ли моят брат Винету, че е по-добре да премълчим?

– Да, така е. Сред преселниците има мъже, които не са герои, както и жени и деца, а на тях не бива предварително да се говори за опасности. Ако узнаят всичко в последния момент, пак няма да е късно.

Колкото бързо било взето това решение, толкова бързо го и привели в изпълнение. Само след броени минути тримата препуснали напред в галоп, докато другите продължили пътя си в същото бавно темпо.

11.

Край Зимната вода

Теренът бил равен. Отляво се ширела гладката пушта прерия, а отдясно – реката, чиито брегове били най-напред обточени от горски пояс, а после и от тревна ивица. Виждало се много надалеч. Нямало защо да се опасяват да не се натъкнат изневиделица на ниخورасите.

Продължили да яздят до късно следобед, като от време на време спирали, за да разгледат внимателно дирята. Станало ясно, че все повече се приближават до индианците. Те нямали вече дори и един час преднина.

И тогава отляво, тоест от юг, се появила тъмна черта, която била съвършено права и се спускала перпендикулярно към реката. В далечината съвсем на юг тя се състояла от единични сухи мескитови растения. После тези храсти постепенно се сгъстявали, ставали все по-сочни и по-зелени. Колкото повече тримата се приближавали към реката, толкова по-нагъсто и побуйно растели храсталаците, сред които се издигали дори отделни дървета.

Тази растителност означавала течението на Зимната вода, ако изобщо в случая можело да става дума за течение в смисъл на течаща вода.

По време на малкото дъждовни дни водата се събирала в падина, наподобяваща речно корито, и за няколко седмици придавала свеж вид на растителността, която иначе била суха и бедна и представлявала печална гледка. Несъмнено в главата, измъдрила име-

то Зимна вода, разсъдъкът е бил още по-малко, отколкото водата в рекичката.

След като тримата ездачи се приближили до Зимната вода дотолкова, че вече, кажи-речи, имало опасност да бъдат забелязани оттам, продължили пътя си под прикритието на пояса от храсти и дървета. После слезли от седлата и потърсили подходящо скривалище за конете си, при които останал Ши Со. Другите двама му дали и пушките си да ги пази, защото те само пречат на съгледвача, когато започне да се провира между храстите, а да не говорим, ако запълзи по земята. После Винету и Олд Шетърхенд бавно продължили под короните на дърветата по брега на реката, вперили зорките си погледи напред.

Когато изминали половината от пътя, те спрели и Олд Шетърхенд казал:

– Няма ли най-напред да се убедим дали нихорасите са останали край Зимната вода, или са продължили пътя си?

– Добре. Тези дървета са достатъчно високи.

– А и листата им са достатъчно гъсти, за да не ни забележат отдалече, ако се изкатерим на тях.

Те избрали две достатъчно високи дървета, които се издигали толкова близо едно до друго, че от короните им хората да могат да се разбират, без да се налага да си подвикват по-силно. Като отлични катерачи, с бързината на невестулка двамата за миг се озовали горе. Над върховете на дърветата, опасали Зимната вода, те можели да виждат надалеч из равнината. Тя била съвършено пуста.

– Все още са при Зимната вода – подхвърлил Олд Шетърхенд на Винету.

– Да, иначе трябваше да ги видим някъде в прерията – отговорил апахът. – Нека моят брат извади далекогледа си.

По време на всичките си скитания Олд Шетърхенд носеше със себе си силен далекоглед. Обикновено го държал в кобура на седлото, но малко преди да остави коня си на Ши Со, го взел със себе си. Насочил го към храсталаците край Зимната вода и няколко минути

останал неподвижно, седнал на клона. После свалил далекогледа и уведомил апаха:

– Там са. Нихорасите са се разположили на лагер откъм другата страна на гъсталака до Зимната вода. Връщат конете си от водопой от река Чели.

– Ще можем ли да ги подслушаме?

– Сега не, сигурно по-късно, след като се стъмни.

– Моят бял брат има ли желание да го направим?

– Естествено! Ако можеш да чуеш за какво разговарят враговете ти, това винаги е от полза.

– Тогава да изчакаме, докато се стъмни, и да се промъкнем до лагера им.

– Добре, но няма да чакаме на дърветата, а ще слезем долу. На земята е по-удобно.

Той се накарнал вече да се спусне от дървото, когато дочул учуденото „уф!“ на апаха.

– Видя ли нещо моят брат Винету? – попитал го той.

– Да.

– Какво?

– Конници.

– Къде?

– Отсреща на другия бряг. Дълга верига от ездачи, проточила се покрай дърветата. Нека моят брат почака, докато отново се покажат. Скоро ще излязат на онази тясна поляна точно срещу нас.

Двамата съгледвачи зачакали със затаен дъх. Най-напред се появили двама самотни конници. Били индианци. Прекосили поляната в галоп и започнали да претърсват храсталаците. После единият се върнал малко назад и махнал с ръка. Не били открили нищо подозрително.

– Нека моят брат вземе далекогледа си. Може би ще успее да различи лицата им – казал Винету.

Олд Шетърхенд насочил далекогледа към откритото място. След знака на съгледвача останалите индианци излезли от гъсталака и се проточила дълга върволица от ездачи, чиито лица били покрити с цветовете на войната. Затова ловецът не можел да ги разпознае, но пък му се сторили познати много от фигурите. В

края на колоната имало двама конници и той веднага разбрал кои са те – Нитзас-ини и неговата бяла скуоу, чието лице естествено не било покрито с бои. След като изчезнали сред храстите от другата страна на поляната, апахът се обадил:

– Това са воините на навахите. Разстоянието е доста голямо, не мога да ги различа, но ми се стори, че в края на колоната яздеше жена. Моят брат позна ли някого?

– Да. Най-отзад яздеха Нитзас-ини и жена му.

– Значи, както и предполагам, са навахите. Сигурно са лагерували долу при устието на реката. Защо ли са напуснали бивака си?

– И защо яздят отсреща по десния бряг?

– Да, това е странно. Та нали знаят, че нихорасите са от тази страна на реката, където е тяхната територия.

– Да не би да са били подведени от някоя лъжлива вест?

– Това е не само възможно, но и доста вероятно.

– Тогава кой ли им е донесъл тази вест?

– Не е разузнавач, защото всичките им съгледвачи са пленени.

– Има само една възможност. Да са били заблудени от Краля на петрола.

– Вярно! Той сигурно е бил при тях, за да получи от тях оръжия за себе си и за своите придружители. Нали и тримата останаха с голи ръце.

– Каква ли причина са имали да изпатят навахите нагоре по отсрещния бряг?

– Нека не си блъскаме сега главите по този въпрос. Ще узнаем причината. Да слизаме долу! Започва да се смрачава, а скоро можем да се натъкнем на нихорасите.

Те слезли от дърветата, където били в по-голяма безопасност. След като пак се озовали на земята, Олд Шетърхенд казал:

– По каквито и причини нашите приятели да са поели по отсрещния бряг, лесно могат да се разминат с преследваната от тях цел.

– Защо? – попитал апахът.

– Защото не е изключено нихорасите да са ги забелязали.

– Уф! Наистина. Те са на отсамния бряг, а навахите преминаха на конете си недалеч по отсрещния бряг!

– Вярно, че бреговете са обрасли с храсталаци и дървета, но нашите приятели няма как да са избегнали преминаването през поляната и всеки, застанал близо до водата на отсамния бряг, би могъл да ги забележи.

– Преди малко нихорасите водиха конете си на водопой. Дано никой от тях да не е бил близо до реката. Отново ще се изкатери на дървото, за да огледам.

Винету пак се покачил горе, внимателно се взирал минута-две, после слязъл от дървото и казал:

– Край водата не се вижда жива душа и предполагам, че навахите са останали незабелязани.

– Това ме успокоява. Впрочем, след като подслушаме нихорасите, ще разберам. Ако са ги видели, няма как да не го споменат.

Здрачило се и двамата мъже тръгнали на път, който съвсем не бил безопасен. Отначало виждали на петшест крачки пред себе си, но после бързо се стъмнило и когато наближили Зимната вода, се възцарил мрак, който вече не им позволявал да се осланят само на зрението си, а трябвало да се придвижват и пипнешком. Помогнало им обстоятелството, че често били посещавали тази местност и я познавали много добре.

Река Чели течала почти по права линия от изток на запад, а Зимната вода, както вече бе споменато, от юг на север, тоест тя се вливала в Чели под прав ъгъл. Бреговете и на двете реки били доста високи и покрити с гора и храсталаци. От високия бряг до водите на Чели имало около шейсет стъпки. По това време в коритото на Зимната вода само тук-там били останали отделни локви, които ни най-малко не пречели на преминаването ѝ. Близо до устието на Зимната вода теренът бил много каменист, а бреговете толкова стръмни, че не било възможно да се спуснат по тях на

кон. Който искал да премине на отсрещната страна, трябвало първо да повърви нагоре по брега срещу течението на Зимната вода до едно място, където двата бряга ставали по-полегати. Там бил единственият удобен брод за прекосяване на реката. Естествено там било удобно и за нападение. Тъй като човек волю-неволю щял да дойде до това място, било необходимо неприятелят само да го изчака. Ако засадата не била поставена извънредно несръчно, жертвата неминуемо щяла да падне в ръцете на враговете си, стига само да имали нужната численост.

Лагерът на нихорасите не бил при този брод. Те се установили чак до устието на реката на бивак горе на високия бряг. Но там нямало вода. Всеки, който искал да напои коня си или да си донесе вода, трябвало да се върне до описания брод, да се спусне до дъното на пресъхналото корито на Зимната вода, а после да слезе до устието ѝ при Чели.

Подобно обстоятелство създавало немалко затруднения. Нихорасите щели да имат много по-големи удобства, ако се били установили на лагер долу при самото устие, обаче така щели да оставят следи, които да не могат напълно да заличат.

Тъй като нихорасите лагерували на отсрещния бряг, Винету и Олд Шетърхенд трябвало да се прехвърлят отвъд пресъхналата река. Между големите скални късове на високия бряг на Зимната вода те видели светлината от лагерните им огньове.

– Каква непредпазливост! – обадил се Винету.

– Да – съгласил се Олд Шетърхенд. – Сигурно тези типове са убедени, че сме твърде далеч, за да успеем още днес да стигнем до тук.

– А колко лесно навахите могат да забележат огньовете им.

– Тъкмо това ме кара да предположа, че нихорасите са видели навахите, когато прекосяваха поляната. Вече знаят, че враговете им се намират отвъд реката и не могат лесно да се прехвърлят на другата страна.

– Скоро със сигурност ще разберем как стоят нещата, а сега да продължим.

Те се изкачили срещу течението на Зимната вода до брода и там се прехвърлили през реката. После по левия бряг на Зимната вода отново се запромъквали надолу. Колкото повече се приближавали до лагера, толкова по-предпазливи ставали. Прокрадвали се от дърво на дърво, от храст на храст, като избягвали всяко място, което било макар и слабо осветено от лагерните огньове.

След като се приближили толкова, че вече могли да различават отделните човешки фигури, Винету съвсем тихо казал:

– Нека моят брат остане тук. Ще изляза от гората и ще се промъкна откъм откритата страна на лагера, за да видя къде са конете и дали са поставени стражи.

Той изчезнал бързо и безшумно. Изминал около половин час, преди да се върне. Съобщил следното:

– Конете са откъм срещуположния край на лагера и няма да могат да ни издадат с пръхтенето си. Откъм откритата равнина има стражи. Тази мярка може да е взета единствено заради навахите, така че е сигурно че нихорасите не знаят къде се намират враговете им.

– Дали моят червенокож брат е успял да види къде седи вождът Мокаши?

– Да. Седнал е заедно с трима възрастни воители до широк каменен блок.

– Дали ще съумеем да се доберем до тази скала?

– Само ако сме безкрайно предпазливи. Скалата е до самия бряг, тъй че зад нея не може да има никакви нихораси. Ще тръгна пръв, нека моят брат ме следва!

Двамата легнали по корем и запълзели, използвайки находчиво и умело всяко дърво, всеки храст и всяко друго растение като прикритие.

Крайната им цел бил големият скален отломък. Той бил дълъг и не особено широк, а на височина достигал почти два човешки боя. Тъй като отгоре растял мъх, с течение на времето падащата шума се задържала и лека-полека се образувала хумусна почва. Тя се натрупвала върху камъка в доста плътен слой, който на местата, където имало пукнатини и процеци, станал още по-дебел. Върху този къс скала били пус-

нали корени няколко храста, чиито клони се надвесвали над ръба на камъка.

Между скалата и стръмно спускащия се речен бряг оставало съвсем тясно място, но то било напълно достатъчно за целите на двамата съгледвачи. Те успели незабелязано да се озоват зад големия отломък. Мястото било не по-широко от плещите на мъж, тъй че те лежали до самия ръб на стръмния склон. Ако там брегът бил ронлив, щял да се срути под тежестта на двамата мъже и те неизбежно щели да паднат от доста голяма височина в коритото на реката. Те внимателно опипали земята под себе си и разбрали, че тя представлява здрава, твърда скала. Тогава се изправили, за да се изкатерят върху големия каменен блок, а точно под тях щял да се намира седналият вожд.

Имало едно място, което можели да използват за опора на ръцете си. Олд Шетърхенд се вкопчил здраво в камъка, стъпил на гърба на апаха и оттам се метнал горе. Това било изключително опасно, защото при най-малкото погрешно движение или погрешна стъпка ловецът щял да падне чак долу в пресъхналата река. При скока си върху камъка трябвало да бъде много предпазлив и да остане ниско приведен, защото седящите от другата страна на скалата нихораси щели да го забележат. Горе той се притиснал плътно към камъка и спуснал на апаха ласото си, за да го изтегли при себе си. И с това се справили отлично.

И двамата се намерили върху скалата. Но тежко им, ако нихорасите ги видели! Въпреки цялата си сила, хитрост и ловкост щели да бъдат загубени. С пропастта зад себе си, пред лагер с триста воини и без пушките си нямало да им остане нищо друго, освен да се предадат.

Легнали върху каменния блок, двамата започнали предпазливо да пълзят към храстите, откъдето да огледат целия лагер.

Там горели не по-малко от осем огъня, на които нихорасите приготвяли вечерята си. Точно под двамата, облегнат на скалата встрани от воините, седял Мокаши заедно с трима от по-възрастните индианци.

Те разговаряли с откъслечни изречения. Четиримата нихораси не били единомушни. Единият от тях, вече възрастен, но въпреки това все още доста як и държелив мъж с посивели коси, казал:

– Мокаши ще съжалява, че постъпи тъй. Трябваше да побързаме и незабавно да нападнем онези песове навахите и да ги избием.

– Нали така и ще направим – отвърнал вождът.

– Но ще се забавим и ще закъснеем! Навахите няма да ни чакат толкова дълго.

– Нека моят по-голям брат не забравя, че те имат само един ден преднина. След като утре заловим бледоликите, веднага тръгваме срещу навахите!

– Преднината им е по-голяма от един ден, защото яздехме по-бавно, за да позволим на бледоликите да се приближат повече до нас.

– Няма значение. Онези чакали навахите няма да изоставят бърлогата си, преди да сме пристигнали. Няма да тръгнат от лагера си, докато не се завърнат разузнавачите им, иначе после няма да ги намерят. Нека моят по-голям брат не забравя това!

– Не го забравям, обаче всяка година се състои от едно лято и една зима и всички неща на земята имат две страни. Мокаши мисли, че навахите ще чакат, защото са изпратили съгледвачи, а аз съм на мнение че няма да чакат.

– Защо?

– Именно заради съгледвачите. Тъй като се бавят толкова дълго и все не се връщат. Навахите ще си помислят, че им се е случило нещастие и няма да чакат повече.

– Мисълта на моя брат е вярна само наполовина. Ако враговете ни наистина заподозрат нещо, никога няма да тръгнат от лагера си с всичките свои воини, преди да разберат къде се намираме. По-скоро ще изпратят нови съгледвачи.

– С това положението няма да се промени, защото новите съгледвачи ще ни открият и ще известят вожда си. После ще ни нападнат и ще ни заварят неподготвени.

– Ще бъдем подготвени, тъй като винаги поставяме стражи.

– По-добре ще е, ако Мокаши се беше отказал от новия си план. Вместо ние да изненадаме навахите, те ще ни нападнат!

Тонът на стария бил малко по-остър, отколкото обикновено е прието да се разговаря с вожд. Ето защо Мокаши отвърнал следното:

– Моят брат носи на главата си снега на старостта. Видял е повече зими от мен и е преживял немалко неща. Затова може без страх да каже мнението си, когато то се различава от моето. Но предводителят съм аз, а не той. Макар да изслушвам какво мислят и другите опитни мъже, все пак аз решавам какво ще правим и всички трябва да ми се подчиняват.

Старият свел глава и продумал:

– Прав си. Нека бъде както ти искаш!

– Да, така ще бъде и ти ще разбереш, че моят план е най-добрият. Или може би вярваш, че ще успеем да изненадаме навахите?

– Да, тъй мисля.

– Не, невъзможно е. Те сигурно също ще поставят постове като нас. С помощта на нашите съгледвачи ще трябва първо да открием мястото, където се намират враговете ни. Но и те могат да ги забележат, заловят или дори убият, също както и ние пленихме разузнавачите на навахите. И това все още не е най-същественото. Има и нещо друго, за което моят по-голям брат, изглежда, не е помислил – навахите вече знаят, че сме тръгнали срещу тях.

– Уф! – възкликнал старият. – Че кой ли им го е казал?

– Тримата бледолики, които ни избягаха.

– Уф, уф! Наистина! Но ако действително са отишли при навахите.

– Съвсем сигурно са отишли при тях. Може би още днес са ги намерили и предупредили. В такъв случай навахите незабавно ще тръгнат в поход срещу нас и изненадващо ще ни нападнат. А аз чакам тъкмо това.

– Какво? Мокаши чака да бъде нападнат от враго-

вете ни? Нали моят брат Мокаши знае старото воен-
но правило, че по-лесно побеждава онзи, който изпре-
вари другия!

– Знам го. То е много мъдро, но не важи за всички
случаи. Навахите сигурно са избрали за бивак място,
което лесно може да бъде защитавано. Следователно
победата ни ще е трудна и ще ни струва много кръв.
Защо не постъпим като тях? Нека те дойдат и ни на-
паднат, но на такова място, където ще намерят гибел-
та си.

– Край Зимната вода?

– Да.

– Значи Мокаши ще чака врага тук! Но първона-
чалният план не предвиждаше подобно нещо.

– Така е. Аз исках да изненадам навахите, но това
вече е невъзможно, защото са предупредени от три-
мата бледолики. Ще се скрием тук край Зимната вода.
Когато дойдат навахите, ще ги оставим да се спуснат
от високия бряг долу в дълбокото речно корито и там
ще ги връхлетим. Тогава те ще попаднат в клопка и
няма да могат да се отбраняват, защото, притиснати
от двете страни от скалите, няма да имат нужното
пространство.

– Уф, уф! – възкликнал старият и лицето му се раз-
ведрило.

– Сега съгласен ли е с мен моят по-голям брат? –
попитал вождът.

– Да. Новият план на Мокаши е хубав и ми се стру-
ва, че ако не се появи някаква пречка, ще успее.

– Има само една-единствена пречка и утре ние ще
я отстраним.

– Сега разбирам. Става дума за бледоликите зад
нас, нали?

– Да. Те ни следват. Искат да отидат при навахите.
Пропуснем ли ги да минат, ще издадат на враговете
ни, че сме тук и ги очакваме. Затова ще пленим Вине-
ту и Поразяващата ръка заедно с всичките им спътни-
ци.

– Ще ги убием ли?

– Ако се съпротивляват – да.

– Ами ако не окажат съпротива?

– Само ще ги пленим и когато се завърнем победоносно у дома, ще ги отведем при нашите жени, старци и деца и те неудържимо ще заликуват, щом видят такива пленници. Край всички лагерни огньовете ще се разнесе славата на онзи, който победи и залови Поразяващата ръка, Винету, както и другите придружаващи ги прочути воители.

– И каква участ ще очаква после тези знатни пленници?

– Не мога да ти кажа отсега. Съветът на старейшините ще реши. Ако не ги умъртвим на кола на мъченията, ще трябва да се бият за живота си.

– Уф, уф! Винету и Поразяващата ръка в борба на живот и смърт с нашите воители! Това ще бъде такова зрелище, каквото воините на нихорасите никога не са преживявали.

Очите на стария буквално заблестели от възторг и удоволствие, другите двама индианци дали израз на въодушевлението си с безспирни възклицания „уф, уф, уф!“, а Мокаши, зарадван от подобно одобрение, продължил да им обяснява:

– Няма друго по-подходящо място от Зимната вода, за да издебнеш неприятеля и без особено големи усилия и опасности да го плениш или унищожиш. Утре моите братя ще видят колко лесно бледоликите ще ни паднат в ръцете, макар че са предвождани от най-прочутите мъже на Запада.

При тези думи старият отново направил замислена физиономия и казал:

– Нима Мокаши наистина е толкова уверен в успеха?

– Да.

– Планът ти лесно може да се провали тъкмо защото сред враговете ни са и тези прочути мъже.

– Невъзможно.

– Обикновено на Поразяващата ръка и Винету хрумват мисли, които предвиждат хода на нещата. Мокаши сигурно знае, че те отгатват всичко.

– Знаем, че са много умни и умеят да прозрат мис-

лите на другите. Но няма да се досетят за нашия план. Ще си мислят, че сме потеглили срещу навахите и че изобщо не ни е грижа за белите. Няма и да подозират, че ги очакваме тук, а ще са убедени, че сме вече надалеч.

– Много ми се иска да си прав, но си мисля за онава, което сами видяхме и разбрахме в последно време. Никой орел няма толкова остро зрение, никой мустанг няма толкова тънък слух и никоя лисица не е толкова хитра като Винету и Поразяващата ръка. Нима не бяха вече в ръцете ни? Нима не бяха дори вързани? И въпреки това се видяхме принудени да пуснем всички на свобода! И кой ни принуди? Само тези двама мъже, а те бяха обезоръжени и вързани с ремъци, докато нашите ръце бяха свободни, ние имахме оръжия и наброявахме три пъти десет по десет воители. Ако утре действително ги заловим и после искаме да ги задържим в плен, не бива да постъпваме както последния път.

– Ще бъдем по-умни. Днес направихме всичко, каквото ни повеляваха разумът и предпазливостта. Установихме се на лагер тук горе вместо долу при водата, където щяхме да оставим следи. Когато утре бледоликите пристигнат, няма да намерят долу никаква следа и нищо неподозиращи, от брода ще се спуснат в дълбокото корито, докато ние ще останем тук, скрити и ще ги изчакаме. После те ще се отправят към водите на Чели, за да отведат конете си на водопой, и тогава ще ги връхлетим.

– Значи смяташ, че няма направо да прекосят брода, а известно време ще останат долу?

– Да. Никъде наблизо няма друго място, където да можеш да се спуснеш от високия бряг до водата тъй лесно, както от този брод.

– Моят брат сигурно има право, защото заедно с тях има жени и деца, с които са длъжни да се съобразяват. Мокаши наистина ли мисли, че ще ни паднат в ръцете без бой? Ами ако се защитават?

– Тогава ще ги застреляме като кучета. Но и през ум няма да им мине да използват оръжията си, стига

само ние да не направим някаква грешка. Щом стигнат долу при водата, ние бързо ще се спуснем и...

– Пеша ли?

– Да. Най-голямата глупост ще е да се втурнем надолу на конете.

– Тогава ще трябва да оставим няколко воина при животните.

– Не. Достатъчно е да ги вържем. Тук не бива да остава нито един човек. Щом белите видят колко сме многочислени, ще се откажат от всяка съпротива. Затова не бива да липсва никой от нас. Нека моят по-голям брат размисли в какво положение ще се озоват бледоликите. Отляво и отдясно ще бъдат обградени от отвесните скали на речното корито, по които не могат да се изкатерят, пред тях ще са водите на Чели, а зад гърба им внезапно ще изникнат триста неприятелски воина. Ще трябва да са безумци, ако им хрумне мисълта да се отбраняват.

– И все пак от тях може да се очаква подобно решение.

– Не е изключено, защото те са не само хитри, но и храбри, та дори и безумно дръзки, но ще са принудени да се съобразяват с жените и децата. Моят по-голям брат сигурно ще се съгласи с мен.

– Така е. Ами ако се опитат да избягат?

– Невъзможно е!

– О, напротив!

– Не! Та накъде ли ще избягат?

– Към Чели.

– Във водата? Изобщо няма да им мине подобна мисъл. Те знаят не по-зле от нас колко е лесно да застреляш плувец във водата. Но дори и да не е така, пак именно заради жените и децата няма и да помислят за бягство. Такива мъже като Винету и Поразяващата ръка и в най-голямата опасност няма да изоставят човека, потърсил тяхната закрила. А какъв позор ще е за тях, ако по-късно хората разказват, че двамата са изоставили жените и децата, чиято безопасност им е била поверена!

– Мокаши е прав. Неговите думи разсеяха всички-

те ми съмнения. С пълна увереност в нашия успех можем да очакваме пристигането на бледоликите, защото те ще са принудени да се предадат без съпротива. А после и с онези кучета навахите ще постъпим по същия начин.

– Да, ще ги подмамим да слязат долу в дълбокото скалисто корито на Зимната вода и няма да им позволим да се изкачат обратно.

– Уф! Това ще бъде голямо удоволствие, защото ние ще се прикрием зад скалите, дърветата и храстите и отгоре ще избием навахите един по един, без някой от куршумите им да ни улучи.

– Да, всичките ще ги застреляме, защото ще имаме оръжия, с които да победим дори и най-силния неприятел.

– Какви оръжия? – попитал старият, защото не се досетил какво имал предвид Мокаши.

– Нима моят брат забрави Сребърната карабина на апахата?

– Уф! И омагьосаната пушка на Поразяващата ръка! Прав си. Ще принудим бледоликите да ни дадат оръжията си.

– А после с омагьосаната пушка ще застреляме всички навахи. Изобщо няма да ни е необходима друга карабина. Уф, уф, уф!

Тези мисли възхитили четиримата индианци. Да можели само отнейде да разберат кой подслушва всичките им думи, кажи-речи, над главите им! Винету се оттеглил малко назад и подръпнал Олд Шетърхенд за ръката.

– Ще се връщаме ли? – тихо го попитал ловецът.

– Да. Чухме достатъчно. Нека моят брат ме последва!

Те запълзели обратно и с ласото Олд Шетърхенд спуснал апахата на земята. Слизането на белия ловец от каменния блок пак било опасно за живота му, но с помощта на Винету всичко преминало успешно.

Много важно било да напуснат мястото пак тъй незабелязано, както се и добрали до него. Пълзейки плътно притиснати до земята, двамата се върнали по

пътя, по който дошли. След като повече нямало нужда да пълзят, те се изправили и оттеглянето им станало далеч по-лесно и по-удобно. Отправили се към брoда и когато го прекосили и се озовали на другия бряг, вече били в безопасност. Там се спрели и Винету казал:

– Имат намерение да ни поставят клопка и наистина вярват, че ще ни заловят.

– Да, клопката е замислена добре, толкова добре, че ние ще влезем в нея.

– Моят брат мисли също като мен. Ние ще влезем в клопката.

– А после да видим дали ще ни заловят! Естествено ще извикаме навахите. Те ще затворят клопката зад гърба ни така, че нихорасите сами ще се озоват в нея. Но хайде да се връщаме при Ши Со! Не е необходимо да изпращаме при навахите този млад храбър воин, защото самите ние ще ги посетим.

Той се накарал да се отдалечи, но Олд Шетърхенд го хванал за ръката и казал:

– Нека моят брат почака още малко! Ако искаме утре да влезем в поставената ни клопка без да си изпатим, ще трябва преди това да знаем със сигурност, че тя действително ще остане същата, каквато току-що чухме да я описват.

– Моят брат иска да каже, че е възможно нихорасите да променят плановете си?

– Да. Тогава ще влезем в примката, без после да можем да я развържем.

– Значи един от нас двамата трябва да остане тук.

– Разбира се. Единият ще остане тук да наблюдава нихорасите. Аз ли ще съм?

– Не, аз ще остана. Моят брат Шетърхенд умее по-добре от мен да се разбира с белите мъже и жени. Затова нека той отиде да ги уведоми.

– Добре! Но не е необходимо през цялата нощ да стоиш тук при Зимната вода. Достатъчно е, ако утре в ранни зори отново дойдеш насам.

– Да, ще отида при моя жребец и там ще пренощувам.

– Тогава да вървим!

Двамата се отправили в посоката, откъдето били дошли. Вече нямало нужда да се крият, защото станало тъмно. Дори вървели през откритата степ и затова бързо напредвали. Същевременно обсъждали начина, по който на следващия ден щели да изпълнят своя план.

– Предполагам, че още през нощта ще открия навахите – казал Олд Шетърхенд. – Те незабавно ще се съгласят с предложенията ми.

– Не само ще се съгласят, ами и страшно много ще се зарадват. Кога моят брат Олд Шетърхенд ще се върне тук?

– Не мога да ти кажа съвсем точно, защото не знам кога ще се срещна с навахите. Ако успея, още на зазоряване ще тръгна на път от лагера на моите бели спътници.

– Тогава – обадил се апахът – нека, когато моят брат дойде, да ме почака на мястото, където оставихме Ши Со. Аз ще бъда наблизко.

– Добре. Много ми се иска да успеем, защото само така ще можем да уредим конфликта между двете племена без кръвопролитие.

– Как си представя Олд Шетърхенд изпълнението на нашия план? Заедно с белите хора ще яздим към Зимната вода? И ще се спуснем към брода, сякаш нищо не подозираме?

– Да.

– Заедно с жените и децата?

– Естествено!

– Но те ще се страхуват и ще ни пречат.

– Въпреки всичко няма да ги оставим, защото отсъствието им сигурно ще направи впечатление на нихорасите.

– Така е. Значи трябва да ги вземем с нас, но нека моят брат строго ги предупреди да не правят нищо, което може да ни навреди. След като се озовем долу между водите на Чели и отвесните скали и нихорасите се зададат, навахите не бива да се бавят нито миг повече!

– Нито секунда! Ще бъдат по местата си.

– Без нихорасите да ги забележат?

– Да.

– Нихорасите ще наблюдават пристигането ни. Какво ще предприеме Олд Шетърхенд, за да не видят навахите?

– Навахите няма да пристигнат тук, следвайки ни по петите. Напротив, когато ние достигнем Зимната вода, те ще трябва вече да са близо до брода. Отначало бели и навахи ще яздим заедно, но после, малко преди нихорасите да ни видят, ще спрем. Това ще стане там, където ще се срещнем ние двамата. Там ще науча от теб как стоят нещата. Ако положението е благоприятно, белите ще останат да ме чакат, а аз, описвайки широка дъга, ще поведе навахите на юг, към мястото, откъдето започват хрусталаците край Зимната вода. Докато яздим по заобиколния път, ще спазваме достатъчно голямо разстояние от нихорасите, за да не могат да ни забележат. А щом стигнем на юг до Зимната вода, по пресъхналото дъно ще заведе индианците долу, близо до брода, където ще ни чакат. После ще се върна при вас и ще тръгнем заедно с белите ловци и преселници.

– Добре замислено. Така си го представях и аз. Ще отведем белите до брода, ще се спуснем надолу, но няма да се изкачим по отсрещния бряг, а ще свърнем надясно към водите на Чели.

– Точно така! Там ще слезем от конете и ще се престорим, че се каним да лагеруваме там. Но същевременно ще вземем мерки да не попаднем в ръцете на нихорасите още при първата им атака. Наоколо има достатъчно много скали и камъни, зад които можем незабавно да се прикрием, щом забележим появяването на неприятеля. Твоята Сребърна карабина и моята „Хенри“ първи ще поздравят нихорасите, а после навахите ще излязат в тила им.

– Ще стреляме ли?

– Само ако нямаме друг избор. Но по възможност ще щадим живота им. Струва ми се, че кажи-речи, вече пристигнахме.

Въпреки тъмнината с острото си зрение той се ори-

ентирал правилно. Двамата се приближили до гористия пояс, обрасъл брега, и подвикнали на Ши Со. Той им отговорил и заедно с конете се появил от храсталака, където се бил скрил.

– Лека нощ! – казал Винету, като уловил юздата на коня си и го повел обратно към гората.

– Лека нощ! – отвърнал Олд Шетърхенд и се метнал на жребеца си, готов да потегли.

Може би младият индианец бил учуден от това кратко сбогуване, но не посмял да направи никаква забележка, нито да зададе въпрос. Той яхнал жребеца си и последвал Олд Шетърхенд.

Отначало белият ловец яздел в бавен тръс и известно време мълчал. После с присъщия си дружелюбен тон попитал младежа:

– Сигурно Ши Со иска да разбере какво сме видели.

– Нали все ще го узная – учтиво отвърнал младежът.

– Да, ще го узнаеш. Ако ти разкажа сега, после ще трябва всичко да повтарям, а не искам. Но ще ти съобщя нещо, което ще те зарадва – видях родителите ти.

– Наистина ли? Къде? – попитал Ши Со радостно изненадан.

– На отсрещния бряг. Яздеха нагоре с многоброен отряд воини.

– Сигурно търсят нихорасите, нали?

– Да.

– Значи през нощта ще спрат да лагеруват! Да можеш да отида при тях!

– Аз трябва да отида при тях, а ти ще ме придружиш. Мисля, че още тази нощ ще поздравя баща си и майка си. Нямаме време за губене. Да пришпорим конете!

Само една негова дума била достатъчна да подтикне жребеца му да препусне в галоп, а Ши Со го последвал. Младежът се радвал, че отново ще види своите родители и особено майка си.

Този път нямало нужда от кой знае какви сетива и съобразителност, за да открие търсеното от тях място. Когато се приближили, между дърветата забеляза-

ли трептящата светлина на огъня. Олд Шетърхенд спрял коня си и казал:

– Каква непредпазливост – да запалят такъв огън! Наистина не ги заплашва опасност, но никой разумен човек не пали огън, на който може да се изпече цял бизон! Положително Сам Хокинс много добре знае, че е в пълна сигурност. Да слезем от конете и тайно да се промъкнем до лагера! Нека видим и чуем какво правят и какво приказват. Още оттук може да се доловят силните им гласове.

Те скочили от седлата и тихо отвели конете си до края на гъсталака, където, както забелязали, били и животните на ловците и преселниците. После се промъкнали още по-наблизо. Тогава за свое удивление видели вожда на навахите заедно със своята бяла жена.

– Родителите ти са тук – прошепнал Олд Шетърхенд на младия си придружител. – Виждаш ли ги?

– Да – отвърнал Ши Со.

Той произнесъл само тази единствена дума, но острият слух на белия ловец доловил как гласът на младежа потрепнал от радостно вълнение.

– Как ли са се озовали тук? А колко ли са се зарадвали, щом са чули, че си при нас! Почакай малко тук. Първо ще отида сам при тях.

Олд Шетърхенд се промъкнал още напред и чул за какво разговарят. След това последва вече описаната сцена.

Малко по-късно ловецът седна при Нитзас-ини, за да обсъдят действията, които трябваше да предприемат на следващия ден. Той разясни на вожда плана, нахвърлян от него и от Винету, и навахът се съгласи с всичко.

После доведоха пенсионирания кантор. Посрещането му не беше особено дружелюбно, защото Олд Шетърхенд му каза мнението си за него без абсолютно нищо да премълчава, но, разбира се, не успя да го убеди, че върши само щуротии.

След това Олд Шетърхенд посъветва всички да легнат да поспят, защото ги очаква много напрегнат и изморителен ден.

Вождът на навахите заяви, че иска да остане при преселниците. Но изпрати обратно воините си да предадат заповедите му в техния бивак.

На пост застана само един човек. Оставиха огъня да догори и после всичко притихна. Ши Со легна до майка си.

Тъкмо се зазоряваше, когато Олд Шетърхенд събуди спящите хора. Когато слязоха при реката, за да се измият, видяха воините на навахите на отсрещния бряг, яздещи в дълга върволица срещу течението. Те се прехвърлиха на другия бряг.

Белите също бързо се приготвиха за път. Не след дълго колоната потегли надолу по реката, предвождана от Олд Шетърхенд и Нитзас-ини. Вождът беше определил двама от най-ловките и най-хитри индианци, които да пресрещнат Краля на петрола и спътниците му и да наблюдават действията им. Бяха получили заповед по-скоро да убият белите, отколкото да ги оставят да избягат.

След като се развидели достатъчно, двамата воини яхнаха конете си и тръгнаха срещу бледоликите. След около половин час те забелязаха място, където храсталците се връзват в откритата прерия, образувайки дълга и тясна ивица. Насочиха се натам, вкараха конете си в гъсталака, вързаха ги и се скриха наблизко. Отвъд гористата ивица продължаваше откритата равнина, тъй че щяха да забележат Краля на петрола и спътниците му още от един-два километра. Те вярваха, че мястото е избрано много добре и че могат да бъдат съвсем сигурни в успеха си.

Но за съжаление положението беше свършено друго!

Гринли, Полър и Бътлър не успяха да проследят навахите чак до лагера им, защото след падането на нощта не виждаха дирята. Те слязоха от конете, за да изчакат настъпването на деня.

Налагаше се да са безкрайно предпазливи. Внимателно премислиха как да постъпят и стана дума за това, че същия ден се бяха натъкнали на следите от samotен ездач, които идваха отляво и се сливаха с дирята

на навахите. Тримата не бяха придали никакво значение на това обстоятелство, но сега, когато след зряло обмисляне стигнаха до извода, че трябва да са изключително предпазливи.

Решиха да бъдат внимателни и ако навахи са им поставили засада, да ги заблудят или да ги избият.

Едва-що се беше зазорило, когато отново се метнаха на конете и продължиха пътя си. Скоро забелязаха пред себе си гористата ивица, врязала се в равнината.

Бътлър спря коня си и със замислен израз и присвити очи огледа ивицата. После каза:

– Едва ли има по-подходящо място за индианците да видят пристигането ни отдалеч. Ако са решили да ни поставят засада, онези негодници са се сврели в горската ивица и никъде другаде. Тайно ще се промъкнем и тежко и горко на песовете, които открием там! Хайде да вървим!

Той скочи от седлото и поведе коня си към реката. Другите го последваха. Щом се озоваха под короните на дърветата край речния бряг, те тръгнаха нагоре по него, като непрекъснато търсеха прикритие зад храстите. Движеха се бавно и измина доста време, преди да стигнат до гористата ивица. Там те завързаха конете си за дърветата, свърнаха под прав ъгъл с реката и тръгнаха по дължината на ивицата, за да я претърсят. Това стана броени минути преди двамата навахи да се приближат до нея откъм другата ѝ страна.

Гринли и спътниците му не забравяха да вземат всички необходими възможни мерки, но не откриха никакви следи от човешки същества. Вече бяха достигнали почти самия край на ивицата и Краля на петрола се канеше да предложи да се върнат при конете си и да продължат ездата, когато Бътлър посочи към равнината и възкликна:

– Е-хей! Оттам идват двама червенокожи! Вероятно са онези, които търсим. Ще ги оставим ли да отминат?

– Да отминат ли? – обади се Полър. – Но те, изглежда, нямат такова намерение. Струва ми се, че са се насочили право към нас.

– Наистина. Отдръпнете се! Трябва да разберем какво мислят да правят.

Бандитите се върнаха малко и се скриха толкова добре, колкото им позволяваше околността. Двамата навахи се приближиха, скочиха от конете, вкараха ги сред храстите и после се скриха в гъсталака. Индианците и белите бяха на не повече от десетина крачки едни от други. Навахиите бяха убедени, че са сами, и не смятаха за необходимо да разговарят тихо. Белите ясно чуваха думите им.

– Дали бледоликите ще дойдат? – обади се единият от тях.

– Ще дойдат – каза другият. – Те много искат да вземат хартията, тъй че няма да се забавят.

– Значи ще влязат в ръцете на смъртта. Ако тръгнат по петите на нашите воители, ще бъдат заловени и измъчвани, а ако ги обземат подозрения и не ги последват, тогава ние ще ги застреляме.

– Чухте ли? – прошепна Краля на петрола на Бътлър и Полър.

– Какво мислиш да правим? – попита Бътлър.

– Ще ги изпратим в ада.

– Готов съм! Вземете пушките и се прицелете в главите им! – Той вдигна карабината си и започна да брои: – Едно... две... три...!

Трите изстрела изтрещяха. Храстите, където се криеха индианците, зашумоляха. Дочуха се кратки стенания и предсмъртно хъркане, после всичко утихна. Белите излязоха от прикритието си. И двамата навахи лежаха мъртви с простреляни глави.

– Тъй! – обади се Краля на петрола. – Тези вече няма да ни преследват, а и няма да ни застрелят. Нека останат тук да ги разкъсат лешоядите и вълците.

Полър кимна в знак на съгласие, а и Бътлър нямаше нищо против. Те им обърнаха гръб и се направи да се върнат при конете си, но изведнъж Бътлър се спря и каза:

– Чакайте! Нека вземем онова, което можем да използваме.

Тримата бандити ограбиха мъртъвците, чиито пуш-

ки и муниции им бяха добре дошли. Взеха със себе си и конете на индианците. Когато беглецът сменя коня си, той напредва по-бързо. За своя радост те намери-ха в дисагите на седлата значителни запаси сушено месо. Индианците се бяха запасили достатъчно с храна, защото се бяха подготвили за по-продължително отсъствие от племето си.

Тримата убийци продължиха пътя си, но вече с пет коня. Не беше необходимо вече да са така предпазливи, защото не очакваха друга засада, тъй че пришпориха животните да препуснат в галоп и яздиха така чак до онова място на брега, където бяха пренощували навахите. Слязоха от седлата, за да претърсят напуснатия бивак, но не намериха нищо интересно освен следите, оставени рано сутринта от индианците.

Тръгнаха по тази диря и след около четвърт час се добраха до мястото, където навахите бяха прехвърлили реката. Тримата последваха примера им и от другата страна откриха ясните следи от лагера на белите. Отново слязоха от седлата и изцяло посветиха вниманието си на това място.

– Тук е имало бивак – обади се Краля на петрола. – Знаете ли кой е бил на това място?

– Естествено Олд Шетърхенд със своите хора – отговори Бътлър. – Не е възможно да са били други ездачи. Я погледнете към храстите! Дирята им се изкачва по високия бряг и води право на запад.

– Да, навахите са прехвърлили реката и тук са се присъединили към тях. Съюзили са се и заедно са потеглили подир нихорасите. Това ще...

Краля на петрола замлъкна. По израза му си личеше, че се е изплашил.

– Какво има? – попита Бътлър.

– Хиляди дяволи! Ако наистина е тъй, както мисля, можем незабавно да обърнем конете и да си вървим като стари песове, получили тояги, но не и храна.

– Но защо? Говори де!

– Да говоря ли? Та какво има толкоз за говорене? И сам би трябвало да се досетиш, ако ти е останал малко акъл в главата!

– Но аз наистина си загубих акъла, защото действително не знам какво имаш предвид.

– Ти иначе хич не си толкова тъп. Простихме се с парите, туй е то. Няма да видим нито долар, нито един цент.

– Мътните го взели! Защо?

– Защото чекът е отишъл по дяволите.

– Как така е отишъл по дяволите? Все още не те разбирам.

– Тогава наистина си загубил без остатък нищожната си способност да мислиш. Нали знаеш, че Олд Шетърхенд и Винету са големи приятели с навахите? Веднага щом са се срещнали с тях, индианците са им разказали всичко от игла до конец.

– Да. Вероятно са им казали, че сме били при тях и сме им изиграли такъв хубав номер.

– Не си въобразявай кой знае какво, защото сега ние сме онези, на които изиграха хубав номер. У кого е чекът?

– У немца Волф.

– Той е бил тук заедно с другите и естествено е видял банкера и е разговарял с него. Тогава какво се разбира от само себе си?

– Че той... сатана! Вече знам какво имаш предвид. След като са разказали всичко, тогава... тогава Волф е дал чека на банкера. Това ли имаш предвид?

– Да.

– В такъв случай наистина губим всяка надежда. Всичко е било напразно и ти най-сетне трябва да проумееш и признаеш що за детинска щуротия беше от твоя страна да показваш чека на Волф.

Краля на петрола се опита да омаловажи допуснатата грешка и така се стигна до толкова разгорещена разправа, че за малко двамата да се сбият. Но тогава между тях застана Полър и след като ги разтърва, каза:

– Все пак, надявам се, нямате намерение да се изпотрепете! Така нищо няма да промените. Не разбирам защо веднага трябва да допуснем най-лошото и да се отчайваме. Все още не всичко е загубено.

– Тъй ли? – ядосано възкликна Краля на петрола. –

Тогава вече аз съм онзи, който нищо не разбира. Чекът отиде по дяволите. Нали?

– Не, не е отишъл по дяволите. Отначало беше във Волф, а сега е в Ролинс. Каква е разликата? Все едно в чий джоб се намира, стига само да е налице.

– Не е необходимо да ми го казваш, и аз го знам. Но чека вече просто го няма.

– Кой ти каза?

– Аз ти казвам, защото се разбира от само себе си, че Ролинс незабавно го е унищожил.

– Унищожил ли го е? Ще го повярвам едва след като бъде доказано. Унищожен означава скъсан. Но скъсаш ли някаква хартия, после не я пъхаш пак в джоба си, за да я пазиш най-грижливо, ами я хвърляш. А виждаш ли нейде наоколо и най-малкото късче хартия? От снощи няма никакъв вятър. Би трябвало все още да са нейде тук. Нека потърсим, да потърсим съвсем старателно, но не само в лагера, а в цялата околност.

Най-усърдно претърсиха всичко наоколо, но нищо не откриха. Тогава Краля на петрола дълбоко въздъхна с облекчение, лицето му отново се проясни и той каза:

– В такъв случай наистина пак започвам да се надявам. Доводите на Полър са правилни. Никой не прибира в джоба си накъсаната хартия, а я хвърля. Следователно банкерът не е унищожил чека, а го е запазил.

– Така е – обади се Полър. – Може би не го е унищожил само за да го запази като спомен за приключенията си в Дивия запад.

– Да, и това е възможно. Надеждите ми се възвръщат. Дори предпочитам чекът да е в неговия джоб, а не в джоба на Волф. Банкерът е неопитен човек, който дори няма да има куража да ни окаже посериозна съпротива. Ако чекът действително не е унищожен, съм убеден, че така ще се доберем до него много по-лесно. Нали?

– Разбира се – съгласи се Бътлър. – С Ролинс няма да се церемоним много-много. С него ще се справим далеч по-лесно. Какво ще правим сега? Тук ли ще чакаме?

– Ще продължим по следите на съюзилите се бели и индианци.

– Но с двойно по-голяма предпазливост.

– Едва ли ще ни е необходима. Те са изпратили срещу нас съгледвачи, но не подозират, че застреляхме тези типове. Мислят си, че ще получат вест от разузнавачите си, преди да се появим. Значи можем да яздим, без много-много да се оглеждаме.

Отново се метнаха на седлата и продължиха по следите на навахите и белите.

Никой не ги спря, никой не им попречи. Движеха се все по високия бряг на реката, край пояса от дървета и храсти, а дирята, която следваха, не се промени, докато стигнаха до едно място, където стана значително по-широка, много по-ясна и добре отъпкана. Те спряха конете и слязоха от седлата, за да огледат следите. Намираха се край гъсталака, където миналата вечер Ши Со беше стоял при конете и бе очаквал завръщането на Олд Шетърхенд и Винету и където апахът бе се срещнал рано тази сутрин със съюзените бели и индианци.

– Тук мерзавците са останали по-дълго – обади се Бътлър. – Вижда се съвсем ясно. Конете са спрели, изпотъпкали са земята и дори тук-там са я разровили с копитата си.

– Каква ли е причината? – попита Краля на петрола.

– Кой знае! Вероятно ще я научим по-късно.

– Още отсега ми се иска да я знам. Вижте, отгук някакви следи водят към онзи храсталак! Я да видим какво е ставало там!

Те оставиха конете и се отправиха към храстите. В същия момент дочуха някакъв глас да вика на немски:

– Помощ, помощ! Насам, елате насам!

Тримата се спряха и наостриха слух.

– Това не беше английски – каза Краля на петрола.

– Приличаше ми на немски, но не го разбирам този език – обади се Бътлър.

– Но аз го разбирам – заяви Полър. – Някой вика за помощ и ни моли да отидем при него.

– Щом някой се нуждае от помощта ни, няма защо да се страхуваме от него.

– Ами ако е номер, ако искат да ни подмамят в някоя клопка?

– Не ми се вярва. Елате с мен!

Те продължиха по отпечатъците от човешки крака и конски копита, които водеха в хресталака, и скоро видяха два оседлани коня, вързани за близките клони. Изглежда, се бяха приближили до викация за помощ човек толкова, че той можеше да ги вижда, защото точно в този миг прозвуча:

– Насам, насам, господин Полър! Бъдете тъй добър да ме освободите!

– Той ме познава! – каза Полър.

– Елате де, господин Полър, елате по-бързо! – разнесе се отново.

– По дяволите! Ако не се лъжа, това е гласът на побъркания кантор, дето иска да композира опера в дванайсет действия и върши щуротия след щуротия. Елате! Няма от какво да се боим.

– Но сега той е от хората на Олд Шетърхенд и Винету – обади се предпазливо Краля на петрола, – кой знае дали това не е някаква примка, която сами ще си нахлузим на врата.

– Едва ли! По-скоро съм убеден, че той отново им е изиграл някой глупав номер и затова са го оставили тук. Спокойно можем да продължим.

Той навлезе още по-навътре в хресталака и двамата го последваха. И ето че предположението на Полър излезе вярно, защото те видяха кантора с вързани на гърба ръце и освен това вързан още веднъж с друг ремък за ствола на едно дърво. Но всичко бе направено така, че да не изпитва болка. Облегнат с гръб на дървото, той седеше удобно в меката трева.

– Господин кантор, вие? – попита Полър. – Странна работа!

– Кантор емеритус, ако мога да ви помоля! Налага се както заради изчерпателността, тъй и заради разликата, защото един емеритус е преустановил активната си дейност, господин Полър.

– Да, наистина ми изглеждате по-скоро пасивен, отколкото активен. И как се озовахте в това положение на пасивност?

– Вързаха ме и ме оставиха тук.

– Това го виждам, но кой го направи?

– Стоун и Паркър.

– Но не е възможно да са го направили по собствена инициатива!

– Не. Олд Шетърхенд им заповяда.

– Защо?

– Не... знам... не знам – каза канторът, защото се притесняваше да спомене истинската причина.

– Олд Шетърхенд никога не прави нещо без основание.

– Не, сигурно и в този случай си е имал някакви основания, но аз наистина не ги знам, тъй че стига сте ме питали, а по-добре срежете ремъците ми!

– Това не може да стане тъй лесно и бързо, както си мислите.

– Защо?

– Искане ми се да ви помогна, но трябва да се убедя, че това е уместно и няма да докара някоя беда.

– Че каква ли беда може да докара?

– И аз не знам, но Олд Шетърхенд сигурно знае. Несъмнено е наредил да ви вържат тук, за да ви попречи да извършите някоя глупост. Въпреки това намирам, че е постъпил много несправедливо, като ви е стегнал тъй здраво с тези ремъци и ви е оставил в тази пустош сам и съвсем беззащитен.

– Сам ли? Че аз не съм сам.

– Така ли?

– Не съм. Тук има и още един човек.

– Кой е той?

– Господин Ролинс, банкерът.

– Банкерът? – попита Полър и по лицето му се плъзна доволна усмивка. – Няма ли и още някой?

– Не, само той.

– Също ли е вързан?

– Не, той е тук, за да ме пази. Сам предложи услугите си. Как ли не го молих да ме развърже, но не из-

пълни желанието ми. Той е безчувствен и жесток човек.

Това мнение на кантора беше във висша степен добре дошло за Полър. И за да налее още масло в огъня, той каза:

– Да, наистина е било жестоко от негова страна и той си е заслужил доста сериозно наказание. Всъщност би трябвало да ви развържат и на ваше място да вържат него.

– Да, справедливо ще е! Ще се радвам страшно много и не бих го развързал, колкото и да ми се моли! Ще го оставя да кисне тук и ще си тръгна, за да не слушам вайканиците му, а още по-малко и неговите упреци.

– Къде ще отидете тогава?

– Ще тръгна подир другите, надолу към Зимната вода.

– Аха, значи другите са край Зимната вода? Какво ще правят там?

– Искат да нападнат и пленят нихорасите, които са ни устроили там засада.

– Дали ще успеят?

– Сигурно! Олд Шетърхенд е убеден в това, а също и Винету. Апахът прекара цялата нощ тук, за да подслуша нихорасите. Не ме взеха със себе си, защото си мислят, че... че аз... хмм. Затова ме вързаха, а банкерът предложи услугите си да остане при мен, тъй като никой друг не изяви подобно желание. Предпочиташе да остане тук, отколкото да се изложи на опасността по време на битката да бъде ранен или може би дори и убит от диваците.

– Постъпил е много умно. А можете ли да ми кажете дали той вече разговаря с Волф?

– С немца, дете живее заедно с навахите? Разбира се, че разговаряха.

– За какво?

– За какво ли не. Не обърнах особено внимание, защото мислите ми винаги са заети с моята героична опера.

– Може би все пак сте видели дали му е дал нещо, а?

- Да му е дал нещо? Ами да.
- Какво?
- Чека, който ви е отнел.
- Тъй! Сигурен ли сте?
- Не, защото не присъствах, но чух, когато другите го споменаха.
- Това ме радва. Значи документът най-сетне е попаднал у човека, в чиито ръце му е мястото.
- Да. Той сигурно няма да позволи пак да му го отмъкнат.
- Значи навярно го е унищожил?
- О, не. Иска да го запази за спомен.
- Разбирам го. Чекът винаги ще му напомня за преживените приключения. Разбира се, той го е прибрал в портфейла си при другите документи, нали?
- Не, той бе на мнение, че такъв чек е много опасен за него. Ако попадне в чужди ръце и бъде представен в Сан Франциско за осребряване, съответното лице ще получи парите, а Ролинс естествено ще ги загуби. Ето защо той много добре скри чека.
- Скри ли го? Хмм, какво означава „скрил“! Понякога човек си мисли, че е съхранил нещо много добре, дори отлично, а все пак го загубва.
- Но не и Ролинс. Той пъкна чека под подплатата на яката на палтото си. Там никой няма да го търси.
- Наистина хитро измислено. Но никъде не го виждам. Къде е той?
- Избяга. Седеше ей там, в края на храсталака, и ви видя. Хвана го страх и се скри.
- Нима ни е познал?
- Не. Бяхте все още твърде далече. Тъй като се появихте от тази посока, не беше възможно да сте от приятелите ни и той ви взе за врагове, на които човек не бива да се доверява. Предпочете изобщо да не ви се мярка пред очите.
- Значи избяга и вие не знаете къде се е скрил?
- О, знам къде е!
- Тогава ни кажете, за да го доведем и да му докажем, че му мислим доброто както на него, тъй и на вас!

– Доброто ли ни мислите? – отвърна канторът, като се помъчи да придаде на лицето си изражението на хитрец и на човек, който знае всичко. – Да не би да си въобразявате, че вярвам на думите ви, уважаеми господин Полър? Нас, апостолите на изкуството, не можеш толкова лесно да ни метнеш.

– Казвам самата истина – мисля доброто и на двама ви.

– На мен може би, но едва ли и на него.

– Защо?

– Защото се отнесохте зле с него. Искахте с измама да му вземете огромна сума.

– Глупости! Претърси ли основно езерото, ще види, че такъв извор действително съществува. Но той нищо не разбира от тия неща и позволи на други хора да го настроят срещу нас. Сам можете да се убедите колко сме честни, като ви кажем, че когато бяхме при навахите, ние дадохме чека на Волф.

– Нима не ви го е взел насила?

– Не. Никой човек не позволява да му вземат толкова ценен документ. Той изобщо не знаеше, че притежаваме този чек, тъй че ние му казахме.

– Това наистина е вярно.

– Ето защо много ни се иска да поговорим с банкера и да му кажем какво трябва да направи, ако все още иска да стане собственик на извора и да забогатее. И тъй, къде се е скрил?

– Хмм, и аз не знам дали да ви кажа.

– Тогава запазете тайната за себе си! На нас ни е все едно. Но си мислех, че ще ви достави удоволствие, ако го вържем на ваше място.

– Да, ще ми достави удоволствие, страшно удоволствие! Заслужава го, защото остана глух към молбите ми.

– И после ще ви освободим.

– А иначе няма ли да ме развържете?

– Не.

– Но нали аз ви освободих, като ви дадох джобното си ножче! Ако ме оставите тук вързан за дървото, ще бъде невиждана неблагодарност!

– Това са два съвсем различни случая. В нашия случай ставаше дума за живота ни. Бяхме вързани от неприятели. При вас положението е друго – сигурно става въпрос за някаква доста основателна предпазна мярка и вие сте вързан тук от вашите приятели. Ако можех да ви освободя от враговете и да ви избавя от смърт, незабавно щях да ви развържа, но щом нещата стоят така, не ми се иска да предприемам нищо против волята на Олд Шетърхенд. Ще го направя само за да вържа банкера вместо вас и така да го накажа за проявената жестокост.

– Да, жесток беше, изключително жесток!

– И освен това си помислете каква сцена ще имате за вашата опера! Онзи, когото напразно сте умолявали, ще трябва после сам да ви моли да го развържете! Това е всеназидаващата справедливост, която е най-важното нещо за всяко театрално представление.

– Да, да, прав сте! – извика канторът като наелектризиран. – Каква сцена за моята опера, каква великолепа, прекрасна сцена! Отначало аз го умолявам. От това ще стане ария, в която се проси милост, изпълнявана от баритон. Той отказва да удовлетвори молбата ми, пеейки във втори бас. После освобождават баритона, а връзват втория бас. Тук отново ще има ария за милост, след която ще последва голям дует на втория бас и баритона. Това ще постигне ефект, ще постигне ефект, поразителен ефект! Изключително много съм ви благодарен, че ми обърнахте внимание на тази възможност.

– Тогава да отида ли да доведе банкера и да го вържа на ваше място?

– Да, доведете го! Каза, че в скалите на брега зад нас имало тясна цепнатина, обрасла с храсти. Канеше се да се скрие в нея.

– Добре, ще намерим цепнатината. Само че преди това ще трябва да кажа на спътниците си за какво става дума и да ги попитам дали са съгласни.

Той им преведе съдържанието на разговора. Страхно им се прииска да се изсмеят в лицето на кантора,

но не им остана време от радост, че толкова неочаквано им се откриваше щастливата възможност отново да се доберат до чека. Нямаха абсолютно нищо против да вържат банкера вместо кантора, защото, от една страна, трябваше да проявят благодарност към емеритуса, а пък от друга, от все сърце желаеха на банкера да му се случат какви ли не злини.

И тъй тримата се отдалечиха за кратко време да потърсят пукнатината в скалата. Лесно я намериха недалеч от дървото, където бе вързан канторът. Когато разтвориха клонците, закрили скалната пукнатина, веднага видяха Ролинс. Те държаха ножовете си в ръка и Краля на петрола подигравателно му подвикна:

– Хей, мистър Ролинс, какво правиш в тази дупка? Да не би да търсиш петролен извор?

Щом позна тримата мъже, банкерът се изплаши. Не беше и помислял, че е възможно те да са тримата конници, които бе забелязал. Бе наясно, че от тези хора не може да очаква нищо добро. Не беше герой, но все пак срещу един противник щеше да се отбранява, ала пред него се бяха изправили трима с ножове в ръка. Ролинс разбра, че всяка съпротива само щеше да влоши положението му.

– Бъди така добър да излезеш оттам! – подкани го Краля на петрола. – Та ти съвсем си зарязал поста, който са ти поверили.

– Какъв пост? – попита банкерът, докато страховито и смутено се измъкваше от пукнатината.

– Ами, сър, нали е трябвало да охраняваш своя добър приятел кантора! Защо си избягал?

– Видях трима ездачи, но не знаех, че сте вие.

– Аха! Значи, ако ни беше познал, нямаше да избягаш, а?

– Нямаше.

– Радвам се, че изпитваш към нас такива приятелски чувства и такова доверие. Хайде ела!

Те го отведоха при дървото. Там Краля на петрола му взе двата револвера и мунициите, след което каза:

– Понеже се намираш под могъща закрила, не се

нуждаеш от оръжия, обаче ние сме дяволски зле въоръжени. Сигурно с радост ще ни помогнеш. А сега трябва да ти кажа нещо страшно весело. Въпреки всички молби на кантора ти не си бил тъй любезен да го развържеш...

– Забраниха ми – бързо го прекъсна той.

– Това не ни засяга! Разбира се, канторът е много разгневен и настоява ти също да изпиташ как се чувства човек, когато го вържат за някое дърво. Ние сме по-добронамерени от теб и ще изпълним толкова скромното му желание.

– Какво искаш да кажеш? – заекна от уплаха Ролинс. – Какво означава това? Да не би...?!

– Да те вържем ли? Да.

– Слушайте, мешърс, няма да позволя!

Той изпъчи гърди, доколкото му бе възможно, и положи усилия да си придаде по-войнствен вид. Но Краля на петрола го потупа по рамото и през смях му каза:

– Сър, не се надувай излишно! Много добре те познаваме. Ще те вържем. Съпротивляваш ли се, ще употребим сила, а ти също ни познаваш достатъчно добре и ти е известно, че тогава няма да се отървеш здрав и читав. Подчиниш ли се доброволно, ние ще си продължим по пътя, без повече да се интересуваме от теб. Просто искаме да изпълним желанието на кантора и нищо друго. След като си отидем, той ще може да те развърже. И тъй, какво ще кажеш?

Той зае заплашителна поза и започна да си играе с ножа. Бътлър и Полър последваха примера му. Банкерът се разтрепера от страх. Знаеше, че от тези хора не може да очаква пощада. Но гордостта му се почувства засегната. Той, банкерът, джентълменът, бе принуден да се унижава пред тези убийци и измамници. Това никак не му беше приятно, но той дори и не помисли да се възпротиви и да им окаже съпротива. Най-доброто решение беше да прояви здрав разум и да се подчини на волята им. Та нали искаха само да го вържат и после щяха да си отидат. Тръгнаха ли си веднъж, после канторът можеше да го освободи. Ето

защо той преглътна гнева си и им отговори с такъв тон, сякаш никак не му бе трудно да участва в шегата им:

– Какво ще кажа ли? Нищо. Дали ще седя тук до това дърво, или другаде, ми е все едно. Щом ви доставя удоволствие да изпълните на този откачен човек още по-откаченото му желание, тогава направете го. И през ум не ми минава само заради това да започна да се боричкам с вас.

– Разумно постъпваш, много разумно – каза Краля на петрола. – Наистина идеята му е съвсем откачена. Ядосал си го и сега иска да те види вързан за дървото. Това е цялата работа. Обещахме да изпълним желанието му и ако направим каквото ти споменахме, то ще е само формално и за кратко време. И тъй, нека шегата започне!

Той развърза кантора. Ролинс се приближи до дървото, протегна им ръцете си и каза:

– Хайде, мешърс, направете си това евтино удоволствие!

Естествено той си мислеше, че ще го вържат също тъй внимателно и леко като кантора. Но незабавно разбра колко много се е заблуждавал. Полър го хвана за дясната ръка, а Бътлър за лявата. Така безцеремонно и грубо го дръпнаха да седне до дървото, че той силно извика от болка. След това извиха ръцете му назад и ги притиснаха около ствола. Докато двамата го държаха здраво, Краля на петрола стегна китките му с ремък и каза следното:

– Да, мистър Ролинс, евтиното удоволствие започва. Но на теб то може да ти излезе много скъпо.

– Мътните ви взели! – запоклина bankerът. – Какво си позволявате? Не сме се споразумели така!

– С теб може да не сме, но ние помежду си тъй се споразумяхме!

– Ще ми изкълчите всички стави!

– Няма да ти навреди! Не ще трае дълго. Потърпи само няколко секунди и не си движи главата, иначе ще ти отрежа ушите!

С две-три бързи движения на ножа той отпра яката

от дрехата на Ролинс, който и да искаше, пак нямаше никаква възможност да се съпротивлява.

– Сър, какво правиш? – избухна банкерът. – Струва ми се, че започна да кълцаш с ножа си по мен!

– Да – каза Краля на петрола, – но животът ти не е в опасност, засега ни трябва само яката ти²².

Той се изправи пред него и му показва отрязаната част от дрехата му.

– Яката... яката... яката ми! – изкрещя банкерът и лицето му се обезкръви.

– Яка ли? О, не! Ти мислиш, че това е яка на палто? Каква заблуда! А аз ти казвам, че държа в ръцете си модел от последната мода портфейли, в които се съхраняват ценни книжа.

– Портфейли... за ценни книжа... – заекна измаменият човек. – Какво... какво... искаш да кажеш?

– Незабавно ще ти покажа.

Той бръкна под подплатата на яката, измъкна къс хартия, разгъна го, хвърли му един поглед, после го тикна под носа на банкера и с победоносен тон продължи:

– Ето го съдържанието на този прекрасен портфейл. Надявам се, че познаваш документа. Искал си да го запазиш за спомен, но мисля, че аз ще съумея да му окажа по-голямо уважение от теб. Такъв хубав чек не се пъха в яката на палтото, ами се занася във Фриско, за да се размени срещу чисто, звънтящо злато.

– Ти си мерзавец... разбойник... ти си...

Ролинс се задави от ярост, тъй че не можа да каже нито дума повече. Устните му посиняха, а очите му сякаш се канеха да изскочат от орбитите си. Направи опит да се отскубне от дървото, при което ремъкът така се връза в месата му, че той нададе пронизителен болезнен вик.

---

²²Непреводимата двусмислица в оригинала се гради върху фразеологичния израз „става въпрос за (засяга) яката му“ в смисъл на „ще му струва живота, животът му е в опасност“ – бел. прев.

– Мълчи, успокой се! – каза Краля на петрола. – Аз само си вземам обратно онова, което незаконно ми беше отнето. Надхитрихме те, сър. Не се мъчи да се освободиш. Така само си причиняваш болка.

Ролинс можа да му отговори единствено с безсилно скърцане на зъби. До момента канторът бе ням свидетел на тази сцена. Но вече сметна за уместно да се намеси. С възможно най-учтив тон той каза:

– Многоуважаеми господа, налага се непременно да ви помоля да ми кажете защо отрязахте яката на този господин!

– Защото мястото ѝ не е на шубата му – отвърна Полър през смях.

– Охо! Тази яка е собственост на господин Ролинс и следователно той може да я носи където си поиска, дори и на шубата си.

– Но това съвсем не е яка, а портфейл за ценни книжа.

– Тъй ли? А обикновено къде се слагат подобни документи?

– В джоба.

– Добре, тогава пхнете го в джоба на дрехата му.

– С голямо удоволствие ще ви направя тази услуга. Той взе от ръката на Краля на петрола яката, в която вече нямаше нищо, и я пхна в джоба на банкера.

– И чека също! – подкани го канторът.

– Не, това няма да стане. Този документ е собственост на мистър Гринли. Следователно той ще го задържи.

– Но чекът не е негов. Нали преди малко ми казахте, че когато сте били при навахите, доброволно сте го дали на Волф.

– Така е, а сега също тъй доброволно си го взимаме обратно.

– Тогава сте мошеници!

– Да, наистина сме такива, господин кантор.

– В такъв случай не заслужавате един апостол на изкуството като мен да продължава да разговаря с вас. Гледайте да си вървите час по-скоро!

– С удоволствие си отиваме. Сбогом!

– Сбогом, господа!

Той се поклони. Тримата разбойници се отправиха към конете си, възседнаха ги и препуснаха безкрайно доволни от успеха, постигнат през последния половин час.

Канторът седна на земята срещу банкера и започна да го оглежда с доволно изражение. Та нали се беше изпълнило желанието му – той беше свободен, а банкерът седеше вързан за дървото.

Ролинс не можеше да си обясни поведението му. Накрая то така го вбеси, че той гневно се развика и с най-страшни заплахи го подкани незабавно да го освободи. Ругаше го на английски език, който за съжаление канторът не разбираше. Преди това пък, докато все още бе вързан на дървото, емеритусът беше отправял към него същата молба със същия неуспех, само че на немски, език, който пък банкерът не разбираше. Ролинс си бе помислил, че канторът мърмори по адрес на Олд Шетърхенд и на другите двама, вързали го тъй позорно. Бяха му забранили да го освобождава и на Ролинс и през ум не му мина, че канторът може да иска тъкмо това. Емеритусът пък от своя страна си бе помислил, че другият изобщо не желае да го избави от неудобното положение. Ето защо толкова го бе доядяло на него преди и ето защо сега с такова спокойствие слушаше крясъците му и наблюдаваше усилията, полагаани от Ролинс да се развърже или да скъса ремъците.

Докато банкерът сипеше всевъзможни ругатни, композиторът седеше срещу него, зяпаше го и си подсвиркуваше една мелодия, от която щеше да се роди замислената ария за милост. Ролинс се пенеше от ярост, предизвикана от поведението на седналия срещу него човек, и хилядократно проклинаше мига, когато сам беше предложил да остане при него. След като гневът му достигна връхната си точка, силната му възбуда внезапно бе заменена от голяма отпадналост. Следствие на това той започна да разсъждава по-спокойно. От своя счетоводител беше дочул и научил няколко немски израза, а както сам знаеше, канторът също

беше запомнил десетина английски думи. Дали с помощта на тези наистина оскъдни езикови познания все пак не бе възможно да се разберат? Той реши да опита и поде:

– Мистър кантор, to unbind, unbind!

– Кантор емеритос моля! – беше отговорът. – Да завържа ли²³? – попита канторът. – Искате нещо да завържа? А, какво?

Той не знаеше, че „unbind“ означава „развързвам“. И така двамата продължиха около четвърт час опитите си да разговарят. Но първо, канторът не разбираше банкера и второ, не виждаше причина защо да не остави да поседи вързан за дървото човека, който не го беше освободил от същото неудобно положение. После обаче неговата доброта взе връх. Когато Ролинс поднови болезнените си усилия да скъса ремъците, канторът се приближи до него и с голяма мъка успя да развърже здраво стегнатите възли. Мислеше си, че ще чуе някоя и друга благодарствена дума, но се беше излъгал. След като банкерът изпъна и раздвижи ръцете си, нанесе такъв юмручен удар по главата на емеритуса, че той залитна и рухна върху един храст. После Ролинс отвърза юздите на коня си, яхна го и препусна на запад, накъдето бяха поели спътниците му.

Канторът с мъка се изправи, опипа удареното място на главата си и промърмори:

– Благодарността е рядко срещана добродетел, добре ми е известно, но в замяна на добрата ти воля и за една такава услуга да ти стоварят по главата подобен юмручен удар, това надхвърля всякакви граници. Този тип е банкер, следователно сигурно има претенции да минава за образован човек. Но и в този случай пак виждам един пример за това, че истински образовани и културни хора можеш да срещнеш само сред апостолите на изкуството. Главата ми бучи така, сякаш в нея звучат наведнъж десет арии, в които се моли за

---

²³Английският глагол „развързвам“ и немският „завързвам“ са близки по звучене – бел. прев.

милост, изпълнявани все от втори бази. А ето че си и отиде. Ами аз какво ще правя тук сам? Да не би да чакам, докато дойдат някакви други негодници и вземат целия да ме оберат? Не, предпочитам да препушна подир него.

Той измъкна коня си от храсталака, покатери се на гърба му и се отправи на запад, накъдето водеха следите на белите и на навахите.

Но как всъщност се беше стигнало дотам, че добрият кантор бе оставен тук, и при това вързан?

Първо, не беше никак чудно, че всичките му спътници гледаха на него като на „ужасно дете“. Той вършеше всичко наопаки и можеше да внесе хаос даже и в най-големия порядък. Освен това не само често бе създавал вече на всички невъобразими затруднения, но дори им бе докарвал такива беди и опасности, от които едва се бяха отървали. За щастие номерът му от предишната нощ, когато в тъмнината край реката беше репетирал различните партии за оркестъра, не бе имал никакви лоши последствия, но Олд Шетърхенд нямаше намерение да допусне да се повтори подобно нещо и беше заплашил емеритуса, че ще го вържат.

Рано сутринта, малко след като тръгнаха на път, канторът се приближи до Хобъл Франк и го попита:

– Господин Франк, сигурно много добре знаете накъде яздим?

– Да – отвърна му дребосъкът.

– Аз пък нямам представа. Знаете ли, нали бях принуден да стоя при индианците толкова дълго, а после, когато се върнах в нашия лагер, съвещанието вече бе свършило и в гнева си не обърнах внимание на приказките на другите. Ако поразмислите само какъв лош номер ми скроиха, ще разберете колко основателни причини съм имал да се разгневя.

– Не, не мога да разбера.

– Така ли? Винаги съм ви смятал за разумен и сериозен човек.

– Ами такъв съм си и никого не бих посъветвал да мисли другояче.

– Но тогава би трябвало да разберете, че не съм извършил нищо лошо.

– Нищо лошо ли? Е, всъщност думата „лошо“ е твърде бледа и слаба за онуй, дето сте го направили.

– Какво? Бледа и слаба ли? Значи и вие смятате, че не съм прав, така ли?

– Естествено! Никой разумен човек не застава през нощта наред Дивия запад, когато всичко живо е замлъкнало, за да почне с подсвиркване и тананикане да имитира всички музикални инструменти тъй, че да го чуят на няколко часа път. Та така може да ни докара к'ви ли не врагове на главата.

– Наблизо нямаше врагове.

– Но вий не го знаехте. Нихорасите, дето отиваме сега, спокойно можеха да са нейде наблизо, а също и навахите, от които за щастие няма защо да се опасяваме.

– Значи сме потеглили срещу нихорасите? Точно това исках да науча от вас. И както изглежда ще ги нападнем, нали? Това ме радва много, страшно много ме радва!

– Защо?

– Какъв излишен въпрос. Нали добре знаете, че искам да композирам героична опера в дванайсет действия!

– Да, струва ми се, сякаш веднъж някой спомена нещо подобно.

– Във всеки случай аз вече ви го казах. Тук намерих героите, които са ми необходими, но още не съм ги виждал как действат.

– Тъй ли? Е, ами струва ми се, че вече свършиха достатъчно работа, с която други хора нямаше да се справят току-така. Та ние непрекъснато летяхме от едно приключение към друго.

– С удоволствие признавам, че е така, но все още не сме видели онова, при което геройството може да блесне в целия си славен ореол. Една битка, всеобщо сражение, в което воините застават гърди срещу гърди и героят поваля на земята един враг подир друг.

– Защо е необходимо туй? Подобно нещо е опасно и човек изобщо не бива да си го пожелава.

– Необходимо ми е за моята опера. От само себе си се разбира, че в една героична опера не може да се размине без битки.

– Но това е само на сцената, само зарад туй не ви трябва истинско сражение и истинско кръвопролитие.

– О, напротив! Ако човек наистина е видял и преживял подобно нещо, къде-къде по-добре ще може да композира. Тътенът на битката, виковете и крясъците, пукотът на пушките, трясъкът на изстрелите, всичко това може вярно да се пресъздаде с музика само когато човек е чул всичко със собствените си уши.

– Туй може да ви струва живота и после пиши я загубена цялата хубава опера!

– Много се лъжете! Ние, композиторите, сме под специалната закрила на музите. Нищо лошо не ни се случва. Да не би да сте чули някога някой прочут композитор да е бил наръган с нож или застрелян от индианци? Ако се изпълни желанието ми, няма да бъда в ни най-малка опасност. Можете да ми вярвате. Мислите ли, че днес ще се стигне до битка?

– Хмм! Ако всичко стане тъй, както го замислят Олд Шетърхенд и Винету, враговете ще ни паднат в ръцете, без да гръмне нито една пушка. Ама ако не всичко мине така, могат да се случат много лоши неща.

– Как иначе може да мине?

– Ами възможни са различни ситуации. Предварително човек нивга не знае к'во може да стане. Тъй например необходимо е само нихорасите да забележат засадата на навахите и данданията започва.

– Че как ще я забележат?

– Глупакът винаги пита повече, отколкото може да му отговори умният. Нали казах, че предварително не се знае к'во ще се случи. Например, щом стигнем при брода, на вашия кон може да му хрумне да свърне наляво вместо надясно и тогаз сме издадени.

Думите на Хобъл Франк бяха донякъде иронични, донякъде шеговити, обаче по лицето на кантора се изписа израз на голямо задоволство и той попита:

– Значи наляво вместо надясно. Правилно ли разбрах?

– Да.

Той кимна развеселено на себе си, а Хобъл Франк не можеше и да предположи на каква опасна мисъл беше навел жадния за битки кантор. Емеритусът реши да последва тъй неволно подхвърлената му идея и при бродата да свърне наляво. Вярно, че се позамисли за отговорността, която поемаше върху себе си, но мисълта му бе далеч повече заета с изгодата, която вярваше, че ще може да извлече от едно сражение за композирането на своята опера. При цялата си непредпазливост и лекомислие все пак той си каза, че сигурно ще си навлече най-тежките упреци на останалите, и тогава му хрумна идеята тъй да нареди нещата, че укорите да не бъдат отправени само към него. Трябваше да си намери някой съучастник или съучастница и изборът му се спря на госпожа Розали, защото се надяваше, че тази енергична жена все някак си със зъби и нокти ще измъкне и себе си и него от неприятното положение. Докато язدهа, той приближи коня си до нейния и каза:

– Госпожо Еберсбах, не ви ли е страх от това, което скоро ще се случи?

– Да ме е страх ли? – отвърна му тя. – Че от кого да ме е страх?

– От нихорасите.

– Хъ, к'ви си ги мислите! През целия си живот не съм брала страх от никакви мъжки персони, затуй и през ум не ми минава да се страхувам от тези червенокожи.

– Но най-вероятно ще се стигне до битка.

– Не ми се вярва. Олд Шетърхенд каза, че днес всичко ще мине без кръвопролитие, а щом той каже нещо, то винаги става и толкоз!

– Нихорасите едва ли ще проявят желание тъй драговолно да влязат в клопката, която ще им бъде поставена. Несъмнено ще се отбраняват и тогава е сигурно, че из въздуха ще започнат да свирят куршуми.

– В такъв случай и аз ще засвиря с тях. Понявга хич не е зле човек малко да си посвири.

– Предупреждавам ви, госпожо Еберсбах, да не гледате тъй лекомислено на опасността, срещу която сме тръгнали. Бъдете разумна и направете като мен!

– Тъй ли? И к'во ще направите?

– Ще свърна настрани.

– Амче кога и къде?

– Щом стигнем до Зимната вода. Там ще отбия коня си наляво.

– Но нали чухте, че ще яздим надясно в посока към реката!

– Правилно, но аз ще свърна наляво, където ще чакат навахите. Там ще съм в безопасност.

– В безопасност! Значи искате да отнесете безсмъртния си труп на безопасно място?

– Да! Ще дойдете ли с мен?

– Не, няма. А и вие ще се откажете от тази работа!

– Нямам такова намерение.

– Туй е против волята на Олд Шетърхенд!

– Все едно! Аз съм свободен човек и мога да върша каквото си искам!

– Не, не можете! Не сте свободен човек. Докато сте заедно с нас, ще трябва да се съобразявате с желанията ни.

– Въпреки това ще постъпя както съм си наумил! – каза той най-решително, защото напереното поведение на госпожа Розали го ядоса. – Сега е още по-сигурно от преди!

– Не, тъкмо сега още по-малко ще стане.

– Но, госпожо Еберсбах, вие наистина ли си мислите, че можете да ми забраните каквото и да било?

– Да, тъй мисля, мога, и то още как!

– Тая няма да я бъде!

– Ще я бъде и туй ви е напълно достатъчно. Не желая да вършите каквото сте си наумили и ще трябва да се съобразявате с волята ми.

– Хайде де! – гневно възкликна той.

– Хайде де ли? Тук хич няма к'во да се „хайдедека“! Ако не изпълните желанието ми, ще подкрепя думите си с по-енергични действия. Ваш'то намерение лесно може да ни докара някоя беда.

– Иска ми се да знам как! Решил съм да свърна наляво и ще наложа волята си.

– Бре, не думайте! Първо, изобщо нямате право на никаква воля и второ, след като я нямате, не бива на сичко отгоре и да я налагате. Нали ви е известно, че аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер и знам к'во трябва да правя. Няма да допусна зарад вас враждебно настроените индианци да ми направят главата на пихтия. Веднага ще разберете, че знам как да постъпя.

В този момент колоната спря, защото от храстите изскочи Винету. Той се приближи към Олд Шетърхенд и вожда на навахите и им съобщи следното:

– Нихорасите не са променили нито плана, нито позициите си. Моите братя могат да постъпят така, както вчера решихме с Олд Шетърхенд. Мисля, че е необходимо само една незначителна промяна.

– Каква е тя? – попита Олд Шетърхенд.

– Взехме решение да се спуснем с конете долу до пресъхналия брод. Тогава воините на навахите щяха да останат скрити от лявата ни страна, а ние щяхме да свърнем надясно по сухото корито на Зимната вода и да стигнем до реката. Тогава нихорасите ще се втурнат от високия бряг подир нас, за да ни нападнат, и едва след това навахите трябваше да ги връхлетят в гръб. Моите бели братя и сестри няма защо да се страхуват и аз не се съмнявам, че всичко ще премине точно така, както си го представяме, но все пак е необходимо човек да помисли за всяко нещо и да не пропусне нито една предохранителна мярка, налагана от предпазливостта. Не бива да се пролива кръв. Обаче, ако нихорасите видят пред себе си само нас, е възможно да си въобразят, че спокойно могат да ни победят. Ние сме само шепа мъже и въпреки това ще удържим на първия им удар, но ако нихорасите стрелят, положително ще ранят или убият неколцина от нашите хора. Ето защо е нужно изобщо да не допуснем да използват пушките си. Моят брат Олд Шетърхенд несъмнено се досеща кой е най-добрият и най-сигурен начин да постигнем това.

– Като още в самото начало им покажем, че са загубени, ако решат да се стигне до сражение – отговори белият ловец. – При нас трябва да има и навахи.

– Точно това имам предвид – каза вождът на апахите.

– Но те не бива да тръгват натам заедно с нас.

– Не.

– А ще трябва преди това да се озоват на въпросното място, и то незабелязано от нихорасите.

– Моят бял брат мисли също като мен.

– Много лесно могат да се отгатнат мислите на моя брат Винету. Нихорасите наброяват триста воители, а ние сме двойно повече. Достатъчно ще е, ако оставим в тила им петстотин души, а другите сто ще трябва ей от този висок бряг да се спуснат към реката и достигнат ли долу, да свърнат настрани и да се промъкнат близо до устието на Зимната вода. Там ще се скрият в гъсталака и ще чакат да се появим. Щом пристигнем и нихорасите се наканят да се нахвърлят срещу нас, тези сто воители ще излязат от скривалищата си и ще се присъединят към редиците ни. Това сигурно ще окаже очакваното въздействие, защото неприятелят ще се стъписа и тогава залегналите в засада наши петстотин воители ще имат време да го нападнат в гръб.

– Така е. Напълно съм съгласен с думите на Олд Шетърхенд. Нека Нитзас-ини, храбрият вожд на навахиите, избере сто воители, за да тръгнат веднага и тайно да се промъкнат до устието на Зимната вода. После ще яхнат конете си и петстотинте мъже, а когато сметнем, че вече са достигнали мястото на засадата, и ние ще поемем по нашия път.

Така и стана. Отделиха сто навахи, които навлязоха в крайбрежната гора, за да се спуснат надолу към реката. Техните коне останаха при другите навахи. След като този отряд изчезна, и петстотинте воители тръгнаха на път.

Когато всички навахи напуснаха сборното място, Олд Шетърхенд се зае още веднъж да обясни целия план на немските преселници на родния им език, защото дотогава разговорите бяха водени на английски.

Той ги помоли да не се тревожат, понеже всичко щяло да мине добре, и настоятелно ги предупреди да бъдат крайно предпазливи и да не правят нищо, което би могло да постави под съмнение успешното провеждане на плана му. Тогава госпожа Розали се обърна към него с думите:

– Ний, другите, съвсем сигурно няма да допуснем никаква грешка, но знам един човек, дето твърдо е решил да извърши голяма глупост.

– Кой е той?

– И още питате? Щом става дума за вършене на глупости, можете веднага да се сетите кого имам предвид. Естествено кантора. Искаше и мен да придума да участвам в таз щуротия. Когато стигнем до Зимната вода, си е наумил да се отклони наляво.

– Мътните го взели! Това може да ни обърка всички сметки. Наистина ли крои такъв план?

– Току-що ми каза. Предупредих го, но той грубо ми се сопна и заяви, че никой не можел да му заповядва. Съвсем е пощурял да направи к'вото си е наумил.

– Не бива да го допускаме! Истина ли е това, което госпожа Еберсбах току-що ми каза за вас?

Този въпрос беше отправен към кантора.

– Да – отвърна той, понеже нямаше как да го отрече.

– Значи, без да ме попитате, искате да тръгнете в друга посока, така ли?

– Да.

– Защо?

Канторът мълчеше.

– Говорете!

Тази подкана бе изречена с най-строг глас. Канторът се ядоса от тона на ловеца и продължи да мълчи. Тогава Олд Шетърхенд гневно го сряза:

– Ако не искате доброволно да говорите, насила ще ви отворя устата. Става въпрос за живота ни. И така, каква е причината за намерението ви?

– Моята опера – процеди с неохота емеритусът.

– Операта ви! Значи заради вашите умобъркани фантазмагории отново ще ни излагате на опасност!

Но как така тази прочута опера ще е причина за онава, което се каните да извършите?

Канторът пак нямаше желание да си отвори устата. Тогава се намеси Хобъл Франк и каза:

– Знам к'во го е накарало да скрои такъв фантастичен план.

– Е, какво?

– Преди малко разговарях с него и от думите му си вадя генералното заключение, че за операта си се нуждае от сцена на едно сражение.

– Ааа, тъй значи! Той иска да предизвика тъкмо това, което ние се стремим да избегнем.

– Тъй е. Кани се да тръгне наляво, за да могат ни хорасите да разкрият засадата ни.

– Нима е възможно подобно нещо! Това е не само лудост, а е направо престъпление. Какво да правим с такъв екземпляр? Слушайте, странни човече, ще ми обещаете ли незабавно да се откажете от намерението си?

Канторът трябваше да отговори само с едно „да“ и всичко щеше да се уреди. Но нали беше твърдо заявил на госпожа Розали, че ще наложи волята си, не искаше да се изложи. Ето защо на подканата на Олд Шетърхенд той отново отговори с мълчание. Ловецът продължи със същия тон:

– Питам ви дали ще ми обещаете да се откажете от намерението си.

Отново никакъв отговор.

– Добре! – каза Олд Шетърхенд. – Тогава ще се погрижа да не можете повече да ни вредите. Няма да дойдете с нас, а ще останете тук.

Това решение възмути композитора изключително много. Той отговори:

– Няма да допусна подобно нещо, господин Шетърхенд. Не съм нито войник, нито новобранец, който трябва да се подчинява и да търпи да го ругаят и да му крещат!

– Ще се подчините! Ще останете тук, а аз ще накарам някой да стои при вас, за да ви надзирава.

– Ще му избягам!

– Добре! Тогава ще направя това, с което вече веднъж ви заплаших. Ще ви вържа. Слизайте от коня!

Олд Шетърхенд сам скочи от седлото и тъй като канторът се противеше, го хвана през кръста и го сваля на земята. После го отнесоха при едно дърво и там го вързаха. Съпротивата му остана безполезна. След това трябваше да решат кой да остане при него. Банкерът предложи услугите си, защото мисълта да бъде нападнат от нихорасите не му беше никак приятна. Олд Шетърхенд се съгласи, но му втълпи в никакъв случай да не развързва кантора, колкото и да му се моли. По-късно щели да изпратят човек, за да вземе и двамата.

Петстотинте навахи, които язدهа на юг, най-сетне изчезнаха на хоризонта и Олд Шетърхенд даде нареждане да продължат ездата. Той напомни на всички да се държат колкото е възможно по-непринудено и да избягват да хвърлят любопитни или страхливи погледи по посока на неприятелите.

Сам Хокинс пускаше какви ли не шеги. Смееше се на висок глас и караше другите да му пригласят. Целта му беше да приспи бдителността на нихорасите. Те трябваше да мислят, че белите не очакваха ни най-малка опасност.

Когато достигнаха мястото, където се намираше бродът, те бавно се спуснаха от високия бряг в пресъхналото речно корито. Винету и Олд Шетърхенд бяха начело. Въпреки че си даваха вид на хора, които абсолютно нищо не подозират, от острото зрение на двамата не се изплъзваше нищо.

Вляво от тях се намираха няколко големи каменни блока, заливани от реката по време на пълноводие. Иззад един от тях надникна Нитзас-ини. Той бе дръзнал да се промъкне толкова напред, за да уведоми белите си приятели, че заедно с хората си е вече на уговореното място.

– Алтсо-ти – тук сме – прошепна им той на своя език и главата му отново изчезна.

Отрядът на белите свърна надясно и пое по коритото на Зимната вода към нейното устие. Отляво и

отдясно се издигаха високи стръмни скали, а малко по-надалеч пред тях течаха водите на Чели. На нейния бряг имаше тясна ивица, гъсто обрасла с храсти и дървета. Там спряха.

Олд Шетърхенд внимателно започна да оглежда гъсталака. Ето че нещо в него прошумоля и за кратък миг оттам се показа ръката на индианец. Това беше знак, че стоте навахи са на мястото си. И така, бяха успели да поставят на неприятеля две засади.

От лявата им страна скалите на брега се връзваха малко по-напред и образуваха неголям каменен нос. Олд Шетърхенд посочи натам и каза:

– Нека жените и децата се оттеглят зад онзи нос. Там ще са в пълна безопасност.

Те се подчиниха на решението му. Само една жена направи изключение и това беше госпожа Розали.

– К'во? Аз трябвало да се скрия? – извика тя. – Амче к'во ще си помислят тогаз индианерите за мен!

При тези думи тя взе пушката от ръцете на мъжа си, хвана я за цевта и заплашително размаха приклада ѝ над главата си.

– Шшшт! Недейте така, оставете пушката! – предупреди я Олд Шетърхенд. – Нихорасите ни наблюдават и от движенията ви могат да се досетят за онова, което ги очаква. Те ще се втурнат насам с викове и кръсъци. Тогава всеки от нас ще вдигне пушката си срещу тях и ще се прицели, но без да стреля. Само в случай че това не ги възпре, ще се наложи да се отбраняваме. Ще дам команда за стрелба, но ви моля да щадите живота им и да се целите само в краката им. А сега сядайте и се дръжте така, сякаш нищо не подозирате за тяхното присъствие!

Изпълниха нареждането му. Всички хора насядаха с гръб към водите на Чели и с лице към сухото корито на Зимната вода. Така непременно щяха да забележат идването на нихорасите.

Олд Шетърхенд и Винету стояха един до друг и разговаряха съвсем непринудено. Привидно не обръщаха никакво внимание на местността, но всъщност много внимателно наблюдаваха всичко наоколо. Реката

беше довлякла до устието много каменни отломки, пръснати наблизко. Очакваха, че авангардът на нихорасите щеше да се приближи, промъквайки се тайно под закрилата им.

Зад един от тези каменни късове Винету забеляза нещо да се мярка за миг. Няколко секунди той се взира напрегнато натам и после каза на Олд Шетърхенд:

– Зад онзи голям триъгълен блок се крие един от неприятелите ни. Забеляза ли го моят брат?

– Да. Видях го как пропълзя. Дори знам кой е той.

– Навярно вождът Мокаши, а?

– Да.

– Тогава решителният миг настъпва. Моят брат не смята ли, че ще е по-добре изобщо да не чакаме да ни нападнат?

– Да, така смайването им ще е по-голямо. Искаш ли да разговаряш с вожда?

– Не. Нека моят брат се наеме с това. Ти имаш пушка, която за индианците е омагьосана, тъй че твоят глас ще има по-голямо въздействие над тях от моя.

– Добре, тогава нека започваме! – Той подвижна полувисоко няколко думи към хрусталака, където се бяха скрили стоте навахи, а после каза на белите: – Нихорасите са тук. Станете и насочете пушките си натам!

Госпожа Розали се бе видяла принудена да върне пушката на мъжа си, но вместо нея беше грабнала една от резервните карабини. И когато мъжете наскочаха и вдигнаха пушките си, тя също насочи своето оръжие по посоката, откъдето очакваха врага. Като държеше в ръце готовата за стрелба карабина „Хенри“, Олд Шетърхенд пристъпи няколко крачки напред и извика:

– Защо вождът на нихорасите Мокаши се крие, когато иска да ни посети? Нека се покаже! Ние знаем, че е тук заедно със своите триста воини.

– Уф, уф! – разнесе се иззад каменния блок и Мокаши се изправи. – Нима белите кучета знаят, че сме тук? Да не би Великият дух да им е изсушил мозъците, та шепа хора дръзват да се изправят срещу нас, за да се бият?

– Не ни е необходима дързост. Вождът на нихорасите е изпаднал в голяма заблуда. Нима не вижда моите хора, готови да посрещнат неприятеля с пушките си? Нима не вижда и омагьосаната карабина в ръката ми? Кой може да ѝ противостои?

– Ние ще сме толкова бързи, че Олд Шетърхенд ще успее да стреля само два-три пъти. После моите многочислени воини ще го повалят на земята. Да му покажа ли колко е голям броят им?

– Известен ми е – треста.

– И те съвсем не са далеч, а близо. Бледоликите могат или да се предадат, или да бъдат изтикани във водата и избити. Нека видят, че са обградени.

Той вдигна ръка и след знака му иззад всички камъни наскачаха нихораси. Други, които бяха по-назад, се приближиха тичешком, надавайки такива бойни кръсъщи, които можеха да скъсат нервите на човек. Но не се хвърлиха в нападение, а се спряха зад своя вожд, понеже и той остана на мястото си. Мокаши отново вдигна ръка. Войнственият рев мигновено заглъхна и вождът извика на Олд Шетърхенд:

– Бледоликите разбират, че решат ли да се бият, загубени са. Ако са умни, ще се предадат.

– Да, човек може да се научи на ум от Мокаши, защото той е голям хитрец. Той знае и много добре вижда какво е положението. Повече от двайсет пушки са насочени срещу него и воините му, което ще рече, че в тези двуцевки имаме четиридесет изстрела. Към тях ще прибавим и безбройните куршуми на моята омагьосана карабина. Преди нихорасите да ни достигнат, шейсет или дори повече от тях ще паднат мъртви, а после ще започне схватката с ножове и приклади. Това е много добре известно на Мокаши. Ако изобщо е възможно някога да бъдем победени, той знае, че ще изгуби далеч над сто воини и че той ще е първият, когато куршумът ми ще просне на земята. Ето защо ни подканя да се предадем. Ние не сме по-малко умни от него.

– Сметката на Олд Шетърхенд е грешна. Бледоликите ще бъдат в ръцете ни, преди още от нас да са

паднали десетина воини, убити или ранени. Да, Олд Шетърхенд наистина е прочут ловец и много мъдър воин, но ако не се предаде, няма да постъпи умно.

– Благодаря на вожда на нихорасите за хубавите думи, които каза за мен. Но той съвсем не преувеличава нещата, защото съм далеч по-умен, отколкото си мисли. Ние, малцината бледолики, няма да се изплашим от триста нихораси. Но не сме сами. Когато Мокаши вдигна ръка, неговите воини се показаха. И аз ще вдигна ръката си.

Олд Шетърхенд изпъна нагоре ръка. Незабавно стотите навахи изскочиха от храсталака, светкавично образуваха двойна редица и насочиха пушките си срещу нихорасите. Воините на Мокаши нададоха кръсъци от изненада. Никой от тях не беше дръзнал да насочи пушката си срещу белите, защото преселниците и ловците първи бяха вдигнали карабините си срещу тях и бяха в по-изгодно положение. Който изпревари врага си, може да го застреля при най-малкото заплашително движение. Олд Шетърхенд направи знак, че иска да продължи да говори, и кръсъците замлъкнаха.

– Сигурно сега Мокаши разбира, че съвсем не преувеличавам нещата. Напротив, ние ще убием не сто, а двеста нихораси, и то преди да са стигнали до нас. Току-що вождът на нихорасите каза, че мозъкът ми бил болен. А какво е състоянието на неговия мозък? Нима Мокаши не може повече да мисли, да вижда и да чува? Защо е втренчил поглед само напред, в нас? Нека се поогледа и зад гърба си!

Мокаши се обърна и воините му направиха същото. До този момент цялото им внимание бе насочено към неприятелите пред тях и не бяха забелязали какво ставаше в тила им. Изобщо не очакваха нещо да се случи там. И ето че само на двацетина крачки от себе си видяха петстотинте навахи, изпълнили цялата ширина на пресъхналото корито на Зимната вода, застанали в десетина редици. Пред тях се беше изправил вождът им. Той подвикна на Мокаши:

– Тук са петстотин воини на навахите, а пред вас има още сто заедно с бледоликите, които са непобе-

дими. Вождът на нихорасите желае ли да започнем битка?

От уплаха нихорасите зареваха като диви животни. Двойно превъзхождащите ги по численост навахи ги надвикаха, ала техните крясъци изразяваха радост. Тогава Олд Шетърхенд направи знак за тишина и всички мигновено млъкнаха. Ловецът заговори със силен глас:

– Аз питам Мокаши същото, което го попита и Нитзас-ини – дали да започнем битката. Над шестстотин куршума ще полетят към гъстите редици на нихорасите. И колко от тях ще останат живи? Нито един.

Мокаши не отговори веднага. Минута-две той гледа мрачно пред себе си а после каза:

– Ние ще умрем, но преди това всеки от нас ще убие поне един навах.

– Казваш го, но самият ти не си вярваш, защото, щом някой от вас вдигне пушката си, всички ние ще стреляме. Ще ти повтора думите, които ми каза преди малко: нима Великият дух ви е изсушил мозъците, та сте дошли тук да се биете с нас, след като ви превъзхождаме? Да не би изворът на мислите ви да е пресъхнал, та се подлъгахте да влезете в клопката, в която трябваше да попаднем ние? Ослепяхте ли, оглушахте ли, че нито чухте, нито видяхте как двамата с Винету се промъкнахме снощи в лагера ви, за да ви подслушаме? Ти беше седнал заедно с по-възрастните воини до една скала до високия речен бряг, а ние двамата лежахме върху нея. Чухме целия ви разговор. Не знаете ли колко трябва да сте предпазливи, щом сте изровили бойната секира?

– Уф, уф! – възкликна слисаният Мокаши. – Олд Шетърхенд и Винету са лежали върху големия камък, до който седяхме?

– Да. Чухме, когато се съвещавахте как да ни нападнете. Защо превръщате във ваши врагове мъже, за които знаете, че не се страхуват от всичките воини на племето ви?

Тогава Мокаши сложи пушката си на земята и каза:

– Великият Маниту е срещу нас. Той не пожела да победим. Нека Олд Шетърхенд или Винету дойде при

мен, за да се бием. Онзи, който убие другия, ще донесе победата и за своето племе.

– Що за думи чувам от устата ти? Да не искаш в отговор да пожънеш само подигравателен смях? Нима хората трябва да приказват, че думите на Мокаши са като бърборенето на децата или бръщолеването на бабичките? Мислиш, че можеш да победиш Винету или мен? Някога да си чувал един от нас да е бил повален от неприятел? Твоето предложение с нищо няма да промени участието ви, няма да отмени вашата гибел. Ти непременно ще бъдеш победен, а заедно с теб ще са загубени и всичките ти воини.

– Тогава нека умрат с мен!

– Това може да стане и без двубой между нас – отговори Олд Шетърхенд. – Обградени сте от всички страни. Започне ли битката, свършено е с вас. Как можеш тогава да искаш някой от нас двамата да се бие с теб и да обричаш съдбата на две племена с изхода на този двубой! Победата и бездруго е наша. Защо да се бия за нея?

– Значи не желаеш да премериш сили с мен?

– Не, защото сигурно ще те убия, а не ми се иска.

– Бездруго ще умра, защото ти самият каза, че първият ти куршум е определен за мен.

– Да, но ако се стигне до сражение, а аз мисля, че е далеч по-добре да го избегнем.

– Че как ще го избегнем? Да не би като се предадем без каквито и да било условия?

– Не, защото храбрите мъже не се предават по такъв начин, а нихорасите са много смели воини. Нима толкова малко познаваш Винету и Олд Шетърхенд, че очакваш от наша страна подобно искане, чието изпълнение неизбежно завинаги би покрило с позор и вас, и вашите деца и внуци?

При тези думи Мокаши въздъхна с облекчение и попита:

– Но каква друга възможност има да избегнем битката, без нашите жени и деца да ни сочат с пръст и да ни се присмиват?

– Точно това ще обсъдим. Нека Мокаши и Нитзас-

ини дойдат при мен и Винету. Мокаши може да вземе оръжията си, защото той все още не се е предал. Но докато трае съвещанието ни, нашите и вашите воители ще останат на същите позиции, където са в момента.

– Не е ли възможно съвещанието да се състои тук при мен?

– Сигурно може, но сам ще признаеш, че ние сме в по-изгодно положение и смятаме за по-правилно ти да дойдеш при нас.

– Като свободен човек и воин?

– Да.

Мокаши отново взе пушката си от земята и се запъти към Олд Шетърхенд. Щом стигна при него, той седна, запазвайки изпълненото си с достойнство поведение на вожд. Белият ловец се настани до него и Винету стори същото. Приблужи се и Нитзас-ини. Той трябваше да премине между нихорасите. Те му направиха път. Мнозина му мяха мрачни погледи, обаче никой не дръзна да го докосне, нито да му каже макар и една неприязнена дума. След като и той седна при другите, направиха знак и на Волф да се присъедини към тях, защото сред навахите и той минаваше за вожд.

Съвещанието можеше вече да започне, понеже се бяха събрали всички, които имаха някакво по-голямо влияние. Но за да спазят индианските обичаи, те седяха тъй около четвърт час, без никой да пророни нито дума. Всеки се занимаваше със собствените си мисли. Олд Шетърхенд и Винету изпитателно оглеждаха останалите трима, сякаш искаха да разгадаят и най-скритите им помисли. Накрая размениха по един кратък поглед. Разбраха се без думи. Тогава пръв проговори Винету, но само за да подхвърли пестеливия въпрос:

– Тук са седнали петима воители да се съвещават. Кой от тях ще говори?

За някоя и друга минута отново се възцари дълбоко мълчание. После Нитзас-ини отвърна следното:

– Нашият брат Олд Шетърхенд не искаше да се пролива кръв. Затова нека той говори!

– Хау! – обади се другите в знак на съгласие.

Олд Шетърхенд изчака, за да придаде на думите си по-голяма тежест, и след това поде:

– Моите братя знаят, че съм приятел на червенокожите мъже. Цялата земя от единия океан до другия е принадлежала на индианците. Но после дошли белите, отнели им всичко и в замяна им дали своите болести. Индианците се превърнали в бедни и болни хора и много скоро ще умрат. Белите са техни врагове и са ги победили не на последно място с помощта на раздорите, които са сели сред червенокожите народи и като са насъсквали едно племе срещу друго. Червенокожите мъже не са били разумни и са допуснали това да се случи, а дори и до ден днешен не са поумнели. Продължават взаимно да се изстребват, макар че все още могат да постигнат нещо голямо, стига само да забравят омразата помежду си и да станат един за друг онова, за което са родени, и такива, каквито трябва да бъдат – братя. Прав ли съм?

– Хау! – разнесе се наоколо.

– Да, прав съм, защото и тези две племена, изправили се тук едно срещу друго като врагове, също доказват, че е така, както твърдя. Нека моят брат Нитзас-ини ми каже към кой голям индиански народ се числи племето на навахите!

– Към народа на апахите – отговори вождът на навахите.

– А нека сега и Мокаши ми каже към кой народ се числят нихорасите?

– Също към апахите – отвърна вождът на нихорасите.

– Тогава моите братя ще разберат, че казвам самата истина. Нихорасите и навахите не са просто само част от червенокожите мъже, а дори са деца на един и същ народ. Те би трябвало да се обичат, да си помагат и рамо до рамо да се борят срещу своите общи врагове бледоликите. Вместо това те враждуват помежду си и така съдействат на неприятелите си. Нека моят брат Нитзас-ини ми каже защо е тръгнал на поход срещу нихорасите!

– Защото са изровили срещу нас бойната секира!

– Добре. Тогава нека и Мокаши ми каже, защо е повел войните си срещу навахите!

– Защото са изровили бойната секира срещу нас.

– Не разбирате ли какво искам да ви кажа? Не можете да назовете нито една причина. Не постъпвате ли като малките деца, които се сбиват, без да са имали някакъв съществен повод? Нима искате да ви вземат за деца? Нима искате хората снизходително да ви се усмихват като на деца, на вас, които иначе ще уважават и от които ще се страхуват, ако сте свързани в здрав и верен съюз! Тръгнали сте да воювате едни срещу други, да се изтребвате и добре че вашите най-добри приятели Винету и аз се намесихме, за да ви кажем онова, което сами трябваше да знаете.

Той направи кратка пауза, за да подсили въздействието на думите си, а после продължи:

– Моят червенокож брат Нитзас-ини е не само прочут и храбър воин, но също е и разсъдлив, и умен вожд. Той е разбрал, че индианецът е осъден да умре, ако не се промени. Затова е обмислил мъдри решения и ги е изпълнил. Взел е бяла жена, която обича и на която дължи много неща. Той е изпратил сина си отвъд океана, за да се научи как пустинята се превръща в плодородна земя. Той знае, че войната носи само гибел и беди и че човешкото щастие може да се изгради единствено в мир. Нима Нитзас-ини неочаквано се е променил? Нима днес желае да пролее кръвта на своите червенокожи събрата?

– Уф, уф! Нямам такова желание! – възкликна навахът.

– Така си и знаех. Ако беше иначе, не бих искал повече да бъда твой приятел и брат. А как стоят нещата с Мокаши, вожда на нихорасите? Той е тръгнал на боен поход, без да има каквато и да било причина, и не е успял да постигне никакво превъзходство над своите неприятели. Нещо повече, ако не иска устата му да изрече някоя лъжа, ще трябва да признае, че в този момент е изпаднал в извънредно опасно положение. Ще се съгласи ли с мен?

– Хау! – кимна Мокаши, който започна да проумя-

ва какви изключително миролюбиви намерения имаше Олд Шетърхенд.

– А нима един умен мъж, изпаднал в толкова голяма опасност, ще се инати да иска смъртта на противниците си, в чиито ръце е собственият му живот?

– Не.

– Чудесно, значи всички сме на едно мнение. Нито Нитзас-ини, нито Мокаши желаят да продължат враждебните действия. Следователно остава да се реши само въпросът чия кръв е била пролята досега и какво трябва да е отмъщението за това. Мокаши изгуби ли някой от воините си?

– Не.

– Тогава той има ли да си отмъщава за нещо на навахите?

– Не.

– В такъв случай ще задам същия въпрос и на моя брат Нитзас-ини.

– Касти-тине и придружителят му са убити – обади се строго вождът.

– От нихорасите ли?

– Не, от бледоликия, който се нарича Краля на петрола.

– Е, тогава нима трябва да отмъщаваш за смъртта на двамата си воини на нихорасите?

– Не.

– Значи и тук сте в равни позиции. Превъзходството на навахите се изразява в това, че напълно са обградили нихорасите и ако се стигне до схватка, ще пролеят кръвта им. Но Нитзас-ини заяви, че не иска кръвопролитие. От друга страна, нихорасите имат известно преимущество, понеже Мокаши е пленил осем воини на навахите. Нима едното не може да компенсира другото? Нихорасите ще освободят пленниците, а навахите ще пуснат нихорасите от клопката, в която са попаднали. После бойната секира ще бъде заровена. Надявам се, че моите братя ще се съгласят с предложението ми. Затова сега ще направя нещо, което всички ще видят.

Той свали от пояса си торбичката с тютюн и от

шнурчето на врата си лулата на мира, натъпка я с тютюн и я сложи на земята пред себе си. После ловецът попита Мокаши:

– Съгласен ли е вождът на нихорасите с предложението ми?

– Да – отвърна му индианецът, който тайно силно се зарадва, че тъй лесно и евтино щеше да се отърве от почти сигурна гибел.

– А какво ще каже вождът на навахите?

Нитзас-ини не побърза да се съгласи, а най-напред каза:

– Моят брат Олд Шетърхенд се застъпи повече за нихорасите, отколкото за навахите.

– Защо мислиш така?

– Защото те са в ръцете ни, а че имат осем пленници, не е никакво предимство, понеже тези пленници още от този момент все едно са свободни. Необходимо е само да изпратя неколцина от воините си да отидат горе в лагера на нихорасите, за да ги развържат. И тъй, кажи ми, справедлив ли си към нас?

– Да, а за да се убедиш и ти в това, ще те попитам следното: на кого дължиш изгодното положение, в което се намираш?

– На теб и на Винету – искрено отговори Нитзас-ини, придържайки се към истината. Той беше честен човек.

– Да, на нас. Не го казвам, за да се хваля, а за да те накарам да бъдеш справедлив към нихорасите. Какво ще каже моят брат Винету за моето мирно предложение?

– Все едно че самият аз произнесох твоите думи – отговори апахът.

– А Маитсо, Вълка?

– Напълно споделям мнението на Винету – изрази съгласието си белият.

– Тогава остава само Нитзас-ини да каже думата си.

Вождът на навахите задълго спря поглед върху позициите на своите хора, а после и на разположението на враговете. Навярно съжаляваше, че току-така трябва

да се откаже от голямото превъзходство, което имаше, но и в този случай се прояви голямото влияние, оказано му от неговата бяла скуоу. Някогашният див и нецивилизован индианец се беше превърнал в миролюбив и разумен вожд на племето си. Наистина той се поколеба още някоя и друга минута, но все пак накрая заяви:

– Давам право на моя брат Олд Шетърхенд. Нихорасите няма да бъдат повече обкръжени.

– И ти си готов да изпушиш с Мокаши калюмета?

– Да.

Тогава Олд Шетърхенд се изправи, обърна се към индианците и със силен глас извика:

– Нека воините на навахите и нихорасите отправят погледите си насам, за да видят какво е решението на вождовете им!

Той запали лулата и я подаде на Нитзас-ини. Вождът се изправи, дръпна от нея шест пъти, издуха дима към небето, земята и четирите посоки на света и за да го чуят всички присъстващи, силно извика:

– Бойната секира ще бъде заровена. Ще изпушим лулата на мира. Нихорасите ще освободят пленниците и после ще станат наши братя. Казвам това и пуша лулата от името на всички мои воини. Все едно че самите те са го изrekli и са изпушили калюмета. Аз казах – хау!

Сигурно навахите никак не бяха очаровани от изхода на преговорите. Имаха толкова голямо превъзходство над противниците си, че им беше доста трудно ей тъй, с лека ръка, да се откажат от него. Но тяхната дисциплинираност не им позволи да проявят непокорство, още повече че обичаят с изпушването на калюмета бе за тях толкова свещен, че никога не биха дръзнали да оспорят решението на вожда си.

Нитзас-ини подаде лулата на Мокаши, който също се изправи на крака, дръпна шест пъти от калюмета, а после със същия силен глас като Нитзас-ини обяви:

– Чуйте, воини на навахите и нихорасите, томахаваката на войната отново е заровена в земята. Мъжете на навахите ще разтворят кръга, който са сключили

около нас, и тогава с тях ще бъдем братя. Потвърдих го с калюмета и това означава, че все едно моите войни са го казали и са изпушили лулата на мира. Аз казах – хау!

Най-радостни бяха нихорасите, които едва ли бяха смятали, че е възможно тъй щастливо да се отърват от толкова голяма опасност. Като свидетели на сключения договор Олд Шетърхенд, Винету и Волф също трябваше да дръпнат шест пъти от лулата, но не бе необходимо да държат речи.

След това съвещанието приключи. Навадите пушнаха нихорасите да излязат от клопката и тъй като край реката нямаше достатъчно място, приятели и неприятели се отправиха нагоре към лагера на нихорасите, за да отпразнуват сключването на мира и преди всичко да освободят пленниците. Винету, Олд Шетърхенд и Волф също тръгнаха нагоре. Засега другите бели останаха долу. Всички те се радваха, че враждебните действия между двете племена завършиха по такъв начин.

12.

Престъпление и наказание

Скоро всички се впуснаха в оживени разговори по повод случилото се. Франк и госпожа Розали поведоха особено разпален диалог, в който за кратко време се включи и Адолф Волф, но скоро той ги изостави, за да се присъедини към чичо си, отишъл в лагера на ни-хорасите. Когато се приближи до брода, младежът срещна навахите. Те бяха извели конете си от скривалището им и се канеха да ги отведат нагоре. Вождът им ръководеше тази работа, а близо до него стояха Винету и Олд Шетърхенд. Високо на брега над брода се появи един ездач. Той подвикна на застаналите долу хора:

– Мистър Шетърхенд, добре че те виждам! Мога ли да сляза долу?

– Мистър Ролинс! – отвърна ловецът. – Какво правиш тук? Нали трябваше да стоиш при кантора. Защо си тръгнал?

– Веднага ще ти обясня. Значи мога да сляза при вас, нали?

– Да.

Той бавно се спусна, после скочи от седлото и възбудено заговори:

– Де да не бях оставал там, а да бях тръгнал с теб! Ако знаеш само какво преживях!

– Че какво толкова си преживял? Какво се е случило? Изглеждаш ми направо съсипан.

– Никак не е чудно. Бях вързан за дървото от Краля на петрола. Този мерзавец отново ми взе чека.

– Краля на петрола ли? По дяволите! Как стана това? Разказвай по-бързо!

Банкерът го осведоми за случилото се.

– Човече – възкликна после Олд Шетърхенд, – хитро си го измислил, страшно хитро, няма що! Защо не унищожи тази хартийка?

– Да, наистина си прав, сега горчиво се разкайвам. Но, сър, коленопреклонно те моля, помогни ми да си върна документа!

– Е, да, първо ти вършиш грешките, а после аз ще ги поправам! Нека онези типове яздят накъдето си искат, все ми е едно! Да не си правил такава глупост!

Тогавя Нитзас-ини се намеси:

– Не, те няма да яздят накъдето си искат. Краля на петрола уби двамата ми разузнавачи и аз трябва да го заловя. Нима Олд Шетърхенд и Винету няма да ми помогнат?

Винету кимна, а Олд Шетърхенд каза:

– Говорих така само от яд. Разбира се, че трябва да заловим онези негодници. Мистър Ролинс, ти видя ли в каква посока поеха?

– Да, нагоре срещу течението на реката, откъдето и дойдоха.

– Значи все пак са следвали дирите на навахите, за да нападнат Волф и да му отнемат чека. Но съвсем случайно са се добрали много по-лесно до документа. А кога се случи?

– Преди няколко часа. Канторът не искаше да ме развърже.

– Тогавя трябва незабавно да потеглим.

– Срещу течението на Зимната вода ли? – попита вождът.

– Да, в никакъв случай не бива да се отклоняваме от следите им, макар че тримата несъмнено са се отправили надолу по течението ѝ.

– Но този човек твърди тъкмо обратното!

– Бандитите навярно са обърнали конете и пак са се насочили надолу.

– Но в такъв случай е трябвало да минат покрай нас!

- Не, защото са се прехвърлили на отвъдния бряг.
- Уф! Моят брат има ли основание да мисли така?
- Да. Хартията е в ръцете им и искат да отидат с нея в Сан Франциско. Ще се спуснат към Колорадо по пътя, по който са яздили, когато са дошли в лагера ви. Сега не могат да минат оттук, защото от кантора са научили, че ние сме тук. Следователно са се върнали обратно срещу течението до мястото, където вчера бивакувахме, а после са се прехвърлили през реката. Нека моят червенокож брат тръгне бързо с отряд надолу и да се прехвърли отвъд реката. Озове ли се на отсрещния бряг, да потърси следите на негодниците. Предполагам, че са се скрили някъде отсреща, за да видят какъв ще е изходът от битката. Моят брат трябва да им препречи пътя на колкото може по-широк фронт, за да не им позволи да се промъкнат покрай неговите воини.
- А какво ще прави Олд Шетърхенд?
- Заедно с Винету ще яхнем конете и ще се отправим нагоре срещу течението, за да проследим дирята им. Разчитането ѝ ще е извънредно трудно, защото тя съвпада с нашите следи. Затова ние двамата трябва да се заемем с тази работа. Ще вземем и няколко придружители.
- Но нали изпратих съгледвачи срещу тези песове! Сигурно не са ги забелязали.
- Или разузнавачите ти са били заблудени от бандитите, или са убити.
- Ако е така, белите непременно ще умрат на кола на мъченията!
- Първо да ги заловим, а после пак можем да поговорим за смъртта им. Нека моят червенокож брат незабавно тръгне на път и не пропуска никакви предпазни мерки!
- В този момент горе на брега отново се появи ездач. И той забеляза събралите се долу хора. Също като банкера преди малко и той попита дали може да слезе при тях.
- Да, елате! – отговори му Олд Шетърхенд, а проблясналите искрици в очите му не предвещаваха нищо добро.

Канторът се спусна до пресъхналия брод.

– Ето ме пак – каза той невинно. – Къде са другите немци?

– Там, където вие няма да отидете, за да не ни докарате нови беди, предател такъв!

– Предател ли? Защо?

– Казали сте на Краля на петрола къде мистър Ролинс е скрил чека.

– Да, казах му. Попита ме и нямаше как да го излъжа.

– Човек може да постъпи разумно и без да лъже, глупаво плямпало такова! Пак ще стоите вързан за наказание!

– Няма да го бъде, няма да позволя! Вие нямате никаква власт над мен!

– Имам дори твърде голяма власт. Веднага ще ви го докажа.

На неколцина от навахите той подхвърли две-три думи, които канторът не разбра. Тогава те го обградиха заедно с коня му и го отведоха горе в лагера, където въпреки ожесточената му съпротива действително го вързаха. Не след дълго Нитзас-ини заедно с двайсет конници от своите воини препусна надолу по брега на реката. Мокаши, вече негов приятел, се присъедини към отряда му заедно с двайсет нихораси. А Винету и Олд Шетърхенд тръгнаха нагоре срещу течението. Придружаваха ги Сам Хокинс, Дик Стоун, Уил Паркър и десет навахи. Франк и Дрол също изявиха желание да дойдат с тях, но Олд Шетърхенд ги помоли да останат заедно с Волф и да внимават в лагера да не се случи нещо.

Преселниците все още стояха долу край водите на Чели. Бялата скуоу беше при тях. Те разговаряха за бъдещето си, за предишните си планове и за промяната им, предизвикана от последните събития. В този момент отгоре се спусна Волф, за да види какво правят. Жената на вожда, която, ако му говореше на немски, се обръщаше към него на вие, докато на индиански двамата бяха на „ти“, му махна с ръка да се приближи и каза:

– Говорим за плановете на нашите сънародници. Прекосили са океана, за да намерят тук нова родина. Нямаат никакви средства. Само семейство Еберсбах разполага с пари и искат да помогнат на другите. Какво ще кажете? Ще поговоря с моя мъж по този въпрос веднага щом му остане свободно време.

– Не е необходимо – каза Волф. – Вече свърших тази работа.

– Говорили сте с него за преселниците? Какво каза той?

– Иска да ви достави радост, като разреши на немските преселници да останат в земите на племето му.

– Колко хубаво! Много се радвам! Знаех си, че непременно ще изпълни желанието ми, но съм двойно по-щастлива, че не е изчакал да го помоля. Ами как си представяте цялата работа?

– Много просто. Хората ще получат даром толкова земя, колкото им е необходима. Тук има предостатъчно гори, орна площ и пасища – каквото пожелаят. Могат да си изберат. После ще отидем до Гуайолоте и Ла Тинахо, откъдето ще набавим земеделски сечива и всички необходими инструменти. Ще се погрижим също за коне, крави и овце, а всички наши мъже и жени с удоволствие ще им помогнат при построяването на къщите им, тъй че бързо ще бъдат готови. Само че в цялата работа има една пречка.

– Така ли? И каква е тя? – попита жената, леко обезпокоена.

– Да, една голяма неприятна пречка – повтори той усмихнато. – Един въпрос, от чийто отговор зависи всичко.

– Какъв е той? Говорете де!

– Въпросът е дали хората са съгласни.

– Аа! – въздъхна облекчено тя. – Вече ми се беше свило сърцето.

– Каква полза, ако ние им дадем всичко, но те не пожелаят да го приемат! Как стоят нещата в това отношение?

Този въпрос бе отправен към преселниците. Разби-

ра се, те отговориха с радостно „да“! Ако някой им беше казал по-рано, че ще получат даром и земята, и всичко, от което имаха нужда, те нямаше да го повярват, щяха да мислят, че е невъзможно. Госпожа Розали, която обичаше да говори вместо другите, прегърна бялата скуоу, после подаде ръка на Волф и възкликна:

– Нека сега някой дойде да ми каже, че тез диваци не са далеч по-добри от образованите хора у нас! Никой човек в наш'та родна страна няма да прояви такъв хуманност да направи такъв голям подарък на някой бедняк. Оттатък океана никой няма да вземе да ни предложи и една бразда, и една лехичка дори, а тук получаваме направо толкоз много земя, че на нея може да се побере цяло рицарско имение, а освен туй ще имаме и добитък, и къщи, и дворове, и земеделски сечива! Отсега нататък съм на страната на индианците, а не на белите. Дано само и канторът не поиска да остане при нас! Той може да направи на пух и прах цялото ни щастие!

– Не, ще не ще, трябва да си върви – увери я Волф. – Този несретник ще ни носи само нещастия. А на вас ще ви хареса тук. Имаме големи планове за културно развитие и в това отношение сте ни добре дошли. Нашата щедрост ще ви се види обяснима, като спомена, че Ши Со и моят племенник по-късно ще доведат започнатото от нас дело до край. Ще докажем, че индианецът напълно може да се сравнява с белия. Но я чакай! Какво беше това отвъд реката? Не беше ли вик? Прозвуча също като предсмъртен човешки вик. Да не би Краля на петрола да се е крил там заедно с двамата си съучастници и да са се натъкнали на нашите хора? Но това е невъзможно!

В същия миг дотича Хобъл Франк, който също беше чул вика. Само след минута-две се появи и Адолф Волф с въпроса:

– Чичо, отсреща някой извика. Ти чу ли го?

– Всички го чухме – отговори му Хобъл Франк. – Беше някакъв антропологично-човешки вик, а не животинско-зоологически. Поразходи се с мен нагоре до лагера! Индианците са запалили огън и пекат на него

месо, тъй че цялата речна долина ухае на печено. Навярно няма да са толкоз резервирани и ще ни подхвърлят по някое парче.

Той хвана Адолф за ръката и го затегли след себе си. Онова, което чува, наистина беше предсмъртен човешки вик. Както предположи и Олд Шетърхенд, отначало Краля на петрола и придружителите му яздиха нагоре покрай реката до последния бивак на навахите и там се прехвърлиха на отсрещния бряг. Целта им бе оттам да се спуснат надолу към Колорадо, но по едно време им хрумна, че може би ще е уместно да разберат кое от двете племена ще победи. Тъй че не се отдалечиха от брега и щом се добраха до устието на Зимната вода, потърсиха удобно място, откъдето да могат да наблюдават събитията на отвъдната страна, без да бъдат забелязани.

Но им се беше наложило доста да заобикалят, при което изгубиха толкова много време, че пристигнаха твърде късно. Всичко вече бе решено, двете племена се бяха помирили, индианците се бяха оттеглили нагоре в лагера си, където не можеше да бъдат забелязани от отсрещния бряг, и стана така, че тримата бандити видяха само белите жени и мъже, които седяха и бърбореха край водите на Чели. Негодниците си помислиха, че възелът все още не е разплетен, и останаха скрити по-дълго, отколкото бе разумно за тяхната безопасност. Те не подозираха, че Олд Шетърхенд е вече по петите им и Нитзас-ини им е препречил пътя с четирийсет воини.

Както вече споменахме, Краля на петрола и Бътлър само използваша Полър за своите цели и по-късно се канеха да се отърват от него. Бяха твърдо решили да го убият, ако не искат след време да се превърне в заплаха за тях. Сметнаха, че тъкмо сега е настъпил подходящият момент, и се отдалечиха, за да обсъдят как да го очистят. Но Полър беше наблюдателен и от погледите и изражението на лицата им разбра, че не му мислят доброто. Имаше усещането, че някаква опасност витае във въздуха, и започна внимателно да следи какво вършат. Направи му впечатление, че два-

мата се отдалечиха заедно. Под прикритието на храстите той ги проследи и ги видя, застанали близо един до друг, тихо да разговарят. Успя да се приближи на две крачки от тях, но пак не можеше да разбере думите им, докато накрая Краля на петрола каза малко по-силно:

– Сега ни се удава най-удобният случай. Неочаквано ще го наръгаме с нож и няма да помръдне. Намерят ли го после белите, ще си помислят, че индианците са го убили.

За Полър бе съвсем ясно, че само него можеха да имат предвид, и толкова се възмути, че забрави всяка предпазливост и изведнъж изникна пред тях.

– Какво, с нож ли искате да ме наръгате, мерзавци проклети! – кресна им той. – Това ли ви е благодарността, че...

Не можа да продължи. Те осъзнаха, че кроежите им са разкрити. С един-единствен бърз поглед се разбраха, после със светкавично движение Бътлър здраво сграбчи скаута и Гринли заби ножа си в гърдите му. Острието улучи целта си толкова точно, че Полър успя само да нададе предсмъртен вик и после рухна мъртъв на земята. Те го обреха, оставиха го да лежи където си беше, и още около час наблюдаваха устието на Зимната вода.

След като отсреща не се случи нищо, им мина през ум, че губят ценно време. Метнаха се на седлата, поведоха и коня на Полър за юздите и препуснаха, насочвайки се към откритата равнина.

Само пет минути по-късно пристигнаха Олд Шетърхенд, Винету и останалите. Тези съобразителни и проницателни хора бяха преодолели всички трудности и макар че следите на тримата се сливаха със старата диря, ги бяха проследили чак дотук. Видяха отпечатъците, а също и трупа.

– Господи, това е Полър! – ужасено възкликна Олд Шетърхенд и незабавно огледа трупа. – Убили са го, за да се отърват от него. Мъртъв е, получи си заслуженото! Ей тук са лежали скрити и са ни наблюдавали отсреща...

– Нека моят брат не се бави повече – прекъсна го Винету. – Тръгнаха са най-много преди пет минути. Ей къде дирята им излиза в откритата равнина. Бързо след тях!

Щом оставиха гористата ивица зад гърба си, те се метнаха на седлата и препуснаха в галоп по следите на двамата убийци. След около десетина минути ги видяха пред себе си в откритата равнина. В същия миг Бътлър случайно се огледа и забеляза преследвачите.

– За Бога, Олд Шетърхенд и Винету заедно с други бели и индианци! – извика той. – Давай, давай в галоп!

Те пришпориха конете си, но преследвачите бързо приближаваха.

– Догонват ни – изкрещя Краля на петрола. – Трябва да влезем в гората!

Те свърнаха наляво към най-близките дървета и храсти, които като заострен зелен полуостров се врязваха доста навътре в равнината. Бяха гъсталаците, в които бандитите убиха двамата съгледвачи на навахите.

Междувременно Нитзас-ини навсякъде беше препречил пътя към равнината с воините си. Тъй като бегълците можеха да се спуснат между дърветата близо до реката, той навлезе в гъсталака заедно с неколцина от воините си и бавно започна да се придвижва нагоре срещу течението на Зимната вода. Оставиха конете си, защото им пречеха. Скоро навахите стигнаха до врязващата се в равнината гора и там намериха все още ясните отпечатъци. Проследиха ги и се натъкнаха на трупове на двамата си съгледвачи. Вождът бе обзет от страшен гняв. После доловиха тропот на копита. Забързаха към края на храсталаците и видяха как бегълците се приближават в галоп, а след тях и преследвачите. Вождът беше заплашил, че ще върже бандитите на кола на мъченията, но заслепилата го ярост му попречи в момента да мисли за това.

– Кучетата идват! – извика той. – Стреляйте по тях! Той изскочи от храстите, а хората му го последва-

ха. Вдигнаха пушките си и се прицелиха. Краля на петрола и Бътлър видяха как пред тях изведнъж изникнаха индианците.

– Хиляди дяволи! – запроклина Краля на петрола. – Пред нас врагове и зад нас врагове!

– Да се опитаме ли да се измъкнем надясно? – отвърна Бътлър.

Те спряха конете си за броени секунди. Но това бе достатъчно. Изстрелите на навахите изтрещяха, жребците на двамата бандити се изправиха на задните си крака, а после заедно със смъртно улучените ездачи продължиха в галоп напред към гората, където спряха със свободно провиснали юзди. Там застреляните бандити паднаха на земята точно до жертвите си.

Само броени секунди по-късно пристигна и отрядът на Олд Шетърхенд. Веднага разбраха какво се е случило.

– Каква присъда! – обади се Олд Шетърхенд, когато го побиха тръпки. – Наказанието ги сполетя на същото място, където са извършили убийство.

– А аз прибързах – добави вождът. – Трябваше да ги измъчваме до смърт. Куршумите не са никакво наказание за тях. Вземете трупове на нашите застреляни братя и ги завържете върху конете! В лагера ни те ще бъдат погребани като достойни и храбри синове на навахите. А тези бели кучета нека останат да лежат тук, за да ги разкъсат лешоядите!

Тогава Сам Хокинс прошепна на Олд Шетърхенд:

– После тайно ще дойдем тук и ще ги погребем, ако не се лъжа. Те бяха престъпници, но все пак бяха и хора.

Безмълвно кимване с глава му показва, че ловецът е съгласен с него.

После всички индианци с двата трупа тръгнаха на път, прехвърлиха реката и се насочиха към лагера. Там се разнесоха глухи вопли и оплакването на мъртвъците продължи до вечерта, когато над убитите бяха издигнати две малки каменни могили.

Навахите и нихорасите останаха заедно още два дни, а после се разделиха. Белите тръгнаха с навахи-

те нагоре към Рио де Чако, където бяха колибите и шатрите на племето. Там прославените уестмани бяха посрещнати с голяма радост, а преселниците – със сърдечно гостоприемство.

И какво се случи после ли? За това може да се напишат други романи. Нитзас-ини удържа на думата си. Четирите семейства получиха всичко, обещано им от Волф при устието на Зимната вода, и стана така, както бе казала госпожа Розали Еберсбах – върху подарената на всеки от тях земя можеше да се побере цяло рицарско имение. Доброто им разбирателство с навахите никога не бе помрачено.

Уестманите останаха при тях доста време, за да помогнат при създаването на четирите стопанства със съвети и дела, доколкото им позволяваха възможностите, а после се сбогуваха със своите бели и червенокожи приятели. Отправиха се към Калифорния и по време на пътуването си преживяха не едно и две необикновени приключения. В Сан Франциско се разделиха с Леля Дрол и Хобъл Франк, тъй като двамата смятаха за свой дълг да придружат неопитния и вятърничав кантор до родината му. На сбогуване Сам Хокинс попита:

– И кога човек ще може пак да ви види вас двамата, най-големите герои на Дивия запад, хи-хи-хи-хи?

– Когато се поправиш, стари шегобиецо – отговори му Хобъл Франк. – Драсни ми едно писмо до моята вила „Меча лой“. Ще се чувствам много протезиран да чуя, че тук, в Запада, се чувстваш канибалски добре!

А героичната опера в дванайсет действия? Щом нейните първи три такта бъдат готови, веднага ще ви съобщя.

Край

Карл Май
КРАЛЯ НА ПЕТРОЛА

Превод **Веселин Радков**
Редактор **Мирослава Бенковска**
Библиотечно оформление **Виктор Паунов**
Художник на корицата **Людмил Веселинов**
Технически редактор **Стефка Иванова**
Коректор **Татяна Калчева**

Първо издание. Печ. коли 32

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ТРУД“
бул. „Цариградско шосе“ № 47, етаж 1, 971-99-18
Разпространение – тел.: 846-75-29
e-mail: office@trud.cc, www.trud.cc
www.znam.bg

Печат Полиграфически комбинат „Д. Благоев“ АД